5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Niculai 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1531 Joi 1 Martie 1912

D. C. C. Arion și Sinodul

„După faptă și plată“ zice o veche vorbă romînească.

D. C. C. Arion, care a maltratat într'un mod nemai pomenit Sinodul, și cînd maltratările n'au fost suficiente, a uzat de mijlocul corupțiunei, pentru a stoarce celebra prin infamie sentință Sinodului, se vede astăzi pălmuit de același Sinod, care a refuzat cu persistență și în mod manifest să recomande pentru locurile vacante de arhierei, pe protejații ministrului de culte și în special pe arhimandritul Iulius Scriban.

Se zice, și versiunea se confirmă de pretutindeni, că ministrul cultelor a stăruit din toate puterile să se treacă peste condițiunea de vrîstă, ce se cere pentru a fi ales Arhiereu, și că a obținut asigurarea a 7 voturi pentru arhimandritul Scriban. Cu toate acestea protejatul d-lui Arion, n'a obținut de cît 4 voturi și ast-fel a căzut!

Care este deci situația d-lui Arion față de ostilitatea ce i-a arătat Sinodul?

Simplul fapt al căderii protejatului său încă n'ar creea o situație încurcată ministrului de culte, dacă d. Arion n'ar fi, sau n'ar avea pretențiunea de a fi pacificatorul bisericei. Această calitate ce și-o ia d. Arion are o semnificație cu totul deosebită și-i crează, în urma eșecului de eri la Sinod, o situație delicată.

Prin votul său de eri, Sinodul a ținut să se pronunțe nu numai în contra candidatului d-lui Arion, ci și în contra d-lui Arion însuși, care ca ministru al cultelor, crede că are dreptul să se amestece în toate drepturile membrilor Sinodului, să le impună voința lui, să le dicteze cum să se poarte, cum să voteze. Cu alte cuvinte Sinodul a ținut să arăte ministrului cultelor, că centralizarea ce vrea s'o efectueze, este contrară spiritului de care trebue să se conducă biserica, că Sinodul și numai el este în drept să facă recomandările arhiereilor, că ministrul de culte nu are a se amesteca în drepturile înaltei instituții bisericești.

E posibil, ca Sinodul să fi înțeles prea extensiv drepturile și puterile sale, dar tocmai lucrul acesta denotă spiritul de ostilitate al Sinodului față de d. Arion; și recomandările așa cum le-a făcut constitue o palmă bine meritată aplicată—pare-se cu sete—pe fața ministrului.

Sinodul s'a răzbunat pe ministrul, care l'a maltratat, și l'a expus oprobriului public, impunîndu-i condamnarea unui nevinovat ca Episcopul de Roman. Sinodul s'a răzbunat, căci i-a arătat ministrului că nu admite a i se mai porunci.

Situația d-lui Arion, devine deci imposibilă prin actul de „răzvrătire“ al Sinodului, prin „insubordananța“ de care a dat dovadă jumătate din categoria socială ce depinde de oficiul ministerului său. Ce are de făcut d. Arion?

Se zvonise că ministrul Cultelor ar fi demisionat. Nu credem, deși aceasta ar fi unica soluție a situației sale zdruncinate față de Biserică.

Nu credem, pentru că d. Arion este solidar cu guvernul și guvernul d-lui Carp și-a luat însărcinarea de a nu înțelege ce are de făcut în situația încurcată în care se găsește. Demisiunea d-lui Arion ar încurca și mai mult situația guvernului, care se ține și de-un pai, numai să-și prelungească cu un moment agonia.

D. Arion nu va demisiona, căci ca și colegii săi, ca și întreg guvernul este dispus să primească ori cît de multe și oricît de zdravene palme. De altfel și Universitățile s'au arătat și mai „rebele“, fără ca d. Arion să se sinchisească. Guvernul d-lui Carp trăește din lipsa simțului de pudoare și de demnitate.

Dar dacă nu va demisiona, d. Arion va trebui să se plece. Va trebui să se plece și în fața voinței energice a universităților; va trebui să se plece și în fața hotărîrei și dușmăniei ce i-o arătă fără rezerve Sinodul. Și va fi un ministru ridicol și neputincios. Acesta este de altfel rolul oamenilor lipsiți de demnitate și ahtiați de putere.

AUTORUL!

Cine este autorul nefericitului ante-proect universitar? Din capul locului trebue exclusă eventualitatea firească, că autorul ar fi ministrul instrucțiunii. Avocatul pledant, să credem că le avocat bun, d. Arion n'are de unde fi priceput în ale învățămîntului superior.

Autorii ante-proiectului să fie ei profesorii junimiști, cari au format comisia de întocmire? Așa ar trebui să fie, dar nu este așa. La întrunirea profesorilor universitari din Iași, au asistat și cei trei profesori, foști în comisia de întocmire, dar nici unul n'a lămurit, n'a aparat ante-proectul. Iar la București, fruntea manifestației contra proiectului era d. Pangrati, rectorul, care făcuse și el parte din comisie.

Vrea să zică: autorul nu este ministrul, care n'are competință; autorii nu sunt profesorii cari formase juriul de întocmire. Atunci cine este autorul ante-proectului, care a produs atîta protestare la București și la Iași?

Domnul Arion, asupra acestui punct, ar putea interveni cu autoritatea sa de mare jurisconsult și să ridice incidentul că, la noi nu se caută paternitatea. Dar este totuși interesant să se cunoască numele autorului.

Că ministrul nu este autorul — nu va mira pe nimeni. Guvernul din care face parte acest ministru, are pentru dînsul specialitatea proiectelor făcute de alții.

Domnul Carp a scris povestea descentralizării cu mîna d-lui Ianovici; d. Nenițescu iscălește proiecte făcute fie de d. Sanielevici, fie de d. Staicovici; d. Marghiloman semnează legi după sfaturile juridice ale d-lui Fleva; d. Filipescu, original dînsul, cînd să vorbească despre armată, dă în medicină și așează pe Esculap pe șeaua calului lui Mars.

Un guvern foarte original—și din acest punct de vedere. Dar culmea originalității este, că guvernul reformează învățămîntul superior cu ajutorul unor specialități necunoscute.

Dar are și o rețetă casnică originală acest guvern, care va fi aplicată și reformei universitare: are s'o retragă.

Noroc, zeu, că nu s'a pornit campanie și contra budgetelor d-lui Ianovici, căci guvernul ar fi în stare să le retragă și pe ele.

Faimos guvern! Cu denumire și mai faimoasă: personal al M. S. Regelui,

Începutul sfîrșitului

S'a isprăvit. Guvernul Carp nu mai există. Dacă bătrînul președinte al consiliului se va încăpățîna să mai gireze afacerile publice, starea de drept nu va fi întru nimic schimbată. Amănuntul acesta nu va însemna că avem un guvern. Cabinetul Carp rămîne, un cabinet de funcționari—putere și rol politic nu mai are.

D. Carp gîdilă de aproape o jumătate de veac, un ideal: reforma administrativă. Pînă acum d sa nu l'a putut înfăptui. Și neputința aceasta o arunca ba în spinarea lui Lascar Catargi, ba în aceea a d-lui Gh. Gr. Cantacuzino, ba pe seama d-lui Take Ionescu. Nici chiar Coroana n'a fost cruțată de încriminările d-lui Carp.

Ajuns la adînci bătrînețe, d. Carp își scuza sărăcia carierei sale politice, prin aceia că nici-odată n'a avut un guvern al său, cu un parlament propriu al său. Alții erau totdeauna de vină de neactivitatea semiseculară a d-lui Carp.

Țara l'a crezut multă vreme, pentru că opinia publică cere probe positive, pentru a osîndi. Și o viață întreagă d. Carp a trecut drept un sfinx original și glumeț, dar cu capul încărcat de înțelepciune.

Proprietarul Țibăneștilor în loc să se complacă în această situație, singura care îi convenea, s'a pus cu totdinadinsul să ceară puterea—și a obținut-o.

A fost destul un an de guvernare pentru ca fiascul să fie complect—lamentabil de complect.

In nimic n'a reușit d. Carp.

Căderea reformei administrativă însemnează retragerea guvernului.

Ziarele guvernamentale au încercat să explice și să scuze această retragere. In primul loc, Seara *a încercat să insinueze că ar fi pentru d. Carp ar fi studiat de Hortopanii majorității. Înțelege ori-cine ce uriaș vot de blam însemna această motivare pentru cei 40 de ani de studiu al reformei din partea d-lui Carp.*

De aceia Epoca, *crezîndu-se mai bine inspirată, a insinuat că, chiar în intenția d-lui Carp nu era ca proectul d-sale să treacă în această sesiune prin Camere, și că amănarea lui era de sine înțeleasă.*

Explicația aceasta, mai favorabilă d-lui Carp, e însă o adevărată nenorocire. In adevăr, ziarul guvernamental a uitat că protectul conține un articol, care prevede punerea în aplicare a reformei chiar de la **1 Aprilie 1912,** *așa că dispoziția aceasta nu mai rimează cu amănarea legei.*

Adevărul e că față de asaltul viguros al opoziției, d. Carp a trebuit să cedeze și a cedat. Azi numai guvernează d. Carp—noi guvernăm. D-sa e un depositar precar al puterii; presidează un guvern de fapt.

SERIA NEAGRĂ

Mai bine nu l'ar fi început! acel nenorocit proces de plagiat. De cînd d. Cuza a pățit dubla rușine de a-și vedea acuzatorii achitați, o adevărată urgie s'a deslănțuit asupra „partidului“ băeților din centre. E o adevărată prigoană; o... iorgie a Cahalului.

D. Abgar Buicliu a încasat 200 lei amendă pentru delictul de calomnie; preotul Dolinescu a plătit pentru acelaș delict 30 de lei. Acum în urmă d-rul Șumuleanu a căzut victima—victima cui? — a Cahalului, da chiar a Cahalului!

D. Marghiloman i-a anulat numirea definitivă de la direcția institutului de chimie din Iași.

Pretutindeni jale și descurajare.

„Secăturile entusiaste“, nu se mai entusiasmează așa de ușor, băeții din centre au trecut la periferii. Cucuvaia cîntă lugubrul ei cîntec de verdicte și sentințe condamnatoare,—numai Cahalul rînjește victorios.

Numai el—chiar el—moare de... plagiere...

E ceasul cel din urmă!

Cînd cel mai de pe urmă inbold fatal al speranței ce se stinge, învălue sufletul omenesc în valul trist al disperării, atunci două căi sunt deschise în fața celui ce luptă: eroismul și lașitatea. Acest eroism însă, produs de desperări, nu este de cît umbra slabă a ultimei sforțări supreme. Dar lașitatea, născută din desperare, este cea mai adevărată și mai condemnabilă lașitate.

Dacă guvernul, care duce astă-zi lupta desperată cu puterea, temîndu-se ca aceasta să nu-și rupă lanțurile robiei, face ultimul pas înainte, ei nu poate să apuce de cît calea lașității. De la începutul luptei nu numai că n'a dat semn de cea mai slabă nuanță de eroism adevărat, dar a dat semne de cea mai vădită neputință de-a se ascunde cel puțin în umbra eroismului fals.

Chemat la arme, acest guvern, bătrîn neputincios, care nici în tinerețe nu și-a facut datoria către patrie, cum putea oare să înceapă luptă eroică?

Intîmplarea fericită pentru el, dar nenorocită pentru țară, a făcut să i se încredințeze frîele puterii. Și atunci, orbit de lumină, și-a închis ochii și-a strigat: Inainte! Acest strigăt este avîntul persistenței, dar tot acest strigăt este și începutul lașității. Din lașitatea triumfătoare s'a născut încăpățînarea necumpănită. Dar nimic nu este mai nenorocit, mai neomenesc, mai plin de vină, mai condemnabil, de cît a calca în picioare interesele superioare ale unei țări, pentru a-ți satisface o ambițiune, profitînd de înălțimea pe care te-a aruncat vîntul.

Cînd țara întreagă, zguduită pînă în adîncul sufletului de fără de legile unui guvern rătăcit, își ridică glasul de indignare, de protestare, de revoltă, cerînd alungarea lui, acest guvern, înfricoșat, în clipa desperării, ar trebui să-și plece capul, pentru că, cel puțin să înșele ochii celor naivi cu pseudoeroismul disperării: să se coboare în întuneric! Numai așa își va începe ispășirea păcatelor grele.

Dar acest guvern fără un pic de conștiință, uită cu ce arme a început lupta, interesele personale îi orbesc privirea și.... pășește pe calea lașității. Și astupă urechile pentru a nu auzi strigătul de revoltă al legilor violate, pentru a nu auzi glasul de protestare a dreptății, își închide ochii pentru a nu vedea nimic; insultele meritate nu-l revoltă, lovirile disprețului nu-l intimidează,—totală lipsă de amor propriu, cea mai adevărată dovadă de lașitate.

Și necinștește principiile formulînd legi anticonstituționale, pe care în urma impulsului de lașitate ori le anulează, ori le trec pe cale de a fi anulate, îndată ce văd că ele pot mări primejdia căderii.

A vedea cum în toată țara cetățenii se întrunesc zilnic pentru a lupta contra înlegalităților criminale, în culmea disperării a nu face omenescul gest de eroizm, însamnă că acest guvern este în clipa cea mai de pe urmă de viață, pentrucă conștiința revoltată a întregului popor va încinge în flacări țara întreagă și va preface în cenușă Palatul guvernului rătăcit.

Din zarea întunecată vin nouri negri.. In depărtare se aude sunetul unui clopot. Corbii se rotesc în văzduh...

E ceasul cel din urmă!

Justin Adace.

OAMENI ȘI LUCRURI

INDIFERENTIZM

Aproape n'a fost zi — în vremea a ceasta din urmă—fără să apară în cîte una din gazete vre-o știre despre o apropiată hotărîre a consiliului comunal iașan în favoarea unei prelungiri a liniilor de tramvay. E vorba de acel vechiu și încă neîndeplinit proiect de a se deservi cartierele îndepărtate ale orașului;—pînă mult dincolo de vechile bariere.

In una din zile întrebaiu, ocazional, pe un personagiu în măsură de a cunoaște starea de lucruri și întrucîtva direct în legătură cu întreprinderea însăși.

— Intr'adevăr, îmi spuse, tratativele au fost pornite, dar merg anevoie și foarte încet. Credem că se vor termina ori se vor accelera după o intervențiune a publicului, care are cel mai mare interes în această afacere.

Și mă gîndeam: desigur personagiul care vorbește așa, cu toate titlurile, cu toată cultura ce posedă, e un om lipsit de experiență, un perfect necunoscător al oamenilor și lucrurilor, de la noi.

..O intervențiune a publicului, a marelui public!

E adevărat că foarte mulți cetățeni, aparținînd diverselor clase și categorii sunt interesați, în mod viu interesați ca să se prelungească liniile de tramvai în toate direcțiunile. Intreg orașul ar folosi enorm prin această înlesnire a circulației și a comunicării cu împrejurimile. Dar de la convingerea aceasta pînă la o intervențiune publică e ca de la cer la pămînt.

Al Dacă vre unul din cei mai influenți alegători ar fi pus condițiunea în preziua unei lupte electorale decizive.

Dar să nu alunecăm în ale politicei. Facem numai icoana, destul de curioasă, a psihologiei populare, privită în una din fețele ei; indiferentizmul.

Ne gîndim la imensul număr de locuitori cari, acum în epoca desghețului, zac în mijlocul noroiului, surghiuniți în mijlocul unor insule izolate, împresurate de băltoage ori de gropi, în atîea uliițe dosnice, cu drumuri impracticabile,—inaccesibili și înnăbușiți. Ca și cum n'ar plăti birul și prestația; ca și cum n'ar interesa pe nimeni sănătatea lor, viața lor, soarta lor...

Ce turmă răbdătoare! Îți vine ori ca să exclami văzînd resignarea mai mult mult decît sîngeroasă a îndelung încercatei populațiuni...

Iar de cîte ori un recunoscător îți vorbește de o eventuală și energică intervanțiune ori protestare a opiniei publice, fără de voie îți trece dinainte imaginea mulțimei, care a învățat numai să tacă, deși ar putea descleșta gura cu atîta folos!

Rodion

Soarta ofițerilor noștri de rezervă

5. Analiza legei din 1907

Art. 23 al legei din 907 obligă pe sublocotenentul și locotenentul de rezervă, a face parte din această poziție pînă la vrîsta de 46 ani, iar pe căpitan pînă la 55. Statul romîn pare-că a realizat visul Spaniolilor, care sute de ani au cutreerat Lumea Nouă, în căutarea comorilor ascunse în pămînt și a izvorului, din care cine ar fi băut n'ar fi îmbătrînit. Tinerii cu termen redus formează o clasă cu totul deosebită în țara romînească, anume clasa fericiților care înoată în grămezi de aur și hîrtii de bancă și ale cărora viață e vecinică. Atunci înțelegem de ce atîtea obligații impuse ofițerilor rezerviști, și, pe de asupra, de a fi *susceptibili de un serviciu militar, pe timp de războiu pînă la o vrîstă înaintată, cu 5 ani peste limita cerută ofițerilor activi.*

Ofițerii de rezervă se recrutează dintre intelectuali, dintre acei cari, isprăvind o școală secundară, sau specială, vor deveni funcționari. Cunoaștem cu toții viața funcționarului. Muncește 6—8 ceasuri pe zi în atmosfera închisă a biroului, într'un aer întunecat de fumul tutunului și încărcat de gazuri vătămătoare sănătății. Cu o viață trăită în așa condițiuni omul se vestejește înainte de timp.

Cu totul altfeliu se îndeplinește meseria militarului. Exercițiile și marșurile să fac pe arșița soarelui, sau pe ger, pe timp senin, sau pe ploae, pe vreme liniștită, sau pe furtună. Aceia ce unia iau drept un neajuns este în faptă un bine neprețuit. Lumina și căldura soarelui, aerul curat și împrospătat de vînt, salturile temperaturei, oțelesc trupul. Să punem alăturea pe funcționarul în vrîstă de 45—50 ani și după ce a străbătut o cale lungă de 25—30 ani în slujbă, cu ofițerul activ *de acciași vrîstă și vechime în carieră. Pe cînd cel întâiu e cu părul cărunt, sau înălbit de al binelea, cu fața zbîrcită ochii stînși spinarea încovăiată, ofițerul activ dimpotrivă, e rotund la trup cu pieptul larg și eșit înainte, cu fața plină și rumănă, cu privirea vioae.* Să diferențiază oamenii la făptură din cauza deosebirei de ocupație.

Afară de aceia că birocratul îmbătrînește prea iute, legea de avansare cere ofițerului rezervist un stagiu îndoit față de cel activ, plus 2 concentrări ca să-i dea un grad mai înalt, și dacă lăsăm la o parte textul legei și considerăm realitatea în goliciunea ei, constatăm că ofițerul rezervist, stă cîte 10—12 ani într'un grad, așa că-l apucă vrîsta de 30 ani tot sublocotenent, și abia la 40—45 ani poartă tresa de locotenent. Urmează de aici, că în cazul unei manevre locotenentul de rezervă, încărunțit și gîrbovit de munca biroului va merge pe jos, cu raniță în spete alăturea de soldat, trebuind a străbate 30—40 km. pe zi, iar fostul său coleg de școală, de aceiași vrîstă cu el, de și voinic și vioiu, va merge calare în fruntea batalionului. Și, să nu pierdem din vedere, că manevra e curată jucărie față de o campanie, cînd omul are de trecut prin suferințe grele de tot. Poftim, de cere atunci birocratului nostru care abia își mișcă picioarele, nedormit și nemîncat cum e de 2 zile, să execute un marș forțat, un marș de noapte, pe drumuri neumblate și pe o ploaie torențială, pentru ca în zorii zilei să dea un atac.

Cu alte cuvinte pe vremea războiului ca și în timp de pace, ofițerul rezervist rămîne într'o vădită stare de inferioritate. El, care în copilărie se pregătise în școală pentru o carieră pacinică, pentru a intra în justiție, finanțe, învățămînt, etc, el, căruia nu-i plăcuse meseria armelor, omul îndepărtat de

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

stat de la toate avantajele, de cîte se bucură ofiţerii activi, şi totuşi obligat la plata taxelor militare, obligat a scoate banul şi din piatră, pentru completarea echipamentului, tot el *în cazul unui războiu va avea de suportat cele mai mari oboseli, şi va fi cel mai expus loviturilor vrăjmaşului, ca unul ce este grad inferior.*

Cine mi-ar atribui dorinţa, ca rezervistul să aibă dreptul de avansare după un stagiu egal cu al ofiţerului activ, s'ar înşela amarnic. Dar toată lumea aprobă ideia cea sănătoasă şi foarte folositoare instituţiei *de a întineri cadrele.* Armata noastră numără azi mulţime de majori în vrîstă de 40—45 ani, şi destui locotenenţi-coloneli cari au cel mult 45—50 ani, ş. a. Nu-i greu de înţeles rostul acestei măsuri. Armata presupune oameni nu numai întregi la trup şi suflet, dar încă voinici şi sprinteni. Şi încă ceva foarte de seamă: Pricepuţi în meseria armelor şi plini de entuziasm. Mai putem noi oare cere şi găsi asemenea însuşiri la ofiţerul rezervist trecut de 40 de ani?

De ce principiul atîta de înţelept, de a avea totdeauna în armată cadre tinere, să-şi piardă valoarea sa, cînd vine momentul să-l aplici cadrelor de rezervă? Oare ofiţerii de rezervă, îmbătrîniţi de timpuriu din cauza greutăţilor traiului de viaţă civilă, nu *vor deveni nişte încurcă-lume, în caz de războiu, pricinuind întîrzieri şi înfrîngeri?*

Dar, se va grăbi să-mi răspundă cineva, „autoritatea militară va alege şi va trimete în linia I pe acei ofiţeri rezervişti, care împlinesc cerinţele de a fi voinici şi sprinteni, de a fi scutiţi de grija familiei şi care n-au uitat cu totul cunoştinţile artei militare". Intradevăr art. 2 al legei din 907 consideră pe ofiţerul de rezervă susceptibil de a fi întrebuinţat într'un serviciu militar în timp de războiu. Forma laconică a acestui articol, constitue, după socotinţa mea, unul din cele mai mari neajunsuri, împreună cu legea pensiunilor din 94, pentru situaţia ofiţerilor de rezervă.

In ţara romînească, în binecuvîntata ţară a lui Ştefan şi Mihai, toată lumea face politică. Adevărat e că în antichitate, în republica Atenei şi acea a Romei, pînă şi copiii se amestecau în politică; însoţeau pe părinţi în piaţa publică, ca să asculte discursurile marilor barbaţi şi să înveţe administrarea averei publice. Şi noi ne interesăm de averea publică, însă nu pentru a o face să prospereze, ci pentru a ciupi din ea, în vederea prosperităţii noastre personale. Singur ţaranul romîn, n-are altă dorinţă, de cît de a-şi lucra ogorul şi de a-şi vedea coşarul plin de porumb, ca să aibă cu ce trăi pînă la recolta următoare.

Incolo toţi ceilalţi umblăm după procopseală. Politică face cel fără căpătîiu ca să nu piară de foame; politică face funcţionarul pentru a înainta în grad; politică face părintele pentru a obţinea o bursă fiului său; politică face cel ce vrea să reuşască la o licitaţie; politică face cel avut şi ambiţios, ca să dicteze în administraţia comunii, judeţului şi statului; politică face primarul prefectul şi toţi miniştrii.

E cu putinţă oare, *ca boala aceasta cea mai răspîndită din toate, şi fără leac pentru vreme îndelungată, să nu lovească şi pe titularul războiului?* Să ne închipuim în ajunul unei mobilizări. Ziarele prevestesc un războiu, toată lumea îl aşteaptă, de oare-ce relaţiile cu vecinul cutare sunt foarte încordate. Ce se va întîmpla? O ploae de stăruinţe va începe a curge asupra ministerului de războiu. Fruntaşii deosebitelor judeţe vor da navală la centru, cerînd cu insistenţă ca ofiţerul rezervist *X* să fie trecut la miliţieni, ofiţerul rezervit *Y* să fie detaşat la jandarmeria rurală, iar ofiţerul rezervist *Z* să fie reformat pentru dureri de stomah, inimă şi rărunchi, ivite cu ocazia ştirilor răspîndite de ziare asupra unui apropiat războiu. De ar fi ministrul omul cel mai curat în intenţiile lui, în cele din urmă tot va cede, sau altmintrelea va fi silit să cedeze locul său altuia. Şi chiar de ar rămînea stîncă de granit, de care să sfarmă talazurile cele mai furtunoase, totuşi cei mici, cei de prin birouri, de la depozitele de recrutare, de la regimente şi diverse servicii, vor face nenumărate detaşări şi scutiri. De geaba s'ar încerca cineva să mă convingă că persoana ministrului de războiu e scutită de influenţele politice. Abstracţie făcînd de faptul, că de la 77 încoace în 3 rînduri titularul războiului a fost un civil, un fruntaş politic, lăsînd la o parte şi păţania d-lui general Averescu, dar *să mi se arăte un singur militar, care să fi rămas la departamentul său, după căderea guvernului şi partidului care-i încredinţase portofoliul războiului.* Un singur om, fie acela chiar un geniu, nu poate stîrpi dintr'o zi pe alta moravurile încuibate în sufletul unui popor de ani îndelungaţi.

Cînd starea moravurilor este cea de mai sus, *vine legea din 1907 şi lasă la voia ministrului să aleagă pe ofiţerii volnici de campanie,* de acei nevolnici! Articolul 2 comite o gravă eroare. Adevărat e, că a eşit ast-feliu din desbaterile parlamentului, dar legile ţării cuprind şi alte nenumărate lipsuri, greşale şi contradicţii, de aceia şi sunt supuse la prefaceri continue. Nu să poate să încredinţezi soarta a 3000 şi mai bine de ofiţeri pe mîna unui singur om, care ca ori-care altul, poate păcătui chiar şi fără voe, ci numai sub influenţa stăruinţelor şi presiunilor din afară. In cazul unei campanii să cere cetăţeanului să împlinească cea mai înnaltă datorie dintre toate, să-şi verse sîngele pentru a păstra neatînsă onoarea ţării. Numai naţiunea poate dispune de fii săi, *numai parlamentul ţării poate hotărî care anume cetăţeni şi pînă la ce vrîstă, vor merge imediat pe cîmpul de luptă,* şi care vor rămînea să păzească ţara de o invazie duşmană, sau vor supraveghea ordinea lăuntrică şi închisorile.

Rostul cercurilor culturale la sate

Cu mici variaţiuni, mersul unei şedinţe de cerc cultural este următorul:

1). In orele antemeridiane: a) o lecţie practică, din materia cursului primar, precedată de recenzia ei, b) o conferinţă intimă, de preferinţă asupra metodelor obiectelor de învăţămînt, sau subiecte luate din viaţa dăscălească chestii sociale, ş. a.

2). In orele p. m; a) o conferinţă publică, ţinută în graiul poporului, cu subiect luat din nevoile ţărănimei, b) o producţie şcolară, tinzînd a pune în relief folosul şcoalei.

Am avut deseori ocazia, să aud, că cercurile culturale şi-au adus tot folosul, ce l'ar fi putut aduce şi că e timpul de a le părăsi; căci folosul ce-l mai aşteptăm, nu va mai veni. Alţii în naivitatea lor tăgăduesc multe din foloase, ca de pildă, ducerea gunoiului pe ogor o atribue holerei, adică măsurilor luate pentru prevenirea ei.

De această chestiune îmi propun, să mă ocup în rîndurile de mai jos, în speranţa că voiu risipi stratul de egoism de pe sufletul acelor, cari nu vor a se rîdica la înălţimea misiunei de învăţător al norodului.

— „Pătura noastră ţărănească, privită din toate punctele de vedere, ne dau aspectul unei mase aproape inconştiente, care îşi tărăşte viaţa în baza legei de imitaţiune a înaintaşilor. Vorba lor „Facem, cum am apucat din părinţi" întăreşte cele zise mai sus.

Şi dacă nu ne am da ostenială, a-i educa, tot aşa vor face şi deacuma înainte, ba încă vor paraliza şi efectele şcoalei. Vor rămînea în aceiaş stare semisalbatecă, vor locui în case vizuini movile de pae vopsite la bază cu alb, îşi vor creşte vitele tot în halul de pînă acum.

Religia lui va rămînea tot o maimuţărie: ducere la biserică (în cazul cel mai bun), starea în picioare într'un fel de somnolenţă sufletească, plătirea tradiţionalului 15 bani pentru liturghie urmată de darea pomelnicului scris pe o fîţuică de hîrtie, luarea anaforei urmată de eşirea din biserică cu o mînă supusă alteia, ca să nu scape vre'o fărîmă de nafară, iar în alte zile praznic ş. c. l., care toate la un loc pot să-l aşeze în ori ce religie i-ar plăcea să se deie.

Morala lui? Nu-l împiedică, ca în noaptea Paştelui să fure mielul trebuitor celor trei zile şi nici a amori pe drumeţ la drumul mare, furîndu-i averea; iar carnea din traistă lepădînd-o fiind Vineri, zi de post.

Restul bunătăţilor lui sufleteşti se văd prin cîrciumi şi în alte multe ocaziuni.

De la ţaran în sus se poate face educaţie şi în familie şi în şcoală. La el însă, numai în şcoală. Iar in afară, la cercul cultural, fie mai mulţi învăţători conferenţiari, fie numai cel din comună. Pînă cînd preoţii (cu excepţii), primarii, notarii, gendarmii, administratorii de plasă şi ţaranii înşişi se vor educa unii pe alţii, pînă atunci învăţătorul e dator să ducă această sarcină. Datorie sfîntă, către neamul nostru, de a'l scoate din mocirla în care înnoată.

Să lupte şi în afara orelor de clas! E dator să lupte! Va trăi mai puţin, nu va face pîntece mare, dar trebue să lupte căci „el e garda care trebue să moară acum, dar să nu se predea".

Cînd băncile populare stăpînesc atîtea milioane, cînd obştiile stăpînesc atîtea moşii, cînd procentul analfabeţilor scade mereu cu toate că statul n'are localuri pentru toţi fiii ţăranilor, cînd ţaranul a început a cara gunoiul pe ogor, cînd alcoolicii se micşorează în număr, cu toate legile egoiste ale colegiului cîrciumarilor, cînd fiinţa şcoalelor de adulţi începe a face dire luminoase în marele întunerec, e momentul oare a înceta lupta?

Cele zise mai sus trag greu în cumpîna dreptului de existenţă al cercurilor culturale şi implicit datoria de a face sacrificiu ce ni se impune.

Tot prin ele se va face şi educaţia politică, căci dacă nu mai dorm catastrofe ca la 1907, trebue să le-o dăm şi pe dînsa, iar pînă atunci „Statul e dator să-i dea, ce-i trebue, cînd l'o păli nevoea".

Cît de îngustă judecată, trebue să aibă cine-va pentru a îndrăzni să se atingă de unica armă de educaţie a naţiunei, în prezent.

Dacă am trăi într'o libertate salbatecă, ca în timpurile barbare, n'ar fi o crimă a-l lasa de capul lui, dar astăzi cînd el trăeşte buimac într'o ţară... civilizată, încătuşat de legi cărora nu le pricepe rostul, umblînd năuc pe la toate uşile, pizmuit de toţi şi în toate felurile, astăzi zic, e pacat să nu i trezim.

Suntem fiii ţaranilor. Să fim cinstiţi. Să avem simţul recunoştinţii către masa care ne-a dat viaţă. Să nu eşim ci să intrăm între dînşii cu trup şi suflet.

Dreptul de a trăi ca cetăţeni ai ţărei nu i-l va da nimenea pînă ce nu-l vor cere. Să-i pregătim de a-l cere şi să luptăm cinstit, să-l capete.

G. A. Cireş.

Litere-Ştiinţe-Arte

Artă franco rusă. — Muzica lui Thaikowski, adaptată unui libret de un blînd sentimentalizm nu se poate compara de sigur, „Demonului" în care Anton Rubinstein a pus o vigoare fără seamăn şi o rară bogăţie de melodii.

Cu toate aceste a fost o seară delicioasă reprezentaţia lui Oneghin, în care o parte însemnată se cuvine orchestrei, căci a fost cu desăvîrşire la înălţimea operei, datorită şi unui compozitor de geniu şi unui strălucit poet. Recunoaştem şi scriem cu atît mai bucuros această laudă cuvenită orchestrei cu cît în altă seară ni s'a părut, că se resimte de oboseala primei reprezentaţii.

Cu spectacolul de aseară s'a încheiat seria... rusă, A fost pentru noi o revelaţie binevenită să facem cunoştinţă cu spiritul muzical rus, interpretat de un număr de buni—unii chiar eminenţi—cîntăreţi şi actori.

Astă seară şi mîne seară reprezentaţiile împrumutate geniului francez vor atrage cu drept cuvînt marea curiozitate a publicului nostru, doritor de a vedea în ce mod lirizmul lui Bizet şi duioşia lui Gounod vor fi interpretate de aceşti fii ai orientului, cu particularităţile lor, cu firea lor atît de diferită de a Apusului.

Dacă au valsat aseară cu atîta graţie de ce n'ar interpreta cu sentiment şi pricepere pe Bizet şi pe Gounod? R.

*

O mare mişcare de nerăbdare şi de curiozitate artistică se resimte în rîndurile iubitorilor de muzică faţă cu evenimentul apropiat—un adevărat eveniment—al concertului Enescu.

Seara de 5 Martie e destinată a rămînea odată memorabilă.

*

La Newyork City s'a creat o şcoală specială destinată a forma buni actori pentru cinematograf: „Dramatic School of Photoplay Acting", condusă de James Delvin.

Directorul şcoalei s'a pus în raport cu principalele case de ediţiuni de filme pentru a găsi o plasare sigură a artiştilor formaţi în nouă şcoală.

*

De oare ce Tolstoi va fi în curînd la ordinea zilei prin reprezentarea „Cadavrului viu" credem interesant a reproduce următoarea notiţă literară-şcolară.

La Moscova s'a deschis o expoziţie de pedagogie. Se văd adunate acolo tot felul de documente şcolare.

Expoziţia e cam aridă, totuşi lumea se îngrămădeşte mai ales în jurul unei foi de hîrtie. E un buletin de student al universităţii din Kazan, pe care se citeşte:

Drept enciclopedic: Progrese: Slabe, Silinţa: nesuficientă. „Cod Penal": Progrese: nesuficiente, Siliuţa: nesuficientă. „Drept Comun": Progrese: nesuficiente, Silinţă: foarte nesuficientă. „Istorie Generală": Elev totdeauna absent. Extrem de leneş. „Istoria Rusiei": Elev invizibil. Foarte leneş.

Buletinul acesta poartă data de 1847. Elevul îndărătnic, leneş, invizibil, nu este altul de cît marele Tolstoi.

*

STRUNA ZILEI

RIMĂ MINISTERIALĂ

Cei 13 membri ai Sinodului, au votat contra candidatului propus de ministrul cultelor.

Telegramă.

Cînd văzuşi că-s trei-spre zece,
Ţi-ai zis singur: „vai, nu trece!"
Biete domnule Arion,
Eşti ministru cu ghinion...

Actele de stare civilă

O circulară a ministerului de interne

Ministerul de interne a trimis prefecturilor de judeţe următoarea circulară:

„Fiind sesizaţi de către unele oficii de stare civilă, cum că în registrele de născuţi şi morţi pe anul curent, nu este lăsat în deajuns loc liber pentru a se putea trece la data actului anul în litere astfel după cum prevede legea şi că mai ales în registrul de morţi lipseşte cu desevărşire acest spaţiu, vă rog să binevoiţi a pune în vedere primarilor comunelor urbane nereşedinţe şi comunelor rurale din judeţul d-v, că spaţiul lăsat pentru înscrierea datei, de şi nu e prea larg, totuşi este îndestulător, pentru a se putea trece anul în litere, aşa cum prevede legea şi regulamentul, mai ales dacă se scrie ceva mai mic şi mai strîns.

In registrul de morţi data actului se va putea prelungi jos şi pe linia nepunctată deasupra cuvîntului „Martori".

Cu această ocaziune vă rog să le arătaţi că conform legii, numai data trebuie trecută în litere, celelalte ştiinţe precum vrîsta etc. se trec în cifre.

„In ceia ce priveşte înscrierea stării civile a mortului, în registrul de morţi se va urma anul acesta conform indicaţiunilor din ordinul nostru circular din 10 Februarie 1912.

Toate aceste neajunsuri provenind din cauza greşitei întocmiri a tiparului, s'a luat măsuri ca în registrele pe anul 1913 aceste inconveniente să fie înlăturate.

INFORMAŢII

❑ *Conferinţele generale ale corpului didactic primar, urban şi rural, se vor ţine anul acesta în zilele de 29, 30, 31 Martie şi 1 Aprilie în fie care Capitală de judeţ.*

❑ *Numărul învăţătorilor şi învăţătoarelor care au cerut anul acesta să fie înscrişi pentru examenele de înaintare pe loc, trece de 800.*

Inspecţiile speciale cerute de regulament, se vor face cu începere de la 15 Aprilie iar examenul va avea loc la 1 Noembrie.

❑ Domnul N. Arbore, institutor şi director al şcoalei de băeţi No. 3 din Iaşi, a fost pus în retragere din oficiu, pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Se ştie, că încă în vara trecută, ministerul de interne a pus la dispoziţia administraţiei comunale, suma de 200,000 lei, din care urma să se facă o sumă de lucrări mari, pentru asanarea oraşului.

D. Marghiloman în adresa trimisă comunei odată cu banii, a şi stipulat anume lucrările ce urmează a se efectua din aceşti bani.

Dar incapabila administraţie comunală, a găsit însă mijlocul, pentru a face sprafca din această sumă, bătîndu-şi joc de stipularea precisă a ministrului de interne.

Şi pentru a dovedi cu prisosinţă, că îşi bate joc de hotărîrele consiliului de miniştri, administraţia comunală a dispus ca şi curăţirea şi întreţinerea vespasianelor, să se facă tot din fondul de 200,000 lei.

Bineînţeles că lucrările mari cerute de minister, se neglijează cu desăvîrşire.

❑ Societatea de bine-facere şi ajutor reciproc „Cuza Vodă" din Iaşi, a înfiinţat o secţie de măritiş, pentru tinerii de la 21 ani, şi fete de 16 ani pînă la 36, precum şi pentru văduvi şi văduve. Sediul societăţei este str. Cuza-Vodă (foasta Golia) No. 71.

Iniţiativa luată de comitet, sub preşedenţia d-lui D. I. Ionescu, merită toată lauda.

❑ Duminică 11 Martie, orele două jumătate, va avea loc în sala conservatorului de muzică şi artă dramatică din Iaşi; Producţia II-a a elevilor şi elevelor Conservatorului.

Producţiile conservatorului se dau în folosul elevilor lipsiţi de miljoace.

Biletele la libraria Itiescu.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str, de Sus No, 191.

❑ D-nii dr. Gabriel Socor, medicul primar definitiv şi Gh. Buzescu avocatul Casei sf. Spiridon, au fost numiţi membri în comisia pentru constatarea şi aşezarea drepturilor la pensie a funcţionarilor epitropiei sf. Spiridon din Iaşi.

❑ Pe ziua de azi s'au înregistrat în localitate 4 cazuri noui de anghină difterică, dintre care însă trei aduse din judeţ.

❑ **Opera rusă.**—In urma inconti nelor succese obţinute de opera rusă, ieşenii vor putea asculta astăzi cunoscuta operă *Carmen* în care rolurile principale vor fi ţinute de d-nele: *Skibitzka, Dragomireska, Gzowskaia,* d-nii *Atanasiof, Baratov.*

Cu interpretarea de astă seară publicul va putea face o comparaţie între o muzică cunoscută şi operile clasice din repertoriul rus, pentru a se convinge de elementele atît de valoroase ale operei ruseşti.

Mîine seară *Faust.*

Preţurile pentru ambele aceste spectacole sunt reduse.

❑ Afacerea bancnotelor false descoperite în Iaşi, a fost trimisă, pentru instrucţie, la cabinetul III, al d-lui judecător de instrucţie Buşilă.

❑ Şcoalele primare şi secundare din Iaşi vor lua vacanţă de la 16 Martie seara pînă la 2 Aprilie inclusiv.

❑ Architectul ministerului de justiţie, d. Berindei, va sosi mîine în Iaşi, pentru a inspecta lucrările de construcţie ale palatului administrativ şi de justiţie.

❑ Teatrul Pathé Frères (Cinematograful din sala Sidoli) ne reprezintă în noul său program de astă seară Mercuri o nouă piesă de moravuri moderne a cărui titlu este „Seducere şi sclăvie". In această piesă se oglindesc moravurile josnice ale oraşelor mari, arătîndu-ne în ce mocirle sunt atrase fetele din cele mai înalte păturii ale societăţei

Rolul principal al acestei drame îl interpretează d-ra Maria Berna-Dewald, cea mai renumită artistă dramatică a teatrului imperial din Colonia (Germania). D-ra Dewald apare pentru prima oară pe pînza cinematografului.

Noul program cuprinde apoi: Eroul din Capetown, moartea glorioasă a unui ofiţer din Transwaal, reconstituirea unui epizod.

Tirolot a cîştigat la loterie, scene comice.

Fabricaţiunea fontei. Scene şi vederi industriale.

Din lumea femeilor. Scene foarte humoristice.

Mîne seară Joi: „Mîntuire" (Rédemption), măreaţă dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane.

TEATRUL NAŢIONAL

Luni 5 Martie 1912
ora 9 seara
Pentru fondarea unui fond Naţional de Compoziţie
va avea loc
Un singur CONCERT de vioară
dat de
GEORGE ENESCU
Marele compozitor român
cu bine voitorul concurs al d-lui
TH. FUCHS
pianist.
Biletele se vînd la agenţia Teatrală „Thalia".

Ultime INFORMAȚII

❑ Domnul Arion despre profesorii din Iași.

Aducîndu-se la cunoștința ministrului Arion, că faptul care a indignat mai mult pe profesorii universitari din Iași, este capitolul respectiv la barlera, ce se pune acelor profesori de a putea fi transferați d'a dreptul la catedrele similare din București, în caz de vacanță, ci numai pe bază de concurs, d. Arion a răspuns textual:

— La Universitatea din Iași sunt prea mulți profesori ignoranți.

Ar fi o nenorocire pentru Universitatea din București, să-i vadă transferați aci.

❑ Vineri, 2 Martie, ora cinci seara, va avea loc ședință plenară la clubul conservator-democrat din Iași—ședință la care va asista și d. Take Ionescu, șeful partidului.

❑ *A produs mare indignare faptul că ministrul instrucțiunei a cerut directorilor școalelor secundare din Iași, ca la fie-care trei luni să trimeată ministerului chitanțele originale de plata birului funcierilor, iar nu borderou cum se trimite acum.*

Neîncrederea ministrului în directori, a produs indignare.

❑ Telegrama d-lui Arion.

Ministrul instrucției s'a speriat de discuțiile urmate în sînul marelui colegiu universitar și a trimis rectorului telegrama ce urmează:

Amînarea depunerei proectului pentru cîte-va zile, față cu timpul înaintat al sesiunei, ar fi înmormîntarea lui, ceea ce sunt convins că nu o poate dori Universitatea din Iași condusă, ca și mine, numai de dorința de a face o operă utilă și de progres asupra stării de azi.

Voi ține însă compt de toate cererile Universității, cari vor contribui la scopul urmărit.

Nici una din dispozițiunile proectului nu este imuabilă, Cererile drepte, folositoare și care nu au în vedere de cît scopul rîdicării Universității, le aștept cu nerăbdare pentru a îmbunătăți legea.

(s,) **C. C. Arion**

Dacă amînarea proectului în chestie pentru sesiunea viitoare ar insemna, cum spune ministrul, înmormîntarea acelui proiect, evident că proiectul administrativ—amînat acesta—trebue considerat înmormîntat.

Ministrul, în ceasul de pe urmă „vrea să ție cont de observațiile ce se vor face"—dar n'a voit să ție seamă la timp oportun, făcînd să triumfe vederile d-lui Lițica asupra părerilor profesorilor universitari.

Domnul Arion va trebui să înmormînteze proiectul—ori cîte telegrame jalnice ar adresa rectorului.

❑ *Un nou tren Iași Viena.*

Cu începere de la 18 Aprilie (1 Mai) un nou tren Iași Viena, care va face trajeul în 22 ore, va fi pus în circulație.

Plecînd la orele 10.5 dimineață din Iași, trenul va sosi aproape de orele 2 la Ițcani unde va găsi noul express la Viena, care va fi înființat toi la 1 Mai st. n. cu sosire la Viena a doua-zi dimineața, ora opt.

Plecarea din Viena (gara de Nord) are loc la orele opt fără un sfert seara, cu sosire în Iași a doua zi seara la orele 5.55.

❑ *Delegații consiliilor profesorale ale celor 4 facultăți a Universității noastre, anume d-nii profesori Matei Cantacuzino, Dr. Hurmuzescu, Caragiani, Bujor, Bărbulescu, dr, Manicatide și dr. Leon, s'au întrunit eri la orele 4 după amează la Universitate, pentru a cerceta proectul de lege de reformă universitară al d-lui C. C. Arion. Discuțiunile au durat de la ora 4 pînă la ora 1 noaptea și s'au fixat toate cererile Universității din Iași.*

Comisiunea aceasta a convocat pentru astă-zi la 5 jum. marele colegiu Universitar, compus din toți profesorii Universității.

Modificările ce această comisiune le-a adus proectului d-lui Arion, sunt de așa natură, în cît din vechiul proect n'a mai rămas nimic nemodificat.

❑ *Punerea în libertate a avocatului Gheorghiu-Doinaru.*

Camera de punere sub acuzare a cercetat astă-zi dosarul privitor la arestarea avocatului Al. Gheorghiu-Doinaru din Moinești. Primind apelul prevenitului, s'a ordonat telegrafic punerea lui în libertate.

Din depunerea făcută de d. Gheorghiu la instrucție rezultă, că judecătorul Țințu vedea cu ochi foarte răi pe avocat, că l'a scuipat de multe ori și că în ziua incidentului, la un proces, judecătorul a spus avocatului: „d-ta te ai născut în zodia porcului".

Procurorul general a pus concluzii pentru punerea în libertate a d lui Gheorghiu, care va cere acum Curții de Casație strămutarea procesului de la Bacău, pentru suspiciune legală.

Ante-proectul universitar

— O scrisoare a d-lui profesor P. Bujor —

Domnule Director,

Vă rog să bine voiți a face următoarea rectificare:

In darea de seamă, făcută în numărul de eri al ziarului dv., asupra întrunirii consiliului nostru universitar, văd că s'au reprodus greșit unele păreri susținute de mine în această întrunire. Mă simt dar obligat să restabilesc puțin adevărul, mai cu seamă că rectificarea cerută se referă la personalul de laboratoare, pentru care am avut totdeauna o îngrijire și o considerație deosebită.

N'am combătut dispoziția din proectul de lege de a se numi asistenți pe viață pentru motivul că asistenții, astfel numiți, „ar deveni pe lîngă profesori niște funcționari cari se deprind a lua numai leafă cu cît îmbătrînesc" după cum s'a zis greșit în darea de seamă mai sus menționată.

Eu am spus: că singura inovație bună în proectul de reorganizare a învățămîntului prezentat de d. Arion, e tocmai acea relativă la îmbunătățirea situației materiale a personalului de laboratoare. Și acest personal merita, în adevăr, această îmbunătățire; de oarece azi el nu se mai recrutează, ca altă dată, din simpli studenți cărora li se oferea postul de asistent sau de preparator mai mult ca o înlesnire pentru a-și termina studiile universitare.

Azi, acest personal se recrutează, în mare parte, dintre cei mai distinși licențiați și doctori ai facultăților noastre.

Sunt tineri cari, prin cunoștințile și prin publicațiile lor, au dat deja probe temeinice de aptitudini științifice.

Era dar o datorie, atît din partea directorilor cît și din partea Ministerului să se îmbunătățească situația materială a acestui personal, pe care numai dragostea de știință l'a făcut să muncească ani de zile cu salarii ridicole de 90 sau 100 de lei pe lună, pe cînd foștii lor colegi de licee, uniia chiar mai slabi de cît ei, care au îmbrățișat alte cariere mai puțin grele, dar mai *practice*, au azi situații materiale mult superioare.

Bazat pe aceste motive, consiliul, facultății noastre de științi a cerut, în mai multe rînduri, această îmbunătățire.

Dacă atît eu cît și ceilalți colegi, directori de laboratoare, am găsit bună intenția aceasta din proect, am combătut însă modul cum proectul specifică garantarea stabilității personalului de Laboratoare.

In adevăr, modalitatea acestei garantări — adică examenul de capacitate pentru personalul Laboratoarelor, o socotim și inutilă și defectuoasă. Inutilă, pentru că directorul de Laborator, știe mult mai bine de cît ori care actul, să și recruteze personalul de care are nevoie; defectuoasă pentru că, cu examenul de capacitate, se poate ușor întîmpla ca directorul de laborator, fiind majorat de ceilalți doi membri din comisia examenului de capacitate, să fie silit să primească, ca asistent sau preparator, persoane cu care nu s'ar putea armoniza nici din punctul de vedere, științific, nici colegial.

Laboratorul trebue să fie considerat ca o familie de lucrători. In sînul lui, trebue dar să domnească aceeași armonie, ca în sînul unei familii. Directorul fiind responsabil de bunul mers al laboratorului, el trebue să fie responsabil și de numirea personalului.

Noi am cerut garantarea stabilității numai prin mărirea salarului, pentru ca personalul bun, deja format, să nu ne părăsească. Nici unui director nu i-ar trece prin minte ideea de a îndeparta elementele de valoare din laboratorul său.

Ori care va fi soarta proectului de lege actual, noi directorii de laboratoare, vom lupta ca să rîdicăm din ce în ce mai mult situația morală și materială a personalului nostru de laborator. Aceasta pentru propășirea științei în genere și a învățămîntului nostru universitar, în special.

P. Bujor.

❑ *Domnul Take Ionescu care sosește Vineri în localitate, va fi găzduit de d. N. Cananău.*

❑ *La marea întrunire publică din București a opoziției-unite, vor lua cuvîntul domnii: I, I. C. Brătianu, Take Ionescu și C. G. Dissescu.*

❑ Era vorba ca d. dr. Leon, să nu fie confirmat decan al facultății de medicină din Iași. S'a arătat însă, ministrului, că neconfirmarea ar fi prilej pentru o nouă manifestație contra d-lui Arion, căci d. dr. Leon, ar fi reales.

Ca să evite manifestația, d. Arion a semnat confirmarea.

❑ După o nouă dispoziție ghișeurile la administrația financiară Iași nu sunt deschise de cîte de la orele 12—3.

Primim plîngeri întemeiate contra acestei măsuri, căci trei ore sunt insuficiente pentru a satisface interesele unui oraș mare.

❑ Cu începere de la 1 Martie d. M. Mihailescu s'a retras de la administrația ziarului nostru.

❑ Prin noul bubget, medicilor funcționari, dependinți de ministerul de interne, avînd o vechime de 15 ani, li se acordă cîte două gradații.

Medicii comunali se vor bucura, în afară de aceasta, și de o diurnă de 90 lei pe lună.

❑ Ministerul de interne, a cerut prefecturei de poliție a comunica prefecturilor de poliție și polițiilor din țară numele sergenților de oraș revocați din funcțiune pentru fapte incorecte sau furturi.

❑ Comisiunea din Iași, înființată pentru a lucra în chestiunea definitivatelor institutorilor și învățătorilor, se compune din d. C. V. Praja președinte, și Eracle Popescu și Lucian Roiu, membri.

❑ **Judiciare.**—S. Cris proprietarul magasinului „Cristian" a dat în judecata trib. corecțional pe Herman Polak proprietarul magazinului „Englez" pentru motivele că prin scrisori adresate la diferite case mari comerciale din străinătate, l'ar fi calomniat în scopul de a-l sdruncina creditul.

Procesul a fost fixat la s. II și sorocit pentru 7 Martie.

— Curtea s. I s-a pronunțat astă-zi în importantul proces d'intre frații Diamant și firma Grünspan și fiul, pentru reziliarea contractului de arendă a moarei proprietatea d-lor Diamant.

Curtea, admițînd apelul acestuia a pronunțat rezilierea, condamnînd pe Grünspan la 3000 lei daune și 2000 lei cheltueli de judecată.

— Vineri, 3 Martie, la curtea s. II, procesul Vernescu-Fischer pentru reziliare de contract pe baza legei trustului.

Vor pleda domnii: Take Ionescu, Al. Juvara, Vasile Missir, Matei Cantacuzino și V. Dimitriu.

— Procesul Natan Wachtel a fost pledat eri pînă sub seară cînd tribunalul a respins cererea de chemare la interogator a d rului Bogdan, amînînd continuarea dezbaterilor pentru Marți 6 Martie.

— Curtea de Casație s. III, a judecat eri recursul doamnei Sofia Petrescu, soția def. locotenent Petrescu, căreia Curtea de Iași nu i a recunoscut pensia, de oare ce divorțul de prima soție a lui Petrescu n'a fost transcris.

Curtea a respins recursul, rămînînd ca pensia primei soții să fie anulată.

— Tribunalul s. II a confirmat astăzi mandatul de arestare al lui I. Baciu, falsificator de monezi, și al lui I. Gr. Petrescu, deținut pentru un furt cu extracție.

— La 2 Martie, la s, I a Curții se va judeca apelul lui Gh. Popovici, un bătrîn în vrîstă de 70 ani, care a atentat la pudoarea fetei Sofia Vaidas, în vrîstă de 12 ani și jumătate.

Trib. Botoșani a condemnat pe Popovici la un an închisoare.

— Pentru 18 Aprilie a fost amînată astăzi judecarea falimentului Kahane și Briess.

— D. E. R. Tuffli a depus astăzi jurămînt de avocat.

NOTIFICARE

Onor. Creditului Funciar Urban Iași

Subscrisul Florin Sion, avocat din Iași, procurator prin substituire a d-lui P. V. Sion avocat din Iași, al d-lui inginer Gh. Sion domic. București strada sf-ții Voivozi 3 bis, pe baza procurelor legal, de Comisia I Iași sub No. 2222 din 1911 și 337 | 911 aut. de judeć. 6 București, în numele mandantelui meu și pe baza calității sale de administrator provizor al interdictei maice, Agafia Sion, în baza Sentinței Trib. Roman No. 386 | 910, publicată în Monitorul Oficial sub No. 180 | 910, vă notific că, de oare ce bonul No. 20005 a 1000 lei cu cupoanele începînd de la 1 Ianuarie 1912 și propietate a maicei Agafia Sion, fiind perdut, furat sau distrus, să fie propriță plata acestui bon și a cupoanelor sale începînd cu acel de 1 Ianuar 1912, cum și a ori cărei operațiuni ce s'ar face cu ele; de oare ce este proprietatea deplină și exclusivă a maicii Agafia Sion; iar găsindu-se în mîinele altor persoane să fie nule.

Cuponul ultim de 1 Iulie 1911 a fost încasat la Credit. Funciar Urban Iași.

Pentru ori ce declarațiuni sau comunicări în această privință, facem alegere de domiciliu la d. avocat P. Sion str. Banu 10, din Iași.

Făcută în cinci exemplare.

F. Sion

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

O sa	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Oionel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

București 29 Februarie

Alegerile în Dobrogea

București. — Consiliul permanent administrativ, a opinat, pentru modificarea articolului 5, din legea privitoare la drepturile politice a dobrogenilor, în senzul ca alegerile să fie făcute la reședințele județelor și nu a plășilor.

D. Marghiloman va depune un proect de lege în acest senz.

BUDGETUL GENERAL

București.—La Cameră a început azi discuțiunea asupra budgetului general al statului.

Vorbesc d-nii Ianovici, Bacalbașa și probabil că va lua cuvîntul și d. P. P. Carp, pentru a răspunde la criticele, formulate de d. Costinescu prin unele articole în ziare.

Noi proecte de legi

București.—D. Marghiloman, Ministru de interne, a depus azi la Cameră, proectele de legi, prin care autorizează comuna Galați a contracta un împrumut de 1,500.000 lei, și altul prin care comuna Iași este autorizată a percepe o taxă de 3 la sută asupra patentei fonciare, pe imobilele situate în străzile canalizate.

Greva școlarilor

Agram.—Greva școlarilor din cursurile superioare s'a sfîrșit eri însă a fost reluată azi. S'au asociat la grevă și elevii din clasele primare. Greva a fost provocată de decizia corpului profesoral din Vincovce de a esclude pe toți școlarii care contra zicerii exprese au vizitat în corpore cu drapelul o reprezentație de teatru.

Jurămîntul noului cabinet

Madrid.—Regele a primit jurămîntul depus de noul cabinet.

Vapoare italiene în archipelag

Constantinopol.—Poarta posedă informații indirecte care fac a se crede că două vapoare de război italiene sunt în archipelag. Se crede că o acțiune este iminentă în contra insulelor din Archipelag.

Ministru de războiu, marină și interne au deliberat după prînz sub președinția ministrului de externe. Ministrul de Războiu a conferit și cu marele vizir Poarta a primit informații despre concentrarea de forțe militare ruse în regiunile Kars și Erevan.

Totuși cercurile oficiale cred că nu sunt concentrări derijate contra Turciei.

Ministerul de Interne publică un apel lansat de musulmanii care reșed în Germania cătrăjmusulmanii din toată lumea învitînd pe Turcia a stărni în luptă contra Italiei.

Reorganizarea păcei

Constantinopol.—Ziarele publică depeșicare reprezentații din Berut, Aleppo, Ierusalim, Moszul, Diarbekir, Bethes, Damasc și Jaefe, precum și din alte orașe, declară ca respinsă luarares, orice idee de pace bazată pe cedarea Tripolitaniei și Bengazului către Italia. Toți italienii care reședeau în Inbanon au părăsit țara în urma decretului de expulzare.

Retragerea d-lui T. Rădulescu

București.—D. Th. Rădulescu, directorul Casei de Depuneri, a fost pus în retragere, pe ziua de 1 Aprilie, spre a-și regula drepturile la pensie.

Impacarea de peste munți

Arad,—D. Stere, publică un articol în „Românul", prin care zice, că prin felul cum românii din Transilvania au știut să stabilească perfecta lor unitate de vederi și au căștigat recunoștința tuturor românilor.

Tot eri a avut loc un banchet, pentru serbătorirea împăcărei. S'a oferit d-lui Sterea o ramură de măslin, în argint, iar d. Th. Mihali l'a asigurat de recunoștința tuturora.

Ciocniri între mineri și poliție

Berlin.—Wolffbureau află din Essen, că eri și azi s'au produs dezordini în basenul Ruhr greviștii batjocorindu-i aruncind pe minerii, care voiau să lucreze. Poliția a trebuit să tragă săbiile de mai multe ori.

Functionarii de la căile ferate

București.—Personalul inferior al căilor ferate, a înaintat deputaților și senatorilor un memoriu documentat, prin care arată neajunsurile de care suffăr și cer o îmbunătățire a soartei lor.

Noui consilieri federali

Berna.—Adunarea federală a ales pe d. Louis Perrier directorul biroului internațional pentru apararea proprietății intelectuale ca consilier federal în locul d-lui Comtesze.

D-na Ecaterina A. Mavrody, a adresat Tribunalului Ilfov, secția comercială, o cerere rectificativă a cererei sale făcute în conformitate cu legea titlurilor la purtător distruse sau furate, și prin care cere a se scoate din lista scrisurilor Primei Societăți de Credit Funciar Român din București, titlul de una mie lei sub No. 21885 și cuponul cu No. 48305 de la un titlu de 5000 lei, ce din eroare le trecuse în lista titlurilor ce i-au fost sustrase.

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Inginer I. CANA

Iași—28 str. Cuza Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

1)—**Apă—Canal—Closete** *contra* **înghețului—Băi hygienice—etc.**

2) **Instalație de Electricitate—Motoare—Telefon—Sonerii, etc.**

3) *Devize—Consultațiuni gratuite.*

4) *Condițiuni de plată foarte avantajoase.*

5) *Atelier special pentru reparațiuni.*

6)—**Proiecte—Supravegheri de Construcții.** *Vile—Hoteluri, etc.*

7) **Se deplasează și în provincie** *cu preț modest.*

8) *Referențele cele mai* **bune la** *dispoziție.*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

VIZITAȚI EXPOZIȚIA

de

— Mărtișoare —

Cu prețurile cele mai reduse

LA MAGAZINUL DE

BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici,** *se recomandă a executa ori ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Desfăcîndu-mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer

str. Seulescu 15

Administrator *de moșie după o practică îndelungată, cunoscînd bine agricultura și gospodăria, caut loc de preferat moșii cu întinderi mari.*

A se adresa la ziar sub adresa Agricultor

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PRIMIAȘ La toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) *L. VIOLET Succesor*

De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucuresti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democra

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciu.i, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la ...

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Prietenii No 17.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesori

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fieoare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu „GELÉE-KALODERMA".*

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

RUCHE *à Cadres mobiles* Prix: 20f

Gariel

2me Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu — Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani

„ „ „ „ IV, 40 „

Redacția și Administrația: Iași, str. Ș. Anul 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No 1532—Vineri 2 Martie 1912

In jurul budgetului

Am ajuns ca pentru anul financiar 1912—1913 să nu se prezinte un budget, care să soldează cu peste jumătate de miliard la cheltueli. De notat va fi că în interval de aproape patru ani dînsul a crescut cam cu 100 milioane. Aceste împrejurări pot da loc unor observațiuni.

Astfel, dacă creșterea citrei budgetare atît la venituri cît și la cheltueli, s'ar datora, după cum se socotește de cîțiva, slăbind puterii de cumparare a banului, atunci de sigur nu va fi de loc a ne bucura peste măsură, de un atare spor.

Căci în asemenea caz, creșterea budgetară s'a făcut cu prețul scumpirei multor articole de trai. In adevăr, Statul a putut trage venituri mari din exploatările lui cu pescăriile, arenzile de moșii etc, ca și din impozite indirecte ori monopoluri; să ne gîndim însă numai cu ce preț? Dar adică evaluările pentru impozitele indirecte nu s'au resimțit și ele de această scumpire a vieței?

De sigur că da. Astfel, veniturile imobilelor urbane și rurale au fost calculate mai sus de cît în recensimentele anterioare. Iar în definitiv această creștere este a se atribui scăderii valorii monedei, ca și înmulțirei populației.

De aceia toți constatăm că între traiul greu al tuturor și budgetul statului e nepotriveală. Statul încasează mult dar toată lumea se plînge de scumpirea vieții.

Budgetul e chemat să servească pe de o parte la plata datoriei publice, iar pe de alta la îndestularea necesităților deosebitelor servicii publice. Or personalul trebuincios acestor servicii, merită o deosebită atențiune.

Și întru cît budgetul a fost sporit din an în an, întru cît el s'a soldat cu excedente din an în an, se pare că cei mai logic și drept lucru ar fi fost, ca cei chemați la diriguirea treburilor publice să se gîndească înainte de orice creațiune nouă, la instituțiunile existente. Acestea au făcut pînă acum dovada necesității și utilității lor în mersul general al statului. Drept era deci ca personalul întrebuințat de ele, să se bucure mai întâi de o îmbunătățire a traiului lor.

Știm cu toții că funcționarii au avut să sufere de pe urma unei crize prin care a trecut statul nostru, reduceri asupra tratamentului lor.

De cînd am scăpat de acea perioadă de restrişte, iar budgetele au mers în progres, s'au adus necontestat unele ameliorări din acest punct de vedere. Multor funcționari li s-au readus lefurile la ceia ce ele erau înainte de criza de care am vorbit. Și cu toate acestea nu toți au scăpat de regimul reducerilor. Astfel, la școala de Arte și meserii din localitate sunt maeștri cu 20 ani de serviciu, cari astăzi au un salar mai mic de cît acum 10 ori 12 ani. Unii maeștri noi numiți de și egali în grad cu cei întâi, au un tratament superior celor vechi. Cu profesorii același lucru. Reducerile i-au găsit cu 350 lei salar lunar și acum după atîta belșug budgetar au ajuns la 300 lei.

Dar chiar în ramurile unde s'au adus îmbunălățiri mai simțitoare, nu s'a procedat după o normă, după vre-un sistem oare care. Dar s'au mărit salariile, însă creșterea lor s'a făcut cam pe dos. Astfel salariile mari au fost mărite, iar cele mici au rămas pe loc.

La justiție de exemplu, s'a sporit tratamentul magistraților, dar cum au rămas grefele și funcționarii din ele?

La instrucție s'au mărit salariile profesorilor universitari și secundari, dar cum au rămas institutorii?

In această administrație apoi, se poate zice că nici o normă n'a prezidat la organizarea plății personalului. Și în adevăr. Să observăm numai diferența ce este între institutorul plătit cu 225 lei lunar, profesorul cu 460 lei, și profesorul universitar cu 900 lei, și ne vom întreba pe ce bază să fie stabilite aceste diferențieri?

Căci dacă e vorba de muncă, negreșit mai mult muncește institutorul; dacă e vorba de calitate, trebue de sigur să se aprecieze mai mult aceia a profesorului universitar. Dar oare calitățile acestea să fie ele așa de simțitoare în cît să dea loc la o diferență de 235 lei între institutor și profesorul secundar, și 440 lei între acesta și profesorul universitar?

S'au făcut adese-ori aprecieri mai ales în raporturile dintre aceste două din urmă categorii. Intre profesorul secundar și cel universitar, diferență de titluri nu există. Calitatea muncei ar fi mai mult un motiv de diferențiare.

Dar și aici încă se pot face rezerve. In personalul învățătoresc secundar sunt elemente, cari sub toate raporturile pot rivaliza cu cei universitari. Nesansa lor e ori că au venit mai tîrziu, și au găsit locurile ocupate în Universitate, ori că dînșii, tot continuînd a fi excelenți, sunt prea mulți pentru cîte locuri se găsesc acolo.

Și atunci reducînd discuția la o chestiune budgetară, ne întrebăm de ce a această diferență de 440 lei, între profesorul universitar și cel secundar, diferență care devine și mai simțită, cu cît în cursul timpului se adaogă gradațiile respective?

Nu cunosc cum este organizat învățămîntul în alte țări, sub acest raport, dar mi se pare că la noi e oare care nedreptate la mijloc.

Cu această ocaziune mă gîndesc, dacă n'ar fi momentul ca cei din fruntea Statului să cugete la organizarea corpului de funcționari? Ar fi, cred, locul ca să se întocmească un Statut sau lege generală a corpului, după care tratamentele să urmeze o normă hotărîtă, să se determine drepturile ca și datoriile lor, în raport cu drepturile lor de om și cetățean, să se fixeze modul de înaintare, să se evite tot ceia ce are aerul de capriciu și nepotism.

Ast-fel, sunt țări, cari se bucură de asemenea legiuiri, și se simt foarte bine. Altele nu, și de aceia veșnic se aud plîngeri. Ast-fel Franța, se necăjește de 3 ani să întocmească un statut al funcționarilor, și pînă astăzi n'a reușit. Primul ministru actual însă, Poincaré, a dat făgăduială formală că așa ceva se va face de el.

In ori-ce caz chestiunea funcționarilor trebue să vină la rînd. Trebue să dispară favorurile, trebue asigurată existența și ușurat traiul lor. In lipsa unei asemenea organizări, vedem funcționari cu atribuțiuni indentice, titluri de capacitate identică, plătiți diferit, o altă observație asupra budgetului ar fi aceasta. Se știe că ceea ce domină astăzi, ca principiu, finanțele, este publicitatea. Să fie însă oare așa?

E drept ca cel chemat și silit a contribui la susținerea sarcinilor Statului să știe ce se face cu banii dați de el. Și până astăzi s'a ajuns la oarecare publicitate în această ordine de lucruri. Dar tot mai e de făcut, și mai ales cu privire la cheltueli.

Pe lîngă fondurile secrete, așa numitele fonduri pentru ordinea publică, a căror întrebuințare rămîne ascunsă marelui public, și pentru desființarea cărora luptă mulți, se găsesc astăzi în diferitele capitole budgetare sumi, despre care nu se știe unde merg. Legiuitorul a luat măsuri, ca votarea budgetului să se facă pe capitole, și deci să se excludă ori ce viriment, precum și să examineze în detalii cheltuelile. Dar se face așa?

Mai anii trecuți s'a acordat ministrului de Domenii o sumă pusă la dispoziție spre a o întrebuința cum va crede mai bine. Din ce au profitat cîți-va funcționari mai favorizați. Răul acesta de altfel se vede a nu fi particular țării noastre.

Așa, în Franța, cu ocazia discuțiunii budgetului pe anul 1912, unii deputați au cerut ca responsabilitatea ministerială să fie reală, căci abuzurile săvîrșite sub administrația lor se observă, zic ei, abia după plecarea lor.

Acești deputați francezi arătau că unii funcționari și-au creiat venituri fromoase în afară de salarul lor. In alte părți, ca la Ministerul de Instrucție, se vedeau cheltueli de trăsură, otel, etc, neprevăzute nici prin legi, nici prin vr'o dispoziție a parlamentului,

Actualul ministru de finanțe francez, d. Kloty, a răspuns că cea mai mare parte din aceste abuzuri s'au stîrpit, și că e o onoare pentru regimul republican, care a permis ca asemenea abateri să poată fi denunțate, spre a fi apoi reprimate. Acum în urmă, după observările făcute de Curtea de conturi franceză, se cere a se prevedea în legi *responsabilitatea ordonatorilor*. Se cere ca cel ce a dat un ordin rău de plată să răspundă de fapta lui înaintea *instanțelor judiciare*, iar nu ca pînă acum să fie tras la răspundere numai de corpurile legiuitoare și aceasta la patru, ori cinci ani după terminarea exercițiului budgetar.

De sigur ar fi o fericire la noi, dacă abuzurile s'ar denunța și dacă miniștrii ar putea răspunde ca Ministrul de Finanțe francez.

Ziarele ne-au spus, de examplu, că anul acesta s'au împărțit la ministerul de Războiu, zeci de mii de lei, dați unor ofițeri superiori pentru oarecare voiajuri a căror utilitate rămîne contestabilă.

Și e bine să fie cineva răspunzător de întrebuințarea banilor publici.

V. I. Radu.

INMORMÎNTAREA

Universitățile respinsese proiectul Haret, proiectul Dissescu, ele resping acum proiectul zis Arion.

La respingerea primelor două proiecte, politica fusese fățiș în joc: profesorii liberali, uniți cu profesorii carpiști, fusese în cartel pentru a respinge proiectul Dissescu; profesorii carpiști, uniți cu cei democrați, au respins proiectul Haret.

Domnul Arion nu poate avea pentru el satisfacția de a spune că nu proiectul seu, ci politica sa nu place profesorilor — căci nu numai că junimiștii dispun de majoritate în Universitate — fiind că sunt la putere — dar, de astă dată, nu s'a făcut nici-un cartel, ci toți profesorii, de toate nuanțele politice, sunt contra proiectului, mai mult, amicii politici ai d-lui Arion se află în fruntea combatanților.

Domnul Arion a voit, prin proiectul seu, să deschidă larg porțile Universității elementului junimist, a voit să se facă profesor pe el și pe mulți din acei, cari roiesc acum în jurul d-sale — și, cu părerea rea ce o are despre Universitatea din Iași, cu toată falsa sa părere publică contrarie, a exclus cu totul idealul ca țara, cu toate că are două Universități, să aibă una singură, egală — ci, din contra, a urmărit paralizarea Universității noastre.

Domnul Arion crede, în proiectul seu, că d-sa personal, ar avea toate calitățile să poată intra, la o simplă invitație, profesor la facultatea de drept din București — ceea ce n'ar putea face, la ivirea unei vacanțe în București, d. Matei Cantacuzino, d. C. Stere, d. D. Alexandrescu — fiind-că ei sunt profesori la Iași.

Doctorii Riegler, d-rul Scuil, Paul Bujor, I. Simionescu, dr. Dragomir Hurmuzescu, — n'ar putea fi profesori la București.

Părerea îndrăsneață a d-lui Arion a produs unanime protestări și ele nu trebuesc căutate în politică. De geaba se crede la ministerul de instrucție, că se face politică și de această dată: este protestul contra stîrbirei și contra deconsiderării Universității din Iași.

Domnul Arion, în telegrama sa către rector, arată spectrul înmormîntării proiectului seu, dacă se cere amînarea discuției.

Numai ciocul poate opera cu succes manopera d-lui Arion. Să se facă înmormîntare veselă, perecha la înhumarea idealului d-lui Carp.

Desfacere totală

Fără legiuita autorizare a Camerei de Comerț, guvernul Carp s'a decis la o desfacere totală. Punerea în vînzare a fost operată de d. Al. Marghiloman, la întrunirea de Duminică.

Ministrul de Interne a anunțat retragerea proectului de reformă administrativă; a declarat că guvernul, ori cît ar fi provocat, nu va mai rosti cuvînt în chestia represiunei răscoalelor; iar în ce privește chestia tramvaielor, d. Al Marghiloman, într'o blândă dojană, a reproșat d-lui I. Brătianu că rău a făcut neprimind să stea de vorbă cu guvernul, pe această chestie, căci azi el, Ministrul de Interne, se lasă de afacere ca de satana, încredințîndu și soarta și tramvaiul electric, justiției, de care la început nu vroia totuși să știe nimic, nici d-sa și nici șeful d-sale, d. P. P. Carp.

Mai rămîne acum ca d. C. C. Arion să-și retragă legea universitară; — lucru ce pare fatal — mai rămîne ca d. Ion Lahovary să renunțe la emasculatul său proect al bunurilor de mînă moartă și ca „inteligenta“ reformă a meseriilor d-lui Nenițescu să nu se aplice, pentru a ne întreba de ce mai stă d. Carp la putere?

Guvernul a lichidat totul, a lichidat și puținul cît l'a făcut, și totuși d. Carp se cramponează la putere, pentru a lua leafă de prim-ministru, căci alt rost nu mai are în fruntea afacerilor publice.

Unii oameni decad uimitor de repede. In cazul acesta se găsește și d. Carp. Timp de 40 de ani d sa a tulburat viața politică a acestei țări, cerînd fără succes guvernul pentru a-și pune în aplicare genialu-i program.

D. Carp a căpătat azi guvernul și deși a declarat că nu se va menține la putere din moment ce va simți că nu poate face nimic, d-sa totuși stă la guvern, fără să lucreze și fără să-și poată realiza, măcar un singur punct din programul său visat de atîtea amar de vreme.

D. Carp a promis pe vremuri, lui Lascar Catargiu, o înmormîntare de clasa I. Dricul și coroanele pe care le pregătise pentru marele bărbat de Stat, au rămas încă disponibile — ele vor sluji pentru înmormîntarea politică a proprietarului lor.

Numai, că s'au cam învechit și nu vor mai avea aparențele de clasa I, — dar fiecare cu înmormîntarea lui.

Alegerea archireilor

— O înfrîngere a guvernului —

D. C. C. Arion și-a făcut obicei: Văzînd că ierachii se lasă terorizați, că a putut smulge sf. Sinod cele două sentințe scandaloase din vara trecută, Ministrul Cultelor s'a îndulcit și acum a încercat să impună membrilor Sfintei Adunări candidații săi la archierie.

De cît, ulciorul nu merge de multe ori la apă și d. Arion s'a izbit, de data aceasta, de-o opoziție de neînfrînt. Sinodul a refuzat să aleagă pe candidații impuși de guvern și la amenințarea că va numi peste votul Sinodului, pe archiereii săi, d. Arion a căpătat răspunsul că cei astfel numiți nu vor fi hirotonisiți de nici unul din membrii episcopatului nostru.

Și Sinodul s'a ținut de cuvînt. Nici unul din candidații guvernului n'a fost ales. Abia dacă au obținut patru voturi din 13.

Răspunsul acesta, prin fapt, al Sinodalilor, e demn și regretăm numai că membrii Sfintei Adunări n'au știut să se poarte la fel cu Ministrul Cultelor în timpul marelui proces dintre Athasie Mironescu și P. S. Gherasim Safirim, episcopul canonic al Romanului.

OAMENI ȘI LUCRURI

CU SAU FĂRĂ?

Nici revoluțiile firești ale progresului, nici evoluțiile normale ale spiritului nu înfăptuiesc atît de grabnice și de adînci schimbări cum săvîrșește *moda*.

Iată, bună oară, că din ancheta unui ziar artistic parizian reiesă nici mai mult, nici mai puțin decît condamnarea definitivă a... mustăților bărbătești.

Un neașteptat capriciu devine un obiceiu răspîndit și — ca mîne — un uz obligator. Și iată cum fala de odinioară a sexului tare e pe cale de a se preschimba — în epoca... sufragetelor — într'un element superfluu, un apendice cu totul neglijabil și va sfîrși prin a cădea jertfă pe altarul unei prefaceri universale în gusturi.

Ca și cum nu s'ar întîmpla nimic!... Vă aduceți aminte de ce spunea — vorbind prin telefon — una din eroinele lui Marcel Prévost către prietenul ei:

„..Inchipuește-ți ce s'a petrecut, cînd am anunțat, așa din senin, la ceaiu, că d. de Longeac o să-și radă mustața! Yvonna s'a îngălbenit, a îngăimat ceva fără înțeles.—era de dep'ins! Se pare că mustața d tale e legată de amintiri... Tocmai de aceea mie mi-i ciudă și vreau moartea ei. Ne-am înțeles, nu este așa,—o tai săptămîna asta?...

...Haide, Lucien, ești prea inteligent și prea delicat ca să ții la o podoabă care face mîndria gendarmilor și a comi-voiajorilor? E banal și totodată provocător, apendicele acela pomăzuit, ascuțit, care are pretenția de a spune: „Privește! Sunt bărbat, sunt un brav!..“ Eu mărturisesc că mă irită și-mi displace apendicele cu pricina; mi se pare indecent. De mică încă, nu puteam suferi să mă atingă oamenii păroși și fugeam să mi șterg obrajii, cînd mi-i atingea o gură mustăcioasă.

„...A, pricep. Ți e frică, fără mustață, să nu fii luat drept un lacheu. Dar tare ești în urmă!... Nu cetești gazetele?

Tocmai e vorba să se voteze o lege propusă de un deputat din Marsilia, prin care se obligă garsonii de cafenea și, pe urmă, se 'nțelege și servitorii, să poarte mustăți. Atunci, natural, oamenii mai bine situați vor fi siliți să și-le radă. Aștept cu nerăbdare legea deputatului în chestiune. O să aibă șic... Eu nu o să primesc decît femei în serviciul meu. La revedere dar, în curînd, amicul meu. Și fără oribilul apendice, nu este așa?“

Să vedeți însă cu ce argumente serioase raționează o altă eroină a romancisrului psiholog și femenist în favoarea secularului semn distinctiv al bărbăției. Rezervăm acestor argumente cronica de mîne. Va fi încă de actualitate, credem, — ori cît de repezi schimbări aduce moda — și capriciul femenin...

Rodion

Obligativitatea adolescentului la școală

I

Una din lacunele cele mai mari ale învățămîntului nostru primer, este că legea dispensează de școlaritate pe copilul care a terminat cursul primar. Cînd aceasta se întîmplă la 11—12 ani, copilul care rămîne acasă ca să îmbrățișeze cariera părinților săi, ori o meserie oare care, uită tot ce-a învățat la școală, așa că la vrista cînd este să-și facă datoria către patrie, ca soldat, el este complect analfabet. Mi s'a întîmplat să văd copii cari în cursul primar au învățat bine, dar cari după șase ani după ce au eșit din școală nu mai știau nici să scrie bine, nici să citească. Ofițerii din armată sunt în măsură mai mult de cît oricine să știe dacă această afirmare este sau nu adevărată.

Și lucru este foarte natural ca să se întîmple astfel. La vrista de 12 ani, sau chiar la cea de 14, pînă la care legea îl obligă la școală în caz cînd a rămas vre-un an repetent, copilul n'are un spirit format; el este încă o ființă în formație, care va fi ceia ce împrejurările îl vor face. Cînd în această stare părăsește școala, el părăsește cartea, caet, etc., etc., cu atît mai mult cu cît mediul în care e silit să trăiască, nu apreciază aceste instrumente ale culturei. Cînd copilul nu merge la școală, nu numai că nu cîștigă nimic dar el pierde și ceia ce învățase.

Aceasta este lacuna; care este însă leacul? Țările mai înaintate în cultură și în civilizație au stabilit un nou principiu în politica școlară, acela al *obligativității școlare a adolescentului*. Ele zic: Educația adolescentului face parte integrantă, ca și educația copilărească, din acel minimum de cultură umană pe care un popor liber îl datorește tuturor viitorilor săi cetățeni.

Acesta este leacul aflat de mai multe țări.

Fiindcă suntem în ajunul unor proectate reforme școlare, nu e rău să știm ce au făcut alte țări pentru a micșura numărul analfabeților pe de oparte, iar pe de alta de a face pe tinerii care nu-și continuă studiile în școli speciale să-și întregească cunoștințile primare.

In această privință avem două țări care pot fi luate de model: Elveția și Germania. In aceste țări, și mai ales în Elveția copii sunt supuși obligativității în școalele infantine (cantonul Genevei) în școala primară, bine înțeles; în școalele complimentare, în clasele de repetiție, de perfecționare, de recruți, etc., adică, de la 6 sau 7 ani pînă la 14, 15, 16 și 17 ani, pentru că legiuitorul a a judecat că încetarea de la ori ce exercițiu intelectual contribue ca să șteargă în cîteva luni roadele mai multor an de școală.

In Elveția două măsuri generale, aplicate cu stăruință, au făcut să micșureze foarte mult numărul analfabeților și să întregească cunoștințele elementare ale tinerilor, căci se dedau la

omenire. Acestea sunt: înfiinţarea examenului de recruţi şi a certificatului de ucenicie.

Examenul de recruţi a fost instituit prin legea din 1875 şi are de scop de a constata cunoştinţele tinerilor ajunşi la vrîsta de a face serviciul militar. Pentru aceasta tinerii sunt supuşi la nişte probe de citire, de scriere, de compoziţie. de calcule şi la chestiuni din istorie, geografie şi instrucţie civică. Aceste examene, foarte serios şi minuţios organizate, dau loc la o clasificare a rezultatelor pe cantoane, districte şi comune. Pentru a stărni emulaţia între aceste unităţi administrative, se face uz de notările: foarte bine, bine, mijlociu, rău. Cu chipul acesta s'a stabilit o emulaţie foarte vie, nu numai între tineri, dar chiar între comune, districte şi cantoane.

Cantoanele îşi dispută întâietatea. Fie ele catolice, protestante, germane, franceze, italiene; rurale, industriale, sau comerciale, toate îşi dau cele mai mari silinţi de a nu rămînea staţionare. Chiar regiunile cele mai înapoiate, în loc de a se mîngâia cu dificultăţile care le-ar împiedeca progresul, ele şi-au pus toată silinţele spre a triumfa opinia publică este cîştigată pentru aceste mijloace de progres. Ea este foarte exigentă pentru toată lumea: pentru comisiunele şcolare, pentru autorităţile comunale pentru învăţători, pentru tineri. Rezultatul? In 30 de ani de acest regim, s'a făcut în această privinţă un progres foarte mare, pe care ori-cine îl poate cerceta. Nu numai că s'a redus cu desăvîrşire numărul recruţilor analfabeţi; dar din an în an nivelul însuşi al instrucţiunei populare se ridică, şi aceasta nu numai pentru o elită a populaţiei, ci pentru masele cele mai adînci ale ei.

Cred că nimic nu se poate spune despre acest lucru.

Cealaltă instituţie originală care caracterizază educaţia particulară este instituirea *certificatului de ucenic*. In virtutea acestui aşezămînt, stăpînul sau patronul care iă un copil în serviciul său ca ucenic, după ce se pune în acord cu legea instrucţiei primare şi cu legea sanitară, trebue să mai facă un contract cu părintele copilului sau cu tutorele său, prin care se obligă a-i respecta cîteva ore pe săptămînă în care timp ucenicul să poată urma o şcoală pentru a-şi întregi cunoştinţele instrucţiei primare.

In Elveţia, această instituţie este mai bine organizată în cantonul Valais. In acest canton, patronii sunt obligaţi nu numai să dea libertatea tînărului cîteva ore pe săptămînă în timpul consacrat lucrului de zi, dar să se îngrijască în acelaşi timp ca ucenicul să-şi întregească într'adevăr cunoştinţile elementare. Legea prescrie pedepse grave pentru cei care se abate de la ea.

Dar ţara în care acest mod de învăţămînt a luat o desvoltare mai mare, este Germania, despre care mă rezerv să vorbesc într'un articol viitor.

C. V. Buţureanu.

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Chestia Bisericească

Intrunirea de protestare de Duminecă.— Alegerea unui comitet care să întocmească un memoriu.—Convocarea unui mare meeting romînesc.

Cernăuţi, 28 Februarie.—Mai mulţi profesori universitari, preoţi şi particulari romîni, au convocat eri o adunare populară pentru a se protesta contra tendinţelor rutene de a ocupa scaunul de arhimandrit şi de a lămuri şi poporul asupra originei bisericei—gr. or. din Bucovina.

La această adunare au luat parte foarte mulţi delegaţi din provincie, care au tinut să răspundă in mod impozant la apelul comitetului de acţiune. Aceasta dovedeşte că Romînii dau un mare interes chestiunei bisericeşti, astfel că se poate prevedea o apropiată rezolvare a acesteia în senzul voiei romînilor.

Savantul Stefanelli, a deschis adunarea, la ora 3 p. m. printr'o frumoasă cuvîntare de deschidere, salutînd pe cei presenţi, în deosebi pe delegaţii din provincie.

D-sa după ce descrie episoadele cele mai importante ale evoluţiei bisericei gr.-or. din Bucovina, dovedeşte cu date istorice la mînă „că această biserică este pur romînească şi că rutenii n'au nici un drept să ceară scaunul de arhimandrit".

Apelează la sentimentele naţionale ale romînilor şi-i roagă să sară în ajutorul bătrînei lor biserici, care este ameninţată de slavisare.

Eminentul profesor apoi termină, îndemnînd poporul să ceară despărţirea diecesei singura măsură care ar fi în stare să aducă pacea şi liniştea în biserică.

D. prof. Gheorghiu, deasemenea explică adunării, prin cuvinte entuziaste situaţia în care se află actualmente biserica romînească, arătînd că romînii au o sfîntă datorie să feresscă această biserică de slavizare. Momentul e bine venit acum cînd urmează să se numească un arhimandrit de scaun. Romînii cer despărţirea diecesei în două episcopii ca astfel ambele popoare gr.-or să nu se mai duşmănească.

D-sa mai face propunerea—care a şi fost primită cu unanimitate—ca să se convoace un mare meeting romînesc în Cernăuţi, unde să se protesteze din nou contra uneltirilor rutene.

După ce au mai vorbit şi alţi oratori în acest senz, s'a ales un comitet care urmează să stabilească ziua şi locul unde se va întruni marele meeting.

Comitetul ales, se va întruni în curînd, pentru a elabora un memoriu, care va fi supus votării acelui meeting şi apoi înaintat guvernului.

De astă dată, chestia bisericească, care preocupă de decenii pe fruntaşii poporului romîn, va fi rezolvată, Rămîne numai să se vadă în ce sens.

Şi că poporul romîn, a ramas de multe ori decepţionat, este iarăşi o constatare tristă, dar adevărată!

Gama

Conferinţele generale

ale corpului didactic primar

Conferinţele generale ale corpului didactic primar urban şi rural, se vor ţine între 29 Martie şi 1 Aprilie, în capitala fiecărui judeţ, în localuri hotărîte de revizori respectivi.

Participarea la conferinţe se va face cu cîte 60 membri de fiecare secţiune.

In Iaşi, Galaţi, Focşani, Ploeşti, Bucureşti, Piteşti şi Craiova, repartizarea pe secţiuni se va face de către inspectorii de circumscripţii, în celelalte oraşe reşedinţe de judeţe revizorii şcolari. Cu presidarea secţiunilor vor fi însărcinaţi revizorii şcolari şi institutorii propuşi de inspectorii de circumscripţie.

Pe timpul conferinţelor generale se vor organiza expoziţii şcolare de lucru manual, la cari sunt obligate toate şcoalele să expună obiecte lucrate de elevi.

Programul conferinţelor pentru şcoalele primare urbane şi rurale va fi următorul:

Joiu 29 Martie.—Un te-deum la biserică. Deschiderea conferinţelor, repartizarea membrilor pe secţiuni. Calcul oral pentru cl. II, III şi IV urbane şi divizionare şi cl. III rurală. Două lecţii practice. Critica lecţiunilor.

Vineri 30 Martie.—Corectarea lucrărilor scrise de limba romînă şi matematică. Secţie practică de descriere după dicţionare. Critica lecţiunilor. Indrumarea metodică şi explicarea subiectelor din programul de desen cl. III. Două lecţii practice cu elevii cl, III.

Sîmbătă 31 Martie.—Explicarea programului de desen al cl. III. Două lecţii practice de desen. Toate secţiunile în parte vor executa coruri.

Duminică 1 Aprilie.—Conferinţe ţinute la toate secţiunile întrunite: Atenţiunea, din punct de vedere psicholog'c şi pedagogic. Inchiderea conferinţelor, după ce s'au făcut ultimele comunicări. Absenţele se pedepsesc cu reţineri din salar.

Membrii corpului didactic dintr'un judeţ pot să facă conferinţe pentru un alt judeţ, dar trebue să facă o cerere revizoratelor respective pînă la 17 Martie.

Conducătoarele de grădini de copii din judeţele Bacău, Constanţa, Ilfov, Roman şi Tulcea, se vor întruni în conferinţe generale, în zilele de 29, 30 şi 31 Martie, la reşedinţele acelor judeţe, formînd o secţie deosebită de a institutorilor şi învăţătorilor şi avînd un program aparte.

AVIS

Imi permit a aminti publicului din Iaşi că de trei ani funcţionează Biuroul meu de instalaţii electrice spre mulţumirea tuturor clienţilor mei.

Instalez lumină electrică, maşini dinamice şi motoare electrice, precum de asemenea mă ocup cu reparaţiuni pe care le execut foarte conştiincios.

In urma unei practice de 24 de ani în ramura Electrotechnicei şi Maşini electrice în cele mai mari stabilimente din Germania, în timpul din urmă Şef-Monteur al Uzinei centrale de electricitate din Iaşi, sunt în poziţiune de a executa cele mai mari lucrări şi după cerinţele electrotechnicei moderne.

Toate lucrările sunt executate personal de mine şi cu fii mei.

Se garantează execuţia promptă şi lucru exact.

Becuri cu filament metalic, cu economie de 75%, în consum le vînd cu 2 lei 30 bani pînă la 50 lumini.

cu stimă

L. PIX şi Fii

Biurou electroteçhnic, str. Gîndu 24 autorizaţi de Primăriile din Iaşi şi Vaslui

Litere-Ştiinţe-Arte

Caragiale în franţuzeşte.—O minunată coincidenţă... iubilară este apariţia într'o traducere franceză a uneia dintre celc mai perfecte lucrări nuvelistice ale maestrului Caragiale, „Făclia de Paşti", asttel anunţată de cronicarul literar al „Viitorului":

Tradusă în limba franceză sub titlul de „Le cierge de Pâques", de către d. Adolphe Clarnet, un intelectual fin care, deşi trăeşte la Paris, n'a uitat ţara din care a pornit pe vremuri, pentru a nu se mai întoarce înapoi, „Făclia de paşti", înmulţeşte traducerile bune cu care titeratura romînă a avut din cînd în cînd ocazia să se prezinte în ochii străinătăţei.

Profund cunoscător al celor două limbi, d. Clarnet a redat în franţuzeşte nuvelei d-lui Caragiale aceeaşi mlădiere de limbă si aceiaşi incisivitate de expresii cu care originalul ei romînesc a uimit pînă chiar şi pe cei mai dificili critici literari.

Traducerea „Facliei de paşti" poate servi cu prisosinţă celor cari vor bine voi să se intereseze de literatura noastră, pentru a-şi face o idee de ceea ce însemnează un bun autor romîn şi mai ales o bună nuvelă romînească.

Se cuvine dar să aducem d-lui Clarnet toate laudele noastre.

D-sa, de altfel, nu este un necunoscut pentru cei cari au trecut prin Quartierul latin şi s'au interesat de expatriaţii, cari nu numai că nu şi-au uitat limba, dar ceva mai mult: îi aduc asemenea preţioase servicii.

*

O extraordinară atenţiune a acordat lumea ştiinţifică franceză iubileului de 70 ani al savantului astronom Camille Flammarion.

Jubilarul a declarat că se simte încă în stare să lucreze mult şi speră să mai facă încă multă vreme drumul zilnic de la Paris la Juwvisy unde se află instalat observatorul astronomic, al cărui director e de mulţi ani.

*

A apărut „Cuza Vodă şi Reforma sa în Biserica Romînă", după documente. O foarte interesantă şi instructivă conferinţă ţinută la „Cercul didactic" din Iaşi de d. I. C. Apostol, institutor.

Lucrarea se adresează către lumea cultă şi toţi admiratorii lui Cuza Vodă.

*

Ziarele din Capitală abundă în elogii pentru genialul Enescu, care a concertat la Ateneu.

Aviz ieşanilor, ca să nu piardă rara ocaziune de a admira pe marele artist.

*

Din Roma se anunţă: Cu ocazia săpăturilor pe locul unde a fost odinioară oraşul Pompei, s'a descoperit o stradă, în care se aflau cele mai mari prăvălii ale oraşului.

Se crede că aci era centrul comercial al oraşului dispărut. S'au găsit, în acele prăvălii, multe obiecte de aur şi argint foarte preţioase.

*

STRUNA ZILEI

FEMEI ŞI STELE

D-ra dr. Chaudon a fost numită la Observatorîul astronomic din Paris.

Ziarele.

Las'şi una dintre ele
Să mai caute la stele!
Noi—ochi negri, ori albaştri
I-am cîntat de-ajuns drept.,. aştri!

INFORMATII

❑ **Manifestaţia din Cernăuţi.**—Studenţii romîni ai facultăţii de teologie din Cernăuţi, au manifestat ieri ostil la redacţia ziarului „Foaia Poporului".

Studenţii au pătruns în localul redacţiei şi au cerut lămuriri în privinţa unor articole injurioase la adresa preoţilor şi mai cu seamă la adresa studenţilor teologi din România şi Ungaria cari studiază în Bucovina şi cari au fost atacaţi de numitul ziar, că fac politică militantă.

Deputatul Chisanovici, prim-redactorul ziarului, fiind înştiinţat, a sosit la redacţie dîndu-le răspunsul cuvenit.

Studenţii însă nu s'au declarat mulţumiţi cu acest răspuns, ei au cercat să devasteze redacţia.

Dar deputatul Chisanovici a reuşit să-i înduplice să se liniştească pînă la apariţia ziarului, cînd le va lămuri chestiunea.

După ce studenţii au părăsit redacţia deputatul Chisanovici a înştiinţat parchetul.

Se crede că mîine vor avea loc noi demonstraţii de astă dată cu caracter mai evident.

Se presupune că, politica de partid, începe să se resfrîngă şi asupra studenţilor care se împart în două tabere. Unii sunt pe partea democraţilor iar alţii pe partea naţionaliştilor.

De sigur urmările acestor lupte, vor fi şi mai dăunătoare pentru popor, care se află într'o complectă desorientare politică.

Intru cît sunt întemeiate acuzaţiunile aduse studenţilor teologi de către ziarul „Foaia Poporului" vom vedea în numărul care va apare Sîmbătă. Pentru moment semnalăm numai, că justa îndignare printre studenţi e mare.

Ei susţin că acuzaţiunile sunt neîntemeiate, de oare ce dînşii nu fac de loc politică. In consecinţă, ei au declarat că nu se vor linişti pînă cînd nu li se va da satisfacţie complectă.

Teologilor romîni li s'au asociat şi sirbii.

❑ In ceia ce priveşte soarta liceului militar din localitate, pînă în acest moment nu e încă nimic hotărît.

Nu se cunoaşte încă planul ministrului de război, dar se crede, că va reduce astfel şcoala, în cît să nu fie de cît o umbră palidă a acelei de azi.

❑ Eri s'a terminat constituirea breslelor la Vaslui.

In astă-seară, comisiunea pleacă la Roman, pentru a proceda la organizarea breslelor, din această localitate.

Duminica viitoare, breslele vor proceda la constituirea comitetelor definitive.

❑ Pe ziua de azi s'au constatat în localitate două cazuri noi de anghină difterică.

❑ Pe ziua de azi, d. Orest Panu a fost numit funcţionar la camera de comerţ în locul d-lui Mihnea, numit la casieria comunală.

❑ Comitetul Societăţei Ortodoxe naţionale a Femeilor Romîne, secţia Iaşi, aduce viile mulţămiri tuturor persoanelor, care au bine voit a da concursul lor pentru serbarea de cinematograf, dată în seara de 23 Februarie. Beneficiul net al acestei serbări a fost de 670 lei.

❑ In astă-seară are loc la teatrul Naţional ultima reprezentaţie dată de escedenta trupă rusească cu opera „Faust" cu d-nii Vronsky şi Zessevitz şi d-nele Dragomireska şi Kiselevska, în rolurile principale se prevede un succes deosebit.

EPITROPIA GENERALA

a

Case spitalelor şi ospiciilor

Sft. Spiridon din Iasi

Băile Slănic Moldova

Epitropia generală aduce la cunoştinţa doritorilor de a reţinea camere la Slănic pentru sezonul 1912, că scrisorile, cererile de prospecte şi cererile pentru reţineri de camere şi ori ce altă conrespondenţă, să le adreseze direct d-lui Gh. V. Mihailescu Sub Şeful serviciului Administrativ al Epitropiei, în Iaşi pînă la 1 Iunie 1912 şi de la acea dată la Baile Slănic. Tot pe numele d-lui Mihailescu se vor trimete şi aconturi din chirie.

No. 00954 8 Februarie 1912

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Domnul C. Dobrescu, sub administrator al casei şcoalelor, a fost însă reprezinte pe ministrul cultelor la instalarea noului Episcop al Huşilor, Duminică, 4 c.

❑ **Mişcare în magistratură.**—Au fost numiţi pe ziua de azi, domnii: Ioan Nicolau magistrat stagiar la parchetul Vaslui; Sabin Constantinescu, stagiar la trib. Roman; Const. I. Popovici, stagiar la judecătoria Negreşti; Toma G. Popescu, stagiar la trib. Vaslui; N. I. Nicolescu, stagiar la parchetul Roman; Petru G. Botez, stagiar la judecătoria Răducăneni; Ioan Popovici, magistrat stagiar la ocolul Ţibăneşti; Constantin Lumbaş, stagiar la Moineşti.

Au fost numiţi portărei, d-nii: Ernest Vernier, la Bacău; D. Ştefănescu la Putna.

Memoriul profesorilor universitari

Profesorii universitari întruniţi ieri seara, pentru a discuta forma ce trebue să dea protestărei lor, împotriva proectului de reformă a învăţămîntului universitar, ce vrea să depună d. ministru Arion, au ascultat raportul comisiunei însărcinate în şedinţa precedentă a da o formă concretă şi definitivă doleanţelor Universităţei ieşene, în chestiunea reformei universitare.

Faptul că raportorul acestei comisiuni a fost d. Matei Cantacuzino, ne arată că protestarea Universităţei a eşit de rîndul acesta din cadrul preocupărilor politice, care au condus une-ori protestările împotriva reformelor învăţămîntului universitar; în felul acesta mişcarea profesorilor universitari a luat caracterul unei solidarizări în jurul instituţiei, care reprezintă toată gloria noastră culturală, a tuturor celor cari iubesc Universitatea din Iaşi şi ţin să arăte că în sufletul fie-căruia este totdeauna vie conştiinţa datoriei de a păstra patrimoniul ce le au lăsat înaintaşii şi de a apăra prestigiul aşezămîntului din care au pornit cele mai fructuoase mişcări intelectuale ale ţărei.

Fără nici o deosebire de culoare politică, toţi profesorii universitari, au aprobat concluziile raportului citit de d. Matei Cantacuzino şi **care conchide la complecta modificare a proectului Arion.** *Baza reformei d-lui Arion fiind întroducerea unui sistem de numire a profesorilor universitari, care să fie şi concurs şi recomandare,* **Universitatea din Iaşi respinge această modificare şi cere menţinerea sistemului din legea actuală.** *Prin urmare* **dacă modificarea fundamentală a proectului d-lui Arion este respinsă, cade de la sine tot proectul bazat pe ea.**

Profesorii au hotărît, după ce au votat în unanimitate concluziile raportului d-lui Matei Cantacuzino, ca să trimeată ministrului acest raport reprezentînd dorinţele Universităţei din Iaşi, **iar în caz cînd ministrul nu va ţine seamă de aceste cereri, să se avizeze la mijloacele energice cerute de acest refuz.**

* * *

Iată concluziile comisiunei ce a studiat zisul proect:

1. Ambele universităţi, din Iaşi şi Bucureşti, să nu formeze de cît uu mare institut de cultură, în care amîndouă să participe în mod absolut egal.

2. Universiitatea **care să se menţină actualul sistem de numire** a profesorilor prin recomandare şi *să nu se hotărască concursul, de cît în cazul cînd* ambele universităţi nu recomandă pe acelaşi candidat.

3. **să se suprime din proect dispoziţia, după care s'ar putea numi profesori, avocaţii cari s'au distins prin pledoarii,** *(articol după care trebuia să între în Universitate ministrul Arion* şi cîte-va rude şi prieteni).

4. Să se recunoască profesorilor de la o Universitate dreptul de a trece la o catedră similară de la cealaltă Universitate, numai făcînd o cerere pentru aceasta, iar în cazul cînd sunt mai mulţi candidaţi de aceiaşi categorie, să se prefere cel mai vechiu.

5. Profesorii să aibă reşedinţa obligatoare în oraşul unde profesează.

6. Cursurile de aplicare pentru studenţi să fie facultative, nu obligatoare, ca în proect.

7. Conferenţiarii să nu se numească de cît dintre docenţi şi să nu se facă categorii de conferenţiari provizori şi definitivi.

8. *Crearea de noi catedre să nu se poată face de cît cu* **avizul conform** *al consiliului facultăţei.*

9. Invăţămîntul practic să nu fie decretat prin lege, ci, înfiinţat prin hotărîrea consiliului profesoral, după nevoile ce se vor recunoaşte.

10. Să se suprime clasa de agregaţi provizorii şi să nu existe de cît agregaţi şi profesori; creaţiunea de agregaţi *titulari* a proectului să se suprime.

11. Inaintarea unui agregat la rangul de profesor, să se facă după cercetarea unei comisiuni mixte, formate din profesori de la ambele Universităţi; aceasta în vederea trecerei posibile a profesorului astfel înaintat, de la o Universitate la cealaltă.

12. Să se menţină dispoziţia din legea actuală, ca docenţii să poată trece de la o Universitate la cealaltă.

13. Docentul care nu va face nici un curs timp de 3 ani după abilitarea sa, să'şi piardă titlul.

14. Regulamentele de studii să fie făcute de comisiuni mixte, de la ambele universităţi, în vederea trecerei studenţilor de la o universitate la cealaltă.

15. In caz de vacanţă a unei catedre, ministerul să fie dator a face cel mai tîrziu pînă în 3 luni, formele pentru ocuparea ei definitivă; aceasta pentru a împedica abuzurile actuale, cînd diferite interese fac să rămînă catedre vacante vreme îndelungată.

16. In cazuri de congedii, recomandarea suplinitorului să se facă de consiliul profesoral şi numai dintre profesori, agregaţi şi docenţi.—Congediul să nu poată fi mai mare de 2 ani.

17. Profesorii de clinică de la Facultatea de medicină să aibă drepturi de medici primari în secţiile de spital ce conduc.

18. Să se suprime din proect dispoziţia după care profesorul de terapeatică

de la Facultatea de medicină, să poată i numit medic primar de spital, dispoziţie care era destinată să servească numai unui membru al comisiunei ce a elaborat acest proect.

19. Să se suprime examenul de capacitate pentru asistenţii de lăboratoore, iar pentru a le asigura stabilitatea şi a'i reţine la laboratoare, a li se acorda un spor de salar de 15 la sută, la fiecare 5 ani.

20. Ca deziderat general universitatea din Iaşi cere ministrului, ca înainte de a se gîndi la vre-o reformă, să caute a remedia starea precară, în care se află din punct de vedere material toate instituţiile culturale ale Universităţei din Iaşi.

* *

Aceste concluziuni au fost aprobate de unanimitatea profesorilor prezenţi, cari au rugat pe d. profesor Peretz, inspector general al învăţămîntului, să prezinte d-sa ministrului, procesul verbal conţinînd doleanţele universităţei din Iaşi.

In acelaşi timp profesorii au intervenit pe lîngă d. Matei Cantacuzino, ca să dea şi d-sa sprijinul autorităţei sale pe lingă guvern, pentru ca reforma universitară să nu se facă de cît luîndu-se în consideraţiune cererile Iaşului.

In caz cînd aceste cereri nu vor fi luate în seamă, profesorii vor aviza la mijloacele energice ce le vor cere împrejurările.

Ultime INFORMAŢII

Foarte importante comunicări politice se vor face mîine, Vineri, la adunarea plenară a membrilor clubului conservator-democrat din Iaşi.

Şedinţa se va deschide la ora cinci.

Domnul Take Ionescu continuă a fi suferind. Medicii n'au permis şefului nostru să se deplaseze, aşa că nu va putea sosi mîine în Iaşi.

Veste bună pentru retorica romînă. Eminentul orator D. Grecianu a ţinut ieri, la Cameră, un mare discurs — ca idee.

Şerul a propus înfiinţarea de fidei-comisuri pentru ţărani.

Discursul va fi afişat.

Comandantul brigăzei de artilerie, d. colonel C. Burghelea, a inspectat astăzi secţiile de pompieri din Iaşi.

D. dr. Floru, medic şef al oraşului, faţă de numeroasele plîngeri primite şi în urma unei anchete personale, a cerut administraţiei comunale, săcerea unui canal în str. Palatului, care să dreneze apele din mai multe tradele învecinate în albia nouă a Bahluiului, pentru a evita astfel infecţiunea tradei principale.

S. S. Părintele Popescu-Mălăeşti, profesor la facultatea de teologie, a fost numit perceptor religios al A. S. P. Principele Carol, în locul P. S. S. Teodosie, ales Episcop al Argeşului.

Părintele Stavrofor Popa, de la biserica sf. Spiridon din Iaşi, şi-a redobîndit drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

S'a acordat dreptul de liberă practică a medicinei la băile Slănic (Moldova), d-lui dr. Aghemoglu din Bucureşti.

D. V. Voise, va fi numit ajutor de încasator la băile Slănic. Copist va fi detaşat d. G. Teodoru.

Consiliul de războiu al corpului V de armată va judeca procese în zilele de 13, 14 şi 15 Martie.

Consiliul va fi compus din d-nii: colonel C. Burghelea, preşedinte; maiori I. Costăchescu, H. Pascali, căpitani Lupaşcu şi V. Gîrlea, membri.

In ziua de 15 Martie, consiliul urmează să judece procesul de trimitire referitor la administrator căpitan Prescu şi administrator sub-locotenent D. Mihailescu, pentru falş în materie de administraţie militară.

Manutanţa militară din Iaşi va fi preluată de la 1 Aprilie la Roman, iar la Iaşi va rămînea numai o secţie.

Domnul D. Stefănescu, copist în cancelaria portăreilor tribunalului Iaşi, a fost numit portărel la tribunalul Putna.

Judiciare. — Este probabil că procesul trusturilor fixat să se judece mîine, Vineri, la s. II a Curţii va fi amînat din cauză că d. Take Ionescu reţinut de o indispoziţie, nu va putea fi în Iaşi.

— Domnul Marcu Iuster a acţionat în judecată ministerul de războiu cerînd 10000 lei daune, fiind-că în repetete rînduri armata a trecut pe lanurile moşiei Rădăşeni, arendată d-lui Iuster, făcînd stricăciuni.

Afacerea se judecă astă-zi la s. II-a tribunalului pledînd domnii Lascar Rosetti pentru minister şi P. Sion pentru reclamant.

D-nul Arion depune proectul

— Cursurile Universităţii din Iaşi urmează a fi suspendate —

Ministrul instrucţiei a dat ieri seara o lungă telegramă Rectorului, la Iaşi, prin care anunţă că este hotărît să depună ante-proiectul universitar pe biroul Senatului.

Ministrul declară că nu admite nici o schimbare în ce priveşte mutarea profesorilor universitari din Iaşi la Bucureşti.

Faţă cu aceasta, comisiunile delegate de Universitate au fost convocate să se întrunească astăzi, ora cinci, pentru a decide suspendarea cursurilor universitare.

Reproducem, în cele ce urmează lungul memoriu telegrafic al ministrului.

Domnule Rector,

Constat cu deosebită plăcere că Universităţile din Bucureşti şi Iaşi au luat în cercetare proectul de lege alcătuit de mine, pentru reorganizarea învăţămîntului superior.

Faţă de unele observaţiuni, făcute de diferiţi onoraţi profesori universitari, cred că voiu înlesni discuţiunile, semnalînd unei bine-voitoare aprecieri, următoarele puncte:

1) Incă de la 1 Decembrie 1911, am avut onoarea să comunic Universităţilor intenţiunea mea de a alcătui un proect care să aducă îmbunătăţiri învăţămîntului superior, fixînd unele puncte esenţiale asupra cărora le ceream părerile. La 7 Februarie am trimes un Ante-proect, alcătuit pe baza dezideratelor facultăţilor, care au bine-voit a răspunde şi pe baza principiilor admise de o comisiune compusă din profesori ai ambelor universităţi, aleşi fără nici o altă preocupare, de cît acea ca dînşii să lucreze în profitul exclusiv al înălţărei învăţămîntului universitar. Comisia a fost compusă din d-nii: Em. Pangrati, dr. G. Bogdan, rectori, C. Dimitrescu-Iaşi fost rector, St. Longinescu şi I. Găvănescul, foşti decani; I. Simionescu, dr. E, Riegler, Em. Antonescu, Simion Mehedinţi, dr. A Obregia, C. Nieulescu, fost membru în consiliul permanent, I. Atanasiu, dr. Voinov, P. Missir şi la ultîmele şedinţe dr. V. Babeş. In fine, la 15 Februar am trimes proectul elaborat în înţelegere cu acea comisiune.

Nu mi se poate imputa că n'am deşteptat din vreme atenţiune onoraţilor d-ni profesori, şi că nu le-am dat îndestul timp să mediteze asupra diferitelor probleme ce interesează Universitatea, pe care de sigur le cunosc, pe care le-am semnalat încă din prima mea adresă, şi le-am rezolvat cum am putut mai bine în ante proect şi în proect.

2) Atît în ante-proect cît şi în proect principalele puncte au fost:

a) Grija de a întări şi lărgi autonomia fie-cărei Universităţi, făcînd să nu mai depindă de cît de ea însăşi, dîndu-i o complectă suveranitate asupra direcţiunei ştiinţifice şi asupra organizaţiei sale, ast-fel cum trăesc eele mai cunoscute Universităţi apusene.

b) Am dat fie cărei Universităţi dreptul exclusiv de a-şi recomanda profesori, am căutat însă, a întări prestigiul chiar al numirei, introducînd punctele din proect cu asentimentul unanim al comisiunei. *Se pare* însă, că aceasta ar jigni pe unii d-ni profesori ai Universităţii din Iaşi; s'a invocat chiar că s'ar rupe egalitatea celor două Universităţi; nu s'a explicat însă cum? Universitatea din Bucureşti n'are absolut nici un drept mai mult de cît cea din Iaşi.

Dacă de la Iaşi nu se mai pot recomanda profesori pentru Universitatea din Bucureşti, nici de la Bucureşti nu se mai pot recomanda la Iaşi. De altfel aceste numiri făcute la Universitate după recomandarea celeilalte, de şi au fost negreşit legale, totuşi n'au fost primite cu bună voinţă, de nici una dintre Universităţi.

Consiliul facultăţii de ştiinţi din Iaşi s'a pronunţat formal că o asemenea practică să înceteze, iar o ultimă adresă a facultăţi de medicină de la Iaşi, conţine un adevărat protest contra unei numiri făcută în atari condiţiuni chiar de mine.

„Cred de altmintrelea că nimeni nu cere previlegiul pentru un profesor de a trece, numai după a sa cerere,—de la o Universitate la alta, cînd o catedră similară se declară vacantă: un asemenea mod de numire nu există la nici o universitate.

„Proectul de lege nu constitue, din acest punct de vedere, situaţia lor rămîne identică; nici astăzi nu pot fi alt fel transferaţi, de cît după ce să examinară cererea lor, şi dacă au „lucrările de mare valoare" de care vorbeşte legea.

„Proectul meu dispensîndu-i de colocviuri şi de probe pedagogice nu le mai cere ca şi în trecut de cît—lucrări ştiinţifice. Din aceasta se vede clar, că susceptibilităţile ridicate în această discuţiune, nu au nici o raţiune de a fi; sunt dispus însă,—să adoptorice ideie care să nu jignească nici unul din drepturile dobîndite de profesori pe baza muncei făcută în Universitate şi a meritelor ştiinţifice,—şi care se nu atingă principiul autonomiei.—Rog, însă că chestiunea să fie desbătută, în afară de orice alte preocupaţiuni, de cît acelea pentru învăţămîntul universitar.

3) „Indrumarea către ştiinţele aplicate,—marea chestiune care s'a desbătut şi admis pretutindeni în Universităţile apusene,—aşa cum e făcută în proect, e de natură a da o extenziune mai mare învăţămîntului superior şi va aduce ţării servicii reale; Eu, sper că această idee, nu numai că nu va fi combătută, dar ni se vor da sfaturi spre o mai mare desvoltare a principiului.

4) „Organizarea laboratoriilor, seminariilor, a conferinţelor,—cu ideia fundamentală admisă astă-zi pretutindeni că nu trebuie să existe, catedre fără laborator, clinică, ori seminar,—este de natură „cred" a întări, nu a slăbi Universitatea „Inbunătăţirea soartei şi stabilitatea personalului auxiliar merită nu numai atenţiunea mea, ci şi'a onorabililor domni profesori.

5) „Ideia cursurilor comune pe care toţi acei care se gîndesc la Universitate o peconisează şi pe care proectul d lui Dissescu a introdus'o cel dintăi, este iarăşi un principiu care va—strînge legăturile dintre facultăţi şi va înalţă cultura pe care studenţii trebuie s'o dobîndească în Universitate.

6-a. „Admiterea audienţilor la cursurile universitare cu posibilitatea de a li se da certificate, este şi dînsa destinată să lărgească cîmpul de activitate al universităţilor: — negreşit, că acele certificate nu dau drepturi în stat ca diplomele,—ideia aceasta a fost aplicată pe o scară foarte largă în universităţile franceze unde se dau de către toate universităţile în frunte cu „Sorbona"— *diplome zise de Universitate*, care nu conferă drepturi ca şi diplomele de stat dar constituind capacitatea celor ce le au, le poate înlesni cariera.

7-a „In fire, posibilitatea funcţionării doctoratului în drept este o veche dorinţă a facultăţilor juridice, pe cari şi foştii miniştri *Disescu* şi *Haret* au voit să o introducă.

„Cele cuprinse în art. 117 au fost cerute de facultatea de drept din Bucureşti în raportul său anual, pe anul 1910—1911, şi acceptate de către consiliul facultăţei de drept din Iaşi, prin el nu se rezervă nimic ministerului, care rămîne fără nici o putere şi respectă în mod absolut principiul, *„că numai universitatea recomandă pe profesorii ei."*

„In asemenea condiţiuni nu văd ce critici obiective i s'ar putea îndrepta.

„Rog pe onoraţii profesori universitari să bine voiască a'mi da cît de neîntărziat, preţioasele lor avizuri asupra acestor *chestiuni fundamentale* şi asupra ori căror alte de ordin secundar, care figurează în proiect.

„De aceste avizuri, mă voi folosi pentru a introduce în lege, schimbări destinate să o amelioreze, voi căuta, ca legea fiind făcută,—pentru universităţi să corespundă aşteptărilor.

„Sunt însă în drept ca pe această chestiune, — „să cer" — a se lăsa la o parte consideraţiuni, care ar fi dictate de alte sentimente de cît de a „înaltele preocupări, care trebue să ne conducă şi pe Dvst. şi pe mine".

„Sunt silit, din cauza timpului înaintat pentru lucrările legislative, să depun neîntărziat proectul de Senut; el, însă rămîne susceptibil de modificări în sensul celor expuse mai sus.

ss). C. C. Arion

Teatrul Pathé Frères (Cinematograful din sala Sidoli) ne reprezintă în noul său program de astă seară Joi „Mîntuire" (Rédemption), măreaţă dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane. Acţiunea se petrece în zilele noastre. (3 părţi de cinematograf).

Noul program cuprinde apoi: Chong-Ki-Long. Scene artistice sportive de varieteu.

Ultima aventură a prinţului Curaçao. Comedie de artă.

O mare paradă la Tarskoej-Selo (St. Petersburg) în onoarea Ţarului.

O nuntă la Tatari. Scene şi vederi de călătorie.

Sinucigaş din dragoste. O splendidă comedie admirabil înscenată şi splendid interpretată.

Poimîne Sîmbătă la 3 ore ziua matineu, iar la ora 9 reprezentaţie cu program nou, care cuprinde şi: Saina-Djali dansatoarea desculţă, roman parizian, (2 părţi).

Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.60
Smîntînă dulce	2.40
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORĂ

Bucureşti 1 Martie

Demisia biroului Camerei de Comerciu

Bucureşti.—In urma discuţiunilor ce a avut loc eri la Camera de Comerciu, cu privire la transporturile pe căile ferate, azi atît d. Hagi Tudurache, preşedintele Camerei, cît şi d. Prager, vice-preşedintele, şi-au înaintat demisiile.

LOTERIA

Astăzi a avut loc tragerea loteriei cl. IV-a a României Regatului Romîn.

Au cîştigat:

20.000 lei *No. 5107.*
1000 lei *16727, 53761.*
500 lei *26048, 19611, 1211.*
300 lei 7462, 21654, 22336, 25346 31906, 41306, 8557, 30381. 37019.
250 lei No. 9710, 11804, 14993, 16657, 16958, 28631, 29748, 29673, 34832, 41014, 47968, 54777, 7307, 83021, 10997, 25429, 31300, 35515 35950, 46705, 54056, 59538, 2451, 13734.

NOUL CONFLICT BISERICESC

— Guvernul nu aprobă alegerea noilor arhierei —

Bucureşti. — Aseară s'a ţinut un consiliu de miniştri, la ministerul de interne, sub preşedenţia d-lui P. P. Carp.

Consiliul s'a ocupat de recomandarea făcută de Sinod cu privire la arhierei, şi faţă de faptul că Sinodul n'a recomandat pe nici unul dintre candidaţii ceruţi de d. Arion, consiliul a hotărît să nu confirme de cît pe unul dintre cei recomandaţi de Sinod, şi anume pe Teofil Mihailescu.

*

Lucrurile s'au realizat întocmai.

Azi, la oarele 10 dimineaţă, s'au întrunit membrii Sinodului, în ultima şedinţă, din această seziune.

Presidează I. P. S. Sa Conon, Mitropolit Primat.

Se citeşte şi se aprobă procesul verbal al şedinţei precedente.

D. Arion, ministrul de culte, care era de faţă comunică hotărîrea luată de guvern, de a nu cvnfirma de cît pe Theofil Mihailescu, rămînd ca în privinţa celorlalţi să deschidă o anchetă. pentru a se convinge, cu privire la moralitatea lor.

Sinodul, fără a mai discuta chestiunea, a întărit pe arhimaudritul Theofil Mihailescu, ca arhiereu.

Intrunirea comitetului executiv liberal

Bucureşti.—Comitetul executiv liberal, s'a întrunit azi, la locuinţa d-lui Ionel Brătianu.

S'au luat deciziuni importante.

Greva din Brăila

Brăila.—Greva căruţaşilor a luat sfîrşit, aplanîndu se conflictul.

Reduceri pentru elevi

Bucureşti.—Ministerul de lucrări publice, a acordat o reducere de 50 la sută pe căile ferate, pentru elevii şcoalelor publice.

Modificările din tariful vamal

Bucureşti.—Prin „Monitorul Oficial" s'a promulgat azi legea, prin care se modifică unele articole din tariful vamal.

Tot în „Monitorul Oficial" de azi, s'a consemnat declaraţiunea fabricanţilor de hîrtie, că vor efteni hărtia necesară presei.

Inţelegere cu minerii

Londra.—In mod oficial se consideră ca sigură o înţelegere cu minerii.

Accident de aviaţiune

Paris.—Locotenentul Sevelle, a căzut dintr'un aeroplan, rămînînd mort pe loc.

Viitorul preşedinte al republicei Chineze

Tokio.—Japonia ar fi propus puterilor o acţiune comună, spre a recunoaşte pe „Yuan Cid Kai" ca preşedinte al republicei Chineze.

Ciocnire de trenuri 53 rîniţi, doi morţi

Kracovia.—Lîngă staţie chiar un tren ce avea ca pasageri 800 muncitori agricoli, s'a ciocnit cu o locomotivă.

Sunt 20 răniţi grav şi 33 mai uşor, 2 sunt morţi.

O tonă de dinamită exploadînd

Bombai.—O tonă şi jum. de dinamită a exploadat pe un vapor. Vasul a fost distrus şi 9 marinari ucişi.

Inchiderea Dardanelelor

Constantinopol.—Guvernul turcesc a făcut cunoscut Puterilor, că Dardanelele vor fi închise, în timpul nopţei.

*

Bucureşti. — In urma hotărîrei luate de guvernul turcesc, de a închide Dardanelele, guvernul face cunoscut, că s'au suspendat cursele vapoarelor romîne spre Smirna.

Amînarea reformei învăţămîntului superior

Bucureşti.—D. Arion a depus azi la Senat, proectul pentru reforma învăţămîntului superior.

Insă soarta acestui proect, e aceiaşi, ca şi a proectului descentralizărei.

D. Arion a declarat că ţine a se face discuţia cea mai largă a proectului, dectaraţie ce se comentează în sensul că proectul va rămîne înmormîntat în secţiuni.

Atentatul contra regelui Italiei

Roma.—Un atentat s'a încercat azi, în potriva regelui şi reginei Italiei.

Ştirea a provocat o vie emoţie.

*

Roma.—Iată cele petrecute:

Azi dimineaţă la orele 10. pe cînd regele şi regina se duceau la Panteon spre a asista la un requiem în memoria regelui Umberto, un individ trase trei focuri de revolver, asupra familiei regale.

Glontele însă au ricoşat şi a lovit pe Maiorul Lami comandantul excortei, care a căzut grav rănit.

*

Roma.—Mulţimea indignată, s'a repezit asupra atentatorului, care era cît pe ce să fie linşat.

E un lucrător zidar, anume Antonio Delba.

Cu toate insistenţele puse, el nu a explicat încă motivul ce l'a îndemnat să execute acest atentat.

Se presupune că Antonio Delba, este un primejdios anarhist.

ANUNCIU

Aducem la cunoştinţa acţionarilor Băncii Agricole, că pînă la 5/18 Martie a. c., îşi pot exercita dreptul de preferinţă la noua emisiune de 12498 acţiuni, făcînd cuvenitele subscrieri. Două acţiuni vechi dau dreptul la una acţiune nouă, Subscrierea se poate face şi la Sucursala Băncii Agricole din localitate, unde detentorii de acţiuni vor căpăta şi lămuririle necesare.

Banca Agricolă
Sucursala Iaşi

A sosit pentru sezonul curent
la
CUNOSCUTUL MAGAZIN
La „PARADIS"
ULTIMELE CREAŢIUNI
în
Voil, Toil, şi Moussoline l'ain
Desenurile cele mai elegante
precum şi
Ciorapi, Mănuşi, Batiste, **Corsete**, *Bluze Kimono, Galanteri şi furnituri de Croitorie.*

Cu stimă
„LA PARADIS"

20 DE LEI Zilnic
Cîştig uşor pentru fiecare
Trimeteţi adresa Dv, Casei de Export
Schärf & Reifler, Cernăuţi

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIA: La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—11. Şoseana Vitan 11 Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparate similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi înscrişi la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Frumoasei No 17.

Magazinul Conservatorului
IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI
— Casă de încredere, fondată în 1892 —
NOTE de MUZICA
Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii
VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT
Piane şi Pianine
Reprezentanţa renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ
Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE
ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*
PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi
Israil Berghér—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911
Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.
Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Pala; No. 62.
La fabrica se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.
Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matinsu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!
se obţine prin întrebuinţarea regulată a
Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn
care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru
Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.
Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.
Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.
Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".
De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă
Representant pentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

RUCHE
A Cadres mobiles
Prix: 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gr. Ghica 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 533 Sîmbătă 3 Martie 1912

In fața primejdiei pe care o prezintă pentru țară actualul guvern

Partidul Național-Liberal și partidul Conservator-Democrat

vor ține DUMINICA 4 MARTIE, ora 2 și jumătate după amiază o mare

INTRUNIRE PUBLICA

IN SALA DACIA

PASSE PAROLE

Țara a așteptat două săptămîni evenimentul însemnat, al interpelărei d-lui I. Miclescu în chestia ororilor inutile, dar nu poate să se plîngă că nu a asistat la un spectacol pus în scenă cu mult fast și în care antreprenorul inițiativelor parlamentare, deputatul de Iași G. Scorțescu, a avut menirea să aranjeze apoteoza ultimului act: publicarea răspunsului primului-ministru.

Pentru un spectacol care, judecînd udpă apoteoză, este un final de Faust, cu ridicarea la cer a virtuței răsplătite, găsim, totuși, că de și une-ori reprezentația s'a ridicat pînă la culmile cele mai înalte ale văzduhului, alte-ori însă s'a scoborît la nivelul unei farse, cum îi place primului ministru să aranjeze, cînd poate să găsească loc unui cuvînt de spirit.

Este, în adevăr foarte glumeț, ca într'o chestiune așa de serioasă și în care țara aștepta cu nerăbdare să vadă ce va zice guvernul, să vedem pe primulministru începînd cuvîntarea sa pe tonul jovial al clubmanului, care în timp ce împarte cărțile tovarășilor săi de masă, găsește ocazia să spună un cuvînt serios între două glume de ocazie. Căci nimeni nu se aștepta că în chestia 1907 să se poată glumi și să se poată produce în fața Camerei scene de familie de talia lui „enfant terrible" ce d. Carp a adresat cumnatului său.

Dacă în această ocazie d. Carp s'a rîdicat în văzduh, cînd, cu ocazia unei interpelări cu subiect strict limitat, a pornit să facă înaltă psihologie politică, s'a hotărît să'ntre—pentru întăia oară—în finanța mare politică, și să declare că toate acțiunile partidului liberal au trecut la d-sa, făcînd în acest mod un fel de conversiune de rentă, în care n'o să vedem nici o dată capitalul, apoi cu toate aceste ascensiuni transcendentale, n'a uitat că la Cameră vorbește tot cu partenerii cu cari peste o oră își va face partida de pocker la Jockey-club.

In adevăr, chestia interpelărei d-lui Miclescu asupra ororilor din 1907, a avut pentru guvern aerul unei frumoase partide de pocker, în care d. Marghiloman, care trebuia să răspundă cel dintăi, ne-avînd carte, a zis un pur și și simplu „passe parole" și a trecut rîndul d-lui Carp. Primul ministru dacă a răspuns, nu însemnează că avea carte mai bună, căci une-ori pockerul se joacă și numai cu curaj; pentru aceia adresîndu-se cumnatului său, i-a zis: „dacă te-ai fi ținut numai de 1907, t-aș fi răspuns sec, dar așa, sunt silit să-ți mai arăt eu". ca și cum i-ar fi zis la pocker „fiind că mă relansezi, nu-ți plătesc sec și am să'ți arăt eu" și imediat l'a relansat și d-sa în nouri.

Această punere în scenă poate să pară amuzantă, pentru acei cari găsesc și în guvernare ocazia unui amuzament; dar pentru noi, cari știm că răspunderea ministerială nu este o convenție între particulari, ca să se poată aranja între dînșii cine să răspundă, ci este o obligație înscrisă în Constituție, pentru noi, zicem, trecerea cuvîntului între miniștri este mai mult de cît o glumă, este trecerea răspunderei de la unul la altul, cum ar trece mingea la o partidă de foot-bal.

In adevăr, nu putem socoti altfel conduita guvernului în chestia represiunei răscoalelor din 1907: un ministru, într'un acces de violență—care a devenit pentru dînsul singurul chip de a'și manifesta viața — declară, fandîndu-se à fond, că în chestia 1907 va vorbi tare, ca să se audă sus. A vorbit mai cu seamă „de sus", pentru ca apoi la ceasul răspunderei, să se scoboare foarte jos și să fugă... să vadă niște armăsari la Segarcea. A trecut, deci, cuvîntul d-lui Marghiloman, care de sigur în chestiune de armăsari nu mai are nimic de văzut și d-sa n'a mai vorbit tare, ca să se audă sus; d-sa auzise deja ordinul ce i se dase „de sus" în cît a vorbit foarte jos și a declarat că în chestia lui 1907 guvernul nici usturoi n'a mîncat, nici apă dentifrice nu întrebuințează.

A venit, însă și ceasul cînd guvernul trebuia să vorbească pentru alt cineva de cît pentru publicul lui Deșliu din sala lui Griguță; trebuia să vorbească o dată, în sfîrșit, în fața ficțiunei care după constituție reprezintă țara și să arăte în Parlament dacă guvernul înțelege să vorbească tare, sau o lasă mai moale. Toată lumea se aștepta ca în Parlament să vorbească ministrul căruia se adresase interpelarea; bănuia că, poate și ministrul cu armăsarii, nu va lăsa să se protesteze în fața țărei pe care 'i a dat'o d. Marghiloman, poliță ce a iscălit'o în fața țărei lui Deșliu și pe care 'i o protestase deja tocmai ministrul de interne, cînd declarase că de și d. Filipescu vrea să vorbească tare, guvernul, însă, nu vrea să vorbească de loc.

La acest al doilea ceas al răspunderei n'a vorbit, însă, nici d. Filipescu, care angajase guvernul în chestia 1907, nici d. Marghiloman, care era obligat să răspundă, fiind-că lui se adresase interpelarea; a răspuns primul ministru singur. Toată lumea are dreptul să se întrebe pentru ce această politică de persoane interpuse? pentru ce guvernul procedează ca acel care vrînd să eludeze legea trusturilor, pune toată familia să iee în arendă separat ceea ce nu e în stare a lua singur? pentru ce acest trust al neputinței, nu înțelege că guvernarea prin subterfugii nu face de cît să umilească pe niște oameni, cari în afară de guvern, n'ar consimți pentru nimic în lume să dea îndărăt la ceasul răspunderei?

Pentru toată lumea explicația și răsnunsul nu sunt greu de dat; faptul că d. Carp este scos la zile mari în arenă, ca o icoană care trebue să aducă ploaia și răcoarea după zile lungi de arșiță, ne arată că guvernarea actuală nu este de cît un lung șir de umilințe pentru fiecare ministru în parte și pentru tot guvernul la un loc. Dacă cei doi vice regi ai partidului conservator, simt nevoia la fiecare pas să se ascundă după persoana d-lui Carp, ne lasă să ne gîndim că de sigur nici la ceasul cînd nu vor mai avea după cine să se ascundă, nu vor putea nici să-și poată lua răspunderea unor acte în deajuns chibzuite, nici să poată duce cu înțelepciune pe un drum sigur, carul unui partid care în nădejdea că este dus de 3 șefi, este mînat la toate vînturile, după fantazia fiecăruia din ei. Un singur liman rămîne bărcei care și a perdut cîrma și care se sbuciumă pe apele furioase; acela de a'și găsi un bun vîslaș, care să și e la primejdie să 'și iea și răspunderea ori cărei situații și să poată pune o mînă sigură pe o vîslă pe care fiecare din cei 'și-o trec în primejdie unul altuia. Acest vîslaș nu poate să fie pentru partidul conservator, de cît d. Take Ionescu.

S. G.

Balamucul guvernamental

Guvernul și-a perdut busola. D. Filipescu a deschis, la Eforie, chestia represiunei de la 1907, ba încă și-a rezervat dreptul să vorbească tare de tot, cînd și cum va crede de cuviință.

D. Marghiloman, tot la Eforie, a declarat că partidul conservator înțelege să închidă pentru totdeauna această afacere.

Mercuri, la Cameră, d. Carp deschis din nou chestia, și dacă a contra-zis pe d. Filipescu în chestia represiunei, apoi în schimb a acuzat pe liberali ca instigatori ai țărănimei. Ca în totdeauna, d. Carp n'a precizat fapte și nume. Totuși, acuzarea din cale afară de gravă, — date fiind împrejurările în care s'a făcut și persoana care a formulat-o—a fost precisă.

Intrebarea e, cum de d. Carp a consimțit să stea alături, timp de patru ani, cu un partid, care a răsculat țărănimea? Cum de timp de cinci ani d. Carp n'a suflat cuvînt în această oribilă afacere? De ce președintele consiliului a propus cartel unor asasini și instigatori ai țărănimii? Cum de d. Al. Marghiloman a afirmat în Cameră că între partidul din care face parte și cel liberal, nu sunt deosebiri de cît de nuanțe? Sau e locul să amintim ceeace a zis despre d-sa, d. Delavrancea: că numai lașitatea îl face să nu treacă la asasinat?

Iată o serie întreagă de întrebări, pe cari ni le sugerează discursul nenorocit al d-lui P. Carp, din ședința de Mercuri a Camerei.

Președintele consiliului, pe lîngă că a dat un vot de blam d-lui N. Filipescu, apoi a redeschis în chip stîngaciu, chestia răscoalelor de la 1907, după ce promisese în chip solemn Suveranului, că nu se va vorbi nimic în această tristă afacere.

Alta la rînd...

Guvernul Carp își trăește repede viața. Reformele se depun și se retrag cu o iuțeală vertiginoasă.

A retras d. Carp reforma administrativă, a renunțat d. I. Lahovary la capul proectului pentru răscumpărarea bunurilor de mînă moartă; a fost nevoit d- Marghiloman, de sentințele judecătorești, să renunțe la legea scelerată —acum a venit rîndul d-lui C. C. Arion.

Ministrul Instrucției renunță azi la proiectul universitar—îl amînă pe la toamna ce va să nu vină.

Amînarea aceasta a legei universitare, e în realitate o înmormîntare a ei: Lucrul l'a spus însuși d. C. C. Arion în telegrama pe care a adresat o lui Magnificienția din fruntea Universității ieșane.

Așa dar o retragere pe toată linia; toate merg înapoi — numai guvernul merge înainte.

Clienții politici în Universitate

Cu ocazia discuțiunei de către Universitate, a proectului de reformă universitară depus de către d. Arion, s'a văzut ce specimene scoborîte reprezintă și pentru Universitate și pentru partidul de la putere, cei 3 profesori care au fost luați din clubul de la Traian și puși să reprezinte Universitatea din Iași în comisia de studiare a acestui proect.

Unul din ei și-a pus pentru dînsul în proect leafa de 500 lei lunar ca rector; altul și-a pus portița de intrare prin care să ajungă fără concurs medic primar la Spitalul Sf. Spiridon, pe care tot el îl conduce ca epitrop; al treilea se mulțumește să încaseze diurne respectabile și îndemnizații de chirie, ca să stea la București și să facă în Senat pe logicianul-filosof al partidului. Insă nici Bogdan, nici dr. Riegler nici Găvănescul, n'au găsit un singur cuvînt ca să apere, cel puțin de formă, un proect la care au colaborat și pe un ministru după urma căruia încasează avantaje de tot soiul. Ba încă d. Găvănescul nici n'a venit să iea parte la discuția proectului, precum a planat în sferele Senatului și d. P. Missir, alt profesor de la Iași, căruia îi place la ocazie să reprezinte Iașul, dar nu înțelege nici o dată să'l apere.

Tristă soartă pentru Universitate, să fie reprezentată prin oameni care la fie care pas își trec întăi părerile prin prisma intereselor; tristă soartă, însă și pentru d. Arion, pentru ca proectul său să nu se bucure nici macar de soarta altor proecte de reformă, care de și respinse de Universitatea din Iași, au avut cel puțin norocul să fie apărate cu căldură, macar de acei care prin legături personale sau politice, s'au crezut datori să aducă sprijinul lor unui ministru care nu era ori cine.

In loc de aceasta, politicianii din Universitate ai guvernului, parte au lipsit de la discuție, iar unii din cei care au fost membri în comisia ante proectului, au digerat în tăcere diurnile de cîte 60 lei pe ședință ce au încasat de la Minister și au stat în timpul discuției în atitudinea borfașului care prins cu mîna în buzunarul altuia, asistă în tăcere la formalitățile de dresare a actelor cuvenite.

Vorbim numai despre apărarea proiectului, fiind-că le tăgăduim ori ce gînd de a apăra Universitatea, de oare ce au tăcut și în comisia ante proectului și nici nu puteam să așteptăm ca tocmai ei să apere prestigiul Iașului; dar credeam că acolo unde s'au îndestulat nu ca profesori, și ca ori ce client politic ordinar, vor ști cel puțin să facă să vorbească recunoștința stomahului.

Cel puțin din această ocazie, însă, profesorii universitari vor învăța să cunoască pe acei care înțeleg situația de profesor universitar și situația politică, numai ca un mijloc mai mult pentru îndestularea pîntecelui.

Guvernul și Universitatea

In urma consfătuirilor ce au avut loc la Universități, atît la Iași cît și la București, majoritatea profesorilor resping proectul de lege al d-lui Arion.

Inainte de a întra noi, presa, în examinarea proectului de lege respins de senatele universitare, ținem să punem în vedere că ceia ce pățește azi d. Arion este fața a doua a monezii cu cari junimiștii au plătit la 1907 reforma amicului nostru d. C. Disecu.

In zadar lamentațiunile publicate în ziarul „Seara" de ieri, ale ministrului de culte; în zadar pretențiunea d-lui Arion, de a nu ține seamă de „intrigile de ordin personal sau politic"; în zadar se miră azi ministrul d-lui Carp, că universitățile nu vor să primească îmbunătățirile sale; pentru că e o justiție imanentă care plătește la timp tuturor cu aceiași monedă cu care ei însuși au plătit. Cînd d. Disecu a adus, la 1907 proectul de lege al Universităților, cel mai bun din cîte s'au elaborat pînă azi, junimiștii din universitate au proclamat greva universitară, iar șeful guvernului de azi, d. Carp, spunea în parlament, sfîrșindu-și discursul de la 13 Februarie 1907.

„De aceia d-le Președinte, eu nu mă pot împăca cu legea prezentată de guvernul actual și ori ce va sta în puterile mele ca să o combat, și ori ce va sta în puterile mele ca să o zădărnices fiți sigur că o voi face".

Este scandalos de a vedea azi pentru ce d. Carp declara la 1907 că va zădărnici cu ori-ce mijloace legea d-lui Disecu; vom reproduce motivele pentru ca lumea cinstită să vadă azi infamia campaniei de la 1907 în contra ministrului conservator.

D. Carp nu se împăca mai ales cu două lucruri: cu crearea de odată a 34 catedre universitare și cu crearea doctoratului în drept:

Iată în adevăr ce spunea d. Carp atunci:

„Domnii mei, cu forțele actuale, abia putem avea licențiați și dacă întrebați în jurul d-voastră pe toți oamenii de legi, vă vor spune că licențiații noștri sunt de o slăbiciune desesperantă. Va să zică în starea actuală universitățile noastre nu pot produce nici măcar licențiați serioși și de odată pentru că Universitatea noastră nu poate produce licențiați serioși, d voastră înființați doctoratul".

Și cînd același d. Carp după 5 ani prezidează un guvern, propune el înființarea doctoratului, după ce prin toate mijloacele a zădărnicit înființarea lui de către d. Dissescu.

Iar în ce privește catedrele noui create, d. Carp spunea la 13 Februarie 1907:

„Vorbea d. ministru de curajul dumnesale. Adevărat, domnule, nu curagiul pe care l'ați arătat pe banca aceia îl admir, căci e ușor de a fi curagios cu o majoritate entuziastă care te acopere și îți dă aprobarea, ori vei avea, ori nu vei avea dreptate. Dar unde admir curagiul d-voastră este cînd veniți dumnevoastră cu creațiunea de 34 catedre într'o țară în care, cu consimțimîntul tuturor, recunoaștem că avem o lipsă enormă de oameni. Dacă ar fi numai pentru azi, bine ar fi. Numesc un prefect, mîine îl dau afară. M'am înșelat, a fost un om rău: iau unul bun.

Dar cînd dv. numiți 34 titulari inamovibili, care o să aibă o lungă viață dinaintea lor și acei 34 de tineri sunteți obligați să-i luați de ori unde și cum i-ați găsi, nu credeți că ați angajat viitorul universităților noastre? Nu credeți d-voastră că a-ți compromis educația unei generații întregi?"

Si d. Carp a făcut tot ce i-a stat în putință, patronînd greva universitară, ca d. Dissescu să nu compromită educația unei generații întregi.

Și azi după 5 ani, după ce s'au mai creat în acel interval zeci de catedre, d. Carp vine prin titularul de la instrucție și crează prin lege 30 de catedre noui, pe cari le va ocupa din aceiași lipsă de oameni, din care d. Dissescu urma să compromită viitorul unei generații.

In așa condițiuni, piciorul ce-l dau guvernului universitățile, e puțin; ar trebui mai mult de cît atît: ar trebui **scuipați în obraz.**

C.

Cînd scriitorii cîștigă...

O atmosferă nouă.—Epoca de aur. — Eroii națiunii. — Gaudeamus! — Populari și respectați. — Critica intimidată. — Triumful literaturii. — Concluziune și continuare.

„...De cîtăva vreme, din tainele puterii noastre naționale de creștere și înflorire, a ieșit la iveală, s'a înfiripat și s'a țesut o stare sufletească, o atmosferă spirituală foarte prielnică literaților. De unde pînă mai dăunăzi, scriitorii noștri se mulțumeau cu gloria platonică, pe care în mare parte singuri și-o făureau pe coperta unei reviste, în ungherele unui ziar, sau pe un afiș ce dispărea, vai, prea repede, de pe zidurile Capitalei,—astă-zi ei, nici măcar ca începători imberbi nu mai vor să pună preț pe o asemenea mulțumire.

Azi scriitorii noștri, și prin acest nume înțelegem pe cei din ultima înflorire, — care e și cea dintăi a secolului acestuia și care s'a concretizat chiar într'o societate, — au devenit idolii publicului, eroii națiunii, piscurile spiritualității neamului, chiar dacă n'au trecut vrista de 30 de ani.

Gloria, atît sub forma nimbului admirațiunii mulțimei, cît și a mijloacelor bogate de traiu — a început să fie prea cîtină pentru acești candidați la răsfățul soartei. Chiar consfințirea oficială sub formă de funcții, de tantieme, de decorații, de prînzuri și recepții a început să li se pară prea neînsemnată și de-abea dacă-i mulțumesc — cît timp nu se știe — înalta onoare de a fi oaspeții aproape săptămînali ai ceaiurilor regale sub ocrotirea blîndă și îngăduitoare a celor două zeițe muze, Regina de azi și cea de mîine, ale poporului nostru.

Gloria literară, în adevăr, glorie aproape necunoscută, în ori ce caz, despețuită pînă mai acum cîtva timp, azi se aude, se vede, se simte, se pipăe în fel și chipuri, în toate manifestările vieții publice. Chiar cel mai străin de literatură e nevoit s'o cunoască și să invidieze pe fericiți ce se pot bucura de ea. Librăriile, atelierile fotografice cu renume, debitele postale își fac o cinste deosebită să aibă în galeria oamenilor celebri — chipurile elegante și frumos spilcuite ale literaților noștri. In toate zilele, în anume publicații, iar în altele destul de des, — cititorul învață să caute știri prozaice — politice, financiare, economice, este silit mai întăi să-și arunce ochii pe portretele unuia sau altuia din literații noștri, fie că și-au dus singuri grija acestui fel de glorie, fie că i-au dus-o prietenii, sau pur și simplu interesul gazetei. Numele scriitorilor se'ntîlnește foarte des sub diferite forme și mai tot deauna cu formule, de respesct prin coloanele tuturor organelor de publicitate.

Cititorii nu pot să treacă nepăsători peste ele,—mai cu seamă că acum nu le mai vine în minte nici o vorbă mai aspră din cele ce se obișnuiau înainte vreme față de literatura mediocră. Acum toți literații, prin faptul că sunt literați, scriu toți admirabil, toți au adînci și minunate concepții, toți de o potrivă, sunt reprezentanții sufletului neamului, toți sunt razele de lumină, cerească ce străfulgeră pe fruntea mîndră a poporului romîn, toți alcătuesc coroana nemuritoare, cu care vremile de astă-zi o împodobește. Nu e sărbătoare mai mare în vre un centru al

pămîntului romînesc, de dincoace şi de dincolo de hotar, de cît aceea în care aceşti tineri, viguroşi, şi străluciţi fii ai neamului, vin rînd pe rînd, într'o duioasă brăţie, să deşire, în aceeaşi seară, în faţa privirilor uimite, boabele de mărgăritar, ale creaţiunilor lor. Cei mai buni administratori ai marilor noastre institute culturale ei sunt astăzi; cele mai puţin istovitoare ocupaţiuni ale Statului ei s'au arătat astă-zi vrednici să le ocupe, cele mai plăcute daruri de 1 Aprilie, Statul, lor ştie că e obligat să le dea. Şi influenţa lor fascinantă, aci învăluită de taină naivă-sau calculatoare, aci de sgomot interesat sau generos, se simte pînă chiar în cele mai de seamă manifestări politice de la noi şi de peste hotare.

Intr'o asemenea stare de lucruri, critica, această mamă vitregă a poeţilor, ori a trebuit să tacă, ori a trebuit să-şi schimbe zîmbetul tăios şi ironic în surăs amabil şi parfumat, iar judecata-i de ghiaţă, în ditiramb entuziast sau chiar în melojee de cerşător. Critica şi-a luat drept ţintă alţi oameni şi alte activităţi, lăsînd pe literaţi intangibili în atmosfera de primavară eternă, unde în loc de miros de flori, se înalţă, pînă la divinele lor nasuri, mireasma—reclamei.

Lauda recunoscătoare (căci în aceste vremuri nici nu îndrăsnim să numim altfel această marfă americană) a învins cu desăvîrşire nemulţumirea plină de invidie a criticei. Nici odată, în cultura romînă, triumful literaturii n'a fost mai culminant. Toţi Romînii, de sus şi de jos, de la Vlădică pînă la Opincă, toţi nu numai o slăvesc, dar şi o plătesc, şi nimeni nu mai are îndrăsneala s'o cearnă. E a tot stăpînitoare, în întregul ei, cu toţi reprezentaţii ei,—cu toţi stejarii şi cu tot ştirul şi culinele ei,—căci toţi sunt ştejari,—cu toţi voinicii şi cu toţi netrebnicii şi neputincioşii ei,—căci toţi sunt voinici,—pe timpul de faţă. E starea de beatitudine a literaturii".

OAMENI ŞI LUCRURI

In favoarea „E"

... Iată acum cu cîtă vigoare şi convingere cealaltă eroină, rivala Ywonnei, apără faţă de acelaşi amant, podoaba mustăţilor, în schiţa lui Marcel Prévost:

„... Dacă ai un pic de prietenie pentru mine, nu vei săvîrşi un asemenea atentat. Am slăbiciunea de a iubi pe un oare care Lucien de Longeac aşa cum e, avînd (pe lîngă toate însuşirile) o gură frumoasă, foarte bine desemnată pe care puful roşu al mustăţii o face mai misterioasă, mai puţin provocătoare...

Despuiată de mustaţă, gura d-tale, amicul meu, m'ar izbi, m'ar uimi,—aşa cum te-ar supăra pe d-ta, dacă aşi intra într'un salon cu părul meu despletit pe umeri. Sunt lucruri care nu se argumentează, dar se simt profund. Mie mi-ai păreа, fără mustaţă, ca şi cum ai fi aproape dezbracat. Mi-aşi acoperi ochii, ca să nu te văd în public.

„Mustaţa, simplă podoabă pe care un bărbat o poate purta sau suprima după voie? Aşa o nerozie s'o creadă doară proasta de Henrieta...

...„Ea e singura trăsătură a obrazului d-tale ce iea forma caracterului d-tale; mustaţa e mobilă, ca şi ochii, ca şi gura. D-ta, bună oară, ai găsit un mod de a o purta, care e numai al d-tale. Mustaţa înconjoară cu negligenţă în inelele ei de un blond arămiu buza d-tale, apoi se deşiră, se evaporează, ca să zic aşa, în spre extremităţile de abia cercuite. Ea singură dă înfăţişerei d-sale originalitatea ei irezistabilă; ea se observă înainte de ori-ce. Ea—eşti d-ta! Odată dispărută mă tem că n'o să mai rămînă nimic din acel Lucien de Longeac, pentru care simt o duioasă slăbiciune...

E oare nevoie de argumente mai puţin estetice şi mai intime? Cunoşti proverbul că „sărutul nu e păcat": *No horm in Kissing.* Ce ignoranţă a lucrului—care nu e un păcat—dovedeşte la o femee gustul buzelor rase! Atingerea mustăţii e ca şi o jumătate de sărutare. E subliniarea masculină a acelui vag obiceiu de curtenire făptuit de gura netedă a prietenei, ori a copilului. Nu vreau să mă simt atinsă de nici o buză rasă! Mi s'ar părea o abatere de la regulele naturale; m'aşi îngrozi!

Am fost faţă dăunăzi la o scenă prea comică în anticamera unei case mari, unde să dădea un bal. Una din prietenele mele luă pe un amiral drept un lacheu şi-i dădu ordine... A fost o mare neplăcere pentru amica mea, care nu privise cu luare aminte pe amiral, de alt-fel destul de chipeş. O asemenea încurcătură poate fi foarte supărătoare pentru un om de lume şi asta—numai pentru că şi-a ras mustaţa de sus.

Haide, amicul meu, d-ta care ştii să fii atît de stăpîn — şi am simţit în desăvîrşit cît de mult ţii să fii!—să nu jertfeşti unei mode absurde şi trecătoare, semnul acesta încîntător şi viu al dreptului d-tale de a stăpîni"...

Şi acum e rîndul să ne întrebăm: cari argumente ale sexului *slab* sunt mai *tari* în această dispută? Rodion

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

Chestia Bisericească

Protestul romînilor.—Convocarea unui mare meeting romînesc.—Lansarea unui apel către toţi romînii din Bucovina.—Chestia bisericească şi deputaţii.—Convocarea de adunări poporale în toate districtele romîneşti.

Cernăuţi, 1 Martie. — Chestia bisericească preocupă de decenii pe romînii bucovineni, cari au mereu conflicte cu rutenii pe teren bisericesc. De astă dată pare însă, că lupta ce se dă e pe viaţă şi pe moarte.

Biserica romînească din Bucovina prinde din ce în ce tot mai mult un caracter slav, ceea ce însamnă că rutenii au ştiut să profite.

Acum însă romînii sunt decişi să lupte pînă la extrem, ca să obţină despărţirea bisericei, pentru a scăpa astfel odată pentru totdeauna de pericolul rutean.

După cum se ştie în adunarea romînească de Duminica trecută, s'a ales un comitet care să organizeze un meeting de protestare contra nedreptele pretenţii rutene. Acest comitet făcînd deja toate preparativele, a convocat meetingul pentru 25 Martie st. n, în Cernăuţi, la care invită toată suflarea romînească din Bucovina.

Iată apelul răspîndit în mii de exemplare, în toate colţurile ţării, de către comitetul de organizare:

Fraţilor romîni gr: or..

In pofta lor nesăţioasă rutenii ucraini din Bucovina fac de zeci de ani toate opintelele pentru ca să scurteze poporul nostru romîn, de drepturile ce le are, ca singurul băştinaş neam pe acest creştet al ţării moldoveneşti.

In vremea de pe urmă, ei au pornit să dee chiar năvală asupra bisericii noastre şi stăruesc acuma din răsputeri, să urce pe nedrept la scaunul de vicar mitropolitan, un om de al lor pentru ca să poată pune mîna, pe intinsul fond religionar, pe averea ce ne-au lăsat-o întru binele romînesc, moşii şi strămoşii noştri.

O adunare mare a romînilor, ţinută Duminică la 10 Martie c, în Cernăuţi, a îndatorit în faţa acestei primejdii un comitet de acţiune, pentru ca să pună în picioare întreg poporul gr. or. din romîna Bucovină, împotriva acestei fărădelegi ce se pregăteşte.

Tot sufletul de romîn gr. or. din această ţară, va fi preste scurt timp invitat, să se adune mic şi mare Luni, în ziua de 25 Martie c., în oraşul mitropoliei la Cernăuţi, pentru ca să-şi rădice dintr'o adunare de mii de suflete, glasul său de protestare în contra acestui atac duşmănos şi pentru ca să trimită către prea bunul nostru Impărat, rugarea ca să se facă poporului romîn, dreptatea ce-i se cuvine.

N'au trecut de cît numai puţine luni şi iată, că rutenii gr.-or. din Bucovina cer acuma, ca să vie chiar la cîrma bisericei noastre Romîneşti. Incă nici nu se închisese mormîntul mult regretatului Arhimandrit de Scaun dr, Miron Călinescu şi rutenii gr.-or. de la noi şi-au şi ridicat glasul pretinzînd, că acuma dînşii ar veni la rînd, ca să ocupe scaunul de arhimandrit şi vicar general al Arhidicezdi.

Şi avem ştiri, că deputaţii lor lucrează din răsputeri, pentru ca unul din ai lor, să fie numit de Maiestatea Sa Impăratul Arhimandrit de Scaun. Ce însamnă însă pentru viitor, ca unul dintre ei să fie numit acuma arhimandrit de scaun şi vicar arhiepiscopesc, se vede din faptul, că de aproape 40 de ani încoace, de cînd de 5 ori am căpătat mitropoliţi noui, totdeauna nu attul de cît numai arhimandritul de scaun, a fost numit Mitropolit de Maiestatea Sa. După această rînduielă şi Rusul Ucrain care s'ar numi sau ar fi numit acum arhimandrit de Scaun, în viitor ar fi Mitropolitul nostru.

Noi Romînii am rugat în vara trecută într'o petiţie subscrisă de aproape 16400 de credincioşi pre Maiestatea Sa Impaparatul, ca să se îndure prea graţios a li încuviinţa Ruşilor Ucraini o episcopie proprie, ca noi să avem odată pace. Dară măcar că ei erau aceia care cereau o episcopie proprie, acuma se apără de ea din răsputeri vrînd să rămîie şi pe viitor în Arhiepiscopia noastră, ca să o sape şi mai departe, cum au săpat-o pînă acuma, şi au cerut de astă dată în ruptul capului ca arhimandrit de scaun şi vicar arhiepiscopesc să fie numit cît mai degrabă un rutean Ucrain, făcîndu-şi calculul, că acesta apoi la timpul său ni va fi şi mitropolit. Ca Mitropolit ruteanul ucrain va face ajutat de jumătatea rusască ucraină a consistoriului ceea că va fi voinţa lor, fără ca Romînii rămaşi în minoritate să mai poată străbate împotriva lor ceva.

Să lăsăm văzînd cu ochii, ca să ajungă lucrurile în biserica noastră strămoşească pînă la atîta, ca să stăpînească în ea Rutenii Ucraini, ne temem că nu ni se va ierta nici odată.

De aceia am crezut, că trebue cu toţii cît mai curînd să ne rugăm la Majestatea Sa Impăratul, ca să se îndure a nu numi, dacă nu este cumva acum numit, pentru Arhiepiscopia noastră arhimandrit de Scaun şi vicar arhiepiscopesc pe un Rus, pentru ca să nu se deie aşa pentru viitor această arhiepiscopie, care de „500 de ani" este romînească, pe mîna celor ce voesc să facă din ea o Arhiepiscopie rusească ucraină, ci să se îndure Majestatea Sa, a încuviinţa pentru Ruşii Bucovineni, cari voesc să aibă numai de cît o biserică rusească cu consistor, arhimandrit de Scaun şi arhipăstor rus, cît mai degrabă o episcopie deosebită rusească Bucovineană, cum au cerut-o dînşii mai înainte şi cum ne-am rugat şi noi pentru încuviinţarea ei în interesul păcii noastre la Majestatea Sa prin petiţia atotplecată din 4 | 17 Iulie.

Iară dacă Ruşii Ucraini ar fi isbutit cumva cu numirea unui arhimandrit de scaun Rus Ucrain încă până a nu apuca noi să ne rugăm de Majestatea Sa, ca să fim scuţiţi de aceasta, credem că cu atît mai mult trebue să ne rugăm, ca să ni se încuviinţeze cît mai curînd rugarea noastră din 4 | 17 Iulie a anului trecut şi să înfiinţeze pentru Ruşii Bucovineni o episcopie deosebită a lor.

Dacă rugarea noastră, însă ar rămînea nebăgată în seamă şi am ajunge să căpătăm Mitropolit pe un Rus ucrain atunci în Bucovina spre vecinica noastră îngenunchiare şi ruşine spre umilirea şi înjosirea cea mai mare a urmaşilor noştri, Mitropolia romînească din Cernăuţi ar fi perdută pentru totdeauna şi locul ei l'ar lua o mitropolie rusească ucraină, iară Romînii Bucovineni, dacă ar porni apoi în lupta cea mai aprigă în contra acesteia, n'ar putea scoate nici o dată din ea mai mult de cît doară o episcopie românească la Rădăuţi sau la Suceava cum se şi laudă Ruşii Ucraini, că în urma urmelor s'ar îndura să ne deie astfel o de episcopie.

De aceia fiind pe deplin convinşi, că sunteţi de acelaşi gînd cu noi, vă rugăm, să bine voiţi a veni la adunarea ce o convocăm pentru subscrierea acelei petiţii către Majestatea Sa Imparatul. pe Luni, înainte de Dumineca Floriilor, adecă pe ziua de 12 | 25 Martie din acest an ora 3 după amiază la la Cernăuţi, unde se va ţinea pe piaţa de gimnastică de lîngă grădina publică (în apropiere de grădina botanică).

Vă rugăm, dacă vă este cu putinţă să veniţi numai de cît, ca să nu se creadă, că Romînilor din Bucovina, puţin le pasă de ceea ce se va face cu Biserica lor strămoşească pe care vrednicii strămoşi au înzestrat-o atît de darn'c şi pe care s'ar cuveni să o ştie măcar păstra neînstrăinată.

*

In vederea acestui meeting partidul naţional romîn a publicat următorul comunicat:

„La îndemnul simţului de cea mai sfîntă datorinţă faţă de neamul romînesc aflător în cea mai nespusă primejdie, Clubul naţional al deputaţilor romîni din dietă a hotărît să mijlocească pînă la întrunirea adunării de la Cernăuţi prin deputaţii săi o lămurire temeinică a tuturor păturilor de la ţară şi concheamă cu acest scop prin apelul de faţă următoarele adunări poporale:

La Vatra-Dornei, Duminică 17 Marie, la Cîmpulung, Luni 18 Martie, la Humor, Marţi 19 Martie, la Soloa, Mercuri 20 Martie, la Suceava, Joi 21 Martie, la Rădăuţi, Vineri 22 Martie, la Strojineţ Duminică 24 Martie. Rugăm cu toată stăruinţa, ca poporul romîn să iee cu mic şi mare parte la aceste adunări".

Clubul naţional romîn dietal: Dionisie cav. de Bejan, Gheorghe Boncheş, Nicu cav. de Flondor, Constantin baron Hurmuzachi, Constantin Popovici de Neculiţă, Dori Popovici, Dr. Eusebie Popovici, Varteres cav. de Pruncul, Gheorghe Sîrbu, Dr. Ipolit Tarnavski, Aurel Ţurcan, Dr. Nicu Vasiloschi.

* * *

In cercurile romîneşti din localitate, se observă o mare însufleţire, şi fiecare aşteaptă ziua de 25 Martie st. n. ca pe o zi măreaţă de la care se aşteaptă subjugarea unui neam întreg.

In faţa primejdiei au dispărut vederile politice, la cei mai mulţi cari nu vor alta pentru moment de cît „scăparea bisericei romîne de slavizare". Şi călăuzit de acest gînd tot poporul romîn aşteaptă ziua marelui meeting.

Gama

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITAORE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.
Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

Litere-Ştiinţe-Arte

Polemici şi laude.—Au fost destul de interesante sumarele celor mai nuoi numere ale marilor reviste literare, între multe altele noul număr al „Vieţei Romîneştin luînd apararea colaboratorului ei Tudor Arghezi face o vehementă şi reuşită şarjă contra „Flacărei" şi contra „Viitorului"—de altfel revista şi ziarul se confundă lesne avînd o direcţie şi administraţie comună.

E drept că revista în chestiune, după ce a debutat cu *brio*, merge repede îndărăt. O să-i rămînă numai d... Banu, care e însă principalul colaborator şi „nerv" al ori cării întreprinderi literare moderne.

Sperăm însă, că nota actuală de polemică va fi părăsită la vreme.

La adresa d-lui Arghezi are şi „Ţeara Nouă" o mică şarjă, de astă dată însă, ilustrată cu citaţii convingătoare.

„Viaţa Nouă", publicaţia condusă de d. Ovid. Densuşianu întră în anul al 8-lea. Cu această ocaziune îşi trece în revistă oare cari succese pe terenul publicisticei de ideal. Intre altele scrie:

„Şi ne bucură mai ales că tineri idealişti—ca acei grupaţi şi în jurul revistei ieşene „Versuri şi prosă", tineri ce nu privescliteratura cu idolatrii din alte vremuri şi nu au fobia luminei—se ivesc tot mai mulţi. In sufletul acestor tineri văd vestirile bune pentru viitor, pentru că tot cu sprijinul tinerilor, revista a putut număra mai mulţi ani şi cred, cum am crezut totdeauna, că nu cu veterani şi reformaţi se dau şi se cîştigă lupte".

*

„Patima cea mare" va fi jucată încă, probabil în cursul lunei, de oarece a plăcut mult publicului ieşan.

*

Intre cele mai mari curiozităţi pe cari le-au adus la lumină recentele desgropări în străvechiu oraş roman Pompei, este următoarea minune într'adevăr inexplicabilă.

S'a găsit în dărămăturile unei case nn cazan care conţinea *apă* neevaporată.

Lăsăm explicaţia pe seama specialiştilor.

*

Telegrafia fără sîrmă, ca ori ce lucru omenesc are şi ea relele ei. Sînt boli pricinuite de undele electrice. Velocipedele, automobilele, aeroplanele şi ele pricinuitoare de boli,—nu numai de accidente,—la cei cari se îndeletnicesc cu întrebuinţarea lor.

D-rul Belle, de pe vasul francez de războiu „Descartes" a văzut la soldaţii de la telegraful fără sîrmă anumite turburări nervoase; turburări la ochi, erupţii ale pielei, bătăi de inimă cu înţepături.

D-rul crede că marinarii au ajuns aşa de nervoşi acuma, tocmai din pricina telegrafiei fără sîrmă şi a electricităţei atît de întrebuinţate.

*

Stagiunea teatrului Naţional se închide la 4 Martie. Dar seara de 5 Martie începe seria marilor senzaţii artistiee prin concertul genialului George Enescu. Se prevede un succes formidabil la cassa agenţiei „Thalia".

*

A intrat atît de mult muzica în gustul ruşilor, încît pînă şi bătrînul Tolstoi în „Cadavrul viu" piesa postumă care va fi jucată de Paşti la teatrul naţional—a introdus o bogată parte muzicală în piesă.

O concesiune lăcută modei—surprinde în adevăr la un sceptic, ca Tolstoi.

*

STRUNA ZILEI

FEŢE SFINTE

Indată după votare, 7 arhierei jurară ministrului de Culte, că au votat pentru candidatul d-sale.

In urnă au fost preste tot 4 voturi pentru acel candidat...

Un ziar.

Au jurat, pe cruce poate,
Sfinţii doritori de toate...
Pentru mulţi din ei, se pare,
„Crucea" 'nsamnă: de vînzare...

INFORMATII

❑ Casa centrală a meseriilor va plăti cu începere de la 10 Octombrie anul acesta, pensia de bătrîneţe tuturor acelor meseriaşi cari vor avea la acea dată vrîsta de 65 ani.

Intru cît priveşte ajutoarele medicale şi băneşti, ele vor începe să se dea de de la 1 Aprilie, atît meseriaşilor, cît şi familiilor acestora.

❑ In cursul lunei Frbruarie, s'au constatat în localitate 8 cazuri de scarlatină şi 2 mortale; 28 de anghină difterică, cu 5 mortale; 3 cazuri de febră tifoidă, 28 de cori, şi patru de erisipel.

❑ Polemica Haret—Carp.

Domnul P. P. Carp, în discursul seu de Mercuri, a acuzat pe liberali de revoltele din 1907. Domnul Carp n'a citat nume, dar a tolerat ca voci să strige: „Haret, Stere".

Spre răspuns la aceste acuzări, d. Haret publică o scrisoare deschisă adresată d-lui Carp, în care fostul ministru de instrucţie, după ce declară că a instigat şi va instiga pentru scoaterea ţărănimii din întunerec, pentru stîrpirea cametei la sate, termină ast-fel:

Domnul meu, sunteţi ajuns la o vrîstă înaintată, şi va făliţi că aţi trăit într'un mediu mai deosebit de cît acesta al nostru, al simplilor muritori, cari nu datorăm situaţiile noastre de cît muncii, priceperii şi onestităţii noastre. Vă rog să spuneţi dv., ce nume poartă, în lumea dv., faptul de a arunca contra cuiva învinovăţiri, pe cari nu eşti în stare să le dovedeşti?

La noi, el poartă un nume pe care l'aţi auzit acum trei luni în Senat.

Ca să vă cruţ neplăcerea de a vi-l aminti şi eu, vă învit să faceţi dv. ceeace nu a putut face colegul dv. în 1909. Vă rog să consideraţi această invitaţie ca o somaţie, pe care sunt în drept să v'o adresez.

COMUNICATUL LIBERAL

—In chestia răspunsului d-lui Carp la interpelarea Miclescu—

Ziarele liberale publică urmdtorul comunicat, relativ la declaraţiile făcute de primul ministru, în chestia ororilor din 1907:

D. Carp, interpelat, a făcut la Cameră, cu privire la chestiunea revoltelor din 1907 şi dosarelor în cauză, declaraţiuni contrarii adevărului şi care cer o rectificare:

Dosarele relative la revolte şi la represiunea din 1907, constituesc documentul cel mai important al adevăratei acţiuni a guvernărei liberale din 1907, şi era de un interes capital pentru Stat ca ele să nu fie expuse ca să dispară sau să fie modificate.

Aceste dosare n'au fost substrase, dar numerotate şi sigilate secret, şi au fost lăsate în păstrarea fostului ministru de interne, d. Ion Brătianu. Pentru că niei o discuţie nu a putut avea loc cu privire la modul în care aceste dosare au fost păstrate, o adeverinţă a fost lăsată la minister, constatînd unde se găsesc.

De altfel, de îndată ce au fost reclamate, d. Brătianu a indicat modul după care se convenia ca ele să fie conservate.

Printr'o îndoită tentativă guvernul a cercat, pentru prima oară prin ameninţare şi a doua oară, printr'o îndrăzneaţă minciună, de a obţine aceste dosare, fără a ţine seamă de condiţiile de garanţie, care se impuneau în interesul Statului.

D. Brătianu dispreţuind prima încercare şi demascînd pe a doua, n'a schimbat nimic din rezoluţia sa.

D. Carp, care în momentele de faţă este în măsură de a cunoaşte tot ceia ce conţin dosarele, ştie mai bine de cît ori cine cît de criminale au fost calomniile îndreptate în contra guvernului de la 1907.

Totuşi neputînd să mai continue această mizerabilă campanie, d. Carp îşi apropiază astăzi o altă serie de calomnii cu privire la instigaţii.

Uitînd că şeful unui guvern nu ar putea să vorbească de convingeri, atunci cînd nu procedează de cît prin simple insinuaţii, d. Carp a deschis un nou proces din care nu va putea să iasă în mod onorabil de cît printr'o retractare sau producînd probele afirmaţiilor sale.

❑ Siguranţa generală face cunoscut Prefecturei de judeţ că în urma unei înţelegeri stabilită între ministerele de interne şi de justiţie, nici o urmărire nu se poate face în străinătate, în vederea unei eventuale extradări, de cît de direcţiunea siguranţei generale, bine înţeles după ce mai întăi va fi luat avizul ministerului de justiţie.

❑ In şedinţa de mîine consiliul comunal, se va ocupa esclusiv, de proectul de prelungirea liniilor de tramvaiu.

❑ Ion Barabu, pădurar la Poeni, a fost găsit grav rănit.

Se fac cercetări.

❑ D. dr. Floru, medic şef al oraşului, a cerut administraţiei comunale, să înfiinţeze de urgenţă trei trăsuri pentru transportarea bolnavilor.

❑ Noul arhiereu Teofil Mihăilescu este de fel din Iaşi. A fost profesor suplinitor de religie la Vaslui, apoi la Bucureşti, după ce, mai întăi urmase cursurile facultăţii de drept din Iaşi.

Noul archiereu a studiat teologia la Kiev.

❑ După cum am ununţat, în seara de 27 Martie, va avea loc concertul societăţei „Carmen".

Pe lîngă bogatul cor mixt compus din 130 bărbaţi şi doamne, vor da concursul orchestra Conservatorului nostru precum şi domnii Mezzetti, Teodorescu şi Roşca, profesori la Conservator. Programul concertului va fi anunţat în curînd, iar biletele se vînd de pe acuma la libraria Iliescu.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Astăzi Vineri, oara 5, are loc ședință plenară la clubul conservator-democrat din Iași.**

❑ **Duminecă, 4 Martie, opoziția unită va ține o întrunire publică în București, fără delegați din provincie; la 11 Martie opoziția unită va ține o noua întrunire publică, la care vor participa și numeroase delegațiuni din provincie.**

❑ A produs mare indignare printre profesorii universitari din Iași, faptul în adevăr îndrăzneț, că d. dr. Bogdan, în ședința de ieri a Senatului, la depunerea proectului universitar, a declarat că **este ecoul profesorilor din Iași** a declara că acești profesori sunt mulțumiți de proect, cerînd numai să se iee act de observațiile lor.

Domnul Bogdan va fi tras la răspundere, fiindcă nimeni nu l'a autorizat să se facă ecoul profesorilor superiori din Iași.

❑ *Comitetele universitare, întrunite ieri, luînd cunoștință de telegrama de ieri a ministrului instrucției, au răspuns telegrafic, că marele colegiu profesoral și-a formulat dezideratele, care au fost remise ieri la București.*

Aceste deziderate, publicate ieri de noi în esență, se găsesc reproduse, în întregul lor, în numărul nostru de azi.

❑ *Ministrul de interne va publica zilele acestea concurs pentru postul de director al institutului de chimie din Iași.*

Concursul va avea loc în cursul lunei Mai.

❑ *Ministrul de interne a rectificat budgetul Spiridoniei din Iași, puntnd leafă de medic primar d lui dr. Bacaloglu.*

Ceilalți medici primari ai Spiridoniei —domnii d ri Sculi, Manicatide, Juvara —n'au și lefuri de medici primari ci numai de la stat.

Dar ceilalți nu și au vîndut voturile ca d. Vacaloglu.

❑ Domnul G. Mironescu a fost numit verificator ajutor de măsuri la vama Iași.

❑ La examenul de stabilitate al ofițerilor de poliție s'au presentat din Iași sub comisarii: Const. Martin, C. Apostolescu, Al. Popovici și Gh. Onescu.

❑ Ministerul de război a decis că absolvenții școalelor de comerț nu mai au nevoe să facă dovada stagiului de practică spre a beneficia de termenul redus în armată.

❑ Examenele de capacitate pentru învățămîntul gimnastic a fetelor a început astă-zi la Universitatea din București.

Comisiunea presidată de d. Burghelea, se compune din d-nii Bucovineanu (Iași) și d-na Pavelescu, membri.

❑ **Banca Podgorenilor.**— Domnii acționari sunt invitați pentru Joi 8 Februarie orele 8 jum. seara, în localul camerei de comerț spre a stabili:

1) Durata subscrierilor și capitalul subscris până în prezent.

2) Indeplinirea formalităților pentru constituire.

3) Alegerea consiliului de administrație și a censorilor.

❑ **Judiciare.**—Procesul trusturilor n'a putut fi judecat astăzi la secția a II a Curții. S'a pus termen nou la 9 Martie.

— Secția II a tribunalului a judecat ieri cererea făcută de S. Bercovici, asociat la exploatarea moșiei Bădeni, de a se aplica un sechestru judiciar asupra productelor, de oare-ce arendașul principal, David Fischer, a dat dovezi de dezordonare în afaceri.

Tribunalul a admis cererea, numind sechestru pe Natan Zaharia, care va trebui să depună o cauție de 30.000 lei.

— Desbaterile în procesul de daune întentat de Marcu Juster, ministrului de război, pentru daune, s'au terminat ieri.

Pronunțarea Luni 5, c.

— Procesul bătrînului G. Popovici, din Botoșani, inculpat pentru viol, s'a judecat astăzi la s. I a Curții, care admițînd în parte apelul și respingînd apelul părții civile, a condamnat pe Popovici la 6 luni închisoare și 1000 lei despăgubiri către Elena Vidas.

Partea civilă a declarat recurs.

— Au fost reconfirmate astăzi mandatele de arestare ale numiților M. Murmureanu, deținut pentru omor și tălhării și C. Ungureanu, pentru furt.

❑ Duminică 4 Martie, orele 8 jum. seara, va avea loc în Aula Univesității conferința d-șoarei Maria Livescu, despre Blaise Pascal și Religia Creștină.

Intrarea liberă.

PROIECTUL UNIVERSITAR ȘI PROFESORII DIN IAȘI

Consiliul Universității din Iași a trimis ministrului, următorul memoriu relativ la proiectul pentru reorganizarea învățămîntului snperior:

Consiliul crede, că atît interesul învățămîntului, cît și prestigiul de o potrivă al ambelor Universități, cer ca principiul care trebue să stăpînească modul de recrutare a corpului profesoral, să fie participarea egală a ambelor Universități la recomandarea candidaților. Interesul emulațiunei și al controlului științific impune ca solidaritatea între ambele Universități să fie astfel menținută, în cît să formeze o singură instituție de înaltă cultură.

Ca primă urmare a acestui principiu, opinăm să se mențină sistemul de recomandare actual, prevăzut prin art. 69 din legea din 1901 și anume prin organul senatelor, unite cu facultățile respective, din ambele universități, cu următoarea modificare: In caz de a se uni ambele Universități în recomandarea unui candidat, candidatul va fi scutit de ori ce alte probe și ar putea fi numit, iar în cazul cînd nici unul din candidați nu va fi recomandat de ambele Universități, se va publica concurs de agregație, care se va ține la Universitatea unde s'a produs vacanța înaintea unei comisiuni de cinci membri, din care cîte doi delegați din facultățile respective și al cincilea numit de Minister din sînul facultății unde s'a produs vacanța.

In consecință și în vedere că acest sistem de recrutare lasă universităților unite o latitudine de apreciare suficientă pentru a introduce în învățămîntul superior persoanele care s'au distins în specialitatea lor, corespunzînd astfel cu scopul art. 117, din proect, această dispoziție cu caracter transitoriu devine inutilă și cerem suprimarea art. 117 din proect.

*

Ca a doua urmare a aceluiași principiu, Universitatea din Iași pretinde a se recunoaște prin lege dreptul absolut de trecere a unui profesor de la o Universitate la alta, la catedra similară, după o simplă cerere a sa adresată Ministerului în termin de o lună de la declararea vacanței. In caz de două sau mai multe cereri de această natură cel mai vechi dintre profesori va avea precăderea.

La art. 83 din proect, cerem să se adauge că profesorii sunt obligați a'și avea locuința de fapt în localitatea, care e sediul Universității unde funcționează. In caz contrar și în interval de șase luni de la numire sau de la schimbarea de locuință fără congediu, ei vor fi considerați ca demisionați.

Cerem suprimarea al 6 din art. 55 din proect (și studenții unei secțiuni vor fi obligați..) de oare ce urmarea cursurilor de aplicare practică trebue să rămîie la facultatea studenților.

La art. 85 din proect cerem a se preciza că conferențiarii nu se vor putea numi de cît exclusiv numai dintre docenți și după recomandarea facultății respective și să se suprime dinstincțiunea între conferențiari provizori și definitivi.

Cerem să se precizeze la art. 75 din proect că o catedră nu se poate înființa de Ministru de cît după cererea și avizul conform al facultății respective.

La art. 56 din proect al. I să se introducă modificarea în senzul, ca introducerea învățămîntului practic pe lîngă vre-o facultate să se poată înființa prin regulamente elaborate de facultățile respective cu aprobarea senatului Universităților și întărirea ministerului complectînd învățămîntul prin conferențiari, docenți, șefi de lucrări și asistenți.

*

In cît privește în special studiile juridice, facultatea crede că față cu numărul însemnat de studenți, care se îndreaptă spre această ramură de învățămînt, e necesar de a se organiza studiile juridice într'un period de cinci ani, dînd dreptul la diploma de doctor care singură să dea acces la profesiunile de magistrat și avocat, păstrîndu-se diploma de licență numai pentru funcțiunile administrative și acele de grefier și portărel.

Tot odată preocupați pe de oparte de a se arăta necesitatea de a se da studenților putința unei pregătiri cît se poate de complecte și generală cuprinzînd atît cunoștințile pur juridice cît și cele economice și de stat, care să le asigure accesul tuturor carierilor dependinte de aceste ramure de învățămînt și pe de altă parte de nevoia desvoltărei propriu zis științifice într'o direcție cît de specială, consiliul crede că este necesar a se suprima sistemul bifurcărei și a se înființa o singură diplomă de doctor în științele juridice și de stat, cuprinzînd pe lîngă studiile comune și generale, o aprofondare într'o specialitate aleasă de candidat, urmînd cursuri speciale în afară de cele comune și despre care specialitate diploma va conține o mențiune specială.

*

Cerem ca în textele legei să se șteargă denumerile de profesori-titulari și profesori-agregați, întru cît și agregații sunt titulari ai catedrelor ce ocupă, și să se păstreze pur și simplu denumirile de profesori și agregați.

La art. 71 din proect să se adauge că comisiunea de abilitare se compune din profesorii ambelor facultăți și să se modifice ultimul aliniat în senzul transferarea unui docent de la o universitate la alta să se poate face de drept fără avizul prealabil al facultății respective. Să se adauge că docentul care nu face curs trei ani consecutivi și care nu ocupă vre-un post de preparator, asistent sau șef de lucrări, pierde titlul de docent. Această pierdere se va face prin decizie ministerială în urma avizului facultății respective.

*

Tot ca urmare a principiului de solidaritate între ambele universități, cerem să se precizeze la art. 65 din proect ca regulamentele facultăților să se elaboreze de o comisiune compuaă din delegații celor două facultăți similare din București și Iași, în număr egal, ținîndu-se bine înțeles seamă de interesele fie cărei facultăți.

La art, 77 să se precizeze că vacanța unei catedre se va publica pînă în termen de trei luni din ziua cînd vacanța s'a produs.

La art. 76 pentru a se evita pe viitor abuzul suplinirilor, consiliul propune ca în caz de congediu, suplinitorul să nu poată fi numit de cît dintre profesorii, agregații sau docenții facultății după recomandarea consiliului și pe un timp determinat, care în nici un caz să nu treacă peste doi ani, afară de boala dovedită sau de chemarea profesorului la o înaltă funcțiune a Statului.

La art. 74 cerem ca stagiul agregatului să fie numai de 3 ani și ridicarea lui la gradul de profesor, să se facă ca în proect, dar de o comisiune mixtă de 5 profesori.

La art. 99 să se prevadă ca profesorii și agregații de clinică, să aibă aceleași drepturi și îndatorii și ca și medicii primari ai spitalelor în care funcționează, cum s'a practicat pînă acum numai la București.

Din același articol să se suprime cuvîntul „terapeutică" întru, cît introducerea acestui cuvînt tinde la schimbarea destinațiunei a unei catedre fără hotărîrea prealabilă a consiliului facultăților.

* * *

La capitolul „Institute anexe" consiliul cere suprimarea examenului de capacitate pentru asigurarea stabilității personalului din laboratoare și clinici, această stabilitate fiind suficient asigurată prin mărirea salariilor și sporurile periodice.

Numirile se vor face după recomandarea directorului respectiv, care e singur responsabil de bunul mers al laboratorului sau al clinicei. Aliniatul 6, art. 101 să fie modificat astfel: aceste salarii vor fi supuse la sporul de 15 la sută din 5 în 5 ani, în urma avizului directorului, aprobat de consiliul de facultate. Restul aliniatului să se șteargă.

Aliniatul 1 și 2 de la art. 102 rămîn, aliniatul 3 să se modifice: cei care nu vor îndeplini condițiunile de mai sus se vor supune la o reținere de 20 la sută din salar, în folosul casei școalelor, restul acestui articol să se suprime.

La capitolul „dispoziții tranzitorii" aliniat întâi din art. 119 să se modifice în modul următor: preparatorii, asistenții, șefii de lucrări, prosectorii laboratoarelor și clinicelor care se vor găsi funcționând în momentul punerei în aplicare a legei de față, funcționînd ne întrerupt în aceiași instituție ori în instituții similare de cinci ani cel puțin vor fi menținuți în posturile lor în urma recomandărei favorabile a directorului de laborator sau al clinicei respective.

*

Pe lîngă principiile stabilite mai sus Universitatea socotește, în mod prealabil și principal, că ori ce incercare de îmbunătățire a învățămîntului superior, fără o ameliorare a stărei pre care în care se găsesc cea mai mare parte din institutele, laboratoriile clinicele și seminariile universității, nu poate să conducă la o reală îmbunătățire și ca atare înțelege să reclame, înaintea oricărei modificări a legei îndreptarea actualei stări a tuturor acestor instituțiuni existente, pentru care multele rapoarte înaintate de atîtea ori n'au ajuns încă la punerea lor în stare de a răspunde menirei pentru care au fost create.

(Urmează semnăturile tuturor profesorilor).

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

❑ Teatrul Pathé Frères (Cinematograful din sala Sidoli) ne reprezintă în noul său program de astă seară Vineri „Mîntuire" (Rédemption), măreață dramă socială modernă la a cărei splendidă interpretare contribuesc corifeii scenelor pariziane. Acțiunea se petrece în zilele noastre. (3 părți de cinematograf).

Noul program cuprinde apoi: Chong-Ki-Long. Scene artistice sportive de varieteu.

Ultima aventură a prințului Curaçao. Comedie de artă.

O mare paradă la Tarskoej-Selo (St. Petersburg) în onoarea Țarului.

O nuntă la Tatari. Scene și vederi de călătorie.

Sinucigaș din dragoste. O splendidă comedie admirabil înscenată și splendid interpretată.

Mîne Sîmbătă la 3 ore ziua matineu, iar la ora 9 reprezentație cu program nou, care cuprinde și: Saina-Djali dansatoarea desculță, roman parizian, (2 părți).

ULTIMA ORA

București 2 Martie

Ororile inutile

București. — „Adevărul" publică azi noi documente în chestia ororurilor inutile, arătînd că procurorul Măldărescu, a ordonat incendiarea și bombardarea satului Crăciunenii de jos, precum și împușcarea unor țarani, bănuiți că ar fi participat la răscoalele țărănești.

Bombardarea Salonicului

Viena.—O telegramă sosită în acest moment, anunță, că flota italiană a început bombardarea Salonicului.

Știrea produce mare senzație.

Incendiul din Capitală

București. — La casele C. Nacu, din strada Vasile Lascar 18, a isbucnit aseară un incendiu puternic. Focul a consumat o aripă a casei. Pagubile sunt mari.

Mișcarea cârciumarilor

București.—Comitetul de rezistență a comercianților de băuturi spirtoase, au convocat o adunare generală a comercianților pentru Sîmbătă în 3 Martie.

Se va discuta cu privire la refuzul guvernului de a transforma în lege dreptul de a se vinde tot felul de băuturi spirtoase, cu toată promisiunea făcută în acest senz.

Noul ministru rus la Constantinopol

Petersburg.—Se dă ca sigură numirea d lui de Giers, Ministrul Rusiei la București, ca ambasador la Constantinopol.

ATENTATUL CONTRA REGELUI ITALIEI

Roma. — Din cercetările făcute, ar rezulta, că atentatorul la viața regelui Italiei, ar fi avut numeroși complici.

Conflictul de la Petrovia

Brăila.—Un grav conflict s'a născut între țarani și arendașul moșiei Petrovia.

Țaranii fuseseră angajați fără contract, însă arendașul le promise să le dea pămînt suficient pentru trebuințele lor.

Cînd însă să-și îndeplinească făgăduiala, arendașul a pus țaranilor condițiuni oneroase.

Țaranii sunt foarte îndîrjiți.

Sinuciderea din Pitești

Pitești. — Azi dimineață, d-na Anica Barbatescu, s'a sinucis, trăgîndu-și 4 glonțe de revolver în gură.

Moartea a fost instantanee.

Cauza se datorește faptului, că soțul ei a gonit-o din casă.

Un teatru la Botoșani

București.—La Cameră, s'a depus azi un proect de lege, în virtutea căruia comuna Botoșani, este îndrituită de a înscrie în budget o sumă de 10000 lei, pentru anuitatea împrumutului necesar, pentru clădirea unui teatru.

LOTERIA

Astăzi a avut loc tragerea loteriei cl. IV-a a României Regatului Romîn.

Au cîștigat:

70.000 lei plus 500 *No. 10595.*
10.000 lei *No. 5661.*
5000 lei 3493.
1500 lei 45710.
3000 lei 4916.
1000 lei 36781, 16631.
500 lei 54325, 57140, 59064, 22954.
300 lei 8104. 9934, 11550, 49619 1693. 29359.
250 lei 534, 3334, 10749, 19817 25047. 26431, 36846. 39668, 44217 48062 50286, 26435, 33721, 37090, 40525 45074 48862, 51370, 51870 51906, 5371, 7524 10531, 12987, 13363, 13306. 15733, 18611 20645, 21487.

*

La tragerea clasei IV-a efectuată astăzi, premiul de 70.000 lei împreună cu cîștigul de 500 lei, în total 70.500 lei, a căzut în colectura „Providența" din Iasi str. Ștefan cel Mare 25 pe No. 10595.

Alegerile în Turcia

Constantinopol.—Alegerile pentru cameră au început. Deputații Tripolisului Ferhad Bey, Mady-Bey și Kaimacanul Muhtar au fost aleși.

Consfătuirea profesorilor universitari din București

— Conflictul între cele două universități —

București.—Colegiul universitar din Capitală, s'a întrunit eri, la orele 9 seara.

Discuțiunea a urmat pînă la orele 11 jum. noapte.

Colegiul a cerut suprimarea articolului 117, prin care se prevede crearea de catedre la facultatea juridică. Colegiul cere aceasta, pe motiv că e angajat în această chestiune, încă din 1907, de oare-ce acest articol e identic cu articolul 68 din proectul d-lui Disescu.

In ceea-ce privește recrutarea corpului profesoral, să se facă cu avizul conf. al colegiului universitar. In special cere condiții egale pentru candidații la profesorat.

Această cerere colegiul o formulează, de oare-ce se întrevede din proectul d-lui Arion o avantajare o docenților.

*

Colegiul Universității din București a declarat a nu accepta desideratul Universității din Iași, după care, în cas de vacanță, profesorii din Iași pot trece de a dreptul la Universitatea din București.

*

Profesorii au hotărît a ține o nouă consfătuire, în seara de 9 Martie.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Desfăcîndu-mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Seulescu 15

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIA La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la ziar

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui [illegible] al ziarului «Opinia» str. Primăria No 1

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată la 1836

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b. Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — **H. ŞIEBENEICHER** — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ME, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à

La administraţia ziarului se primesc

anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner Iaşi str. Vîrzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski [illegible] electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1534—Duminică 4 Martie 1912

Au călcat cu stîngul

Au călcat cu stîngul!

Cînd Măria Sa s'a hotărît încă din toamna lui 1910 pentru un guvern Carp, ca succesor guvernului Brătianu, netăgăduit că Măria Sa a fost călcat cu stîngul.

Țara dăduse credit mare, foarte mare, partidului conservator-democrat, prin faptul că trimesese în parlament foarte mulți reprezentanți reușiți în alegerile parțiale. Cu toate acestea, cei inițiați în felul cum se hotărîse Coroana să calce nu se sfiau de a declara ritos: „ori cîte scaune vor cîștiga democrații în alegerile parțiale, tot d. Carp va veni la putere; mai mult încă, chiar de le ar lua toate alegerile, tot Take Ionescu nu va forma guvernul". Iar d. Carp tare pe felul cum călcase Vodă, spunea că „Coroana va fi foarte crudă cu d. Take Ionescu".

De ce Coroana să calce cu stîngul după atîția amari de ani de practică Constituțională? De ce Corona să se pună de-a curmezișul voinței țărei? De ce adică Coroana să nu bage în samă curentul timpului? nevoile timpului? pulsul țării? S'a explicat mai tărziu faptul: Măria Sa lucrează cu așa zișii șefi de partide, singuri în drept de a sta la sfat cu Măria Sa; obștea țării e cantitate neglijabilă pentru Maria Sa.

Prima călcătură cu stîngul.

O dată guvernul Carp instalat la putere, așa cum a fost venit pe portița de din dosul scărilor de serviciu ale Palatului, nu putea să nu calce și el *cu stîngul.*

Alegerile generale ticăloase, ce le-a făcut guvernul Carp au fost prima călcare cu stîngul. S'au strîns șuruburile așa de tare, că mai-mai să crape ochii țării de dragostea cu care boerii au fost strîns'o la piept.

Parlamentul d-lui Carp e urmarea acestei călcări cu stîngul.

In administrație s'au introdus acea anarhie, provocînd în țară o priveliște desgustătoare, cum au fost Botoșanii, Romanul, Buzeul, etc.

In partea legislativă mai tot ce a atins guvernul n'a eșit la capăt:

In programul său legislativ d. Carp a făgăduit *eftenirea traiului.* A călcat cu stîngul, căci traiul s'a scumpit și după 14 luni a trebuit să vină singur d. Carp să declare în Parlament că chestia necesitează o vastă anchetă și că nu a putut'o rezolvi pînă acum nimenea.

A făcut legea industrială; dar dacă a făcut un început de asigurare a muncitorilor, pentru bătrînețe și cazuri de accidente, poliția legii zădărnicește libera desvoltare a meseriașului romîn. Meseriașii se agită și de sigur în măsura în care legea se va aplica se va vedea că și aici guvernul a *calcat cu stîngul.*

In chestia bisericească de la început guvernul a călcat cu stîngul. A înăbușit dreptatea, a dat pas interesului și corupției și a pus pacea în biserică pe un vulcan de canoane: Urmarea se vede: a pus pe cei nechemați la locurile de cinste, și azi ministrul de Culte și cu el guvernul, se războește din nou cu moralitatea celor ce vor fi arhierei, după ce a escrocat voturile cu imoralitatea celor ce sînt deja arhierei și Episcopi. Pacea silită va fi lesne izvorîtoare de gîlceavă, căci biserica noastră românească nu e zidită pe duh, cum spune D-zeescul ei întemeetor, ci pe interese și patimi.

In legea descentralizărei administrative d. Carp, premierul *a călcat cu stîngul.* Din o netedă și clară prevedere constituțională (art. 107), d. Carp a crezut că a pus mîna pe secretul lui Polichinèle, formulînd un întreg program de reforme adînci a lucrurilor prin oameni nu a oamenilor prin lucruri, și după 40 de ani de batere cu darabana cea mare și de asurzire a țării, a prezentat spre ascănare veșnicăi, parlamentului o lege anapoda ideii de descentralizare administrativă. Sub falșul motiv de a lua ceva de la capitală—200—300 de slujbe—a decapitat județele, a anihilat viața comunală la 26 de orașe și a izvodit 24 de miniștri, boeri *teritoriali*, în locul a 32 de ispravnici, și a 9 miniștri, *boeri de divan.*

Țara a văzut și vede în legea d-lui Carp o lege de senilitate politică, și dacă nu a venit vremea de a pune în pensie pe bătrînul autor, trebue amînată la calendele grecești legea prezentată.

Acum d. Arion mai *calcă cu stîngul* în legea de organizare a Universităților. Legea d-sale se opune unui fapt consacrat de zeci de ani, și din faptul insolit a profesorului Longhinescu, vrea să facă regulă. Pe cînd toți luptăm pentru concretizarea Unirei, d. Arion oprește trecerea de la Iași la București, îngrădind fiecare Universitate în cercul ei. Lista profesorilor ce au trecut de la Iași la București e mare: Maiorescu, Negruți, Coco Demetrescu, Negulescu, Tanoviceanu, Disescu, etc. etc. au ilustrat întâiu Universitatea de Iași și apoi au trecut în Capitală. Ei bine azi se închide trecerea; se scoboară rangul, se slăbește demnitatea corpului didactic.

In sfîrșit pe orice pune mîna guvernul Carp, în ori ce direcție își îndreaptă pașii poticnește.

A poticnit'o cu tramvaele;
A poticnit'o cu Banca Națională;
A poticnit'o cu ororile inutile;
A poticnit'o cu Sinodul;
A poticnit'o cu descentralizarea;
A poticnit'o cu reforma Universităților.

Și acum poticneala fiind generală e de ajuns o măciucă la un car de guvern dogit.

***

Discursul d-lui Carp

D. Carp vorbește rar, dar bine. Cînd ia d-sa cuvîntul în parlament, fie pentru a răspunde vre unei interpelări, fie pentru a „dobori" pe vre-un adversar, primul-ministru e tare, e solid și tinde pare-că a-și desminți vrîsta sa înaintată. Cu toată tăria sa însă, noi l-am văzut făcînd uz de mijloace, cari nu denotă tărie. „Fierul roș" este o armă de atac sau de apărare, dar în ori-ce caz o armă, care șede bine în mîna unui om slab.

Primul-ministru deși vrea să pară că-i plin de virtute, nu se poate bizui totuși pe propriile sale forțe. Slăbiciunea lui s'a trădat încă și mai bine acum, cînd a răspuns interpelării d-lui Miclescu. D. Carp a început priu a declara, că „nu se teme de nimeni"—numai cei slabi fac veșnică gălăgie cu puterea lor,—că dacă a tăcut 4 ani asupra modului cum s'au reprimat răscoalele, cauza e într'un sentiment de înalt patriotism de care e animat d-sa, — probabil același patriotism, care-l îndemna în 1907 să ceară ajutorul forțelor străine,—că toți instigatorii răsculaților din 1907 sunt membri ai partidului liberal.

Dacă analizezi bine discursul d-lui Carp — care va fi publicat și afișat, se zice, în toată țara—apoi îți poți da seamă cît de caraghioază este atitudinea don Quichotului din fruntea guvernului.

Primul ministru formulează acuzații grave la adresa unui partid de guvernămînt, care l-a recomandat pe d-sa la guvern, cu care a voit să facă înțelegere electorală în 1911, și pe care, totuși, mai tîrziu îl găsește vrednic de „fierul roș", iar mai înainte capabil de a răscula țara producînd catastrofe sociale.

D. Carp e bolnav. Boala sa provine din senilitate. Aceasta e afară de îndoială. Cînd e atacat nu știe și n'are putere să se apere; iar cînd atacă n'are nici puterea, nici curajul să lovească. Ca și d. Carp e și guvernul său.

Și totuși acest discurs al primului ministru s'a propus—propunerea e a unui deputat ieșan—să se publice și să se afișeze. Mai mare caraghiozlîc nici că se putea. Un bine totuși este. Va ști întreaga țară, cît de puțin întreg e omul, care stă în fruntea trebilor publice

O INSOLENȚĂ

Rectorul Universității din Iași a asistat la prima întrunire a colegiului universitar, cînd toți oratorii au combătut vehement ante-proiectul. De și este rector, deși este senator, deși a făcut parte din comisia, care a întocmit ante-proiectul—d. Bogdan n'a ținut de cuviință să vorbească. Iar în aceeași seară, deși este rector și a văzut că spiritele sunt agitate, a știut că colegiul se va mai întruni, rectorul a plecat la București.

Și cu drept cuvînt. Odiosul ignorant are un singur rol în Universitate: să facă pe placul ministrului. Așa a făcut sub ministeriatul Haret, așa face acum, așa va face mîine, dacă ministrul viitor se va preta și el să fie servit de acel om.

Ce avea să facă în Iași, la Universitate, cînd a văzut că toți profesorii sunt contra, că nu se poate face nici o treabă? A plecat, lăsînd Universitatea, în vremuri de agitație, fără rector—ca să facă trio, la București, cu cei laiți doi fugiți: cu d. Missir, care s'a aranjat să fie transferat la București și cu d. I. Găvănescul, care abia a primit 975 lei, ca să consimtă a retrage o acțiune judecătorească temerară, ce-o intentase ministerului de instrucție.

Că a plecat rectorul—o nimica toată; că se va întoarce—asta le regretabil.

A plecat fără să anunțe și, deci fără să capete, din partea profesorilor, autorizația de a se face pe lîngă ministru, interpretul doleanțelor profesorilor superiori din Iași. De altmintreli, nu pe Bogdan erau să-l aleagă ca să vorbească ministrului în numele instituției superioare de cultură din Iași.

Și cu toate aceste tipul a făcut'o. Omul care a introdus sistemul garanțiilor pe polițiști, omul care a introdus batista la vot și prin ea pe Bacaloglu, omul care a coborît Universitatea la o simplă zărăfie, care a întinat în așa fel Universitatea, că un profesor de la Iași a pierdut dreptul a fi transferat la București; traficantul acesta și-a transportat insolența și în Parlament, luînd cuvîntul la depunerea proiectului universitar, pentru a declara, că „este acoul profesorilor de la Iași care vor susține proiectul, dacă se introduc schimbările cerute de ei".

Nimeni nu l-a autorizat să facă această declarație. Ci el singur, în fața agitației profesorilor, în fața îndrăznelei ministrului de a depune proectul înainte de a fi primit observațiile colegiului, a căutat să înăbușe efectul, făcînd acea declarație insolentă.

Vrea să zică: în loc să fi stat la Iași și să fi luat parte la dezbateri, rectorul a fugit la București; și în loc să fi tăcut, dacă n'a avut curajul să spună adevărul, același rector, falsificînd adevărul, a vorbit în numele profesorilor de la Iași, fără mandat.

Rămînea-va nepedepsită această adevărată impunitate?

Domnul Matei Cantacuzino răsvrătitor

O spune „Epoca" într'un articol asupra reformei universitare

Inspirat sau scris de d. C. Arion „Epoca" publică în fruntea numărului seu de astăzi, un articol asupra reformei universitare, plin de invective la adresa profesorilor universitari.

Ante-proiectul d-lui Arion, a fost vehement combătut, atît la București, cît și dela Iași, de profesori prietini politici ai ministrului de instrucție și de profesori, cari au format comisia preparatorie a anteproiectului.

Ceea ce nu împiedică de loc ca „Epoca" să scrie:

Poate fi adevărat că unii profesori takiști, mai ales, vor să facă o chestie politică din reforma universitară, dar nici limbagiul violent, nici atitudinea provocată de meschinării politice, a unor profesori, nu vor turbura pe d. Arion.

Evident, acest limbagiu **neviolent** *nu se adresează profesorilor takiști.*

„Meschinării politice" sunt la adresa d-lor M. Cantacuzino, dr. N. Leon, I. Petrovici, Pangrati, Mehedinți. Ei, toți junimiști, au combătut ante proiectul, ei au format comisiile de protestare, căci dacă ar fi fost să protesteze numai takiștii, marele colegiu nici nu s'ar fi întrunit.

„Epoca" se oprește mai mult la punctul privitor la bariera ce se pune profesorilor din Iași de a putea fi transferați la caz de vacanță, la catedrele similare din București. Și spune:

Unii profesori de la Iași au manifestat *strania* idee de a putea fi transferați *de drept* (subliniat în text) la București.

Am dori să știm, dacă pe acelaș motiv amicul nostru d. Matei Cantacuzino, SE RAZVRATEȘTE în contra proectului universitar.

Domnul Cantacuzino se răzvrătește deci, după părerea „Epocei", care este numai curioasă să știe dacă pe același motiv, adică pe motivul dreptului de transferare, pe care d Arion îl găsește—cum spune—straniu.

Afle „Epoca"—ceea ce știe de altmintreli—că d. Cantacuzino s'a **răzvrătit** *de trei ori pe chestia transferărilor: 1) cînd a declarat, în intrunirea marelui colegiu, că dreptul de netransferare constitue o știrbire adusă universității din Iași; 2) cînd a formulat acest punct în comisia universitară; c) cînd a redactat punctul, iscălind memoriul către ministru.*

Domnul Cantacuzino este, deci, cum spune „Epoca", un răzvrătitor.

Au reținut această nobilă titulatură, pe care junimiștii o dau unui fruntaș al lor; am reținut faptul, că a protesta contra coborîrei Universității din Iași, este a comite un act de răsvrătire.

OAMENI ȘI LUCRURI

Operă națională

Intr'un ziar teatral din Capitală a apărut eri o știre senzațională, din domeniul artei. O grupă de impresari străini a făcut trupei romîne de operetă o propunere strălucită în felul ei, de a răscumpăra cu 300,000 lei de la directorul trupei întreprinderea toată și a înființa o *operă* în Capitală, cu elementele de astăzi și, de sigur, cu alte elemente noui. Se va cultiva opera în limba italiană, germană, pe lîngă spectacolele romînești.

Dacă ideea se realizează, atunci vom avea prima operă romînă și poate, ca mîne, un început de dezvoltare a compoziției muzicale originale.

E încă în amintirea tuturor succesul pe care l'a avut, în orașul nostru, trupă de operă rusă în cursul săptămînei încheiate. A avut ceva duios, în sine, dorința conducătorilor acelei trupe de a afișa în primul rînd un repertoriu excluziv național rus: Mazeppa, Viața pentru Țar, Oneghin, Demonul...

Numai în urma curentului ce se formase în opinia publică ieșană și care avea aerul unei.. bănueli, direcțiunea s'a hotărît să prelungească șederea și s'a văzut ce formidabil succes i-au adus „Carmen" și „Faust".

La aceasta din urmă a trebuit să intervină autoritățile ca să oprească vînzarea de bilete la Cassa Teatrului. A fost un asalt al publicului, nu altă ceva! Acei cari au asistat la opera lui Bizet, au păstrat o impresiune minunată. E drept că „Faust" n'a relevat de cît pe doi favoriți ai publicului — pe basul Zessewitz, un excelent artist și pe d-nul Vronski în Valentin, de care-ce interpreții lui „Faust" și „Margaretei" fu sese înlocuiți de o zi pe alta. Dar spectacolul n'a fost mai puțin captivant, grație ansamblului și mulțumită orchestrei d-lui Emil Badhen, căruia pressa locală a neglijat a-i arăta cuveniita luare aminte. Orchestra e sufletul ori-cărei Opere. Cu atît mai mult, cînd trupa e în turneu și fatalmente redusă ca număr și varietate.

Șeful orchestrei ruse s'a remarcat printr'un admirabil calm și o foarte lăudabilă cumpătare în conducere, calități pe cari arare ori le găsim la șefii de orchestră, înclinați mai curînd la gesturi nervoase și exagerate. E un temperament de adevărat artist și nu ne îndoim că preste tot va fi remarcat.

Dacă seria se deschidea cu „Oneghin" ori cu „Carmen"—spectacole mai scurte,—d. Badhen ar fi cucerit publicul din primul moment prin calitățile artistice ce pune în evidență. „Faust" are pretutindeni—la teatru ca și la operă—soarta lucrărilor ce le zdrobesc oare-cum, pentru că nimeni nu se 'ncumetă a renunța la nici una din grandioasele scene și frumuseți ce cuprinde, cu deosebire în compoziția franceză a lui Gounod, care a întunecat gloria celei italiane a lui Rossini și a celei naționale germane.

In dramă ca și în operă culegem pe urma lui „Faust" impresiuni copleșitoare și ne reculegem greu după contrastele uriașe dintre rîsul satanic al lui Mefisto și melancolia dulce din romanța Margheritei, care toarce plîngîndu-și romanța...

Ilustrul critic muzical Berlioz găsea —acum cinci decenii—că atîta varietate de melodii și impresii cîte ne dă Faust produce aproape *o durere fizică* prin tensiunea nervilor...

Și cu toate aceste cîtă armonie și gingășie în această „violență" a muzicei lui Gounod, pe care rușii au interpretat-o cu firea lor proprie și originală, lăsîndu-ne convingerea că Orientul rus e departe de a fi asiatic, în artă, ci mai curînd demn de invidiat.

Rodion

Soarta ofițerilor noștri de rezervă

5. Analiza legei din 1907

(urmare)

Lucrul este atîta de adevărat în cît *legea, cînd se ocupă de soldați și gradele inferioare precizează bine limita de vrîstă pentru fiecare categorie,* pentru completași, rezerve, miliției și gloate. Nu e drept oare, să domnească același spirit și cu privire la ofițerii de rezervă? N'ar fi oare prea de ajuns pentru locotenent de a face parte din poziția de rezervist numai pînă la vrîsta de 40 ani, el care are de executat marșurile pe jos cu ranița în spete, cu revolverul, cartușele și binoclul la brîu, cînd legea scoate pe soldat din elementul rezervei și-l trece în miliției la 38 ani? Tot aseminea la căpitanul de rezervă, limita de vrîstă de 45 ani, pentru a eși din poziția rezervei, ar fi suficientă. Legea deci s-ar putea modifica în sensul următor: *Sublocotenentul și locotenentul de rezervă sînt chemați a intra în linia I pînă la vrîsta de 40 ani, după care apoi, pînă la 50 ani, sînt destinați a încadra milițiile și gloatele. Căpitanii de rezervă formează cadrele de linia I pînă la vrîsta 45 ani, iar după această vrîstă și pînă la 55 vor merge să comande milițiile și gloatele.*

O serioasă obiecție mi s'ar putea aduce aici, anume că pun laolaltă pe ofițerii de infanterie cu cei de la trupele călări. Dar tocmai lipsa acestei deosebiri în legea din 907 probează și ia, că nime nu s-a interesat de ofițerii rezerviști, luați în considerație numai ca materie impozabilă, nu și ca oameni cărora li să cuvin oare care drepturi. Cu ocazia modificărilor ce s-ar aduce legei din 907, neaparat că s-ar putea preciza, că ofițerul de cavalerie și artilerie, sublocotenent și locotenenent, va face parte din poziția rezervei cu 6 ani mai mult de cît cel de infanterie la grad egal, ca unul ce execută marșurile calare.

Cînd art. 2 al legei din 1907 va clarifica destinația celor 3000 ofițeri, divizîndu-i în 2 sau 3 categorii după vrîstă, *stăruințele tuturor protectorilor în favoarea cutăruia, sau cutăruia, vor deveni inutile.* Nici ministrul nu să va simți încurcat, nu va mai fi silit să-și calce pe cuget, textul legei îi va pune la adăpost de ori ce ispită, de ori ce pacat. Dar cel mai însemnat cîștig l-ar avea armata, ale cărîa cadre ofițerești de rezervă vor fi formate din oameni voinici și sprinteni, și, ori cum fie, cu ceva cunoștințe despre arta războiului.

Se vorbește cu admirație despre armatele germane, care pe cîmpul de exerciții, să mișcă ca un singur om, executînd cu o rară preciziune ordinele comandantului. Insă ar fi o greșală, de a considera armata drept o masă inertă, sau drept o mașină uriașă purtată printr'un motor central. Să presupunem o armată alcătuită din oameni în plină vigoare a trupului, dibaci în meserie, înzestrați, cu cele mai perfecte arme și cu destulă muniție.

Tot se mai cere ceva. Fără căldura entuziasmului, din care izvorește disprețul pentru moarte, nu poți cîștiga victoria. Ofițerul de rezervă, om deja în vrîstă, îmbătrînit de griji și încărcat de o casă de copii, va merge în războiu, căci datorește supunere legilor țării, dar va merge *cu amărăciune în suflet, știind că altul, tot rezervist, cu toate cd-i mai tînăr și mai voinic, fără copii și fără soție, dar bucurîndu se de înalte protecții, va fi atașat la serviciile auxeliare,* va fi însărcinat cu poliția în țară ducînd o viață tihnită, ca unul ce stă departe de șueratul gloanțelor și de bubuitul tunurilor. Și vai de soarta armatei, care intră în luptă plină de descurajare.

6. O însemnată lacună a legei din 94

Vom analiza și legea pensiunilor din 1894, și cu aceasta vom pune capăt

observaţiunilor noastre cu privire la condiţiunile create de statul romîn ofiţerilor de rezervă.

Ofiţerii cari din cauza războiului, sau a unui serviciu comandat, dobîndesc o infirmitate aşa de gravă, în cît devin incapabili de a-şi mai cîştiga existenţa prin munca lor, au dreptul, conform legei din 1894, la o pensiune fără reţinere, egală cu solda gradului, sporită cu 1 | 5, orice vechime ar fi avut ei în serviciu. Aceeaşi pensiune este recunoscută familiei, în cazul cînd ofiţerul îşi găseşte moartea pe cîmpul de luptă, sau cu ocazia unui serviciu comandat. Legea din 94 nu uită nici pe părinţii celui ce şi-a dat viaţa pentru ţară, şi poartă de grija orfanilor pînă la majorat, sau căsătorie. Întreaga familie e luată, precum vedem, sub aripele protectoare ale statului. N'ar mai fi, pare-că, nimic de dorit.

Privită mai de aproape, constatăm că legea e *pornită din acelaş spirit unilateral, care domneşte în toată legislaţia referitoare la drepturile ofiţerilor activi faţă de ale rezerviştilor.* Aceiaşi concepţie, că rezerviştii sunt oameni căzuţi din cer, care nu trăesc pe acelaşi pămînt şi laolaltă cu ceilalţi lo uitori ai regatului, ci într'un colţişor al ţării, unde curge numai miere şi lapte, unde nu să ştie ce-i nevoia şi zilele de bătrîneţă, aceiaşi concepţie o întîlnim şi în legea din 94.

Neapărat că vor intra în campanie şi ofiţerii de rezervă, cari în timp de pace, la vatra lor, exercitau o profesie liberă, fără să fi fost vre-o dată într'o funcţie publică. Iată, pentru exemplu, un licenţiat, sau doctor în drept, care de cînd a obţinut diploma, n'a avut de cît ocupaţia de avocat. Întîmplător că el moare în războiu, ori să întoarce atins de o gravă infirmitate, familia n'are a se teme de ziua de mîne. Legea din 94 îi vine în sprijin, ne grăbim să o recunoaştem.

Însă ofiţeri de rezervă *să recrutează din diferite categorii sociale, dintre magistraţi, ingineri, profesori,* etc. Să admitem cazul unui ofiţer de rezervă, care în momentul de a isbucni războiul are vrîsta de 45 ani şi poartă gradul de locotenent.

Dacă în viaţa civilă a îndeplinit una din funcţiile de mai sus, a putut avea o vechime de 20 şi mai bine de ani, în care timp magistratul harnic, priceput, cinstit şi apreciat de superiori, înaintează pînă la gradul de *membru la curte, cu 950 lei* salar, inginerul, înzestrat cu aceleaşi calităţi şi favorizat de împrejurări, ajunge *inginer şef cl. II cu 750 lei salar,* profesorul, dacă este *universitar, poate avea peste 1000 lei pe lună,* iar cel secundar, împlinind toate termenele de gradaţie, va fi salariat cu 670 lei lunar. Cîtă pensie acordă legea din 94 *gradului de locotenent în condiţiile ştiute? 450 lei pe lună.*

Prevăd răspunsul din partea jurisconsulţilor puşi în serviciul Ministerului de războiu: „Legea ajută familia celui ce merge în răsboiu ca locotenent, pentru că el în calitate de militar şi anume de locotenent, a murit sau a rămas infirm. Cît pentru funcţia ocupată de acest om mai înainte, în viaţa civilă, pe legiuitor nu-l interesează aşa ceva. Familia n'are de cît să ceară despăgubiri, sau pensiune, ministerului respectiv, de justiţie, lucrări publice, instrucţiune, potrivit cu numărul anilor serviţi acolo".

(Va urma)

Litere-Ştiinţe-Arte

Concertul Enescu.—In mod public strălucitul compozitor şi cîntăreţ romîn n'a concertat încă la Iaşi. Au fost numai puţini la număr acei cari au avut fericirea de a-l auzi, acum de curînd în saloanele Comandamentului, pe cînd Suveranii îl ocupau în timpul serbărilor iubilare ale universităţii ieşane. O seară delicioasă şi de neuitat.

Cunoscut şi preţuit în străinătate, mai cu seamă la Paris unde domiciliază, premiat la Roma pentru grandiosul „Poème roumain", Enescu s'a hotărît acum pentru întîia dată să apară înaintea marelui public—nu însă ca un concertrist propriu zis, ci ca un generos artist care-şi oferă obolul pentru întemeiarea unui premiu de compoziţie, sub patronagiul M. S. Reginei Elisabeta a României.

George Enescu, e într-cîtva, un copil alintat al Curţei noastre Regale şi Princiare, şi ne închipuim că numai îndemnului venit de acolo a dat ascultare eminentul artist şi acestei fericite întîmplări datorim şi noi rara, imensa plăcere, de a putea admira şi aplauda pe Enescu o seară întreagă.

R.

*

Articolul „Cînd scriitorii cîştigă..." din numărul de eri s'a tipărit incomplect. Cetitorii vor găsi continuarea în numărul de luni.

*

Angajamentul d-nei Aglaia Pruteanu la teatrul „Comoedia" din Capitală începe de la 1 Aprilie. Pînă atunci excelenta artistă va mai crea cîteva roluri, între cari şi unul în „Cadavrul viu" drama postumă al lui Lew Tolstoi.

Discursul d-lui A. A. BADAREU

rostit în şedinţa clubului conservator-democrat din Iaşi, Vineri 2 Mart 1912

Iubiţi prieteni,

Era hotărît ca la şedinţa de astăzi să asiste şi iubitul nostru şef, d. Take Ionescu; din cauza unei indispoziţiuni, însă şi pentru a se păstra pentru luptele mari din zilele viitoare, d-sa n'a putut veni la Iaşi. In locul d-sale, deci, sunt obligat să vă comunic în această întrunire, cîte ceva din evenimentele ce trebuiau să facă obiectul acestei întruniri. Nu sunt comunicări excepţionale, totuşi merită să cunoaşteţi şi d-voastră unele fapte care s'au întîmplat, precum şi altele care se pot întîmpla şi la care puteţi ajuta şi d-voastră.

Audienţa la Suveran

Am avut un moment de satisfacţiune în săptămîna trecută, cînd, în executarea îndatorirei ce mi-aţi dat în întrunirea publică de Joia trecută, am cerut audienţă Suveranului. Este pentru mine totdeauna o plăcere a sta în prezenţa Suveranului, căci eu în Coroană văd pe lîngă forţa socială adevărată ce Ea reprezintă, pe lîngă instituţia cea mai puternică din Statul nostru şi valoarea personală a celui care poartă coroana.

Să nu se creadă, d-lor, că cine iese de la o audienţă are multe de comunicat; une ori nu află multe lucruri, iar alte ori chiar dacă le află, este obligat la discreţiune, din felul cum se acordă audienţele şi cum se face întreţinerea în ele.

Pot, însă, comunica o impresiune şi chiar mai mult de cît o impresiune, o declaraţi e lămurită într'o chestiune care ne interesează; pot să spun că Suveranul iubeşte cu mare tărie a doua capitală şi are intenţiunea a vizita oraşul nostru în 1913, cu ocazia inaugurărei Palatului de Justiţie şi Administraţie; în acelaşi timp Suveranul are speranţa că la acea dată va fi în măsură să învite pe a doua capitală la jubileul Său de 50 de ani de domnie, care va avea loc în 1916. Speranţe de acest soi de sigur vă încălzesc pe toţi, cum m'au încălzit pe mine, căci noi în aceşti 45 de ani, ca şi întreaga ţară, am învăţat să cunoaştem bine pe Suveran şi să-l iubim, precum şi Suveranul cunoaşte ţara şi o iubeşte şi de aceea cîştigul real e cu atît mai mare şi pentru Suveran şi pentru ţară.

Suveranul şi d. Take Ionescu

Din această audienţă am cules impresiunea sigură că, pe cît sunt autorizat a spune, în dificultăţile politice actuale, Regele pune o foarte mare speranţă în valoarea d-lui Take Ionescu. Sunt dator să spun aceasta, pentru că adversarii noştri, în greutăţile în care se află, nu mai nici un scrupul şi nu mai pun nici o rezervă la alegerea armelor de luptă. Cum că guvernul e în greutăţi mari, se vede din mărturisirea chiar a d-lui Carp, care în marele său discurs de la Cameră, care de sigur, mulţumită stăruinţelor deputatului de Iaşi, G. Scorţescu, va onora întăi zidurile Iaşului, a spus că se află în foarte mari greutăţi de guvernare.

Ei bine, în aceste greutăţi, guvernul a perdut ori ce scrupul în alegerea armelor de luptă. Ultima sa armă era următoarea: Noi, guvernul, mergem spre limpezire şi întărire, fiind-că din opoziţia care luptă şi ne face viaţa grea, unul din partide, cel conservator-democrat, trebue să dispară, pentru că Coroana nu admite de cît două partide şi pentru că, ori care vor fi împrejurările politice, cînd din două părţi a partidului conservator se va forma un singur partid, sau va rămîne o singură fracţiune care să joace rol de partid, acela nu va fi partidul conservator-democrat.

In gazetele guvernului era afirmat chiar, că admiţînd că poate guvernul va fi silit să plece, în nici un caz succesiunea nu va avea-o d. Take Ionescu.

In această afirmaţie nu era o profeţie, d-lor, căci lumea ştie că de cînd îl auzim pe d. Carp profetizînd, ne-am deprins să nu ne emoţionăm de profeţiile sale; era, însă, afirmaţiunea că acesta era sentimentul profund al Regelui.

Nu ştiu, d-lor, dacă permite protocolul, dar eu nu m'am putut abţine de a aduce Suveranului la cunoştinţă ceea ce spun adversarii şi cu felul verde ce mă caracterizează, nu m'am sfiit a'i spune, că adversarii pretind că ştiu, sau au înţeles acest lucru de la însuşi Suveranul. Majestatea Sa m'a asigurat că adversarii noştri n'au fost nici o dată în măsură a gîci un astfel de gînd, pentru că Suveranul nici odată nu l'a avut, căci nici o dată nu s'a gîndit că dacă vre-o dată ar trebui să facă un alt guvern conservator, Take Ionescu ar putea să fie îndepărtat. Din contra, din totalitatea sentimentelor exprimate de Suveran asupra lui Take Ionescu, am cules impresiunea că adversarii nici nu s'au putut înşela măcar, ci că această afirmaţiune este bazată pe o invenţiune absolut eronată, absolut voită şi tendenţioasă.

Situaţia politică

Situaţia politică a făcut oare, de cînd nu ne-am întrunit, vre'un progres spre clarificare, fie în sensul că guvernul se întăreşte şi că situaţia lui devine mai bună, fie că suntem mai aproape de o schimbare de regim?

Cum că acest guvern in loc de a se întări, merge spre totala distrugere a lui, reesă nu din impresiunile noastre, nu din faptele şi luptele noastre, ci din atitudinea şi faptele lor. Cînd un guvern începe a renunţa la rolul de legislaţie, cînd începe a retrage proecte de lege, sau a le amîna, se poate oare vorbi că merge spre clarificare în sensul întăririei şi rămînerei la guvern? Această concluzie este cu atît mai impusă, cu cît se amînă legi, nu de a 2-a sau de a treia mînă, ci o lege care a format crezul fundamental al şefului de guvern. Acest şef, care e considerat ca un om de convingeri puternice, cel puţin asupra unor idei pe care le manifestă mai mult, spunea la toate concesiile pe care le făcea relativ la idei sau tactică, la toate cumetriile politice la care s'a dedat, că acele concesii sunt lucruri trecătoare şi că punctul culminat al ideilor sale, este reforma administrativă, a cărei rezultat va fi scoaterea administraţiei din politică şi vice versa.

Reforma administrativă

Ei bine, d-lor, chiar asupra punctului culminant al ideilor sale, d. Carp cu toată greutatea sa, este expus să-şi păstreze aceste idei numai în prefaţa proectului său, iar în proectul însuşi nimic din ele. Astăzi şi între guvernamentali şi-a făcut loc afirmaţia că acel care a făcut proectul, n'a citit expunerea de motive şi vice versa, căci este inexplicabil cum expunerea de motive vorbeşte despre descentralizare, despre o desvoltare a dispoziţiilor Constituţiei, care prevăd descentralizarea, pe cînd tot proectul este bazat pe o organizaţie care atrofiază toate centrele locale. Descentralizarea ar fi cu atît mai desăvîrşită, cu cît centrele locale ar fi mai dese, pe cînd după proect ar dispare orice centru local, se vor atrofia chiar centrele care există, de oare ce toată viaţa le-ar lua-o cele 6 centre care se înfiinţează din nou.

Scoaterea apoi a administraţiei din politică şi vice versa există şi ea în prefaţă, dar nu mai este în textul proectului, de oarece toată lumea va fi la discreţia autorităţei centrale, ceea ce numai descentralizare nu este.

Ei bine, d-lor cu toate aceste contraziceri, ideia este a şefului şi cu toate că această idee este cultivată de atîtea decenii, totuşi d. Carp a consimţit ca proectul său să fie amînat pentru la toamnă. Să ştie însă, că toamna a mai servit odată ca formulă de guvernare şi că la sfîrşitul guvernărei celei mari Lascar Catargi—Carp, se amînau toate proectele pentru la toamnă şi în adevăr că în Octombrie 1905 acest guvern a trebuit să facă loc unui alt guvern, de iarnă.

Prin urmare cînd astfel de amînari încep să se producă, ele ne arată că o zdruncinare gravă s'a produs în guvern. Se poate ca această zdruncinare să fie credinţa Coroanei, că după Constituţie descentralizarea este o dezvoltare a vieţei locale, pe cînd proectul în discuţie aduce atrofia acestei vieţi locale; se poate să fie asupra acestui proect şi un dezacord între membrii guvernului ori cum, este o zdruncinare gravă şi care ridică cu totul autoritatea guvernului.

Cum-că despre retragerea acestui proect, d. Marghiloman a anunţat în întrunirea de la Eforie că d. Carp aşteaptă asupra lui o discuţiune largă şi pentru aceasta îl amînă, este de sigur o glumă menită să ascundă zdruncinarea de care vorbim. Căci aceste discuţiuni d. Carp le ascultă de 40 de ani; de 40 ani d-sa spune că toţi merg pe aceiaşi cale bătută, nimeni nu vede rădăcina tuturorurilor vieţei noastre politice şi că numai d-sa va fi tenixul, care va scoate politica din administraţie şi vice versa. Prin urmare de la cine aşteaptă d-sa discuţia? de la acei de care se deosebeşte de 40 de ani şi nu încetează să le-o spună? Cînd în această lege găsim, apoi, că unele dispoziţiuni trebue să se aplice de la 1 April 1912, este o dovadă că în momentul cînd s'a depus acest proect, care de sigur a trecut şi prin consiliul de miniştri, d. Carp avea intenţia nu să-l amîne pentru la toamnă, ci să l aplice chiar de-acum. Aşa dar suntem în drept să conchidem că după prezentarea proectului a trebuit să se întîmple ceva care să silească pe d. Carp să-şi retragă proectul şi acel ceva a zdruncinat complect situaţia guvernului d-lui Carp.

Iaşul şi descentralizarea

Cu ocazia acestui proect, însă Iaşul a fost mult pus in cauză şi s'a exploatat mult faptul că Iaşul este ingrat dacă se ridică în contra proectului; că ori care centru ar putea discuta proectul, afară de Iaşi pe care-l ridică atîta de mult în cît chiar dacă autorul proectului ar renunţa la el, Iaşul ar trebui să facă baricade şi revoluţie pentru impunerea acestui proect.

Iaşul, însă a fost totdeauna un tîrg cu simţ real; el n'a putut vedea la acest guvern nici o dorinţă de a rîdica Iaşul şi cînd n'a văzut pînă acum nici cea mai mică preocupare de soarta Iaşului, nu poate crede sinceră dragostea cu care tocmai acum se ocupă de el. In afară de faptele ce am expus în întrunirea publică, relativ la puţina grijă ce a avut guvernul de Iaşi, suna chiar urît, mai cu seamă cu privire la Iaşi, protestarea din expunerea de motive, relativă la ridicarea caracterelor. Să te gîndeşti că acest guvern are durere pentru lipsa de caractere, mai ales la Iaşi, cînd ştim ce a făcut guvernul mai ales la Iaşi pentru a forma aceste caractere?

Iaşul şi reforma Universitară

Mai ales cînd am văzut eri în Senat pe unul din aceste caractere, făcînd afirmaţiuni absolut contra sentimentului Universităţei, numai pentru a se ţine aproape de pulpana ministrului? Cînd are o asemenea podoabă în fruntea caracterelor, să poate să ne facă să credem că'l preocupă grija de a ne scăpa de ele?

Cît iubeşte guvernul Iaşii se poate vedea şi din circularea ministrului Arion către Universitate, prin care printr'o manoperă advocăţească, în înţelesul cel rău al cuvîntului, dă un argument de legat la ochi; căci nu poate fi altfel, cînd dai un argument în care tu singur nu crezi, dar îl produci în speranţa că cel ce ascultă se va lăsa legat de ochi.

In adevăr d. Arion spune în telegrama sa, că proectul e făcut mai ales pentru Iaşi, pentru egalizarea universităţei noastre cu cea din Bucureşti şi mai ales pentru a'l apăra pe viitor de nedreptăţile ce s'ar putea face universităţei din Iaşi. N'am crezut că un advocat cînd e ministru, poate, pentru trebuinţele cauzei, să întrebuinţeze aşa argumente falacioase; să ne spună că d-sa a fost victima legei actuale, cînd este ştiut că, folosindu-se de legea actuală, a trecut peste avizul unanim al Universităţei din Iaşi şi a preferat recomandarea celei din Bucureşti, pentru a numi un profesor la Iaşi şi că pentru a scăpa Iaşul pe viitor de aseminea desconsiderare a cerut o nouă lege? Ar fi fost mult mai bine dacă ar fi pus şi numele în această afacere, căci atunci s'ar fi ştiut că a preferat avizul Bucureştiului, pentru că se raporta la un profesor din Iaşi care în ajunul alegerilor generale se înscrisese în clubul guvernamental şi în acest mod s'ar fi ştiut ce împrejurări au provocat aprobarea unui aviz despre care ne spune astă-zi că'i stă pe suflet.

Dar era oare de vină legea trecută şi este oare legea Arion un leac în contra caracterelor viitoare?

Universitatea din Iaşi prin tradiţie şi prin lege avea pînă acum un drept, acela că profesorii de la Iaşi să poată trece la Bucureşti după cerere şi recomandare; d. Arion consideră, însă, aceasta ca o încalcare a autonomiei Bucureştiului şi este curios cum declară că face reforma pentru Iaşi, pe cînd în realitate nu apară de cît autonomia Bucureştiului. Pentru aceea cînd afirmarea intenţiei formale nu se potriveşte cu scopul fundamental al acestei legi şi cînd dă şi Iaşului pretinsa autonomice numai pentru a apăra antonomia Bucureştiului, suntem în drept să bănuim că există oare care intenţiuni ascunse în acest proect.

D. Arion spune că trebuie ca în toate cazurile de vacanţă, cuvîntul hotărîtor să'l aibă universitatea unde e vacanţa, de şi pentru trebuinţele politice în numirea despre care am vorbit mai înainte, a trecut şi peste această credinţă a sa. Pentru unele ţări este adevărat cele ce spune d. Arion, dar în acele ţări prin tradiţie n'a existat o stare de lucruri ca la Iaşi; la noi chiar cînd profesorii din Iaşi aveau dreptul a trece la Bucureşti, universitatea de acolo era totdeauna ostilă acestei treceri şi profesorul trebuia să aibă şi bună-voinţa ministrului pentru a fi transferat.

Cînd d. Arion tae acest drept, o face oare în dorinţa de a servi Iaşul sau o face mai ales în dorinţa de a satisface ostilitatea profesorilor din Bucureşti, care nu vreau cu nici un chip să li se aducă profesori de la Iaşi, ci vreau ei singuri să hotărască la fiecare vacanţă? La această întrebare răspunsul meu este hotărît şi fără nici o şovăire: Universitatea din Iaşi, prin toate împrejurările economice şi sociale, va fi absolut periclitată în ziua cînd profesoratul de la Iaşi nu va da dreptul la transferare la Bucureşti. In exercitarea acestui drept survine şi chestiunea aşa numiţilor profesori ambulanţi, care profesează la Iaşi în speranţa de-a putea trece odată la Bucureşti.

Eu personal nu am nici o simpatie pentru acest sistem, fiind-că cred că în afară de lecţiile de catedră, profesorul poate să contribuie la rîdicarea oraşului şi prin activitatea extra şcolară; contactul mai des cu şcolarii poate avea pentru cultura reală a centrului nostru şcolar, o influenţă cel puţin egală cu a catedrei.

De aceea, cred că în sistemul ambulant dispare cu totul influenţa profesorului prin activitatea extra-şcolară, dispar lucrările de seminar, de laborator şi dispare tot contactul între profesor şi elevi în afară de catedră, cînd profesorul este mereu preocupat de ora trenului cu care va plecа. Căci fără îndoială am avea ocazia a fi superiori Bucureştiului, în sensul formărei unui mediu cultural; la Iaşi mediul e mai favorabil de cît la Bucureşti, unde profesorul este tentat de alte activităţi străine de şcoală, ca activitatea profesională ca avocat sau medic, activitatea politică etc., ceea ce îl face a nu fi atît de util şcolei.

Cu toate acestea mă întreb, însă, că de şi sistemul ambulant nu este avantajos, ce-ar deveni Iaşul dacă am suprima acest sistem? Pentru a lega pe profesori de catedră li s'a sporit leafa; dar oare numai leafa tentează? Oare leafa va face să se rîdice din mediul oraşului nostru profesorii de care avem nevoe? Noi nu putem spera că Iaşul singur să dea destule elemente, pentru ca numai din ele să se recruteze profesorii noştrii; trebue în mod absolut să importăm une-ori aceste elemente, cînd n'avem produşi locali. Pentru aceea, cred că între a avea profesori de ocazie, pe care să'i numim numai fiind-că sunt locali şi între a importa de la Bucureşti elemente bune, răul cel din urmă e mai mic şi e preferabil, pentru că Universitatea din Iaşi a avut de profitat chiar din această şedere temporară a lor în Iaşi.

Dispoziţia din noua lege va pune, deci, Iaşul în inferioritate şi din cauza că nu vor mai veni nici aceştia la Iaşi. Pentru aceea noi, cari ne cunoaştem ţara, simţim că Universitatea din Bucureşti cere această dispoziţie, pentru a împedica invaziunea profesorilor din Iaşi şi pentru aceea cînd nu poate fi vorba ca vre un profesor de la Bucureşti să ceară a veni la Iaşi, ci mai mult vice-versa, credem că în această pretinsă autonomie nu poate fi vorba de egalitate, de oare-ce autonomia d-lui Arion nu e făcută în vederea Iaşului, ci mai mult a Bucureştiului şi prin urmare Iaşul va fi de sigur periclitat.

Dacă d. Arion va vrea să impună sistemul său, îi pot prezice şi d-sale şi Universităţei de Bucureşti, că la capătul acestei căi îi aşteaptă separarea universităţilor şi organizarea lor în mod deosebit. Vom trebui, dacă vroim să nu vedem ruina Iaşului, să organizăm universităţile în aşa fel, în cît să existe 2 facultăţi la Bucureşti şi două la Iaşi. Dacă Bucureştii vor rămîne la fel cu Iaşii, către Bucureşti se vor îndrepta totdeauna elementele bune, în cît Iaşul va fi absolut periclitat, Dacă lumea politică nu se va gîndi din vreme la ceea ce ne ameninţă, noi ieşenii, vom trebui foarte curînd să cerem tăerea învăţămîntului universitar în 2 părţi şi a lăsa cîte 2 facultăţi complecte la ambele Universităţi.

Această idee a avut'o d-rul Istrati cînd a fost ministru de instrucţie, şi cu toate că a fost acuzat că vrea distrugerea Iaşului, se vede că Istrati cunoştea tendinţa Bucureştiului şi prevedea ruina Iaşului pe care vroia a o preveni.—Disescu, apoi a vrut egalizarea absolută şi totală a celor 2 universităţi, dar nici acest proect n'a devenit lege, fiind-că s'au opus împrejurărei de ordine politică. Noi ca ieşeni, nu putem admite de cît ideia din proectul Disescu, singurul care poate menţine avantajele pentru Iaşi, sau la nevoe ideia fundamentală a lui dr. Istrate; dar în nici un caz nu putem admite proectul Arion şi se pare că şi profesorii universitari văd şi ei limpede aceasta.

Dar în contra acestui proect se ridică şi Bucureştii, căci d. Arion condus de ideia fundamentală a d-lui Carp, relativă la crearea de caractere, crează din nou 30 de catedre, pe cînd universitatea din Bucureşti nu vrea aceasta, mai ales fără prealabila ei consultare. Cred că această opunere va merge foarte de parte şi d. Arion va trebui sau să facă ce a făcut şi d. Carp, să aştepte cu proectul său, ca să iee act de sentimentele celorlalte partide, sau va trebui să renunţe la portofoliu.

Dar caracterul legei Arion mai excelează tocmai şi prin nota dominantă a guvernărei Carp, aceia a formărei caracterelor, în ce priveşte pe conferenţiari, cari sunt numiţi de guvern şi pe docenţi, cari sunt numiţi mai uşor ca profesorii.

Ei bine, proectul Arion consideră pe conferenţiari şi pe docenţi inferiori profesorilor, căci le dă numai vot consultativ în afacerile şcolare, dar le dă vot efectiv deliberativ la alegerea pentru parlament a Senatorului universităţei şi şi le dă chiar dreptul de a fi aleşi. Această tendinţă a proectului, că la treaba propriu zisă a şcoalei să nu le dea vot dar să le dea vot la alegere, ne arată că de sigur tot scopul mare al creărei de caractere trebue să'l fi avut în vedere Ministrul. Cu deosebire la

Iaşi, unde s'a văzut ce se poate face cu caracterele, de cît să mai dăm putinţa a se mai sofistica voturile de acest soi, mai bine ştergem din constituţie dreptul universităţilor de a alege cîte un Senator.

Inconştienţă

Guvernul s'a mai pus în dificultate şi cu alte chestiuni, ca acea a lui 1907, a Băncii Naţionale, a societăţei de tramvae. Este drept că de curînd Banca Naţională a dispărut din discuţie şi ororurile inutile trebue să dispară. Dar în această chestie, de curînd d. Carp a făcut de caraghios parlamentul, cînd cu ocazia marelui său discurs, parlamentul prin gestul unui inconştient a cerut publicarea acestui discurs şi afişarea lui.

In adevăr se ştie că în chestia ororilor s'a dat un comunicat că guvernul şi armata în 1907, şi-a făcut datoria; chiar de a doua zi însă, Camera de acord cu ministrul de război, recunoştea că armata numai la 8 Ianuarie şi-a făcut datoria, pe cînd în 1907 armata fusese asasină, căci între comunicatul autorizat şi între ministru, camera a manifestat ostentativ pentru ministrul care zisese că în 1907 armata a fost asasină. Ei bine, d. Carp în discursul său a zis din nou că armata şi-a făcut datoria la 1907, deci a confirmat comunicatul şi a dezaprobat Camera care aplaudase pe ministru. Dacă acum acea Cameră a cerut publicarea discursului prin care se dezaprobă tot Camera aceea, este dovadă de inconştienţă.

Cînd deci, un guvern are în parlament un instrument cu care dă o întindere mai mare manoperilor lui, nici odată n'am fost mai în măsură să vedem starea caraghioasă a acestuiă, de cît din discursul d-lui Carp, ceea ce ne arată că nici odată n'am putut să vedem mai bine ce însemnează un guvern şi un parlament lipsit de demnitate.

Dacă acest guvern poate ţine în loc mersul normal al lucrurilor şi dacă crede că poate lupta cu sentimentele celor 2 partide, eu cred că această situaţie se va mai dăinui, se va provoca un precedent extra-ordinar de primejdios: parlamentul unui singur partid, a cărui legiferare nu e de cît demagogie şi favorizarea unor anume categorii sociale.

Biurocraţia albă

Prin legiferarea sa, acest guvern creează nenumărate categorii de funcţionari şi vom ajunge că la teama ce exprima, D. Carp în Senat, pentru influenţa biurocraţiei roşe, să se adauge teama biurocraţiei albe, tot atît de primejdioasă. Dacă guvernul va continua a legifera împotriva opoziţiei, va provoca un angajament, că ori-care ar fi partidul care ar forma guvernul viitor, să revizuiască toate legile, să le abroge şi să abroge şi situaţia invidulală a tuturor acelor cari au profitat de aceste legi. Recunosc că acest precedent va fi primejdios, dar opoziţia nu se poate sustrage de la el. Este însă, un mai primejdios precedent a legifera în contra a trei sferturi din ţară, căci ori-care partid cînd va fi la guvern va fi în situaţia să profite de situaţia de fapt şi să legifereze la fel.

In afară de acest precedent, însă, mai este şi precedentul că se crează atmosfere prin funcţii; la noi ca şi în Rusia, biurocraţia nu e numai o funcţie, ci ie hotărîtoare şi în mersul treburilor publice, nu numai prin voturile ei, ci şi prin aceea că noi neavînd o clasă de sus constituită din proprietari şi industriaşi, în fruntea manifestaţiilor sociale la noi sunt în majoritate funcţionarii. In provincie elita socială e foarte redusă, în cît funcţionarul e obligat să fie un personaj şi să iee parte la toate manifestaţiile sociale; ei fac parte din clasa diriguitoare, care neapărat se poate vedea jignită şi oprită în expansiunea ei, cînd se creează o biurocraţie nouă. Această biurocraţie veche, introdusă deja în toate manifestările publice, este astăzi cea mai apasată de scumpirea traiului, la care ne duce încărcarea exorbitantă a bugetelor cu noi funcţiuni, în cît faţă de această biurocraţie, care nu poate face echilibrul scumpirei traiului, din cauză că la ea mijloacele sunt fixe, opoziţia va fi silită a lua angajamente pentru a o uşura. Prevăd că în cel mai apropiat viitor, pentru a remedia efectele acestei demagogii albe, opoziţia va fi silită să afecteze o mare parte din buget pentru îmbunătăţirea soartei biurocraţiei vechi. La aceasta ne aduce credinţa ce are actualul guvern, că bugetul ţărei nu e de cît o resursă pentru crearea de atmosfere prin funcţii.

Cei care au prevedere ştiu eă nu sunt guverne mai primejdioase de cît guvernele neputincioase şi deci este legitimă ori-ce cale ce va lua opoziţia pentru a răsturna un guvern care a devenit o primejdie naţională. Poate că la schimbarea ordinei de lucruri mai trebue vr'un pretext; pentru aceea trebue să ne pregătim cu toţii, că dacă şefii vor face apel la noi, să mergem la 11 Martie toţi militanţii la Bucuresti, să ne pregătim să stăm 2—3 zile acolo, pentru că cu ajutorul d-voastră şi cu autoritatea şefilor opoziţiei am impresia că se poate realiza ceea ce am spus la Bucureşti, să ne întoarcem, adică, acasă fiind la guvern. —

Ultime INFORMAŢII

❑ *Domnul Fleva fusese angajat de ministrul de interne să ţie—pasă-mi-te, o „conferinţă politică" în Iaşi, mîne, Duminecă, 4 Martie.*

Nimeni nu ştie de cînd „tribunul" a ajuns diseur, *nici ce legături are cu Iaşul, ca să debuteze aci—d. Fleva n'a conferinţiat încă nicăieri aiurea—în noua sa calitate de „conferinţiar" politic.*

Fapt este, că d. Fleva avea să ţie o „conferinţă" ieşenilor în chestia şinelor de tramvai din Bucureşti—sub înaltul patronaj al poliţiei, căci dînsa tocmise sala, dînsa tipărise şi distribuise afişele, dînsa avea s'aducă auditorul select—şi, la urmă, tot poliţia a binevoit să diagnosticheze, că.., că d. Fleva fiind suferind, se va fixa o nouă dată, în mod ulterior" (textual) pentru conferinţa sa".

Domnul Fleva, de şi la sfârşitul carierei sale politice, a ajuns un om nou în politică. Aproape o jumătate veac, graţie firii sale combative, „tribunul" nu putea face de cît opoziţie, acum a ajuns să nu poată face de cît poliţism.

Domnul Fleva se află în serviciul guvernului actual—d. Fleva face oferte reale guvernului de mîine. Iată dovada: între a veni la Iaşi ca să conferenţieze în onoarea şi sub protecţia poliţiei şi între a cădea bolnav închipuit—d. Fleva s'a dus să dee o vizită d-lui Take Ionescu.

Intîmpinat la intrare de un prieten politic al nostru, acesta spuse d-lui Fleva:

— Domnul Take Ionescu este suferind şi nu poate primi.

Domnul Fleva, deprins cu congediările politicoase, răspunse:

— Arataţi toată simpatia mea d-lui Take Ionescu şi spuneţi şefului vostru, că Fleva i va mai putea fi util.

Domnul Fleva a ofertat astfel talentele sale conferenţiare şi guvernului de mîine.

❑ O afacere la Focşani.

In întrunirea de la 23 Februarie a opoziţiei unite din Putna, mai mulţi oratori au adus prefectului Enibace acuzarea că-ar fi fost plătit cu 20 mii lei, pentru a stărui ca societatea „Cuza-Vodă" să fie recunoscută persoană morală şi juridică.

Toţi acei oratori au fost citaţi la parchet ca şi preşedintele şi contabilul societăţii.

❑ Astăzi cu trenul de 3, au plecat la Huşi, pentru a lua parte la instalarea I. P. S. S. Nicodem Munteanu, în scaunul de arhiereu, economul stavrofor Pavel Savin, delegatul Mitropolitului Moldovei, Preoţii Popescu, paroh la biserica Sf-tul Andrei; preotul Andreescu, parohul bisericei Banu; diaconii Marţian, de la Mitropolia Moldovei şi Stupcanu de la biserica Sf. Spiridon, precum şi d-nii N. Paladi, I. Mitru şi alţii.

❑ Aseară profesorii şcoalei normale s'au întrunit în conferinţă didactică, şi au luat ultimele măsuri asupra escursiunei ce se va face în Bucovina, în zilele de 29 Martie la 3 Aprilie.

Ministerul de lucrări publice a acordat o reducere de 75 la sută pe căile Ferate.

Vor merge în excursie 50 de elevi şi 15 profesori.

Se va atinge Cernăuţul, (29 30 Martie) Putna (31 Martie), Rădăuţi (1 Aprilie), Suceava (2 Aprilie).

❑ **Schimbări la poştă.**—La oficiile postale din localitate, s'au făcut pe ziua de azi, schimbările următoare:

D. Cişman, dirigintele sucursalei No. 1, a fost mutat ca diriginte la oficiul telegrafic central, în locul d-lui Popp, înaintat inspector.

D. Cişman a fost numit diriginte la sucursal No. 1.

D. Caramlău a fost numit diriginte la Vaslui.

D. Stavrat oficiant a fost mutat la Tg. Frumos.

❑ *In şedinţa de azi a consiliului comunal, în urma unui conflict între d-nii Cosmovici şi Grecianu, d. Cosmovici, a luat cuvîntul şi a declarat că demisionează de la Primărie, de oare ce nu poate să şi desfăşoare activitatea dorită.*

❑ După dispoziţia luată de consiliul central, se va proceda la alegerea comitetelor definitive, ale breslelor constituite.

❑ Prin o deciziunea ministerială s'a rîdicat prohibiţiunea de a se introduce în România fructe proaspete şi legume din Grecia şi insulele ei.

❑ La prefectura de judeţ se continuă cu pregătirea lucrărilor, pentru prefacerea tîrguşorului Podul Iloaie în comună urbană.

Probabil însă că proectul se va realiza abia la toamnă.

❑ Comisiunea compusă din d-nii Cerhez, Holban şi Ştefăniu, a procedat eri la constituirea breslelor, din oraşul Roman.

S'au constituit 10 bresle.

❑ Generalii de brigadă Averescu, şeful marelui stat major şi Leon Mavrocordato, şeful casei militare al M. S. Regelui, vor fi înaintaţi pe ziua de 1 Aprilie, generali de divizie; generalul Tătărescu, comandantul corpului I de armată, va fi pus în retragere; locot.-colonel N. Vicol, directorul serviciului medical, va fi înaintat colonel.

❑ Un nou succes al şerului.

Acum un an şerul a fost la Quirinal şi a cerut să-l asasineze pe Regele Italiei—cu vorba.

Acum un altul a încercat să asasineze pe acelaşi Rege—iar şerul a fost acela care, în Cameră, a exprimat cuvenitele regrete.

Discursul şerului va fi *anfişat.*

❑ Domnul colonel Petre Stamatopol, comandantul brigadei 15 infanterie, şi-a dat demisia din armată, care a fost primită pe ziua de 1 Aprilie c.

❑ Ministerul de război a acordat o subvenţie de 50.000 lei pentru cumpărarea unui imobil, care să servească de cerc militar la Iaşi.

S'a cumpărat ieri imobilul din str. Carol, în care cercul se află instalat actualminte, pentru preţul de 100.000 lei.

Imobilul aparţinea contesei Bronardel, născută Drossu, din Paris.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Srisorile din Iaşi" se ocupă de: „Problema medicală — Specialişti şi profesionişti — Medicină exotică — In epoca debutului — Terra incognita — Intre esculapi şi clienţi — Cînd concurenţa bîntue — Cu şi fără titluri — Rolul facultăţii ieşane — Spre proletarizare — O eră de nesiguranţă — Dascali şi elevi — Struggle for life — Al treilea factor — Cînd doi se luptă — Copii lui Saturn".

❑ Valoarea terenurilor a început să crească simţitor şi în Iaşi: astfel se oferă primăriei Iaşi, de către Societatea de bere Azuga, pentru terenul de lîngă berăria Azuga, enorma sumă 60,000 lei.

Acum cîţi-va ani terenul a fost cumpărat pentru 10,00 lei de fraţii Paşcanu.

❑ Consiliul comunal, în şedinţa sa de astă zi, Simbătă, se va ocupa de oferta direcţiei tramvaiului relativă la prelungirea unor linii.

❑ Ministrul instrucţiunei a cerut conferinţelor profesorale ale tuturor şcoalelor secundare de băieţi din Iaşi, să aleagă cîte doi profesori, din care ministrul, la rîndul seu, va alege unul sau mai mulţi pentru complectarea celor şase locuri vacante, în consiliul permanent de instrucţie.

Au fost aleşi: domnii M. Ţilenski şi Gr. Birsan din partea conferinţei liceului naţional; dr. T. Nicolau şi Calistrat Hogaş, liceul internat; G. Nădejde şi V. Cireş gimnaziul Ştefan cel Mare; Gr. Birjoveanu şi G Scobai, gimnaziul Alexandru cel Bun.

❑ Este inexactă ştirea dată de un ziar local că d. G. Nădejde, director la gimnaziul Ştefan cel Mare, şi-ar fi regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

❑ **O nouă ispravă a pompierului.**—Amicul nostru d. Osw. Teodoreanu ne trimite următoarea scrisoare relativă la o nouă ispravă a pompierului de la poliţie:

Dragă Prietene,

Regretînd că nu pot veni la redacţie eu însumi, te rog să dai publicităţii următoarele rînduri, relative la concepţia bizarăa poliţiştilor noştri, despre drepturile şi puterile ce au.

Sergentul de noapte din str. Mărzescu, fiind găsit beat de superiorii săi în mai multe rînduri, în loc de a fi îndepărtat din slujbă, ori pedepsit, e menţinut. Protectorii săi, însă, inventează un mijloc de înfrînare sui generis, dispunînd ca cîrcîrmarii să nu-l mai primească. Or, dacă autoritatea o exercită în principiu şefii, în fapt ea se exercită de cei mici. Cum să refuze deci cărciumarii pe *sergentul* din punctul lor, cînd atîrnă atît şi atîtea de dînsul. Zilele acestea sergentul respectiv îmbătîndu-se din nou, Prefectul poliţiei în loc să pedepsească pe sergent, dă ordin comisarului circ. III-a să închidă cîrciumele lui L. Blum, Froim Şaim şi alţii din str. Mărzescu, 24 ore, adecă de Duminică dimineaţă până luni dimineaţă.

Iată o concepţie pompiero-poliţienească, despre drepturile şi puterile poliţiei. Nici o autoritate fără de lege, ori hotărîre judecătorească, nu poate întrerupe şi mărgini exerciţiul unui comerţ. Pentru a se ajunge la impunerea repaosului duminical, a trebuit o lege şi pedepsele de înfrîngere a iei sunt personale, nu se răsfrîng asupra *exerciţiului* comerţului. Ei bine, după mintea d-lui Stroja, el poate dispune după voinţă închiderea sau deschiderea unui debit, a regula astfel consumaţia şi concurenţa după bunul lui plac. Este o aberaţie, dublată de o îndrăzneală, inexplicabilă şi care trebue înfrînată. Am sfătuit pe comercianţii respectivi, să respingă pe agenţii poliţiei cari vor îndrăzni să-i molesteze în exercitarea comerţului lor. Denunţ însă autorităţilor superioare şi publicului, temeritatea unui om incomplect şi ignorant, pentru a-i înfrîna asemenea apucături.

Te rog primeşte o strîngere de mînă de la

O. A. Teodoreanu

3 Martie 1912.

❑ Azi, cu trenul de 2.55, Protopopul Ţincoca, preoţii Savin, Andriescu, Popescu, diaconii Stupcanu, Bobulescu, egumenul Stupcanu, diaconul Marţian, şi profesorii Haliţa, Oiaga, Popescu-Muşata şi Viza au plecat la Huşi, pentru a lua parte la învestirea noului episcop, ce are loc mîine.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

❑ Societatea studenţească „Junimea" din Cernăuţi a anunţat pentru Duminică, 4 Martie, orele 6 seara, o şezătoare literară, la care d. A. Stefanelli va vorbi despre: *„Alegerea Principelui Carol".*

Cu această ocazie se vor execute mai multe coruri naţionale.

❑ Examenul pentru definitivatul învăţătorilor şi instituturilor din secţiunea Iaşi, a început în ziua de 1 Martie.

Membri în comisiune sunt d-nii: C. Praja, inspector şcolar, preşedinte, Lucian Roiu şi Pericle Popescu, membri.

A început seria întăia cu învăţătorii din judeţul Iaşi. In fie-care serie sunt chemaţi cîte şase învăţători, şi cum nu se prezintă toţi, comisiunea ascultă cîte 3, 4 în serie.

Prima serie a trecut proba de practică pedagogică la şcoala primară Gh. Asachi. Din patru candidaţi, au reuşit trei. Semnalăm din memorie pe învăţătorii Petru Apostolescu şi Gh. Carp.

Seria a doua, a trecut azi proba de practică pedagogică la şcoala Vasile Adamachi. S'au prezintat tot patru candidaţi.

❑ Direcţiunea generală sanitară, aduce la cunoştinţa publică, că prin decisiunea ministerială No. 10771, din 1 Martie 1912, s'a rădicat prohibiţiunea de a se introduce fructe proaspete şi legume verzi din Grecia şi insulele ei,—prohibiţiune aplicată prin decisiunea din 1 Septembrie 1911.

❑ Saida Djali, dansatoarea desculţă, este titul piesei principale al noului program cinematografic (Pathé-Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Simbătă,—Saida Djali este o dramă socială cu o extraordinară inscenare. Acţiunea se petrece la Londra, Amsterdam şi Scheweningen (Holanda), 2 acte. Ea face parte din seria filmelor daneze, ale căror piese sunt interpretate de somităţile artistice ale teatrului regal din Kopenhaga.

Noul program cuprinde apoi: Contra Căilor Ferate, desfăşurare dramatică, Peripeţiile unui jandarm, scene comice.

Păserile şi viaţa lor, scene şi vederi de ornitologie însufleţită.

Prince criminal, scene comice.—Precum şi cel mai nou număr din Pathé-Journal, cu ştirile, faptele şi sporturile însufleţite.

Mîne Duminică două matineuri la ora 2 jum. şi 4 jum.). Numai la aceste două matineuri se intercalează în program:

„Cucerirea Polului-Nord", cea mai grandioasă feerie cinematografică (2 părţi).—In aeroplan, anume construit, spre Polul-Nord—In văzduh, prin nouri şi constelaţiuni—Saturn, Venus, Ursa mare, etc. Obstacole şi cataclisme—Prin spaţiu nemărginit—Ajunşi la pol—Omul uriaş de ghiaţă înghite pe exploratori—Sloiuri de ghiaţă şi fauna polului—Recompensa descoperitorului, etc. —Inscenarea acestei feerii a necesitat sumi colosale, în schimb cinematograful ne oferă cea mai ingenioasă feerie din toate arătate pînă astăzi.

Mîne Duminică seara reprezentaţie la 9 ore.

❑ **Judiciare.**—La curtea s. 1 urma să se judece astă-zi procesul dintre erezii defunctului principe M. Sturza cu d. M. Fischer pentru o diferenţă de cişti.

Din cauză că d. Take Ionescu, care urma să pledeze în proces, este suferind, s'a amînat judecarea pentru 10 Aprilie.

— Parchul a pus concluzii pentru citarea la interogator a părţilor cari cer punerea sub consiliu judiciar al lui David Fischer.

ULTIMA ORA

Bucureşti 3 Martie

Noui alegeri de arhierei

Bucureşti.—Guvernul a hotărît, să nu confirme pe nici un arhiereu, dintre cei indicaţi de Sinod, ci va stărui a se face o nouă alegere.

O CERERE

Bucureşti.—Profesorii de la facultăţile de litere, ştiinţe şi drept, cari nu au şi alte ocupaţiuni, au cerut să li se urce salariile, la 1200 lei pe lună.

D. Arion va accepta cererea.

Tentativa de omor

Bucureşti.—La fereria Apfelberg, din Calea Dudeşti, doi lucrători, anume C. Popescu şi Radu Stan, luîndu-se la certă, cel dintăi lovi pe Stan cu un drug de fer.

In stare gravă, victima a fost transportată la spital.

Impuşcarea unui dezertor

Galaţi. — Eri, soldatul Gh. Apostol conducea la închisoare pe dezertorul Alexandru Popa. Acesta pe drum căută ă fugă,

In strada sf. Apostol, desertorul încerca să desarmeze pe soldat, acesta văzînd că nu are altă scăpare, trase 2 focuri de puşcă în aer, şi un al treilea în peptul desertorului, care căzu jos.

După cîteva minute Alex. Popa înestă din viaţă.

Declaraţiile d-lui Badareu

Bucureşti.— Toate ziarele publică rezumate, despre discursul rostit de d. Al. A. Badareu, la întrunirea de aseară a clubului conservator democrat din Iaşi.

In special declaraţiile d-lui Badareu cu privire la un guvern Take Ionescu, fac obiectul discuţiunei generale.

Intrunirea Opoziţiei

Bucureşti.—La întrunirea opoziţiei, ce are loc mîne la Dacia, va asista şi d. Take Ionescu.

D. Take Ionescu la Rege

Bucureşti.—D. Take Ionescu, a fost primit eri în audienţă de M. S. Regele.

D. Ionel Brătianu în audienţă

Bucureşti.—D. Ionel Brătianu şeful partidului liberal, a solicitat azi o audienţă la rege.

Cedarea d-lui Arion

Bucureşti.—D. Arion, a acceptat să suprime articolul 117 din noul proect de organizare al învăţămîntului superior.

Procesul din Cernăuţi

Cernăuţi.—Azi au început desbaterile în procesul intentat unor cunoscute personalităţi, acuzate a fi provocat crahul Băncilor populare romîne.

Ca acuzatori figurează Banca regională greco-orientală, cu o poliţă de 300,000 coroane, şi o altă Bancă, care e pugubită de 390,000 coroane.

Ca acuzaţi se prezintă d-nii Onciul, Lupul, şi Constantin Onciul.

Regele Carol la Viena

Bucureşti. — Ziarele din Budapesta anunţă, că regele Carol se va întîlni cu Impăratul Frantz Iosef, în cursul acestei veri.

Intîlnirea va avea loc la Viena, unde Regele se va opri o zi, pentru a pleca apoi la Bad-Gastein, unde va petrece o vreme mai îndelungată.

D. Filipescu şi dosarele ministerului de războiu

Bucureşti.—D. Filipescu, ministru de războiu, a pus să se care la locuinţa d-sale, toate dosarele cu privire la răscoala din 1907, aflătoare la ministerul de războiu.

D. Filipescu a lăsat la minister o chitanţă în schimbul dosarelor.

O conferinţă

Bucureşti.—La cercul de studia, liberal, a vorbit aseară d. Simion Mindrescu. asupra reformei învăţămîntului superior.

D, Mîndrescu a arătat, cum d. Arion şi-a întocmit proectul şi l'a depus înainte de a cunoaşte avizul colegiilor universitare.

Prin proectul său, d. Arion înjoseşte Universitatea.

Bombardarea Salonicului

Viena. — Mai mulţi deputaţi au fost invitaţi de către alegătorii lor de a se informa asupra adevărului informaţiunei bombardărei Salonicului şi s'au adresat primului ministru. D. Sturgk a declarat că este esact, că unele ziare au publicat ştiri foarte vagi despre intenţiunea de a se bombarda Salonicul, dar că nu există semne, care să probeze exactitatea acestor ştiri, foarte vagi.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAȚ La toate expoziții-unile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la agenţii la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăria No. 10.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale şi Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftine

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

!! IGIENA ŞI FRUMUSEŢEA PIELEI !!!

se obţine prin întrebuinţarea regulată a

Preparatelor KALODERMA F. Wolff & Sohn

care preservă mîinile şi obrazul în contra influenţelor vătămătoare ale anotimpului aspru

Kaloderma-Gelée Indulceşte şi nutreşte imediat pielea scorojită; nu este unsuros, neconţinînd unturi sau grăsimi.

Kaloderma-Săpun preparat cu Glicerină fină şi miere curată de faguri, neîntrecut pentru conservarea pielei fragete şi catifelate.

Kaloderma-Pudră de Orez Articol de toaletă foarte agreat se ataşează pielei în mod admirabil.

Kaloderma-Săpun de ras Ocupă locul de frunte între toate săpunurile de ras, fabricate în prezent *preparat fiind cu* „GELÉE-KALODERMA".

De vînzare la toate Farm. Drog. şi Mag. de Parfumerie de toaletă

Representant pentru — România — H. ŞIEBENEICHER — BUCUREŞTI — Str. Smîrdan 24

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.— Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 2535 Marți 6 Martie 1912

IAȘUL

Cînd citește cineva rezumatul dat de ziare despre discursurile urmate în sînul colegiului universitar din Iași cu prilejul reformei universitare, rămîne uimit de modul cum înțeleg cei din București a considera Iașul din acest punct de vedere.

Din cele spuse pe d. Profesor Simionescu, se vede că Universitatea din București, prin reprezentantul său, nu voește a-i da mai multă însemnătate de cît ori-cărui alt oraș din țară. Căci ce alt putem noi pricepe, cînd d. Pangrati, rectorul Universității din București, se exprimă că *„pretenția la egalitate a Iașului, ar fi ca și cum Craiova ar cere Universitate și egalitate cu București"*. Și cînd ne gîndim, că de la recunoașterea Bucureștilor drept capitală a țării, nu s'a încetat un moment a se spune pe toate tonurile și în toate ocaziunile, că Iașul a rămas metropola intelectuală a Moldovei, după cum Bucureștii au aceiași însemnătate pentru restul țării ?! Moldova, după cît știm, nu poate fi considerată ca o regiune cucerită. Este trup din trupul țării, și nu poate fi învinovățit orașul de elită al său, Iașul, că are pretenții la egalitate cu centrul țării, din punct de vedere intelectual și cultural.

Intîmplările politice, au putut schimba axa intereselor economice, politice, sociale îndreptînd'o către București. Dar a rămas Iașului prestigiul și aureola de centru cultural, cel puțin pentru Moldova.

Ieșenii țin cu mîndrie la Universitatea lor, și acel prestigiu și aureolă a ei, nu vor să le vadă micșorate. Și ei țin la aceasta cu atît mai mult, cu cît sub alte raporturi, a perdut dreptul a considera orașul lor ca o metropolă.

Pentru această din urmă scădere a lui însă, o bună parte de răspundere cade și asupra acelora cari l'au atacat, cum și a acelora, cari n'au știut să-l apere cînd a fost atacat.

Deosebiții conducători ai Statului nostru nu totdeauna au răsfățat Iașul, ci mai de multe ori l'au socotit ca pe un copil vitreg. Și din punct de vedere economic, Iașul ar trebui să fie tratat cel puțin pe jumătate ca Bucureștii. Iar aceasta o merită atît pentru jertfele sale din trecut, cît și prin faptul că după București e cel mai mare oraș al țării.

Căci în adevăr, toată lumea a putut observa, că atunci cînd e vorba a se distribui din excedente budgetare, ori ale fondului comunal, Iașului i se face o parte foarte modestă, egală cu a celor mai mari capitale de județ.

Acum în urmă s'au găsit trei milioane pentru o instituțiune bogată cum e Academia Romînă, s'au găsit iarăși milioane pentru un cerc militar, și pentru Iași nu se găsesc sumi mici pentru lucrări strict necesare. Iașul are nevoe de străzi, canaluri, școale etc., și pentru acestea nu s'a putut acorda o sumă cît de neînsemnată!

In administrațiile publice sumile ce se dau pentru cheltuelile mărunte sunt ridicule și dacă se cere ceva pentru reparații, ori pentru alte necesități urgente nu se găsesc fondurile necesare. Astfel ni se spune că la o secție a Tribunalului, de luni de zile se cere vre o două sute de lei, pentru schimbarea registrelor tabulare de inscripțiuni, transcripțiuni, etc. și încă nu s'a putut obține măcar răspuns.

Apoi dacă este a se face o construcție de o importanță oare care, lucrarea durează ani de zile. Probă, palatul administrativ, la care se muncește de vreo trei ani de zile și după toată probabilitatea vor mai trebui cel puțin trei ani până va fi gata.

Dar ce să mai zicem despre vamă și antrepozitele din Iași? Funcționarea lor se amînă din an în an, pentru că tot nu sunt gata, de și s'au considerat ca isprăvite de acum doi ani. Comerțul sufere, orașul întreg de asemenea, pentru că nu se pot aduce lemne, cărbuni și diferite alte substanțe necesare.

Și pentru ce toate astea? Pentru că ceia ce e început nu se mai isprăvește, iar ceia ce nu e început nici nu începe, nici macar se întrevede că va începe. Noi trebue să ne mulțumim numai cu frumoasa, dar platonica declarație a d-lui ministru de lucrări publice, că iubește Iașul.

Această sistematică neatențiune ce se dă Iașului și părții de țară al cărei suflet este el, a putut motiva cuvintele pe cari acum vre-o doi ani, un ministru în funcție atunci, iar astăzi fost ministru, a rostit că moldovenii *nu știu să ceară* și de aceia nu li se dă, ori li se dă atît de puțin.

Știu că de cîte ori Iașul a cerut ceva, și a cerut cu oare-care energie, i s'a opus că vrea separațiuni între elementele cari alcătuesc România. Și de sigur nu poate fi mijloc mai practic și mai comod pentru a respinge tot ce dorește Iașul, decît aruncîndu-i această învinuire.

Dar se mai încape acum după mai mult de jumatate de veac, să se mai cugete macar de așa ceva, necum să se vorbească?! Ar fi pentru generațiile prezente, ca și pentru cele viitoare o crimă a ne gîndi numai la desfacerea unor legături, pe cari inimele și natura mai mult ca voința oamenilor, ni le-au impus.

Și tocmai fiind că facem parte din același corp, fiind că simțimentele și inimele noastre bat la fel, cînd e vorba de țara noastră, nu înțelegem noi cei de pe aici a fi tratați altfel de cît frații noștri.

De aceia este în sentimentul întreg al nostru tuturor resistența pe care Universitatea de Iași o pune, pentru a nu fi neglijată, ci din contra a fi pusă pe picior de egalitate cu cea din București.

Cunosc apoi o sumă de oameni bine intenționați, cari în afară de partidele politice, din cari pot face parte, înțeleg să iea mai cu energie în mînă cauza Iașului și să stărue pentru luarea unor măsuri, care să rîdice acest oraș atît sub raport cultural, precum și sub raport economic.

In curînd poate vom avea o asociație de elemente cari să lupte din toată puterea pentru realizarea unor îmbunătățiri, cari să dea Iașului adevăratul său loc în țară. Iașul nu trebue numai să păstreze ce are, dar trebue să dobîndească instituții și îmbunătățiri economice și culturale.

Organul de publicitate al apărătorilor Iașului, ca oraș mare și centru cultural al Moldovei, va spune mai bine ca ori cine, revendicările ce sunt a se face pentru aceasta.

Aici și pentru acest scop își vor da mîna oameni din toate partidele politice, precum și mulți din cei neînregimentați. Călăuziți de un așa ideal, ei înțeleg că astfel vor dobîndi rezultate mulțumitoare.

V. I. Radu.

Declarațiile d-lui Carp

Pe aceste vremuri de faliment al politicei sale, d. Carp a simțit nevoia să se răcorească. Și cum să se răcorească mai bine de cît să vorbească nemțește cu un Schreibmoritz de la un Tagblatt *oarecare?*

Gazetele nemțești îl laudă totdeauna pe d. Carp că știe nemțește; d. Carp vorbește cu drag gazetarilor de la Viena. De astă dată s'a așezat înaintea redactorului unui ziar vienez fără răsunet mare și a povestit gazetarului, care habar n'are, că guvernul conservator și-a împlinit programul. Nu i a spus însă, că guvernul acesta a zidit o casă fără temelie, căci temelia a fost descentralizarea, pe care interlocutorul ziaristului vienez a retras'o.

Domnul Carp n'a zis că este nemuritor la putere. Din contra, a vorbit de criză, a vorbit de factorul care poate retrage încrederea guvernului, a dat a înțelege că guvernul este pe ducă și, ajuns la acest punct, primul ministru a devenit îndrăzneț.

După guvernul Carp va veni un guvern liberal. Domnul Take Ionescu nu poate fi șef de guvern, iar dacă va fi, criza internă se va accentua și mai mult.

Este o îndrăzneală din partea primului ministru să vorbească astfel. Guvernul Carp s'a dovedit incapabil și astăzi toată lumea este de acord să recunoască necesitatea unui guvern Take Ionescu, care a dovedit că dispune de un partid puternic.

Cu ce drept profetizează d. Carp că d. Take Ionescu, care este o mare și puternică ilustrațiune a țării, nu va putea fi prim-ministru în această țară?

Înțelegem să se spună că d. Carp n'a putut fi și nu va mai putea fi șef de guvern. De un an de cînd se află la putere, după 15 ani de trîndăvie politică, d. Carp a dovedit că a rămas același: un guraliv, un ciocoi mîndru, incapabil la treabă.

Cînd el singur, după un an de guvernare, vorbește de sfîrșitul misiei sale, cînd n'a făcut nemic — a subscris cu mîna sa prorie certificatul nedestoiniciei sale.

Domnul Carp a cerut puterea ca să dovedească două lucruri: că va avea majorități în Parlament și că va putea guverna. Prima profeție s'a realizat: a fost triumful corupției. A doua nu s'a putut realiza, fiind-că arta de a guverna nu se poate cumpăra.

Acum d. Carp a rămas cu mîngăierea falitului descris de Dostoievski: toți vor da faliment, fiind-că a dat faliment el.

Slabă și îndrăsneață mîngăiere.

Propunerea lui Posnovici

— **O comemorare pentru o pledoarie gratuită** —

Nimeni nu se interesează, în Iași, de ședințele consiliului comunal. Lord maioratul d-lui Grecianu, colaborat cu lord minoratele d-lor Posnovici și Stamatiu, ar putea da de lucru satirilor, dar nu poate interesa pe nimeni din punct de vedere serios.

Cum, însă, nu există regulă fără excepție, s'a întîmplat și fenomenul unei ședințe „importante" la consiliul nostru comunal. Interesantul se datorește esclusiv d lui Posnovici, care, mergînd din posnă în posnă, a isprăvit prin a se demite din demnitatea de prim lord minor, demitere care a fost respinsă, și respingere pe care minorul o va accepta—de sigur.

Domnul Posnovici a înregistrat pentru el, în cursul săptămînei trecute, un mare succes moral: a apelat la d. Matei Cantacuzino, ea să apere comuna într'un proces, la Curtea de Apel din Iași—și nu numai că d. Cantacuzino a primit—dar n'a luat onorar de avocat pentru pledoarie. Faptul acesta a avut două urmări: consiliul comunal a votat o adresă de mulțumire d-lui Cantacuzino—aceasta înainte de a se pronunța Curtea în proces; iar după ce s'a pronunțat—dînd cîștig comunei—s'a propus de către d. Posnovici, în ședința de Sîmbătă, ca să se comemoreze numele d-lui Matei Cantacuzino, dîndu-se unei strade numele seu. Fiind-că consiliul comunal n'a primit pe dată propunerea, ci a trimis-o „în studiu", d. Posnovici a demisionat.

Propunerea d-lui Posnovici a venit exact în ziua în care d. Cantacuzino este supra numit resvrătitor în *Epoca*. Nu trebuie luată în serios propunerea, fiind-că ea vine de la un om pe care firea a uitat să-l prevadă cuseriozitate.

Este doar regretabil că Iașul a ajuns să aibă un prim ajutor de primar, care vrea să veșnicească pe un om, care a pledat gratuit un proces la un singur termen.

Credem că d. Cantacuzino se va arata jenat de situație și va cere ca propunerea să mai fie discutată.

Credem iarăși, că comuna Iași, chiar și sub primariatul d-lui Geccianu, n'a ajuns încă să aibă nevoe de asistență judiciară gratuită și să răsplătească pe avocatul, care s'ar milogi să apere gratuit—nu numai cu adrese de mulțumire, dar și cu daruri de strade.

Prostia lui Posnovici, trebuie să rămîie una mai mult și nimic alta.

De ce să cază Guvernul?

Intrebarea aceasta 'și o pune „Epoca", și, firește, organul junimist găsește că nu e nici un motiv pentru asta. Căci zice răstit, *Epoca*: o să cază guvernul pentru că, înfruntat de opinia publică, nu mai poate legifera? Sau să cază pentru că, discreditat în fața Coroanei, se dezice de la un pas la altul? Ori să cază fiind-că, sleit de puteri și lipsit de autorttate, își retrage pe rînd, toate proiectele, a căror înfăptuire constituie rațiunea lui de a fi? Sau să cază pentru că opinia publică ,revoltată de atîta nemernicie, i-a pus mîna în piept și l'a imobilizat? Ori, în fine, să cază guvernul pentru că l-a crucificat justiția?

Și răspunde *Epoca*, imparțial și sănătos; nu se poate pentru-că rostul guvernului este altul decît să păstreze încrederea Coroanei, să aibă simpatia țărei și să lucreze, folositor și priceput, în senzul nevoilor poporului.

Altul, cu desăvîrșire, este rostul unui guvern—și pe acela 'l îndeplinește cabinetul d-lui Carp. De aceea, nu cade, nu trebuie, nu poate să cază guvernul d-lui Carp.

Așa zice „Epoca".

Acum să zicem și noi o vorbă:

Dacă un guvern nu cade pentru că a devenit odios; pentru că e vizibil în conflict permanent cu Coroana; pentru că lipsit de autoritate, e pălmuit și de justiție și de Sinod; pentru că nu mai are credit nici pe lîngă ai săi, de vreme ce-și retrage proiectele din fața propriei sale majorități,—atunci, de ce, cînd, pentru cari motive poate, trebuie, să cadă un guvern?

Și adresăm—nu Epocei—întrebarea aceasta, fiindcă, cu toată lunga noastră experiență, nu cunoaștem altă împrejurare, care să ducă un guvern la cădere—căci revoluția, pe cît știm, nu e un motiv constituțional, ci o extremitate tristă.

Și cerem să ni să răspunză la întrebarea aceasta ca să nu rămînem în eroare — fiind-că noi, repetăm, credem că nu e alt mijloc de a face să cază un guvern, de cît acela de a-l pune în situația în care se află d. Carp.

Dacă e altul, să ni-l spue „Epoca" — fiind că, cum spuserăm, cel extrem singurul pe care se pare că-l admit junimiștii nu se întrebuințează de cît în cazul, care sperăm că nu e al nostru, cînd țara are a face nu cu neputincioși cari gerează vremelnic și fără demnitate, ci cu tirani vajnici, cari o răstignesc cu consimțimîntul factorilor hotărîtori. Or, nu se dă cu tunul în vrăbii.

Guvernul d-lui Carp a căzut. Ceea ce face de la o vreme ca să ia leafă, este rolul pe care îl îndeplinesc directorii de prefectură, cînd au delegație să semneze *pentru* prefect.

Cu aceștia nu se luptă cînd se dovedesc nevrednici — pe aceștia îi distitruge... ministrul. Dar chiar cînd să păsuesc, nu sunt.

OAMENI ȘI LUCRURI

Tragedia cînilor

Dacă ziarele politice ar avea destul spațiu de sacrificat actualităților științifice și literare, am fi dat bucuros locul întreg ce se cuvenia unei actualități importante, grandioase cum a fost descoperirea polului sudic de către norvegianul Amundsen.

Un eveniment în toată accepțiunea cea mare a cuvîntului, un eveniment căruia îi se dă poate mai puțină luare aminte din cauza decepțiunii cauzate, mai anii trecuți, de pretinsele descoperiri ale savanților Cook și Peary.

...Intocmai ca niște capitole ale unui roman senzațional, așa se înșiră faptele, detaliile, titlurile, cu varietatea lor de surprinderi, de culori și de aspecte. Și oamenii—numai opt la număr—sunt colo, izolați în mijlocul ghețurilor enorme, blocați uneori luni de zile întregi, între cerul sur și oceanul alb, așteptînd, rătăcind, măsurînd, calculînd,—apropiindu-se tot mai mult de punctul ideal, de ținta seculară,—polul veșnic dorit, veșnic neatins pînă astăzi.

Cui se datorește reușita întreprinderei?

Firește, acelui genial conducător Amundsen, oțelit în cursul atîtor expediții mai vechi, iscusit și îndrăzneț, știind să se folosească de toată experiența seculară a înaintașilor săi.

Se datorește izbînda lui Amundsen și curagioșilor săi tovarăși, dar se mai datorește și acelor tovarăși muți și devotați,—*cînilor*, cari au condus și de astă dată stăruințele repezi ale călătorilor, cu acea siguranță uimitoare pînă la capăt.

Și iată aci e tragedia triumfului! Din suta de cîni cu care a plecat expediția, abia a zecea parte fu readusă înapoi.,.

Ceilalți? Sacrificați pentru trebuințele cauzei, pentru alimentarea oamenilor în zilele grele de lipsă.

Intre om și cîne, se înțelege, omul a trebuit să se prefere pe sine însuși și animalele fără jertfite rînd pe rînd, iar sîngele lor înroși pentru întăia dată albul imaculat al acelor regiuni omătoase, unde pînă acum încă n'a curs sînge nici odată.

In descrierea sa făcută în „Daily Chronicle", Amundsen trece repede asupra faptului,—dar nu-l poate trece cu vederea și i rezimte dureros. E mîhnirea adîncă pe care destinul o asociază triumfului,—e umbra pururea soață a luminei,—e lupta eternă, care se statornicește, odată cu omul, în extremitățile universului...

Rodion

Obligativitatea adolescentului la școală

De 10—25 de ani Statele Germaniei au adoptat un sistem de educație a tinerilor absolvenți ai școalei primare cari a dat rezultate foarte bune. Prin acest sistem se substitue unui învățămînt general, unul profesional, în *Fortbilaungsschulen*.

Acestea sunt niște școli situate în centrul unui cartier industrial sau comercial, *gewerbliche* sau *Kaufmännische Fortbildungsschulen*, și sunt create prin legile industriale sau comerciale.

Ea deservește sau o singură profesiune, care ar ocupa ea singură un mare număr de tineri ucenici sau lucrători. ori un grup de profesiuni similare, ce se întîmplă cele mai de multe ori. De aceea un Fortbildungsschulen poate să aibă 10 20 și 30 de secții de învățămînt profesional, fie-care din aceste secții constituind o școală deosebită, cu zilele de clasă și aule proprii. Aceste școli lucrează după un plan foarte greu de alcătuit, cu atît mai greu cu cît sunt mai multe secții, dar așa fel ca nici una din secții să nu sufere.

In aceste școli tinerii lucrători între 14—17 ani vin și petrec 3, 4, 5 sau 6 ore pe săptămînă, într'un timp al zilei pe care patronii și autoritățile școlare l'au hotărît în comun.

Acest timp nu este luat din orele libere, ci din cele de lucru în fabrică sau în atelier. Regularitatea cursurilor și frecventarea lor este riguros cerută și obținută. Părinții sau patronii, cari se dovedesc a fi negligenți, sunt pedepsiți cu amenzi bănești, iar tinerii capătă pedepse disciplinare.

Acest fel de școli sunt prevăzute în legile celor mai multe state din Germania, dar mai bine organizate sunt în cele din Germania de Sud, în Bavaria, Wurtenberg, Marele Ducat de Baden și mai cu seamă în Saxonia. In Saxonia după legea din 1893, ucenicii după ce au părăsit școala primară, sunt siliți, sub răspunderea patronilor, a părinților sau a tutorilor să frecventeze Fortbildungsschulen timp de 3 ani cîte 2 ore pe săptămînă, cel pulin. Acesta este minimum la care sunt supuși, dar multe comune supun pe tinerii lor și pînă la 8 ore de lucru la școală, pe săptămînă, maximum legal al obligației.

In ceea ce privește programa acestor cursuri, care durează 40 de săptămîni pe an, este foarte variată.

O parte din programă este comună multor școli și cuprinde: limba germană, compoziții, calcul, noțiuni de instrucția civică cu oare-care noțiuni de istorie generală și geografia. Școlile industriale au în program comun, desemnul, iar cele comerciale limbile străine, stenografia, comptabilitatea.

Cealaltă parte a programei cuprinde o serie de lecții-convorbiri, al căror titlu și caracter este foarte variat, dar care au toste ca scop cunoștințile științifice sau technologice necesare meșteșugului sau grupului de meșteșuguri al secțiunei.

Pentru a ne face o idee mai bună despre ceea ce este o asemenea școală, jumătate primară, jumătate profesională iată cîte-va rînduri din programa de la Francfurt, pentru cursurile destinate băeților din oteluri și cafenele.

Pentru băeți de cafenea:

a) *Noțiuni de higienă*: compoziția aerului, importanța aerului curat și proaspăt pentru sănătate. Respirația, organele, sale. Aerisirea sălei de la cafenea sau otel. Dispozițiuni naturale și artificiale de ventilație. Principii de higienă profesională. Iluminat, încălzit.

b) *Noțiuni de politeță*: Serviciul consumatorilor, salutul ținuta vis-a-vis de ei, politeța, rezerva.

c) *Noțiuni uzuale*: Măsuri de capaciatate, monezi, cîteva noțiuni de limbi străine.

Băeții din oteluri primesc o învățătură după un alt program, cei de bucătărie un altul și așa mai departe, fiecare profesiune cu un program deosebit.

Dacă cineva vrea să rămîie acasă la părinți săi și apoi la dînsul, urmează un program în care se prevăd chestiuni

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

despre clădirea unei case şi a conducerei ei.

La München, în seeţia hornarilor (2 după amezi pe săptămînă şi Dumineca dimineaţă) pe lîngă lecţiunile de religie, compoziţiuni şi citire, calcul şi desen, toate cu aplicare la această profesiune, se adaogă două ore de noţiuni technice (mijloace de încălzire, construirea şemineurilor, a sobelor, a cuptoarelor; legile combustiunei, mecanismul curăţirei, accidente, serviciul de incendiu în care hornarii sunt înrolaţi cu ajutoarele pompierilor etc,)

In desvoltările care însoţesc acest program se găsesc şi alte chestiuni de un ordin mai înalt, mai filosofic şi de simţ practic, ceia ce au făcut d-rului Kerchensteiner, autorul organizaţiei portşcolare din acest oraş o mare celebritate, bine meritată.

După sfîrşirea cursurilor, elevii cari au obţinut certificate sunt conduşi de către unul din învăţători, să facă o călătorie de studii technice în toată Germania, pe socoteala corporaţiunei hornarilor.

La Chemnitz, pe lîngă studiile deosebite pe care le urmează cele opt grupe de ucenici, este pentru toţi elevii un învăţămînt sub numele de *Heimatskunde*, care cuprinde:

In anul I: Oraşul nostru natal, Chemnitz, regulamentele municipale cele mai importante pentru elevi, budgetul oraşului, prosperitatea sa, impozitele, comerţul său, industriile sale. Chemnitz şi căile ferate, Chemnitz oraş de lucrători, Chemnitz şi viitorul său de mare oraş industrial, etc.

In anul II: Mica noastră patrie Saxonia. Tablou de situaţiunea sa economică, paginile însemnate ale istoriei sale, budgetele.

Saxonia era odată ţară agricolă, astă-zi este industrială şi comercială. Cauzele prosperităţii sale. Saxonia una din ţările cele mai în civilizaţie etc.

In anul III: Marea noastră patrie Germania. Progresul, făcut, în trăsături mari, bine înţeles. Tabloul istoric, economic, politic şi social al imperiului german.

De şi se aduc multe critice şcoalei complimentare germane, totuşi un lucru rămîne pe urma ei, acela de a fi scăzut în armată numărul analfabeţilor până la proporţia de 4 la 10000.

Afară de aceasta a ridicat nivelul cultural al lucrătorului German din care profită nu numai individul dar şi Societatea. Este prin urmare şi necesar şi legitimi de a impunne tuturor tinerilor celor cari părăsesc şcoala primară de a nu părăsi învăţătura cu totul, ci de a îmbrăţişa exerciţiile intelectuale cu lucrul mînilor măcar până la vîrsta de 18 ani, cînd spiritul a căpătat o deprindere şi un îndemn pentru exerciţii intelectuale.

C. V. Buţureanu.

AVIS

Imi permit a aminti publicului din Iaşi că de trei ani funcţionează Biuroul meu de instalaţii electrice spre mulţumirea tuturor clienţilor mei.

Instalez lumină electrică, maşini dinamice şi motoare electrice, precum de asemenea mă ocup cu reparaţiuni pe care le execut foarte conştiincios.

In urma unei practice de 24 de ani în ramura Electrotechnicei şi Maşini electrice în cele mai mari stabilimente din Germania, în timpul din urmă Şef-Monteur al Uzinei centrale de electricitate din Iaşi, sunt în poziţiune de a executa cele mai mari lucrări şi după cerinţele electrotechnicei moderne.

Toate lucrările sunt executate personal de mine şi cu fii mei.

Se garantează execuţia promptă şi lucru exact.

Becuri cu filament metalic, cu economie de 75%, în consum le vînd cu 2 lei 30 bani pînă la 50 lumini.

cu stimă

L. PIX şi FII

Biurou electrotechnic, str. Gîndu 24 autorizaţi de Primăriile din Iaşi şi Vaslui

MIZERIA LA SATE

— Scrisoarea unui sătean —

Credem că servim atît interesele populaţiunei rurale, cît şi pe ale d-v profesionale, arătînd, în cele ce urmează păţaniile sătenilor, ce sunt siliţi, din lipsa altor mijloace de comunicaţie, să străbată distanţa dintre satele Prisăcani şi Ţuţora, pe şoseaua vicinală în dreptul satului Oprişeni, tocmai în locul unde s'a petrecut dezastrul inundaţiilor din acest an, cauzat de revărsările Prutului.

In dreptul Oprişenilor, apa Prutului, eşind din matcă, a acoperit ogoarele, a răsbătut în sat cu atîta furie, în cît sătenii, înspăimîntaţi, au găsit mijlocul, de a îndepărta furioasele valori, ce le ripeau avutul, prin tăerea şoselei, ce să opunea apelor.

Tăerea, de şi a fost făcută pe o mică adîncime, s'a continuat prin acţiunea groaznicului element, şi numai după retragerea apelor s'a văzut stricăciunile făptuite. S'au săpat trei canaluri mari în lăţime de cîte 10 m. adînci cît traseul şoselei, ce în acest loc e foarte înnălţat, iar între aceste săpături a rămas neînvinsă stavilă, singurul podeţ de lemn înalt de 3 m. Numai paserea poate trece în sbor!

Şoseaua aceasta serveşte ca eşire către Iaşi nu numai a sătenilor din Prisăcani, dar e singura pe care pot comunica satele din jos ca Măcăreştii, apoi cele din Fălciu ca: Colţu Cornii, Sălăgeni ş. a. şi e una din cele mai însemnate artere de comunicaţie. Intreruperea de la Oprişeni, zădărniceşte interesele a mii de săteni.

Romînul însă, cu firea lui tenace şi veşnic fatalist, ca şi acum 500 ani, răzbeşte, fără alt ajutor de cît al lui D-zeu până la tăul Oprişenilor. Aici pune în patru, în şese, şi telepăind pe delături prin apă şi mocirlă până la brîu, ridicînd, de capăt; sprijinind cînd deoparte, cînd de alta. Şi aşa desculţaţi, fără haine până la brîu, stînd şi ei şi vitele de cîte 20 de ori, es obosiţi şi plini de glod de ţi se pare că sunt eşiţi de pe altă lume! Stau şi se spală şi pe ei şi vitele, fac cruce, mulţumesc lui D-zeu c'au scapat cu atît şi pleacă spre tîrg ca să-şi vîndă produsele muncii şi economiei lor bunilor tîrgoveţi (?) ce le es departe de barieră în întîmpinare! Iar ei plouaţi şi necăjiţi vînd şi cumpără cît mai repede zilei spre a se putea întoarce şi apuca lumina pela prăpădul din dreptul Oprişenilor!

Oare aceşti nevoiaşi n'au şi ei parte de cuceririle civilizatei lor ţări? Pentru ei lipseşte mijlocul de a fi şi ei satisfăcuţi? Strigătul lor nu să aude de cît din fundul crîşmei unde să îmbată plebea? Suferinţele lor nu au leac?

Şi dacă n'ar fi să povestim de cît numai două din miile de întîmplări, ce zilnic se repetă în acel loc nefericit socotesc că e de ajuns să sburlească părul celui mai neînfrînt!

Iată-le:

1. O biată văduvă Domnica C. Durbaca din Prisăcani plecată cu o vacă legată după un car, ajunge în locul pomenit şi ca să dea mai bine, îşi desprinde văcuţa să treacă mai uşor. La un loc vaca să îngloată în mocirlă şi cade, rămănîndu-i spinarea şi capul în afară! Muncă pe bieţii oameni, vreme de trei ore să o tragă cu boii şi după ce toţi să tac orbi de glod reuşesc să o scoată!

Au stat o noapte în Ţuţora de s'au spalat şi s'au înfiripat şi oamenii şi vita.

2. Factorul postal I. Grigorescu, care la o cărucioară cît o găoace a pus doi cai tari, fireşte ca omul să-şi poată îndeplini datoria, ce esă din solarul ce primeşte, răsbeşte pînă la un loc unde să rup cheotorile calului dintre hulube celălalt, de la ştreang întinde mai departe, dar prin mişcarea lui răstoarnă chibeuca.

Bietul factor cade între picioarele cailor, noroc că n'a venit căruţa deasupra sa, altfel îl omorà apa şi noroiul, Geanta cu conrespondenţa, sacii cu produsele regiei (tutunuri, hîrtii de ţigări, chibrituri, timbre), să risipesc pe apă! Noroc că nişte drumeţi fiind în apropiere i-au dat ajutor şi l-au scăpat de la o moarte sigură, rămanînd numai cu o pagubă de peste 300 lei, marfa stricată.

Se va zice că factorul e de vină. Vai săracul om, a căutat să-şi facă datoria căci lumea cere să aibă şi la Prisacani, ca şi în alte locuri şi tutun şi chibrituri şi corespondenţă şi jurnale.

3) Unii să îngrozesc cînd se apropie de acest loc blestemat, şi se întorc la vatră socotind că prin altă parte să poată ajunge la destinaţie. Dar pe unde, căci soseaua spre Costuleni deasemenea e ruptă de apele Jijiei, în mai multe locuri şi pe acolo nici cel mai voinic nu se încumetă să treacă.

4) Pentru acei mai mulţi însă întreruperea comunicaţiei i-a izolat cu totul zădărnicindu-le toate interesele.

Suntem încredinţaţi că autorităţile ne au grijă, că măsuri de îndreptare se vor lua, dar prea tîrziu, căci făcîndu-se timpul mai bun şi sbicindu-se locurile, noi cei deprinşi cu necazurile vom putea atunci trece ori pe unde, lăsînd soşeaua să se îndrepte cît de tîrziu; dar tocmai acum înaintea Paştelor fie care gosnodar are nevoe de tîrg ori pentru a vinde ori a cumpăra; deci tocmai acum e momentul să se facă ceva. Mai ales, că alături e pădurea Moreni, pădurea Statului, de unde într'o zi să pot face şi cumpărarea lemnului şi la moment şi restabilirea comunicaţiei. Poate nu s'a găsit soluţia aceasta mai din vreme, o propunem noi.

Prin cele mai sus arătate se plîng mii de suflete din satele de pe malul Prutului şi datori sunt şi ceilalţi locuitori a sări în ajutorul nostru cum şi noi contribuim la angaralele ţărei întregi.

Faceţi, iubite domn, să fim auziţi şi veţi avea lauda şi bine cuvîntarea celor mulţi şi necăjiţi, cunoscînd noi că şi în d-vstră bate o inimă de Romîn curat.

Primiţi respectuasele mele mulţumiri

Gheorghe Cosache

1 Martie 1912
Prisacani

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

O nouă Societate culturală

Cernăuţi 3 Martie.—Zilele acestea s'a înfiinţat în Rădăuţi, o nouă societate romînească, cu numele de Societatea culturală romînă", avînd de scop consolidarea socială şi înaintarea culturală a romînilor din acel district.

Această societate va înfiinţa o bibliotecă publică, care să cuprindă întreaga literatură beletristică romînească, toate cărţile ştiinţifice, ca: operile istorice, filosofice, pedagogice, didactice, religioase, populare, economice, toate documentele analele şi cronicele publicate şi nepublicate, enciclopedia romînă dicţionarele romîneşti etc.

Se vor face apoi, colecţii complecte de reviste nouă şi vechi.

Această biblioteeă va avea menirea să ajute pe doritorii de carte şi cultură romînească, în străduinţele lor de a trezi în inimile publicului romîn dragostea de lectură romînească.

In fruntea acestei societăţi aflîndu-se persoane de valoarea d-lor Teofil Patraş, arhimandrit mitrofor; deputaţii Simionovici şi Ţurcan; Iorgu G. Toma consilier de tribunal etc., e de prevăzut că noua societate, care este înfiinţată pe baze solide, în curînd va da roadele dorite, răspîndind cultura romînească în tot districtul Rădăuţului, care a fost pe vremuri, cel mai mare centru romînesc cultural din Bucovina.

Autorii de cărţi din Romînia ar face o faptă lăudabilă trimeţînd nouei societăţi, cărţi romîneşti.

O interpelare în parlament despre Dieta Bucovinei

Din Viena se anunţă, că în şedinţa de astă-zi a parlamentului deputatul socialist din Bucovina Grigorovici, a interpelat guvernul asupra neconvocărei Dietei Bucovinei.

El îşi motivează interpelarea pe faptul criticei situaţiei financiare a ţării şi a proletarizării fenomenale, a populaţiei, care sufere cumplit din cauza lipsei totale de ajutor din partea statului.

D-sa desvoltîndu-şi interpelarea arată cum din cauza lipsei unui budget corespunzător deficitul în administraţia financiară a ţării creşte mereu, şi că ultimele crize financiare ale unor instituţiuni economice din Bucovina au atras după ele şi ruina întregei ţării; a cărei populaţie sufere enorm în aşteptarea convocărei Dietei.

Al doilea deputat al oraşului Cernăuţi, dr. Strancher s'a asociat acestei interpelări.

Răspunsul guvernului încă nu se cunoaşte.

Probabil că va urma zilele acestea.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Litere-Ştiinţe-Arte

Divergînţe.—Nu numai între revistele... literale—bunăoară „Viaţa Romînească" şi „Flacăra" sunt grave disensiuni literare, dar şi între ziare. Aşa bună oară, la campania pe care o duce tot timpul cronicarul „Mişcării" contra simboliştilor tineri, redactorul literar al „Viitorului" — ocupîndu se de „Versuri şi Proză" din Iaşi scrie:

„...Dar cine sunt aceşti cîţiva îndrăzneţi „apaşi" literari, care sfidează tradiţia bătrînului nostru burg universitar în care pe vremuri Junimea" era curtată de cea mai frumoasă fată a Iaşului, iar astăzi ocolită ca cea mai autentică englezoaică îmbătrînită fatămare?!

Ei n'au nimic din aureola policromă a uumelor întîlnite prin cărţite didactice, n'au nici „opere complecte" şi mulţi dintre ei nici chiar „volum" n'au nici prietini a tot puternici la rubrica „Recenzii literare" n'au nici depozitari speciali prin provincie şi ceea ce este mai grav n'au nici totoliu special la „Teatrul Naţional".

„Versuri şi proză" trăeşte dar în ciuda celor mai elementare reguli de.. publicaţie literară.

Or, din punctul acesta de vedere, cei care o privesc cu duioşia falşă şi stupidă a felceriior de mahala, au dreptate. „Versuri şi Proză" nu este o revistă literară.

Ea este însă ceva mai mult; este efostul sincer şi îndrăzneţ al unui mănunchi de tineri ce nu port în spinare nici un crucifix medieval şi numai faldurile fîlfîitoare ale unui rest din mantaua sfîntului Martin".

O singură observaţie avem de făcut: „nu poartă" în loc de „nu port". Ca să n'o facă adversarul de la „Mişcarea", am făcut-o noi.

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericită" cu data de 1 Martie, cuprinzînd o bogată materie ştiinţifică şi beletristică.

*

Evenimentul artistic al concertului Enescu, anunţat pentru astă seară Luni 5 Martie, pasionează toate cercurile iubitoare de muzică, doritoare să audă pe marele cîntăreţ şi compozitor romîn.

*

După cea mai nouă statistică populaţia Parisului a crescut de la 1906 la 1911 cu 125.000 locuitori.

*

Un ziar american spune că d. Sorgent, profesor la Universitatea din Harvard, care este autorizat să suprave gheze exerciţiile de gimnastică în această şcoală superioară, a făcut de curînd următoarele declaraţii:

După toate semnele, declară profesorul dr. Sorgent, garda fetelor tinere din Statele-Unite—din punctul de vedere estetic al farmecului şi graţiei femeeşti—e aproape de pielre.

*

STRUNA ZILEI

SACRA FAMES,,.

Expediţia de la polul sud a pornit cu 100 de cîni, dar a sacrificat mereu din ei, întorcîndu-se numai cu 11.

Ziarele.

Şi-au zis sărmanele animale
Simţind cuţitele-omeneşti:
„Pe om cînd nu-l laşi ca să moară,
El nu te lasă să trăieşti".

INFORMATII

❑ **Scandalul de la consiliul comunal.** — Consiliul comunal, fusese convocat pentru Sămbătă 3 Martie, în scop, de a discuta proectul pentru întinderea reţelei tramvaiului.

Dar consiliul n'a putut intra în discuţiunea chestiunilor puse la ordinea zilei, din cauza conflictului născut imediat, între d-nii Cosmovici şi Greceanu.

Dar să arătăm cele petrecute.

*

Indată după deschiderea şedinţei, ilustrul Cosmovici, ţinu să dea o lovitură d-lui Greceanu, propunînd ca stradei Gîndu, să i se dea denumirea de strada Mateiu Cantacuzino, ca recunoştinţă pentru faptul că, d. Mateiu Cantacuzino a pledat gratuit pentru comună, în procesul cu d. A. Braunslein.

Propunerea n'a fost pe placul d-lui Greceanu, care a declarat că va numi o comisiune, care să studieze schimbările ce au a se da numirilor de strade.

*

D. Cosmovici n'a aşteptat ca d. Greceanu, să sfîrşească, pentru care trîntind hîrtiile pe birou, să zică apoi, că nu poate sta o clipă la Primărie, unde se petrec lucruri grozave, şi îşi depune demisia.

Invitat să se explice, d. Cosmovici îşi dercărcă sufletul, în potria serviciului apelor şi în special în potriva d-lui inginer Cantacuzino, care îl ignorează, care nu-i depune la dispoziţie dosarele cerute şi în biroul căruia nici nu i se permite a intra.

„Nu mai am nici o autoritate în Primărie,—zice d. Cosmovici—şi nu mai pot sta o clipă."

D. Grecianu respunse, că şi-a reservat şie-şi tot ce se atinge în chestia apei.

„—De altfel—continuă primarul între mine şi d. Cosmovici, a fost de la început o divergînţă de păreri. Eu am toată încederea în d. inginer Cantacuzino, pe cînd d. Cosmovici nu o are.

Dar nu ajung învinuiri vagi, ci trebue fapte precise şi d. Cosmovici, pe lîngă că nu e specialist, apoi nu ne-a adus nici o dovadă.

D. *Cosmovici.* — Apoi toată lucrarea pentru aducerea apei e rea. Dovadă sunt gurile de canal şi prăbuşirea stradei Codrescu, Ştiţi că eram să fiu omorît şi numai printr'o întîmplare fericită, am scăpat.

D. *Grecianu*: Aceste încă nu înseamnă că lucrarea de aducerea apei este rea. Gurile de apă se schimbă, iar prăbuşirea se datoreşte antreprenorului.

De alt-fel, dacă d. Cosmovici are vre-o plîngere, putea să-mi o spuie.

D. *Cosmovici.*—**S'o spun cui? Apoi d-ta nu eşti nici o dată în Iaşi.**

D. *Greceanu.*—Eu îmi menţin părerea că am toată încrederea în d. inginer Cantacuzino,—dar d ta trebue să aduci fapte precise, pentru a ne face convingerea contrară.

D. *Cosmovici.*—**Răspunsul d-tale e o dovadă mai mult, că nu am ce căuta la Primărie.**

D. consilier Mavrodi, luînd cuvîntul, zice că chestia ridicată de d. Cosmovici e gravă şi cere numirea unei anchete.

— *„Din această chestiune, — zice d. Mavrodi, — ori d. Cosmovici, ori d nul Gantacuzino trebue să iasămicşurat. Din această dilemă nu se poate eşi.*

D. *Greceanu.*—Eu sunt pentruca d. Cosmovici să şi retragă demisia şi să ne aducă tfape precise, dacă are.

D. *Cosmovici.*—Nu voiu să aduc nimic. Mă duc"!

Şi într'adevăr d. Cosmovici, părăsi şedinţa consiliului, asvîrlind uşa, în urma sa.

*

De formă consiliul respinse demisia, însă ţinu să dea imediat o lovitură decisivă fostului prim ajutor de primar.

In adevăr, în acest moment, sosi un amploiat, care comunică d-lui Greecianu, că d. inginer Cantacuzino, se află la birou şi e gata, să dea consiliului ori ce lămuriri.

Primarul comunică aceasta consiliului, **care însă într'un glas, răspunse că nu se îndoeşte de cinstea, corectitudinea şi capacitatea d-lui inginer Cantacuzino.**

*

In sala consiliului, se află lume multă şi părerea unanimă, era că atît prin propunerea d-lui Mavrodi, cît şi prin declaraţia faţă de d. Cantacurino, consiliul a dat un vot de blam lui Cosmovici, care nu se poate întoarce la Primărie.

❑ Consiliul comunal se'ntruneste azi pentru a lua în discuţiune chestia prelungirei liniilor pe tramvai.

❑ Azi s'a ţinut la prefectura de judeţ licitaţie pentru vînzarea bunurilor mici, aparţinînd statului, în judeţul Iaşi.

Comisiunea de licitnţie, a fost prezidată de d. Petrea directorul prefecturei.

S'au prezintat un mare număr de locuitori.

La Belceşti, hectarul de pămînt a ajuns la 1000 lei.

❑ Societatea *Unirea* a lucrătorior tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de *Luni 26 Martie* (ziua a doua de Paşti), o frumoasă şi plăcută Serată Dansantă, în localul societăţei de Gimnastică, Sport şi Muzică din Str, Şcoalei de arte.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

Desfăcîndu-mă de mai multe moşii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum şi sămînţă de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi şi manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informaţiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Sealescu 15

Ultime INFORMAŢII

❑ **Proiectul d-lui Carp.**—*In prima redacţie a proectului său de descentralizare, regiunea Botoşanilor avea în plus Romanul, iar regiunea Iaşilor avea în plus Putna. D. Carp voia la început să facă o regiune a parte din judeţele celor patru porturi: Galaţi, Brăila, Constanţa şi Tulcea, dar de teamă că gălăţenii vor cere ca reşedinţa să fie fixată la Galaţi, d. Carp, după stăruinţile lui d. N. Filipescu, a alipit Covurluiul la Iaşi, trecînd Romanul la regiunea Botoşanilor.*

Rămăsese stabilit deci ca Brăila să devie reşedinţă cu judeţele Brăila, R.-Sărat şi Dobrogea. Peste cîte-va zile însă d. N. Filipescu intervine din nou şi cere lui d. Carp „să tae" Putna de la „Moldova" şi s'o lipească la circumscripţia Brăilei. D. Carp a rezistat la început, zicînd că istoriceşte Putna e a Moldovei şi că nu înţelege muntenizmul d-lui Nicu Filipescu, cînd pentru toţi romînii n'ar trebui să existe decît o ţară: Romînia! dar convingîndu-se că aproape toţi miniştrii ţin ca Putna să fie desprinsă de la Iaşi, d. Carp a zis faţă de doi membri ai guvernului prezidat de d-sa: „O s o fac şi pe asta, căci Nicu e capabil să facă anti-moldovenizm în Cameră, faţă de toţi şi astfel ar face Moldovei o rană care ar stingera veşnic; începutul l'a făcut deja cu propunerea lui de-a lua Iaşului şcoala militară, cînd ştie că Moldova ţine la şcoala asta ca la ochii din cap!"

❑ *D. dr. Slătineanu, profesor de bacteriologie, se vede pus în imposibilitate de a întemeia laboratorul dorit, care are a face parte integrantă din catedră. Şi aceasta din lipsa de fonduri necesare, pe care nu le pune la dispoziţie nici ministrul de instrucţiune şi nici direcţiunea generală a serviciului sanitar.*

Cu drept cuvînt, d. profesor dr Slătineanu, vorbind de aceste greutăţi, a zis că ar fi de preferat, ca ministrul să înfiinţeze mai puţine catedre şi să înzestreze cu laboratorii pe cele existente.

❑ *Un mare număr de mahalagii din strada Arapu, au protestat azi cu vehemenţă, în potriva faptului, că administraţia comunală, a arendat o parcelă, care aparţine imaşului comunal.*

Cu mare greu, lucrurile s'au putut linişti.

❑ *A produs o adevărată revoltă la Iaşi, faptul că chiriile vor fi încărcate cu o nouă taxă de trei la sută din partea comunei şi cu o zecime din partea judeţului.*

Cu fonciare şi celelalte taxe în vigoare, chiriile vor fi supuse in total, la o dare de **25 la sută.**

Astfel ieftineşte traiul, un guvern odios.

❑ Eri s'a efectuat constituirea breslelor la Podul Iloae şi Tg. Frumos.

❑ In ultima sa şedinţă, consiliul comunal a aprobat transacţiunea cu calea ferată, în ceia ce priveşte aprovizionarea cu apă de Timişeşti.

❑ La Sculeni a fost arestat băetanul V. Rusu, de 15 ani, care a violat pe copila Zamfira C. Lungu, în etate de 7 ani.

Nenorocita copilă a fost internată în spital.

❑ Ceia ce explică creşterea continuă a tirajului *Revistei pentru toţi*, este îngrijirea şi eftinătatea acestei publicaţiuni, într'adevăr această excelentă revistă este singura, care oferă pentru 10 bani 16 pagini mari ilustrate de romane, nuvele, anecdote, de cei mai buni autori.

Dăm ca pildă sumarul No. 7 al „Revistei pentru toţi", care a apărut Sîmbătă 3 Martie.

O prinsoare tristă, nuvelă de Andrée de Lorde, Viţiurile căpitanului, nuvelă de François Coppée, Dorul împlinit, legendă japoneză, Credinţe poezie de St. O. Iosif. Memoriile d-lui Schnabelewopski de Heine, Domnul de Camors, roman de Feuillet, Crimă şi pedeapsă de Dostoewski. Tablouri din via africană, Romanţă, de Corneliu Moldovanu, Spicuiri ştiinţifice, Reţete medicale, Cugetări, Anecdote, Concursuri cu premii graiuite, Jocuri de societate.

Abonamentul 6 lei pe an. Administraţia strada Brezoianu 1 bis.

❑ Copila Maria Chiriac, din comuna Ţiganaşi, rămînînd singură în casă, şi apropiindu-se de plită, i s'a aprins rochiţa.

In cele mai cumplite dureri, copila a şi încetat din viaţă.

❑ La Carlsbad a încetat din viaţă astă-vară numitul I. Kandel din Iaşi. Kandel se ocupa cu împrumuturi de bani şi părea, după trai şi port, om care nu dispunea de mare avere.

Inventariarea averei, terminată Sîmbăta trecută, arată că averea ramasă se urcă la patru sute mii lei.

❑ La secţia II-a a Curţii urma să se judece astă-zi procesul pentru revandicarea domeniului Stefăneşti, astă-zi proprietatea d-lui Cordescu din Craiova.

Părţile de comun acord au consimţit pentru amînarea procesului la 23 Mai.

Afacerea Şumuleanu

— Acte şi documente relative la anularea decretului de numire a d-lui Şumuleanu —

Se ştie că decretul, prin care d. dr. Şumuleanu fusese numit, în 1910, director al institutului de chimie din Iaşi, a fost anulat.

Anularea a fost precedată de o adresă a ministrului de interne, către directorul general al serviciului sanitar şi de o sentinţă a comisinnei administrative de disciplină a consiliului sanitar superior.

Reuşind să ne procurăm aceste acte le reproducem în cele ce urmează.

I) Copie după ordinul ministerului de interne, No. 4999, 23 Ianuarie 1912, către direcţia sanitară.

Domnule Director,

Domnul preşedinte al comisinnei orînduite să cerceteze învinuirile aduse d-lui dr. C. Şumuleanu, directorul institutului de chimie din Iaşi, de către d. M. Cădere, inspector şcolar, a depus la minister raportul seu.

Din acest raport văzînd că între d. Şumuleanu şi personalul laboratorului există divergenţi grave, cari au avut ca rezultat constatări ştiinţifice, contradictorii şi cîte odată deosebiri în aceiaşi chestiune; că această lipsă de contact între şefi şi personal se datoreşte modului cum d. Şumuleanu tratează pe colaboratorii săi; că aceştia au fost siliţi să semneze concluziuni, care ştiinţificeşte nu erau în vederile lor, văzînd că sunt impiegaţi care au avut să sufere chiar brutalităţi din partea d lui Şumuleanu, văzînd că într'o chestiune băneasca d sa a dat o interpretare unor dispoziţiuni regulamentare cari au lezat drepturile băneşti ale colaboratorilor săi de la laborator şi au privat statul de un beneficiu.

Văzînd că d. Şumuleanu a comis un act nepermis de nedisciplină faţă de d dr. Riegler, cari avea o însărcinare oficială şi de autoritate superioară; văzînd că d. Şumuleanu, prin chipul inuzitat cu care a făcut nişte denaturări, a expus statul la un proces însemnat, care nici astăzi nu este rezolvit în favoarea lui.

Că astfel menţinerea d-lui Şumuleanu în capul laboratorului nu mai este posibilă; avem onoare a vă înainta pe lîngă aceasta raportul de anchetă în chestiune, rugîndu-vă să examinaţi de urgenţă în ce condiţiunit s'a numit definitiv d. Şumuleanu numire care nu este în conformitate cu art. 28 al legei sanitare.

Mai alăturăm şi raportul No. 700 cu trei anexe ce s'au primit din partea d-lui Şumuleanu, raport ce se va conexa cu acela al comisiei de anchetă.

s) Ministru *Al. Marghiloman*

s) Director *Sachelarie*

Comisiunea administrativă şi de disciplină

Şedinţa de la 25 Ianuarie 1912

Avînd în vedere invitaţiunea d-lui ministru de interne cu No. 4999 din 23 Ianuarie 1912, pentru a examina condiţiunile în care s'a confirmat numirea definitivă a d-lui dr. C. Şumuleanu, ca director al Institutul de Chimie din Iaşi.

Avînd în vedere comisiunea administrativă şi de disciplină, conform art. 7 din legea sanitară are cădere a se pronunţa asupra definitivatului; am luat în cercetare chestiunea acestei confirmări şi din acte rezultă că d. doctor Şumuleanu a fost confirmat definitiv director al institutului de chimie din Iaşi, prin înaltul decret regal No. 3965 din 24 Decembrie 1910, pe baza art. 36 al. ultim din legea sanitară, fără ca prealabil această confirmare să fi fost supusă comisiunei administrative şi de disciplină spre a se pronunţa asupra ei, conform art. 7 şi 8 din legea sanitară.

Considerînd că din textul ultimului aliniat de sub art. 35 din legea sanitară nu rezultă dreptul d-lui dr. C. Şumuleanu de a fi numit definitiv în postul în care a fost confirmat, de cît după ce mai întăi s'ar fi îndeplinit dispoziţiunile art. 28 alin. 6 din legea sanitară, unde crede că numirile definitive se fac prin decret regal, pe baza recomandării comisiunei administrative şi de disciplină şi în urma concursului prevăzut anume de legea sanitară.

Considerînd că aceste condiţiuni nu au fost satisfăcute.

Comisiunea administrativă şi de disciplină crede că confirmarea definitivă a d-lui dr. C. Şumuleanu, în postul de director al institutului de chimie din Iaşi, nu este făcută în conformitate cu dispoziţiunile precise ale legei sanitare şi deci urmează să fie anulată.

(ss) Dr. Thomescu. (ss) Dr. Măldărascu.
(ss) Dr. Bărdescu.
(ss) Dr. Herescu. (ss) Nanu Muscel.

p. conformitate.

Rezoluţia domnului ministru de interne

„Văzînd textul art. 12 alin 4 şi 5 din legea sanitară de la 18 Decembrie 1910 sub imperiul căreia s'a acordat pe nedrept definitivatul d-lui Şumuleanu, în funcţia de director al institutului de chimie Iaşi; considerînd că aceleaşi dispoziţiuni se găsesc şi azi în art. 7 al nouei legi sanitare.

„Văzînd textul formal al art. 28 al. 6 care cere formal concursul şi recomandarea consiliului permanent, condiţiuni esenţiale ce au fost omise;

„Se aprobă prezentul aviz;

„Decret de anulare şi de scoaterea funcţiunei la concurs;

„In raport se vor scoate şi considerăţiunile de fapt din rezoluţiunea mea precedentă.

(ss) A. Marghiloman.

❑ *Consiliul comunal s'a întrunit azi la orele 3.*

D. Cosmovici ia parte la şedinţă D. Grecianu spune că d. Cosmovici rămîne la primărie, şi că cele spuse de d-sa în şedinţa trecută, trebue atribuite pasiunei cu care lucrează pentru comună.

D. Cosmovici, în uimirea generală, spune că regretă cele spuse la adresa d-lui inginer Cantacuzino.

Consiliul fixează ziua de 3 Mai pentru inaugurarea statuei lui Vodă Cuza.

❑ Poimîne Mercuri 7 Martie, va avea loc în sala Sidoli o mare reprezentaţie cinematografică, cu un program bogat şi variat, cuprinzînd scene dramatice, comice, sportive, educative, etc.

❑ O provocare la duel a avut loc astăzi în Iaşi: un avocat, consilier comunal, a trimis martori unui medic militar.

In numărul de mîine vom da amănunte.

❑ Fire de saltimbanc, este titul piesei principale a noului program cinematografic (Pathé-Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Luni, — Fire de saltimbanc este un mare roman dramatic (în 2 părţi) magistral redat de artişti dramatici superiori.

Noul program cuprinde apoi: „ONOARE", epizod din viaţa unui proscris —o admirabilă istorisire însufleţită.

Stropirea comunală, scene comice.

Carnavalul unui soţ, scene humoristice.

Golful Spezia (Italia), scene şi vederi de călătorie însufleţită.

A doua lună de miere, comedie.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

O a	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Bucureşti 5 Martie

CAMERA

Bucureşti.—A început discuţia asupra budgetelor. Vorbeşte d. Em. Pangrati, rectorul Universităţei din Bucureşti şi după d Pangrati va vorbi d. Mişu Săulescu, profesor universitar.

Destituirea patriarhului armeno-catolic

Constantinopol.—Deciziunea consiliului de miniştri, privitoare la destituirea patriarhului armeno-catolic, a fost supusă azi sencţiunei Sultanului.

CONDIŢIUNILE DE PACE

Constantinopole. — Se asigură dintr'un izvor bine informat, că Poarta, după consiliul de miniştri de azi, ar fi însărcinat pe ambasadori să declare, că condiţiunile de pace ale Italiei sunt imposibile de primit.

Revoluţia din Paraguay

New-York. — O depeşă spune că la Arsomption Capitala Republicei Paraguay, situaţia e foarte critică. Capitala e asediată de răsvrătiţi.

DESORDINI GREVISTE

Londra. — Grave desordini s'au întîmplat la Bellsrill şi Blanzura. Cînd minerii neorganizaţi şi-au reluat lucrul, mulţimea de greviştі a aruncat cu pietre în jandarmii cari însoţeau pe muncitori. Mai multe arestări au fost operate,

Mii de lucrători au fost concediaţi la Glesgor, şi alţi au fost înştiinţaţi, că vor fi concediaţi, după puţin timp.

Guvernul revoluţionar din Creta

Athena.—Azi guvernul revoluţionar va anunţa constituirea consiliilor puterelor protectoare. S'a hotărît ca toate decretele vor fi publicate în numele regelui. Liniştea e desăvîrşită.

Asasinarea unor bulgari

Sofia.—Patru ţarani bulgari din satul Muleno, au fost găsiţi ucişi la Istih. Se crede că e voba de un act de răsbunare, din partea unei bande bulgare.

Sufragetele austriace

Viena.—Prima întrunire a sufragetelor austriace avut loc azi. Erau de faţă delegate din mai multe provincii. Moţiunea adoptată reclamă votul pentru femei la alegerea deputaţilor.

Atacul vaporului Scodra

Buda-Pesta.—Agenţia telegrafică, Ungară, află din Fiume că vaporul Scordra, aparţinînd companiei Ungaro-croate, pe cînd se ducea din portul albanez Oboti la Fiume, a fost atins de mai multe focuri, trase din fortul Turcesc Luasa. Sunt doi marinari răniţi. S'a deschis o anchetă.

Nou împrumut

Bucureşti.—In şedinţa de azi a consiliului comunal, secretarul a dat citire expunerei de motive, prin care se autorizează comuna capitalei de a contracta un împrumut de 30 milioane, pentru canalizări.

Sinuciderea din Roman

Roman.—Inaintea trenului de aseară, s'a aruncat soldatul Solomon Schenfeld, originar din Bacău, din reg. 4 artileria.

El a fost strivit de tren. Cauzele nu se cunosc.

Comuna Bucureşti şi atentatul din Roma

Bucureşti. — Din partea consiliului comunal, s'a expediat azi regelui Italiei o telegramă de felicitare, prin care îşi exprimă toată bucuria, că atentatul n'a isbutit.

Procesul tramvaielor

Bucureşti.—La 14 Martie înaintea Curţei de Casaţie se va înfăţişa procesul Societăţei Tramvaielor Comunale cu Primăria com. Bucureşti şi Ministerul de Interne. Vor pleda din partea Societăţei Tramvaielor Comunale: d-nii Take Ionescu, Const. Dissescu, M. Antonescu. M. Ferechide, Em. Porumbaru, Alex. Djuvara. Din partea Primăriei com. Bucureşti şi Ministerul de Interne: d-nii P. Missir, Rosenthal. Em Antonescu şi alţii.

Un ofiţer de poliţie spărgător

Roşiori de Vede.—Ofiţerul de poliţie I. Dumgheriu, s'a întrodus într'o magazie din strada Mare, prin spargerea uşei, furînd suma de 100 lei.

El a fost prins şi arestat.

Logodna Princesei Elisaveta

Viena. — Ziarul „Neues Wiener Tageblatt", spune că nu e nimic adevărat în svonul despre logodna princesei Elisaveta, cu princele Boris.

Totul nu era de cît o manoperă politică.

Se vinde de bună voe, în ziua de 15 Martie 1912, la trib. Iaşi, secţia III, imobilul din Str. Scărăcică 6, desp. 3, averea minorilor decedatei Emilia S. Nicolau, compusă din 4 camere, 2 bucătării, paravan, 2 antreuri, verandă, 2 magazii, zemnic şi instalaţii cu apă de Timişeşti.

Imobilul merge în chirie anuală 700 lei, are o vedere frumoasă şi are tramwaiul Sărăriei.

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, şuri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi gheţărie. A se adresa la d. Garabet Manea. proprietar, str. Carol No. 16.*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

A sosit pentru sezonul curent

la

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La ‚PARADIS'

ULTIMELE CREAŢIUNI

în

Voil, Toil, şi Moussoline l'ain

Desenurile cele mai elegante

precum şi

Ciorapi, Mănuşi, Batiste, **Corsete** *Bluze Kimono, Galanteri şi furnituri de Croitorie.*

Anunţiu

Societatea „Economia in Şcoală" din Huşi, având trebuinţa de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esenţă tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huşi în cursul lunelor April Mai Iunie şi Iulie 1912—se publică aceasta spre conştinţa amatorilor pentru a şi trimete ofertele la adresa societăţii.

ADMINISTRAŢIA

De Inchiriat

Locuinţe eftine. Str. Păcurari

Compuse din 3 şi 2 odăi, bucătărie. magasie de lemne, pivniţă, precum şi 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare, aer curat. Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.**

Str. Sf. Theodor 36.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28 -Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra îngheţului*—**Băi hygienice** - etc.

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni.

—Proiecte - Supravegheri de Construcţii. *Vile - Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar şi secuudar.

V. Emil, *Str. Sf. Theodor 36,*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare şi frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori ce comandă prompt şi în cele mai bune condiţiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă şi preţul moderat.

VIZITAŢI EXPOZIŢIA

de

— Mărţişoare —

Cu preţurile cele mai reduse

LA MAGAZINUL DE

BIJOUTERIE ŞI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piaţa CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, braţari, broşe, lanţuri, etc. cu preţurile cele mai modeste.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiuciiu,** *strada Veche No. 26.*

De inchiriet 5 odăi cu ştenansele lotoate în stare bună, în strada Lăpuneanu 30.

A se adresa la Dl. Ph. Posner str. Banu 6.

Dimitrie M. Bottez

AVOCAT

— Strada Tăutu No. 1 —

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi aburi supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „T a ferté“, postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor“, bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens‘, balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger t, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS“

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

în fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

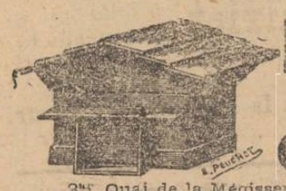

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

GRILLAGES, etc.

Envoi franco d'album sur demande

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1536 — Mercuri 7 Martie 1912

DUHUL CEL RĂU

Ce fel de contract o fi existînd între guvernul d lui P. Carp și spiritele infernale, e greu de precizat. Cert e însă, cum în mod atît de spiritual ne spunea d. Take Ionescu la o întrunire publică, că un duh de răutate a cuprins cabinetul junimist și că miniștrii, cari luați în parte par a fi oameni în toată firea, de îndată ce se adună în consiliu pentru a hotărî asupra nevoilor țării, își pierd cu desăvîrșire mințile și săvîrșesc acte de nebunie.

Dacă n'am scormoni ceva mai adînc în culisele politicei junimiste, ar fi cu neputință să găsim o explicație pentru o atît de excepțională psihologie guvernamentală.

Ori cît de incapabil ar fi, un guvern nu poate să nu priceapă măcar atîta cît îi dictează interesul său propriu, principiul elementar al oricărei existențe și care se numește instinctul de conservațiune.

Or, cînd ești slab, cînd ai ajuns la putere prin mila Regelui și prin sprijinul partidului liberal, e lucru clar că singura politică posibilă este acea a moderațiunei și a cumpătărei.

Haide să presupunem, pentru un moment, că guvernul acesta, bicisnic, și ofticos, 'și-ar fi cunoscut interesul și că, întocmai ca ori ce bolnav atins de un morb incurabil, s'ar fi hotărît să trăiască cu regim, prudent și măsurat, mulțumindu-se cu o viață pașnică și onorabilă.

Cu toleranța noastră, cu bună voința Regelui, prin spiritul extrem de îngăduitor al opiniei publice, guvernul ar fi putut să'și mai tîrăie zilele de azi pe mîine, de sigur fără profit pentru țară, dar în tot cazul nu ca astăzi spre marea nenorocire a întregei noastre vieți de Stat.

Dar nu. Duhul cel rău și-a bagat coada și din ticăloșie în ticăloșie, au ajuns la halul trist în care se găsesc astăzi.

Istoria lui Ludovic al XI-lea se repetă. Bolnav, gîrbov, pe patul morței, guvernul ca și tiranul se complace în iluzia forței și a sănătății și de aceea se dedă la toate violențele, în speranța că va putea ascunde slăbiciunea reală.

Asemenea imprudențe se plătesc scump, căci ele grăbesc sfîrșitul fatal.

Și atunci, dacă întreaga gestiune a guvernului d-lui Carp se dovedește a fi cu totul protivnică interesului său, este logic să ne întrebăm pentru ce duhul acela diabolic și distructor care prezidă la toate acțiunile sale? La ce bun turbarea și spazmurile în potriva opoziției, cînd fie care nou atac îl plătești cu scurtarea propriei tale existențe?

Aci e sîmburile problemei.

Toată activitatea guvernului n'are de cît un țel unic: desfacerea cartelului opoziției.

Asta'i buba.

O lungă experiență învățase pe d. Carp să aprecieze foloasele ce se pot trage din o viețuire parazitară, pe rădăcinile partidului liberal. Ca întreținuți ai liberalilor, întru atît de mult se obișnuiseră junimiștii să'și extragă subsistența lor din libertățile altora, în cît, văzîndu-se repudiați, se găsesc exact în situația omului fără căpătâi, cînd își pierde și ultimul refugiu.

Fără partidul liberal la spate, d. Carp se știe pierdut. Nu 'i la mijloc o chestie de răzbunare ori de amor propriu. Aseminea lucruri trec pe al doilea plan la junimiști. E marea chestie a vieței de toate zilele.

Rupînd legăturile cu junimiștii, curățindu-se de stelnițile cari îmbolnăveau viața politică a țării, liberalii au preferat să facă cu partidul conservator democrat o alianță onorabilă, o adevărată asociațiune organică, în care părțile își păstrează întreaga lor individualitate, tovărășia avînd la bază interesele superioare ale națiunei. Neflind nici o renunțare din nici o parte, și unii și alții rămînem întregi, gata să ne luăm firul existenței individuale, de îndată ce scopul comun va fi atins.

Este evident că junimiștii își dau bine socoteală de însemnătatea marelui act politic încheiat de opozițiune. Cum lipsiți de inteligență nu sunt și cum pot să judece cînd vor, ei întrevăd urmările favorabile cari le va avea pentru țară, în viitor, politica noastră înțeleaptă care tinde să dărîme pe deantregul tot edificiul putred al vechiului politicianism, și să-l înlocuiască prin noui metode menite să regenereze România.

De aci, violența și nebunia junimistă. Cu cît mai înțeleși vom fi cu liberalii, cu cît legăturile dintre cele două partide vor lua forme mai impersonale și mai superioare în direcția binelui obștesc, cu atît, siguri suntem, mai accentuată va fi turbarea și epilepsia guvernului.

De sigur, experiența nu se va face și nici nu este posibil să se încerce. Dacă mîne, însă, prin imposibil, partidul liberal, chiar fără de a se mai înțelege cu dînșii, ar primi măcar ramura de măslin pe care i-o întinde necontenit guvernul, junimiștii ne-ar face să asistăm la spectacolul unei degradări morale de care numai ei să simt în stare, gata fiind să se pălmuiască singuri, numai alianța să se desfacă. Dacă iarăși, am primi nuoi ofertele pe care ni le adresează fără de rușine, n'ar fi platitudine la care nu s'ar înjosi șleahta aceasta fără de pudoare.

O știm și noi, și liberalii, și ei înșiși.

Dar, nu. Regimul acesta, eșit din păcat, trebue să piară cum a trăit: hulit de toți și neplîns de nimeni.

Cum ne judecă străinii

Suplimentul pe 1911 al marelui dicționar Meyers Grosses Konversation Lexikon *conține un articol asupra Romîniei.*

După ce se dau diferite cifre și date statistice asupra țării noastre, autorul acelui articol vorbește despre schimbările politice de la noi, în deplină cunoștință de cauză.

Iată, în adevăr, felul just în care Lexiconul apreciează schimbarea de regim la noi: „La 10 Ianuarie st. n, 1911, cabinetul liberal al d lui Brătianu s'a retras. Contrar tuturor așteptărilor, și cu toate că partidul conservator democrat al d-lui Take Ionescu, a repurtat mari succese electorale, în alegerile parțiale, a fost totuși chemat la guvern, d. P. P. Carp, șeful conservatorilor.“

Trecînd apoi la alegerile generale, autorul articolului înregistrează în felul următor, ne mai pomenitele ingerințe ale d-lui Al, Marghiloman: „Liberalii s'au unit cu partizanii d-lui Take Ionescu, în vederea alegerilor generale. Au fost însă înfrînți, datorită presiunilor ne mai pomenite, în zilele noastre din partea administrației“.

Iată cum suntem presentați străinătății, datorită bazbuzuciilor ministrului de interne. D. Marghiloman poate fi mîndru de celebritatea ce și-a creat-o. Nu tot acesta e însă și cazul țării noastre, al cărei bun-renume l'a zdruncinat atît.

Interviewul d-lui Carp

D. P. P. Carp a rămas acelaș vechi iubitor al presei străine, și același pesonalitate curioasă în politică.

Ultimul său interview, acordat ziarului *Neues Wiener Tagblatt,* **pe lîngă că conține o necuviință față de Coroană, dar încă constitue un patent neadevăr politic.**

D. Carp s'a rostit la adresa Coroanei în termenii cei mai necuviincioși posibili, caracterizînd-o ca pe un factor constituțional pe care nu se poate conta.

In ce privește situația politică, d. Carp a lăsat să se întrevadă, că o schimbare de guvern e probabilă. Toți partizanii d-sale, în frunte cu cei opt miniștri, considerau, pînă mai eri, situația cabinetului ca excelentă. Ba după zisele presei oficioase, guvernul ar sta pe roze.

A venit însă d. Carp și a stricat acest întreg eșafodaj de minciuni, și și-a pus partizanii într'o situație ridicolă, Ori de cîte-ori d. Carp acordă cîte un interview vre-unui ziar străin o nimerește ca Ieremia. Așa s'a întîmplat cu Hecuba din *Pester Lloyd,* **tot așa s'au petrecut lucrurile cu interviewul acordat ziarului** *Le Figaro* **și tot așa a brodit-o președintele consiliului cu ultimul interview, acordat ziarului vienez.**

In ce privește activitatea guvernului, d. Carp a afirmat că proectele sale economice au fost pe placul populației și că ori-care ar fi guvernul care îl va urma, nu le va mai putea desființa. A uitat însă d. Carp să adauge un lucru.

A uitat președintele consiliului să spună ziaristului vienez, că toate acele reforme, cari sunt pe placul populației, au fost pur și simplu furate din programul conservator-democrat, program pe care guvernamentalii de azi l'au numit, în opoziție fiind, program demagogic.

Iată ce a uitat d. Carp să spună corespondentului lui *Neues Wiener Tagblatt.*

In ce privește profeția președintelui de consiliu, că d. Take Ionescu nu va fi prim-ministru, — știm noi ce insemnează, și mai bine de cît noi o știe d. Carp însuși. D-sa cunoaște mai bine de cît ori-cine valoarea profețiilor sale.

„REGRETE“

— Nicolaie Temelie și dr. Leon Prostovici regretă —

Nicolae Temelie este un fruntaș al comerțului în Rîmnicul-Vîlcei. Insurat cu o femee frumoasă, d. Temelie vede veșnic înaintea ochilor pe vagabondul care-i fixează nevasta—și devine furios d. Temelie.

Dăună-zi seara, la teatru, d-na și d. Temelie se aflau în lojă. Jos, în stal, un domn, lîngă care ședea un maior, profitînd de antract, se uita sus în loji.

— Domnule maior, strigă d. Temelie, spune-i dobitocului, care șeade la stînga dumitale, că am să-l fac ferfeniță fiindcă mi-a fixat nevasta.

„Dobitocul“ era primul procuror al tribunalului, care pofti numai de cît pe d. Temelie la parchet.

— M'ai făcut dobitoc?

— Da. Dar regret, se rugă furiosul Rolando Temelie.

*

Temelie de la Iași se numește Prostovici. Și lui îi sare țandura. E prim ajutor de primar în acest biet oraș— de și n'avem încă cîni cari să umble cu covrigi în coadă.

Iată-l foarte furios la o ședință recentă a consiliului comunal. „Dobitocul din stînga“ al lui Temelie, a rămas curat dobitoc față cu furiile lui Prostovici.

Intr'un rechizitor necugetat, zis din prostie, a adus o veste, care a băgat în speriați pe ieșeni: că toată lucrarea pentru aducția apei, care pe lîngă că a costat 15 milioane, a costat și o jumătate de veac de străduinți, că lucrarea are valoarea lui Prostovici: o parà chioară.

Zise și demisionă. Pentru ca după 48 ore să declare, că n'a știut ce a făcut și că—regretă.

Pe Temelie de la Rîmnic, cu toate regretele exprimate, l'au dat în judecată pentru ultragiul primului procuror.

Iar al nostru Temelie, a rămas să ridicul eze Primăria Iași, să se exhibeze asemenea Necuratului, în faetonul primăriei, să iee leafă—o adevărată încurajare a prostiei—și la adică, să regrete din nou.

Să ne dorim zile mai bune, iar dușmanilor să le dorim să l viseze regulat pe neisprăvitul prim ajutor de primar al d-lui Grecianu.

Amin!

Simpatia pompierului

— Ce nu face un prefect prost pentru un gardist bețiv —

Gardistul postat noaptea în strada Gheorghe Mărzescu, obișnuește să-și replanteze stomacul cu acreală americană. Nu trebue să se ducă în altă stradă să bee, de vreme ce în chiar punctul în care se clatină, sunt o serie de otrăvitori, cari au îndulcit, în vremuri, cînd comerțul naționalist mergea bine, finanțele chimistului, a cărui atotputernicie a făcut faliment zilele acestea.

Grație beteșugului zisului gardist, se făceau daraveri foarte bune, de pungași, în amintita stradă Mărzescu. Pungașii, pr fiind de faptul că spălăturile stomacale făceau efect gardistului, întrau, prin spargere, în prăvălii, pe din față, luau ce puteau și, plecînd, lăsau pe gardist învins de viața americană.

Cazul veni, la urmă, și la urechile prefectului, căci ori-ce n-o fi avînd prefectul acela, dar urechi are. Nu se știe din ce cauză nici o măsură nu fu luată contra gardistului cu, cum se zice, „purtări rele în societate“.

Că s'o fi distins—în record—în publicistică, făcînd abonamente pentru gazeta prefectului, că s'o fi arătat bărbat meloman, desfăcînd bilete la festivalul muzicei militare; că o fi protejatul jurisconsultului Brief, sau bun prietin cu Holban—nu putem preciza, dar trebue să fi împlinit una din aceste distinse calități, de vreme ce, cu toate bețiile, scandalurile și ușurări de furturi—gardistul nu numai că n'a fost dat afară, nu numai că a fost și este menținut în strada cu pricina, dar s'au luat măsuri stupido-severe contra altora, ca pedeapsă că el—gardistul—este bețiv.

Astfel s'a dat ordin oficial cărciumarilor din strada Mărzescu să nu mai vîndă vin gardistului. Iar cînd, cu tot ordinul acesta, numitul a fost găsit beat, prefectul a închis, pentru 24 ore, toate cîrciumele din strada Mărzescu.

Aceasta constitue un abuz de putere fără pereche, dar drept la înălțimea oborocului, pe care firea, așa de un gust, l-a plasat în jurul pretinsei minți a prefectului.

Și care a fost rezultatul inepției acesteia? Gardistul, simpatia prefectului, s'a îmbătat și în seara cînd cîrciumele erau închise, a intrat în cafenea și s'a luat la bataie cu un superior.

Dar a ramas în strada Mărzescu — fiind-că prefectul n'a terminat încă de plătit polițele de recunoștință ce le are către aleasa sa simpatie.

Gardiști bețivi or fi fiind mulți. Dar asemenea prefect, cu asemenea încîrcată mentalitate — există unul singur: la Iași.

Trebue să-i se fi năpîrlit bieții creeri, cu prilejul vre-unui incendiu, pe cînd fusese tulumbagiu.

Sau este un caz patologic.

OAMENI ȘI LUCRURI

Concertul Enescu

Am fost dintre acei puțini dar norocoși muritori cari au putut asculta pe strălucitul artist, acum cîte-va luni, concertînd în fața Curții Regale și princiare în salonul comandamentului din Iași. Apreciat și iubit în acel înalt mediu artistic, Enescu—care venise anume din Paris—afișa, pe lîngă obicinuitele sale daruri de cîntăreț fermecător al vioarei și al pianului, gesturi de copil răsfățat. La insistențe regale și princiare ceda cu greu, arătà Suveranei degetele obosite și făgăduia Să-I împlinească dorința, de a cînta mai mult, la... Sinaia.

Ce schimbare, aseară! N'am mai recunoscut în aerul grav și solemn pe care-l avea pe acea seră jubilară și festivă... In fața M. Sale Publicul Enescu avea toată sfiiala, tot respectul, toată solemnitatea ce impune artistului propria sa datorie, — conștiința sa de artist.

Fiind-că Enescu o epocă. E un simbol par'că în această coincidență, că numele-i pare o prescurtare din Eminescu,—numele poetului artist care evocă ideea încetei evoluțiuni prin care un popor, după dibuiri și evoluări, ajunge să-și cristalizeze într'un singur om—geniul său secular. Așa apar: în literatură un Eminescu, în pictură un Grigorescu, în arta și compoziția muzicală—un Enescu. Și această sinteză de talent național generic se cuvenia s'o vedem în apariția artistului pe a căruia vioară, vibrează în auzul nostru mii de viori, — vin să-și trăiască viața lor de simțire, nu cutare ori cutare compozitor, ci toți la olaltă, melodia însăși, muzica fără de nume, dar fără seamăn de cuceritoare și de stăpînitoare.

Și nu mai sunt ei cari apar și ieau întrupare în fața noastră, ci *el*, el singur care le dă tuturor un singur graiu cu milioane de întonări și variațiuni; *el* care crează o nouă viață, de *el* însuflețită prin *interpretare*, atunci cînd își topește ființa în toate veacurile de vis și de frumusețe cîte au trăit și au vibrat geniile muzicale, pentru a le rechema o nouă și eternă viață.

Acesta trebuie să fie înțeles și misterul farmecului ce exercită asupra noastră o asemenea seară de artă pură în care noi, cari nu putem discerne însușirile discrete ale tecnicei, pricepem totuși taina ei întreagă și urmărim cu rost și cu emoțiune notă cu notă, într'o fascinantă limpezime, înțelegînd fiece sunet, fiece lacrimă ce se filtrează prin razele acelor strune vrăjite și ne face să ne asociem entuziasmului general, neînfrînat, neobosit—cum nici cîntărețul, de astă dată, nu mai e nici capricios, nici obosit —și să exclamăm cu aceeași căldură și convingere:

— Divin!

Că artistul, pornind în turneul de concerte („vai! acompaniat de Fuchs“ suspină d. A. C Cuza, într'o lojă rumegîndu și teoriile“...) dezbrăcat de prozaice intențiuni de cîștig, ci pentru a crea un fond și a institui un premiu de compoziție muzicală,—e un gest care arată încă odată în ce măsură Enescu e conștient de valoarea artei sale, vrînd pe această cale s'o păstreze, s'o facă să dea roade, ca unul ce poartă în sine intuiția geniul artistic al națiunii însăși, putînd să evolueze și să se perpetueze în talente, în simțiri și în creațiuni originale, ale unor generații romîne consecutive.

E un gest generos, vrednic de admirat, —cum e admirabil Enescu artistul prin talentul său superior.

Rodion

Soarta ofițerilor noștri de rezervă

6. O însemnată lacună a legei din 94

(urmare)

Prevăd răspunsul din partea jurisconsulților puși în serviciul Ministerului de războiu: „Legea ajută familia celui ce merge în războiu ca tocotenent, pentru că el în calitate de militar și anume de locotenent, a murit sau a rămas infirm. Cît pentru funcția ocupată de acest om mai înainte, în viața civilă, pe legiuitor, nu-l interesează așa ceva. Familia n'are de cît să ceară despăgubiri, sau pensiune, ministerului respectiv de justiție, lucrări publice, instrucțiune, potrivit cu numărul anilor serviți acolo.

Iată o obiecțiune impecabilă din punct de vedere al formei. Și totuși cîtă nedreptate să ascunde îndărătul acestor fraze amăgitoare! Dar oare omul acela ascultînd de glasul țării și plecînd la război, unde s-a ales cu moartea, sau cu o gravă infirmitate, n-a *îndeplinit prin aceasta cel mai înalt dintre serviciile publice,* față de care serviciile făcute de el în viața civilă, ca judecător inginer, profesor, cad în al II rang? Afară de aceia, admițînd că familia locotenentului, căzut victimă pentru onoarea patriei, s'ar adresa ministerului respectiv, sau casei generale a pensiunilor, nu cunoaștem noi de mai 'nainte răspunsul ce va primi? Legea interzice cumulul de pensiuni peste cuantumul de 300 lei lunar. Dar nici *familia nu poate rămînea păgubită Ar fi o pildă rea și primejdioasă pentru moralul armatei în viitnrime.*

O soluție împăciuitoare să impune. Sau, Casa generală a pensiunilor restitue familiei locotenentului nostru toate reținerile asupra salarului din timpul, cît el a funcționat ca magistrat, inginer, profesor, etc., rețineri cari se vor ridica, cu procentele respective, la peste 20000, ba poate chiar 30000 fr., soluție improbabilă, dat fiind principiul pe care se razimă Casa generală a pensiunilor, de a lucra ca o instituție de ajutor reciproc. Sau să introduce în legea de la 1894 următoarea modificare: *„familia ofițerului rezervist are dreptul să opteze* între pensiunea egală cu solda gradului, fără reținere și crescută cu 1 | 5 și salarul ce primea ofițerul ca funcționar civil în momentul de a intra în campanie, salar fără rețineri“. Și chiar de nu i s'ar acorda la acest salar și sporul de o 1 | 5, și pe deasupra s'ar introduce în lege restricția, că această pensiune nu poate trece peste limita de 750 lei pe lună, totuși familia va fi mai avantajată.

Soluția noastră satisface nu numai o abstracție, care se chiamă dreptatea socială; ci oștirea însăși se va găsi în cîștig. *Ofițerul nastru va servi în campanie cu întreg devotament* cerut de cauza sfîntă, de a păstra neștirbit, ba chiar de a înălța prestigiul țării, cînd va ști că statul îi respectă toate drepturile din tim-

pul cît a muncit într'un serviciu public fie ca judecător, împărţind, dreptatea între oameni, fie ca inginer, construind drumuri, poduri şi diverse clădiri publice, fie ca dascăl, răspîndind lumina în popor etc.

7. Concluziuni

Şi acum, după ce ne dăm seamă pe deplin de situaţia în care să află ofiţerii de rezervă şi ce-i aşteaptă pe ei şi familiile lor în cazul unei campanii, vom rezuma în rînduriile de mai jos îmbunătăţirele, ce credem necesare pentru înseşi binele instituţiei.

Mai întîiu *vom scoate din cauză pe ofiţerii pensionari*, care o viaţă întreagă au gustat din binefacerile acordate celor ce au îmbrăţişat cariera armelor şi avînd în vedere numai pe acei ofiţeri de rezervă, cîţi n'au împlinit vrîsta pentru a eşi din acestă poziţie şi ca atari sunt presupuşi apţi de a participa la o campanie, intrînd în linia I, pentru aceştia a-şi propune :

a) *Să-şi procure lemnele de foc şi celelalte furnituri în acelaşi preţ ca şi ofiţerii activi.*

b) *Să călătorească pe căile ferate şi pe vasele plutitoare ale statului cu o reducere egală* cu acea acordată ofiţerilor activi.

c) *Să aibă dreptul de a se folosi de şcoalele militare inferioare*, unde până azi pătrund numai copii militarilor permanenţi.

d) Să se bucure de *aceleaşi înlesniri ca şi cei activi, la staţiunile balneare* ale statului.

f) **Statul să ia asupraşi echiparea ofiţerilor de rezervă**, reţinînd jumătate din cheltuele din solda cuvenită ofiţeri or la diversele concentrări. In schimb echipamentul va fi conservat în căzărmi.

g) Legea din 907 **să precizeze pînă la ce vrîstă anume ofiţerii rezervişti vor fi trimeşi în linia I,** şi de la care înainte vor rămînea în interiorul ţării, pentru a îndeplini un serviciu auxiliar.

h) Legea din 94 să dea drept familiei ofiţerului rezervist mort, sau grav rînit, cu ocazia unui serviciu militar, *de a opta între pensia gradului, şi salarul fără reţineri, ce-l primea ofiţerul ca funcţionar civil*, în momentul cînd a fost chemat sub drapel.

Unele din îmbunătăţirile de mai sus nu reclamă nici un ban din visteria statului. Singur echipamentul rezerviştilor presupunea cheltuele mai însemnate, pe care însă statul le poate susţinea cu bani *din fondul taxelor militare. S'ar găsi astfeliu adevărata raţiune a acestor taxe*, votate de parlameni asupra tinerilor cu termen redus.

Şi mai la urmă nu chestia băneasca ar putea fi o piedică la realizare propunerilor mele, cînd ele sunt dictate de cel mai elementar simţ de dreptate. Inseşi regulamentele şi morala militară prevăd. că nu poţi cere soldatului supunere oarbă, fără a sădi în inima lui credinţa că este tratat cu cea mai deplină dreptate şi nepărtinire.

Dacă glasul meu va fi ascultat şi modificările de mai sus să vor înfăptui, am convingerea că cele 3000 şi mai bine de ofiţeri de rezervă, pe care contează ţara la vreme de nevoe, *nu vor rămînea cifre goale*, trecute cu mîndrie în anuar şi diversele statistici, cu care ne place să ne fălim, înşelînd nu numai pe alţii, ceia ce la urmă poate să ne aducă oare care folos momentan, dar amăgindu-ne pe noi înşine, ceea ce poate fi o mare primejdie. *Cei 3000 ofiţeri de rezervă vor reprezenta o forţă reală*, un adevărat spor al puterii armatei în cazul unei campanii.

Se va curma atunci cu întîmplările neplăcute, ba chiar triste, cîte se petrec sub ochii tuturora, cînd vezi tineri în floarea vrîstei, oameni în plină sănătate, ca îndată ce li se înmînează ordinul de chemare, dau fuga în dreapta şi în stînga, să bată la uşa cutărui deputat, sau persoană influentă, milogindu-se să-l ia sub protecţie, şi se intervie, pentru a i dobîndi o aminare.

Cînd statul va face loc şi ofiţerilor de rezervă la masa din care pînă azi gustă nnmai cei activi, oaspeţii cei noi vor plăti cu recunoştinţă această atenţie, răspunzînd cu dragă inimă la toate obligaţiile. Ţara va avea atunci, în caz de războiu, pe lîngă număr, şi ceva mult mai de seamă şi *sufletul şi inima celor strînşi sub drapel.*

Şi aşi simţi una din cele mai mari decepţiuni din viaţa mea, dacă aşi şti că cele scrise de mine aici, sunt vorbe risipite în vînt, şi dacă nu se va găsi un reprezentant al naţiunii în parlament, să ia apărarea acestui element al armatei, care numără peste 3000 oameni, eşiţi din deosebite şcoale ale ţării şi tocmai pentru aceia conştienţi de rolul lor în societate şi de răspunderea ce au faţă de ţara care i-a crescut şi le-a dat lumina minţii, dar conştienţi în acelaşi timp şt de drepturile ce li să cuvin.

La întrebarea ce ne-ar pune cine-va că *oare nu e suficientă pentru noi singură onoarea de a avea dreptul să purtăm uniformă*, vom răspunde printr'o altă întrebare, că oare ofiţerii activi, care zilnic poartă uniforma şi deci zilnic se bucură de această onoare, şi care în 30—35 ani, dacă sunt la înălţimea cerinţelor carierei, pot urca toate treptele erarhiei, pînă la frumosul rang de general, *oare Dumnealor s'ar declara mulţămiţi numai cu solda gradului*, renunţînd în chip formal la toate avantajele şi înlesnirile, consacrate prin legi regulamente şi diverse dispoziţii? Negreşit că ar fi deprisos să aşteptăm răspunsul, ba nu stăm o clipă la îndoială, ce anume răspuns ni să va da. Nevoile vieţei zilnice înfrînează pornirele sufletului spre idealism, şi de aceia este extrem de rar cazul, să auzi despre un om, că-şi cheltueşte averea pentru binele unei instituţii publice, sau despre altul, că renunţă la salariul său, îndeplinind atribuţiile slujbei cu cel mai mare devotament şi în chip absolut dezinteresat. Prin urmare, la ce am face imputare cuiva, sau altcineva ne-ar face nouă, cînd împrejurările vieţel ne silesc pe toţi să fim la fel!

Dacă dimpotrivă noile serii de ofiţeri permanenţi complectează cadrele armatei, aşa încît legea din 907 poate suferi o modificare în senzul, că ofiţerii de rezervă vor fi întrebuinţaţi nu mai pentru paza înlăuntrul ţării, neapărat că toate propunerile de îmbunătăţiri formulate mai sus, nu mai au nici o noimă, de oare ce s'au pierdut punctul lor de razim.

Un rezervist

Februarie 1912

Asupra tăerei viilor

O chestiune de mare importanţă este tăerea viilor. Deşi în majoritatea lor au fost tăete de cu toamnă, totuşi proprietarii întinderilor mari fie din lipsă de timp sau din lipsă de braţe nu şi-au putut termina această lucrare, care este o „adevărată artă". Tăerea viilor prin greutatea executărei cu părere de rău ne prevede un viitor nu tocmai strălucit al marilor capitaluri, ce în ultimii timpi s'au întrebuinţat la reconstituiri şi chiar plantări noi de viţe. Primul sfat, ce aşi putea da unui proprietar de vii, e ca să facă tot posibilul să caute un om special tăerei. Acel ce va cunoaşte această lucrare uşor le va condnce pe celelalte. Tăerea viei, după cum ştim cu toţii, are mai multe scopuri, din care cel mai principal este regularea producţiunei; pentru aceasta cel mai important act este stabilirea unui echilibru de repartizare a sevei, acest echilibru e foarte greu de obţinut de oameni fără cultură, fără o bază fiziologică cît de mică. Practica îndelungată încă nu te poate apropia de adevăr.

O tăere „de mîntuială" cum actualminte se practică în mai toate viile noastre, ne poate arăta prăpastia viitorului, prăpastie în care munca şi capitalul, factorii principali, îşi vor slei puterea lor de producţiune.

Cum încă suntem în ajunul executărei acestei lucrări (în mică parte) mă simt dator a atrage cea mai mare atenţiune, ca d-nii proprietari de vii să caute a şi da toată silinţa ca lucrarea să se facă în condiţiuni nu bine, ci speciale, să nu caute a face economie, ca prin o diferenţă mică să angajeze oameni incapabili a face această lucrare. In cazul cînd se găseşte omul dorit să i se impue ca numărul lucrătorilor să nu fie prea mare, pentru a putea fi observaţi fie-care în parte şi foarte de aproape. O tăere cum am spus mai sus de „mîntuială" ar putea aduce daune de mii de franci pe mai mulţi ani (2—3 cel puţin), căci a readuce o vie prin tăere la o stare bună e nevoe de multă răbdare, mai multă ştiinţă şi de la sine mai multă cheltuială şi pe cît posibil ca acea lucrare de îndreptare să fie executată de aceiaşi persoană competintă. O mare parte din proprietari se miră, că viile lor nu produc atît măcar, ca să-şi scoată cheltuiala, dar de sigur, că viile acelora sunt distruse prin tăerea aşa numiţilor viticultori, cari după perderea mai multor ani pe la mai multe vii îşi iau acest titlu, feriţi-vă de ei şi ori-ce persoană, ce vi se recomandă cereţi-i certificatul emis de persoane autoritate în viticultură.

Alexandru Gall.
agronom-viticultor

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
— Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 complectă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.
Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

PAGINI DIN TRECUT

Prima concesiune minieră

Articolele 178 şi 179 din Regulamentul Organic cuprindeau oare cari dispoziţiuni relative la exploatarea minelor. Se simţise că subsolul ţărei e bogat şi Ruşii luaseră să reglementeze o viitoare exploatare a lui.

Iată textul acelor articole :

Art. 178. — Cînd se va descoperi niscaiva mine în pămîntul vre unui particular, acela slobod va fi să le lucreze singur, ori să le închirieze altuia, după voinţa lui, dînd stăpînirei a zecea parte în natnră, sau plătind visteriei a zecea parte din cîştig, scoţînd mai întăi la amîndouă întîmplările toate cheltuelile lucrărei.

Art. 179. — Iar de se vor dovedi că stăpînul moşiei unde s'au găsit acele mine, după sorocul de 18 luni ce'i va da Domnul, nu va avea mijloc de a lucra singur, nici va voi a le închiria altuia, atunci Domnul, împreună cu obişnuita Obştească Adunare vor chibzui de vor găsi cu cale, mijloacele spre a lucra acele mine dînd stăpînului moşiei a zecea parte din cîştig, după ce se va scoate toate cheltuelile lucrărei, şi pe lîngă aceasta despăgubindu-se după cuviinţă de stricăciunea ce vor fi pricinuit moşiei sale, săpatul şi lucrarea minelor.

Indată ce se sui pe tron Bibescu, un rus, Alexandru Trandafiloff, dîndu-se reprezentantul unei societăţi miniere, cere Domnului în 1848 să-i dea voe să facă explorări în munţi şi adăogă :

„Dacă proprietarii în pămînturile cărora se vor găsi metaluri, în curgere de 18 luni leiguite prin regulament, nu vor avea mijloace a le lucra singuri, sau nu se vor înţocmi pentru lucrarea acelor mine, cu societatea, prin contracturi legiuite, la o asemenea întîmplare, societatea să fie încredinţată despre partea stăpînirei, că dreptul ei însemnat prin art. 179 din R. O. va rămînea pe seama societăţei nu mai puţin de 12 ani, după întocmirea ce se va face în vreme, după sus arătatul soroc, care se va începe din ziua slobozirei poruncilor pentru care societatea roagă acum pe Înălţimea Voastră".

Statul administrativ, în şedinţa sa din 19 August 1843, închee după cererea Domnului şi insistenţa consiliului rus, să se dea voe mineralozilor d-lui Trandafiloff să se plimbe pretutindeni prin munţi şi să facă învoeli cu proprietarii unde se vor găsi mine, dînd stăpînirei o listă de proprietarii ce se vor învoi precum şi de cei ce nu vor primi tocmeala.

Cum se văzu în posesiunea acestei învoeli, Trandafiloff răspîndi un fel de proclamaţie-contract, prin care proprietarii dădeau voe societăţei ruse să cerceteze şi să exploateze terenurile lor, iar celor ce nu voiau să cedeze li se considera timpul de 18 luni (după art. 179)—nu de la găsirea minelor, ci de la acordarea autorizaţiunei societăţei.

Atunci o mişcare generală se produse printre proprietari, cari se văzură atinşi în proprietăţile lor.

Proclamaţia lui Trandafiloff, era o punere în întîrziere pentru exploatarea minelor, cari nici măcar nu erau descoperite. Proprietarii romîni se temeau că lucrările minelor vor distrage pe muncitori de la munca pămîntului şi că în eventualele conflicte ce se vor ivi între proprietari şi societate, aceasta din urmă—avînd în dos pe consulul rus—va fi sprijinit de ocîrmuire şi de justiţie.

Apoi după expirarea concesiunei de 12 ani, societatea băgînd mari capitaluri, rîdicînd clădiri şi executînd lucrări va cere prelungirea care de sigur i se va acorda.

Cel mai serios motiv însă în contra acestei concesiuni, era că îndată ce Trandafiloff va avea învoiala, ţara ar fi fost colonizată de ruşi, şi s'ar fi dat un nou prilej Rusiei, să se amestece în chestia proprietăţilor imobiliare.

Obştească adunare, care era chemată să ratifice concesiunea, fu de părere ca să se puie în acord cu art. 178 şi 179 din Regulament.

Bibescu, după mai multe tărăgăneli mai mult influenţat de ruşi, de cît din inimă, respinse de mai multe ori hotărîrea Adunărei, ba merse pînă a cere Porţei firmanul pentru suspendarea ei.

La urma urmelor însă o respinse şi el, astfel că Alexandru Trandafiloff n'a mai putut să caute „metaluri" prin munţii Carpaţi.

Pe timpul peripeţiilor acestei afaceri care a durat ani, Heliade Rădulescu a tipărit în foi volante satira „Măceşul şi Florile", care au făcut mult sînge rău ruşilor ;

Iată o parte din aceea fabulă, în care se strevăd clar personagiile :

Of! încoace, *of!* încolo!
Of! grădina răsuna.
Floricele curioase
Una p'alta se'ntreba :
—*Trandafir* să fie, lele?
—Nu e *trandafir*, surato;
—Vai de noi, de floricele!
—Ce o mai fi de noi cumnato?
—E *măceş*, lua-l-ar naiba,
Viorelele strigară,
E semn rău ca scaiul, sgaiba!
E sălbătăcie'n ţară....

Şi astă-zi, ce bogăţie din cauza „metalurilor", exploatate după legi chibzuite care garantează şi proprietarului şi concesionarului cinstea şi siguranţa.

S.

INFORMATII

❑ *Domnul C. Stere a sosit astă-zi în Iaşi, venind de la Arad.*

Clubul liberal local va fi convocat pentru mîine, Miercuri, în adunare generală în vederea întrunirei publice de Duminică, din Bucureşti,

❑ *Un comitet de iniţiativă s'a format în Bucureşti pentru a oferi un banchet d lui Stere, care a avut marele succes de a împăca pe toţi Romînii de peste munţii.*

Banchetul va avea loc în sala Liedertafel în cursul lunei curente.

❑ *Ieşenii pentru prima oară ieri seara au avut prilejul fericit să poată aplauda pe George Enescu. După ce mari ovaţiuni au fost făcute marelui artist în timpul spectacolului—o mare sărbătoarea aş teptat pe Enescu la ieşire şi în mari aclamări l'a condus, pe jos, la otel.*

❑ *Regimentul 8 calaraşi (Botoşani) va fi prefăcut în regiment de roşiori, de oarece se află într'o regiune, care nu dă călăreţi buni.*

❑ *Examenele de capacitate pentru istorie, vor începe în ziua de 12 Martie la Universitatea din Bucureşti.*

Comisia de examinare se compune din d-nii A. D. Xenopol, preşedinte, I. Ursu şi Pârvan, membri.

❑ In urma inspecţiunilor făcute, ministerul instrucţiunei aflînd, că la şcolile primare urbane şi rurale elevii sunt expuşi la boli, din căuză că nu se dă atenţiunea curăţeniei şi ingrijirei corpului lor, educaţiunii lor fizice şi că în timpul clasei elevii suut trimişi să facă diferite servicii exterioare institutorului şi învăţătorului, din care cauză se stînjeneşte învăţămîntul, ministerul a trimis o circulară tuturor directorilor de şcoli primare prin care le atrage atenţia supra educaţiei fizice a copiilor şi interzice cu desăvîrşire trimeterea acestora afară din clasă în timpul orelor de studii.

❑ **Şcolare.**—Se aduce la cunoştinţa elevilor pregătiţi în familie, institute private şi celor cari frecventeară cursurile gimnaziilor şi liceelor, că au sosit la secretariatul liceului naţional programele analitice de clasele I, II şi III. Stocul pe clase fiind numai de 50 programe de fiecare clasă, să se grăbească fiecare a şi-l procura, spre a nu se epuiza.

— Direcţia liceului naţional a înaintat Ministerului Instrucţiunii tabloul elevilor, cari vor pleca în familii pentru vacanţa Paştelui, şi pentru cari li se acordă o reducere de 50 la sută.

— De asemenea s'a intervenit la ministerul Instrucţiunii, ca să trimeată 2 bilete colective dus şi întors distanţa Iaşi-Constanţa-Constantinopole, cu reducere de 50 la sută, pentru 20 elevi ai clasei VIII a liceului Naţional şi un număr de 10 persoane (profesori cu familiile lor).

— Ministerul Instrucţiunii a acordat un concediu d-lui G. N. Mihailescu, suplinitor la catedra de l. franceză a d-lui Octav Botez, de la 5 Martie pînă la 1 Maiu c., în vederea examenului de capacitate pentru limba romînă.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ D na Tisescu maestră de croitorie la şcoala profesională de fete din Iaşi, a cerut punerea sa în retragere pe ziua de 1 Octombrie.

❑ E vorba ca liga culturală să ia iniţiativa, pentru a se aduce în Iaşi rămăşiţele pămînteşti ale lui Vodă-Cuza şi Vasile Alexandri, care să fie aşezate în catacombele din paraclisul bisericei Trei Erarhi.

❑ Directorul depozitului de tutun din localitate, a înaintat azi o adresă ministerului de finanţe, prin care arată, starea deplorabilă în care se găseşte drumul ce duce de la vamă la oraş, din care cauză a trebuit să suspende transporturile de sare.

❑ Direcţiunea generală a serviciului sanitar, a intervenit pe lîngă medicul primar al oraşului, invitîndu-l a forma cu amănuntul inventariul averei serviciului, inventar care urmează să fie trecut într'o condică special înfiinţată pentru acest scop.

❑ Administraţia comunală a amînat din nou chestia prelungirei liniilor de tramvaiu, numind o nouă comisiune, care să studieze această chestiune.

Abuzurile poliţiei

Sergentul de poliţie Vatamanu, cu serviciul de noapte în punctul str. Mirzescu, nu mai vrea să continue a fi sergent. De frica pedepsei de care-s loviţi sergenţii, cari nu şi-au isprăvit angajamentul, dînsul caută tot felul de motive doar va fi dat afară. Şefii săi însă nu vreau. De aci în loc de pedepsirea sa, ori alte mijloace de constringerea sa, represalii asupra negustorilor şi a comerciului lor. Dar ce ştiu aceştia. Poate însă Prefectul de poliţie să ia atari măsuri? Poate suspenda exerciţiul comerciului cuiva, din proprie iniţiativă, fără dispoziţie de lege şi fără hotărîre judecătorească? De sigur că nu. Şi cu toate acestea şi cu tot avertismentul ce i s'a dat de către amicul nostru d. O. Teodoreanu, din ordinul prefectului de poliţie Stroja, pe ziua de Duminică 4 Martie 1912, au fost închise 24 ore, circiumile comercianţilor Froim Şaim, L. Blum şi M. Grinberg din str. Mirzescu, sub cuvînt că contrar ordinului Prefectului ar fi dat de băut sergentului Vatamanu.

Dar dacă contravine legei beţivilor, însuşi agentul care-i are în priveghere, cine strică, circiumarul? Dar dacă nu contravine ci simulează numai o stare de ebrietate, doar, doar, va isbuti bietul om să fie dat afară, sînt vinovaţi circiumarii şi pot fi împiedecaţi de a-şi exercita comerciul? Am vrea să cunoaştem textul de lege, care permite aceasta? Şi cu toate acestea lucrul s'a petrecut. Dar o atare procedare nu poate rămîne nepedepsită. Avertizăm Parchetul general şi parchetul Trib., spre a lua măsurile cuvenite în contra unui Prefect abuziv, care-şi permite asemenea, *abuzuri de putere*, căci faptul său întruneşte toate elementele delictului de abuz de putere şi nu poate rămîne nepedepsit. Nu-i vorbă, Prefectul Stroja, a mai făcut dovadă de temeritate, în cazul cu d. Simu, cînd a ţinut închis tunelul otelului Trayan, abuzînd de puterea poliţiei, vreme de peste 20 zile, pînă cînd justiţia achitînd pe bănuiţii de poliţie, l'a pălmuit cu cea mai energică dezaprobare. Atît însă nu ie îndeajuns pentru un ind vid cu o atît de groasă epidermă.

Deliquent ordinar, funcţionar abuziv, acest logofăt de casă al celebrului barbat de stat Dim. Greceanu, ajuns Prefect de poliţie, evident că nu poate avea nici altă mentalitate şi nici alte procedeuri, de cît pe acestea. Dar că nu se iau măsuri contra sa, aceasta ie neiertat şi aceasta încurajează pe cretini. De ce stă neactiv parchetul? Cum tolerează parchetele, atît de vigilente pentru mici şi neînsemnate abuzuri, pe acele ale Prefectului Stroja şi a nenorociţilor săi subalterni?

Dar dacă parchetul nu are curagiul necesar să şi facă datoria, ce fac Miniştrii de justiţie şi de interne? Cum tolerează d-nii Al. Marghiloman şi M. Cantacuzino asemenea procedeuri arbitrare şi ilegale, cari dacă sînt nedemne de acel ce le săvîrşeşte, compromit şi pe acei ce le patronează.

Şi d. Carp vrea să stîrpească abuzurile administrative? Şi d. Carp le şeful unui guvern de reparaţii sociale? Şi d. Carp, sufere asemenea silnicii şi nu avizează? Halal să vă fie d-lor guvernanţi. Pe cînd bataia la răspînteni? Pe cînd confiscarea averilor? Pe cînd surghiunul la Mănăstiri?

Nu vom zice cu Hamlet: *la mănăstire, la mănăstire...* ci cu Eminescu vă strigăm unora: *„la Mărcuţa"*, celorlalţi: *„la puşcărie"*.

❑ A apărut *Ilustraţiunea romînă*, revistă ilustrată, Bucureşti, str. Academiei 6, o revistă foarte bogat ilustrată şi de o îngrijire de editare, care o face să fie absolut în genul Ilustraţiunei franceze. In afară de cele 60 ilustraţiuni, revista cuprinde şi următorul bogat sumar:

Victor Eftimiu: Sonet pentru Lyda (versuri).—Ion Minulescu: Din carnetul unui nebun.—Al. Cazaban: O farsă de vînătoare. — Corneliu Moldovanu: Insemnările unui pribeag.—B. Nemţeanu: Tereza din Satmar (versuri).—G. Cair: Vinul, jocul şi femeile.—N. Pora: Mosafirul nepoftit. — T. A. Teodoru: Expoziţia Mützner-Angelescu.—O. Firmin; Insemnările unei florărese.—R. V.: Inchisorile noastre, etc. etc. etc. şi cu 60 ilustraţiuni artistic executate.

❑ D. dr. Grigoriu, medic comunal, a inspectat azi fabrica de cîrnaţi din strada Bularga 57.

D-sa a luat mai multe probe, spre analisă.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Ultime INFORMAŢII

❑ **CRIZA IN GUVERN. — Criza în guvern a izbucnit din nou. De astădată provocatorul ei este Suveranul, care pretinde guvernului, pentru restabilirea liniştei, să prezinte, înainte de a se închide Camerele, un proiect delege** *pentru abrogarea legii tramvaiului,* **ceea ce înseamnă că Coroana cere capul guvernului.**

In consiliul de miniştri ce a a avut loc ieri, s'a discutat această chestiune. Primul ministru, care vede în cererea Coroanei o desavuare a actualului guvern, în special desavuarea ministrului de interne, a arătat că guvernul nu poate cere abrogarea legii tramvaiului.

S'a căzut de acord ca d-nii P. P. Carp, Al. Marghiloman şi N. Filipescu să lasă din guvern şi să propună intrarea în minister a d-lor T. Rossetti, C. Olănescu şi M. Săulescu, cari, tustrei, au vederi împăciuitoare în chestia tramvaiului.

Demisiile celor trei miniştri citaţi urmează să se producă înainte de întrunirea de Duminecă a opoziţiei—dar cercuri politice bine informate se îndoesc dacă Regele va admite remaniarea.

In tot cazul ea nu va fi admisă, fără ca Regele să nu consulte, în prealabil, pe cei doi şefi ai partidelor de opoziţie.

Criza în guvern a izbucnit din nou. Tocmai cînd credea că va scăpa de bucluc prin închiderea Parlamentului pînă la 15 Noembrie, guvernul Carp a intrat într'un nou bucluc, din care va putea scapa numai dacă va comite o dublă sinucidere; să renunţe la legea tramvaiului şi să admită înmormîntarea politică a d-lui Marghiloman.

❑ **Toate organizaţiile liberale şi conservator-democrate din provincie, vor lua parte la întrunirea ce se va ţine în Bucureşti, Duminecă, 11 c.**

❑ *Direcţiunea tramvaiului electric a intervenit ca să se scoată din ordinea de zi a şedinţei de astăzi, discuţiunea în chestia prelungirei liniilor de tramvai.*

Comisiunea compusă din d-nii inginer Savul şi Ene, a înaintat administraţiei comunale un raport detailat, cuprinzînd 25 pagini de tipar şi în care, în rezumat, conchide că prelungirea liniilor de tramvai cuprinde în sine avantagii importante pentru direcţia tramvaielor. Aceasta din urmă avînd intenţiunea de a face o întîmpinare scrisă a cerut amînarea chestiunii pînă la întocmirea răspunsului.

Tot în legătură cu această chestiune e posibil ca d. von Lölhöfel, directorul tramvaiului din Iaşi, să întreprinde o călătorie de consult la Berlin.

❑ *O vie agitaţie domneşte printre studenţii în medicină, din cauza refuzului ministrului de Instrucţie, de a crea laboratorul de Bacteriologie, care este absolut necesar şi fără de care nu se poate macar concepe un studiu teoretic asupra Bacteriologiei.*

Studenţii vor înainta ministrului un memoriu prin care vor aminti că pe aceiaşi temă au înaintat deja plîngerile lor drepte acum 2 ani, cînd, în urma grevei ce au proclamat, li s'au făgăduit îmbunătăţirile ce cereau şi fără de care Facultatea de medicină din Iaşi li se pare o parodie tristă, faţă de mijloacele întinse de studiu ce se dau Facultăţei din Bucureşti.

Amintind făgăduelile ce li s'au făcut, pentru a'i face să înceteze greva, acum 2 ani, studenţi speră că nu vor fi siliţi din nou să revendice mai energic ceea ce de atîta vreme li se făgăduieşte, adică dreptul la lumină.

❑ *Ministrul instrucţiunei, de şi îl face pe grozavul, pe omul care nu capitulează, a capitulat în chestia transferării profesorilor universitari din Iaşi la Bucureşti —în caz de vacanţe.*

Articolul special a fost modificat în înţelesul, că, la ivirea unei vacanţe, vacanţa va fi publicată în „Monitor" şi profesorul din Iaşi va putea fi mutat, la cerere, la Bucureşti, cu avizul senatelor universitare.

❑ *Administraţia comunală din Iaşi, după ce a înfiinţat o nouă taxă de trei la sută asupra chiriilor caselor pe stradele unde există canal, a întocmit un proiect prin cari taxele asupra gunoaielor se majorează* **la triplu.**

Proiectul urma să fie discutat în şedinţa de ieri a consiliului comunal, dar faţă cu stăruinţile consilierilor, cari au declarat că li e frică să voteze asemenea taxe, proiectul a fost retras momentan.

❑ D. Colonel Cernătescu, comandantul regimentul 13 Ştefan cel Mare pe ziua de I Aprilie va fi trecut comandant al brigăzei 15 din Iaşi.

Colonelul Vrabie va fi adus de la Turnu-Măgurele în locul d lui colonel Cernătescu.

D. colonel Stamatopol îşi va regula drepturile la pensie, pe aceiaşi zi.

❑ **Duelul de astă-zi.**—Astă-zi dimineaţă, pe la orele 9, a avut loc o eşire pe teren între d-nii Mavrodi, avocat, consilier comunal, şi maior medic Sava Goiu,—în manejul Reg. 7 Roşiori.

Martorii d-lui Mavrodi au fost d-nii Const. Negruzzi, prefectul judeţului şi I. Zarifopol; ai d-lui maior Sava Goiu: d-nii maior Olteanu şi căpitan Sturdza. Medic d. dr. E. Juvara.

Au avut loc cinci reprize de cîte două minute fără nici un rezultat.

Adversarii nu s'au împacat pe teren.

❑ Administratorul de plasă Petru Văsescu, ducîndu-se în comuna Bălţaţi pentru a aplica sechestru, asupra averei lui Dumitru Popescu, fiul acestuia din urmă Ion Popescu se repezi cu o furcă de fier la creditorul său, Bercu Grinberg, din Tg. Frumos, şi ameninţă pe administratorul de plasă.

Din ordinul administratorului de plasă Ioan Popescu fu arestat, înainte de ce a fi putut lovi însă.

❑ **Podul administraţiei comunale.**—Cele ce se petrec la comună constituesc o ruşine şi un scandal nemai pomenit.

Abia cîteva zile ne mai despart, pînă la aplicarea noului budget şi pînă în acest moment, habar n'are de modul cum acest budget urmează să fie alcătuit.

Toate chestiunile ce interesează mai de aproape oraşul, sunt mereu amînate din cauza lipsei din oraş a primarului care n'a avut ce raporta, cînd d. Cosmovici în plin consiliu, i-a aruncat vorba: „apoi d-ta nu eşti nici o dată în Iaşi".

Pentru fiecare şedinţă, se pusese la ordinea zilei, chestia tramvaiului şi pînă azi ea nu a fost rezolvită, din cauză că nici un consilier n'a putut fi lămurit.

In şedinţa de Sîmbătă s'a votat un caet de sarcini, pentru darea în antreprză a întreţinerei şi asfaltarea stradelor.

Caetul de sarcini prevede concesiunea pe timp de 40 de ani. S'a şi fixat termenul de licitaţie,—dar caetul de sarcini s'a votat, fără ca macar să i se dea citire.

Aceasta nu s'a mai văzut.

Activitatea administraţiei comunale se mărgineşte în atribuţiunile următoare: d. Grecianu voiajează, cc. Iancu Stamatiu se resboeşte cu vitele oamenilor, iar d, Cosmovici cu serviciul apelor.

In schimb nu se realizează nici o îmbunătăţire şi chiar lucrările curente sunt stingherite.

*

Nu e însă mai puţin adevărat, că pricepuţii din fruntea comunei, găsesc timpul necesar, pentru a se ocupa de năzbătii, ce provoacă ilaritate funcţionarilor.

Astfel pentru moment toată preocuparea administraţiei comunale e îndreptată în spre expropieri, pentru deschiderea unei străzi, care să treacă prin curtea Primăriei.

Dar pe lîngă această nouă stradă, pentru care nu există nici o grabă, şi care ascunde o chestie foarte problematică, onorata administraţie proectează acuma, să facă un pod aerian care să meargă de la farmacia J llea, pînă la cimitirul Eternitatea.

Podul acesta, pe care probabil se vor plimba actualii edili, va purta numele de: Podul Posnovici.

❑ Facultatea de medicină va scoate anul acest 14 medici noui.

Susţinerea examenului de ultim de doctorat va începe în ziua de 13 Martie, cînd d. Constantin Gheorghiu îşi va susţinea teza, tratînd despre: „Traumatisme, Plăgi prin împuşcături cu arme de foc, sau arme albe".

La 14 Martie, îşi va susţinea doctoratul în medicină d. E. I. Mironescu, fost intern al spitalelor Sft. Spiridon şi Caritatea preparator al clinicei dermatosiphilitice.

Teza sa de doctor are de subiect: „Formula leucocitară în siphilis şi modificările ei prin tratamentul cu Erlich-Hatta (606)".

Comisiunea examinatoare va fi compusă din d-nii profesor Demetriade preşedinte, Mezincescu, E. Puşcariu, Thiron, Panaite Zosin, şi Socor membri.

❑ D. dr. Misir, medic comunal, a inspectat azi şcoala de fete „Carmen Sylva", pe care a găsit-o în cea mai perfectă stare de higienă şi salubritate.

❑ Direcţiunea generală sanitară comunică că s'a autorizat intrarea în ţară a cetelor de lucrători din Turcia Europeană cu condiţiune ca să fie supravegheaţi prin vizitare la domiciliu timp de 5 zile.

Patronii sunt obligaţi să arate localitatea unde lucrătorii se duc iar d-nii medici sînt obligaţi a înştiinţa pe medicii localităţilor respective pentru a-i avea sub supraveghere 5 zile.

❑ Mîni, 8 Martie, se va ţinea la Casa centrală examenul candidaţilor pentru locurile de secretari şi comptabili. Din Iaşi va pleca numai d. Ioan Păun, fost secretar-comptabil la corporaţia confecţiilor.

❑ Comitetul „Uniunii Evreilor Pămînteni" a intervenit la Ministerul de finanţe cît şi la Camera de comerţ din localitate, pentru a se pune capăt abuzului ce se practică de către autoritatea poliţienească cu închiderea circiumelor fără sesizarea justiţiei. De la întîmplările de astă vară cu scandalul tramvaiului, din Socola, prefectul de poliţie a întrodus acest uz şi-l practică sistematic în modul cum a arătat şi d. O. Teodoreanu în numărul nostru din 4 Martie.

❑ Astăzi au fost afişate la Camera de comerţ, listele membrilor pentru adunarea generală şi adunările speciale ale tuturor breslelor din localitate, în scop ca cei trecuţi cu vederea, şi neînscrişi în liste să aibă timpul de a reclama.

❑ Dl. V. Dimiu inspector şcolar secundar a stat opt zile în localitate. Intre altele d sa s'a interesat de cauzele retragerei unui însemnat număr de elevi din cursul superior al liceului şi condiţiunile în care au fost înscrişi în institute particulare, după 1 Ianuarie.

❑ Cum evită un duel poliţia lui Stroja.

Poliţia a aflat din ziare, că o eşire pe teren avea să aibă loc astă zi. Poliţia voia să împiedice duelul, de şi unul din martor era însuşi prefectul de judeţ.

Cum să împiedice duelul? Un poliţist, în trăsură, s'a luat după trăsura unuia din combatanţi şi a mers după elpînă, unde trebuia să aibă loc duelul —nu mai departe, de oare ce nu-i s'a dat drumul poliţistului.

Atunci cum avea să împiedice duelul? Şi chiar dacă ar fi intrat pe teren, cu ce drept un poliţist, chiar prost, cum este special, poate el opri un duel?

❑ **Judiciare.**—Procesul falimentului Iacobi, în ce priveşte pe complici, socotit a fi judecat astă-zi la secţia II a Curţii, a fost amînat pentru aducerea unui dosar şi registrelor.

— Procesul pe care artistul P. S. Alixandrescu l'a intentat direcţiei teatrului naţional din Iaşi, pentru majorarea cvantumul i pensiei, s'a înfăţoşat astă-zi spre judecare la secţia I a Curţii.

Apelantul era asistat de d. C. B. Penescu, iar direcţia teatrului, reprezintată prin d. M. Sadoveanu, de d. Eug. Herovanu. Apelantul a ridicat incidentul ca să se numească un expert, care să constate cvantumul pensiei. Curtea nu s'a pronunţat asupra expertului, dar a obligat direcţia teatrului să depună, la grefă, statele de lefuri ale d-lui Alexandrescu pe anii 1904—1909.

— Numita Malca Davidovici, acţionată pentru conrupere de minore, a fost condemnată astă zi de Curte, s. II, la 15 zile închisoare.

— Procesul de revendicare de teren petrofiler, pe care statul l'a intentat societăţii de exploatare din Solonţi (Bacău), se judecă astă zi la secţia I a a Curţii.

— Desbaterile în procesul Natan Wachtel au fost reluate astă-zi la s. I a tribunalului. S'a dat cuvîntul acuzării, reprezintată prin primul procuror, după care va vorbi pentru Wachtel d. Osw. Teodoreanu.

— Violul comis de băietanul I. Popescu din Sculeni, asupra unei fetiţe de şapte ani, a fost instruit astă-zi de judecătorul de instrucţie cabinetul I.

Băietanul a fost pus în libertate.

❑ Fire de saltimbanc, este titul piesei principale a noului program cinematografic (Pathé-Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Marţ. — Fire de saltimbanc este un mare roman dramatic (în 2 părţi) magistral redat de artişti dramatici superiori.

Noul program cuprinde apoi: „ONOARE", epizod din viaţa unui proscris —o admirabilă istorisire însufleţită.

Stropirea comunală, scene comice.

Carnavalul unui soţ, scene humoristice.

Golful Spezia (Italia), scene şi vederi de călătorie însufleţită.

A doua lună de miere, comedie.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Bucureşti 6 Martie

Criza din guvern

Bucureşti. — In cercurile guvernamentale, se afirmă, că criza din guvern a intrat într'un stadiu acut, care necesitează o rezolvire urgentă.

In sînul guvernului se agită ideea, ca d. Carp să prezinte Regelui demisia şi să recomande Suveranului un guvern de tranziţie, sub preşedinţia d lui Maiorescu, care să resolve toate chestiile tulburi.

Din acest guvern nu vor face parte d-nii Carp, Filipescu şi Marghiloman

In locul lor ar intra d nii Olănescu, M. Seulescu şi un general.

*

Dar nici această propunere nu găseşte aprobarea întregului guvern. Astfel d. Marghiloman ţine cu ori ce preţ, ca d. Carp să facă parte d n noua formaţiune, pentru ca ast-fel noul guvern să fie o continuare a celui actual.

Tinerii conservatori s'au pronunţat categoric împotriva unei eventuale intrări al d-lui Mehedinţi, aşa că această candidatură s'a îndepărtat cu totul.

D. Carp, a opinat, ca în cazul cînd se va pretinde, ca un profesor universitar, să intre în minister, acel profesor să fie d. Petru Missir.

*

Lucrurile însă s'au grăbit.

Eri d. Carp a fost în audienţă la rege.

Plecînd de la Palat d. Carp, a contramandat consiliul de miniştri, ce avea să aibă loc eri la orele 5. p, m.

Consiliul a fost amînat pentru azi, la orele 5 seara.

In acest interval d. N. Filipescu, care se afla la Cameră, a fost înştiinţat, că e invitat la Palat.

D. Filipescu nu solicitase audienţă.

Seara a avut loc o consfătuire intimă a membrilor guvernului.

S'a hotărît ca în consiliul de miniştri de azi, să se tranşeze în definitiv criza, care nu mai poate fi amînată.

*

Neputînd şti dacă regele se va mulţumi cu propunerea unui minister de transiţie, pe de altă parte nevrînd să se acrediteze că guvernul a fost silit să se retragă, pe urmele hotărîrei înaltei curţi de casaţiune, gugernul pare decis a se retrage în definitiv, găsind o platformă care să-i servească ca motiv de luptă în opoziţie.

O desminţire

Bucureşti.—Se desminte ştirea, despre demisia d-lui Peretz, inspector general al învăţămîntului.

Nou ziar

Bucureşti. — E vorba de apariţia în Capitală a unui ziar cotidian, care să apere politica d-lui Marghiloman.

Budgetele

Bucureşti. — Azi la Cameră, d. Carp va lua cuvîntul, în discuţie generală asupra budgetelor.

Concentrările

Bucureşti. — Un ordin al ministrului de răsboiu, anunţă că concentrările în taberile regionale, se vor face între 1 Aprilie şi 20 August.

In tabără nu se va găsi nici o dată mai mult, decît o brigadă mixtă.

Situaţia în Macedonia

Sofia.—Secretarul ministerului de interne turc Chuki şi Abdul Hamid, inspectorul general al ministerului de interne, au sosit la Sofia, şi au cerut să li se acorde o convorbire cu reprezentanţii miş ărei Macedonene. Li s'a răspuns însă, că organizaţia macedoneană nu doreşte să stee de vorbă, în ce priveşte negocerile, cu reprezentanţii guvernului turcesc şi că acţiunea bulgară va continua, până ce va ajunge să se provoace o intervenţie internaţională spre a putea obţine autonomia Macedoniei.

Un răspuns

Bucureşti.—D. Măldărescu, fostul procuror de Olt, publică în „Viitorul" de azi, un răspuns, cu privire la invinuirile ce i s'au adus relativ la ororile inutile.

Aeroplanele în războiul turco-italian

Tripolis.—Agenţia Stefani află că nu s'a întîmplat nici un incident la Tripolis, Derna şi Tobruk. La Bengazi aeroplanele italiene au sburat eri şi au aruncat mute bombe pe duşmani, care au pricinuit mulţi morţi.

Incercare de sinucidere

Piatra N.—D-ra Anica Popescu, fiica falşei contese Tö ok, fiind supusă la un regim celular, a incercat să se sinucidă prin strangulare.

A fost însă observată şi impedecată la timp.

Colegiul din Bucureşti şi reforma universitară

Bucureşti. — Colegiul universitar s'a întrunit aseară, sub preşedinţia d-lui Pangrati, pentru a discuta reforma universitară.

D. Bogdan, a comunicat promisiunea d lui Arion, de a ţinea în seamă desideratele profesorilor universitari.

D. dr. Toma Ionescu a arătat că profesorii facultăţii de medicină au acceptat în principiu proectul, rămînînd însă ca d. Arion, să aducă modificările cerute.

D-nii Dişescu, Dragomirescu şi doctor Istrati, au cerut amînarea proectului, de oare-ce nu e bine studiat.

Această părere a fost combătută de d. Em. Antonescu.

Fiind oarele înaintate, colegiul a amînat continuarea discuţiunei.

Camera comunelor

Londra.—Primul ministru Asquit, va supune adunărei mînei în Camera comunelor, un proect privitor la minimum de salar pentru mineri. Se crede că acest proect va putea fi trecut Joi.

Apoi primul Bord al amiralităţi va depune budgetul marinei.

D. Churchil ia cuvîntul şi declară că cheltuelile privitoare la construcţia de vase a scăzut puţin, din cauza grevelor minere.

A sosit momentul prielnic, ca engleji şi germanii să recunoască fără sfială şi fără neînţelegere condiţiile în care influenţa pe mare trebue să se stabilească.

Anglia are mai mult dreadnoughturi de cît cele mai mari puteri navale împreună.

Nu e de prisos totuşi să se recomande camerei norma de două dreadnougnouturi engleze pentru unul german.

GREVELE

Londra.—O mie de şofeuri s-au pus în grevă căci patronii nu s'au ţinut de condiţiunile concedate.

Retragerea guvernului

Bucureşti —In cercurile guvernamentale se afirmă, că în urma consfătuirei ce a avut loc, guvernul a îndepărtat toate combinaţiile unui guvern de transiţie, de oare ce dl. Carp, şi a declarat ferma hotărîre de a se retrage din fruntea treburilor

Regele va fi încunoştiinţat de aceasta, prin demisia d-lui N. Filipescu pe care acesta o va prezenta probabil chiar azi după care d. Carp va depune demisia întregului guvern.

In cercurile politice se dă ca sigur un guvern Take Ionescu.

Intristaţii: Iancu Vidraşcu, Hortense şi Teodor Vasiliu, Georgel Gheorghiu, Gheorgheşi Constanţa Vidraşcu, Clara Vidraşcu cu copii, precum şi familiile: căpitan Cazacincu, Dan, Tatovici, Gilcă, Macarovici, Antonescu, Paolu, etc. e c. au durere a vă anunţa încetarea din viaţă a iubitei lor soţie, mamă, bunică, vară, cumnată etc. etc.

✝

Eufrosina Vidraşcu

în vîrstă de 66 ani

şi vă roagă să bine-voiţi a asista la ceremonia religioasă care va avea loc Mercuri 7 Martie, ora 2 p. m. la locuinţa sa din strada Ianov 3, de unde cortejul funebru va porni la cimitirul Eternitatea.

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajduri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi gheţărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI
Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA
Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —
CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE
Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile mușamale, bascule ‚Garwens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii
„PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAȘI
Fondată în 1856
Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi
Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentație
Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă
Matineuri
Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului
IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI
— Casă de încredere, fondată în 1892 —
NOTE de MUZICA
Asortiment complect după Programa Conservatorului
Instrumente muzicale și Accesorii
VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT
Piane și Pianine
Reprezentanța renumitelor fabrici
STEINWEG, ROSENKRANZ
Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE
ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*
PATINE CU RULETE
PENTRU SKATING
Calitate superioară—Prețuri reduse

RUCHE à Cadres mobiles
Prix: 20f
Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

Magasin GARIEL PARIS
GRILLAGES, etc.
Album sur demande

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiunile cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

3 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OP

ZI

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, Str. Gh. Asachi 25 | S

Guvernul Carp.... a fos

De mortuis nihil nisi bene, ziceau cei vechi; adică despre morţi nu se poate vorbi de cît de bine; aşa şi de guvernul Carp datoria ne face a nu vorbi de cît de bine, acum la darea sufletului.

Şi ne vom întreba: la ce a venit d. Carp în fruntea afacerilor? Ce a făcut cît a stat în fruntea afacerilor? Care va fi soarta partidului d-lui Carp, după istovirea sa?

Să facem puţină metafizică politică, căci pentru carieră politică a d-lui Carp se începe să şi filosofezi, nu numai să dai cu toporul ca într'un arbore boştiuros.

D. Carp a venit la putere după indicaţiunea *proprie* a Coroanei, susţinută şi recomandată de şeful partidului liberal. Acestea sunt 2 adevăruri politice, mărturisite de organele în drept.

Coroana îşi luase indicaţiunea sa *proprie* nu din voinţa naţiunei, care condemnase pe Carp, ci din raţiunea de stat, că e bine a fi în ţară numai 2 şefi de partide, indiferent dacă sub acei 2 şefi sînt sau nu mai multe curente şi clici. Coroana s'ar fi abătut de la *credul* său politic, procedînd altfel, adică trecînd puterea de-a dreptul d-lui Take Ionescu căruia ţara îi dăduse toată încrederea, tot sufletul.

La această indicatiune *proprie* a Coroanei, şeful guvernului liberal *s'a asociat*, pe motivul că d. Carp ar fi reprezentînd mai clasic şi mai autoritar conservatorismul, şi că ar *fi mai cinstit* şi interesele ţării mai bine garantate.

D. Brătianu nu s'a ruşinat mai apoi să spună că s'a înşelat, făcînd acele scuze publice şi în întruniri pentru cetăţeni şi între 6 ochi la palat.

Noi am considerat această cale a Coroanei ca o certare din dragoste, că adică Coroana îubind democraţia a dat puterea d-lui Carp, ca s'o mai certe un an, pentru ca în fine astăzi să i se dea deplină satisfacere. Tocmai vorba din vechi că pe cine Dumnezeu iubeşte îl ceartă; sau ca înrădăcinatul obiceiu al ţăranului, că iubindu-şi ţaranul femeea o direge certînd o, cum el să pricepe s'o certe.

Democraţia romînă a fost certată 14 luni de zile de Măria Sa Regele prin guvernul Carp. Să vedem acum *ce a făcut?*

D. Carp a venit cu formula: *reparaţiuni sociale*. Să fim drepţi aici că guvernul Carp silit de greul alegerilor a alergat la coada de ceapă să atragă lumea. Individual a deschis *zărăfie* politică; a cumpărat conştiinţile cu aurul Iudei, a molipsit de molima corupţiunii toate clasele sociale; de sus de la Universitate pînă la mahalagiul cel mai mititel a cumpărat, conştinţile. Iar ca platformă generală a scos formula eftenirii traiului. D. Carp a atins imposibilul. Ceia ce n'atîrnă de legi, căci e chestie mondială, eftenirea traiului, d-sa a luat'o în circă şi a bătut doba în ţară.

Lumea naivă a crezut guvernul, căci a avut darul d. Carp să-şi crează el singur formula pe jumătate. In loc ca traiul să se eftenească s'a ajuns la cîteva formule de guvern: degrevarea de imposite a unei categorii de cetăţeni cu un venit minimal de 300 lei.

Aceasta va rămînea. Nu că în aceasta d. Carp a inovat; dar nevoia l'a împins pe d-sa la acest pas. Cînd s'a votat taxa de 3 la sută pe salarii s'au scutit de taxe un minimum de salarii de 2500 lei pe an. Că d. Carp a înţeles pe dos formula, că a scutit întinderea de pămînt nu rentabilitatea pămîntului, asta se va reface, dar principiul fiscal s'a prins şi va rămîne.

In colo totul praf, totul cenuşă.

Mai prinsese de coadă o chestie de reparaţie socială, dînd comunei Bucureşti un cîştig de 173000 lei pe an mai mult în chestia tramvaelor. Dar pentru acest lucru s'a cheltuit atîta ură, atîta patimă, atîta răutate, că viaţa noastră politică a stat în loc din cauza a 173000 lei mai mult sau mai puţin.

Dl. Carp în nesocotinţa lui, solidarisîndu-se cu d. Marghiloman a călcat constituţia şi azi este evident lucru: guvernul Carp expiază tocmai din cauza acestui rău constituţional el fiind şeful grupării, care avea de emblemă *constituţia* şi ziarul lor era *Constituţional*.

Tot duiumul de legi votate nu repară întru nimic răul capital al intenţiilor de a se călca constituţia, guvernul Carp era dus de un duh rău şi el personal n'a avut puterea să ţină frîul. Ii scăpase călăuza din mînă şi a mers aşa anapoda, că va fi de pomina acest guvern.

Azi cînd deja guvernul nu mai ţază, mîine cînd formal va fi altul, va respira liber, că a eşit la lima se va vedea mîne elanul cu care de craţia va saluta pe omul, care a ş să pue urechea la inima ţării, prindă pulsul, ca se ducă acest po spre noi cuceriri politice.

Dl. Carp duce cu sine o întreagă gină de viaţă politică închisă de ast înainte. Dl. Carp va avea meritul însemne o epocă în istoria politică co temporană; nu însă epoci de acele c se deschid prin d-sa, ci de acele ce închid prin d-sa. Un Romul a incep istoria Romei şi tot un Romul a incl iat'o; dar ce deosebire! Un Constan cel Mare a început viaţa Bizanţului, tot un Constantin a încheiat'o în 14 dar ce deosebire!

Dl. Carp va închide o pagină d istoria conservatorismului romîn, şi avea meritul că îngreuind şi întărzi deschiderea nouei epoce o va face aceasta nouă să fie şi mai strălucitoa

Sînt destine în viaţa omului ca şi popoarelor, ca unii să asiste la botez alţii să fie cioclii unei idei. Dl. Car fost cioclul conservatorismului gău şi putred. S'a folosit de aceste gău şii şi putrezeciuni şi cade în ruină ele, pentru a se înmormînta de apur un sistem.

Tot ce e conservator curat şi vlagă să se redreseze şi la noul st al conservatorismului evolutiv să şt

Trîmbiţa a sunat.

Dl. Carp e.. mort.

Trăiască Take Ionescu şi cu el *Soarele răsare al Romînismului.*

Gh. Ghibănescu

SFÎRŞITUL

Ce crede P. P. Carp asupra situaţiei interne a Romîniei—a fost totdeauna marfă de import pentru noi. In ţară la ei, d. Carp nu stă de vorbă cu gazetarii, nu vorbeşte de pe tribuna publică, nu comunică nici ai lor lui impresiile sau credinţele. Ci le trimite la Viena şi noi le căpătăm de acolo; Viena ne exportează nouă ştiri politice importate de dînsa din Bucureşti.

Domnul Carp devine exuberant cu Tageblatt-urile cînd are nevoe. Hu Tagblatt-ul vine la ei, ci ei se repede la ziarul nemţesc, cînd are de comunicat o durere mare.

Ţara şi partizanii d-lui Carp au aflat alaltăieri, prin *Neues Wiener Tagblatt*, **că guvernul este pe ducă şi că Regele este „un factor constituţional pe care nu se poate conta".**

Acum se vede de ce nu poate conta d. Carp pe Coroană: pentru-că dînsa a dat să înţeleagă şefului junimist, că s'a prea întîrziat la putere, stînd 14 luni la treburile statului.

Domnul Carp a luat puterea injurînd şi este nevoit s'o lase în aceeaşi stare de spirit.

Coroana, literalminte ameninţată de plînsetele d-lui Carp, i-a dat puterea în contra voinţei ei însăşi.

Domnul Carp ameninţase cu greva saloanelor boereşti, cu prefacerea five o'clkurilor în reuniuni antidinastice şi cu ne mai venirea sa, nici odată, la Palat.

A ştiut să induplece Coroana la o faptă anti-constituţională, a ştiut să impue trăndăvia şi neputinţa boerească, muncii şi destoinciei unui partid politic popular, condus de cea mai mare ilustraţie publică a ţării, dar n'a ştiut—n'a putut — să fie la înălţimea situaţiei.

Venit la putere prin calcarea uzanţelor constituţionale, guvernul Carp voia să impună Coroanei să sancţioneze legi anticonstituţionale. Regele a semnat o singură din acele legi şi acum cere abrogarea ei, ceea ce constitue, evident, congediarea d-lui Carp şi a produs exclamaţia, că Regele este un factor constituţional pe care nu se poate conta".

Domnul Carp nu un şef de la

TRUNA ZILEI

IN JURUL MAICILOR

S'a acordat 30000 lei de ministrul cultelor pentru repararea zidului mînăstirii Agapia.

le păzească zidul tare ?
cat de banii ce se strică.,.
suma e grozav de mare,
tutea lor... grozav de mică ..

FORMATII

Octav Stefăniu, a fost numit casator la băile Slănic.

pate fabricele de sticlă din țară, elat pentru a urca prețurile fa- or lor.

a să producă diversiune asupra sale, guvernul lasă să se anunțe nea parlamentară va fi prelun- nă la 1 Aprile—adică Parlamen- lucra și în zilele de Paști.

a distribuit proectul de lege prin muna Tg. Frumos, este autori- înscrie în budgetul ei anual, e 40 ani suma de 4.745 lei pe mează a o răspunde primăriei ntru cedarea cantității zilnice din conductele de aducțiune de ișești.

Memoriul absolvenților școa- de comerț. — Absolvenții școa- omerciale din Iași au trimis as- memoriu ministrului de instruc- vitor la reducerea serviciului mi-

oriul cuprinde, în esență urmă- :

12 din regulamentul școalelor co- le superioare curs de seară, re- nt sancționat de M. S. Regele altul decret regal No. 2424 din 1904 și publicat în Monitorul No. 114 din 20 August 1904 zice : nele anului al III-lea elevii pro- vor primi un certificat de ab- Acest certificat va da drept ab- lor cursurilor de seară și Du- să se bucure de aceleași avan- privința serviciului militar, ca ificatele liberate de școlile comer- uperioare.

anul 1907 cînd au fost primii ab- ți onor. ministru de războiu, în rmitate cu art. 12 din regulamen- oalei, a dispus prin ord. No. 12034 2 Octombrie 1907 ca absolvenții ei comerciale superioare curs de să beneficieze de reducerea ser- lui militar la un an.

știu din ce motive prin ord. No. din 13 Iulie 1909 revoacă ord. e din 1907 și prin aceasta și regu- ntul acestei școli.

că onor. minister de războiu re- ord. d-sale din 1907, atunci am ne cu art. 12 din regulamentul a- i școli, regul. decretat de M. S. Re- și în baza căreia ne-am înscris.

solvenții văzînd această nedreptate t reclamat d-lor miniștri de culte sboiu.

1911 onor. ministru de războiu ord. No. 495 din 17 Martie 1911, rește ca de reducerea serviciului ar să beneficieze numai absolvenții la 1909 inclusiv.

naște atunci întrebarea :

acă onor. minister de războiu dă a- ordin în 1911, atunci cum rămîne levii care s'au înscris la aceste uri în 1909 și 1910 și care elevi absoli școala abia în 1912 și 1913 ?

ăzînd și această nedreptate am re- nat d-lor miniștri Haret și Crăini- nu. Dl. general Crăiniceanu pe atunci nistru de Războiu, recunoscînd că inele erau în contrazicere cu regu- entul școalei, prevede în art. 1 din ectul de modificare a legei de re- tare, depus în Cameră spre votare : Vor beneficia de reducerea serviciu- militar și absolvenții școalelor co- rciale superioare cursuri de seară.“ Partidul liberal retrăgîndu-se însă ediat de la guvern, proectul nu s'a at și chestia noastră a rămas iarăși rezolvită.

Roagă pe d. ministru de Culte să ervie pe lîngă d. ministru de Răz- iu, ca absolevenții școalelor comer- le superioare, curs de seară, să fie crutați cu termen redus, iar acei ab- lvenți care sunt sub arme să fie eli- rați la împlinirea termenului de un . In consecință îl rugăm să se vo- ze un articol de lege în care să se evadă că :

Absolvenții școalei comerciale supe- oare curs de seară, vor beneficia de educerea serviciului militar la un an.

❑ Domnul Filaret Filipescu, subco- isar la Ungueni, a fost mutat la Tur- u-Măgurele, iar la Ungheni a fost dus d. Toma Bădău, de la Oltenița.

❑ Domnul Kiriac Corbau, directorul coalei de arte și meserii din Iași, a ost înaintat inginer șef cl. I.

❑ Pensiile din luna curentă, vor fi plătite, cu începere de la 15 Martie.

Se vinde de bună voe, în ziua de 15 Martie 1912, la trib. Iași, secția III, imobilul din Str. Scărăcică 6, desp. 3, averea minorilor decedatei Emilia S. Nicolau, compusă din 4 camere, 2 bucătării, paravan, 2 antreuri, verandă, 2 magazii, zemnic și instalații cu apă de Timișești.

Imobilul merge în chirie anuală 700 lei, are o vedere frumoasă și are tramwaiul Sărăriei.

❑ † **Maria Misail.** — Asară la oarele 8 jum. a încetat din viață d-na Maria Misail, născută Teodoru, după o lungă și grea suferință. Defuncta a fost soție de a doua a răposatului Gh. Misail, istoric și publicist, care a fost un modest luptător cu condeiul pentru Unire și a lasat țării scrieri frumoase de drept, istorie și politică.

Inmormîntarea se va face mîne Joi, oarele 4 p. m. la cimitirul Eternitatea, în a cărui capelă s'a depus corpul defunctei.

❑ Direcția generală a serviciului sanitar a ridicat măsurile prohibitive de a se introduce în Romînia fructe proaspete și legume verzi din Grecia și insulele ei.

❑ Ministerul de interne a aprobat regulamentul pentru poliția rurală în com. Coarnele Caprei.

❑ Pe ziua de azi, s'a constatat în oraș, un caz de anghină difterică.

❑ De la 1—8 Martie s'au constatat în oraș, 2 cazuri de febră tifoidă și 3 introduse din județ.

❑ Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu“ toate calitățile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avantajoase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Astă-seară Mercuri 7 Martie, va avea loc în sala Sidoli o mare reprezentație cinematografică, cu un program bogat și variat, cuprinzînd scene dramatice, comice, sportive, educative, etc.

❑ Direcția căilor ferate romîne a luat dispoziția ca hîrtia de scris, de tipar și de impachetat, de orice calitete, apoi cartonul, mucavaua de orice fel precum și tuburile de fier și de tuciu neînvălite în iută și nevăpsite, la expediațiunea în traficul local, cu mică iuțeală și în cantități de cel puțin 10 mii de kilograme de scrisoare de trăsură și de vagon ordinar, se vor taxa după clasa III.

Cantitățile mai mici, însă de cel puțin 5000 kgr. de scrisoare de trăsură și de vagon ordinar, se vor taxa după clasa II-a ; iar cele sub 5000 kgr. după clasa I-a.

Tuburile văpsite cu miniu, asfalt, catran sau așa numitul lac de fier, nu se vor considera ca văpsite.

Dispoziațiunile acestea au și intrat în vigoare.

❑ In afară de domnii doctori Andrei Antoniu, N. I. Meșianu și L. Russ, au mai fost numiți la băile Slănic : d-na dr. Jenny Docman, asistentă la inhalații ; d. doctorand G. I. Vasiliu, la inhalații ; d-ra dr. Ana Forăscu, asistentă la hidroterapie ; d-ra doctorandă Victoria Nițescu, la hidroterapie ; domnii doctoranzi Floru și Al. V. Gheorghiu, hidroterapie.

❑ Un incendiu a distrus cu desăvîrșire casa locuitorului Gh. Covrig, din Mogoșești. Pagubele se urcă la 140 lei.

Focul a luat naștere de la coșul sobei.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce :

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume :

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle infundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Majoritățile parlamentare nu vor accepta un alt guvern junimist, care să nu fie prezidat de d. Carp, nici nu vor permite ca eventuale tratative între guvern și partidul liberal, relativ la chestia tramvaiului, să se urmeze, din partea junimiștilor, de altă persoană de cît de d. Carp.**

Majoritățile nu vor urma, deci, un guvern de tranziție junimist, nici nu vor vota un proiect de abrogare a legei tramvaiului, dacă el nu va fi prezintat de un guvern Carp.

Suntem, deci, în plină criză și o schimbare de guvern este iminentă.

❑ **Domnii membri ai partidului conservator-democrat din Iași, sunt rugați să se întrunească în întrunire plenară Vineri, 9 Martie, orele 8 seara.**

❑ *Direcția generală a serviciului sanitar, a reamintit serviciului sanitar local, măsurile ce sunt de luat pentru a face față unor eventuale cazuri de holeră, întîmplate cu prilejul primăverei.*

❑ *Congresul avocaților, fixat să aibă loc la Craiova în vacanța de Paști, s'a amînat pentru la toamnă,*

Data urmează să fie fixată.

❑ *Profesoarele externatului secundar de fete din Iași și unii părinți au reclamat ministrului contra directoarei acelei școli, d-ra Tereza Strătilescu, pentru exces de zel, ce ar consta într'o excesivă severitate a directoarei contra profesoarelor și elevelor.*

Ministrul a delegat cu ancheta pe d. C. Litzica, director și inspector al învățămîntului secundar, care a sosit astă-zi în Iași.

❑ *Budgetul casei Sf. Spiridon a fost rectificat de comisia budgetară, care, după stăruințe, a pus leafă de medic primar d lui Bacaloglu, a sporit cu cîte 50 lei lunar salariile inginerilor și cu cîte 20 lei salariile unor funcționari superiori.*

❑ **Expresul** Iași-București are—se vede—ordin din partea direcției C. F. R. de a se opri și în stația Ghidigeni, așezată între Tecuci și Bîrlad, ori de cîte ori un membru al familiei Hrisoveloni, proprietărul moșiei Ghidigeni călătorește cu acest tren. E treaba direcției să îngăduie sau nu asemenea privilegii marilor proprietari.

Dar ceia ce e scandalos e că și invitații d-lui Hrisoveloni își permit a opri expresul la Ghidigeni. Așa Sîmbătă sara toți pasagerii au fost indignați cînd au văzut că ofițerul St. Georges a oprit trenul producînd spaimă generală.

Intrebînd direcția generală de știe sau nu de acest abuz, ne facem ecoul mirărei generale a publicului, care crede că un tren expres nu trebue să ajungă un tren de familie pentru familia Hrisoveloni.

❑ Curtea de Apel din București s. I se va pronunța mîne în procesul d'intre d. Cuțarida, fostul antreprenor al clădirii palatului de justiție din Iași, cu ministerul justiție.

Se știe că ministerul a anulat licitația prin care lucrările fusese adjudecate asupra d-lui Cuțarida.

❑ S'a pus sub presă desbaterile ce s'au urmat și rezoluțiile luate la primul congres al federației avocaților, ținut în Iași în Noembrie.

❑ Revenind asupra dispozițiilor anterioare, ministrul a dispus ca arendarea crîșmelor comunale să se poată face și la arendașii de moșie, cu condiție ca pămîntul ce-l țin în arendă să nu fie țărănesc și să se respecte dispozițiile aliniatului 2 de sub art. 27 al legei monopolului vînzărei băuturilor spirtuoase.

❑ Comisiunea de apel, pe lîngă administrația comunală, își termină lucrările, Simbătă în 10 Martie.

❑ **Numiri la administrația financiară.**—D. Al. Coroi, controlor al circumscripției a 2 Iași, a fost numit controlor de județ la Vaslui.

D. Al. Niculescu, impiegat definitiv cl. II din Craiova, a fost numit controlor, la Iași, în locul d-lui Alexandru Coroi.

❑ In sfîrșit, după atîta trăgănare, d. Cosmovici, a început azi să se ocupe de budget, consultînd pe d. Săvescu, șeful contabilității.

Hal de budget.

❑ **Mișcarea la C. F. R.**—In personalul C. F. s'a făcut următoarea mișcare între funcționarii circ. VI (Iași): Al. Cantesianu impiegat de mișcare, de la Mircești la Pașcani; Elin Liviu, de la Iași la Ciurea; Emilian Maximovici, de la Ciurea la Iași; T. N. Gheorghiu, din Pașcani la Iași, d. Marin Ștefănescu, șef de stațiune la inspecția de mișcare Iași a demisionat pe ziua de 1 Aprilie.

❑ D. Viadlicinschi, subșef clasa II la serviciul regiunei I silvice, din Iași, va fi numit, pe ziua de 1 Aprilie, în serviciul plantațiilor de sub direcția d-lui inspector general silvic Vasile Bantaș.

❑ Moștenitorii Sion au intentat acțiune statului pentru revendicarea moșiei Șoldana.

Procesul se pledează astă-zi la s. III a tribunalului.

❑ In urma licitațiilor ținute la prefectura de județ din Iași, au fost aprobate vînzările următoarelor păduri: Mogoești-Boroșani, jud. Iași, asupra d-lui Mayer Haimovici, cu lei 1.441 hectarul, și Cioara asupra d-lui Ion Secară, cu lei 1 005 hectarul.

❑ In chestia prelungirei liniilor de tramvai, direcția tramvaiului întocmește un memoriu, pe care îl va prezinta consiliului comunal în una din ședințele viitoare.

❑ D-nii profesori Bardasare și Mirea, au fost delegați din partea consiliului profesoral al școalei de Bele Arte, în juriul expoziției oficiale din București

❑ Intre 15 și 20 Martie, se vor face numirile și avansările de la Percepție, în conformitate cu noua lege.

❑ La poșta centrală au început de azi examenele de aptitudine ale elevilor și impiegaților, din corpul telegrafo-postal.

❑ **Sinucidere.**—Intr'o căscioară din stradela Sărăriei locuia numita Eugenia Olivanto, care trăia în concubinaj cu un lucrător italian. Astă-zi dimineață, în urma unei certe avută cu amantul ei, Eugenia Olivanto hotărî să se sinucidă. Ea își stropi fusta cu gaz, dete foc gazului și fu găsită carbonizată.

Cercetările le-a făcut procurorul Emil Lefter.

❑ Fire de saltimbanc, este titul piesei principale a noului program cinematografic (Pathé-Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Miercuri,—Fire de saltimbanc este un mare roman dramatic (în 2 părți) magistral redat de artiști dramatici superiori.

Noul program cuprinde apoi: „ONOARE", epizod din viața unui proscris —o admirabilă istorisire însuflețită.

Stropirea comunală, scene comice.

Carnavalul unui soț, scene humoristice.

Golful Spezia (Italia), scene și vederi de călătorie însuflețită.

A doua lună de miere, comedie.

❑ **Judiciare.** — Procesul penal al trusturilor, referitor la Froim și Leon Fischer, achitați la Iași, se judecă astă-zi, cu recursul procurorului general, la secția II a Casației.

— Pentru Vineri, este sorocit să se judece, la s. II a Curții, procesul pentru reziliarea contractului actual și viitor al moșiei Ripiceni, pe baza legei trustului.

In fața situației politice, cum în proces pledează mai mulți avocați fruntași politici, părțile au convenit să ceară amînarea judecării procesului pentru 25 Aprilie.

— Desbaterile în procesul Natan Wachtel s'au terminat. Tribunalul a admis incidentul de necompetință rădicat de procuror, care califică fapta lui Wachtel de omor și deci, de competința juriului.

Wachtel a declarat recurs.

— Continuarea dezbaterilor în procesul de revandicare a unui teren de pe domeniul petrolifer Solonții, au fost amînate ieri pentru Vineri.

— Cu pledoria d-lui Sculi au luat sfîrșit astă-zi, la s. II a Curții, desbaterile în procesul de daune intentat d lui Weintraub de d. Gr. Ghica Deleni.

Pronunțarea Joia viitoare, obligîndu-se părțile la depunerea de concluzii scrise.

❑ Societatea *Unirea* a lucrătorior tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de *Luni 26 Martie* (ziua a doua de Paști), o frumoasă și plăcută Serată Dansantă, în localul societății de Gimnastică, Sport și Muzică din Str, Școalei de arte.

Anunciu

Societatea „Economia în Școală" din Huși, avînd trebuința de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esență tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huși în cursul lunelor April Mai Iunie și Iulie 1912—se publică aceasta spre conștința amatorilor pentru a și trimete ofertele la adresa societății.

ADMINISTRAȚIA

❑ A apărut *Ilustrațiunea romînă*, revistă ilustrată, București, str. Academiei 6, o revistă foarte bogat ilustrată și de o îngrijire de editare, care o face să fie absolut în genul Ilustrațiunei franceze. In afară de cele 60 ilustrațiuni, revista cuprinde și următorul bogat sumar:

Victor Efimiu: Sonet pentru Lyda (versuri).—Ion Minulescu: Din carnetul unui nebun.—Al. Cazaban: O farsă de vînătoare. — Corneliu Moldovanu: Insemnările unui pribeag.—B. Nemțeanu: Tereza din Satmar (versuri)—G. Cair: Vinul, jocul și femeile.—N. Pora: Mosafirul nepoftit. — T. A. Teodoru: Expoziția Mützner-Angelescu.—O. Firmin: Insemnările unei florărese.—R. V.: Inchisorile noastre, etc. etc. etc. și cu 60 ilustrațiuni artistic executate.

ULTIMA ORA

București 6 Martie

Criza din guvern

— Hotărîrele consiliului de miniștri —

București.—Un consiliu de miniștri s'a ținut azi, la orele 10 dimineață, sub președinția d lui Carp.

După ce s'au rezolvit lucrările curente, consiliul s'a ocupat de situația publică.

*

Membrii guvernului au declarat, că consideră situațiunea ca neschimbată. Insă eventual, dacă vor trebui să se retragă, aceasta să se facă, menținîndu-se blocul, iar platforma să fie chestia tramvaiului.

In această privință, au declarat, de a nu accepta nici o soluție, în afară de aceea, ca liberalii să renunțe la monopolul tramvaiului și la gratuitatea liniilor.

Fiind vorba despre propunerea unui arbitragiu, guvernul a hotărît a refuza o atare propunere, de oare-ce nu trebue admis ca activitatea guvernului, să fie supusă la arbitragiu.

Guvernul în acest caz ar prefera, ca justiția să aibă ultimul cuvînt.

*

D. Nicu Filipescu a desmințit svonul despre demisia d sale și a declarat că rămîne în bloc, cu dorința ca partidul să înceapă o acțiune și mai vie.

*

Tot în consiliul de miniștri, s'a hotărît a se ține o întrunire publică în Capitală, Duminică în 18 Martie, și să prelungească cu cîteva zile, seziunea parlamentară.

*

Tot în acest consiliu de miniștri, s'a discutat și o eventuală înțelegere cu d. Tache Ionescu, punîndu-se drept condițiune ca d. Tache Ionescu să accepte un guvern, prezidat de d. Carp,

In sfîrșit s'a hotărît, ca în cazul cînd grvernul va fi nevoit să se retragă, iar regele nu va accepta nici asigurarea duratei de un an unui guvern Maiorescu să se comunice regelui că conservatorii nu vor intra în nici o altă formațiune, iar d. Carp să recomande chemarea liberalilor la cîrma țărei.

*

D. Titu Maiorescu a cerut audiență la Palat, pentru a comunica regelui, hotărîrile consiliului de miniștri.

*

In cercurile politice, se afirmă că toate aceste sunt palialive și că în fața blocului neclintit al opoziției unite, guvernul va fi silit a se retrage.

Atentatul din Roma și arestarea celor 2 romîni

Roma.—D-nii Purcheria Tașcă și Neculai Tacit, continuă să fie arestați, ca bănuiți a fi partași la atentatul contra Regelui Italiei.

Agenția Herțog declară că Neculai Tacit ar fi mărturisit, a fi organizat acest atentat, împins de principiile sale anarhiste.

*

Ziarele din Paris, dau de aseminea amănunte despre participarea celor doi romîni.

*

Paris. — Ziarul Piccolo, desminte știrea despre mărturisirea d-lui Tacit, și arată că nu se va putea dovedi participarea d-sale la atentat.

Operațiile în Maroc

Paris.—Camera a adoptat cu 425 voturi contra 78, creditele suplimentare de 60 milioane pentru operațiile militare în Maroc.

Răspunsul Turcei

Constantinopol.—Se zice că în cursul recepției de eri diplomatice, ministrul de externe a declarat cîtorva diplomați că Turcia nu ar putea nici odată să primească condițiile italiene, de oare-ce aceasta ar însemna desonorarea armatei otomane.

Lumina electrică în Iași

București.—Camera. — Ministrul de interne a depus. proectul, prin care se autoriză comuna Iași, de a întinde rețeaua luminei electrice.

Chestia Cretei

Londra.—Camera comunelor.

Răspunzînd unei întrebări Sir Grey declară că puterile protectoare ale Cretei, nu au invitat pe Germania și Austro-Ungaria să coopereze cu puterile protectoare în chestia Cretei.

Puterile protectoare au deliberat în comun asupra demersurilor pentru a pastra statul quo în Creta.

Dacă însă greutățile ar fi create și ar da prilej la extensive și complicații neprevăzute în Creta și în afară de Creta, speranța și dorința sa care ar fi împărtășite și de celelalte puteri ar fi ca Germania și Austro-Ungaria să fie invitate a deliberа în comun.

Budgetul Italiei

Roma.—Senatul discută budgetul definitiv pe 1911 | 1912. Ministerul tezaurului declară că religuatul activ al exercițiului curent trece de sigur peste 57 milioane care împreună cu celelalte 57 milioane care constituesc religuatul activului exercițiului trecut acoper, mai bine de jum. cheltuelile războiului pînă la 29 Februarie. Restul de cheltueli poate fi suportat de budget.

Ministrul relevă că încasările din cele 5 luni de răsboiu au avut o creștere mensuală contină medie asupra exercițiului trecut de 7 jum. milioane și adaogă că creșterile încasărilor comerțului internațional și mișcarea pe căile ferate probează exactitatea afirmației sale.

Mulțămire

Aduc viile mele mulțămiri membrilor societății chelnerilor din Iași „Frăția" pentru ajutorul ce mi-au dat la înmormîntarea def. mele soții precum și pentru partea ce au luat la înmormîntare.

Dimitrie Borșu
Șef bucatar Hotel Europa

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Desfăcîndu-mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Seulescu 15

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de cars primar și secuudar.

V. Emil, *Str. Sf. Theodor 36,*

Caut în căsătorie *domn drăguț sănătos, sub 40 ani avere lucru secundar. Am 22 ani,* **germano-americană bogată.**

Adressa: **„Hymen". Berlin 18.**

VIZITAȚI EXPOZIȚIA
de
— Mărțișoare —
Cu prețurile cele mai reduse.
LA MAGAZINUL DE
BIJOUTERIE ȘI CEASORNICĂRIE

LAZAR IOSEF

din piața CUZA-VODA

în casele marelui otel Continental.

Magazinul e asortat de curînd cu frumoase articole din streinătate, ca inele, cercei, brațari, broșe, lanțuri, etc. cu prețurile cele mai modeste.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buluciu,** *strada Veche No. 26.*

A sosit pentru sezonul curent
la
CUNOSCUTUL MAGAZIN

La „PARADIS"

ULTIMELE CREAȚIUNI
în
Voil, Toil, și Mousseline l'ain
Desenurile cele mai elegante
precum și
Ciorapi, Mănuși, Batiste, **Corsete** *Bluze Kimono, Galanterii și furnituri de Croitorie.*

De Inchiriat

Locuințe eftina. Str. Păcurari 111

Compuse din 3 și 2 odăi, bucătărie magasie de lemne, pivniță, precum și 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare, aer curat. Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.**
Str. Sf. Theodor 36.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra înghetului*—**Băi hygienice**—**etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparațiuni.

—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici,** *se recomandă a executa ori-ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum și* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite:*

Schlesinger, Berlin 18.

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea. proprietar, str. Carol No. 16.*

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL
București

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile mușamale, bascule ‚Garwens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger t, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Instrumente muzicale și Accesorii

Asortiment complect după Programa Conservatorului

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

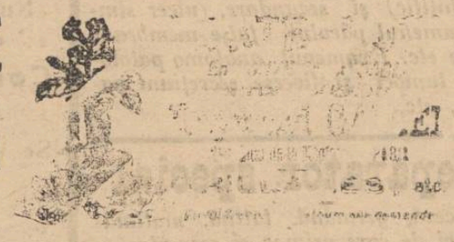

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1538—Vineri 9 Martie 1912

RETRAGEREA

La d. Carp misiunea se îndeplinește foarte repede, pentru că și d-sa e om grăbit, și apoi n'are mare misiune de îndeplinit.

D-sa a venit la putere ca guvern al reparației sociale, adică să dea mai mult argint în buzunarele cetățenilor de cît le luase liberalii. Acest argint mai mult d-sa l'a dat cu țîrîita, dar l'a luat cu rîdicata, prin scumpirea traiului. Degrevările budgetare nu pot constitui un titlu de guvern, ele pot fi legiuiri de resortul unui singur ministru, nu ca puncte de program, de cît doar dacă șeful guvernului are concepția lui Leonida din piesa lui Caragiali.

Cu acele degrevări d. Carp a știrbit budgetul statului, dar n'a ajutat cu nimic la ușurarea celor degrevați. Mai mult: a fost praf aruncat în ochii țărei a celor mulți, pentru a acoperi alte lipsuri ale rostului chemărei sale la putere.

Din acest punct de vedere al legislației economice, misiunea d-lui Carp a trebuit să fie îndeplinită de de mult, fără a mai obosi țara cu șederea sa la guvern.

D. Carp a mai venit la putere în virtutea dreptului așa de zgomotos reclamat, că el e șeful *adevăratului* partid conservator, că el ține bățul de la steagul *cel adevărat* al partidului conservator; că în jurul d sale sunt adunați *adevărații* conservatori prin instinct; că în fine cu d-sa sunt boerii, și el e reprezentantul boerilor.

Dusă de acest concept politic, Coroana s'a oprit întâiu la d. Carp. Transmiterea puterei s'a făcut cu îndeplinirea tuturor formelor, adică șeful guvernului liberal recomandînd Coroanei succesiunea d-lui Carp. Ce a urmat de aici? Șeful liberalilor a mărturisit în fața țării că *a greșit*, s'a înșelat. Azi vine Coroana și spune același lucru, că d. Carp, n'a corespuns tuturor așteptărilor sale. D. Carp prea a guvernat cu nebunii săi, de aceia Coroana s'a văzut nevoită să dea atîtea comunicate destul de usturătoare pentru d. Carp.

Că d. Carp a pretins puterea pe motivul că d-sa e reprezentantul adevăratului conservatorism, se știa că este o glumă, Aci d. Carp era în elementul său de perfect zeflemist.

Cine nu-și aduce aminte de d. Carp că fiind șef de guvern, în 1900, a răspuns majorității că pentru d-sa istoria partidului conservator începe de cînd d-sa se află în capul acestui partid.

Denegarea aceasta a trecutului unui partid întreg de către chiar șeful guvernului în 1900, a fost un indiciu cît de mult confundă d. Carp persoana sa cu partidul său. Imitînd grotesc pe marele Rege, d. Carp a zis și zice că *Partidul sunt eu.* D-sa azi a mers mai departe cu atrofiarea conștiinței politice a unui șef de partid. In toiul cuvintărei sale la Camera d. Carp a reclamat pentru d-sa titlul că luptă în numele liberalismului *adevărat.*

Bine înțeles că ideea liberală—după d. Carp—nefiind bine reprezentată prin d. Brătianu, d. Carp și-a luat misiunea de a reface liberalismul, prezentînd parlamentului legi sociale cu caracter democrat și liberal, pentru a le retrage ori modifica așa de adînc, că nu mai seamănă întru nimic cu proiectul depus.

Dar atunci ce caută d. Carp în capul unui guvern conservator, chemat de a face operă conservatoare? Cum de s'a dat cea mai întinsă publicitate acelui discurs al d-lui Carp, prin care d-sa își bătea joc din nou de partidul conservator? Inconștient șeful, inconștient partidul. D-zeu le-a luat mințile la toți, pentru a compromite și partid și steag și principii.

Dacă e vorba ca d. Carp să stăruiască a rămîne la putere pentru a face operă de legislație liberală, dăinuirea sa mai departe e o compromitere a ideei conservatoare și o împietare a rostului partidului liberal. Misiunea sa este deci pe deplin îndeplinită. D-sa a simțit rostul guvernărei sale și a declarat o pe față, că de astăzi nu mai poate conta pe deciziunile Coroanei, bine înțeles în sensul rămînerei guvernului Carp la putere.

Pentru potolirea mulțimei, pentru libera și întreaga manifestare a norodului se iau așa de apăsătoare măsuri, că însăși Coroana vede că s'a trecut cu gluma. Prea se obosește națiunea cu guvernarea d-lui Carp; prea se cheltuește multă activitate socială pentru dragul de a fi la cîrmă d. Carp.

Și atunci, Coroana a întors foaia, a zis d-lui Carp: pînă aici, treceți legile ce le mai aveți de votat; și succesiunea e deschisă.

Și acum a rămas d-lui Carp seria amenințărilor în cazul unui guvern Take Ionescu. Dacă d-sa era așa de sigur că Coroana nu se va opri la un guvern Take Ionescu, n'avea nevoe să o ia pe tonul amenințărilor.

Dar cu amenințările ciocoilor nu se sperie nimeni; ele fac parte din tifosul boeresc, o boală veche cu care țara s'a deprins, dar nu se mai sperie.

Gh. Ghibănescu

AGONIA

Guvernul Carp s'a născut cu o tară constituțională: a venit la cîrmă împotriva voinței națiunei, voință legalmente exprimată pe calea alegerilor parțiale.

Agonia lui a început, așa dar, chiar în ziua nașterei. Sunt însă și muribunzi încăpățînați. Sunt oameni cari nu vor cu nici un chip, să se despartă de viață, ori cari ar fi suferințele prin cari trec.

In acest caz se află și d. Carp. Chemat la guvern, în împrejurările știute, d-sa care a trîmbițat o viață întreagă scoaterea politicei din administrație, a trebuit să asiste la alegerile nelegiuite ale d-lui Marghiloman.

A început apoi guvernarea căinească, pe care a avut-o timp de un an. D. Carp a fost silit de agenții electorali ai d-lui Marghiloman, să modifice legea cîrciumelor, după ce o declarase prea blîndă în Camera liberală.

Anul acesta d. Carp a trebuit să'și retragă reformă administrativă și să renunțe astfel la idealul îndepărtatelor sale tinerețe.

Toate acestea le-a pătimit d. Carp la adînci bătrînețe. Calvarul pare însă a lua sfîrșit acum. Agonia s'a isprăvit, d. Filipescu—acest erou de fabulă—dă acum lovitura de grație leului muribund. E vorba de un alt guvern.

Pentru bătrînețele d-lui Carp, am fi dorit ca d-sa să poată telegrafia, în ziua căderei,—la Țibănești, cuvintele regelui-cavaler: **Tout est perdu, fort l'honneur;** *d-sa însă nu va trimite decît depeșa falitului fraudulos, care sună astfel:* **rien n'est perdu, fort l'honneur.**

Perdut va fi odată cu onoarea,—și guvernul.

SITUAȚIA

Este caracteristica sfîrșitului tuberculoșilor, cînd aproape de a muri, li se pare că vor reîncepe o viață nouă și fac planuri pentru viitor.

Guvernul actual este un tuberculos, conștient că este pe drojdia comediei ce o joacă. Cînd d. Carp, după un an de guvernare, vorbește de o schimbare de regim, cînd imediat după aceste declarații, piriiturile s'aud din toate părțile—este evident că guvernul a primit răspuns de la „factorul independent", că misiunea sa este terminată, că este vremea să se isprăvească cu un guvern ridicol și cu un Parlament în care Ianovicii sunt oameni de finanțe, C. Bacalbașii savanți multilaterali, Scorțeștii, Lăzărești, Hortopenii și Tonceștii—urmași vînjoși pe care țara este poftită să se sprijine.

Guvernul vrea să guverneze însă. Independent de factorul independent, independent de toată situația—vrea să stee la putere și dă la gazete, la cele plătite cu anul și la cele plătite cu anotimpul, știri contrarii, cari sunt menite să producă diversiune.

Se anunță: prelungirea sesiunei parlamentare, o întrunire publică—fără dată—a guvernamentalilor și se decretează de știri de „înaltă fantazie", reportagiile asupra situației reale.

Este, însă, perfect adevărat că situația este desperantă pentru guvern. Il credem că-i vine greu să se ducă—în condițiuni fără precedent: congediat de Coroană și cu nici un punct al programului adus la împlinire.

Dar era fatal să se întîmple astfel. Un guvern anormal, nu poate sfîrși decît tot anormal. Un guvern care crede că misiunea sa este să distrugă pe celelalte partide, fără să aibă alt țel, dovadă că renunță la legi de principii, dar nu renunță la legi contra adversarilor—asemenea guvern, pentru evitarea unui precedent primejdios—nu trebue să existe.

Il congediază Coroana și dînsa împlinește astfel un act de datorie. Coroana a încredințat puterea d lui Carp în contra dreptății, cedînd rugăminților bătrînului cerșetor politic și punînd preț mare pe girul partidului liberal.

Cînd girul acesta a fost retras, guvernul Carp a rămas un simplu debitor dubios și faptele sale l'au făcut debitor falit.

Coroana nu poate avea ca sfetnici faliți. Coroana nu poate menținea la putere un guvern, contra căruia a fost nevoită să dee comunicate de desavuare și care sdruncină mersul normal al treburilor.

Nici țara, nici Suveranul n'au liniște de cînd guvernul venit la putere cu garanție, deține frînele Statului.

De aceea s'a hotărît, la Palat, congedierea guvernului. Și dacă el tălmăcește că aceasta este un act de „înaltă fantazie", va vedea, chiar zilele acestea, că ușa prin care a intrat, acum un an și ceva, la Palat, cu polița girată de liberali—pe aceeași ușă va ieși, dar mai umilit de cît intrase.

Peste puțin guvernul Carp va fi fost un vis urît pentru țara noastră.

Domnul ministru Arion

și gradațiile membrilor corpului didactic

Este foarte gingaș să pretinză că voește binele corpului didactic ministrul, care ar voi să nesocotească principiul că gradațiile membrilor acestui corp fac parte *integrantă și proporțională* din salar. Gradația la origine a fost un ce minimal, o ademenire fără care, în mod legal istoric, ar fi trebuit să fie cu totul altfel spre binele corpului didactic.

Domnul Arion a ridicat salariul profesorilor secundari de la 360 la 420. Și dacă ar fi pus și gradația la acești 420 lei s'ar ridica socotind tot pe 35 de ani, la suma de 244440. Tot ar fi 13080 lei mai puțin în comparațiune cu legea din 1864 Și cînd ne gîndim că aceasta e o comparațiune între ceia ce prevedea legea din 1864, cînd viața era de 3 ori mai eftină ca azi, și între ceea ce încă nu s'a prevăzut azi!

Căci d. Arion: I) A ridicat numărul orelor de lecțiune de la 12 la 15. Și dacă ar fi păstrat proporția, măcar cu 360 pe 12 ore, ar fi trebuit puși 450 lei. Nici nu vreau să mai compar aceste 15 ore, cu legea din 1864 în care ca unitate era catedra și un profesor era plătit pentru o catedră cu 370 lei primii 12 ani și 740 mai încolo, chiar și pentru 6 ore pe săptămînă, dacă catedra era de 6 ore, Dar în fine chiar comparînd cu legea gradației din 1883, d. Arion a economisit de la fie care profesor cu 15 ore pe săptămînă cîte 30 lei lunar.

II) Chiar la cei 420 lei lunar, nu a prevăzut gradația de cît pentru termenele de gradați ce se vor împlini în viitor, iar pentru cele din trecut să rămîie tot gradațiile la 360 lei.

Cînd am văzut aceasta acum un an, mi-am închipuit că era ceva tranzitoriu, căci pentru primul an era greu de a se completa 15 ore la mai mulți. Văd acum însă că d. Arion vine cu proectul școalelor medii, în care citesc că institutorii cari vor servi la aceste școli vor fi plătiți cu *300* lei lunar, dar gradația o vor avea la salariile cele ale insitutorilor de la școalele primare. Aceasta învederează că pentru d. Arion salariul și gradația puse distinct și fără nici un raport între ele, nu era un ce tranzitor ci un sistem. Și e foarte nenorocit sistem.

Sunt cu totul dispus să cred că d. Arion a voit să facă un bine profesorilor mărindu-le salarul de 360 lei 420 lei. Și sunt dispus și să conced că d-sa n'a putut să facă aceasta de cît cu un spor de muncă din partea profesorilor ca să nu se mai adaoge sarcine budgetul. Bugetului se încarcă cu mult din alte cauze: măcar cu profesorii să nu se mai facă o încărcare! Dar de ce să nu se plătească cît era proporțional, 450 lei? De ce tocmai de la oropsiții de profesori să se urmărească o economie? Apoi, chiar admițînd accasta, de ce să nu se prevadă gradația cum trebuie? Patru profesori cu cîte 15 ore pe săptămînă, fac tot una cu 5 profesori cu cîte 12 ore pe săptămînă, La 5 profesori se economisește unul. Aceluia nu i s'ar fi plătit și gradația? După ce se pun 4 în loc de 5, de ce să se mai știrbească și gradația celui deal cincilea la cei 4?

Iată după budgetul anului budgetar curent o statistică sumară de profesorii cu 360 lei la care sau făcut 420 lei. Aceștia sunt de la școalele normale, școalele comerciale, licee și gimnazii, seminarii și cîte-va școli secundare de fete. Aproape întreg învățămîntul secundar al băeților și fetelor.

Sunt în total 765 profesori, din cari 213 cu o gradație, 62 cu două gradații, 75 cu 3 gradații și 140 cu 4 gradații. Plusul la toți pentru gradație ar fi fost 121176 lei. Și totuși prin diferența de plată dela 12 ore cu 360 lei 15 ore cu 420, reducînd pe profesorii cu 20 ani de serviciu, la cari nu li se dă 15 ore, —rezultă un beneficiu pentru budget de 225000. Dar să fiu concesiv: să zic că nu la toți li s'a putut complecta 15 ore ci la mai puțin de jumătate. Tot e un beneficiu de cel puțin 100000 lei, De ce se mai ia atunci și cei 121176 lei? Căci, repet: după ce se face economie de profesori se ia de la cei rămasi, gradațiile cari ar fi trebuit să se dea la cei reduși.

Și mai e și o altă chestiune care se ridică. Pînă la legea d-lui Arion se știa de fie-care categorie de membru al corpului didactic salariul precis. Nu erau categorii consacrate pe nici o bază și mai ales pe a prioritățîi tinereții, Se știa că cel fără nici o gradație e plătit atît, cel cu o gradație atît, cel cu două atît, etc. Aplicîndu-se mai departe — doamne ferește—principiul d-lui Arion de separarea salarului de gradație, vor fi profesorii de cari am vorbit, cei fără gradație cu 420 lei. La prima gradație, unii cei vechi, cu 474: alții, cei noi, cu 483. La a doua gradație cu 528, 537, și 546, după cum vor avea cele 2 gradații vechi, sau una veche și una nouă, sau pe ambele nouă. Tot ast-fel la a treia gradație cu 582, 591, 600 și 609; iar la a patra gradație cu 636, 645, 654, 663 și 672.

Ca culme, parcă ar fi o ironie, *cei mai vechi vor fi plătiți cu atît mai puțin cu cît vor fi mai vechi.* Măcar dacă se va avea în vedere încurcătura ce se va produce cu alcătuirea bugetului din an în an, și tot nu ar fi trebuit să se prevadă așa ceva, cînd totul se reduce la diferințe minimale, ca să nu le zic meschine.

Cele ce am spus dînd de exemplu pe profesorii secundari e un ce general la toate gradele și felurile de membri ai corpului didactic. Cu învățătorii și institutorii e însă și mai strigător. Dar voi reveni asupra lor într'un alt număr al acestei reviste.

Chestia gradațiilor, după cum rezultă din istoricul făcut la începutul acestui articol nu-i dă d-lui Arion nici scuza de drepturi chiar negative dar cîștigate. Adică că d-sa ar fi făcut un act de grație profesorilor de 20 ani în învățămînt, că le-a prevăzut 420 lei, deși nu le-a prevăzut și 15 ore de lecțiune. Și că așa dar, mai ales aceștia, nu au de ce se plînge că nu li se adaogă și gradația la acest spor, cînd ei ar avea drepturi cîștigate numai la 360 lei și gradație la ei. Drepturile cîștigate ale lor și chiar ale tuturor membrilor corpului didactic, dar mai ales ale lor, dacă se pune chestiunea pe drepturi cîștigate, și logice, ar fi 740 lei lunar, iar nu 636 lei; și să iasă la pensie cu 740 lei, nu cu 104 lei lunar mai puțin. E o nedreptate care s'a făcut acestor profesori de cînd cu legea gradației. Și apoi nici aceasta așa, bună, rea, să nu se păstreze, dacă nu în proporțiile ei, cel puțin în spiritul ei?

Un ministru nu poate vedea și știi totul, recunosc. Ministrului însă i se reproșează totul. Și nu știu cum să mă mir mai mult că anturajul d-lui Arion nu l-a putut face atent la toate acestea.

Domnii din anturajul d-lui Arion trebuiau să accentueze d-lui Arion că gradația trebuie să facă parte *integrantă și proporțională* din salar. Că nu se poate concepe salariul și gradația separate și fără nici un raport între ele. Profesorii cari țin minte mai de mult știu că un ministru pe vremuri separase salariul de gradație și apoi redusese printr'un proiect de buget gradațiile întregului corp didactic.

Noroc că s'a prins de veste, și în fața agitațiunii profesorilor ministrul a dat îndărăt. Nu vreau să spun numele acelui ministru, căci nu vreau să fi bănuit că vorbesc din trecut numai ca să am occziune să lovesc și în d. Arion, și într'un alt ministru prezent. Nici nu e în intențiunea mea ca spunînd aceeea să fac d-lui Arion un proces din intențiuni defavorabile profesorilor. Dar țin să reamintesc că cazul cu acel ministru a pus pe grijă pe profesori: și că ei, mai ales de atunci, nu pot vedea cu ochii buni nici o nălucire, măcar, de tendință pentru separarea gradației de salariu.

D. Arion, înainte de a fi acum ministru, a pledat contra d-lui Haret, ca apărător al profesorilor. Totuși d. Haret, în timpul de criză, a preferat să reducă salariul profesorilor secundari de la 360 lei la 300, numai să nu se atingă de gradație. O știe aceasta toată lumea. Și ceea ce nu mă pot dumeri e că, cum se face că anturajul nu l'a pus în cunoștință de toate acestea pe d. Arion? Cazul citat cu d. Haret, mulți din cei din anturajul imediat al d-lui Arion, trebuie și să-l reamintească și să-l cunoască mai bine de cît ori-cine, de oare ce ei au fost și în antarajul imediat al d-lui Haret. De ce măcar acest caz nu l'au adus la cunoștința d-lui Arion?

Ion Otescu

Conflicte de idei

Corespondența unei femei cu un om de școală

XVIII

19 Martie 19 . .

. . . . . .

. . . și pentru aceasta nu-ți primesc acuzările ce mi le faci. N-am voit să înțeleg ceea ce crezi, dar dacă astfel s'a degajat pentru d-ta înțelesul vorbelor mele, eu nu mai pot face nimic.

In ceia ce privește sentimentele ce le va fi avînd d. Ch. pentru mine, eu nu am nimic de zis, cu atît mai mult cu cît cunoștința noastră și schimbul de idei ce-l avem, nu a pornit din vre o trebuință; ci fortuit după cum se știe. E prea mult și ceia ce am avansat asupra lui.

Că nu voiu fi avînd idee prea bună despre barbați în general, d-ta ai putut-o vedea și simți nu numai din scrisorile mele... Dacă voiu fi avut norocul să întîlnesc unul, doi, care să-mi fi putut da idee că sunt și barbați de mare preț ca inimă, sentimente nobile, delicateță de suflet... aceștia tot nu m'ar putea convinge despre restul barbaților. Și după cît îmi amintesc nici chiar d ta singur nu erai mulțumit de frații d-tale cu care te asemeni așa de puțin...

In stîrșit, mulțumită unei stîngăcii de condeiu din parte-mi — absolut fără intenție rea făcută — m'am delectat cu o scrisoare pe care nu îndrăzneam s'o aștept.

De altmintrelea zilele acestea am dus-o într'un fel de înaintare sufletească ce m'a făcut să uit relațiile vieței, să uit că sunt departe de țară, că timpul e urît, ca în orice moment ne poate ajunge o nenorocire, decepție durere, etc. Am citit „Volupté" romanul lui St. Beuve, în care se spune că Amaury e chiar însuși autorul. Eroina e ușor de ghicit. Scena morții eroice a ei mă sgudui într'atît că nu mai fui în stare să fac nimic o zi întreagă.

Inmărmurisem cu cartea pe brațe și lăsînd ochii să rătăcească pe porțiunea mică de cer, care se vede prin geam, dădui drum larg cugetului... Viața lui St. Beuve îmi trecu pe dinainte. Multor lucruri le găsii explicarea, dar mai

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

ales înţelesei suiletul ales şi femenin al autorului. Influenţa mamei lui, femee de spirit, cu bun simţ şi mult tact, contribui mult la formarea naturei lui distinse.

Apoi îmi veni în minte prietenia lui V. Hugo „perioada de exalta şi de agitaţie morală, în care s'a găsit, — perioadă amestecată cu amărăciuni, cu farmec şi cu datorie de sacrificiu", relaţiile lui cu Alfred de Musset, cenaclu lor; exilul lui prin aceste locuri... prietenia lui cu d-na Arbouville— scriitoare şi ea — de la care împrumută acea sagacitate delicată, acel spirit de analiză fină a sentimentelor, calităţi ce se remarcă în studiile ce le face el asupra femeilor intelectuale din timpul lui, cum a fost... Dar ce fac? Am uitat cui scriu. Am uitat că toate aceste lucruri îţi sunt foarte cunoscute şi că îţi le datoresc. Nu cer ertare însă. Căci prin aceasta te vei vonvinge că n'ai vorbit în pustiu.

Să las puţin literatura, pentru a-ţi vorbi ceva despre pedagogie. Nu ştiu cum, dar eu fac o foarte mare legătură între aceste 2 ramuri ale... activităţei spirituale.

Dar de sigur că pentru anumiţi intectuali sau pedagogi părerea mea ar fi un paradox.

In urma unei lecţii de citire susţinută de un practician, furăm supuşi la facerea criticei. Intre alţii nu se ceru părerea şi mie. Fără încunjur spusei că prapunătorul fusese prea timid, din care pricină dăduse greşit definiţia *conştiinţei*. Bucata de citire fusese o istorioară asupra mustrării de cuget. Copii repetau după învăţător că, conştiinţa este o voce interioară, care ne laudă sau ne blamează după cum facem ceva bun sau ceva rău. Mă arătai nemulţumită de aceasta şi spusei că eu a'şi fi preferat să se arăte mai bine consecinţele ce atrage făptuirea răului şi a binelui şi să se lese la o parte pregeutarea *Conştiinţei* sub forma unei voci interne, căci aceasta s'ar putea confunda cu *îngerul* şi *diavolul*.

Profesorul făcu mare haz de vorbele acestea, nu ştiu pentru ce şi mi zise cu o curtuazie ironică: „Nu sunt de acord cu d-v, d-na deşi şi Töpfer, pedagogul, e de aceiaşi părere. Eu cred că copilul trebuie să aibă o definiţie precisă despre fie care lucru.

Profesorul din Mexic însă îmi lua apărarea. Portughezii se abţinură. Dar nu eşirăm nici la un capăt.

Nu e nevoe de comentarii, nu-i aşa? —Şi acum fără mare salt să revenim la literatură.

Urmăresc conrespondenţa lui Benjamin Constant cu d-na Récamier. Petrec de minune în tovărăşia unor oameni de inimă, care au simţit căutînd să-şi dee samă de tot ce-i înconjoară. Jocul psichologic dintre ei îmi pace mult.

Indîrjirea d-nei Récamier mă face cîte odată să cred şi eu, că era o cochetă. Alte motive pe care unii literaţi au căutat să le dee, îmi vine mai greu să le admit.

Ceea ce ar fi de crezut despre resistenţa ei, mai curînd ar fi neîncrederea ce o avea ea în Constant. El era un om schimbăcios. Dar cu toate acestea la urmă deveniră prieteni, prietenia lor dură 20 de ani pînă la moartea lui. E atîta spirit în scrisorile lor! Cîte-va fraze ale lui Benjamin le am întipărite în minte: *Vous faîtes le charme de tout le monde; vous ne pouvez faire le bonheur de personne*", „*Je mets à vos pieds l'hommage de ma reconnaissance, Vous m'avez forcé à me réduire à ce sentiment; aussi y placé je tout ce que vous n'avez pas voulu tolérer dans un autre*".

O, dacă aceste pagini adresate d-tale ar fi citite de preoţii moralei curente sau de vestalele societăţii noastre, de matroanele care roşesc numai cînd le salută un barbat, cu ce învinuiri m'aş pomeni! „Un adevarat scandal! A fi încîntată de scrisorile de dragoste a doi *isterici*, fie ei oricît de mari oameni! A vorbi despre amor cu un barbat mai ales! Dar o asemenea femee nu merită stima noastră!" O desigur că o asemenea stimă nu poate face plăcere oricui...

Cît ar trebui să mă consider eu de fericită că am avut norocul să fiu încurajată de cîteva persoane, care să mă înţeleagă atît de bine şi care, orice le voiu spune să nu le iee decît aşa după cum mi-a fost intenţia. Dintre acestia faci parte şi d-ta — d-ta care cu toată aparenţa severă şi cu toată vîrsta care impune respect — nu mai vorbesc de întreaga d-tale personalitate — iubeşti lucrurile subtile şi fără preţ pentru alţii. Severitatea d-tale exterioară ascunde o inimă femenină care ştie să înţeleagă cele mai fine nuanţe de sentiment.

N'am îndrăsnit să-ţi spun acestea nici odată în faţă. E aşa de greu de adus laude celui ce ştie să te înţeleagă! Dar fiind la atîta distanţă pot spune liber orice... Apoi mă mai gîndesc, că poate cine ştie dacă ne vom mai vedea.. Şi atunci voiu fi scutită de a roşi gîndindu-mă la cele ce ţi-am scris. Iar de ni e dat să ne mai întîlnim ştiu că delicateţa d-tale nu-ţi va permite să-mi bănueşti.

— Nu ţi-am vorbit niciodată despre fetiţa cea mai mică a gazdei. Se numeşte Nelly. Are numai 8 ani, cu părul blond lasat în valuri pe spate şi cu un nas mic întors în vînt. E o individualitate de copil demnă de studiat. Cînd mă simt plictisită, o chem în cameră la mine şi stau de vorbă cu ea întocmai cum aş face cu o persoană mare, pentru că ea nu vrea altfel. Astăzi îmi istorisi un vis al ei, pe care ţin să-l repet.

Imi pare rău numai că nu-ţi pot reda gesturile drăgălaşe, expresia figurei şi mlădierile tonului ei. „Era—îmi povesti ea—în ziua cînd toată lumea se sue la cer—*quand même il y avait qui allaient aussi en enfer*, adăogă ea cu un ton—cu neputinţă de reprodus. Văzui înaintea mea o scară ce avea vîrful tocmai în nori. Schiţele erau rari şi eu mă urcam cu multă greutate. (Adevărul e că fetiţa se caţără pe toate ferestrele). Cînd fui în vîrf, scara cade şi eu rămîn în aer. Dar Isus, care era acolo, îmi dădu mîinile rîzînd, şi intrăi în cer... *O quel splendeur*" !...

Mama ei care întrase cu puţin mai înainte, ascultînd-o zise către mine: „eu cred că tot aşa se va ridica Nelly şi în viaţă: „cu multă greutate dar... va izbuti".

Mă gîndesc că s'ar putea ca acest vis să fie o pură invenţie sub impresia unei lecţii de religie, probabil a istoriei cu visul lui Iacob. Dar din aceasta se poate vedea inteligenţa ei. De alt-fel şi răspunsul mamei e o filosofie. Ea cunoaşte natura individualistă a fetei, fapt ce nu-i poate garanta o viaţă prea uşoară.

— Incep zilele bune. Pămîntul e plin de apă din cauza ploilor dese. Cîmpul devine din ce în ce mai verde. Cerul e senin şi aerul primăvăratic.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu.

Scrisori din Bucovina

PATRU PERSOANE OTRĂVITE

— 3 morţi şi unul în stare gravă —

Cernăuţi 6 Martie.—Astăzi patru locuitori din suburbia Jucica, au căzut victime ale unor băuturi alcoolice, în nişte împrejurări cu totul misterioase. Numiţii au fost apucaţi de mari dureri stomachale, şi după cîte-va ore de grele chinuri, 3 au încetat din viaţă, iar al patrulea a fost transportat la spital, în stare disperată.

Autorităţile chemate în grabă, n'au putut de cît constata o intoxicaţie, fără însă a se putea preciza anume de unde provine aceasta, cu atît mai mult cu cît nici victimele nu-şi dădeau seamă de această nenorocire.

Atît s'a putut stabili de o cam dată, că victimele înainte cu o zi au chefuit împreună, cu nişte băuturi alcoolice de la o nuntă din comuna Boian. Intr' această direcţiune, au fost deci îndreptate cercetările autorităţilor, cari îşi dau mare silinţă pentru a afla de unde anume a provenit această intoxicaţie, care a costat 3 vieţi, în urma cărora au rămas numeroşi orfani.

S'a deschis o anchetă foarte minuţioasă.

Nu se crede, că victima internată la spital, nu va scăpa cu viaţă.

Un congres al marilor rabini din Galiţia şi Bucovina

Eri au sosit în localitate toţi rabinii din Galiţia şi Bucovina pentru a ţine un fel de congres între dînşii. Motivul discuţiei este începerea unei mari acţiuni a evreilor din Austria pentru crearea de şcoli superioare de comerciu şi înfiinţarea în Cernăuţi a unui rabinat de unde să se poată obţină titlul de doctorat în filosofie.

Se vorbeşte că numeroşi bogătaşi evrei ar fi semnat mari sume de bani, pentru reuşita acestui scop. Numai unul din America ar fi lăsat un legat de 15 milioane dolari pentru aceasta.

Numiţii rabini au sosit împreună cu suitele lor, luînd quartier pe la diferite hoteluri de primul rang din localitate. Plnă tîrziu noaptea, mase compacte de evrei, cari doresc să salute pe „miraculoşii rabini, staţionează în faţa hotelurilor, dînd astfel oraşului un aspect deosebit.

Din provincie sosesc mereu evrei, cari vor să profite de presenţa somităţilor talmudice în localitate, pentru a le cere sfaturi în diferite chestiuni ce i interesează, obiceiu la care evreii austriaci ţin foarte mult.

Congresul va ţine probabil vre-o 3—4 zile.

Expediţiuni ştiinţifice

Senatul academic al universităţii din Cernăuţi a convocat pentru astă-zi o mare întrunire a tuturor studenţilor, pentru a se discuta asupra unor expediţiuni ştiinţifice, cari se vor introduce la universitatea din localitate, după modelul celei din Viena.

Aula universităţii a fost arhiplină. Rectorul universităţii d. dr. Ştefan Saghin, presidează adunarea. După ce salută pe participanţi, explică asistenţei hotărîrea senatului academic, care hotărîre a fost primită de studenţi cu ovaţiuni furtunoase.

După mai multe discuţiuni foarte importante se iau următoarele hotărîri:

1). Adunarea decide că prima expediţie ştiinţifică din anul acesta, să se facă la Constantinopol.

2). Se va alege un comitet compus din cîte un delegat al tuturor societăţilor studenţeşti din Bucovina şi sub preşedenţia rectorului-magnific dr. Saghin.

Rutenii în chestia bisericească

Marea mişcare din rîndurile romînilor ce se observă în vederea meetingului din 12 Martie c., a pus rutenii pe gînduri. Eri s'au întrunit toţi deputaţii ucraini din Bucovina într'o conferinţă, unde au discutat chestiunile de la ordinea zilei. Aşa bună oară relativ la chestia bisericească, au hotărît să înceapă o acţiune paralelă romînilor, conchemînd şi dînşii un meeting de protestare în această chestiune.

Fruntaşii lor au şi solicitat audienţe la şeful ţării, pentru a-i expune situaţia şi a-l ruga să-i înduplece pe romîni, să nu mai facă atîta zgomot în jurul acestei chestiuni, căci altfel vor fi şi dînşii siliţi să facă acelaş lucru ce-l fac romînii.

După acest demers al deputaţilor ucraini, se prevede că în ziua meetingului romînesc din 12 Martie, se vor întîmpla ciocniri între dînşii şi ruteni.

De-asemenea şi partidul „democrat" romîn este contra meetingului, susţinînd că e pacat a se oferi rutenilor o episcopie şi o parte din averea fondului religionar romînesc şi că romînii vor şti să-şi apere mai departe caracterul romînesc al bisericei gr.-or. din Bucovina şi fără să se despărţească diecesa.

Democraţii spun că dacă este un pericol, situaţia actuală, apoi atunci să se convoace un congrs bisericesc.

Cu toate acestea comitetul de acţiune al meetingului lucrează cu mare rîvnă, pentru reuşita acestuia.

Se presupune că numărul participanţilor la acest meeting vor atinge numărul de cel puţin 10.000 romîni.

Gama

Mobile Löbel

Iaşi — str. Lăpuşneanu 32 — Iaşi

DORMITOARE
SUFRAGERII
SALOANE
BIROURI

Paturi de bronz, Noptiere, Lavabouri asortate,
—Covoare, Perdele, storuri —
— Ultimele noutăţi —
Galerii de bronz pentru perdele Lei 7.50 completă
BIROURI AMERICANE
— Lămpi electrice —
— PREŢURI EFTINE —

Face şi condiţiuni de plată avantajoase.
Primeşte comenzi, care se execută prompt în fabrica proprie str. Păcurari 106.

INFORMAŢII

❑ Majoritătile parlamentare au fost convocate să se întrunească, în saloanele ministerului de externe, mîine, Vineri, oara cinci seara.

Se va discuta asupra situaţiei şi se va hotărî, precum am anunţat ieri, ca guvernul să nu cedeze în chestia tramvaielor şi un alt minister conservator-carpist să nu urmeze acestuia.

Pentru a arăta că informaţiile noastre sunt perfect exacte, repropucem următoarele după ziarul guvernamental „Minerva":

O înţelegere între guvern şi liberali pe chestia tramvaielor, iar nu e cu putinţă, pentru că guvernul nu primeşte să dea ce cer în mod hotărîtor liberalii: Monopolul pe 40 ani al tramvaelor din Capitală şi dreptul de a aşeza gratuit liniile pe strade, pentru societatea comunală de tramvae.

Guvernul e de părere ca justiţia să decidă în afacerea tramvaelor.

Ni s'a afirmat în mod precis că toţi domnii miniştri sunt solidari pe chestia tramvaiului şi că întregul partid conservator e solidar cu guvernul.

Concluzia e că dacă se va impune guvernului o altă soluţie în afacerea tramvaelor, ministerul să se retragă şi un alt minister conservator să nu se formeze.

❑ *Domnii Maiorescu şi George Gr. Cantacuzino, preşedintele Senatului, au fost primiţi ieri seara în audienţă de M. S. Regele.*

Se ştie că ambii au vederi împăciuitoare în chestia tramvaiului.

❑ **Tariful vamal.**—Direcţiunea vămilor a dat următoarele instrucţiuni oficiilor vamale din ţară, privitoare la aplicarea modificărilor aduse tarifului vamal prin legea de la 1 Martie 1912:

1. Prin nota de sub art. 591 c, din tarif, s'a înţeles să se taxeze cu *4* lei suta de kgr. numai tabla de fier mai subţire de jumătate m. m. spoită (cositorită), iar nu şi cea zincuită, plumbuită, arămuită, alămuită, care urmează să se taxeze cu 8 lei suta de kgr. conform art. 591 c.

2. După nota de sub art. 767, se vor impune ca obiecte după felul materialelor din care s'nt făcute, numai accesoriile instrumentelor muzicale de vînt precum sunt mustucurile, clapele, iar nu şi părţile principale şi constitutive ale instrumentelor, care rămîn să se taxeze şi pe viitor tot la art. 767 cu lei 5 un kgr.

3. Se atrage atenţiunea, că prin „legea pentru scăderea taxelor de fond comunal pe ceai şi cafea", la art. 22 din tabela fondului comunal s'a scăzut taxa la 10 bani kgr., numai pentru cafea iar nu şi pentru surogatele de cafa, cari au rămas impuse tot cu 30 b, kgr. ca pînă acum.

❑ **Comedia pompierului**—Comedia lui Stroja cu închiderea cîrciumelor, continuă să ocupe presa. *Ordinea* consacră astă-zi următoarele spirituale rînduri faptei pompierului:

Pe o stradă din capital Moldovei sunt patru cîrciume şi un gardist beţiv.

Şi e o problemă în oraşul culturei şi a ideilor mari: unii pretind că în strada cu pricina sunt patru cîrciumi pentru că gardistul e beţiv; alţii susţin că gardistul e beţiv fiind-că sunt patru cîrciumi în postul lui.

Şi unii şi alţii sunt de părere să se facă o experienţă: ori să se mute cîrciumile în alt cartal, ori să se treacă sergentul la alt post. Pe cînd toată lumea, însă, discută cu aprindere chestia aceasta, de adînc interes economic pentru Moldova, intră în vorbă cu prefectul de poliţie, şi, cu autoritatea pe care o deţine de la d. Marghiloman, zice, în mod hotărîtor: nu; nu se pot muta cîrciumile, fiindcă s'ar apuca de darul beţiei ceilalţi gardişti din partea locului; dar nu pot schimba din post nici pe sergent, pentru că prea s'ar înmulţi cîrciumile în cartalul în care-l voiu trimite.

— Dar atunci cum rezolvăm problema? au întrebat taberile.

— Simplu de tot, a răspuns cu suficienţă prefectul de poliţie: închid cîrciumile şi am vindecat pe sergent de beţie.

Şi a făcut-o căpitanul de la poliţie. A doua zi, într'adevăr, ziarele de Iaşi au anunţat: „Prefectul poliţiei a închis „patru cîrciumi din cauză că gardistul „din partea locului se îmbăta în ele".

Gestul ar fi fără importanţă, întru cît e făcut de căpitanul Stroja. Dar a creat un precedent — şi, acum Iaşul e ameninţat de altă pacoste. Căci, se zice că, în cearta dintre ajutorul de primar şi inginerul primăriei asupra modului cum sunt conduse, lucrările pentru aducerea apei, d. Grecianu, inspirat de soluţia prefectului de poliţie, ar fi hotărît să dărîme conductele.

De n'aşi zice-o cum-va într'un ceas rău?

❑ Medicul şef al oraşului, a atras azi atenţiunea poliţiei asupra unei bande de proxeneţi, care face în localitate un trafic ignobil cu carne vie.

❑ Se ştie că pentru suplinirea catedrei de patologie internă, rămasă vacantă la facultatea noastră de medicină, se prezentaseră cinci candidaţi şi anume domnii doctori: Dobrovici, Lambrior, Zamfirescu, Tatuşescu şi Savini. Consiliul profesoral al facultăţei de medicină, revoltat de numirea nenorocită făcută în persoana actualului agregat de clinică medicală,—numire lăcută împotriva voinţei exprese a senatului universitar,—refuzase să recomande pe cineva pentru suplinire şi prodecanul, d. prof. dr. Negel în urma consiliului avut, se mulţămise a facecunoscut acest lucru ministrului şi a-i indica în un raport numele candidaţilor pentru suplinierea acelei catedre.

După trei săptămîni, ministrul trimete o adresă decanatului facultăţei de medicină, prin care cere să numească un suplinitor pentru catedra de patologie internă, adresă în care menţionează numai numele a trei petiţionari şi anume a domnilor doctori: Dobrovici, Tatuşescu şi Savini, omiţînd intenţionat numele celorlalţi doi candidaţi, a căror petiţie există la facultatea de medicină şi este semnalată şi în raportul către ministru.

Nu credem că această omitere intenţionată poate sluji unuia din cei trei protejaţi ministeriali; de vreme ce d. dr. Lambrior este singurul docent în specialitatea patologie internă al facultăţei noastre de medicină, iar domul dr. Zamfirescu este docent în aceiaşi specialitate de la facultatea de medicină din Bucureşti.

Conform legei instrucţiei, încă în vigoare, pentru numirea suplinitorilor la una din catedrele vacante se cere şi se preferă: 1) docentul în specialitatea respectivă de la facultatea respectivă; 2) In caz cînd acesta nu există, se preferă docentul facultăţei de medicină din Bucureşti, 3) In caz cînd toţii aceştia n'ar exista, consiliul facultăţei de medicină se poate adresa unei persoane străine corpului Universitar, cu condiţia expresă ca acea persoană să aibă lucrări de foarte mare valoare *ştiinţifică*.

Se sperăm că facultatea de medicină dornică în ultimul timp de dreptate, va evita noua cursă întinsă de ministru şi că actualul decan, care face multă paradă de independenţă, va şti să ţie sus prestigiul facultăţei atît de coborît şi compromis în ultimele timpuri de către omul tuturor tranzacţiunilor imorale şi înjosirilor posibileşi imposibile, am numit pe prea faimosul rector.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş, 2 cazuri de cori şi un caz de anghină difterică.

❑ Consiliul comunal a fost convocat, pentru Simbătă, la orele 5 p. m.

❑ A fost arestat un anume C. Răducan, bănuit a fi autorul unor furturi comise la Farmacia Racoviţă.

❑ La siguranţă s'a arestat pe Anica Doroftei, servitoare, care a comis un furt de bani, la d. Gh. Istrate din str. Stejar.

❑ D-nii, inginer Anton Sc. Savul şi Gh. Goilav, administratorul unui domeniu al Coroanei, au fost numiţi în comisia pentru delimitarea razei oraşului Iaşi.

❑ Consiliul comunal de Iaşi a fost convocat în sesiune extra-ordinară pentru ziua de 10 Martie, orele 3 p. m., spre a se ocupa de: „curăţirea oraşului, exproprieri, vînzări de locuri şi cereri de scutiri de taxe".

❑ Copila Maria Kiriak, de 6 ani, din satul Perieni, fiind lasată să se joace în jurul focului, i s'au aprins hainele copiliţei, care a ars cu desvîrşire.

❑ Şeful de manevră G Gabrovescu, din Ploieşti, a fost mutat pe ziua de 18 Martie la Iaşi, în locul d-lui Vasile Isac trecut la pensie, şeful de manevră Vasile Timbu, de la gara Obor, a fost d'asemenea mutat la Iaşi, în locul lui G. Nicolau decedat.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ Regele a chemat în audiență pe unul din președinții Curții de casație, cu care s'a întreținut asupra legii tramvaiului.

Magistratul a dovedit Suveranului că legea este anticonstituțională.

❑ *La 14 Martie se va judeca la s. I a Curții procesul banditismelor electorale din Hîrlău.*

Mare impresie vor produce depunerile făcute, prin comisie rogatorie, la Tulcea, de procurorul Tufescu, fost procuror la Botoșani.

Domnul Tufescu declară, că chemat la poliția din Botoșani, a constatat că frații Deleanu fusese arestați pe nedrept, ordonînd eliberarea lor.

Prefectul, însă, a dat ordin polițaiului să nu elibereze pe arestați și procurorul a trebuit să se mulțumească cu consemnarea faptelor în proces-verbal.

Curtea va trebui să ție cont, ca afacere de moravuri, că, fiind-că s'a pus rău cu prefectul, procurorul Tufescu a fost mutat de la Botoșani la Tulcea.

❑ Circulări telegrafice semnate de șefii partidelor de opoziție și adresate șefilor din provincie, invită ca numeroase delegațiuni să participe la întrunirea publică, de Duminecă, din București.

❑ Domnul Carp, în ultima audiență ce a avut o la Palat, a spus că Coroana este greșită cînd persistă în ideea, că țara nu trebue să aibă de cît două partide politice.

Două partide politice, a spus primul-ministru, nu există, în nici o țară, de fapt.

❑ Eri Mercuri, la întrunirea plenară a clubului liberal, d. N. Gane la deschiderea ședinței, a felicitat pe domnul C. Stere, în numele Iașului intelectual, pentru isbînda sa de peste munți.

Domnul Stere a răspuns că este un adversar al reclamei și al laudelor, dar că a constatat cu plăcere ce mare impresie a produs peste munți interesul pe care ieșenii îl poartă fraților de d'incolo.

Trecînd la partea politică internă, domnul Stere a insistat asupra situației desperate a guvernului, îndemnînd pe liberalii din Iași să participe în număr mare la întrunirea din București.

❑ Moșia Cădeni, din județul Iași a fost vîndută d-lor frați Stefan Grigore și George Barbu pentru suma de patru milioane.

Contractul de arendă al moșiei a fost cesionat d-lor Barbu de d. D. Fischer pentru 100000 lei.

❑ Pe biuroul Camerei s'a depus astă-zi proiectul pentru estinderea luminei electrice în Iași.

❑ Un naționalist, care cere scuze la doi jidani, în favor de public.

Afacerea Paraschiv-Eskenasy, de și vechie, le bine cunoscută ieșenilor. Domnul Mayer Eskenazy, comerciant din Manchester, aflîndu-se în Iași, a pronunțat numele Iorga, văzînd pe apostol pe stradă.

Domnul Iorga a protestat că un evreu a cutezat să-i pronunțe numele, iar studentul Paraschiv, aflător lîngă d. Iorga, s'a repezit la Eskenasy, pălmuindu-l pentru semeața sa îndrăzneală.

Afacerea a avut un epilog procesual, care s'a terminat astăzi la s. I a tribunalului, cînd d. Paraschiv, în instanță, a cerut scuze victimei, declarînd că regretă incidentul.

Reclamantul s'a declarat satisfăcut și tribunalul, luînd act, a dispus închiderea dosarului.

❑ *Centenarul Crețulescu,* se va celebra în Iași Duminică 11 Martie a. c. în Aula Universității unde d. A. D. Xenopol, va vorbi despre viața și opera acestui insemnat bărbat.

Cercul studențesc care ia parte la această serbare a organizat mai multe recitări și declamări de poezii.

Intrarea liberă. Inceptul la 3 ore p. m.

❑ Domnul Mircea Cikerski, copist în secția I a tribunalului, a fost mutat la secția III; d. C. Petrescu student, a fost numit copist în secția I a tribunalului și d. Cuparencu, student, a fost numit copist la portărei.

❑ Simpatia prefectului de poliție, gardistul Vatamanu, în onoarea căruia prefectul a închis o serie de circiumi, s'a făcut vinovat acum și de insulta superiorului: în stare de ebrietate fiind amicul prefectului, a insultat pe ofițerul de poliție Colonaș, fapt pentru care parchetul a deschis astăzi acțiune publică contra vestitului.

❑ Numitul Adolf Froim, chelner la otelul Englez, fiind dovedit că procura delicii pasagerilor, a fost dat judecății pentru aițiare la desfrîu.

❑ **Budgetul comunal.**— Budgetul comunal a fost alcătuit.

Adecă cînd zicem alcătuit, este numai o vorbă, de oare ce de acest budget, habar n'are primarul și nici consilierii comunali.

Singurul care a luat cunoștință de budget, e d. dr. Cosmovici, prim ajutor de primar.

*

După cum suntem informați, prin noul budget comunal, nu se introduce nici un spor la salarii.

Faptul a fost azi cunoscut și a provocat o vie protestare a funcționarilor, cari se așteptau ca acum, cînd finanțele comunei sunt în prosperitate, să li se aducă o îmbunătățire oare care.

❑ Domnul profesor dr. Slătineanu și-a stabilit domiciliul politic în Iași, înscriindu-se în partidul liberal local.

❑ Parchetul a dat autorizație de înmormîntare cadavrului numitei Eugenia Olivanto, care s'a sinucis ieri prin ardere.

❑ Perceptorul comunei Vaslui, Ulea, s'a împușcat eri în latrina primăriei, la ora 2 p m. Imediat s'a făcut o inspecție în lada percepției și s'a găsit lipsă ca vre o mie de lei. Prin Vaslui însă se vorbește că Ulea a fost victimă a cîtorva prieteni politici.

❑ Vineri se va reprezinta la Vaslui piesa *„Manasse"* cu trupa din Iași.

Iar la 13 Martie, se va juca a doua oară, la Sidoli.

❑ La „Centrala din Vaslui" senatorul Păncescu, care sosise eri din București, a fost înconjurat de un grup „de ai noștri" cercetîndu-l ce vești aduce din București.

Păncescu le răspunde scurt:

— *„Să ne gătim bagajele!"*

❑ **Judiciare.** — Neguțitorii Suhăr Meerovici și Șulem Cohn, din Botoșani, au fost condamnați la cîte doi ani închisoare, pentru faliment simplu și fraudulos.

Atît procurorul cît și inculpații au apelat sentința.

— Procesul penal al trusturilor a fost amînat să se judece la 11 Aprilie, la s. II a Casației.

❑ *De la Circul Barnum,* sau copilul adoptat, este titul piesei principale a noului program cinematografic (Pathé Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Joi — „Copilul circului" este o splendidă desfășurare, a cărei acțiune se petrece în colosalul circ și spectatorii au prilejul să vadă uriașele localuri de spectacole ale celui mai mare circ din lume.

Noul program cuprinde apoi: „Un roman într'un pensionat. Narațiune însuflețită, interpretată de artiști dramatici pariziani.

Prince bucătar fără voe, scene humoristice cu simpatiaul artist-comic.

Svițera Saxonă de la Rathen la Shandau, călătorii pitorești.

Pisica, puii și aeroplanul, scene idilice,

Chinurile unui marinar, grandios roman modern, splendid redat, și în care se reflectă viața, obiceiurile și suferințele mateloților cu cele mai emoționante scene maritime.

Rozalia își vinde tăcerea, scene comice.

❑ Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calitățile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avantajoase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Societatea *Unirea* a lucrătorior tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de *Luni 26 Martie* (ziua a doua de Paști), o frumoasă și plăcută Serată Dansantă, în localul societății de Gimnastică, Sport și Muzică din Str, Școalei de arte.

Anunciu

Societatea „Economia in Școală" din Hași, având trebuința de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esență tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Hași în cursul lunelor April Mai Iunie și Iulie 1912—se publică aceasta spre conștința amatorilor pentru a și trimete ofertele la adresa societății.

ADMINISTRAȚIA

Desfăcîndu-mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Seulescu 15

ULTIMA ORA

București 8 Martie

SITUAȚIA POLITICA

Ce spune d. Take Ionescu?

București. — In urma afirmărei unui ziar guvernamental, că d. Take Ionescu, ar fi propus arbitragiul ca soluție în chestia tramvaiului, șeful partidului conservator democrat, a fost întrebat asupra exactității acestei informațiuni.

Iată răspunsul d-lui Take Ionescu:

— „Am spus-o, că chestia tramvaiului este inventată de guvern. Nu există altă soluție, de cît abrogarea legei din Decembrie 1911.

După desființarea legei, și revenirea la starea de mai înainte, chestia va rămîne să fie rezolvită, fie de tribunalele ordinare, fie de un tribunal de arbitri.

Tribunalul de arbitri nu este o invenție a mea. Propunerea se găsește în legea din 11 April e 1911, lege pe care probabil n'au citit-o mulți dintre acei cari susțin că cunosc bine chestia tramvaiului.

Prin articolul 6 din această lege ne spune:

„Ori ce neînțelegere se va resolvi, printr'un tribunal de arbitri, compus din cîte un memgru de fie-care parte și de un supraarbitru, numit de primul-președinte al Curței de Casație.

Hotărîrile acestui tribunal sunt definitive, fără recurs".

După desființarea legei d-lui Marghiloman, va trebui să se recurgă la acest tribunal.

Continuînd, d. Take Ionescu, zice:

— Părerea mea, că statutele societății Tramvaiului sunt perfect legale, o mențin, și de allfel am spus-o la Cameră, și întruniri. Se înșeală acei, cari cred, că fiind la guvern,ași da o altă soluție, de cît aceea, pe care o susțin azi. Acei cari cred astfel sunt prea naivi, sau prefăcuți naivi, știut fiind, că nu am de cît o voință, dar o am.

*

Intrebat, dacă e exact, că întrevederea cu d. Carp, a pus ceva condiții pentru reconciliare:

— N'am vorbit cu d. Carp—zise d. Take Ionescu—nimic alta, dar absolut nimic alta, de cît despre chestia tramvaiului.

*

Pe de altă parte, ziarele arată, că întrevederea între d-nii Carp și Take Ionescu, a ținut 2 ore. D. Take Ionescu a menținut părerea sa, despre abrogarea legei Tramvaiului, Rezultatul întrevederei fiind negativ, d. Carp a rămas să consulte consiliul de miniștri.

*

D. Gh. Cantacuzino, președintele Senatului, a fost primit aseară în audiență de Rege.

In cercurile guvernamentale se afirmă, că d. Cantacuzino, a ținut Regelui un limbagiu energic și hotărît și anume, că guvernul nu vede nici o necesitate, de a rezolvi chestia tramvaiului, înainte de a se pronunța Casația.

Dar dacă i se va cere aceasta, atunci guvernul preferă să-și dea demisia.

Guvernamentalii mai adaugă, că d. Cantacuzino, a spus Regelui, că în cazul primrei demisiunei și venirei unui guvern Take Ionescu, conservatorii vor începe imediat o campanie extra parlamentară.

*

In consiliul de miniștri ce se va ține azi, d. Carp va face o expunere a situației, și se va lua o hotărîre definitivă.

Această hotărîre, se va comunica mîne, majorităților, cari au fost convocate în acest scop.

Nașterea unei principese

Bruxelles. — Principesa Victor Napoleon a dat naștere unei principese.

BOMBARDAREA SMIRNEI

Galați.—Un comerciant din Galați, a primit știrea, că flota italiană a fost zărită, în fața orașului Smirna.

Se așteaptă din moment în moment în moment bumbardarea Orașului.

Bancnote romînești falșificate, în Bulgaria

Sofia.—Ziarele află că poliția bulgară a descoperit bancnote romînești false, pentru suma de 180,000 lei.

Mai multe arestări s'au operat în legătură cu această afacere, printre cei depuși se găsește ajutorul casierului băncei naționale.

Manifestația din Capitală

București.—Azi dimineață un foarte mare număr de cetățeni, din culorile de galben și negru, s'au întrunit în sala Liedertafel. S'au rostit cuvîntări, de către d-nii Ghica Comănești și Cezărescu și s'a luat hotărîrea de a se cere administrației comunale, să puie imediat în circulație tramvainrile comunale.

După întrunire cetățenii, în grup compact, au mers la primărie, manifestînd, și cerînd ca o delegație să fie primită de Primar.

In acest moment sosi d. Fleva la Primărie.

Tribunul trecînd prin rîndurile cetățenilor, a fost obiectul unei manifestațiuni ostile.

D. Dobrescu, primarul Capitalei, nefiind la Primărie, delegațiunea a fost primită de d. dr. Mendonide prim ajutor de primar.

Delegațiunea a cerut primului ajutor de primar, ca să dispue imediata punere în circulație a tramvaielor, fără a aștepta rezultatul procesului.

D. Dr. Mendonidi a promis că va da un răspuns peste cîteva zile.

Cetățenii s'au retras, rămînînd să revie peste cîteva zile.

Atentatul din Roma

ROMA. — Pînă în acest moment, din cercetările corespondenței, nu reesă că d. N. Tacit, ar fi contribuit la organizarea atentatului contra regelui Italiei.

Se crede că după terminarea instrucției, Tacit va fi expulzat.

RAZBOIUL ITALO-TURC

Roma.—Aeroplanele italiene au aruncat vre-o 30 bombe de asupra grupurilor inamice. Toate au exploadat cu succes.

La Derna, cîte-va grupuri dușmane, arătîndu-se departe de liniile italiene, au fost atacate de infanterie și respinse cu perderi mari.

Lupta de la Benghazi

Cairo. — Agenția Hawas telegrafiază cu depeșile primite din isvorul cel mai sigur și direct din Tripolitania, desmint categoric că în lupta de lîngă Benghazi, Turcii au încercat o sîngeroasă învingere, cu perdere de peste 1000 de morți. Această luptă n'a avut mare importanță. Turcii și Arabii au avut în total 90 de morți și răniți.

Manifestații greviste

Londra. — Eri în mai multe puncte din ținutul în grevă, s'a manifestat contra lucrătorilor neorganizați care au reluat lucrul.

Poliția a intervenit.

La S-te Hélène în districtul Lancaster, greviștii au cercat să năvălească într'o mină. S'a produs ciocniri între poliție și greviști. In ambele părți sunt răniți.

Denunțul din Brăila

Brăila.—Medicul recrutor a denunțat autorităților, că i s'au făcut propuneri de mituire, de către d. Piroșcă, avocat.

Acesta desminte categoric.

Cercetările continuă.

Aviația în Turcia

Constantinopol.—Ministerul de război se ocupă cu organizarea serviciului aviatorilor militari. Un parc de aviație a fost înființat lîngă Constantinopol unde ofițerii cari au studiat în Europa, sunt întrebuințați ca instructori.

AVIS

Imi permit a aminti publicului din Iași că de trei ani funcționează Biuroul meu de instalații electrice spre mulțumirea tuturor clienților mei.

Instalez lumină electrică, mașini dinamice și motoare electrice, precum de asemenea mă ocup cu reparațiuni pe care le execut foarte conștiincios.

In urma unei practice de 24 de ani în ramura Electrotechnicei și Mașini electrice în cele mai mari stabilimente din Germania, în timpul din urmă Șef-Monteur al Uzinei centrale de electricitate din Iași, sunt în pozițiune de a executa cele mai mari lucrări și după cerințele electrotechnicei moderne.

Toate lucrările sunt executate personal de mine și cu fii mei.

Se garantează execuția promptă și lucru exact.

Becuri cu filament metalic, cu economie de 75%, în consum le vînd cu 2 lei 30 bani pînă la 50 lumini.

cu stimă

L. PIX și FII

Biurou electrotechnic, str. Gîndu 24
autorizați de Primăriile din
Iași și Vaslui

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

LABORATOR SPECIAL PENTRU ANALIZE MEDICALE

Dr. med. I. Nimereanu

— Iași Str. Banu No. 1 **(colț cu strada Lăpușneanu)**

Analize de sînge pentru diagnosticul Syphilisului, Sero-reacția Wassermann, Febra typhoidă, malaria; anemia, etc. Analize de urină, lapte spute, suc gastric boale de stomach, Cyto diagnostic (liq pleurale, peritoneale, vaginale, liq. cefalo rachidian, etc,) analize de puroi, secrețiuni, blenoragice, cercetarea microbului syphilisului în manifestații primare (ulcer syphilitic) și secundare, (ulcer simplu) examenul părului, false membrane difterice etc. Examenul anatomo patologice de tumori și diverse secrețiuni patologice, etc.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza Vodă 28 —Iași

(zisă și str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra înghețului*—**Băi hygienice**—*etc.*

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparațiuni.

—Proiecte — Supraveghori de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Orfana *26 ani, catolică, 180000 avere*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum și* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite:*

Schlesinger, Berlin 18.

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, șuri, 2 pivnițe, hambar, grădină și ghețărie. A se adresa la d. Garabet Manea, proprietar, str. Carol No. 16.*

Natalia Cubelca

MOAȘA

Str. Curelari No. 4

Primește faceri și boli de femei

A sosit pentru sezonul curent

la

CUNOSCUTUL MAGAZIN

La „PARADIS"

ULTIMELE CREAȚIUNI

în

Voil, Toil, și Mousseline l'ain

Desenurile cele mai elegante

precum și

Ciorapi, Mănuși, Batiste, **Corsete**, *Bluze Kimono, Galanterii și furnituri de Croitorie.*

De Inchiriat

Locuința eftina. Str. Păcurari 111

Compuse din 3 și 2 odăi, bucătărie, magasie de lemne, pivniță, precum și 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare, aer curat. Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.**

Str. Sf. Theodor 36.

FĂINĂ LACTATA NESTLÉ

Nutriment complect pentru copii, bolnavi și bătrâni.

Conține cel mai bun LAPTE din ALPII

Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din țară

Cutia lei 2.—

Repr. SAM. LÖBL

București.

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile mușamale, bascule ‚Garwens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

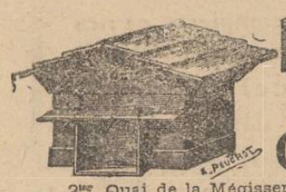

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătușelectrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: Iași, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX – No. 1539 – Sîmbătă 10 Martie 1912

In fața primejdiei pe care o prezintă pentru țară actualul guvern

Duminică, 11 Martie 1912

ora 2 jumătate după amiază

Partidul Conservator-Democrat

și partidul Național-Liberal

vor ține: O MARE

INTRUNIRE PUBLICA

cu delegațiuni din întreaga țară

IN SALA DACIA

FORMULA REGALA

Regele concediază guvernul d-lui Carp, Regele era hotărît la aceasta încă din ziua, cînd d. Carp a prezentat legea tramvaiului. Se zice că Măria Sa Regele a făcut observări d-lui Carp, că legea ce o prezintă parlamentului e inoportună, întâiu prin inconstituționalitatea ei, și al doilea prin neputința de a ajunge la scopul dorit.

Se mai zice că d. Carp a pus la dispoziția Regelui demisia întregului cabinet, tocmai pentru a forța mîna Regelui. După 24 ore de gîndire, Regele a dat drumul legii, punîndu-i apostila sa, lăsînd d-lui Carp toată răspunderea faptelor ce vor urma.

Deci, încă de la 11 Decembrie 1911, guvernul Carp este în luptă fățișă cu Regele, smulgîndu-i-se cu sila iscălitura pe o lege. Din Decembrie încă guvernul Carp a apucat pe un drum ce duce la peire.

D. Carp s'a purtat ca un nesocotit în luptele sale cu cele două opoziții. A vrut să dea la cap unui partid, terfelind pe șeful acelui partid, uitîndu-și și locul și situația. Din nesocotință în în nesocotință, d. Carp, prin atitudinea sa, a rupt raportul de comunicare de la partid la partid și a pus indirect Coroana într'un impas politic, întru cît prin această întrerupere de circulare personală, Regele nu putea aviza ușor.

Ceea ce Regele a socotit încă din Decembrie 1911, Tribunalul a ratificat prin sentința sa din Ianuarie și Casația va ratifica din nou la 14 Martie apreciarea Tribunalului, și atunci guvernul d-lui Carp va fi pe deplin condemnat ca un călcător al legilor publice.

Cînd un om apucă pe un drum greșit, e greu să dea îndărăt, căci patima îl mînă tot înainte. Guvernul Carp nu va reveni, nu poate reveni, căci ar fi un nonsens să-și refacă el legile sale, să-și calce el pe inimă, să se desmintă pe sine. S'a apropiat funia de par și a se mai repara e greu.

De cît stă în acest impas legal o nedumerire în public. Pentru marele public s'a prezentat legea d lui Marghiloman ca o împedecare a unui mare gheșeft național; iar d. Carp aplicînd ferul roș a căutat să înfereze afacerile patriotice.

S'a prezentat dar legea supt o atmosferă de înaltă reparațiune socială, stigmatizînd pe autorii legii ca niște despoiatori ai averei comunei. Marele public s'a mulțumit cu această platformă și rămîne rece la călcarea ce se face prin această lege Constituției țării. Partea asta legală fiind prea abstractă, publicul rămîne rece la discuția ce se încinge și degeaba i s'ar toca la cap acestui mare public, că nu e politic a se admite o lege ce calcă legea fundamentală a țării, ea o consideră ca un moft.

Imi aduc aminte de un alt fapt analog. Cînd în 1700 Ardelenii au primit Unirea cu biserica papală, au primit fără discuție cele 4 puncte de dogmă: c. sfîntul duh purcede și de la Fiul (filioque), că există după moarte purgatoriul, ca să se împărtășască cu azimă nu cu pîne dospită și inviolabilitatea papei; dar au ținut cu îndărătnicie la formele rituale: limba romînă în biserică, popii căsătoriți și catapeteazmă în biserică. Pentru ce? Pentru că la chestiile abstracte nepricepîndu-se au zis *amin*, iar la cele practice au zis *baiu*.

In partea materială legea tramvaiului sărăcia primăria Bucureștilor cu 173,000 lei pe an, care s'ar fi putut căpăta și pe altă cale de la noua societate, fără tîmbălăul legii; dar călcarea Constituției prin o lege abuzivă nu se poate prețelui cu sutele de mii de lei. Ea arată o mentalitate bolnavă la un regim putred.

Guvernul însă care are răspunderea morală a păstrării Constituției și mai ales Regele în care are temeiul numai în constituția țării, au văzut impasul, în care au căzut și au avizat. Intîrzierea Regelui în avizare stă în anarhia ce domnește în guvern. Pe d. Carp nu-l preocupă cum să salveze legea țării, ci să facă tot chipul să împedece Corona de a aviza pentru un guvern Take Ionescu.

Și cum va împedeca acest aviz Regal? Recomandînd Coroanei succesiunea liberală. Deja la 8 Ianuarie d. Carp a recomandat Coroanei că e gata a părăsi puterea, dacă d. Brătianu primește succesiunea. Voește prin aceasta d. Carp a acredita un svon că Regele ar fi contra unui guvern Take Ionescu, că tot ce înconjură pe Rege nu vede cu ochi buni înălțarea democrației romîne, că d. Take Ionescu nu va putea fi ratificat șef de guvern pe sama celui de al treilea partid, că în sfîrșit se va îngreuia Coroanei soluția succesiunei prin blocarea Parlamentului cu actualul guvern și pe toți membrii guvernului între sine.

De 2 luni de zile discuția se încinge asupra acestui fapt: *blocul guvernamental.*

In ce scop toate acestea? Pentru a sili Coroana să rămînă strict în conceptul său asupra trecerii puterei.

De cît; *est modus in rebus.*

Take Ionescu a fost ministru conservator de la 1891 până la 1907, *opt ani;* în acest interval d-sa a reprezentat *ideia* și *partidul conservator.* Mai toți membrii partidului conservator — *bez Vlașca* (junimiștii) *și Teleormanul* (Nababiștii)—au urmat pe d. Take Ionescu, ca cel mai de samă reprezentant al ideii conservatoare și al tradiției conservatoare. Dacă e bun creștin acela ce are pelincile lui Crist, apoi și Take Ionescu are steagul lui Lascar Catargiu.

Take Ionescu este o forță conservatoare, neutilizată încă de Coronă, ca să guverneze în numele ideii conservatoare. Nu însamnă că dacă d. Take Ionescu a luat de 4 ani de zile direcțiunea ideei conservatoare pe sama sa, a deviat ceva de la ideia și tradiția conservatoare. El a izbutit să strîngă în juru-i și alte elemente de progres, dar de un progres moderat, caracteristica tradiției conservatoare. Și Lascar Catargiu a fost un om de progres, dar încet și moderat; așa e și Take Ionescu. El e partizanul conservatorismului Englez nu al celui Francez, care se anihilează prin inacțiunea sa politică.

Coroana știe aceasta; știe care e situația lui Take Ionescu, față de ideia și tradiția conservatoare. In numele acestei idei și tradiții conservatoare, feștelite de d. Carp, călcată în picioare, înjosită chiar, Coroana se vede obligată politicește a face apel la cealaltă forță conservatoare, la Take Ionescu, nu ca la un om în afară de ideia și tradiția conservatoare, ci ca la cel mai de samă reprezentant al ei.

Formula Regală e fixată deci; dînd puterea mîne d-lui Tache Ionescu nu o dă ca unui partid nou, ca unui al treilea partid, ci o dă omului care în starea actuală reprezentînd politica de pace socială, va duce mîne ideia și tradiția conservatoare acolo unde geniul lui va putea s'o ducă.

Take Ionescu va putea ca mîne avînd direcția să adune în juru-i nu cei 9 miniștri actuali, ci alți fruntași conservatori cari să poată zice că și ei reprezintă ideia conservatoare ca și afiliații d-lui Carp. Nu s'a isprăvit cu d. Carp stocul de oameni cu vederi conservatoare. D-sa a întinat steagul conservatorismului.

Mîne Măria Sa va trece acest steag d-lui Take Ionescu, care are destule titluri în fața partidului conservator și a țării că el e singurul în drept de a cere guvernul, asumîndu-și asupră-și toată răspunderea situației.

Gh. Ghibănescu

O carieră stearpă

Patru lungi și dureroase decenii d. Carp trecea drept un înțelept original al vieții noastre publice.

Timp de 40 de ani, președintele de azi al consiliului formula teorii și poza în sfinx al vieții noastre publice.

Un singur lucru îi lipsia d-lui Carp ca să facă fericirea acestei țări: parlament propriu.

Soarta e cîteodată nemiloasă cu unii oameni; cu d. Carp a fost crudă din cale afară: i-a dat parlament propriu la adînci bătrînețe, și cînd s'a pus d. Carp să facă fericirea acestei țări, a băgat de seamă că nu poate nimic; că o viață întreagă și-a petrecut-o între zeflemele luate—ca d. Cuza — după „Fliegende Blaeter“ și negațiuni sterpe.

D. Carp a luat guvernul și Marghiloman i-a dat majorități de o servilitate și de-o supunere încă necunoscută în analele noastre parlamentare, și cu toate acestea d. Carp n'a făcut nimic.

Azi președintele consiliului e pe pragul de plecare de la putere. Anul cît ne-a guvernat a însemnat apogeul d-lui Carp. Ce-a făcut d-sa în acest an? Nimic, adică nimic bun pentru țară. In ce-l privește, anul acesta de guvernare a fost o nenorocire pentru d. Carp, el i-a dat în vileag întreaga neputință. A dovedit omului că, dacă te nești cu calități negative, nu trebue să încerci operă negativă.

Dacă d. Carp se resemna să critice ce fac alții ar fi trecut și azi, poate, drept om mare, dacă ar fi continuat să-și plătiască regulat abonamentul la Fliegende Blaeter, *sigur, că ar fi trecut și azi drept om de spirit.*

Dar așa... să vii la putere în caleașcă domnească și să pleci apoi cu... tramvaiul. Prea e prea.

Afacerea tramvaiului

— O chestie constituțională —

Guvernul Carp e mort. Poate că în clipele cînd vor apărea aceste rînduri, cabinetul își va fi înaintat demisia. Chestia pe care se retrage guvernul, e chestia tramvaielor. Locotenenții electorali ai d-lui Carp vor să-și prepare astfel o platformă de opoziție și de retragere.

Greșala guvernului — a fostului guvern, dacă voiți—e că s'a încăpățînat să vadă în chestia tramvaiului și în felul cum a încurcat-o d. Marghiloman, o afacere. D. Carp nu vede că tramvaiele mai că au dispărut și că în locul lor, d. Marghiloman a avut stîngăcia să susciteze o gravă chestie constituțională, de care se leagă nu numai buna ordine în Stat, dar însuși existența lui.

Legea d-lui Margsiloman, anulată de justiție, nu mai e o *afacere,* **e o** *chestie.* **D-sa a nesocotit și dreptul de proprietate, și validitatea contractelor, și separația puterilor în Stat, și orînduiala judecătorească,—într'un cuvînt totul.**

Aceasta e chestia pe care a ridicat-o opoziția, pe care a sancționat-o justiția, și n'a fost încă pricepută de guvern.

Tramvaiele nu constituesc fondul litigiului dintre guvern și țară, ci numai prilejul. Chestia cea mare, este cea constituțională. Dacă guvernul s'ar fi mulțumit să difere *afacerea* **justiției, ea n'ar fi devenit** *chestie.* **Dar d. Marghiloman n'a avut răbdare, n'a avut încredere în judecători. — și sigur de majorități, a încercat o lovitură îndrăzneață. Lovitura însă, ca toate gesturile îndrăznețe, n'a reușit, și azi guvernul pleacă pe** *chestia* **tramvaielor.**

Junimiștii vor să-și prepare platformă de opoziție dintr'o chestie care nu le-a îngăduit starea la putere. După ce ai căzut pe o chestie, pentru că n'ai putut-o rezolva fiind la putere, cu greu o mai poți agita fiind în opoziție.

Junimiștii se mai înșeală și asupra sentimentelor opiniei publice din Capitală. Ei au naivitatea să creadă că bucureștenii privesc cu simpatie campania d-lui Marghiloman în chestia tramvaielor, or, locuitorii Capitelei vorbim de imensa majoritate a acestor locuitori, nu cer de cît un singur lucru: punerea în circulație cît mai repede a tramvaiului nou. Or politica de patimă a d-lui Marghiloman a timporizat această punere în circulație—și și-a înstrăinat astfel simpatia publică.

Opoziția d-lui Carp va dovedi acest lucru.

Posnovici face budgetul comunei

Recordul falimentului grecinist: Posnovici face budgetul comunei Iași. După ce îl va fi făcut, va fi nevoe de un congres de contabili, ca să descurce cifrele. Căci, de sigur, omul de finanțe al d-lui Grecianu, va aduna unde va fi nevoe de scădere, va scădea unde va fi nevoe de adunare—va face un budget animalic, căci nu de geaba este profesor de zoologie la facultatea de științi din Iași.

D. Posnovici n'a putut rezista tentației să nu facă cunoscut publicului, amator de glume nevinovate, că el—Posnovici, este autorul budgetului comunei Iași pe 1912—1913—și faptul a fost publicat în „Evenimentul“, cu literile, cu cari de obicei, se anunță sosirea șerului. Iată cum sună îmbucurătoarea știre:

Domnul dr. Leon Cosmovici se ocupă de cîteva zile cu facerea budgetului comunei. D-sa a constatat că a rămas de sub administrația liberală o datorie de lei 192 862. D sa va căuta să plătescă din budgetul viitor lei 136.602.

Domnul Cosmovici a constatat dar în 1912, că în 1910, foasta administrație lasase un deficit de aproape 200.000 lei, și va căuta să plătească o bună parte—ce inimă largă are Posnoviciul să plătească el datoriile adversarilor.

Dar mai este ceva:

Cum d. Cosmovici este însuflețit de dorința de a ameliora soarta micilor funcționari, aceasta nu se va mai putea face, din cauza exorbitantei datorii lasată de liberali.

Iată-l pe Posnovici ramas numai cu nobila însuflețire. „Cum d. Cosmovici este insuflețit—nu va mai putea face nimic“. Atunci cum este insuflețit?

Dar dacă lăsăm la o parte tot caraghioslîcul acesta—întrebăm dacă poate fi adevărat, că budgetul comunei a fost predat spre contrafacere lui Posnovici? Budgetele le fac oamenii teferi, cu mintea clară, oameni pricepuți în ale cifrelor.

Se poate ca asemenea lucrare să fie încredințată—spre distrugere—unui om de capacitatea numitului?

Cerem consilierilor comunali să intervie de urgență și să obțină ca budgetul să fie dat pe mîna unui om capabil—căci altmintreli comuna va avea o lighioaie, un monstru, o femee cu barbă—tot ce voiți — dar nu va avea budget.

OAMENI ȘI LUCRURI

Două Capitale...

Cînd trenul își înnăbușă ultimele răsuflări ale ritmului și, noaptea, te readuce în Iași,—în vechiul oraș al tăcerei, nu se poate să nu te impresioneze contrastul între această liniște patriarhală, aproape maiestoasă a foastei Capitale, față de cealaltă, față de Capitala noastră de astăzi.

De ordinar te întorci încărcat de ziare, bogate în „ultime noutăți“. Pentru că, trăind o zi, două, în mijlocul Capitalei, nu ești cruțat de trebuința cetirii ziarelor din care însuși locuitorii Capitalei își sorb doară știrile cotidiane, cu un număr de oare înainte de a ni se aduce nouă senzaționalele noutăți.

Ce departe e însă imaginea reală a Capitalei de ceea ce aflăm și știm din gazete!

Ce puține lucruri și întîmplări din adevărata viață a marelui oraș se resfring și vibrează în coloanele marilor și multelor ziare ale Bucureștilor,—oraș în plină înflorire și dezvoltare, oraș în care pulsează nespus de multă viață—viața întregei țări, așa cum în inima unui organism pulsează vigoarea întregei sale vieți.

In adevăr gazetele, din ce în ce mai multe, se alimentează și *ne* alimentează mereu din unul și același izvor, ne dau ecourile, pururi aceleași, unui anumit mod de a fi și a trăi, reducînd oarecum, proporțiile mari și adevărate ale Capitalei.

Găsim în ele, în primul rînd, ecourile politicei, cu amănuntele uneori paroxistice ale militantizmului, aparținînd unui pumn de oameni; găsim—apoi—refluxul unui prisos de viață în formele ei de superficialitate,—spuma valurilor, cari poartă, cu toate aceste, în massa lor greutatea unei fecunde activități.

Ziarele înregistrează și ne aduc—zgomote, zvonuri, — artă, sporturi, automobile, frivolitate, lux, literatură, numiri în slujbe, decrete, discuțiuni, reclame, polemici, lupte dacă vreți,—atîtea și atîtea excrescențe cari însă *nu* alcătuesc viața cea de temeiu, viața cea rodnică a unui frumos și mare oraș.

De aproape însă, ochiul observatoriului descopere cu totul alte și cu totul mari însușiri în acea metropolă, care se află în necontenită creștere, care începe a nu-și mai încăpea în propriile sale hotare, care s'a întins și s'a înălțat, sorbind din sîngele și din puterea atîtor zeci de Capitale de județe, — dar care, netăgăduit, este unicul nostru oraș în înțelesul cu totul modern și desăvîrșit al cuvîntului.

Vigoarea aceasta, bogăția de activitate, energie și trai, *nu* se resfring de loc, dar de loc în gazetele bucureștene. E aci una din problemele culturei noastre și a publicității noastre cotidiane—atît de mult dezvoltată și atît de mult încă rămasă în urmă...

Rodion

Pentru Atheneul din Iași

Ne-am ocupat într'un număr trecut din ospitaliera „Opinie“, despre ingenioasa idee a d-lui dr. S. Possa, profesor la școala de Arte frumoase din Iași, în chestia înființărei unui Atheneu aici, sau „Casă a Artiștilor“, cum o intitulează d-sa.

Am arătat principiile sănătoase și înălțătoare cari au ghidat pe inițiator.

Pentru realisarea frumosului țel urmărit, d. dr. Possa a desvoltat o activitate demnă de toată lauda, mai ales că a fost singur, singurel, care din om în om, timp de aproape doui ani, a cules la adesiuni entusiaste, individuale, cari toți admit ideea și în acelaș timp o și sprijină prin subscripțiuni după puteri și bună voință. Fructul ostenelilor acestora, în momentul de față se rezumă ast-fel: Au subscris la „Casa Artiștilor“ 221 de coasociați, (două sute două-zeci și unu) reprezentînd un număr de 725 acțiuni (șapte sute douăzeci și cinci). Mare parte din acționari au vărsat întreaga sumă, corespunzătoare acțiunilor subscrise; alții o parte din sumă; iar alții numai au subscris, remăind ca la momentul oportun să depună sumele corespunzătoare. Rezultatul deci e din cele mai îmbucurătoare. Mai remăn de subscris restul de 275 de acțiuni a cîte 50 lei, până la complectarea numărului de 1000 acțiuni, ce represintă 50.000 lei,—cînd s'ar încheea actul la Tribunal și s'ar începe clădirea, pe un loc cedat gratis de Primărie.

Iată numele subscriptorilor, în ordine alfabetică:

1) Atanasiu D. Alexandru profesor, 6 acțiuni; 2) Aurescu Alexandru prof. 5 a; 3) Artachino Constantin profesor 4 a; 4) Alexandrescu Pechea artist, 2 a; 5) Alexandrescu Dafin Ion, 2 a; 6) d-na Aristide Olga, Fălticeni 1 a; 7) Bobulescu Eugen sub.-locotenent, 1 a; 8) Bardasar Emanuel profesor, 6 a; 9) d-na M. dr. Buteanu, Focșani 2 a; 10) căpitan Bădescu, 1 a; 11) Băncilă Alexandru, 1 a; 12) Botez Gordon Gh. 1 a; 13) Brandia A. B. profesor, 1; 14) Bejan Grigore profesor, 3 a; 15) Boceck Filip, 1 a; 16) Borcea I. profesor 2 a; 17) Busuioc C-tin inginer, 1 a; 18) Botez Eugen inginer, 2 a; 19) Buzenchi D. medic veterinar, 2 a; 20) Badareu

Alexandru, fost ministru, 10 a ; 21) Botez Dimitrie avocat, 1 a ; 22) Buzescu Gh. avocat, 2 a ; 23) Climescu Constantin profesor, 10 a ; 24) Cantuniar Al. locotenent, 2 a ; 25) Crupenschi C-tin proprietar 20 a ; 26) Cuzinschi Vlad artist, 2 a ; 27) Codreanu Silviu locot. 1 a ; 28) Constantinescu Tancred inginer, 2 ; 29) Costin Vasile profesor, 2 a ; 30) Chiriac Corban inginer, 3 a ; 31) Cîrlănescu Gh. 2 a ; 32) Chivulescu Radu 3 a ; 33) Cuparencu Gr. 1 a ; 34) Cosmovici Leon profesor, 10 a ; 35) Cosmovici L. Ion artist, 1 a ; 36) D-ra Cîrjă Ana artistă, 1 a ; 37) D-na Cuzinschi Verona artistă, 1 a ; 38) Casetti Iosef inginer, 2 a ; 39) D-na Culian Petru Natalia, 2 a ; 40) Caudella Eduard pr. 2 a ; 41) Cugler Nobert inginer, 10 a ; 42) Cananău Nicu proprietar, 8 a ; 43) Dimitriade Gh. doctor 6 a ; 44) Dima Gh. fost profesor 2 a ; 45) Dimitriu Cesar, 2 a ; 46) Deladecima Alexandru, profesor 1 ; 47) Dimitriu Vasile avocat, 10 ; 48) D-na Dimitriu Didina artistă, 1 a ; 49) Dragomir State artist, 2 ; 50) Dimitriu Dimitrie, 1 a., etc. etc.

Am redat exact o parte din numele subscriitorilor, spre a se vedea calitatea specifică intelectuală şi artistică a tuturor acelor ce îşi dau obolul pentru propăşirea artelor frumoase în Iaşi.

Mai spicuesc la întîmplarele următoarele nume :

Greceanu D. fost ministru, Hurmuzescu Dragomir profesor universitar, locotenent colonel Langa C-tin, cu 20 acţiuni, care a vărsat întreaga sumă de 1000 lei, D-na Principesa Maria Moruzzi, asemenea cu 20 acţiuni, vîrsînd întreaga sumă, Gane N., fost ministru, Haret Spiru fost ministru, Morţun Vasile fost ministru, Stelian Toma fost ministru, etc., cu alte cuvinte toate intelectualităţile superioare cari au avut legături şi simpatie pentru Iaşi.

Sub ast-fel de favorabile auspicii, ce mai rămîne de cît ca toţi intelectualii Iaşului, să se grăbească să subscrie ultimele 275 de acţiuni, ca să se poată mîndri într'o zi, că au putut contribui la o operă de artă menită a deschide noui avînturi spre o propăşire cît mai mare şi frumoasă în viitor.

George Skarlet

O excursiune la Ciungi

Cine vizitează monăstirea Varatic şi nu vede *Ciungii* şi pe simpaticul negustor, Spiru, nu a mai văzut nimic frumos.

Potrivind o zi frumoasă şi prielnică de excursiune, ne pregătim cîte-va familii să petrecem o zi pe Ciungi.

Simpaticul şi cu prisosinţă politicosul negustor Spiru, din poarta monăstirii, ne aprovizionează cu toate merindele necesare, inclusiv cîte-va sticle de vin excelent—specialitatea casei—neuitînd să scrie la sfîrşitul comptului vorbele.

„Cu respect,

„Vă salut". *Spiru.*

Aprovizionaţi bine, umplem carul cu merinde şi cucoane, iar noi noi bărbaţii urcăm pe jos încet, încet, după car, dealul spre Ciungi.

Ce sunt Ciungii ?

In partea despre Apus a monăstirii Varatec, se înşiră dealuri şi munţi înpăduriţi de brazi, pe vîrful celui mai înalt munte, se desfăşoară un platou minunat de frumos numit *Ciungi.*

Localnicii din Varatec şi cei din împrejurimi spun, că această numire i s'a dat platoului, din pricina bicisniciei copacilor ce cresc pe acolo, rămînînd ciungi de ramurile rupte de către vînturile puternice, ce suflă pe acel loc descoperit.

Intr'adevăr, în zilele cele mai liniştite, cînd nicăieri în munţi nu simţi cea mai mică adiere a vîntului, pe *Ciungi* adie neîncetat un vînt plăcut şi răcoritor, care ne face să nu simţim căldura şi arşiţa soarelui de Iulie.

De pe platoul, aşezat la o înălţime de 1070 metri, ţi se desfăşoară o privelişte nespus de frumoasă şi măreaţă, ori în cotrò îţi arunci privirea.

In partea despre răsărit, vezi întinsul şes al Moldovei brăzdat ici şi colo de dealurile înpădurite ale *Grumăzeştilor,* dealul *Boiştea* şi toate satele depărtate pînă dincolo de *Cristeşti, Coverga, Dobreni* şi dealul Paşcanilor. *Tîrgul-N.* şi *Cetatea Neamţului* par aproape la poalele muntelui.

Orizontul e deschis în această parte la zeci de kilometri şi vederea e aşa de frumoasă, aşa de variată şi aşa de pitorească, cum rare locuri se găsesc în munţii Moldovei.

Inspre miazăzi, se văd satele din apropiere : *Cracăul Negru, Crăcoani, Bălţăteşti* etc... sate frumoase, ascunse între şirurile de munţi şi dealuri ce se înşiră pe înălţimi treptat, treptat ; iar vîrfurile munţilor se pierd în ceaţă, la orizont. In departare, predomină vîrful *Horaiţa,* de care se înlănţuesc munţii înspre apus, unde Ciahlăul majestos face fondul pitoresc al priveliştei nespus de frumoase, nespus de impunătoare.

Şoseaua Pietrei se vede şerpuind la toalele munţilor pînă aproape de Piatra-N.

Mai în apropiere, spre apus, se înşiră munţii *Sihla* ce se unesc spre miazănoapte cu şirurile : *Runcu* şi *Agapia*—locuri admirabile şi renumite pentru excursiuni.

. . . . . .

Privind de pe *Ciungi,* nu ştii încotro să-ţi fixezi atenţia. Vederea ţi se perde în cele mai variate peisaje ale naturei frumoase şi măreţe.

După un dejun plăcut luat la marginea pădurei despre *Runcu,* încercai să dorm o jumătate de oră la umbra unor copaci, mai la o parte de poeniţa aleasă de noi, pentru popas.

Dar pase-mi-te de închide ochii, cînd în faţă-mi ca o santinelă neclintită stă Ciahlăul cu vîrful în nori. Mă vrăjea privindu-l şi întins cum stam pe iarba verde, ca în Mai, în mirosul florilor, nu am simţit nici odată ca atunci mai mult, farmecul şi măreţia naturei — mă simţeam dus cu gîndurile în altă lume. — In loc de moleşeala aşteptată a somnului, simt înviorarea plăcută a vîntişorului de pe Ciungi, vînt lin şi dulce ce-ţi răcoreşte fruntea înăduşită, stimulîndu-ţi mintea tot spre gîndire, tot spre viaţă, tot spre mişcare. Mă ridic din culcuşul meu ales pentru somn şi încep a rătăci iarăşi din loc în loc, de culmile movilelor, care-ţi schimbă peisajul vederii şi te întreţin neîncetat sub farmecul cel sublim al frumosului în natură.

. . . . . .

La locuri prielnice începem jocul ecoului cu prietenii din excursiune :

Nicu, Victor, Jenică — Ecoul în depărtare răspunde :

Ni—cu !... Vic—tor !... Je—ni—că !... Pădurile par că se tulbură de risetele noastre.

Vremea trece repede pe Ciungi. E timpul de plecare. Începem coborîrea. Ne oprim la izvorul cu apă rece şi limpede ca cristalul. Coborîm în Poeana Ţigăncii. După un popas de o oră, ne reîntoarcem pe înserate în monastire, foarte mulţumiţi pentru o zi aşa de plăcut petrecută în excursiunea pe *Ciungi.*

In poarta monastirei ne oprim şi ducem sticlele lui „Spiru" care privindule goale zice, cu zîmbetul lui şiret, vorbele lui obişnuite : „Cu respect",

„Vă salut"

Victor Munteanu

Boerul pe ceea lume

Anecdotă

A'nviat Dumitru Babei.
Ce mai fierbere prin sat !
Toţi aleargă ca să vază
De e lucru adevărat.
— Ei, şi cum a fost, Dumitre ?
— Cînd muri ai te-a durut ?
— Ţi-a fost frică rău de moarte ?
— Pe acolo ce ai văzut ?
— Dar pe Frusinica noastră
N'o văzuşi din întîmplare ?
—Dar pe Gheorghe ? Dar pe Leana ?
— Dar pe fată-mea cea mare ?

. . . . . .

Şi 'mprejururu-i oameni, lume,
N'ai un ac unde să pui !
Babele morţiş se 'ndeasă
Acolo 'n sufletul lui.
Şi Dumitru povesteşte,
De-a făcut la gură spune,
Ce-a văzut pe ceea lume :
Maica Domnului şi Ingeri
Şi Arhangheli, Sfinţi... iar draci
Cîtă frunză, cîtă iarbă
N'aveai chid un pas să faci...
Dar pe el, Sfîntul Dumitru
L-a scăpat din mîna lor.
Suliţa de aur sfîntă
Era spaima tuturor !
Cînd izbia cu ea odată
Cădeau sute la pămînt !
Sînt Dumitru, cînd e vorba,
Ce să zici ! i-odată Sfînt !...
Frusinica este bine.
La un puţ, la o răcoare..,
Ea dă sufletelor apă.
Leana-i prefăcută 'n floare.
— Dar bărbatu meu, Dumitru,
Nu-l văzuşi pe undeva ?
Il întrebă-arendăşoaica.
— Ba, văzut, cucoană, da.
L'am văzut, zău, cum se poate
Să nu'l văz pe dumnealui !
Dumnealui şi-acolo-i mare.
Şi cu cinste ! Ce să spui !
Chiar la el am fost şi'n slujbă
Doar, acolo cît am stat.
Da? ! Ce slujbă ? !—Poi, ce slujbă..
Uite, avea colò un pat
De aramă-aşa cu gratii,
Sus de-oparte-aşa într'un loc.
Şi boerul sta pe dînsul
Şi desubt eu îi dam foc.

(Romînia Viitoare)

Th. D. Sperantia

Casele *din strada Carol No. 20, Sunt de vînzare, sau de închiriat de la 23 Aprilie a. c. Imobilul cuprinde 6 camere sus, 7 la atenanse, grajd, şuri, 2 pivniţe, hambar, grădină şi gheţărie. A se adresa la d. Garabet Manea. proprietar, str. Carol No. 16.*

Prima Societate de Economie
DIN
URBEA IAŞI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăţi de Economie din Urbea Iaşi sunt convocaţi în adunare generală pe **Duminică 11 Martie 1912,** ora 1 p. m. în localul propriu al Societăţei, din str. Ştefan cel Mare şi Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni :

1). Raportul comitetului de Administraţie asupra mersului afacerilor Societăţei în lunile de la 1 Septembrie pînă la 31 Decembrie 1911.

2). Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum şi a operaţiunilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control conform art. 29 şi 41 din statute, pentru verificarea gestiunei pe timpul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1912.

4). Chestiunea alimentărei fondului de rezervă, chestiune propusă de mai mulţi Societari în Adunarea Generală din Ianuarie a. c.

5). Cestiunile ce se vor ivi în cursul şedinţei.

Preşedintele Comitetului de Administraţie
V. I. Radu.

INFORMAŢII

❑ **Ce se petrece la monastiri ?** —Primim o scrisoare din partea unui iniţiat, care descrie cu fapte, ce se petrece la monastirele din eparhia Moldovei.

Reproducem întocmai :

„...Rog a da la „Opinia" aceste puţine rînduri. In această Eparhie a Moldovei, sunt cele mai multe monăstiri de monahi şi monahe şi in vechime aceste sfinte mănăstiri, au fost focare de cultură şi de sfinţenie, fiind administrate de oameni cinstiţi, neprihăniţi şi de valoare. Dovadă arhiereul Narcis Creţulescu, stareţ al mînăstirei Neamţ, mare cărtura şi care scrie şi acuma la „Archiva" şir în alte reviste şi fiind că nu s'a ploconit lui Pimen, cînd a vizitat mănăstirra în 1909, l'a dat afară din stareţie şi a pus stareţ pe un incult, fost vagmistru în armată.

In timpul de faţă însă, mînăstirile sunt administrate de nişte mişei, de nişte Moglani, (căci pe actualul stareţ de la Neamţ, îl cheamă Valeriu Moglan), grobieni, fără caractere şi desbrăcaţi de credinţă.

La M-tirea Secu se află un stareţ, expulzat de greci din Muntele Athos, din cauză că a făcut o mulţime de scandaluri, chiar acuma a făcut o datorie pe capul M-tirei de 50.000 lei, a furat salbele cele mai scumpe şi cazul acum este la parchetul din Neamţ.

Iar cel din M-tirea Neamţ, (Valeriu Moglan), un mai mare scandalagiu, s'a bătut în Mitropolia din Iaşi şi a fost svîrlit afară ca un netrebnic—acuma însă este în relaţiuni de dragoste cu falşa contesă Török.

Oare aceşti mizerabili, merită a fi conducătorii unor asemenea instituţii ?..

❑ **Examenele la şcoala de răsboiu.**—Noul regulament al şcoalei superioare de răsboiu, neputînd apare pînă la Aprilie c., data concursului de admitere în acea şcoală, iar condiţiunile de admitere la concurs, cerute ofiţerilor candidaţi de vechiul regulament neflind în deplină concordanţă cu actuala lege de înaintare. se aduce la cunoştinţă comandamentelor, corpurilor de trupă şi serviciilor, că o parte din prescripţiunilor de sub art, 6 şi 7 din regulamentul şcoalei superioare de răsboiu, se înlocuesc provizoriu, cu cele de mai jos, după cum urmează:

La art. 6 al. a). — Să fie bine notaţi, în memorii de toţi şefii ierarhici, sub toate raporturile şi să fie anume recomandaţi, că posedă calităţile necesare pentru a putea să urmeze cu profit cursurile şcoalei.

Aliniatul b). — Să aibă un stagiu la trupă în serviciul exclusiv al frontului, de cel puţin cîte un an în fie care din gradele de sublocotenent şi locotenent. Căpitanii cari, în momentul cînd fac cererea pentru a fi admişi la examen, au o vechime mai mare de doi ani în grad trebue să aibă cel puţin un an la la trupă, ca comandant de unitate, afară de stagiile în gradele de locotenent şi sub-locotenent.

La Aliniatul 1.—Se adaugă portul ochelarilor nu poata constitui o piedică. Aliniatele d. şi e. se suprimă fiind coprinse în a. b. de mai sus.

Art. 7 al. 4.—Odată cu cererea ofiţerului, se va înainta ministerului (marelui stat major), memoriul original al ofiţerului, cu toate propunerile şefilor ierarhici şi menţiuni asupra tuturor condiţiunilor prevăzute la art. 6 note date pe baza cererei ofiţerului pentru a se prezenta la concurs.

Cererile urmează a fi primite la marele stat major pînă la 5 Aprilie 1912.

❑ A apărut *Revista Ştiinţifică* „V. Adamachi" cu un bogat sumar :

Articole de fond : P. Poni : Louis Olivier. Dr. G. Marinescu : Despre reacţiunile chromatice ale celulelor nervoase prin metoda de colorsţiune supravitală. Dr. N. Leon : Istoria naturală şi învăţămîntul medical. G. Macovei : Hidrologia subterană a Dobrogei de Sud. C. G. Bedreag : Răspîndirea şi avantajele motorului cu petrol „Diesel". Instituţiile Ştiinţifice din România : a) Laboratorul de Morfologie din Iaşi ; b) Laboratorul de Geologie şi paleontologie din Iaşi.

Note şi informaţii (cu 2 tabele în afară de text).

Dări de samă şi Anuarul ştiinţific al României (continuare). Geologia de N. Ionescu.

❑ Ministerul de războiu a primit demisia din armată pe ziua de 1 Aprilie viitor, ad.-lui Colonel Stamatopol Petre comandantul brigăzei XV infanterie şi trecîndu-se în aceiaşi zi în cadrele ofiţerilor de rezervă, se repartizează la comandamentul corpului IV de armată.

❑ Ministerul instrucţiunei publice a dat următoarea decizie :

Sub nici un cuvînt nu se va motiva absenţa institutorului ce nu o va anunţa direcţiunei înainte cel puţin cu un sfert de oră de începerea claselor.

Toţi institutorii şcoalei, în cazul cînd nu se găseşte o persoană străină vor face pe rînd disciplinele din orar, alternînd clasa lor cu acea a colegului care lipseşte.

Se va hotărî ordinea de succesiune, încă de la începutul lecţiilor, închindu-se un mic proces verbal de felul cum şi-au repartizat activitatea, în condica de prezenţă la rubrica „observaţiuni".

Cînd numărul elevilor nu permite concentrarea lor în aceiaşi clasă institutorii în răstimpul cît timp sunt ocupaţi în clasa colegului care lipseşte, vor da copiilor din clasa care funcţionează lucrări scrise.

Cînd un institutor e obligat să absenteze mai mult de două zile îşi va trimite înlocuitor, o persoană străină sau va referi direcţiunei care se va îngriji de suplinirea institutorului însărcinînd o persoasă străină.

❑ **Pînea saracilor.** — Comitetul societăţei „Pînea Saracilor" va da două matineuri, în a doua zi de Paşti, în salonele palatului Sturdza, din strada Carol No. 23 în scopul de a strînge banii necesari pentru reparaţiile urgente ce trebue efectuate la cantina Societăţei str. Palăt 15.

Primul matineu, în ziua de 26 Martie va fi pentru copii cu diferite surprise, jocuri dansuri şi cu o tombolă cu prea frumoase obiecte şi jucării toate cu 20 bani numărul.

La al doilea matineu din 27 Martie va fi de asemenea o mare şi bogată tombolă, cu toate numerile cîştigătoare şi cu obiecte de valoare ca : o casetă lucrată de A. S. R. Principesa Maria. Un mare tablou pictat în oloi, O garnitură de Bahut în cristal şi bronz, 33 casete de lemn de santal cu incrustaţie, 2 vase mari şi elegante pentru flori etc. Numărul 1 leu.

In ambele zile muzica va cînta de la orele 3— 8 sara, şi un bufet bine asortat oferit de doamnele din comitet va fi pus la dispozţia publicului cu preţuri foarte moderate, şi anume : mici assietie cu 3 feluri 50 bani, 1 pahar de vin 50 bani, 1 pahar de limonadă sau orangeadă 25 bani.

Garberoba va fi fără plată.

Intrarea 1 leu.

Biletele se pot găsi la Preşedinta Societăţei d-na dr. Riegler, strada Păcurari No. 10 la d-na Darmet Cuba, la agenţia Maximovici şi în zilele de 26 şi 27 Martie, la Casa din strada Carol No. 23.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Chelnerul care a fost dat judecăţii pentru aţîţare la desfriu, este de la otelul Splendid—şi nu de la otelul Englez, cum s'a zis din eroare.

❑ La teatrul naţional din Iaşi se va prezinta Simbătă, 10 Martie, **Goana Torţelor,** piesă în patru acte de Paul Hervieu, traducere de domnul Emil D. Fagure.

Piesa a avut un mare succes în Bucureşti.

❑ Camera, în şedinţa de eri, a votat proiectele prin care comuna Iaşi esta indrituită să perceapă o taxă de 3 la sută asupra chiriilor imobilelor din stradele canalizate şi proectul prin care comuna Trg.-Frumos. încheie o convenţie cu comuna Iaşi, pentru alimentare cu apă de la Timişeşti.

Se vinde de bună voe, în ziua de 15 Martie 1912, la trib. Iaşi, secţia III, imobilul din Str. Scărăcică 6, desp. 3, averea minorilor decedatei Emilia S. Nicolau, compusă din 4 camere, 2 bucătării, paravan, 2 antreuri, verandă, 2 magazii, zemnic şi instalaţii cu apă de Timişeşti.

Imobilul merge în chirie anuală 700 lei, are o vedere frumoasă şi are tramwaiul Sărăriei.

❑ **Erată.**—In loc de „tout est perdu **fors** l'honneur", s'a tipărit ieri în ziar, şi încă de două ori, **fort** l'honneur.

Cititorii, care ne iartă nouă greşelile de tipar româneşti, ne vor ierta cu atît mai mult pe cele franţuzeşti.

❑ Curtea de Apel din Bucureşti, s. I. s'a pronunţat ieri în procesul d'intre architectul Cuţarida, fostul antrepenor al clădirei palatului de justiţie din Iaşi şi ministerul de justiţie.

Curtea a condemnat ministerul să restitue garanţia d-lui Cuţarida, să-i plătească 12,000 lei daune şi 2,300 despăgubiri.

❑ Comuna Copou va fi alimentată cu apă de la Timişeşti, din conducta pentru Iaşi.

O convenţie va fi încheiată în acest senz între comunele Copou şi Iaşi.

❑ Executarea statuei lui Vasile Lupu va fi încredinţată unui sculptor romîn şi terminată în 2 ani.

Statuia va fi aşezată în faţa bisericei Golia.

❑ Concursul de controlori agronomi, fixat să înceapă la 11 Martie, a fost amînat pentru o dată nefixată încă.

❑ Ieri s'a început la ministerul de comerţ şi industrie concursul pentru numirea de secretari şi secretari comptabili pe lîngă corporaţiile din Iaşi. Contrar promisiunilor ce se făcuse vechilor funcţionari pe lîngă corporaţiile iaşane, ei n'au fost dispensaţi de concurs şi eri s'au prezentat la concurs d-nii I. Păun, I. Atanasiu, Petrovici, M. Teodosiu foşti secretari, d. Const. Cihan fost ziarist.

In comisiunea examinatoare figurează d. Gîdeiu director general al Cassei centrale, d. dr. N. Tomescu şi G. A. Scorţescu.

❑ D. dr. I. Şeptelici, în urma unei delegaţiuni primite de la Cassa Centrală a Meseriilor a inspectat fabricele din localitate spre a întocmi un raport asupra condiţiilor de salubritate ce prezintă.

Contrar ştirilor apărute în unele ziare serviciul medical nu va putea funcţiona încă pe lîngă bresle şi corporaţiuni de la 1 Aprilie, lucrările pregătitoare fiind încă departe de a fi duş la stabilirea unei norme în această privinţă.

❑ Duminică, 11 Martie a. c. ora 3 p. m. *Liga Culturală secţia Iaşi,* va sărbători, în Aula Universităţii din Iaşi, centenarul lui Nec. Kreţulescu.

D. profesor universitar A. D. Xenopol, membru al Academiei Romîne, va vorbi despre : *„Viaţa şi opera lui Nec. Kreţulescu".*

După conferinţă va urma partea a II-a a programului, compusă din recitări şi cetiri, cor.

La această sărbătoare va asista şi d-na Emma Lahovari, fiica marelui Neculai Kreţulescu.

Liga Culturală secţia Iaşi, invită pe toţi d-nii profesori universitari, profesori secundari şi profesoare, pe Sf. Părinţi, pe d-nii institutori şi institutoare, pe reprezentanţii autorităţilor precum şi pe marele public de a lua parte la această măreaţă sărbătoare.

Intrarea liberă.

❑ Societatea *Unirea* a lucrătorior tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de *Luni 26 Martie* (ziua a doua de Paşti), o frumoasă şi plăcută Serată Dansantă, în localul societăţei de Gimnastică, Sport şi Muzică din Str, Şcoalei de arte.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce :

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume :

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAŢII

❑ Astă-zi Vineri, 9 Martie, ora 8 seara, are loc întrunirea planară a clubului conservator democrat din Iaşi.

❑ Deputaţii şi senatorii guvernamentali, aflători în Iaşi, au primit ieri invitaţii să plece numai de cît seara, spre a fi faţă astăzi, la întrunirea majorităţilor. Sub seară, însă, au fost înştiinţaţi, că întrunirea a fost contramandată.

Contramandarea s'a făcut în urma unei consfatuiri ce a avut loc ieri, acasă la d. George Gr. Contacuzino, întrevedere la care au luat parte toţi miniştrii.

Domnul Cantacuzino a comunicat rezultatul intrevederei sale cu M. S. Regele, spunînd că Suveranul are dorinţa fermă ca afacerea tramvaiului să găsească o soluţie paşnică.

Guvernul, ca să se menţie, este hotărît să cedeze şi în această chestie de principiu.

❑ Domnul Al. Demetrescu, primul preşedinte al tribunalului Prahova, a demisionat pentru a-şi regula drepturile la pensie.

❑ Consiliul superior al magistraturii întrunit ieri, a judecat pe un magistrat de provincie, căruia i-a aplicat pedeapsa avertismentului.

❑ Acum cîte-va luni un număr de meseriaşi au semnat un deaunţ adresat parchetului din Iaşi, contra administraţiei corporaţiei constructorilor din localitate unde s'ar fi făcut o deturnare de bani.

❑ Marţi seara s'a ţinut în localul societăţei medico-farmaceutice o consfătuite la care au asistat numeroşi medici din localitate.

S'a decis în principiu studiarea unui proect de organizare a primului „Sindicat" medical.

Profesorii practiciani n'au fost convocaţi încă pînă la elaborarea proiectului.

❑ Astă zi a apărut de sub tipar un „răspuns la Memoriul comisiunei comunale asupra condiţiilor cerute de concesionara tramvaelor electrice pentru prelungirea liniilor Socola şi Copou.

In această broşură — cuprinzînd 14 pagini de tipar — d. Löhöffel răspunde, pe rînd celor 13 condiţiuni şi celor 4 soluţiuni cuprinse în raportul imprimat al d-lor Savul şi Ene.

Vom reveni asupra ambelor lucrări care se referă la o chestiune interesantă pentru Iaşi.

❑ Neprevăzîndu-se nici o dispoziţiune cu privire la notarea elevilor la obiectul fizico-naturale, geologie şi chimia, ministerul, pe baza avizului consiliului de inspectori, a hotărît că pentru această materie se va da o singură notă medie fără fracţie. Media se va calcula de diriginte; fracţiunile vor fi în favoarea elevilor.

— Dispărţirea între bimestrele III şi IV a fost fixată să fie ziua de 15 Martie.

❑ **Şcolare.**—Pentru lămurirea aplicărei articolului 47 din regulament, în legătură cu art 45, nota anuală a elevului la frecventare, trebue să fie dată în conformitate cu dispoziţiile art, 45, alin, II.

— Ministrul şcoalelor a cerut directorilor şcoalelor secundare ca să intervie pe lîngă profesori şi părinţii elevilor ca să cumpere bilete de loterie ale societăţei „Tinerimea Romînă" loteria destinată să producă fondul necesar pentru ca societatea să-şi poată clădi un local propriu în Bucureşti.

❑ La 16 Mart a. c. se va ţine la prefectura judeţului Iaşi licitaţie pentru vinderea spre exploatare, cu începere de la 1 Septembrie 1912, a pădurilor Bucegea, Tatarus, Coarnele-Caprii Costuleni. Măcăreşti şi Grasi.

❑ Avîndu-se în vedere căderea prea timpuriu a sărbătorilor paştelor anul acesta ministerul a decis ca în mod excepţional toate magazinele din ţară să fie deschise în Duminica Floriilor 18 Martie.

❑ In ziua de 10 Martie a. c. se va ţine licitaţie la prefectura de judeţ pentru aprovizionarea cu lemne a închisorei centrale Iaşi.

❑ In cursul anului trecut, s'au exportat din Tg. Frumos, 35 vagoane, cu ouă, din Vaslui 10 şi din Roman 80 vagoane,

❑ De la începutul lunei s'au constatat în oraş 1 caz de scarlatină şi 5 de difterie.

❑ Mîne seară, Sîmbătă, va avea loc o splendidă serată dansantă dată de societatea de gimnastică „Turn-Verein".

Comitetul organizator lucrează de două săptămîni la aranjarea şi decorarea sălei, precum şi la pregătirea multor surprize caracteristice acestei societăţi.

Se prevede o afluenţă imensă, căci pe lîngă multe familii din Iaşi, vor lua parte şi un mare număr de delegaţi ai societăţilor de gimnastică din toată ţara, astfel că serata promite a fi una din cele mai alese din rarele petreceri ieşene.

❑ Duminică în 11 Martie, vor avea loc la Teatrul Naţional două reprezentaţiuni. In Matineu, se va da *Don Juan*, iar seara Narcis.

Ambele reprezentaţiuni sunt în beneficiul d-nei Pruteanu.

❑ Duminică, 11 Martie, ora 2 jum, va avea loc, în sala Conservatorului de muzică, a doua producţie dată de elevii şi elevele Conservatorului din Iaşi.

❑ Suntem rugaţi să anunţăm, că d. C. Litica, inspector al învăţămîntului secundar, n'a făcut nici un fel de inspecţie la externatul secundar de fete din Iaşi, ci a fost numai să se convingă de starea localului în care se află instalat externatul.

❑ Mişcarea în magistratură, care urmează să se facă pe ziua de 1 Aprilie, ar urma să cuprindă următoarele în ce priveşte Iaşul: d. Vespasian Erbiceanu, prim preşedinte al tribunalului, consilier de Curte, în locul pe care legea îl crează pe ziua de 1 Aprilie; d. Iulian Teodorescu, preşedinte, prim preşedinte şi d. D. Volanki, judecător de şedinţă, preşedinte la s. II a trib.

❑ In „Ordinea" de astăzi „Scrisoriile din Iaşi" se ocupă de „Fenomene de concurenţă—Cei activi şi cei pasivi—Medicii cari profesează — Este pletoră de doctori—Cifre şi date—Ideea unui sindicat—Se caută practiciani—Serviciul de zi şi de noapte — Obligaţiuni morale—Condiţiuni materiale—Societăţile mutuale—Vechi şi nuoi—O industrie înfloritoare — Esculapii se ieftenesc—Lupte memorabile—O literatură de făcut".

❑ La 21 Martie c. ora 11 a. m. se va ţine la prefectura judeţului, licitaţie pentru furnitura stîlpilor de stejar necesari serviciului telegrafelor şi telefoanelor.

Condiţiile licitaţiei sunt prevăzute în anunciul 20807 din „Monitorul Oficial" No, 269 | 1912.

❑ Azi s'a ţinut la prefectura judeţului, licitaţie pentru procurarea petrişului de rezervă necesar şoselelor naţionale din Judeţ.

Şoselele: Bahlui-Copou, Tg.-Frumos-Hîrlău, Iaşi-Sculeni, Iaşi Podul Iloaei, Tg Frumos-Podul-Iloaei, s'au adjudecat asupra d-lui S. Blechman şi Iaşi-Ţuţora asupra d-lui Gh. Dăscălescu, procuratorul societăţei cooperative „Răpedea".

❑ Din partea marei logie naţionale-romîne primim următoarele:

De cîte-va zile circulînd svonul că în seara de Vineri 2 c. o logie din Bucureşti ar fi aprobat *atentatul anarchist* săvîrşit contra Regelui Italiei.

Marea Logie Romînă ne voind a se atribui această infamie Masoneriei Romîne, care nu permite asemenea discuţii.

Declară, că dacă în Noembrie 1911 a blamat acţiunea agresivă nejustificată a Italiei contra Turciei, apoi în logile Memfis, Steaua Dunării şi Propaganda ce a ţinut şedinţe Luni, Marţi şi Joi 1 Martie, nu s'a vorbit despre acest atentat, iar Logile Ilfovul şi Amiciţia (Freunschaft) nu au ţinut şedinţe, căci zilele de Vineri 2 şi Sîmbătă 3 c., au fost ocupate cu lucrările adunărei generale, unde nici vorbă nu a fost despre acest atentat odios, ci numai de afacerile ordinei.

❑ Acţionarii băncii viticole, întruniţi eri seara, orele 8 jum. în localul Camerei de Comerţ, au hotărît înfiinţarea unui comitet de iniţiativă, compus din persoanele cari au contribuit la formarea băncii.

Comitetul se va întruni astăzi, Vineri ora 5, spre a proceda la redeschiderea actului constitutiv.

❑ **Afacerea Şumuleanu.**—Se ştie că ministrul de interne numise o comisie de anchetă compusă din domnii profesori P. Bujor, dr. N. Tomescu şi d. Al. Poltzer, care să cerceteze învinuirile ce se aduceau d-lui dr. Şumuleanu, ca director al institutului de chimie din Iaşi.

Vom publica mîne raportul comisiei, pe care raport ministrul de interne a pus rezoluţia pe care am publicat-o zilele trecute.

❑ **Judiciare.**—După cum am prevăzut procesul trusturilor, în ce priveşte pe Abraham Fischer, arendaşul moşiei Ripiceni, s'a amînat astă-zi pentru ca Fischer să poată lua cunoştinţă de actele depuse de Vernescu şi pentru depunerea planurilor moşiilor.

Curtea, în vedere că procesele pentru calcarea legii trustului sunt de natură urgentă, n'a voit să admită termenul de 25 Aprilie, fixat de părţi, ci a fixat termen nou la 11 Aprilie.

— Un sergent de artilerie din Bacău, trecînd noaptea prin acel oraş, fu somat de gardistul G. Lovin să se o prească. Sergentul, însă, o luă la fugă şi atunci gardistul trase după el un foc de revolver, rănind pe militar la pulpa piciorului. Gardistul a fost depus, iar Camera de punere sub acuzare, respingînd apelul procurorului, a întărit infirmarea mandatului.

— Pincu Feivel, făcîndu-se vinovat de furturi de saci, a fost depus.

Camera de punere sub acuzare a infirmat mandatul.

A fost infirmat şi mandatul de arestare lansat contra Elenei Herlescu, deţinută pentru dare de foc.

Doctorul Lapteş, medicul primar al judeţului Fălciu, venind în inspecţie la moşia Barboşi, a fost ultragiat de arendaşul acelei moşii, Leon Fischer.

Contra sentinţei tribunalului, prin care Fischer a fost condemnat la o sută lei amendă, au făcut apel condemnatul şi procurorul general.

— Tribunalul Iaşi, s. I, a condemnat astă zi la o lună închisoare şi 200 lei despăgubiri civile pe cărciumarul Lupu Sarin, din P. Iloaie, dat judecăţii de d. Ilie G. Mateescu, din Sineşti, pentru calomnie.

❑ Aflăm că amicul nostru, V. I. Radu se află bolnav în sanatoriul Dr. Ţaicu din str. Smeu, unde a fost supus unei operaţiuni chirurgicale.

❑ *De la Circul Barnum*, sau copilul adoptat, este titul piesei principale a noului program cinematografic (Pathé Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Vineri. „Copilul circului" este o splendidă desfăşurare, a cărei acţiune se petrece în colosalul circ şi spectatorii au prilejul să vadă uriaşele localuri de spectacole ale celui mai mare circ din lume.

Noul program cuprinde apoi: „Un roman într'un pensionat. Naraţiune însufleţită, interpretată de artişti dramatici pariziani.

Prince bucătar fără voe, scene humoristice cu simpatiaul artist-comic.

Sviţera Saxonă de la Rathen la Shandau, călătorii pitoreşti.

Pisica, puii şi aeroplanul, scene idilice,

Chinurile unui marinar, grandios roman modern, splendid redat, şi în care se reflectă viaţa, obiceiurile şi suferinţele mateloţilor cu cele mai emoţionante scene maritime.

Rozalia îşi vinde tăcerea, scene comice.

ULTIMA ORA

Bucureşti 9 Martie

Criza din guvern

Bucureşti.—Iată ştirile, ce ne-au sosit treptat, cu privire la criza din guvern.

Consiliul de miniştri la d. Cantacuzino

Aseară a avut loc un consiliu de miniştri, la d. G. Gr. Cantacuzino, preşedintele Senatului.

Au participat toţi miniştrii.

D. Cantacuzino a comunicat miniştrilor impresia culeasă, în audienţa ce a avut-o la Rege.

Această impresie s'ar concretiza, prin dorinţa Suveranului, de a se alcătui un nou minister, sub preşedinţia d-lui Maiorescu, care să aibă însărcinareă de a aduce o soluţie în chestia tramvaiului şi o reconciliare cu d. Take Ionescu.

Declaraţiile d-lui Carp

D. Carp, a declarat, că nu acceptă un minister Maiorescu, de cît în condiţiune ca după ce acest guvern îşi va fi isprăvit misiunea, să reia d-sa preşedinţia consiliului, indiferent cît timp va dura acest guvern de transiţie, şi indiferent, dacă se va obţine sau nu colaborarea d lui Take Ionescu.

Altfel nu acceptă un minister de tran siţie. D. Carp vra să obţie în această privinţă garanţia Regelui.

Audienţe la rege

D. Titus Maiorescu, se va prezenta azi regelui pentru a-i comunica hotărîrile adoptate de guvern.

Tot azi şi d. Carp, se va duce la Palat.

Ce spun guvernamentalii

Guvernamentalii afirmă, că guvernul s'a oprit la această soluţie. Noul guvern de tranziţie se va forma pe ziua de 14 Martie — sub preşedinţia d-lui Maiorescu, care după ce îşi va termina misiunea se va retrage pentru a face din nou loc unui guvern Carp.

Un comunicat conservator-democrat

Ziarele conservator-democrate vor publica un comunicat, cu privire la soluţia adoptată de guvern.

In acest comunicat se spune, că guvernul se ocupă a găsi o soluţie în chestia tramvaiului, ori nu poate exista soluţie, înainte de a se abroga legea din Decembrie 1911.

Un guvern de transiţie nu va putea să rezolve chestiunea, de oare ce e legat de legea d-lui Marghiloman.

Şi iarăşi nu poate fi vorba de arbitrari, de oare ce tribunalul de arbitri, nu poate funcţiona, find împiedicat tot de legea d-lui Marghiloman.

Nu încape deci altă soluţie, de cît abrogarea legei d-lui Marghiloman.

Inaintări în armată

Bucureşti. — Vor fi înaintaţi pe ziua de 1 Aprilie:

La gradul de generali, d-nii colonel Cantea Constanţa, Polizu-Tulcea, Solacolo-Piteşti, Stătescu-Giurgiu, Săulescu-Piteşti şi Văleanu Tîrgovişte.

D. general Georgescu, va fi înaintat comandant al diviziei a 5 a;

D. general Paraschivescu Toma, va fi înaintat comandant al Diviziei I-a.

D. general Gărdescu, va fi numit director al învăţămîntului militar.

Conducta din Constanţa

Bucureşti. — D-nii miniştri Carp şi Neniţescu, au lucrat azi împreună cu d. inginer Cotescu, la proectul înfiinţărei conductei din Constanţa.

Manifestaţia de la Primărie

Bucureşti.—Azi un mare număr de ceiăţeni, din diferite culori, s'au întrunit în sala Liedertafel. S'au rostit numeroase cuvintări.

După aceasta, cetăţenii, în grup compact, s'au dus la Primărie, şi au înmînat primului ajutor de primar o adresă, prin care cer punerea în circulaţie a tramvaielor.

Incendiul din Moreni

Ploeşti.—La Moreni a isbucnit un incendiu la o sondă petroliferă.

Pagubele sunt de 50,000 lei.

Intrevedere

Bucureşti.—D. Take Ionescu a avut azi o lungă intrevedere cu d. Ionel Brătianu.

Accidentul din Tripolis

Tripolis.—Oficial.—Soldaţii din regimentul 40 infanterie au lovit din greşală o şrapnelă ce nu exploadase.

Patru soldaţi au fost ucişi şi mai mulţi răniţi.

Vicarul Mitropoliei din Iaşi

Bucureşti.—S'a hotărît numirea preotului Petrescu din Craiova, ca vicar al Mitropoliei din Iaşi.

Catastrofa minieră

Fortmith.—Experţii guvernului au renunţat la speranţa cei 78 minerl îngropaţi în mina Mac Curtin să mai poată fi salvaţi.

Şapte sute case distruse de incendiu

Tokio.—Un mare incendiu a izbucnit în cartierul Yoshwara. Şapte sute de case şi numeroase magazine au căzut pradă flacărilor. Incendiul continuă.

Situaţia în China

Londra.—Un raport oficial cu privire la revolta izbucnită—la Kuldeha spune că Chinezii au proclamat republica independentă—alegînd de preşedinte pe generalul Ili.

Greva minerilor

Dortmund.—Azi dimineaţă au intrat în mină 186505 mincri din 196,489.

Din Camera Comunelor

Londra.—Camera Comunelor. D. Balfour motivîndu şi propunerea de a se respinge legea fixînd salarul minimum pentru mineri, declară: ţara nu s'a aflat nici odată într'o criză atît de gravă. Recunoaşte silinţele depuse de preşedintele consiliului, spre a aduce o înţelegere, dar, zice, nu trebue să ne facem iluzii, proectul de lege nu ar atinge scopul urmărit. Opoziţia se va sili în a doua cetire a proectului să triumfe punctul ei de vedere, dar dacă proectul va fi admis în a doua cetire, opoziţia va face tot ce-i va sta în putinţă spre a secunda guvernul în această chestie şi că în caz de neizbîndă guvernul ar trebui să disolve Camera.

D. Asquith, preşedintele consiliului a răspuns că în această chestie guvernul e complect imparţial.

Am făcut, a zis dînsul, tot ce ne-a fost cu putinţă spre a hotărî părţile interesate să cadă de acord.

Nu putem tolera ca populaţia industrială a ţărei să zacă în mizerie din cauza lipsei de cărbuni.

Va cere votarea legei ca un expedient temporar contra unei situaţii desperate momentane.

Incendiul din Drohobicz

Praga.— Din Drohobicz vine ştirea că noaptea trecută două rezervoare cu 150 vagoane benzină şi un rezervor de 300 vagone petrol, au luat foc din cauză necunoscută. Incendiul a fost localizat dar nu va fi stins decît peste vre o două zile, după toate probabilităţile.

Pagubile trec de un milion de coroane.

Lansarea unui Dreadnought

Triest. — Azi a avut loc în mijlocul unui mare entuziasm lansarea celui de al doilea dreadnought austroungar. I s'a dat numele de „Tegethoff".

Au asistat la ceremonie mai mulţi arhiduci şi arhiducese, printre cari arhiducele moştenitor, autorităţile civile şi militare, deputăţiile parlamentelor Austriei şi Ungariei şi o mulţime enormă,

Conspiraţia din Tulcea

Tulcea.—Autorităţile au dat de urmele unei conspiraţiuni criminale, îndreptată în potriva a doi membri, din comisiunea, pentru stabilirea drepturilor dobrogenilor.

Judele de instrucţie a confirmat ştirea.

Important consiliu de miniştri

Constantinopol.— Se atribuie o mare importanţă consiliului de miniştri ţinut eri.

S'a interzis accesul ziariştilor la acest consiliu. Aceiaşi măsură va fi observată cu stricteţe şi la viitoarele consilii de miniştri. Se afirmă că consiliul de miniştri s'a ocupat cu chestiile concentrărilor de trupe ale Rusiei şi cu propunerile de pace italiene.

Indigenate

Bucureşti.—Camera a ţinut aseară şedinţă de noapte, pentru votarea de indigenate.

S'au votat împămîntenirea d-lui Zilberman Iaşi, dr. Aurel Lupu, Isidor, Birnberg şi Anton Hubert.

Audienţa d-lui Carp

Bucureşti. — D Carp a fost azi la Rege şi l-a comunicat, că consimte la un guvern Maiorescu, cu condiţia ca acest guvern să rezolve chestia tramvaiului, după soluţia pe care tot d. Carp o va indica de mai înainte, după care să se retragă pentru a face loc actualului cabinet.

Via Buchenthal *foasta Negruzii de la Copou este de arendat sau de vînzare.*

Se află şi odăi mobilate de închiriet.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No. 26.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare şi frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici,** *se recomandă a executa ori ce comandă prompt şi în cele mai bune condiţiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă şi preţul moderat.

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar şi secuudar.

V. Emil, *Str. Sf. Theodor 36,*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Spacia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28 -Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice - etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni.

—Proiecte - Supravegheri de Construcţii. *Vile - Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC şi APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) L. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE: Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor", bumbac de şters etc.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens', balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klinger t, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

RUCHE A Cadres mobiles Prix: 20f Gariel 2ter, Quai de la Mégisserie, PARIS GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în '89₂ —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1540 – Duminică 11 Martie 1912

Lupta dintre Rege şi d. Carp

Lupta dintre Coroană şi guvern, a devenit în cursul acestei săptămîni foarte acută ;—căci caracteristica situaţiei politice a guvernului se rezumă,—mai ales de la 8 Ianuarie încoace, într'o luptă surdă şi persistentă în potriva Coroanei, pentru a-o sili să-l menţină cu ori-ce preţ la putere.

Cine va învinge şi de data asta? iată chestiunea, care a pasionat întreaga noastră lume politică. în tot timpul ultimei săptămîni, şi al cărei rezultat e aşteptat cu o extraordinară nerăbdare şi curiositate.

Pentru a obţine în 1910 guvernul, d. Carp, i-a declarat-o chiar la una din întrunirele majorităţilor sale parlamentare—a avut de dus grea luptă cu Regele,—dar din această luptă d-sa a eşit triumfător.

Pentru a se menţine la guvern, d. Carp, are de dus aceiaşi luptă, şi din faptele şi declaraţiile d-sale, reeşă că are convingerea că tot Coroana va fi învinsă,

Mişcarea opoziţiei nu-l interesează, chiar de ar îmbraca forma cea mai violentă. Şeful guvernului are la dispoziţia sa toată forţa publică ; — are oştirea, are poliţia, are justiţia — deci e îndeajuns înarmat pentru a rezista şi a înfrînge ori ce mişcare de natură a'l răsturna de la putere.

Dovada a aratat-o cu suficienţă la 8 Ianuarie, pe piaţa Teatrului şi e gata s'o repete şi mîine dacă opoziţia va încerca să manifesteze pe stradele Capitalei.

Dar în potriva Regelui,—d. Carp, nu poate lupta nici cu poliţia, nici cu justiţia, nici cu armata,—de şi un smintit spunea mai dăunăzi, că d. Filipescu compteazǎ chiar pe un pronunciament militar, pentru menţinerea guvernului!

In potriva Regelui, arma d-lui Carp —e *terorizarea*. — Ca să poată avea guvernul, d. Carp—în ultima audienţă pe care o avusese la Palat. cu trei luni înainte de retragerea liberalilor din 1909 —a pus chestia de viaţă şi de moarte pentru partidul său. —D-sa a spus categoric Regelui că nechemarea sa la guvern după liberali, o consideră ca un act de distrugere politică a tutulor boeirilor grupaţi sub steagul junimist—şi că vor face pentru totdeauna gol în jurul palatului. Terorizarea a prins—şi d. Carp a avut guvernul.

De atunci, d, Carp stă necontenit cu această armă îndreptată în potriva Regelui, şi ori de cîte ori Coroana pare a se arata nemulţumită de guvernarea d-sale—face uz de dînsa, pentru a o forţa să-l menţină la cîrmă.

Evenimentele petrecute de la 8 Ianuarie şi pînă astăzi, ne invederează că dacă d. Carp, continuă încă să aibă guvernul—aceasta se datoreşte numai actelor de terorizare, pe cari le exercită asupra Palatului.

Cînd Regele a dezavuat în public procedarea nesocotită a guvernului în chestia ororurilor inutile—dînd partidului liberal cunoscutul comunicat regesc—d. Carp, a obţinut în acelaşi timp un alt comunicat regal, prin care Suveranul îşi exprima deplina încredere şi mulţumire în ministrul de răsboiu, care deschisese chestia ororilor ; — iar la Cameră şi Senat majorităţile primesc cu ovaţiuni pe acest ministru, pe care Regele pe de o parte îl dezavuase, iar pe de alta îşi exprimase încrederea într'nsul.

Prin ce mijloace a obţinut d. Carp—comunicatul care l'a menţinut la putere, faţă de cel dat cu cîteva ore mai înainte partidului liberal, şi care n'avea alt rezultat de cît retragerea d-sale imediată,—nu e greu de înţeles,—dacă va trebui să credem şi nebuniile acelora ce afirmă că Ministrul de răsboiu considera atunci dezavuarea Regelui ca resfrîngîndu-se şi împotriva oştirei!

Acum în urmă, în chestia tramvaiului, Regele, care numai prin terorizare a cedat să-şi pună semnătura Sa pe o lege neconstituţională, a cerut categoric d-lui Carp, să găsească soluţia pentru rezolvarea în mod drept şi legal a acestei mari chestiuni, care frămîntă atît de viu ţara. Ei bine, d-l Carp, a manevrat şi aci cu aceleaşi mijloace de care de atîta timp se serveşte — şi după ce prin glasul preşedintelui Senatului au avertizat pe Rege de lupta revoluţionară ce sunt hotăriţi să dea a doua zi după retragerea lor de la cîrmă pe chestia tramvaiului—au silit pe Rege—să primească formula unei temporizări a rezolvărei acestei chestiuni, pentru care tot Regele şi a dat cuvîntul Său, către sefii opoziţiei, că se va rezolva de urgenţă şi chiar înainte de ziua judecărei ei de către Casaţie.

Este din cale afară îngrijitor pentru ţară, ceia ce se petrece de un timp încoace între şeful guvernului şi Şeful Statului—şi lucrurile nu pot merge mai departe.

Pe fie ce zi, Coroana ese micşorată din lupta ce duce cu d. Carp, şi datoria noastră este să curmăm această luptă, care loveşte adînc în prestigiul Ei—şi care se resfrînge în mod foarte dureros şi periculos asupra însăşi existenţei Statului.

Şeful guvernului cu toată cohorta sa de desperaţi, pentru a se menţine la cîrma statului, a sdruncinat această supremă şi inviolabilă autoritate a Coroanei, micşorînd'o zi cu zi în faţa ţărei şi prezentînd-o ca o forţă pusă în serviciul şi sub tutela guvernului boeresc.

Iar prin presa sa—d. Carp, nu se dă în lături de a da Regelui lecţii de cum să conducă Statul,—spunîndu-I că rolul său de monarh nu va fi căutat în faptul că a întemeiat o dinastie — *căci dinastii au întemeiat mulţi stăpînitori*—ci va fi căutat *în atitudinea sa de educator politic al unei ţări tinere*, —şi că Suveranul nostru, e pus astăzi în faţa unei probleme capitale : *dacă politica de partid trebue sau nu să aibă precădere asupra politicei de Stat !*

De deslegarea acestei probleme—presa carpistă declară categoric, că vor atîrna *multe orientări politice în* **viitor** — *şi chiar şi viitorul acestei ţări !* Ameninţarea e destul de transparentă — pentru a o complecta mai departe organele guvernamentale, cu declaraţia ce fac că *alături de Suveran* mai e şi voinţa naţională, voinţa maselor populare.

După cum vedem Regele, vrea cu ori ce preţ să scape de d. Carp— iar şeful guvernului, luptă şi se bate pe toate căile şi prin toate mijloacele, compromiţînd Coroana, ca să se menţină la putere.

In faţa acestei situaţii grave— opoziţia care a socotit drept o datorire patriotică să tempereze lupta—şi să lase marelui factor constituţional întreaga libertate a rezolvărei crizei şi a pacificărei situaţiei atît de turburate de politica răzbunătoare şi nepricepută a guvernului — are de azi suprema datorie să intre cu toată vigoarea în luptă şi să înlesnească Coroanei schimbarea de urgenţă a acestei grave situaţii care periclitează de o potrivă atît interesele superioare ale ţărei, cît şi bazele fundamentale ale Tronului!

Vespasian I. Pella

Sinistră combinaţie

Dacă ar fi să se facă studii asupra gradului de nedemnitate şi de inconştienţă, la care poate ajunge o bandă de setoşi de putere, guvernul actual ar trebui menţinut.

Ca un mosafir nepoftit, plicticos pe care, dacă îl dai pe uşă afară el reintră pe fereastră, în asemenee situaţie se află şi guvernul Carp. El admite că nu poate guverna, renunţă cu multă resemnare la principii şi idei, dar vrea să stee la putere.

Şeful guvernului, fără multă vorbă a renunţat la proectul de descentralizare ; ministrul de domenii—la temelia proiectului bunurilor ; ministrul de externe—la desfiinţarea consiliului agricol superior ; ministrul de război—la delaţiuni şi la retragerea privilegiului Băncii Naţionale ; ministrul de justiţie—la partea principală a contenciosului ; ministrul de instrucţie—la reforma universitară...

Fie care ministru a adus partea sa de renunţare la proiectul la care ţinea mai mult, pentru care toţi ceilalţi miniştri şi Camerele se declarase bloc.

In adevăr, proiectele citate trecuse toate prin consiliu şi depunerea lor pe birourile Parlamentului, fusese prilej de aclamări şi ovaţiuni, ca dovadă că Parlamentul este solidar cu guvernul.

De aceea retragerea fie cărui proiect, renunţarea umilă de fie care lege, a fost că un fel de trăsnet pe vreme senină.

O singură lege n'a fost retrasă, mai mult a fost votată şi sancţionată : legea tramvaiului. Cu această lege urmează să se petreacă o adevărată tragi-comedie : s'o abroge Camerele care au votat-o.

Guvernul Carp, după ce a lepădat toţi copiii sei proprii, admite să devie şi Saturn : să-şi mănînce singurul copil care i-a rămas.

Cu grobiană diplomaţie, însă. Să se retragă actualul guvern, să vie, în simplă trecere, ca un pasager grăbit, un alt guvern tot carpist, prezidat de unul din actualii miniştri ; acest guvern nou să ceară Camerelor abrogarea legei tramvaiurilor, votate de ele ; apoi guvernul să se retragă şi să vină îndărăpt cel de astă-zi.

Domnul Carp, europeanul, mindrul, a acceptat această tristă zărăfie, a renunţat la legea lui Marghiloman numai că să poată sta la guvern, chiar şi sub formă de falit reabilitat.

Căci asemenea traficuri ruşinoase se fac numai în comerţ : dă faliment barbatul, ca să reiee comerţul sub numele femeei, sau pune pe femee să faeă comerţ şi cînd dînsa dă faliment comerţul îl reia, sub numele său barbatul.

Domnul Carp nu vrea să dee faliment politic—făcînd ca Parlamentul să voteze abrogarea Atunci trece firma d-lui Maiorescu şi după ce aceasta va provoca falimentul junimist, firma o va prelua d. Carp.

O singură şansă este în umbră pentru d. Carp, ca să isprăvească cu faliment pretinsa sa carieră politică : refuzul Coroanei d'a accepta o asemenee sinistră combinaţie.

Aurelianul guvernului

Versiunea că d Maiorescu a fost de signat de guvern să formeze un nou guvern de transiţie pentru rezolvirea chestiunilor la ordinea zilei a produs o adîncă mirare în toată ţara.

Abrogarea legii d-lui Marghiloman, iată chestia la ordinea zilei.

Legea tramvaielor a vîrît guvernul Carp în mare bucluc ; de 2 luni de zile întreaga activitate politică se învîrteşte asupra acestei legi ; căci s'a simţit că nu e la mijloc chestie de frustrarea comunei Bucureşti cu 173,000 lei pe an, ci de procedura guvernului de a călca constituţia, aducînd lucrurile la aceia, ca justiţia să respingă aplicarea unei legi ca nepotrivită Constituţiei.

E pentru prima oară că se produce un asemenea conflict între puterile de stat, şi ţara întreagă vede cum se prăbuşeşte un regim din cauza nepriceperii sale de a guverna.

Guvernul Carp a încurcat lucrurile ; dar Carp e şef de partid şi de guvern. El, prin situaţia, sa a dat directivă partidului şi operii legislative a guvernului. Ba, ce e mai mult, d sa personal a înrăit raporturile, lovind de la locul său de prim-ministru în cinstea şefului partidului liberal.

D. Carp a asmuţit majorităţile, căci cu tot cuvîntul dat la Rege, că va linişti lucrurile, d. Carp a găsit prilejul după interpelarea d-lui I. Miclescu, să mai terfelească pe şeful partidului liberal

Deci, personal d. Carp, ca şef de partid şi de guvern a înrăit situaţia cu liberalii ; iar în ceea ce priveşte încercările de apropiere cu şeful nostru d. Carp a împedecat ori-ce apropiere, pentru a îngreuia Coroanei avizarea.

Acum d. Carp se duce ; şi cu el se duce o situaţie, o directivă politică. D-sa a solidarizat cu sine pe tot guvernul, căci d-sa a scos blocul guvernului în lupta contra Coroanei şi a şefului nostru. Dacă blocul guvernului e solidar cu d. Carp, cu politica sa, cu directiva sa, se înţelege că acest bloc încetează de a mai fi, dîndu-se d-lui Maiorescu directiva în guvernul de transiţie.

Şi aici se pune dilema.

D. Maiorescu este cunoscut ca cel mai alipit ideii blocului guvernamental în lupta contra Coroanei şi contra afacerilor patriotice. A i se da lui noua însărcinare, este a-i contrazice trecutul, a-i impune o nouă personalitate, şi va fi foarte greu şie, nu Coroanei, de a ajunge la ceia ce situaţia obligă : abrogarea legii.

Şi apoi, dacă din cei 9 miniştri bloc *esă doi-trei—iată blocul spart, şi atunci este o deviare de la linia de conduită politică impusă de d. Carp.*

Elementele nouă întroduse în guvern de d. Maiorescu, nu pot avea altă atitudine de cît cea avută ca membri din blocul carpist.

Şi apoi, rămîn majorităţile parlamentare, care votînd legea cu aplause frenetice, nu înţeleg ca ele, să vină să se desmintă prin răzvot.

Impasul deci este general şi de o imposibilitate de drept şi de fapt.

Şi la 1896 guvernul Sturdza a cedat pasul d-lui Aurelian, dar el era şeful drapeliştilor. Guvernul Aurelian a venit cu o misiune specială : rezolvirea chestiei Ghenadie. Dar situaţia parlamentului era normală; opoziţia a ajutat guvernul la rezolvirea crizei, căci d. Take Ionescu a dictat ministrului Gh. Mărzescu textul legei de răzvot.

Azi nu mai sînt aceleaşi împrejurări. Parlamentul e schiop ; opoziţia e retrasă. blocul guvernamental pune pe d. Maiorescu în situaţie mai grea ca pe Aurelian de la 1896 ; iar majorităţile vor fi silite să treacă prin furcile caudine ale ruşinei şi degradării politice.

Credem că combinarea unui guvern Maiorescu va cădea, căci n'are nici un sorţ de izbîndă, d. Maiorescu neputînd fi omul situaţiei.

Fenomenele politice sînt fapte de succesiune, nu de repetiţie ; cazul guvernului Aurelian nu se mai poate repeta.

D. Carp e condamnat ; demiterea sa de la putere nu e demiterea unui om, ci a unui sistem. Ori cine altul din guvernul Carp nu poate continua guvernarea, schimbînd sistemul.

* * *

Tramvaiul—dric politic

Guvernul s'a spovedit, s'a împărtăşit şi acum îşi aşteaptă sfîrşitul, ce-i dreptul fără seninătate şi fără resemnare,—totuşi cu conştiinţa limpede că sfîrşitul e aproape.

Criza s'a declarat şi cu toate desmintirile presei oficioase, guvernul îşi face bagajele, obicinuitele decrete *in extremis* se iscălesc pe la ministere cu o febrilitate epileptică ; consiliile de miniştri se ţin zilnic şi durează ceasuri întregi. Ele constituesc ultimele consulturi cu cari bolnavul speră să şi mai lungească agonia-i mizerabilă.

Totul a fost însă în zădar.

S'au încercat fel de fel de combinaţiuni ministeriale ; s'au emis fel de fel de idei, s'au propus soluţiuni,—rezultatul va fi însă acelaş.

Rezultatul acesta a fost prevăzut de d. Carp. Preşedintele consiliului şi-a rostit singur osînda, în faţa ziaristului vienez, căruia i-a acordat ultimul său interview.

Pedeapsa e meritată, deşi crudă.

D Carp, primind de la Suveran decretul de constituire a cabinetului, l'a primit cu o ipotecă, aceia de-a realiza concentrarea conservatoare. Odată cu decretul în buzunar, d. Carp în loc să caute să aducă la îndeplinire mandatul primit, d-sa a încercat să se folosească de putere pentru a zugruma pe aceia, pe cari avea îndatorirea expresă să-i împace.

In scopul acesta d. Carp s'a adresat partidului liberal, propunîndu-i acel ruşinos cartel electoral, care n'a fost acceptat de d. I. Brătianu.

Văzîndu-se neputincios şi redus la propriile sale puteri, d. Carp şi a perdut sărita şi echilibrul, şi a pornit acea sălbatică campanie de denigrare a şefului liberalilor şi a familiei sale, mergînd pînă acolo în cît s'a scoborît să aducă d-lui Brătianu insulte personale în Parlament.

Legea tramvaielor a pornit tot de aici. Ce a urmat se ştie. Justiţia a anulat legea d-lui Marghiloman, iar de atunci guvernul şi a perdut ori-ce autoritate, aşa că azi e în neputinţă de a legifera.

Factorul constituţional, pe care, — după d. Carp—„nu se poate conta", a cerut urgenta rezolvare a chestiei tramvaielor.

Guvernul s'a încurcat însă aşa, în cît e azi în neputinţă de a mai eşi din încurcătură—şi va trebui să plece.

Tramvaiul îi va servi drept dric politic.

In faţa primejdiei pe care o prezintă pentru ţară acţualul guvern

Duminică, 11 Martie 1912

ora 2 jumătate după amiază

Partidul Conservator-Democrat

şi partidul Naţional-Liberal

vor ţine : O MARE

INTRUNIRE PUBLICA

cu delegaţiuni din întreaga ţară

IN SALA DACIA

Obligativitatea adolescentului la şcoală

III

Chestiunea aceasta preocupă mintea multor oameni în ţările civilizate. Ferdinand Buisson, deputat al Senei, profesor la Sorbona, fost director al învăţămîntului primar în Ministerul de Instrucţie al Franţei şi unul din cei mai pricepuţi oameni de şcoală, ocupîndu-se de această chestiune în numărul din 25 Ian. a. c. din *La grande Revue* scrie : „Toate ţarile cari au trecut peste formele rudimentare ale democraţiei pur verbale, ştiu acum, cu toată siguranţa, că educaţia adoloscentului face parte integrantă, într'o altă măsură, dar cu acelaşi titlu, ca şi educaţia infantină, din acel minimum de cultură umană pe care un popor liber o datoreşte tuturor viitorilor săi cetăţeni liberi".

Şi în altă parte, a aceluiaş articol, despre scopul acestui învăţămînt se exprimă aşa : „Trebue să recunoaştem că în starea de lucruri moderne, o naţiune care voeşte să-şi păstreze rangul este ţinută de a organiza pe o mare scară un sistem de învăţămînt profesional sau technic, menit de a înlesni desvoltarea, a mări producţia şi a creşte valoarea lucrului naţional sub toate formele sale".

Ei care : sus, un învăţămînt superior corespunzător, în fie care materie, ultimelor perfecţionări ale ştiinţelor aplicate la diversele industrii ; pentru gradul intermediar, un învăţămînt teoretic şi practic în acelaşi timp, care să formeze o elită de directori de maiştri de şefi de ateliere, etc. ; pentru gradul inferior, un învăţămînt care să dea elementele vieţei industriale, comerciale, agricole etc., armatei de lucrători pentru lucrul naţional.

Autorul articolului „Instrucţia obligătoare a adolescenţei" din sus pomenita revistă mai constată şi roadele acestei prime estensiuni a culturei populare în Germania, şi care ar dori s'o vadă întronată şi în patria sa. Ocupîndu-se de această propunere arată că oamenii politici din Germania nu se mulţumesc cu atît şi prin legi bine chibzuite ei caută să-l întindă şi să-l organizeze încă şi mai bine.

La patru Martie 1911 Ministrul de comerţ depune în Landtagul prusian un proect de lege relativ la crearea de şcoli complimentare şi la frecventarea lor obligatoare. Expunerea de motive aminteşte că textele care reglementează această instituţie şi frecventarea Fotrbildungschulen-elev din diferite provin-

cii ale regatului, sunt lipsite de omogenitate şi de eficacitate şi că opinia publică cere unificarea.

Dovadă este numărul mare de oraşe care au uzat de dreptul lor, ce le dă legea de a transforma şcoalele facultative în şcoli obligatoare. Şi Ministru adaogă: Una din experienţele cele mai importante procurate prin desvoltarea şcoalei complimentare este că această instituţie nu-şi poate îndeplini misiunea de cît dacă elevii sunt siliţi să urmeze cursurile. Dacă frecventarea postşcolară este facultativă, e imposibil de a face să fie regulată şi atunci nu se poate nici aplica un program [de studii gradate, nici grupa elevii după gradul cunoştinţelor lor.

De unde vedem că chiar într'o ţară înaintată şi cu un trecut cultural frumos, Ministrul socoate absolut necesar ca învăţămîntul complimentar menit a complecta cunoştinţele celor care au sfîrşit şcoala primară, să fie obligator, — aceasta nu numai în interesul individului, dar chiar al societăţii. „Mai cu seamă pentru lucrătorul industrial zice el, un învăţămînt complimentar bine înţeles reprezintă un indispensabil corolar al învăţămîntului practic", ceia ce Camerile sindicale şi Camerile de Comerţ au înţeles foarte bine.

Camerile sindicale s'au pronunţat în mai multe ocazii în publici, n favoarea obligativităţii învăţămîntului postşcolar iar Camerile de Comerţ ajută băneşte această instituţie pentru a răspunde în totul trebuinţilor, învăţămîntului comercial. In sfîrsit federaţiile de funcţionari comerciali sunt de asemeni în deosebi în favoarea obligativităţei".

Intr'un viitor număr vom da în rezumat principalele dispoziţii ale proectului în chestiune.

C. V. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Lumină să fie!..

In mod oficial, deşi nu fără oarecari reticenţe, se anunţă — sub semnătura proprie a d-lui N. Iorga — contramandarea apariţiunii proiectatului ziar cotidian „Lumina".

Apostolul a străbătut ţeara în lung şi în lat; a apărut, rînd pe rînd pe toate scenele şi în sălile publice; a ţinut conferinţe şi a întreprins turneuri în acest unic scop, de a strînge fondurile trebuincioase spre a asigura tipărirea mult doritei gazete zilnice.

Dar socoteala nu s'a potrivit cu cea... de acasă. „Nici 10,000 lei", mărturiseşte d. Iorga, nu s'au putut aduna, fără a mai vorbi de cheltueli...

Apostolul de la Văleni este, fără îndoială, un om popular şi nu fără cuvînt. Talente, forţe de muncă de acest fel nu se ivesc în toate zilele.

Cu toate aceste însuşi temperamentul, însăşi activitatea de o exuberanţă şi o abundenţă surprinzătoare—au fost obstacolele cele mai nebiruite, obstacolele fatale în calea iniţiat vei pentru care părea că se pasionase şi căreia se devotase directorul „Neamului Romînesc".

In această publicaţiune d-sa a dat, timp de ani de zile, măsura întreagă a felului cum înţelege publicistica. Şi *aceasta* a fost osîndirea fără cruţare a sistemului. Dl. Iorga n'a fost şi nu va fi ziarist, nici măcar director de ziar, în înţelesul modern al cuvîntului, pentru că.. nu este. Foarte din timp a înţeles — părea că a înţeles—că nu are chemarea de a scrie versuri şi a renunţat. Dar mult mai anevoie se resemnează a recunoaşte că nu are chemarea, nici aptitudinea de a fi ziarist şi nici măcar de a se înconjura de talente gazetăreşti.

De aceea „Lumina" a trebuit să nu răsară. Ar fi fost un dezastru pentru naivii acţionari, — fără a mai spune ce primejdie de *orbire* ar fi însemnat *lumina* revărsată de atîţia nechemaţi în ale ziaristicei.

Arta gazetăriei e incompatibilă cu cei grupaţi în jurul „Neamului", cari nu s'au născut înzestraţi cu însuşirile cerute. Cultul adevărului,—simplu şi unic pentru toţi,—nu-l au. Iar lipsa de măsură o pun preste tot în violenţele lor de limbagiu.

Iată, bună oară, un mic exemplu, în ce mod ziarismul naţionalist vorbeşte de un profesor secundar, fost deputat, făcînd o dare de seamă despre o conferinţă pe care a ţinut-o la liceu:

„...A vorbi în acest sens în faţa elevilor săi credem că constitue o gravă abatere de la îndatoririle de profesor şi prin urmare atragem atenţia d-lui Inspector general al învăţămîntului secundar, spre a lua măsurile cuvenite contra acestui dascal inconştient.

Intrucît ne priveşte, îi spunem doar numai atît: *să-l ferească D zeu să mai încapă odată în mîinele noastre.*"

Cine luptă într'adevăr pentru luminarea publicului; cine crede într'un ideal, nu poate duşmăni într'atîta libertatea de gîndirei ca s'o înăbuşe cu denunţuri şi ameninţări de... bătaie!

De aceea „Lumina" lor nu trebuia încă să apară—şi e bine că n'a apărut.

Rodion

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

LUPTA ÎN BISERICĂ

In ajunul marelui meeting romînesc. — Adunările „clubului dietal naţional romîn" în vederea meetingului. — Hotărîrile. — Trenuri separate cu o reducere de 50 la sută pentru participanţi.—Părerea unui Inalt demnitar bisericesc.

Cernăuţi 9 Martie.—Incă cîte-va zile, şi aproape toată suflarea romînească din Bucovina, îşi va da întîlnire în Cernăuţi la o mare adunare naţională.

Romînul e din fire religios şi ţine foarte mult la biserieă. E natural deci, ca atunci cînd se plănueşte un atentat asupra ei, să se cutremure şi codrii munţilor, cari au adăpostit oştile viteze ale marilor voivozi romîni, să se clatine tot pămîntul, pe care au călcat falnicii eroi moldoveni, şi tot sufletul de Romîn să fie pătruns, pînă 'n măduva oaselor, de o adîncă grijă, cînd e vorba că onoarea bisericei sale e ameninţată, se află în pericol.

Această constatare îmbucurătoare, care face onoare poporului romîn, au putut s'o facă toţi aceea, cari au asistat zilele acestea, la adunările poporale, convocate prin toate districtele romîneşti de către „clubul dietal naţional romîn", în vederea marelui meeting de Luni, în chestia bisericească. Mii de săteni şi intelectuali au populat aceste măreţe întruniri. Pretutindeni sălile e rau arhipline, neîncăpătoare. O dovadă mai bună, despre faptul că Romînii ţin la biserica lor, mai mult ca la ori-ce, nici nu se poate.

La toate adunările, oratorii au fost primiţi cu ovaţiuni entusiaste.

Cînd asistenţa a auzit cum stau referinţele în biserică, strigăte de „ruşine" la adresa rutenilor, isbucneau din mii de piepturi, spintecînd văzduhul.

Hotărîrile luate la aceste adunări au fost, ca fie care comună să trimită la meeting, cel puţin cîte 20 de delegaţi.

In vederea meetingului vor circula mai multe trenuri separate din Vatra-Dornei şi Iţcani, cu o reducere de 50 la sută.

După cum se vede Luni va avea loc în Cernăuţi o adunare de Romîni, cum poate nu s'a văzut nici odată la noi, cari vor decide de soarta bisericei romîneşti din Bucovina.

Litere-Ştiinţe-Arte

Reviste despre reviste.—Am observat şi în alte ocaziuni cu ce repeziciune s'a generalizat—s'a molipsit, am zice, mai curînd—obiceiuri ca revistele să se „distrugă" între ele, cu orice preţ. Chiar cea mai de curînd apărută în Iaşi—deşi departe de a fi o publicaţiune cu autoritate—se încumetează a face „şarje" contra unor scriitori cunoscuţi şi consacraţi.

Lucrul nu cere multă filosofie:

„...Asupra d-lor Sadoveanu şi Hogaş, asupra monotonei uniformităţi a unuia şi asupra umorului migălos al altuia, nu se poate spune nimic nou. D. Galaction—cum s'a făcut de atîţia, a trecut de la „Viaţa Socială" pe la alte reviste, oprindu-se la „V. R."; aceasta însă aparţine istoriei.

M. Codreanu se repetă şi repetă o lecţie frumos învăţată: *Sonetul*".

In modul acesta, fără nici o greutate se poate distruge ori ce publciist, ori ce talent—bine înţeles, dacă atari notiţe şi „critici" ar găsi trecere înaintea marelui public.

Dacă ar găsi, ar însemna că e o pură legendă credinţa, că astăzi avem o opinie publică literară formată.

*

A apărut „Convorbiri ştiinţifice şi filosofice", revistă lunară de popularizare editată de „Lumen", cu un sumar foarte bogat şi instructiv.

*

Profesorul dr. Ion Urban Iarnik a tipărit: „Vorbiri" rostite cu prilejul serbărilor iubilare de 40 ani ale societăţei academice „România jună" din Viena, de asemenea „In memoriam", articol publicat în revista „Drepturile femeei".

*

S T R U N A Z I L E I

RAZE ŞI UMBRA

D. Iorga anunţă, că apariţia „Luminei" se amînă din nou.

Apostolul suspină
Cu sufletul umbrit
Tu i-ai apus, Lumină
Pîn'nu i ai răsărit!

❑ La teatrul naţional din Iaşi se va prezinta Simbătă, 10 Martie, **Goana Torţelor,** piesă în patru acte de Paul Hervieu, traducere de domnul Emil D. Fagure.

Piesa a avut un mare succes în Bucureşti.

Sub acest titlu primim următoarele:

D. căpitan C. Moroiu, Mare Maestru al Marei Logi Naţionale, a trimis o scrisoare tutulor ziarelor din ţară, pentru a protesta împotriva infamei acuzaţiuni adusă acestei Logi, cum că ea ar fi aprobat atentatul anarchist săvîrşit contra Regelui Italiei.

Nefăcînd parte din nici o societate secretă, nu ştiu de unde a pornit această acuzaţiune; cunosc însă perfect de bine sentimentele personale ale d-lui Moroiu pentru Italia, sentimente cari, din fericire, nu sunt acele ale naţiunei romîne, dar cari sprijinesc în deajuns bănuiala că în Marea Logie Naţională sunt *Fraţi*, de soiul capitanului Moroiu, care de sigur au jubilat la ştirea că viaţa Regelui Italiei a fost în mare primejdie.

Ca dovadă, iată o scrisoare semnată de însu-şi Marele Maestru, scrisoare pe care d-sa a avut tristul curaj de a mi-o adresa cu ocazia unui articol ce'l publicasem în ziarul *Universul* sub titlu: „*Vitejia Italiană*":

MAREA LOGIE NAŢIONALA
Suprem Consiliu al Masoneriei Române.
Bucureşti, 25 Oct. 1911.

D-lui L. E. Sinigaglia,
Jassy

„*Citesc în* Universul *de azi scrisoarea Dv. prin care susţineţi* Valoarea Italiană. *Lumea o ştie cît valorează, căci istoria este de faţă, şi Francezilor să le mulţumiţi. Cît aţi fost sub jugul Austriei toată lumea v'a simpatizat, şi toţi bravii din toate ţările au venit a lupta alături cu voi, spre a vă ajuta a vă dezrobi.*

„*Atacul banditesc contra Turciei nepreparată şi nemotivat prin nimic just, cruzimile desfăşurate de soldaţii voştri contra copiilor şi femeilor, jăfuirea Arabilor, v'au atras ura şi dispreţul tuturor popoarelor civilizate.*

„*M'a surprins curajul ce aţi avut a răspunde în* Universul. *Astăzi este o ruşine a fi italian:* **Italian este sinonim cu brigand;** *nu este adevărata vină a poporului, dus acolo de* **capii unui guvern de banditi.** *Ruşine, ruşine a fi azi italian!*"

(ss.) **C. Moroiu.**

Această înjurioasă şi nedemnă scrisoare, redată aci textual (afară de îndreptările ortografice indispensabile, căci autorul ei nu prea este la curent cu scrierea romînească), nu are nevoe de nici un comentar. Ea dovedeşte cu prisosinţă *sentimentele cordiale* ale Marelui Maestru al Marei Logi Naţionale romîne faţă de Italia, faţă de *capii guvernului italian*, deci şi faţă de Majestatea Sa Regele Victor Emanuel al III-lea care, în ciuda vrăjmaşilor Italiei, a decretat anexarea Tripolitaniei.

L. E. Sinigaglia.

INFORMATII

❑ **Inamovibilitatea magistraturei.**—*Gloria cea mare a junimiştilor a fost totdeauna că au introdus inamovibilitatea în magistratură.*

Cum periră toate legendele junimiste, a fost ucisă şi aceasta de către actualul guvern.

D, Mişu Cantacuzino a propus Camerei un proect, modificător al legei pentru organizazea judecătorească, prin care limita de vîrstă pentru consilierii Curţilor de apel, e scobortă de la 65 la 62 ani. Prin acest proect de lege vor fi scoşi la pensie, pentru limită de vîrstă, vre-o şapte consilieri azi în funcţie.

Terorizarea magistraturei a început pe această cale. Proectul d-lui Cantacuzino vizează şi pe vre-o doi membri ai Curţii de Apel din Bucuresti, care mai curînd sau mai tîrziu, va fi chemată să se rostească asupra afacerei tramvaiului.

Cum însă pe de o parte, domnul M Cantacuzino n'a avut curajul să aducă direct această lovitură Curţilor de Apel şi cum, pe de altă parte, consiliul superior al magistraturei s'a opus în chip formal la această modificare a legei—ministrul justiţiei a organizat un adevărat complot în secţiile Camerei şi a făcut ca delegaţii să întroduică această dispoziţie de scobortre a limitei de vrîstă.

Lovitura aceasta adusă inamovibilităţii magistraturei, de şi îndrăzneaţă, nu trebuie să ne alarmeze. Este opera unui muribund ea nu poate deveni lege.

❑ Nu s'a prezentat nici un concurent la licitaţia ce urma să se ţie astă-zi la Primărie, pentru darea în întreprindere a serviciului pompelor de înmormîntare.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

❑ Pe ziua de azi, s'a constatat în oraş un nou caz de anghină difterică.

❑ **Pîinea saracilor.** — Comitetul societăţei „Pînea Saracilor" va da două matineuri, în a doua zi de Paşti, în saloanele palatului Sturdza, din strada Carol No. 23 în scopul de a strînge banii necesari pentru reparaţiile urgente ce trebue efectuate la cantina Societăţei str. Palăt 15.

Primul matineu, în ziua de 26 Martie va fi pentru copii cu diferite surprise, jocuri dansuri şi cu o tombolă cu prea frumoase obiecte şi jucării toate cu 20 bani numărul.

La al doilea matineu din 27 Martie va fi de asemenea o mare şi bogată tombolă, cu toate numerile cîştigătoare şi cu obiecte de valoare ca: o casetă lucrată de A. S. R. Principesa Maria. Un mare tablou pictat în oloi, O garnitură de Bahut în cristal şi bronz, 3 casete de lemn de santal cu incrustaţie, 2 vase mari şi elegante pentru flori etc. Numărul 1 leu.

In ambele zile muzica va cînta de la orele 3— 8 sara, şi un bufet bine assortat oferit de doamnele din comitet va fi pus la dispozţia publicului cu preţuri foarte moderate, şi anume: mici assiette cu 3 feluri 50 bani, 1 pahar de vin 50 bani, 1 pahar de limonadă sau orangeadă 25 bani.

Garberoba va fi fără plată.

Intrarea 1 leu.

Biletele se pot găsi la Preşedinta Societăţei d-na dr. Riegler, strada Păcurari No. 10 la d-na Darmet-Cuba, la agenţia Maximovici şi în zilele de 26 şi 27 Martie, la Casa din strada Carol No. 23.

❑ **C. F. R.**—Domnul A'. Vasilescu, telegrafist în gara Iaşi, a fost mutat la Piatra Olt; d. Voinarovici I, telegrrafist la Trg Frumos, mutat la Iaşi; d. T. Armeanu, şef de gară la Buhuşi, mutat în inspecţia centrală Iaşi; d. N. Sobieschi, şeful staţiei Larga, mutat în inspecţia centrală Iaşi; d. Valeriu Popescu, şeful staţiei Birnova, mutat la Buhuşi; casierul casei No. 4, de mărfuri, Folescu, a fost licenţiat din serviciu, din cauză de boală.

❑ Clubul social-democrat din Iaşi învită pe meseriaşii locali la o întrunire publică pentru mîine, Duminică, 11 Martie, ora 2 p. m., în sala clubului, str. C. Negri 56, spre a stabili linia de purtare a meseriaşilor faţă de noua lege a meseriaşilor.

In astă seară, Sîmbătă, clubul social democrat va comemora data de cinci ani de la revoluţia sătenilor.

❑ Mîine, Duminică, are loc adunarea generală a acţionarilor Creditului fonciar urban din Iaşi.

❑ Examenul de capacitate de muzică pentru fete a fost casat.

Examenul de capacitate pentru filozofie şi limba franceză, a fost aprobat.

❑ A apărut sumarul numărului de mîine din *Noua Revista Romînă*, de sub direcţiunea d-lui C. Rădulescu-Motru, este:

Noutăţi: Fondul Caragiale. — Legea d-lui Arion şi memoriul universităţii din 1907.—Criza din Ungaria.

Chestiuni actuale: Dr. C. I. Istrati.—Ciocoii noştri.

Chestiuni sociale: N. A. Gredescu, fost vice-preşedinte în prima Dumă.—Adevăr şi naţionalism.

Critica dramatică: Fl. Simionescu.—Hamlet (După comentariile lui Tammaso Salvini).

Literatură: Castor et Pollux. — Romanţă (versuri); I. Chiru Nanov.— In preajma Ceahlăului.—Cetatea Neamţului (cu trei ilustraţii).

Discuţii: Dr. I. Duscian.—Campanie de răsturnare, sau campanie de asanare?

Insemnări: „Poezia Psalmilor".— Al doilea Hamlet. — Centre Studenţeşti.—„Ultima oră".

Revista Revistelor: Revista ştiinţifică „V. Adamach.". — Junimea literară.—Săptămîna politică şi culturală.— Convorbiri literare.

Memento.

❑ Farmacia din Păcurari-Iaşi, arendată d-lui Fabini, a fost vîndută d lui dr, Al. Căpăţînă pentru 90,000 lei.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

Afacerea Şumuleanu

Raportul comisiunei de anchetă

Incepem cu publicarea raportului comisiei, care a făcut cercetări la institutul de chimie din Iaşi.

Bucureşti 12 Decembrie 1911.

Domnule Ministru,

Subsemnaţii profesor dr. N. Tomescu de la Universitatea din Bucureşti, profesor P. Bujor de la Universitatea din Iaşi şi agregat dr. A. Poltzer de la Universitatea din Bucureşti, în urma însărcinărei ce ne-aţi dat prin adresele No. 80.565 | 911 şi 81.605 | a. c. de a cerceta şi verifica învinuirile ce se aduc de d. D. M. Cădere, inspector şcolar str. Săulescu Iaşi, d-lui Şumuleanu directorul Institutului de Chimie pe lîngă direcţia sanitară a serv. sanitar din Iaşi, învinuiri ce se găsesc cuprinse în petiţia adresată d-voastră de d. Cădere şi înaintată fiecăruia dintre noi în copie, transportîndu-ne la Iaşi am procedat in zilele de 4 şi 5 Decembrie a. c. la facerea acelor cercetări în Institutul aratat mai sus.

Constituindu-ne în comisiune sub preşidenţia d-lui profesor N. Tomescu, modul de cercetare adoptat de noi a fost cel contradictoriu, între d-nii D. M. Cădere şi dr. Şumuleanu, asupra fiecăruia din punctele de invinuiri, iar arătările d-lor am căutat a le verifica prin scriptele laboratorului, prin acte autentificate depuse şi prin mărturiile personalului Institutului de Chimie.

Rezultatul acestor cercetări ca şi convingerea capatată de noi în de comun acord asupra fiecăruia din punctele de învinuire, avem onoarea de a le rezuma şi aduce la cunoştinţă d-voastră după cum urmează:

Primul punct de învinuire

Asupra acestui punct de învinuire formulat de d. Cădere: „De ani de zile nu face personal nici o analiză deşi recunoaşte că personalul e puţin numeros şi supra încărcat de lucrări"; procedînd în modul aratat mai sus, adică ascultînd ambele părţi şi cercetînd actele laboratorului şi ascultînd şi pe d-nii chimişti ai Institutului: d-nii Petrovici, Roşculeţ, d-ra Flora Moisa şi foasta suplinitoare a d-lui Petrovici, şi d-ra El. Teodorescu, am ajuns la următoarea convingere: Deşi credem că s'ar putea să nu intre în atribuţiunile unui director de laborator, însărcinarea de a face singur analize, aşa cum este de fapt la Iaşi, totuşi mersul regulat şi normal al Instituţiunei cere un control efectiv şi un contact mai des şi mai îndelungat între director şi personalul tehnic, în ceea ce priveşte alegerea şi modul de aplicare a metodelor, mod care poate varia de la o probă de analiză la alta, ori acest control şi contact după cum reesă din arătările d-lor chimişti nu este aşa cum ar trebui să fie şi cît ar trebui să fie în interesul aratat mai sus al Instituţiunei din Iaşi.

Este adevărat că concluziunile datelor analitice, sunt făcute de d. director, dar faptul acesta, ţinîndu-se în seamă de puţină conlucrare între director şi chimişti la examinarea probelor, face de multe ori ca aceşti din urmă să fie nevoiţi a semna şi a lua răspunderea unor concluziuni, cari une ori nu sunt în vederile lor; aşa cum s'a întîmplat d lui chimist Petrovici, cu apreciarea vinurilor; d-lui dr. Stamatin, cu apreciarea unei pîini etc.

Credem că ar fi mai nimerit, tot în interesul bunului mers al Instituţiunei şi pentru a se evita aprecieri greşite că conclusiunile să se facă de chimistul, care a făcut lucrarea şi care vede proba şi acele concluziuni să fie supuse directorulni care le aprobă sau le poate şi modifica, însă după o prealabilă discuţiune şi înţelegere cu chimistul operator care şi el are răspundere.

Modul de procedare aşa cum îl arătăm noi, credem că ar evita şi nemulţumirile manifestate faţă de noi ale d-lor chimişti, care se văd reduşi la rolul de maşini.

Al doilea punct de învinuire

Al doilea punct de învinuire din plîngerea d-lui Cădere, este că: A indus în eroare comisiunea de anchetă în mai multe puncte. Luînd cunoştinţă de raportul anchetei ordonată de direcţiunea generală a serviciului sanitar şi făcută de institutul de chimie din Iaşi în luna Iunie a. c. de d. agregat M. Minovici şi de d. Inspector sanitar d. dr. Rigani, în urma cererei d-lui dr. Şumuleanu.

Luînd cunoştinţă de faptele din raport reluate de d. D. Cădere faţă fiind şi d. Şumuleanu şi anume că în afacerea analizei organelor Iacobsohn din Ploeşti deosebirea între rezultatele analitice găsite de Institutele de Chimie din Iaşi şi Bucureşti ar proveni din cauză că institutele nu ar fi lucrat asupra organelor din acelaşi borcam, comisiunea văzînd actele medico-legale dresate în cauză şi ţinînd seamă de declaraţiunea aflată în dosarul aface-

rei, făcută în scris de d. dr. Şumuleanu declaraţiune pe care nu o contestă, că nepotrivirea între analize, în ceia ce priveşte prezenţa arsenicului, provine din impurităţile conţinute în reactivii întrebuinţaţi de d-sa, în ancheta comisiunei din Iunie, şi că motivul adevărat al nepotrivirei este acela conţinut în declaraţia d-lui Şumuleanu, afatlă la dosarul afacerei. Un al doilea punct relevat de d. Cădere din raportul comisiunei de anchetă din Iunie este acela că d. dr. Şumuleanu ar fi semnalat comisiunei că la venirea d-sale ca director al Institutului din Iaşi a găsit funcţionînd experţi fără titlu sau cu titlu, dar de altă specialitate.

Din registre constatăm că la venirea d-lui Şumuleanu în capul institutului, figurau ca chimişti experţi, d-na Maria D. Cădere, d-nii Vasile Popescu şi Ştefan Roşculeţ, toţi licenţiaţi în ştiinţele fisico-chimice, iar ca asistenţi d-nii D. Cădere, licenţiat în ştiinţele fizico chimice, şi d. G. Urziceanu, bacalouriat, şi cu oare care practică de laborator.

Mai tîrziu a fost numit în institut pe cînd era director d. dr. Şumuleanu, însă fără asentimentul d-sale, d. Stamatin Mihai, licenţiat în ştiinţele naturale pentru obţinerea cărui titlu se fac însă, cursuri şi lucrări de chimie.

Văzînd legea şi regulamentul pentru numirea chimiştilor experţi constatăm că pentru darea titlului de chimist sanitar, (chimist expert) să cer oare care condiţiuni.

Nici legea, nici regulamentul nu se ocupă de numirea chimiştilor ajutori sau asistenţi. S'a obişnuit atît la Iaşi cît şi la Bucureşti a se numi în aceste posturi, în primul loc titraţii, iar în lipsă, din cauza puţinilor titraţi din vremuri şi a remuneraţiei mici, dintre studenţii sîrguitori, pentru a i deprinde cu lucrările practice de laborator spre a deveni mai în urmă buni experţi.

Nu se poate aduce dar nici o vină administraţiunilor trecute ale laboratorilor din Iaşi, că ar fi procedat greşit de asemenea nu ar fi trebuit să fie semnalate comisiunei de anchetă din Iunie, numirile din trecut ca fiind rău făcute sau în detrimentul instituţiunei, întru cît legea şi regulamentul nu impun, după cum spunem şi mai sus, titluri pentru chimişti şi ajutori.

Un al treilea punct relevat de d. Cădere, din raportul comisiunei din Iunie, prin care d. dr. Şumuleanu ar fi indus în eroare această comisiune este acel relativ la încasarea sumei de 1500 lei de la primăria comunei Iaşi, despre care sumă raportul comisiunei spune că nu era o taxă de analize ci onorariile ce i se cuveneau d-lui Şumuleanu pentru însărcinări personale, lucru contestat de d. Cădere.

Asupra acestei chestiuni, ca şi asupra punctului al patrulea relevat de d Cădere, tot din raportul comisiunei din Iunie, spre a aproba că ar fi indus această comisiune în eroare; şi anume că sumele încasate pentru analize cerute de ministerul Justiţiei i se cuveneau ca fiind însărcinări personale, le vom discuta la învinuirea a cincea ce se aduce de d. Cădere d-lui dr. Şumuleanu, privitor la repartizarea sumelor încasate din analiză.

Al treilea punct de învinuire

Trecem la a treia învinuire ce se aduce d-lui dr. Şumuleanu, de d. Cădere în petiţiunea adresată d-voastră, şi anume că a brutalizat în repeţite rînduri personalul sub-altern inferior; pentru asemenea brutalizări a şi fost condamnat de justiţie. De asemenea a umilit fără motive temeinice în repeţite ori personalul sub-altern superior.

Din actele prezentate, ca şi din mărturiile personalului, am constatat că d. dr. Şumuleanu din cauza deselor neglijenţe în serviciu, a lovit pe doi servitori şi că de unul din ei d-sa a fost dat judecăţei şi condamnat la prima instanţă; în urmă a intervenit o înţălegere.

Ascultînd personalul tehnic am constatat că chimistului M. Ionescu, în urma expunerii greşite a unei analize, a mototolit hîrtia ce conţinea analiza şi a aruncat acea hîrtie în cap; d rei Florica Moisa, iarăşi pentru o greşală i a bătut răstit cu pumnul în masă faţă de servitor, că a făcut direcţiunei generale rapoarte defavorabile pentru personal, din care făcea parte şi d. D. Cădere, iar direcţiunea sanitară i-a răspuns să-i înlocuiască pe cei nevrednici; că în general după cum rezultă din dispoziţiile întregului personal d. dr. Şumuleanu se poartă brusc cu dînsul, că relaţiunile dintre director şi chimişti sunt reci, iar cele personale nule, că personalul este tratat autoritar şi cam de sus.

D. dr. Şumuleanu arată că din cauza unor greşeli sau abateri, constatate asupra unora dintre chimişti, greşeli a căror consecinţe au fost dăunătoare domnieisale, fără însă a raporta contra acelui vinovat. (D-sa citează cîteva cazuri) a fost nevoit să aibă o atitudine mai severă faţă de personal.

Intre aceiaşi ordine de idei, d. Cădere citează cazul cu d. profesor dr. Riegler în calitate de membru al consiliului sanitar superior, însărcinat de direcţia sanitară cu inspectarea laboratoriilor de chimie ale acestei direcţiuni. Din cercetările noastre asupra acestui caz, am constatat că d. profesor Riegler prezentîndu-se la institut a fost primit de d. dr. Şumuleanu dîndu-i informaţiile cerute, raportînd în acelaşi timp direcţiunei sanitare ca să fie dispensat de aceste inspecţiuni, cari pot fi părtinitoare, iar pînă la primirea răspunsului dacă d. dr. Riegler va veni în laborator în lipsa d-sale, chimiştii aveau ordin să nu dea d-lui dr. Riegler nici o explicaţie, dacă va intra, iar servitorii aveau ordin să nu primească pe d. dr. Riegler şi să l împiedice de a intra.

Faţă cu cele constatate, asupra acestui cap de învinuire, părerea noastră se rezumă în acea că este bine ca un director al unei instituţiuni să fie sever şi să îndeplinească cu rigurozitate îndatoririle ce îi sunt impuse de legi şi regulamente şi a nu tolera nici o abatere ci din contra a le reprima în limitele prescrise de lege şi regulamente; totuşi credem că, între oamenii de ştiinţă chemaţi a conlucra şi a se instrui unii pe alţii, ar trebui să domnească o atmosferă mai liniştită şi mai prietenească, iar atitudinea directorului mai blîndă şi mai bine voitoare, de cît acea a d-lui Şumuleanu, aşa cum reese din arătările personalului.

De asemenea nu putem aproba atitudinea d-lui dr. Şumuleanu faţă de personalul tehnic al laboratorului şi de servitori. In chestiunea d-lui profesor Riegler care avea o însărcinare oficială şi era reprezentantul autorităţei oficiale.

(va urma)

Ultime INFORMAŢII

❑ Mai mulţi membri ai Parlamentului urmau să atace Coroana la consfătuirea majorităţilor.

Prinzînd de veste, guvernul a contramandat acea consfătuire.

❑ Guvernul contează cu siguranţă că Curtea de Casaţie nu se va pronunţa la 14 Martie, asupra recursului ministrului de interne.

Guvernul speră că se va produce divergenţă şi va fi nevoe de complectarea secţiei, pentru a judeca afacerea din nou. Guvernul mai speră, că şi la a doua înfăţişare se va produce divergenţă, astfel că recursul va trebui judecat de Curte în secţii unite.

Dacă speranţele divergenţei nu vor fi sigure, guvernul va cere procurorului general să rădice incidentul nulităţii recursului, întru cît recursurile în numele legii nu pot fi introduse de cît de ministrul de justiţie.

❑ *La întrunirea publică de mîine, Duminică, din Bucureşti, vor lua cuvîntul domnii: Take Ionescu, N. Economu, I. I. Brătianu, C. Stere şi Mitescu.*

❑ Mai mulţi consilieri comunali au declarat, că nu vor permite ca noul buget comunal, să se alcătuiască, fără a se prevedea şi un spor la salariile funcţionarilor.

Ei vor cere numirea unei comisiuni, care să refacă budgetul, în vederile de mai sus.

❑ Domnul I. Coroi, controlor cl. III la administraţia financiară Iaşi, a fost înaintat la cl. II.

❑ Domnul dr. Missir, medic sanitar, a confiscat astăzi de la cărnăţăria Catinca Popa, din str. Mihnea 16, o mare cantitate de cărnaţi (potcoave), din care tot d-sa luînd probă în ziua de 5 Mart şi analizîndu-se, s'a găsit că proba e neregulamentară, carnea fiind întrată în descompunere.

❑ Ministerul de finanţe a făcut cunoscut camerei de comerciu, că reducerea făcută prin modificarea unor articole din tariful vamal, în ceia ce priveşte cafeaua, e vorba numai de cafea, dar nici de cum de surogatele de cafea, care vor plăti aceiaşi taxă, ca şi pînă acuma.

❑ D-ra Eugenia Vasiliu a fost numită internă, la secţia II medicală, a spitalului central.

❑ D. I. Drumescu, primarul comunei Miroslava, a fost suspendat pe timp de 15 zile, pentru incorectitudini.

❑ Licitaţia ce urma să se ţie azi la prefectură, pentru furnizarea lemnelor necesare închisorei centrale, s'a amînat pentru altă dată, din cauza lipsei de concurenţi.

❑ In ziua de 16 Martie, ora 10 a. m. se va ţine la prefectura judeţului, licitaţia pentru vînzarea spre exploatare a parchetelor sau a parcelelor din pădurile statului, notate în Monitorul Oficial No. 246, din 1912.

❑ Aviatorul Vlaicu este aşteptat să sosească zilele acestea în Cernăuţi, pentru a aranja un sbor cu aeroplanul său.

Bucovinenii pregătesc o primire lui Vlaicu.

❑ George Enescu a spus la Bucureşti unui prieten al său, că a rămas încîntat de gustul artistic şi de cunoştinţele muzicale ale publicului din Iaşi.

Enescu a plecat din Bucureşti la Paris — via Berlin.

❑ **Judecare.**— Afacerile urgente la curtea de apel din Iaşi, pe timpul vacanţei de Paşti, vor fi expediate de d. consilier Dimitrie Antonescu, avînd de grefier pe d. Al. Vasiliu; la tribunal va fi d. judecător Vincler avînd de grefier pe d. Lefter.

— In procesul de revedicare de către ministerul domeniilor a unui teren de pe domeniul petrolifer Solonţi, s'a rîdicat de către minister incidentul unei noi expertize, incident asupra căruia instanţa se va pronunţa Luni.

— S'a pus termen la 15 Martie, la s. II a tribunalului, pentru luarea interogatorului lui David Fischer, care urmează a fi pus sub consiliu judiciar.

— Curtea s. II a redus la 100 lei amendă, de la 15 zile închisoare, pedeapsa lui Iţic Morisovici, pentru faliment.

— Falimentul fraudulos în care sunt implicaţi Moise şi Rosa Weinştein se judecă astă-zi la s. II a curţii.

— Maria I. Suru, dintr'o comună din judeţul Roman, neavînd anul trecut, lemnele necesare pentru încălzirea cuptorului în care urma să facă cozonaci, merse în cimitirul satului şi scoase cîteva cruci de pe morminte pe care le vîrî în cuptor.

Dată judecăţii pentru profanare de morminte, femeea fu condemnată de tribunal la o lună închisoare iar astăzi fu achitată de Curte, neexistînd dovezi că ar fi comis fapta.

❑ *Un articol politic important al d-lui dr. C. I. Istrati.*

Noua Revistă Romînă *pnblică un articol politic foarte important asupra situaţiei, semnat de d. C. I. Istrati.*

Vorbind de actualul guvern, fostul ministru scrie:

Acum ce ne rămîne nouă de făcut? Un singur lucru, astăzi cînd conştiinţa naţională se deşteaptă tot mai mult. Toţi oamenii de bine să se unească în jurul acelora, cari caută să înlăture acest guvern, această fracţiune, care numai pentru binele ţărei nu poate să dăinuiască mai mult.

Inlăturîndu-i să ştergem ultima pagină despre fiinţa lor în această ţară.

Ei au început cu alegeri ticăloase continuate cu o guvernare în care numai cinstea şi iubirea interesului public şi buna întrebuinţare a banului public, nu ne-au dovedit-o. Ei s'au purtat faţă cu Regele, care a avut slăbiciunea de a-i fi adus la guvern, în mod atît de necuviincios, cum n'a făcut-o încă nimeni de cît semenii lui Matei Basarab, ei au căutat să ştirbească şi suveranitatea Coroanei şi suveranitatea naţională.

Să le dovedim, că întreaga naţiune ca şi coroana, îşi înţelege rolul şi că mînă în mînă, cît mai repede trebue să curăţim viaţa noastră socială şi politică de aceşti oameni care par mai mult nişte aventurieri incapabili şi discreditaţi, conrupînd caracterele, scoborînd nivelul moral şi înjosind prestigiul ţărei.

Elementele bune să caute a munci, a face politică de principii, a lucra pentru desvoltarea noastră economică şi a vindeca ţara de apucăturile ciocoeşti, aşa de răspîndite. Să ne afirmăm prin munca noastră înăuntru şi în afară, să încurajăm cît mai mult elementul romînesc de pretutindeni şi în toate direcţiunile, şi poporul acesta, care ne-a dat deja atîtea exemple de vitalitate, atîtea exemple de o superioară inteligenţă, de aptitudini extraordinare, va surprinde lumea prin energia ca şi prin superioritatea operilor sale.

Şi va aduce aminte, cu milă, de zilele nenorocite ce trăim în prezent şi zborul acestui neam nu va fi împiedicat cîtuşi de puţin, de ultima svîrcolire a acestor pătimaşi. Să lucrăm astfel în cît şi ţara şi fraţii de peste hotare să poată ajunge în situaţiunea de a contribui cu ceva la mersul înainte al omenirei. Aceasta este misiunea noastră, căci aceasta e prima misiune a tuturor neamurilor ce voesc a trăi.

Să căutăm a ne îndeplini cu sfinţenie datoria, să nu ne pierdem idealul şi să nu fim deloc întristaţi de cele ce se petrec, în prezent, căci trebue să le luăm aceste fapte ca o decurgere fatală a unei stări sociale, care trebuia să aibă un sfîrşit. Sfîrşitul a venit! Cu d. Carp şi partizanii săi se îngroapă vechea clasă bizantino-boerească, care a făcut atîta rău Ţărei Romîneşti!

❑ Şoimul roş, Cardinalul Ferdinand de Medicis şi Bianca Capello favorita lui Francisc al II-lea duce de Toscana (1542 1587) este titul piesei principale, o mare reconstituire istorică, (2 părţi), a noului program cinematografic (Pathé Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Sîmbătă.

Pentru a petrece, scene foarte humoristice de moravuri pariziane.

Trianon (Versailles). Palatul şi locuinţa de vară a Mariei Antoaneta, Regina Franţei.

Absalon. Splendidă reconstituire după legendele biblice.

Onoarea ţigancei. Mare desfăşurare dramatică interpretat de artişti superiori pariziani.

Gribouille (André Deed), reintră la casa Pathé Freres. Scene foarte comice.

Pathé Journal care cuprinde între altele: Suveranii Angliei la deschiderea Parlamentului—Clotura staţiei hivernale la St. Moritz (Sviţera) — Chalons-sur-Marne (Franţa); Degradarea unui militar pentru înaltă tradare—Roma: Ministrul Chinei serbează proclamarea republicei—Moda—Londra: Lord-maiorul trece în revistă batalionul I regal —Bengazi (Tripolis): 300 arabi prizonieri etc.

Mîne Duminică două matineuri la ora 2 jum. şi 4 jum.).

Mîne Duminică seara reprezentaţie la 9 ore.

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

ULTIMA ORA

Bucureşti 10 Martie

Soluţia d-lui Carp

Bucureşti. — Guvernul încearcă toate mijloacele pentru a temporiza criza din guvern. Astfel în cercurile guvernamentale se afirmă, că d. Carp, ar fi prezintat Regelui, pe lîngă demisie şi o soluţiune, în chestia tramvaiului.

Din spusele guvernamentalilor, ar rezulta, că guvernul va renunţa la recursul de la Casaţie, şi va provoca o disolvare a consiliului comunal al Capitalei, pentru ca noul consiliu, să încerce o împăciuire în chestia tramvaiului. Dacă încercarea nu va reuşi, atunci să se recurgă la o altă formaţiune conservatoare.

In cercurile opoziţiei, se afirmă, că toate aceste paliative de temporizare a crizei, nu vor reuşi, întru cît nu e posibilă nici o soluţiune, în chestia tramvaiului, înainte de a se abroga legea d-lui Marghiloman.

Sosirea delegaţilor

Bucureşti.—Un mare număr de delegaţi au început a sosi în capitală, în vederea întrunirei de mîne

Sinuciderea din Capitală

Bucureşti. — La închisoarea militară din Capitală s'a sinucis azi soldatul Făcălescu.

Cauzele nu se cunosc încă.

Salariile minimale

Londra.—Camera comunelor a adoptat cu 348 voturi contra 225 bilul salariilor minimale în a doua citire. Partidul lucrătorilor şi naţionaliştii au votat pentru partizanii guvernului.

Pregătiri militare în Germania

Berlin.—Ziarul Norddeutsch publică detaliile proectelor militare care ţintesc la realizarea accelerată a complementului ligei din 1911 care stabileşte cifrele forţelor de pace. Se proectează 2 nuoi regimente de artilerie de cîmp, 14 batalioane noi, un regiment de infanterie pentru Saca, unul de cavalerie pentru Prusia, o companie de tunuri-revolver pentru fiecare companie de infanterie, coloane de aviatori. Se vor face clădiri noi, pe de a rîndul se va face sporirea ofiţerilor şi echipagiilor. Sporirile vor necesita 97 milioane. Se cere de asemenea sporirea numărului de submarine şi vase.

Politica externă a Franţiei

Paris. — In discuţia asupra politicei externe d. Jaurés zice că afacerea marocană a creat o indispoziţie între puterile latine şi a pus pe Franţa în situaţie delicată cu lumea islamismului. Situaţia internaţională nu e bună.

Concelăriile se întreabă care va fi atitudinea Rusiei în afacerea italo-turcă.

D. Poincare arată că tratatul de la 4 Noembrie permite a se săvîrşi o mare operă spre cinstea Franţei.

Dificultăţile trecute nu vor mai avea nici un răsunet asupra relaţiilor cu puterile şi nu vor schimba direcţia constantă necesară a politicei externe bazată pe alianţa franco-rusă şi pe înţelegerea franco-engleză. Se votează ordinea de zi de încredere cu 413 voturi contra 81.

O CONDEMNARE

Cernăuţi.—Tribunalul a condemnat pe voiajorul Moritz Moscovici, originar din Galaţi, la 3 luni de închisoare, pentru atentat la pudoare.

Discuţia din Camera comunelor

Londra.—Camera comunelor. In cursul discuţiei articolelor legii salariilor minimale d. Asquith a refuzat amendamentul Kina care fixează salarul minim la 5 shelingi pentru lucrătorii de sub pămînt şi a declarat că nu este dispus a fixa salariile printr'un act al parlamentului.

Discuţia amendamentului a dat loc la scene agitate. D. Aamsey Macdonald a dat a se înţelege că minerii ar fi gata să renunţe la cererea de a se introduce o scară de salarii. D-nii Asquth şi Grey au declarat că guvernul nu voeşte să insereze cifre în lege.

Amendamentul Kina, a fost în fine respins, după ce s'a căzut de acord ca afacerea să fie încă odată prezentată.

D. Asquth a anunţat că negocierile între patroni şi huilieri vor fi cu totul reluate.

Concentrările din Caucaz

Constantinopol. — Se anunţă din izvor turcesc că concentrările ruse în Caucaz au încetat. Cercurile turceşti încep a crede că Rusia avînd nevoe de linişte nu va incerca să turbure pacea. Presa turcă pare a se linişti în urma asigurărilor date prin comunicatul Rusiei dat de agenţia Westnik.—Cel mult, concentrările pot fi o manifestaţie contra prezenţei trupelor noastre la Urmia. Tanin crede că Rusia nu va ajunge pînă acolo în cît să execute dorinţele Italiei.

De Vânzare sau de închiriat casa din Str. Carol Lueger (40 sfinţi) No 9 adresa Zoé Stratulat str. Păcurari 166

ANUNCIU

Se caută un tînăr cu garanţie pentru operaţiuni de vamă şi încăsări.
Doritorii să se prezinte cu oferte scrise la biroul Societăţei Textile, Piaţa Unirei, în fiecare zi de lucru între oarele 9—11 a. m.

De Inchiriat

Locuinţa eftina. Str. Păcurari 111

Compuse din 3 şi 2 odăi, bucătărie. magasie de lemne, pivniţă, precum şi 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare, aer curat. Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.** *Str. Sf. Theodor 36.*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Desfăcîndu-mă de mai multe moşii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum şi sămînţă de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi şi manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informaţiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Seulescu 15

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

A sosit pentru sezonul curent
la
CUNOSCUTUL MAGAZIN
La ‚PARADIS'
ULTIMELE CREAŢIUNI
în
Voil, Toil, şi Mousseline l'ain
Desenurile cele mai elegante
precum şi
Ciorapi, Mănuşi, Batiste, **Corsete,** *Bluze Kimono, Galanterii şi furnituri de Croitorie.*

Caut in căsătorie *domn drăguţ sănătos, sub 40 ani avere lucru secundar. Am 22 ani,* **germano-americană bogată.**
Adressa : **„Hymen". Berlin 18.**

Dimitrie M. Bottez
AVOCAT
— Strada Tăutu No. 1 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE : Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté“, postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor“, bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Baiante de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile mușamale, bascule ‚Garwens‘, balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS“

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

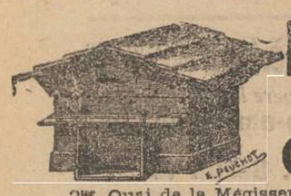

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2ue, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

Magasin GARIEL 2ue, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco de l'album sur demande

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbăta

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în '89₂ —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătușelectrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: [illegible] 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1541 — Marţi 13 Martie 1912

Regele şi mişcarea opoziţiei

Intrunirea de eri a opoziţiei şi grandioasa manifestaţie din faţa palatului —s'au adresat Coroanei.

Şeful nostru a spus'o: „Noi nu avem rolul să luminăm conştiinţa unui Rege care nu ştie — ci să-i dăm dovada că suntem o aşa forţă încît n'are să se teamă de nimic!"

Şi această forţă, Regele a văzut'o timp de 15 minute, de la una din ferestrele palatului — şi a ţinut s'o vadă — căci a dat ordin din dimineaţa zilei— ca să se lase liberă orice manifestaţie pe la palat.

Cu două hotărîri s'au despărţit zecile de mii de oameni de la Dacia — şi ele au fost formulate de şeful liberalilor astfel: **„Legea tramvaelor trebue desfiinţată, iar guvernul trebue să plece!"**

Rezolvarea lor depinde de acum înainte de Rege. Atlfel situaţia anormală va continua — şi lupta opoziţiei va deveni din ce în ce mai crîncenă, chestia răsturnărei guvernului fiind o chestie de demnitate şi pentru opoziţie şi pentru ţară.

Dl. Carp — a înţeles că în potriva acestei mişcări puternice — nu se mai poate resista nici cu provocarea — nici cu terorizarea. Insuşi şeful statului i-a spus'o că trebue reîncepută viaţa normală dintre partide şi pentru aceasta trebue să înceapă cît de curînd cu distrugerea legei anarhice în potriva căreia s'a ridicat întreaga suflare a ţărei. Un alt şef de guvern, la care simţul demnităţei şi al respectului de sine, n'ar fi atît de atrofiat—ar fi înţeles de îndată rostul cuvîntului regesc. Ar fi presentat la moment demisia cabinetului şi ar fi lasat astfel Coroanei deplina libertate de a rezolva chestiunea, în conformitate cu voinţa ţărei.

Dar demiterea de la putere în momentele acestea — înseamnă pentru d. Carp—o sinucidere politică. Şi în situaţia aceasta disperată d. Carp—a solicitat *termenul de graţie* şi de la Rege şi de la opoziţie; — de la Rege, angajîndu-se solemn a găsi soluţia pentru înlăturarea legei şi repunerea lucrurilor în starea de mai înainte—şi a opoziţiei pentru a trata şi a transige cu dînsa ca de pe urma rezolvărei problemei să mai rămînă şi ceva din prestigiul şi onoarea guvernului!

Dar şeful nostru i-a respuns d-lui Carp—în intrevederea de Marţi şi şeful liberalilor a repetat'o ieri la Dacia: că din chestia tramvaiului opoziţia face o înaltă chestie de demnitate peste care nu poate trece şi din care nimic nu poate ceda.

Astfel pusă problema d. Carp a deschis iarăşi uşile Palatului şi-a declarat Regelui, că leagă soluţia chestiei tramvaiului de soluţia pe care o va da Mercuri Inalta Curte de Casaţie.

Deci o nouă şi ultimă temporizare— înăuntrul căreia d. Carp va avea destulă vreme, să se reculeagă, să revină la simţul realităţei şi să se convingă că nu mai poate guverna mai departe.

In faţa acestei situaţiuni, opoziţia a considerat că are datoria să desfăşure înainte lupta, pentru ca Regele să vadă că după 14 Martie, nu se mai poate vorbi de guvernul Carp.

Ţara cere şi vrea un guvern Tache Ionescu, care sprijinit de toate forţele politice ale naţiunei îşi poate lua azi în toată conştiinţa, răspunderea gravă a situaţiei.

Unui asemenea guvern, şeful liberalilor şi a luat angajamentul de a-i da tot sprijinul, pentru a readuce liniştea în ţară şi a asigura pacea ce trebue să domnească între toate straturile naţiunei.

Faptul acesta s'a afirmat ieri cu toată tăria de ambii şefi ai opoziţiei şi declaraţiile lor categorice şi energice au găsit deplină aprobare în ovaţiunile ce nu se mai sfîrşiau ale miilor de delegaţi veniţi din toate ţinuturilor ţărei.

Faptul acesta l-a afirmat şi mai mult masa enormă de oameni, cari au ocupat cîteva minute piaţa Palatului şi cari în strigăte entuziaste „Trăiască Regele", au îndreptat şi au aplecat spre ferestrele palatului zecile de placarde mari, pe care era scris: „Jos guvernul", „Jos legea anarhică", „Jos samsarii străinilor" şi cari nu pot rămîne fără de ecou în sufletul Suveranului.

Regele a auzit şi văzut, glasul şi mişcarea formidabilă a poporului şi bine a făcut că a ordonat să-L lase s'o vadă şi s'o audă.

Un rege mare, un rege constituţional şi popular, trebue prin el însuşi să se convingă de voinţa şi mişcarea poporului său, şi sîmţind alături cu aceia prin voinţa cărora deţine tronul să pună toată autoritatea sa de Rege şi înţelepciunea sa de om, în serviciul cauzei naţiunei.

Şeful nostru şi-a terminat cuvîntarea sa, adresîndu-se Regelui, că n'are a se teme de nimic şi că în ţara întreagă vestea schimbărei guvernului are să fie primită cu o bucurie aşa de mare, cum nu s'a mai văzut de la Unirea Principatelor!

Această declaraţie, care cuprinde sentimentul cel mai curat şi sincer al ţărei, va hotărî în cursul acestei săptămîni în mod definitiv Coroana, să nu mai prelungească inutil agonia guvernului.

In faţa voinţei nestrămutate a ţărei, care cere cu preţul chiar al unei mişcări de răsvrătire, răsturnarea guvernului, noi, plini de respect către Tron, ne descoperim şi alături cu întreaga naţiune strigăm:

Sire! dă ţării dreptatea, iar Majestăţei Voastre, liniştea,—ambele atît de preţioase şi pentru Tron şi pentru naţiune în aceste momente atît de grave!

Vespasian I. Pella

Manifestaţia de eri

Ţara întreagă s'a asociat eri Capitalei, pentru a arăta în cea mai grandioasă manifestaţie care s'a văzut vre-o dată în Bucureşti, că un regim, care a răsturnat toată viaţa noastră politică, nu trebue să ajungă pînă la extremitatea de a slei răbdarea ţărei.

Manifestaţia a fost de o măreţie cu atît mai superbă, cu cît toate acele mase enorme de cetăţeni, care s'au mişcat în liniştea pe care le-o dădea conştiinţa actului măreţ de a arăta în mod paşnic Ţărei şi Suveranului—că răbdarea a ajuns la capăt, dădeau impresia oceanului enorm, care poartă în valuri liniştite atîta voinţă ascunsă, dar care nu face de cît să arăte cît de grozavă poate să-i fie furia pe vremuri de furtună.

Nu cerem de cît mărturia adversarilor, pentru a recunoaşte că manifestaţia de eri a întrecut cu mult în splendoare tot ce s'a văzut pînă acum la Bucureşti şi nu le cerem de cît tot lor să înţeleagă, că aceea ce de două luni n'a făcut de cît să devină din ce în ce mai energic, nu trebue lăsat să ajungă la o limită pe care şi unii şi alţii o vom avea de regretat.

Vor fi mulţi adversari, cari cu aceiaşi dulce fără de grijă, cu care lasă să se grămădească asupra unui guvern slab, pacate care-i fac să devină un crampon al neputinţei, vor zice că manifestaţiunile de stradă nu servesc la nimic şi că guvernul rămîne, fiind că nu strada este factorul care schimbă guvernele.

Dacă la 8 Ianuarie se mai putea, însă, zice, că o manifnstaţie ca aceasta, era numai un avertisment pe care'l dădea unui guvern nesocotit, opoziţiunea care nu are de cît calea extraparlamentară pentru a protesta împotriva demenţei şi a anarhiei, astăzi cînd guvernul ne-a arătat că este în absolută neputinţă de a legifera, cînd toate legile organice ce depune, sunt retrase sau extropiate, astăzi dacă guvernul continuă a se agăţa de firuzii, acei cari trăesc de o viaţă reală sunt datori să-i deştepte la respectul tradiţiilor pe care ni le-au lasat jumătate de secol de viaţă reală.

Dacă neputinţa şi lipsa de cohesiune dintre membrii guvernului, care'i face să schimbe în fiecare zi, cel puţin, cîte 3 soluţii, se pot masca prin aerele joviale ale clubmanului, care preţueşte o perdere politică, cît o perdere la cărţi, ţara întreagă a arătat eri, că dacă acei cari consideră guvernarea ca o partidă de plăcere, nu vor şti să se deştepte la vreme, liniştea prin care a arătat eri în grandioasa ei tăcere protestarea paşnică, ve ajunge la marginea răbdărei şi urmările vor privi numai pe acei cari n'au ştiut să menajeze această răbdare.

Situaţia

Iată ceva despre care fiecare crede că poate să vorbească şi despre care, de si gur, nici guvernul nu ştie ce să creadă precis.

In guvern blocul s'a împărţit în două sub blocuri: unul cere retragerea guvernului, fiindcă vede că nu se chiamă guvernare cînd de 8 luni nu se ţine decît de tramway, iar altul cere o remaniare Maiorescu, un fel de spălătorie chimică, care să şteargă toate pricinile de supărare ale liberalilor. Este caracteristica însăşi a guvernului; în fond dorinţa teoretică de a sfîrşi cu cinste ceeace nu s'a putut menţine cu cinste, dar în formă toate tranzacţiunile, toate compromisurile, dezicerea întregei campanii pe care tot partidul, în frunte cu şeful guvernului, a dus'o împotriva liberalilor, negarea întregei acţiuni de un an, numai pentru a se putea menţine cîteva luni.

In această sbuciumare lăuntrică sunt naturale ori şi ce idei baroce; guvernul le schimbă în cîteva ore, încît despre situaţia guvernului s'a putut zice că trebuesc date buletine de două ori pe zi, ca la bolnavi grav.

In orice caz, un lucru este sigur, acela că blocul albastru care a cercat să se opună blocului roşu-alb, s'a despărţit şi asta e simptomatic pentru soarta guvernului. Aceleaşi sfori, aceleaşi intinderi de toate părţile, care întovărăşesc descompunerea unui regim, aceleaşi tendinţe de a strînge fiecare în jurul lui, pentru scopurile personale de opoziţie, sfărămăturile unui vas din care fiecare scîndură este menită să fie valoarea a cîte unei vieţi plină de zbucium.

Alături cu această dizolvare şi tot atît de simptomatică pentru sfîrşitul apropiat este goana după afaceri în administraţiile publice; pe cadavrul în descompunere s'au azvîrlit păserile de pradă, încît după spusele celor în măsură a cunoaşte bine faptele, nici pe vremea regulamentului organic nu s'a văzut atîta goană după îmbogăţire.

La toate acestea, neapărat, şeful guvernului răspunde cu aceiaşi nepăsare cu care a început guvernarea: lasă pe cei lalţi să ducă cum vor şti, destinele unui partid, care în curînd va fi pentru dînsul numai amintirea unui trecut de neputinţă şi caută numai ocazia unui sfîrşit speciaeulos. Pentru aceia a hotărît să aştepte deciziunea Casaţiei în afacerea tramvaelor, pentru ca, după imprejurări, să'şi îndrepte gîrbovia, dacă Inalta curte va admite recursul Primăriei, sau să declare cu zgomot, că dînsul nu este pentru o ţară în care nici Regele, nici magistratura, nici conştiinţa publică nu ştiu să'l preţuiască, în caz cînd Casaţia va respinge acel recurs.

Iată la ce se reduce astă-zi soarta guvernului şi iată la ce ne a dus ambiţiunea d-lui Marghiloman: din cei 9 consilieri cari formează complectul unei secţiuni la Casaţie, 5 vor forma majoritatea, în cît am ajuns şi zilele cînd 5 oameni să hotărască de destinele unei ţări.

Prin urmare să nu ne mai spună d. Carp că n'au nici o importanţă miile de cetăţeni cari 'i-au judecat eri soarta în Capitală, de oare ce d-sa însuşi şi a dat soarta pe mîna numai a 5 judecători.

Iarăşi politica financiară

D. Carp, pe lîngă defectul de a se crede om de spirit, îl mai are şi pe acela de-a se crede om de finanţe. Ori de cîte ori a trecut pe la guvern, d-sa a făcut încurcături financiare, cari n'au putut fi deslegate de cît într'un întreg şir de ani financiari.

Acum însă, d sa s'a întrecut, Discusul d-lui Carp la budget, e un cap de operă de incoherenţă oratorică şi de criză financiară.

Nici nu ştim care e concepţia financiară a d-lui Carp, aşa de puţin limpede e discursul d-sale din Cameră. Asupra unui singur punct însă, d. Carp a fost mai clar. Intrînd în polemică cu d. Em. Costinescu, preşedintele consiliului a încercat să legitimeze introducerea tipului de rentă perpetuă, ca şi emiterea obligaţiunelor de Stat. D. Carp a fost însă fals în expunerea sa, incomplect şi greşit.

E neîndoios că ori-ce Stat, deci şi al nostru poate recurge la cele trei tipuri de împrumut: rentă perpetuă, rentă amortizabilă şi obligaţiuni.

Depinde însă de scopul pentru care se afectează sumele realizate din aceste diferite feluri de împrumuturi.

In adevăr, Statul poate şi e chiar folositor să emită rentă perpetuă, pentru trebuinţele lui perpetue. E o sarcină pe care generaţiunile unui popor o suportă la infinit, şi deci e drept să plătească pentru ea dobînzi la infinit. Dar pentru trebuinţele trecătoare, pentru lucrări supuse stricăciunei şi mersului vremei, nu e oare şi nedrept şi anticanonic, ca o generaţiune viitoare să plătească dobînzi pentru nişte lucrări cari ei nu i-au servit, care pentru ea n'au nici o utilitate?

Pentru asemenea lucrări, cel mai potrivit împrumut e cel amortizabil, căci odată cu distrugerea construcţiei rîdicată din produsul lui, se stinge şi datoria. Deci fie care garanţie cu foloasele şi ponoasele ei.

Cînd va fi însă vorbă de a se crea servicii publice, producătoare de venit, mijloacele financiare cele mai potrivite pentru acest scop, sunt obligaţiunile. Ele se pot stinge şi acoperi din chiar produsul veniturilor acelor servicii.

Iată teoria fiuanciară, adevărata şi sănătoasă teorie financiară, care trebuie să slujească drept criteriu—neapărat, schematic—ori cărui om de finanţe.

D. Carp amestecă însă diferitele tipuri de împrumut şi confundă, pentru că aşa îi dictează interesele deplorabilei sale politici financiare.

Şedinţi de noapte, apus de soare

Lichidarea a început cu o febrilitate ameţitoare. Toate ministerele increază pe capete. Se fabrică fără încetare decrete de numiri *în extremis*.

Toţi stîlpii regimului, cari au nevoie, pentru vremea de opoziţie, de banii de buzunar, constituesc azi grija de căpitenie a miniştrilor cari pleacă. Plasarea tinichelilor e azi preocuparea de căpitenie a celor opt miniştri,—căci trebue să-l exceptăm pe d. Carp din această frenetibă iscălire de decrete de numire.

Camera a început-să ţină şedinţe de noapte, şedinţe cu o ordine de zi foarte lucrătoare pentru misiţii regimului; recunoaşteri şi împămîntiri.

Sunt promisiuni făcute, sunt mai cu seamă aconturi date şi primite— afacerile trebuesc făcute şi cum ceasurile guvernului sunt numărate, treaba trebue făcută de urgenţă. Iată de ce Camera ţine şedinţe de noapte.

Urît apus de soare!

„FORŢA MORALĂ"

„Rezolvarea chestiei tramvaielor a fost lasată pe seama justiţiei". Aşa anunţă, cu caractere de două ori subliniate, un ziar guvernamental, pe cînd ziarul guvernamental autorizat scrie: „concursul imprejurărilor formează, de multe ori, puteri morale, care se impun. Ele se impun şi *voinţei potrivnice* şi conştiinţei generalităţii, aşa că biruinţa puterilor morale este fatală".

Şi mai departe: „victoria va fi proclamată întreagă de partea celor cu dreptatea".

Vrea să zică: nu se poate face remaniare, nu se mai dizolvă consiliul comunal,—afacerea se dă pe mîna justiţiei—şi justiţia va avea să rezolve şi criza!

Iar d. Carp, pînă la una alta, prin forţa sa morală, s'a impus tuturor, mai ales Coroanei—căci dînsa este vizată în „voinţa potrivnică".

De fapt, forţa morală a d-lui Carp se sbate în ghiarele falimentului. Apusul de soare al şefului partidului conservator a început de la venirea sa la putere, s'a accentuat cînd a renunţat la pasiunea sa cea mare—descentralizarea —şi acum mergem înainte.

In chestia tramvaielor, care ar fi fost singura dovadă de forţă morală? Să se refuze abrogarea ei, sub ce formă, ori cum, Domnul Carp, însă, era gata să cezioneze puterea pe timp limitat, este gata să disolve consiliul comunal, este gata, dar, să sacrifice legea—în mod indirect—şi gazetele carpiste mai au încă vreme şi just să vorbească despre puterea morală—care se impune, despre mersul spre victorie, pe aşa căi, a unei asemenea forţe morale!

Forţa morală a ajuns să implore termen de graţie sau moratoriu, ca ori care debitor în stare jenantă. A ajuns să întindă ochi rugători spre zeiţa legată la ochi, după ce nu de mult, protesta contra amesticului justiţiei în afaceri legislative, întrebînd, sarcazm junimist, dacă un judecător poate judeca legile Parlamentului?!

A ajuns vremea să vorbim despre slăbiciuni amorale—cînd discutăm despre d. Carp. Forţele morale nu se coboară, nu se deszie, nu se cramponează la puterea cu preţul demnităţiilor.

Demnitatea şefului conservatorilor este în plin declin. Ca să stee la putere se micşorează. Incă puţin şi forţa morală" se va fi prefăcut într'un sărman microb politic.

Noroc, zeu, că este leac contra microbilor.

Adolphe Clarnet

— (din amintirile mele) —

«A apărut în franţuzeşte *Faclia de Paşte* a lui Caragiale, tradusă de d. *Adolphe Clarnet*, un expatriat care n'a uitat româneşte şi care aduce foloase chiar reale literaturei ţărei noaste.

Cronicarul literar al **Viitorului**

Trebue să fie vr'o şease spre zece ani de atunci. Eu eram ucenic la spiţeria d-lui V. Tataru cu emblema „la Aesculap" din Tîrgu Jiului; dar stam în corespondenţă cu „tovarăşii" din Severin, oraşul meu natal. Şi într'o iarnă am primit, de la tovarăşul Costache Dumitrescu, astă-zi reporter la ziarul *Seara*, pe atunci elev în clasa a VII-a a liceului din Severin, vestea că în oraşul nostru s'a stabilit un cufărar inteligent, activ, care ajută mult mişcărei noastre.

Cufărarul, inteligent, activ, era Adolphe Clarnet.

Mişcărei căreia el îi ajuta era mişcarea socialistă.

Socialismul îl adusesem eu în mijlocul băeţilor din T. Severin. In clasa a patra de liceu înainte de a intra elev în farmacie, găsisem în podul pensionatului din Craiova unde urmasem liceul o mulţime de broşuri socialiste, numere din *Contemporanul*, pe care directorul le confiscase de la alţi elevi şi puţin cîte puţin se strecuraseră în minte ideile de „deosebire socială" de înfăţişarea „proletarilor din toată lumea".

Revenit acasă, la Severin, le-am propovăduit elevilor din clasa cincea şi primul meu adept fu Costache Dumitrescu, care a fost apoi cel mai aprig agitator al lor şi reuşise chiar, a forma un cerc de elevi şi lucrători socialişti în Severin, pentru care a suferit îndeajuns.

Dar ce era socialismul nostru provincial? Nimic faţă de cea ce ne aducea Clarnet în Bucureşti.

El frecventase clubul din Sala Sortir cunoştea pe „Morţun", pe „Mille", 'l văzuse chiar pe „Iancu Nădejde" care venise la un congres în Capitală. Ca. Iancu trăia încă pe atunci în Sărărie.

Cu ce sete ascultam noi vorbele lui Clarnet Intr'o odaie îngustă, păreţii nu se vedeau în mormanul de cufere puse unul peste altul, ne adunam trei patru elevi de liceu, un lucrător strungar, un cismar muntenegrean, care şezuse cîteva luni în închisoare cu vestitul agitator sîrb Vasa Pelaghici. O lampă ardea în mijlocul odăei atîrnată de o sîrmă lungă şi încîrligată de plafonul odăii.

Seri de fericită amintire.

Clarnet avea în gesturile sale ceva studiat dar aceasta am observat'o mai tîrziu, cînd am fost şi eu la şedinţele clubului socialist din Bucureşti. Vorbea ca Morţun. Vocea tremura de o emoţie prefăcută, emoţie de tînăr orator care înţelege cît e de interesant pentru auditorii lui.

Cufărarul acesta cu mîinile murdare de „pap" şi de văpseala cu care 'şi colora „cuferile" avea o figură distinsă. Ochii mari umbriţi de acea dureroasă melancolie ce iluminează privirile tuturor evreilor intelectuali, erau frumoşi sub genele lor stufoase. Păr mult necultivat, mustăţi abia mijînde şi o barbă mică, făcînd doar contur bărbiei. Semăna cu portretele lui H. Heine.

Clarnet ştia această asemănare şi

vecinic purta cu el un volum din poetul pribeag al Germaniei.

'Mi aduc mai ales aminte de o noapte petrecută în odaia lui de lucru pe cîteva scînduri puse două peste două cufere. Era prin Ianuarie. Frig. Intr'o sobă de tuci ardeau vreascuri şi bucăţele de lemn rămase de la croitul cuferelor.

El îmi traducea din nemţeşte din Heine şi la fie care strofă striga entuziast:

— Ce frumos e! Ce splendid!

*

Şi apoi mă văd în Bucureşti. Dam examenul de asistent în farmacie. Pe locul unde e astă-zi casa de depuneri era o clădire ciudată, enormă. Sărăcie multă. Clarnet mi-a găsit aci la nişte rude a lui o odaie mai mult pot spune un pat de cît odae, căci ziua era atelier de croitorie şi noaptea mai dormea încă un croitor pe masa de croit.

Tatăl lui Clarnet era chelner la un restaurant, un frate era lucrător tipograf, o soră lucra la Prager. Mai erau încă copii mărunţi. Sărăcie, boală.

Toate acestea se amestecă ca într'un caleidoscop cu serile pe care le petreceam în strada Doamnei la întrunirile socialiste. Apărea „Lumea Nouă" Iacob Ţaranu era administrator. Emil Fagure prim redactor. Al. Ionescu reporter!

Doi ani mai tîrziu urmam la Universitate cursurile de farmacie.

Clarnet se zbătea în Capitală — părăsise lucru. Traducea din nemţeşte pentru *Dreptatea* lui Toni Bacalbaşa, vorbea la club mai în fiecare Simbătă. Şi avea succes.

In doi ani de desvoltare, părea acum bărbat.

Îi crescuse barba. Părul îi ascundea ca şi în trecut gulerul unsuros al hainei. Lavalieră neagră sub un guler de o curăţenie suspectă. Dar ochii erau aceeaşi de o melancolie dulce cu rare licăriri de revoltă cînd vorbea de „infama clasa dominantă" şi de „Mitiţă Sturza".

Să fi avut pe atunci două zeci, de ani, acest „tribun" al socializmului.

Terminase doar două clase primare, dar se educase cum se instruesc o mulţime de lucrători inteligenţi din ziare, din broşuri, din contactul cu intelectualii clubului socialist. La două zeci de ani ştiu mai mult de cît un prost absolvent de liceu.

Citise mult, cît poate ceti un lucrător cufărar în minuntele libere de lucru. Jargonul îl ajutase să priceapă nemţeşte şi traducea din limba aceasta cu uşurinţă.

Gustul de a ceti ne apropiase mai mult de cît ideile socialiste.

Mai în fie-care seară atît la Severin, cît şi mai tîrziu la Bucureşti ne adunam cîţi-va la mine, şi citeam.

Nu era şedinţă, din acestea, în care să nu fi citit ceva din Caragiale.

Ştiam pe de rost „Scrisoarea perdută", spuneam pe neresuflate monologul lui Spiridon şi al lui Rică Venturiano din „Noaptea furtunoasă" şi cu toate aceasta găsim în fie-care seară, aproape aceeaşi plăcere a'l reciti şi rideam tot cu atîta veselie ca şi cum l'am fi citit întîia oară pe Caragiale.

*

Apoi soarta ne a despărţit. Eu am plecat în Elveţia, el a rămas în ţară.

Un an mai tîrziu a fost expulsat din România—îmi pare de liberali — de acea se vede *Viitorul* vorbeşte de „expatriatul" Clarnet şi nu de „expulzatul".

A rătăcit prin Germania, a sălăşluit o vreme în Zürich, de acolo mi-a scris că va veni la Geneva, dar a plecat la Paris.

Nu ştia un cuvînt franţuzeşte cînd a descins în „Capitala Luminei", dar inteligentul cufărar de la Turnu-Severin, a învăţat în cîte-va luni limba lui Corneille, cum învăţase şi romîneşte, fără dascali, fără pedagogi, fără metoda lui Berlitz. Strada, mulţimea, cluburile, unde mişună plebea agitată, cafeurile şi cabareurile artistice, matineurile literare şi meetingurile revoluţionare l'au învăţat franţuzeşte. In cîţi-va ani cunoscu Parisul cum cunoşea Bucureştiul. Vorbea acum de „Anatol France" de „Jaurez" de „Lucien Descaves" cum vorbea într'o vreme de „Mille", de „Morţun", de „Iancu Nădejde".

Era cunoscut cu ei, cu unii chiar prieten.

Rînd pe rînd apărură traduceri în „versuri franţuzeşti" de Adolphe Clarnet. A tradus pe „Eminescu cu o prefaţă de Lucien Descaves, a tradus din franţuzeşte în româneşte în editura lui Steinheil la Paris „Affaire Crainquebille cu o prefaţă de Anatol France.

Azi traduce pe Caragiale.

Gînditu s'a vr'o dată micul cufărar din T.-Severin, ce va traduce el, care la două zeci de ani nu ştia o vorbă franţuzească, în franţuzeşte pe gigantul prozei noastre, pe acela, de care nu ne putem sătura cetindu-l în serile de dulce şi plăcută amintire.

Poate că nu şi poate că da, căci în ochii lui Clarnet erau încă pe atunci licăriri care te făceau să prevezi că nu va muri croind cufere, lipindu-le cu „pap" şi îmbrăcîndu-le în postav colorat pentru a le vinde pacinicilor locuitori ai Severinului.

Cufărarul avea stofă în el. Şi vremea nu a desminţit aceasta.

Dr. I. Duscian

OAMENI ŞI LUCRURI

MAŞTILE...

Se primblă de pe o masă pe alta, dintr'un loc într'altul şi n'o bagă nime 'n seamă. O seară, o singură seară a avut un oarecare rol de îndeplinit; o oară, două—de distracţii şi de glume la un bal şi atîta.

Cu toate aceste, fără voie, o mai privesc din timp în timp şi tot mai mult îmi pare că are viaţă, că are un înţeles simbolic aşa, simplă cum e, alcătuită din stofă neagră, căptuşită cu alb şi decorată de dantela discretă.

Ca un simbol, într'adevăr, evocă un număr de imagini, de gînduri şi de împrejurări.

Masca!

Apar timpuri medievale şi întunecoase, cu străluciri de pumnale, cu parfumuri de otravă, cu piri ucigătoare, cu conspiraţii sîngeroase...

Apar nopţi feerice, cu petreceri încîntătoare, pline de jocuri şi atingeri frenetice, înflorînd atmosfera de senzualităţi şi de dorinţi.

In toate aceste împrejurări chipul nu trebue să se vadă; numai ochii trebuie să vadă tot, să scruteze adîncimile gîndurilor, sufletelor, simţirilor.

Ochii, numai ei străbat cu scînteierile şi luminile lor; pătrund prin găurile aceste neînsufleţite, ca să umple lumea de viaţă şi s'o scruteze pînă în adîncuri. *Lor* nu trebue şi nu poate să rămînă ceva ascuns din tot ce se petrece împrejur.

E o nimica toată—masca; dar cîtă prefacere, cîtă schimbare aduce cu dînsa!

Cu cît ascunde mai bine, cu atît creşte şi libertatea şi îndrăzneala. Figura mascată nu are... culori; de aceea gura poate spune tot ce vrea, poate tachina, poate rosti ori cîte adevăruri. Ce păcat că numai *atunci* le poate rosti; dar ce avantagiu de a putea cuteza măcar atunci! Cîte trebuinţi de a spune cu sinceritate, uneori cu francheţe şi cu cruzime nu simte omul! Şi toate aceste nu se pot îndeplini fără o mască pe obraz, după cum numai cu o anumită şi complexă artă poate cineva să poarte masca simbolică de care vorbeşte Nietzsche cînd scrutează firea femeilor şi scrie:

„..Sunt femei la cari, ori cît vei căuta, nu vei găsi interior: ele sunt nişte măşti... Bărbatul e de plîns cînd se lasă pradă unor asemenea femei quasi-fantomice, necesarmente incapabile de a satisface; dar tot ele sunt capabile să trezească cea mai puternică dorinţă a bărbatului: el caută sufletul ei şi continuă să-l caute neîncetat."

Paradox, bine înţeles. Femeea nu se ascunde mai mult ca barbatul; hipocrizia şi prefăcătoria sunt comune amînduror sexelor şi preste tot întîlnim ceea ce numeşte Eminescu:

Măşti rîzînde puse bine pe un caracter inimic...

Iar carnavalul, prilejul de a purta masca, răspunde unei necesităţi sociale. E amuzant să ţi rîzi de semenii tăi şi —cu faţa acoperită — să spui adevărul în faţă, ori să dai pe faţă anumite lucruri ce se cred ascunse.

...Şi cîte încă nu ne suggerează vederea măştii,—înainte ori după bal!

Rodion

Litere-Ştiinţe-Arte

Un panegiric —„Revista ştiinţifică, V. Adamachi", face prin pana d-lui P. Poni, panegriciul lui Louis Olivier, barbatul de ştiinţă, care a dispărut aşa de curînd. La întinsa i activitate ştiinţifică s'a adăugat şi acţiunea sa pentru întemeierea unei „Ligi a popoarelor latine" al cărei obiect era: „organizarea şi desvoltarea relaţiunilor amicale, intelectuale şi comerciale între Francezi Italieni şi Romîni, în scopul de a contribui la solidaritatea morală şi economică a celor trei naţiuni latine".

Om de acţiune, el reuşi curînd să adune floarea ştiinţei franceze în jurul acestei idei şi vedem astfel aderînd la această Ligă pe un Appel, decanul facultăţei de Ştiinţi, pe Ch, Diehl, A. Croiset, decanul facultăţei de litere, Poincare (H.), Painlevé, Emil Roux, Dorchain, Bourgeois, Edmond Perier, ş. a.

Olivier a fost un om de ştiinţă şi un apostol. Dragostea ce ne-a păstrat-o, nouă Romînilor, ne sapă adînc figura lui în amintire şi d. P. Poni, venerabilul profesor onoric al Universităţii din Iaşi, a îndeplinit o pioasă datorie din partea neamului întreg, scriind paginile frumoase din revista de care ne ocupăm.

*

Se anunţă pentru Vineri seara un strălucit concert al tenorului José C. Aratt, cunoscut în lumea muzicală din străinătate.

Acompaniamentul va fi ţinut de d. Th. Fuchs, care a acompaniat de curînd pe Enescu.

Tenorul Aratt a dat 3 concerte la Ateneu unde a fost sărbătorit.

*

Suedia se ocupă cu modificarea legislaţiei sale în materie de căsătorie, în senzul că persoanele atinse de boli hereditare să nu se poată căsători.

Atari restricţiuni există pînă acum numai în alte continente: în California, în Newyersey, Michigan, Statele Indiana, Pensylvania şi Oregon.

*

Marele poet italian Giovanni Pascoli, a primit o telegramă a preşedintelui academiei „Regia disciplinarum Neerlandica", în cari i se anunţă că a cîştigat marele premiu la concursul internaţional al fondaţiei Hoeufft, cu mica poemă în hexametre „Thallusa". Este pentru a 13-a oară cînd Pascoli cîştigă acest premiu.

*

Doctoreasa germană, d-ra Louise Brinck, de la spitalul de copii din Hanovra a murit, victimă a datoriei profesionale.

Avînd în căutare mai mulţi copii bolnavi de scarlatină, a contractat această boală şi a plătit cu viaţa datoria îndeplinită.

*

STRUNA ZILEI

BIBLIOTECĂ PROPRIE

Scriitoarea Smara a inaugurat în Capitală o bibliotecă populară ortodoxă, care-i poartă numele.

Ştire.

Cetitori, mîncaţi păpara!
După cît înţelesei,
A umplut-o doamna Smara
Doar cu.., operile ei.

EPITROPIA BISERICEI ZIUA CRUCEI cu filiala Sf. Andrei IAŞI

PUBLICAŢIE

Se aduce la cunoştinţa generală că în ziua de 15 Mart a. c. ora 12 din zi în cancelaria acestei epitropii, curtea bisericei ziua Crucei, urmează a se ţinea licitaţie publică pentru darea în arendă pe termen de 10 ani, începător de la 23 April 1912 pînă la 23 April 1922 a viei situate în cot. Socola, com. Buciumi, jud. Iaşi, proprietatea bisericei sf. Andrei din Iaşi, în întindere de 3 pogoane, cu o livadă în mărime de 100 prăjini în care se cuprinde loc de arătură şi fînaţ, avînd o casă pentru locuinţa vierului şi o şură, ce serveşte de cramă, în care sunt şi edecurile viei. Doritorii de a lua această vie în arendă se pot presenta în ori ce zi la cancelaria Epitropiei spre a lua cunoştinţă de condiţiuni, iar în ziua arătată mai sus, spre a concura la licitaţie, fiind însoţiţi şi de garanţia ce o va fixa Epitropia.

Epitropi: **Econ. Apolon Andrieş**
I. C. Apostol

INFORMATII

Opoziţia-unită a declarat întrunirile în permanenţă;—toţi delegaţii din provincie au rămas în Capitală; astăzi la ora 1 după amează are loc o mare întrunire publică în sala Amiciţia.

D. Aguletti, directorul învăţămîntului particular, a sosit Simbătă în Iaşi.

Toate breslele iaşane vor alcătui în Iaşi 5 corporaţii.

De asemenea se va forma o corporaţie şi în Tîrgul Frumos, la care vor fi alipite breslele din Podul Iloaei, Bădeni şi alte cîte-va comune rurale vecine.

In comuna Tg. Frumuşica, din jud. Botoşani, s'a declarat epizotia de turbare la specia canină, pentru care a început să se aplice măsurile sanitare veterinare.

Locuitorului Iftimie Chirilă, din satul Rusenii vechi, com. Holboca, i-a ars o şură în care se aflau 10 oi şi grîne, cauzîndu-i o pagubă de 400 lei. Focul a luat naştere de la un cuptor, ce era în apropierea şurei.

Contele rus Morizorici Burk, a trecut prin Iaşi, ducîndu-se la Bucureşti, în audienţă la M. S. Regele.

Prin noul budget al direcţiunei generale a serviciului sanitar, s'au urcat salariile cu două gradaţii d-lui dr. Imervol, cu 1 jum. gradaţie d-lui dr. Misir şi cu cîte o graţie d-lori d-ri Floru şi Grigoriu, toţi medici comunali,

Comisiuea de licitaţie a Primăriei se va întruni zilele aceste, spre a se pronunţa asupra ofertei spitalului israelit pentru concesiunea antrepriziei serviciului de pompe funebre pentru evrei.

LEGEA

In soluţiile ce se propun pentru rezolvarea crizei, se vorbeşte în tabăra guvernamentală de toate, numai de abrogarea legei din Decembrie 1911 nu se pomeneşte nimic.

Or, fără abrogarea formală a acestei legi, nici o soluţie nu e cu putinţă în chestia tramvaielor.

*

Guvernamentalii au aerul de-a uita dispoziţiile formale din legea de la Decembrie 1911.

Ea a anulat, întocmai ca şi consiliul de ministri, statutele din 1909 şi a statornicit un nou statut; ea a dat acţionarilor alegerea între acceptarea noilor statute sau anularea Societăţei, iar în acest din urmă caz, legea ordonă comunei să procedeze la constituirea unei noui societăţi.

Dacă această lege e constituţională şi aplicabilă, trebue aplicată.

Cum acţionarii au refuzat să accepte noile statute, pe cari li le impune legea, comuna n'are de cît să procedeze la constituirea unei noui societăţi.

A lăsa ca legea să cadă în disuetudine, e cu neputinţă, căci atîta vreme cît e ea nu va fi oborîtă, închide drumul oricărei alte soluţiuni.

*

Să presupunem că guvernul actual sau guvernul neo Aurelian despre care se vorbeşte, ar vroi să lase ca justiţia să continue a-şi face opera; Justiţia va avea să judece, cum a şi făcut-o, constituţionalitatea sau neconstituţionalitatea legei.

Or, chiar fiind anulată ca neconstituţională, legea încă leagă comuna şi pe guvern, — pentru că justiţia n'are căderea de cît să refuze aplicarea unei legi neconstituţionale, într'un anumit litigiu, dar nu poate abroga o lege în chip general şi faţă de toată lumea.

Să presupunem că guvernul neo-Aurelian ar voi să recurgă la arbitraj; n'o va putea face, însă, atîta vreme cît legea d-lui Marghiloman va rămînea în picioare.

In adevăr, un tribunal de arbitri nu va putea repune societatea comunală în drepturile ei atîta timp cît legea Marghiloman — care a disolvat această societate — e încă în vigoare şi un tribunal de arbitri nu poate înlătura aplicarea legei Marghiloman ca neconstituţională, căci dacă un astfel de drept poate aparţine justiţiei ordinare, — a treia putere în stat — ar fi greu să nu recunoaştem la trei particulari aleşi de litigianţi să se rostească într'un asemenea litigiu.

Dar comuna nici nu poate merge în faţa arbitrilor înainte de abrogarea legei Marghiloman, căci azi, după refuzul acţionarilor de a accepta noile statute, Societatea comunală nu mai are existenţă juridică, şi e cu neputinţă comunei de a-i recunoaşte o existenţă juridică tratînd cu ea pentru încheerea unui act de compromis.

Legea Marghiloman este cămaşa lui Nesus în care s'a îmbrăcat guvernul.

Atîta vreme cît nu vor sfîşia această cămaşă nu vor putea face nimic.

D. Carp şi partizanii săi n'au de cît o alternativă.

Să abroge ei înşuşi, prin Parlamentul lor, legea pe care au făcut să fie votată, sau să lese pe seama altora această operaţiune indispensabilă.

Afacerea Şumuleanu

Raportul comisiunei de anchetă
(urmare şi sfîrşit)

Al cincilea punct de învinuire

Venim la a cincea şi cea din urmă învinuire ce d. Cădere aduce d-lui Şumuleanu şi anume: *şi-a însuşit bani mandataţi de Primăria Iaşi de către ministerul Justiţiei, pentru analize şi expertize trimise pe adresa dirigintelui Institutului de chimie, înregistrate printre analizele curente şi efectuate în Institut cu materialul şi de către personalul Institutului.*

Mai întîi în ceia ce priveşte suma de 1500 lei încasată de d. Şumuleanu în 1906 de la comuna Iaşi.

Din cercetările actelor prezentate de amîndoe părţi constatăm că în intervalul de timp de la 1895, încă de cînd era chimistul comunei şi pînă la 1908, d. dr. Şumuleanu a făcut mai multe excursiuni, fiind însărcinat, în diferite regiuni, împreună cu ingineri hidrologi pentru a găsi apa cu care să se alimenteze comuna Iaşi, d-sa ne declară şi registrele o atestă, că pentru analizele apelor necesare a comunei Iaşi, laboratorul nu a luat nici o plată.

In 1906 d. dr. Şumuleanu face primăriei Iaşi un raport prin care cere suma de 2000 lei pentru transport şi alte cheltueli făcute de d-sa cu ocaziunea excursiunelor arătate în tot intervalul de timp arătat mai sus. Comuna Iaşi cere informaţiuni serviciului ei tecnic care răspunde cu adresa No. 1505 din 13 Maiu arătînd toate excursiunile făcute de d. Şumuleanu de la 1895 încoace şi că pentru timpul şi munca d-lui Şumuleanu nu s'a plătit nimica, „că pentru transportul şi cheltuelile unei excursiuni la Boldeşti 1896 iarăşi nu i s'a plătit nimic" cît priveşte cheltuelile şi întreţinerea celorlalte excursiuni s'a făcut de serviciul technic comunal sau de comună. Consiliul comunal de Iaşi căruia a venit cererea d-lui dr. Şumuleanu, avînd în vedere raportul de mai sus No. 1505 din 13 Maiu 1906 al serviciului technic comunal prin care se constată că: „în adevăr d. dr. Şumuleanu, în mai multe rînduri luînd ape de izvoare de la Timişeşti şi alte localităţi a analizat acele ape fără să fi primit vre-o remuneraţie pentru aceste lucrări, cu unanimitate de voturi, aprobă să se plătească d-lui dr. Şumuleanu suma de 1500 lei ca îndemnizaţie pentru mai multe analize de ape, făcute pentru comună în timpul de la 1905".

Intrebarea ce se pune, este dacă aceeştă sumă era o îndemnizaţie personală a d-lui dr. Şumuleanu pentru cheltueli şi analiză sau era o plată a analizelor către laborator? Ţinînd seamă că cheltuelile de transport şi întreţinere făcute cu ocazia excursiunilor i-au fost rambursate d-lui Şumuleanu [illegible] fără de una, ţinînd seamă că [illegible] analitice au fost înregistrate [illegible] tor şi făcute de chimiştii acestu[illegible] rator, afară de cite va făcute în [illegible] tarul comunei (1895—1898), credem că ar fi fost şi mai echitabil şi mai colegial ca suma obţinută să se încaseze de Institut, repartizîndu-se din ea şi chimiştilor cari au făcut lucrarea şi cari se credeau după declaraţiile proprii îndreptăţiţi la aceasta şi făcuse şi reclamaţiuni în această privinţă d-lui Şumuleanu.

D. dr. Şumuleanu încasînd cota directorului (50 la sută) ar fi fost despăgubit de cheltuelile făcute şi ar fi fost îndemnizat şi pentru sumă, asemenea şi statul ar fi fost despăgubit de costul materialului întrebuinţat la analize.

In privinţa sumelor încasate de la Ministerul de Justiţie pentru analizele cerute de justiţie am constatat cele ce urmează: lucrările de această natură se făceau toate pînă la 1902 de către Institutul medico-legal din capitală. Acest institut fiind prea împovorat, lucrările cerute de Instanţele pendinte de curţile de Apel din Iaşi şi Galaţi au fost date Institutului din Iaşi. Aceste lucrări s'au făcut pînă la 1904 fără nici o plată; de la această dată, care concide cu afacerea Iacobsohn, d. Şumuleanu cere să fie desărcinat de aceste analize, că neintrînd în atribuţiile unui laborator de control sanitar.

Ministerul de Justiţie insistă ca lucrările să se facă şi la Iaşi, de oarece se întîrziau analizele, d. Şumuleanu intră în tratative cu acest Ministru oferindu-se a face mai departe lucrările în schimbul unei plăţi, cam de 200 lei de analiză.

Lucrările care pînă la afacerea Iacobsohn se făceau de d. Şumuleanu ajutat de personalul Institutului, de la această afacere şi prin urmare şi de la înţelegerea cu Ministerul de Justiţie, care a avut loc ulterior, aceleaşi lucrări se fac de d Şumuleanu singur, pînă la 1907, încasînd pentru lucrările făcute în diferite rînduri mai bine de 3000 lei.

In acest interval intervine o dispoziţie a consiliului sanitar superior ca lucrările să fie semnate de 2 chimişti şi atunci cel de al doilea, care semnează este d. chimist Petrovici dându-i-se pentru fiecare analiză sau mai bine zis semnătură, 20 lei.

Asemenea d. Petrovici în calitate de chimist a făcut şi trei analize de organe cadaverice sub regimul plăţei personale.

Mai este de notat că analizele erau înregistrate şi se făceau prin urmare în numele Institutului. D. Şumuleanu arată că lucrările fiind făcute de D-sa personal avea şi dreptul singur la plata acestor analize. Şi de aci se spune întrebarea dacă d. Şumuleanu era în drept a considera aceste lucrări ca personale şi a încasa d-sa sumele cuvenite.

Credinţa noastră este că procedeul urmat înainte de a se cere plata, cînd lucrările se făceau de director asistat de un chimist, aşa cum trebuesc făcute aceste lucrări, era acela drept şi normal.

Cînd a intervenit plata lucrărilor şi cînd consiliul sanitar a pretins d-lui Şumuleanu că trebuie să lucreze cu un al doilea chimist şi prin urmare plata să se verse la Institut pentru ca tot personalul să profite de un venit ce se crease prin intervenţia d-lui Şumuleanu.

Aşa credem noi că ar fi fost drept şi colegial.

Ca concluzie, convingerea noastră după constatărilor făcute asupra acestui punct de învinuire, este că cinstea d-lui Şumuleanu în exercitarea profesiei sale este afară de bănuială în *general*; în cazurile *speciale* arătate mai sus, d-sa prin o *interpretare* a regula-

mentului şi-a creat o situaţie care-i dădea dreptul la încasarea unor sumi. Interpretarea sau dispoziţia luată, ducea însă la atingerea drepturilor celorlaţi colegi de laborator şi pagubele laboratorului.

Cele aratate mai sus fiind rezultatul cercetărilor asupra învinuirilor conţinute în plîngerea adresată D-voastră de d. M. Cădere şi aduse contra d-lui Director al Institutului de chimie din Iaşi, avem onoare a le aduce la cunoştinţa D-voastră.

(ss). *Dr. N. Tomcescu, Dr. Al. Polţer, P. Bujor*

Rezoluţia d-lui Ministru de Interne

20 Ianuarie. Văzînd că între d. Şumuleanu şi personalul laboratorului există divergenţe grave, cari au avut ca rezultat constatări ştiinţifice contradictorii şi cîte odată deosebiri în aceleaşi chestiuni, că această lipsă de contact între şef şi personal se datoreşte modului cum d. Şumuleanu tratează pe colaboratorii lui, că aceştia au fost siliţi să semneze concluziuni, cari ştiinţificeşte nu erau în vederele lor.

Văzînd că sunt împegaţi cari au avut să sufere chiar de brutalităţi din partea d-lui Şumuleanu, văzînd că într'o chestiune bănească, d-sa a dat o interpretare unor dispoziţiuni regulamentare care au lezat drepturile băneşti ale colaboratorilor săi de laborator şi a privat statul de un beneficiu.

Văzînd că d. Şumuleann a comis un act neperms de indisciplină faţă de d. dr. Riegler, care avea o însărciuare oficială şi de autoritate superioară; văzînd că Şumuleanu, prin chipul inuzitat cu care a făcut nişte denaturări a expus statul la un proces însemnat care nici azi nu e rezolvat în favoarea lui.

Că astfel menţinerea d-lui Şumuleanu în capul laboratorului nu mai este posibilă.

De urgenţă d. Director General sau eventual comisiunea adm. vor examina în ce condiţiuni s'a numit definitiv d. Şumuleanu, numire care nu este în conformitate cu art. 18 al legei sanitare.

(ss.) **A. Marghiloman.**

Ultime INFORMAŢII

Domnul P. P. Carp a declarat că un alt minister conservator r fi de prisos, de oarece, în chestia tramvaielor, liberalii vor face dificultăţi ori-cărei formaţiuni carpiste.

Domnul Filipescu, fiind de altă părere, ar convins pe d. Maiorescu să-l delege pe d. I. Lahovari ca să trateze chestia trumvaielor, în numele unui guvern Maiorescu, cu d. Emil Costinescu.

Domnul I. Lahovari a fost la d. Costinescu, dar acesta i-a declarat că chestia tramvaielor prea a intrat pe panta politică, aşa că tratativele nu s'ar putea urma de cît de la şef la şef.

Guvernul Maiorescu fusese gata format. Aveau să între în minister, domnii: Maiorescu, Lahovari, P. Missir, M. Seulescu şi—după asigurările date de d. Filiprscu—chiar şi d. Fleva—care a denumit acel guvern guvernul Falk.

Curtea de Casaţie, s. I, care va avea să judece recursul ministrului de interne în chestia tramvaiului, nu este dispusă să se pronunţe ea singură în această chestie, ci vrea ca secţiile unite să judece recursul. De aceea este sigur că se va ivi divergenţă, iar recursul, în secţii unite, va fi judecat imediat după vacanţa de Paşti.

Divergenţa urmează să se producă în senzul că trei consilieri vor fi pentru respingerea recursului, trei pentru admitere şi trei pentru respingerea ca inadmisibil.

Duminica viitoare, 18 Martie, opoziţia-unită va ţinea o nouă întrunire publică în Capitală, la care vor participa numeroase delegaţiuni din provincie.

Guvernul a lăsat să se acrediteze zvonul că el a hotărît ca strada să fie lasată liberă pentru manifestaţia opoziţiei. Este, însă, un neadevăr, de oare ce chiar din ajun se dăduseră ordine severe pentru a împedica manifestaţia, iar libertatea stradei se datoreşte ordinului expres al Regelui, dat chiar în dimineaţa întrunirei. — In adevăr Regele s'a putut convinge de intenţiile leale ale manifestanţilor chiar în acea dimineaţă, cînd un număr de 2—3000 de manifestanţi au plecat din piaţa Teatrului spre Palat şi au aclamat îndelung în faţa Palatului pe Rege.

Se zicea, iarăşi, că Regele la ora manifestaţiei era să fie dus la Cotroceni, ca şi cum Regele nostru ar fi omul care să se teamă de manifestaţia unei ţări care l aclamă. Nu; Regele a fost în tot timpul manifestaţiei la Palat şi toate ferestrele apartamentelor sale erau deschise în timpul trecerei cortegiului.

Prin urmare să nu ducă grijă guvernul; Regele a auzit şi a văzut de ce poate fi capabilă o ţară care stă astăzi la discreţia a o mînă de disperaţi.

Primul preşedinte al Curţii de Casaţie, a informat pe avocaţii cari pledează în afacerea societăţii comunale de tramvaie la 14 Mart, că a rezervat 3 zile pentru acest proces, pentru ca pledoariile să se poată termina şi să se poată da hotărîrea.

Domnul Al. N. Gane, actual procuror de secţie la Curtea de Apel din Iaşi, va fi numit consilier la aceiaşi Curte în locul ce va fi înfiinţat prin noua lege, d. Iulian Teodorescu, actual preşedinte al Tribunalului Iaşi s II. va fi numit procuror la Curte, iar d. D. Volanski va fi numit preşedintele secţiei II a Tribunalului.

Se crede că d. Victor Ioneseu va fi delegat inspector judecătoresc al Tribunalelor şi judecătoriilor de ocol din circumscripţia Curţii de Iaşi.

Doamna Ernestina Fischer din Iaşi a reclamat parchetului de Ilfov, că fiul ei David Fischer, care urmează a fi pus sub consiliu judiciar, ascultînd de însemnările d-lor Mănăstireanu deputat din Botoşani, şi misiţ-lor Braun, Rapaport, şi Botoşeneanu, tustrei din Bucureşti, a cezionat fraţilor Grigore şi George Barbu din Craiova contractul moşiei Bădeni jud. Iaşi.

Iată în ce constă afacerea: David Fischer, ţinea în arendă zisa moşie, pentru care avea contract încă pe şapte ani, plătind o arendă anuală de 122,500 lei, în plus dările. Fraţii Barbu, dorind să cumpere moşia, se loveau de contractul de arendă. Deputatul şi misiţii sus numiţi, profitînd de prezenţa lui D. Fischer în Bucureşti, acum o lună, convinseră pe arendaş să cedeze contractul fraţilor Barbu.

Actul de ceziune a fost făcut pentru o sută mii lei, transcris zilele trecut la tribunalul Ilfov—dar Fischer n'ar fi primit de cît vre o 20,000 lei.

Primind actul de ceziune, fraţii Barbu nu l transcriseră imediat, ci obţinură numai dată certă prin plata taxelor de ceziune la tribunalul judeţului Ilfov.

Apoi fraţii Barbu cumpărară moşia dar actul de ceziune nefiind transcris, Fischer, deşi cesionase contractul, făcu act de tovărăşie, tot pe acen moşie, cu un avocat din Iaşi, după ce, mai înainte, făcuse asociaţie cu un oare care Berovici.

Afacerea nu va avea nici o urmare judecătorească, căci procurorului din Bucureşti, care anchetează, i se va da, de sigur, de ştire, că principalul colaborator al tuturor drăciilor acestora, este un deputat junimist, ergo bărbat cu putere morală...

Consiliul comunal, care nu s'a putut întruni alaltăeri, a fost din nou convocat pentru Simbătă în 16 a lunei, orele 5 p. m.

Administraţia comunală proectează din nou a introduce în buget, suma necesară, pentru angajarea unui inginer inspector, care să diriguiască întregul serviciu technic al comunei, şi în acelaşi timp să supravegheze şi serviciul apelor.

Pentru examenul de contabili la corporaţiile din Iaşi, s'au prezintat d-nii Orest Panu, George Cosma, Eugen Ştefănescu, N. Vasluiu, V. Patriciu, G. Vasilescu, I. Păun şi I. Teodosie.

Rezultatul se va da Joi.

Pentru a comemora marele momente ale dezvălirei statuei lui Cuza Vodă, s'a bătut o medalie, care cuprinde pe o parte, chipul domnitorului Cuza-Vodă şi al lui Mihail Kogălniceanu cu inscripţia: Cuza Vodă * 1820+1873 iar pe ceilaltă parte un pergament cu cuvintele M. S. Regelui:

„Popoarele se onorează pe ele înseşi cînd păstrează şi înconjoară cu dragoste memoria marilor lor patrioţi — Carol—înconjurat de inscripţia: In amintirea ridicărei statuelor lor în Iaşi.

Societatea de ştinţi din Iaşi va ţine şedinţă astă seară, Luni, ora 8½, în amfiteatrul laboratorului de fizică a Universităţii.

Se vor face următoarele comunicări: prof. I. Simionescu, resturi de reptile în triasul dobrogean; d. I. Scriban, asupra chondriosomului epiteliului respirator; profesor I. Borcea, Zocecidii din România şi d. C. Petrescu, Geografia botanică a judeţului Neamţ.

Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

Judiciare.—Curtea de apel s. II a condemnat pe negoţitorul falit Moses Weinştein la un an închisoare achitînd pe Roza Weinştein.

— Tribunalul s. II a reconfirmat astăzi mandatele de arestare ale numiţilor Ioan Repanciuc şi Dumitru Cozoc, deţinuţi pentru furt cu efracţie.

— Vasile Fagu din Vaslui, fiind cu alţi doi flăcăi la pază de vite, a tras cu revolverul, neştiind că era încărcat, nimerind pe unul din flăcăi, care a fost omorît.

Dat judecăţii pentru omor din imprudenţă, Fagu şi-a văzut redusă pedeapsa astă-zi, de la trei luni la 20 zile.

— Iltim C. Bărsan, dat judecăţii pentru viol, a fost condemnat astă-zi la un an închisoare.

Otrava. Mare roman contimporan. este titul piesei principale, a noului program cinematografic (Pathé Frères.) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Luni. — Otrava, face parte din seria filmelor lungi teatrale, (2 părţi). Rolurile sunt interpretate de artişti superiori din Capitala Franţei.

Furia valurilor. Splendidă naraţiune însufleţită.

Momiţe. Scene foarte humoristice.

Magarul lui Firmin. Scene foarte comice.

Cadoul lui Gribouille, scene comice.

Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 1 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.60
Unt pentru cafea	5.80
Smîntînă dulce	2.60
Oule proaspete	7%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

Bucureşti 12 Martie

Interviu cu Regele României

Viena.—Ziarul *Neues Wiener Tageblatt* publică un interview cu M. S. Regele Carol.

Publicistul începe prin a arăta, că a găsit pe suveranul României foarte voios, părînd întinerit, cu privire vioaie şi glasul puternic.

Nimeni n'ar crede, că regele Carol are 73 de ani.

Regelă României se ocupă de toate, şi nu există proect de lege, pe care să nu-l fi studiat de mai înainte.

*

Audienţa a durat de la orele 12 până la 2 p. m.

In primul rînd Regele Carol s'a interesat de starea Imparatului Frantz Iosef, şi şi a exprimat bucuria de a-l putea revedea în curînd.

A vorbit apoi de regretatul conte Aerenthal, a căruia moarte l'a impresionat adînc. Aerenthal — a zis Regele Carol — a fost în totdeauna un amic sincer al României.

Cît priveşte pe noul ministru de externe, contele Berthold, Regele Carol a zis că nu-l cunoaşte de cît din faptele sale, care dovidesc că este un demn urmaş al predecesorului seu.

*

Continuînd Regele Carol şi-a exprimat părerea de rău, de plecarea din Bucureşti a contelui de Giers, ministrul plenipotenţiar al Rusiei, care nu era numai un amic al României, dar şi un amic al păcei.

„—Nu mă îndoesc—a zis regele—că îşi va continua activitatea la Constantinopol, cu acelaşi succes.

In momentul acesta al convorbirei, sosi o telegramă, arătînd atentatul de Roma.

M. S. Regele României şi-a exprimat marea sa mulţumire că familia regală italiană a fost salvată.

*

Venind vorba de situaţia gegerală, regele Carol a aratat sforţările, ce le face Europa, pentru menţinerea pacei.

— Şi guvernul meu—a zis regele—nu lipseşte să dea sfaturi bune în acest senz. Şi eu fac tot posibilul, pentru a propaga pacea, care dă ţărei mele putinţa de a se desvolta pe toate tărîmurile.

In ceia ce priveşte reformele militare, ele fac în România progrese însemnate. Si pe cînd în alte state efectul companiilor e de 90 de oameni, la noi e de 110. Şi soldaţii noştri sunt foarte bine instruiţi.

*

In ceia ce priveşte politica internă, ziaristul vienez, spune că regele Carol s'a pronunţat numai într'atita, intru cît şi-a exprimat dorinţa arzătoare, ca adversităţile să se modereze şi activitatea normală, să fie reluată.

Atentatul din Samos

Constantinopol.—Ştiri oficiale spun că atentatul contra principelui de Samos Coppassis a fost comis alaltăeri sara în clipa cînd principele se întorcea la palatul Wathy.

Asasinul a tras cinci focuri din cari 3 au nimerit pe Copassis. Cu toate îngrijirile medicilor nu a putut fi scapat, principele a murit eri după amiază.

Călătoria Imparatului Wilhelm

Veneţia. — Imparatul Wilhelm, cu principele şi principesa Augusta Luisa, au sosit la amează.

Au fost primiţi de autorităţi, de ambasadorul Germaniei şi de consulul german. Mulţimea a făcut aclamaţiuni entusiaste împăratului.

RETRAGEREA RECURSULUI

Bucureşti.—Circulă svonul, că guvernul a retras recursul, în afacerea tramvaiului.

Manifestaţia de la Cameră

Bucureşti. — La orele 1, un mare număr de delegaţi ai partidelor opozitiei, s'au întrunit în sala Amiciţia.

Curînd sala era prea mică, pentu a cuprinde marele număr de cetăteni, aşa că mulţi se adunară şi în curtea sălei.

Prezidează d. Liciu, care zice că acum nu e timpul vorbelor, ci al faptelor.

Mai vorbesc d-nii Disescu şi Cezărescu şi alţii, care arată nevoia, ca starea anormală de azi, să înceteze cu o oră mai curînd.

După isprăvirea întrunirei, se formează o procesiune, compusă din mii de cetăţeni, cari trecînd prin bulevardul Elisabeta, Calea Victoriei, strada Carol, spre dealul Mitropoliei.

La poalele dealului, manifestanţii sunt întîmpinaţi de d. Mitilineu, Prefectul Capitalei, care spune că nu se va permite intrarea manifestanţilor la Cameră, ci numai unei delegaţiuni.

Massa manifestaţilor, care nu ştia de discuţiunea ce se urma între prefectul Capitalei, şi o parte dintre delegaţi, urca dealul Mitropoliei, şi pătrunse în Curtea palatului deputaţilor.

*

Aci, manifestanţii fură întîmpinaţi de un cordon de jandarmi, în fruntea căruia se găsea procurorul Hiotu, care ceru manifestanţilor să se retragă, de oare ce se convenise, ca să intră numai o delegaţiune.

Manifestanţii refuzară.

Atunci d. Hiotu făcu prima somaţiune, la care însă manifestanţii răspunseră prin huidueli şi protestări energice.

Notăm că palatul adunărei deputaţilor, era înconjurat de numeroase trupe şi că se găseau de faţă reprezentanţii autorităţilor.

*

In timpul parlamentărei, intră în curtea Mitropoliei automobilul ministerului de interne în care se găseau d-nii Alexandru Marghiloman, Mişu Marghiloman şi Mic. Ferech de.

Manifestanţii fac ministrului de interne o manifestaţie ostilă. O mică învălmăşeală a avut loc în care s'a spart un geam de la automobilului ministrului.

Cordonul militar se desface şi automobilul putu ajunge la scara Camerei.

Deputaţii cari mai veneau la Cameră, intrară prin partea laterală.

*

D. Marghiloman a chemat imediat pe d. Mitilineu, şi i a cerut să ieie măsurile cele mai severe, pentru a impedeca trecerea manifestanţilor.

In acest moment sosi d. Carp care rugă pe d. Săveanu, delegat al întrunirei din sala Amiciţia, să comunice manifestanţilor să păstreze linişte şi să nu amenirţe viaţa ministriilor. D. dr. Herescu, care se află lîngă d. Carp, zise: a-ţi trebui să luaţi măsuri energice împotriva acestor derbedei. D. Săveanu ripostează energic d-lui Herescu. Incidentul se aplanează, mulţumită intervenţiei unor amici comuni.

După parlamentări, liniştea se restabileşte.

Delegaţiunea intră în Cameră, şi înmînă preşedintelui 7 petiţiuni. Preşedintele Camerei a primit petiţiunile, declarînd că le trimite imediat în studiul secţiunilor.

*

Delegaţii ad c răspunsul şi mulţimea cetăţenilor se întrunşte în sala Amiciţia, unde vorbesc din nou, d-nii Cezărescu şi alţii.

*

La urmă, se hotărăşte o nouă întrunire publică, pentru mîine, la ora 12, tot în sala Amiciţia

La orele 1 cetăţenii vor merge în corpore la Senat.

Procesul Tramvaelor

Buc.—Svonul că guvernul ar fi retras recursul în afacerea tramvaelor, nu se confirmă.

14 Martie în Capitală

Bucureşti. — Cu prilejul aniversărei proclamărei regatului, un serviciu religios se va oficia la Primărie, la care va asista autorităţile militare şi civile.

Noii arhierii

Bucureşti.—M. S. Regele a semnat decretul, prin care se întăreşte ca arhierei, pe Al. Petrescu din Craiova şi arhimandritul Bartolomeu Stănescu, de la capela romînă.

In chestia tramvaiului

Bucureşti. — Se spune, că o întrevedere ar fi avut loc între d-nii Lahovari şi Costinescu, pentru a găsi o soluţie în chestia tramvaiului.

D. Lahovari a lăsat să se înţeleagă că Regele ar înclina să acorde formarea unui guvern, sub preşedinţia d-lui Lahovari, din care să nu facă parte d-nii Carp, Marghiloman şi Filipescu.

Tratativele au eşuat.

Principe ucis

Constantinopol.—Prinipele Samos Copassis a fost omorît eri la Samos de un grec cu focuri de revolver.

Aspectul canalului San Marco e impunător prin mulţimea drapelelor a bărcilor ce proptesc frumos împodobite pe o vreme minunată. Muzicile cîntau imnul imperial german şi regal italian iar mulţimea aplanindu şi aclama cu entuziasm.

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 5

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie** Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facori. Sală specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină. Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziționea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

JACQUES PAUCKER

BUCUREȘTI Telefon 3|63.—**Str. Smîrdan 51**

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. **Bd. Marie Louise 79**

SPECIALITATE: Instalațiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE și SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz și abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oțel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, șuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franțuzești „La ferté", postamente de mori pentru mălai, uleiuri rusești și americane valvolină „Meteor", bumbac de șters etc.

SAMOVARE

Balanțe de cereale

FABRICI

Țevi, accesorii de țevi, robinete, canale, ventile mușamale, bascule ‚Garwens', balanțe, asbesturi, cauciucuri, furnituri, cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

Aparate de stins incendii „PLUVIUS"

— VALȚURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

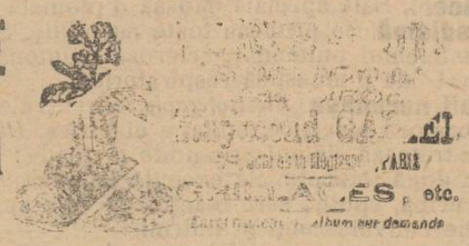

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi și Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă și Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obișnuite la matineu și anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAȘI—Strada Lăpușneanu 32—IAȘI

— Casă de încredere, fondată în '89₂ —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

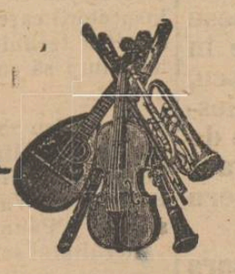

Instrumente muzicale și Accesorii

VIORI ȘI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare și în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane și ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Prețuri reduse

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohau Krzyzanoski lăcătuș electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINI

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25

Sub direcțiunea unui Comitet

Guvernul se va retrage

Retragerea d-lui Carp de la putere este o chestie de cîteva zile. Șeful nostru a declarat Duminică la Dacia, că d. Carp *a perdut încrederea Coroanei*, iar șeful liberalilor a adăugat că lupta opoziției nu va înceta o clipă, pînă cînd retragerea d-lui Carp nu va fi un fapt îndeplinit.

Prins în această disperată situație, d. Carp nu mai poate guverna. La palat ori ce propunere face în scopul de a-și prelungi șederea, nu mai are nici un ecou, iar în țară, curentul opoziționist ia proporții îngrijitoare, și amenință să îmbrace caracterul unui adevărat răsboiu civil.

In asemenea împrejurări, Coroana a fost nevoită să-i dee d-lui Carp *ultimatum*, pentru satisfacerea opoziției, ceea-ce echivalează cu o *quasi concediare*.

D. Carp nu poate satisface opoziția, căci forma sub care Regele îi cere lucrul acesta, și care e indicată de șefii opoziției, nu o poate îndeplini nici d-sa și nici o altă formațiune din sînul partidului d-sale.

Toate încercările făcute în acest scop au eșuat. A tratat cu palatul, a tratat cu opoziția. Palatului, d. Carp i-a cerut, să-i primească formula unui minister de tranziție pentru rezolvirea conflictului, după care tot d. Carp să revină la cîrmă. Cu alte cuvinte un guvern de cîte-va zile, de cîteva ore chiar, cu o anumită însărcinare și care să n'aibă în realitate altă menire de cît aceia de a salva guvernul și pe partidul d-lui Carp.

O asemenea propunere a fost categoric refuzată. Un minister de tranziție, se poate, dar un minister Carp după aceia și în aceiași formațiune—imposibil.

Și de aceia au căzut toate combinațiile cu ministerele Maiorescu, Rosetti, Lahovary, Cantacuzino etc, ministere de salvare a guvernului Carp.

Cu opoziția, d-l Carp, a tratat și direct și prin mandatari. Cu șeful nostru a tratat direct, Marția trecută. Dar de la primele cuvinte, s'au despărțit, absolut fără nici un rezultat.

Șeful nostrn a văzut la d. Carp, aceiași bolnavă mentalitate politică, concepută din ură și răsbunare, care micșorează și declasează pe un barbat de stat. *Sentimentul distrugerei adversarului, l'a îngrozit pe șeful nostru, și l'a făcut să vadă că orice conlucrare cu d. Carp de azi înainte este absolut imposibilă.* D. Carp, e un om sfîrșit.

Cu liberalii. șeful guvernului a tratat prin alții, căci în urma violenței de limbagiu de la Senat, a rupt ori ce relație personală cu șeful liberalilor.

Dar și aci, a întimpinat acelaș rezultat. Cu liberalii, d. Carp vrea să distrugă pe Take Ionescu; cu democrații vrea să distrugă pe Brătiani;—iată ideea dominantă a d-lui Carp. Și în această idee mizerabilă și detracată, șeful guvernului crede că-și găsește salvarea și tăria.

Iată pentru ce d. Carp, nu mai poate guverna, și trebue să se retragă de la putere cît de curînd. Avem motive să credem chiar, în cursul acestei săptămîni.

Coroana a fost informată de toate demersurile făcute de d. Carp, și a văzut că nicăiri ele n'au isbutit. De două luni Regele n'are altă preocupare de cît de a asigura țărei o guvernare liniștită, rodnică și solidă.

Acum Suveranul s'a convins, că o asemenea guvernare nu mai este posibilă cu d. Carp și prin d. Carp, ultima speranță ce mai avea Regele și-a perdut-o după ce a aflat convorbirea ce d. Carp a avut-o cu șeful nostru.

Și acum Coroana avizează asupra guvernului de succesiune, care după toate indicațiile nu poate fi prezidat de cît numai de d. Tache Ionescu.

Regele are conștiința împăcată. A făcut tot ce i-a stat în putință să salveze pe d. Carp;—nu l'a lasat să moară, și i-a dat tot ajutorul pe care un Rege îl poate da. Dar în contra legei firei nu se poate omenește lupta. D. Carp a voit să-și găsească unica putere de existență politică în nimicirea adversarilor. A fost o pornire mizerabilă care forțamente trebuia să-l ducă la rezultatul ce-l vedem, Voind să ucidă politicește pe alții, s'a ucis pe sine. Este cea mai crudă dar și cea mai dreaptă răsbunare a soartei. D. Carp se duce, guvernul său moare, orice incercare de salvare este imposibilă, și noi trebue să ne gindim acum numai cum să-i uităm mai repede guvernarea sa salbatică, pentru a putea spre imensa bucurie a țărei să întronăm in locu-i, o guvernare civilisată, demnă de noi și de Regele nostru!

Vespasian I. Pella

Demnitatea parlamentului

Cuvernul Carp a avut o viață din cele mai sbuciumate, și cu toate acestea Parlamentul a fost ținut departe de ori-ce manifestare politică. Mai cu seamă de la retragerea opoziției, viața parlamentară de la noi a fost cu desăvîrșire ștearsă.

Miniștrii dacă aveau de comunicat cu țara, n'o făceau de la înălțimea tribunei parlamentare. Ei vorbeau opiniei publice, fie pe calea presei, fie la întruniri publice.

Azi ne aflăm în plină criză de guvern. E vorba chiar că d. Carp și-a înaintat demisia Suveranului. Parlamentul e deschis și lucrează și noaptea. Camerile d-lui Marghiloman se ocupă de toate, au timp de toate—numai de situația politică a guvernului nu se preocupă. Bătaie de joc mai crudă, față de un Parlament, încă nu s'a văzut. Disprețul profund pe care îl are d. P. Carp față de mamelucii d lui Marghiloman a transformat regimul nostru representativ într'o bătaie de joc.

Nu-i vorba, Parlamentul actual își merită disprețul. Produs al celei mai neînfrînate corupții electorale, Camerele d-lui Marghiloman au fost pătate chiar de la început; plecarea opoziției din ele, le-a luat și restul de autoritate formală ce le mai rămăsese. Așa că azi ele nu mai reprezintă nimic, de cît două adunături de oameni, și e foarte firesc lucru ca Parlamentul să fie ținut departe de ori ce manifestare politică.

CRAMPONII

Domnul Lahovari, ministrul domeniilor, a avut cinstea unei misiuni foarte delicate: a fost trimis la d. Costinescu să sondeze dacă partidul liberal ar fi dispus să stee de vorbă cu un minister Maiorescu în chestia tramvaielor.

Fostul ministru de finanțe a declinat onoarea și rezultatul a fost, că un minister Maiorescu nu s'a mai format.

Să părăsim faptul că misiunea cu care fusese încărcinat ministrul domeniilor a eșuat. Dar trebue să reținem faptul, că partidul conservator este apăsat de dezastru în așa fel, că a ajuns să facă apel la adversari, să obție de la ei permisiunea de a incerca o primenire, să facă ofertă partidului liberal—că doar va scăpa de dezastru.

Partidul conservator dă luptă pe viață și pe moarte contra partidelor conservator și liberal. Cinstit ar fi să ducă lupta pînă la extrem, să biruiască sau să fie biruit. Așa luptă acei, cari au în vedere un țel.

Partidul conservator, însă, în toiul luptei, face oferte: partidului democrat ca să se contopească, partidului liberal ca să-i cedeze totul în chestia tramvaiului.

Refuzat de un partid și de celalalt, guvernul partidului conservator merge, totuși, inainte, fiindcă setea de guvernare este mai intensă la el de cît demnitatea, cumpănește mai mult de cît dezastrul total către care merge.

Am văzut puteri mici luptînd contra unor puteri mari. Puterile mici, sigure că vor fi învinse, au mers, totuși, inainte pînă la dezastrul final. Dar nu s'au încovăiat și n'au cedat.

Puterea mică junimistă are toate îndrăsnelile, tot entusiasmul de a se menținea, dar n'are nimic din demnitatea trebuitoare pentru a se arăta interesată de idei, nu de statul la guvern.

Cînd în focul luptei junimizmul aleargă cu mîinele intinse, cînd la unii adversari, cînd la celalți; cînd aceste alergături au de scop pomana politică—este evident că lupta nu se dă pe idei, ci pe stat la putere.

Domnul Carp a greșit cînd a cerut puterea—fiind-că nu era pregătit s'o prelea; greșește cînd n'o părăsește, fiind-că nu este în stare s'o menție.

Domnul Carp este o greșeală voluntară.

Un succes al d-lui Cantacuzino

Domnul Matei Cantacuzino era desemnat într'un cabinet Maiorescu. Nu știm dacă senatorul de Iași ar fi acceptat—dar este pozitiv că ar fi avut motive să între: pentru că este un adversar al chestiei tramvaiului, așa cum chestia este pusă de guvern și pentru că un guvern Maiorescu a fost soluția d-lui N. Filipescu, la ale cărui vederi politice d. Cantacuzino ține mult.

Nereușind planul unui asemenea guvern, senatorul de Iași a rămas între noi și i-a fost dat să aibă un mare succes politic—în altă ordine de idei de cît ministerială.

Un succes potretistic. Domnul Cantacuzino a fost fotografiat în mărime naturală, în blană și cu pălăria pe cap și expus, alături de fotografia,—în mărime supra naturală, așa cum este omul—alături de fotografia d-lui doctor Bogdan.

Credem că vecinătatea aceasta nu-l va încinta pe d. Cantacuzino—de și fotografia îl arată bine dispus, căci nimeni nu se pune înaintea fotografului, cînd este necăjit.

Fotografia d-lui Cantacuzino alături de acea a d lui Bogdan, se află expusă în vitrina librăriei antisemite din Iași, care librărie se află alături de redacția *Evenimentului*, a doua vecinătate foarte plăcută d lui Cantacuzino.

Domnul Cantacuzino a fost declarat deci, antisemit oficial. Din vitrina librăriei antisemite au fost scoase potretele d-lor Iorga și Cuza și puse ale d-lor Cantacuzino și Bogdan. Am înțeles ca d. Iorga să stee alături cu d. Cuza; înțelegem ca ultimele evenimente, din Iași și din Dorohoi, să fi îndrituit pe librarul antisemit să facă loc în vitrina prăvăliei sale, sus potretului d-lui Cantacuzino și jos tratatelor despre Cahal.

Este cazul d'a spune: omul cinstește locul, nu locul cinstește pe om. Locul unde se află expus potretul d-lui Cantacuzino se simte cinstit de potret.

Dar Cantacuzino alături de Bogdan—iată o îndrăsneală. Un fraudator lîngă un om cinstit; un corupător lîngă un entuziast intelectual; murdara batistă a Universității, lîngă un suflet curat..

Domnul Cosmovici, nenorocitul vice Greciano al Iașului, voia să dee unei strade din Iași, numele Matei Cantacuzino, fiind-că d. Cantacuzino se coborîse, alături de acel nenorocit, pe tribuna publică naționalistă; librarul antisemit a căutat să aducă alt prinos de recunoștință d-lui Cantacuzino.

Și ca să-l facă să străluce mai bine—i-a pus la stînga potretul ral].

Regretăm acest succes Cantacuzino.

Afacerea Du

Cînd un guvern lichideaz afacerile se înjgheabă. D. P cescu poate trece, în aceast drept un ma stru desăvîrșit.

Afacer a Dudeș i e combi fect. Moșia se arendează obș de 20 de ani, cu scopul ca ea arendeze, în cea mai mare p tualului arendaș. Pentru a avea în mînă, s'a inventat afacerea di Digul acesta va costa un milion sute de mii de lei, banii aceștia vo luați de la arendaș, care va avea fel în mînă obștea. Dar suma ace nu va sluji numai de cîrlig pentru teni, d. Toncescu știe să combine crurile: digul nu va costa de cît v jumătate de milion, așa că restul 700 mii intră în guș a acelora care perează culise.

Afacerea Dudești e deci o enor pungășie. D. Marghiloman a luat vîntul și a încercat să apere gheșef dar atunci cînd i s'a propus singu mijloc, care putea să înlăture posib tatea de hoție: adică interzicere arendării de către obște, Ministr interne a sărit fript. D. Marghilom refuzat să introducă în lege ace dispozițiune, sub cuvînt că nu po lega obștea de mîni și de picioare.

Cu chipul acesta proectul d-lui M ghiloman calcă două legi în ființă. Co travine mai întăi legei pentru răscu pararea bunurilor de mînă moartă al doilea loc, calcă legea pentru ar darea moșiilor statului și așezămint lor de bine-facere, către obștiile săteș Căci permițînd acestor obștii sub are darea către particulari, ele capătă rol unor simpli interpuși, care luînd moșii *fără licitație* le pot apoi trece foar eften tuturor lipitorilor satelor.

Insuși faptul că legea d-lui Margh loman se prezintă în condițiuni așa c curioase, împrejurarea că Ministrul Interne a refuzat să interzică obș sub arendarea, ministrul digului, ame tecul fățiș al lui Pascal Toncescu—toa acestea sunt tot atîtea argumente arendarea Domeniului Dudești e u gheșeft.

OAMENI ȘI LUCRURI

Taceat mulier...

Marele scriitor și cugetător Anato France a dramatizat o povestire vesel din „Gargantua și Pantagruel" a lu Rabelais, sub titlul: „Comedia ba batului, care s'a însurat cu o feme mută."

Judecătorul Léonard Botal a luat î căsătorie o femee mută și după un tim se spovedește advocatului Adam Fumé arătînd că a fost dezamăgit, într cît s'a convins că traiul în tovărăș unei femei fără graiu e lipsit de ori-c farmec și plăcere.

Adam Fumée cunoaște, din fericir pe un doctor, Simon Colline, meșter î a dezlega limbile,—mai cu seamă f meilor. Numai decît judecătorul fac apel la îndeminatecul chirurg care vin însoțit de ajutorul său Jean Maugier de apothicarul Séraphin Dulaurier. S aduc și uneltele, cari au niște proporț adevărat gargantuești. După ce au prin curagiu, bînd din vinul delicios al ju decătorului și din zimbetele fetișcan din casă, cei trei mîntuitori pătrun cîntînd, în camera Catherinei Botal.

In actul al doilea muta — vorbește Dar e cum e mai rău! Că femeea vor bește n'ar fi nimic, — dar *cît* vorbeș asta e! Nimic nu scapă de comentariil ei; se amestecă preste tot și... asurzeș pe bietul judecător. Un potop de vorbe de care sărmanul bărbat nu poate s scape. Intr'o zi se suie pe o scară c să nu-l... înnece potopul. Dar femee nu-i dă pace nici acolo. Judecătoru i-aruncă un teanc de acte, o bombar dează cu hîrtii și dosare. Dar temîn du-se că tot nu va scapa, cheamă într'o zi pe cei trei operatori și-i roagă să.. amuțească din nou pe Catherina.

Dar maestrul Colline dă din umeri

— Domnule judecător, în potriva fe meei palavragiț e nu e alt mijloc decît.. surzenia bărbatului."

La urma urmei, își zice judecătorul de ce n'ași primi?

Discursul d-lui TAKE IONESCU

t în întrunirea publică de Duminică, 11 Martie c.

— După notele stenografice —

ăţeni, cînd ascult discursu-
n'lor noştri mai calde şi mai
cît le vrem noi... nu este
du-se la d. Brătianu), şefii
, cînd văd căldura dv. mai
't a oratorilor noştri, cînd
rea celor cari n'au venit la
şi care este şi mai fermă poate
nilitanţilor, mă întreb unde
ul acestei mari mişcări na-
(Aplauze prelungite).
ernul a făcut greşeli ? Nu este
lor ! Toate guvernele fac gre-

făcut greşeli mai multe de cît
? Nu este nici această explica-
fost un guvern, care n'avea ca-
tunci şi-a creat unul de greşeli

este, d lor taina acestui cu-
stei violente hotărîri a opiniu-
ice. Concepţiunea însăşi a aces-
rn, este o concepţiune în care
neputinţă unei societăţi ome-
trăiască şi să se desvolte. (A-
relungite şi îndelung repetate,
e ovaţiuni).
ate trăi cu guverne rele, se poate
ar cu guverne necurate, se poate
opoziţiuni de provocare, nu se
trăi sub un guvern de provocare !
poate ! (Aplauze prelungite şi în-
g repetate).
tă guvernarea oamenilor acestora,
easul cel dintâiu în care au fost
aţi la putere constitue o continuă,
petuă provocare, provocare la unii,
care la alţii, provocare în contra
or. (Aplauze prelungite şi îndelung
ate).
că am trăi în vremuri mai eroice,
că domnilor acestora le-aşi recu-
e ceva tragic, a-şi zice că suntem
egimul teroarei.
fiind-că nu vreau să le fac onoa-
i ridic la înălţimea tragediei, le
ntem în faţa provocaţiunei gro-
unor neputincioşi cari îşi caută
enţă de putere în zgomot şi in-
ă. (Aplauze prelungite, ovaţiuni
şite).
gerile, aşa cum le-au făcut, erau o
care. (Aplauze prelungite).
or, nu le cerem alegeri englezeşti,
cerem alegeri romîneşti, din se-
XX.
lea pe cari ni le-au dat, spre cins-
rei, acestea nu le primesc ca ale-
romîneşti şi spre onoarea credin-
pastre în îndreptarea vremurilor,
privim ca alegeri ale secolului
Aplauze prelungite şi îndelung re-
, ovaţiuni nesfîrşite).
fi fost în dreptul nostru, numai
aceste alegeri să ne considerăm
re de provocare şi să zicem : a
guvern a încetat de a mai fi un
n legitim. N'am făcut o ! N'a fost
n pînă astăzi care să aibă în faţa
opoziţiune mai blajină de cît a
ă, o opoziţiune d-lor care are pen-
ră norocul dacă voiţi, pentru iu-
i de zgomot nenorocul, să fie con-
le nişte oameni, ale căror conş-
sunt aşa de luminate de interesele
oare şi ale căror voinţi sunt aşa
njenite de sentimentul răspunde-
ntru viitorul ţării acesteia, în cît
sarii noştri iau drept laşitate ceea
noi este stăpînire de sine. (Ova-
prelungite).
aşezase la putere prin provoca-
ar fi putut să zică : prin o faptă
lă am reuşit, de aci înainte să ne
oameni de treabă şi să ne ocu-
le interesele ţării.
au voit ! Nu s'au mulţumit cu
irea de fapt, cu stăpînirea mate-
au voit să cucerească şi stăpîni-
fletelor, şi cum la partea înaltă a
lor nu aveau cu ce să facă apel,
ormonit de desupt, la patimele cele
pentru ca în turburarea patimi-

lor să-şi dea aparenţa că au aprobarea opiniunei publice. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

Asistaţi la un spectacol fără precedent, la o guvernare de vecinică provocare.

Au început cu tramvaele, prima provocare. Ce ? Le-a eşit chestiunea aceasta în drum şi erau siliţi să facă ceva ? O cunoşteau de la 1909, o aprobase prin tăcerea lor, o aprobase convenind chiar la compunerea consiliului de administraţie şi trimiţîndu-şi reprezentanţi, o aprobase prin subscrierea acţiunilor, o aprobase domnilor prin faptul că ceruse sprijinul omului acestuia ca să-i aducă la guvern. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

Şi eu vă datoresc aci o mărturisire : ori care mi-ar fi fost interesul de tactică de partid, ori care ar fi sentimentul firesc şi legitim al omului care crede că i s'a uzurpat dreptul lui de viaţă, dacă un singur minut aşi fi avut vre-o îndoială asupra curăţeniei acestei chestiuni n'şi fi mers cu opoziţiunea aşa cum am mers. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate.

Nu este interes ori cît de legitim care să facă să se ierte unui om şi unui partid mişcarea necurată. Nu, chestiunea este curată ! (Aplauze)

D lor, presupun însă că ei ar fi crezut-o necurată, presupun că ar fi fost ei de bună credinţă ! Ce aveau de făcut ? La justiţie !

In loc de justiţie ei au mers la consiliul de miniştri ! Şi cînd tramvaiul s'a dus el la justiţie, atunci lege care să împed ce cursul justiţiei ! Şi cînd justiţia a spus că legea este neconstituţională, atunci d-lor, s'au gîndit la mai mult ! Au avut noroc că au dat peste o pedică, căci altfel am fi fost deja în adevărat război civil, război civil material. (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

Dar, d-lor nu este evident că totul la ei era provocare ? Dacă adevărul ar fi că au crezut în chestiunaa tramvaelor, că au crezut că merită să răstoarne principiile constituţionale pentru ca să facă să triumfe virtutea, pentru ce au redeschis, au cercat să redeschidă şi chestiunea represiunei de la 1907 ? (Aplauze prelungite).

Cine o adusese la ordinea zilei ? In ce ? Cum li se impunea să aibă o părere sau să expună această părere ? Provocare, provocare continuă !

Nu suntem în faţa unui guvern, sîntem în faţa unui adevărat vrăjmaş care întrebuinţează puterea statului care e al nostru al tuturora, pentru ca să ne lovească pe noi care am lucrat şi noi ceva în slujba ţării acestea. (Aplauze prelungite).

Şi credeţi d-lor că asemenea provocări după ce s'au stins prin voinţa superioară, prin hotărîrea superioară a factorului permanent, nu lasă urme ?

Aseară citeam într'o gazetă înaintată, pe pagina întâi apărarea lui Petre Carp în contra regelui, iar pe pagina a patra : „Jos Regele, trăiască republica".

Nu este cu putinţă ca din situaţiunea ta de prim ministru să înfăţişezi ţării ideia că tu vrei să cureţi şi că Regele vrea să apere putregaiul şi să nu ajungi ca cei cari nu cunosc taina lucrurilor, care nu ştiu că nu spui adevărul şi că nu urmăreşti decît planuri de răzbunare, aceia să nu zică „unii dintre ei : „o fi aşa, poate că este aşa ?" (Aplauze prelungite).

Aceasta este crima, aceasta este provocarea.

Şi acum d lor, o altă provocare : să cumpere liniile vechi ! dar pentru ce să le cumpere, cînd peste patru ani sînt ale primăriei ? (rîsete). Dar acum să le cumpere cînd stă proces la judecată, dacă liniile acelea nu sînt peste patru ani ale societăţii comunale ? Cum să le cumpere ? Pentru ce să le cumpere ? Pentru ca să puie cît mai multă stavilă în contra restabilirei dreptului şi a ordinei în statul acesta. (Aplauze prelungite, ovaţiuni).

In realitate d lor, credeţi mă, astăzi, aşa cum s'a ridicat conştiinţa publică, şederea guvernului la putere, este ea însăşi un act de provocare. (Aplauze prelungite, ovaţiuni nesfîrşite).

Pentru ce d lor ? Pentru ce ? Au lăsat să se înţeleagă, au făcut să circule pretutindeni vorba că ei au pierdut încrederea capului statului, dar că şi impun capului statului şederea lor la guvern.

Apoi încrederea d-voastră n'au avut-o nici odată ! (Aplauze prelungite). Nici înainte de a veni la guvern, nici prin alegeri, nici astăzi. (Aplauze prelungite).

Atunci d-lor, mă întreb dacă nu este cea mai extraordinară dintre provocări pretenţiunea unor oameni cari din faptul numai că ocupă scaunele şi din faptul că se joacă cu cuvintele cinste şi necinste, şi cu ele speră să sperie pe cei cari nu-şi dau seama că la urma urmelor acuzaţiunea nedreaptă nu triumfă nici odată, se încăpăţînează să nu asculte glasul naţiunei ?

Cea mai extraordinară provocare este să stea astăzi acest guvern la putere ! (Aplauze prelungite şi îndelung repetate, ovaţiuni).

D-lor, fiindcă nu vreau să lungim vorba, eu rezum situaţiunea astfel : opoziţiunea n'a luat ofensiva, opoziţiunea este în legitimă apărare de atîtea luni de zile. Nu noi am atacat. Aşa de puţin i am atacat în cît pentru dînşii sentimentele noastre de ordine au fost tratate de laşitate în gazetele lor.

Nu, d-lor, în legitimă apărare, dar în legitimă apărare a acelor tari ! Şi dacă am un sfat să vă dau şi cu care ţin să închei această întrunire, ori care va fi manifestaţia, unde veţi găsi un cordon de trupe care să vă împiedice, n'aveţi să vă bateţi cu trupa.

Rolul nostru astăzi nu este să scoatem... cum să zic ?... să luminăm conştiinţa unui rege care nu ştie ce se petrece. Nu. Noi trebue să-I dăm dovadă prin ridicarea ţărei întregi că suntem o aşa forţă, în cît nu are să se ingrijească de nici o ameninţare şi de nici o fanfaronadă. (Aplauze prelungite).

Dacă am fi opoziţiunea celor însetaţi de putere, nu ne-aţi vedea discutînd,— şi eri discutam între noi care este cea mai bună soluţiune, cine să vină la guvern, unii sau alţii. N'avem acest dor. Nu ne mînă nici ideea răzbunării, nici ideia distrugerei, nici ideia îmbuibării. Ne mînă un singur lucru : durerea ruinelor pe cari le vedem că se grămădesc în fiecare ceas, şi reama că aceste ruini să nu se ridice atît de sus în cît să fim cu toţii striviţi subt ele. (Ovaţiuni).

Politica guvernului de continuă provocare, politica guvernului acestuia de umilire, rînd pe rînd şi a alegătorilor şi a justiţiei, şi a celui mai înalt factor din stat, politica aceasta d-lor, dacă ar avea vre un rezultat, rezultatul n'ar fi întărirea lor, ci ar fi să dea drumul acelor puhoiuri de elemente nedisciplinate pe cari le cuprinde ori ce societate omenească, puhoiuri cari dacă au energie, n'au şi sentimentul răspunderei. (Aplauze prelungite).

De aceea, noi zicem : ţara în picioare, pentru ca să se ştie nu numai că ţara vrea schimbarea, dar că schimbarea nu poate să aducă după ea nici o primejdie, ci numai o aşa bucurie generală, cum nu s'a mai văzut de la marele fapte naţionale care au ilustrat istoria ţărei acesteea. (Aplauze prelungite, ovaţiuni nesfîrşite).

Dr. Ţaicu

No. 3

stalat din punct de vedere
le septice şi aseptice. Sală
Instrumentar ireproşabil.

nă prevăzută cu o instalaţie
aparate gh psate, bandaje,
extensiuni etc. Se tratează:
ott, coxalgii, fracturile, lu-

nată în permanenţă.
le. Se tratează bronşite cro-
monară, aderenţile pleurale

ţi electrici, băi electrice, ma-
ă. *Hidroterapie.*
de : *injecţii Ehrlich* (606) sau
regimurile. Se fac *analize* de
assermann. Se primesc în

natoriu. Ingrijire serioasă
te la toate straturile sociale,
rospecte la cerere. Telef. 52.

Litere-Ştiinţe-Arte

„Manasse". — Pentru adoua oară, la un scurt interval, se anunţă la teatrul Sidoli piesa defunctului Ronetti Roman.

Va atrage şi de astă dată lume multă, precum a atras totdeauna, ori unde a fost jucată. Un destin curios dar şi instructiv în acelaşi timp, a avut şi are lucrarea aceasta,—simbolică în cuprinsul ei, ca şi în vagabondagiul la care e osîndită pe nedrept.

Un destin care o răsbună în potriva tuturor micimilor ce cad strivite şi ruşinate de triumful unei opere de merit superior, triumf pe care nimic şi nimeni nu-l mai împiedecă, — nici chiar fluerăturile obosite, ecourile unei uri copilăroase, ca să nu zicem neputincioase.

Nu e greu să facem o profeţie. Nu va trece multă vreme şi opera dramatică a regretatului Ronetti Roman se va reîntoarce acolo unde e sortită să trăiască,—pe scenele teatrelor naţionale de unde nu era nici un cuvînt să fie exilată, fie şi numai pentru o scurtă vreme.

*

Unul din puţinii artişti buni ai scenei noastre, d. Vlad Cuzinski s'a hotărît să întreprindă o călătorie de studii şi perfecţionare tecnică la Paris.

Pentru realizarea acestui scop artistic va da în primele două zile de paşti o reprezentaţie, care va pune din nou în evidenţă osebitele calităţi multiple ale artistului iaşan.

*

❑ Astă seară Marţi are loc în sala Sidoli o reprezentaţie teatrală. Se va juca „Manasse" piesă în 4 acte de Ronetti Roman. In rolul titular apare d. Gh. A. Cîrjă, celelalte roluri vor fi interpretate de artiştii Teatrului Naţional.

*

STRUNA ZILEI

INOVAŢIE...

La Idria femeile au constituit un corp de pompieri.

Ziarele.

Pompieri de-ar fi—femei,
Acolo şi în tot locul,
Ar fi lucra cu temeiu :
Ele aprind *de obiceiu,*
Ele dar să stingă *focul !*

INFORMATII

❑ **Noul Primat—Semn de întrebare.**—Ziarul *România Creştină,* cunoscut prin campaniile sale, comentează astfel urcarea pe jilţul primaţial a I. P. S, S. Conon :

In împrejurările schimbăcioase prin care trece Biserica noastră, urcarea I. P. S. Sale D. D. Conon Arămescu-Donici în scaunul de Primat, este pentru toată lumea un mare semn de întrebare.

Este un mare semn de întrebare pentru noi, cari nu ştim dacă Vlădica Conon, în noua situaţie va avea curajul şi puterea de a intra şi de a face şi pe ceilalţi să intre în canonicitate, dreptate şi legalitate.

Este un mare semn de întrebare pentru toţi cei ce l'au azit, că nu voeşte să primească locul şi demnitatea de Primat, căci nu voeşte să-şi „dea pacea pe gîlceavă" şi să fie „miel de junghiere" şi „uzurpator", iar în urmă a primit acest loc cu braţele deschise.

Este un mare semn de întrebare pentru toţi acei ce aşteaptă măsuri de îndreptare în starea noastră bisericească, dispoziţiuni creştineşti faţă cu acei ce au fost pe nedrept despoiaţi de drepturile lor şi loviţi păgineşte în soarta şi în existenţa lor.

Este un mare semn de întrebare chiar şi pentru guvernul care l'a ales şi care declară că a făcut pace, fără să creadă acest lucru, chiar şi pentru d. N. Iorga care l'a batjocorit altădată, pentru a-l lăuda şi a-i trimite azi telegramă de felicitare şi chiar şi pentru Arhimandritul Iuliu Scriban, care l'a declarat „cea mai mare nulitate episcopală" spre a-şi pune azi în I. P. S, Sa, ca mitropolit, nădejdele cele mai mari.

Aşa este I. P. S, S. D. D. Conon Arămescu-Donici ; iar noi ne socotim datori a recomanda tuturor răbdare, cel puţin pînă la Maiu 1912, ca să vedem pe Vlădica Conon la lucru.

❑ Pe ziua de azi, s'au constatat în oraş două cazuri noi de anghină difterică.

❑ La examenul de capacitate pentru gimnastică, a reuşit primul d. Alistar, din Iaşi. Din Iaşi a mai reuşit d-nul Vinograski.

❑ D. Petru Comărneseu dirigintele oficiului postal din localitate a fost avansat pe ziua de 1 Aprilie a. c. la gradul de oficiant superior clasa I-a.

❑ D. profesor C. Fedeleş va vorbi vineri 16 Martie, ora 5 p. m. la cercul didactic din Iaşi despre „Poezia lui Eminescu".

❑ Marţi 27 Martie c., ora 9 seara, va avea loc la Teatrul Naţional, un *Concert* dat de societatea corală romînă „Carmen" din Bucureşti, sub direcţiunea d-lui D. G. Kiriac şi cu concursul d-lui N. Teodorescu, profesor la Conservator.

Programa :

1.—Cîntece populare pentru cor mixt : a). Să cîntăm cu voe bună (Deviza societ. „Carmen").— b) S'a dus Cucu.— c) Morarul de D. G. Chiriac. — d) Răsunet din Ardeal de I. Vidu cu Solo de mezzo-soprano, d-na Elena Locusteanu-Bonciu.

2.—Cîntece populare pentru cor bărbătesc : a) Din Poiana Vadului de Ni, codim Ganea, solo, d. G. Folescu ; fagot: d. T. Petrovici. — b) Vivandiera de Al-Flechtenmacher—G. Dima.

3.—Cîntece populare pentru cor mixt. a) Teiul şi bradul de E. Mezzetti cu solo de bas, d. G. Folescu.—b) Dor-Dorule. — c) Stăncuţa de G. Muziceseu.—

4).—a) Quella fiamma de Marcello.— b) Bagă, Doamne, luna 'n nori de Tib. Brediceanu. — c) Mîndruliţă de demult de G. Dima, cîntate de d-na El. Locusteanu-Bonciu.

5). — Coruri pentru voci de femei : g) Rugăciunea de seară de F. A. Gevaert. — b. Cîntec de mulţumire de J. Brahms.

6.—Cîntecul serii de L. Gastinel, scenă corală pentru voci de bărbaţi, cu solo de tenor, d. I. T. Căpriţă.

7.—Coruri religioase : a) Qui tollis de I. Haydn cu solo de bas, d. G. Folescu, violoncel, d. N. Teodorescu.—b) Sfîntul Domn Isus de F. A. Gevaert. — c) Plecarea Magilor de D. G. Kiriac.—d) Alleluia de Haendel.

8.—a) Sergentul, baladă de Ed. Caudella.—b) Cei doi grenadiri de R. Schumann, cîntate de d. G. Folescu.

9.—Coruri din muzica veche (1532—1594).—a) Culesul viilor.—b) Ecoul de Orl. Lassus.

10. — a) Peste deal de I. Vidu, cor mixt cu solo fie mezzo-soprano, d-na Elena Lăcusteanu-Bonciu.— b) Valurile Dunării de I. Ivanovici, aranjat pentru cor mixt de I. Ivanovici.

Acompaniamentul la pian va fi ţinut de d. I. Paschill.

❑ **Şcolare.** — Ministerul a acordat concediu de 15 zile d-nei Emilia Mărgăritescu, institutoare de la şcoala Carol I.

— D-ra Natalia Brudariu, s'a numit învăţătoare suplinitoare la şcoala din Poeni.

— S'a dat autorizaţie d-lui Haim Butnariu de a deschide un azil confesional în Tg. Frumos.

Cazul Şumuleanu

— Un partid de bătăuşi —

Partidul d-lui Iorga e un partid de bătăuşi şi de sadici. D. Iorga se bucura, pe vremuri, că, „la Kiev au fost silite vre-o două jidăucuţe", că la „Riga au fost spînzuraţi 70 de jidani". Datorită unor articole din *Ordinea*, asemenea proză a dispărut din *Neamul* apostolului, ceia ce nu l'a împedicat insă pe d. Iorga să provoace şi să ia la bataie în cancelaria Universităţii. La Iaşi d. Cuza bate pe sacagii evrei în plină stradă Acoliţii săi, printre care figurează în cinste judecătorul Rang din Bacău, au atacat lumea la Iaşi pe stradă.

Acum a venit rîndul d-lui dr. Şumuleanu. D-sa sufere de aceiaşi nenorocită boală. Iată ce cetim în privire la d-sa, în raportul comisiunei de anchetă, instituită de Ministerul de Interne, în urma denunţurilor d-lui Cădere.

„Ascultînd personalul tehnic am constatat că chimistului M. Iouescu, în urma expunerii greşite a unei analize, a mototolit hîrtia ce conţinea analiza şi-a aruncat acea hîrtie în cap; d-rei Florica Moisa, iarăşi pentru o greşală i a bătut răstit cu pumnul în masă faţă de servitor, că a făcut direcţiunei generale rapoarte defavorabile pentru personal, din care făcea parte şi d. D. Cădere, iar direcţiunea sanitară i-a răspuns să-i înlocuiască pe cei nevrednici; că în general după cum rezultă din dispoziţiile întregului personal d. dr. Şumuleanu se poartă brusc cu dînsul, că relaţiunile dintre director şi chimişti sunt reci, iar cele personale nule, că personalul este tratat autoritar şi cam de sus".

„D. dr. Şumuleanu arată că din cauza unor greşeli sau abateri, constatate asupra unora dintre chimişti, greşeli a căror consecinţe au fost dăunătoare domniei sale, fără insă a raporta contra acelui vinovat, (D-sa citează cîte-va cazuri) a fost nevoit să aibă o atitudine mai severă faţă de personal."

„Intr'aceiaşi ordine de idei, d. Cădere citează cazul cu d. profesor dr. Riegler în calitate de membru al consiliului sanitar superior, insărcinat de direcţia sanitară cu inspectarea laboratoriilor de chimie ale acestei direcţiuni. Din cercetările noastre asupra acestui caz, am constatat că d. profesor Riegler prezentîndu-se la institut a fost primit de domnul dr. Şumuleanu dîndu-i informaţiile cerute, raportînd în acelaş timp direcţiunei sanitare ca să fie dispensat de aceste inspecţiuni, care pot fi părtinitoare, iar pînă la primirea răspunsului dacă d. dr. Riegler va veni în laborator în lipsa d-sale, chimiştii aveau ordin să nu dea d-lui dr. Riegler nici o explicaţie, dacă va intra, iar servitorii aveau ordin să nu primească pe d. dr. Riegler şi să-l impiedice de a intra".

Asemnea boală leac n'are. Constatările acestea ale comisiunei de anchetă, dovedesc odată mai mult, că naţionaliştii nu s'au grupat după idei şi convingeri, ci după înclinaţiuni patologice.

Ultime INFORMAŢII

❑ **O escrocherie.** — *Ministrul instrucţiei a recurs la o escrocherie ordinară, ca să şi treacă un articol din reforma universitară, care articol produsese protestări şi la Iaşi şi la Bucureşti.*

Este vorba de celebrul articol 117, relativ la numirea ca profesori, la doctoratul în drept, a persoanelor cari s'ar fi distins ca avocaţi, adică a actualului ministru de instrucţie—care, crede el, este un jurisconsult distins.

Articolul 117 a fost **suprimat** *de comitetul delegaţilor. După ce a fost suprimat, el a fost reintrodus, tot de comitetul delegaţilor, la articolul* **78**, *care sună textual:*

După ce o catedră rămîne vacantă şi pînă la expirarea termenului de trei luni, se va putea propune, înaintea facultăţii unde există catedra, ca să fie numit cu titlu de profesor **o persoană care să se fi distins prin lucrări, sau activitate ştiinţifică de mare valoare** *în specialitatea căreia aparţine catedra vacantă.*

Ministrul va putea aproba sau refuza numirea.

Articolul 117 este redactat la fel, *numai că era privitor numai la profesorii de doctorat în drept.*

❑ **Abuzuri cu bilete de liber parcurs.**—*Toţi amicii mărunţei ai regimului, au găsit chip să facă parale, la Iaşi, obţinînd bilete de liber parcurs, dus şi întors, şi vînzîndu-le cu preţuri foarte reduse.*

Traficul a ajuns să fie practicat pe o scară aşa de întinsă, că poliţia, din ordinul prefectului, a început astăzi ancheta.

S'a stabilit că biletele de liber parcurs erau date chelnerilor de la cafeneaua Traian, cari, la rîndul lor, le vindeau pe la pasageri, împărţind apoi „capitalul" într'o anumită proporţie, cu prietenii regimului.

La un chelner s'au găsit două bilete de liber parcurs, cl I, dus şi întors, emise pe numele Orest Panu şi Vasilescu.

❑ *Deputatul de Iaşi Scorţescu, are, precum se ştie, specialitatea întrebărilor stupide şi propunerilor stupide.*

Ultima întrebare a pus'o ieri şi ea a dat prilej ministrului de interne să fie obraznic cu opoziţia. Interesant este de aflat că întrebarea a fost pusă de Scorţescu în contra voinţei d-lui Carp şi contra voinţei preşedintelui Camerei.

Scorţescu a anunţat întrebarea în şedinţa de Luni. Preşedintele, d. Olănescu, comunică faptul d-lui Carp, care chemă pe deputatul de Iaşi şi i spuse:

— Mai lasă întrebările şi propunerile. In numele cui le faci?

— In puterea dreptului meu cetăţenesc.

— Am să te arestez, răspunse furios d. Carp, ca să scap de d ta.

Dacă, totuşi, întrebarea a fost pusă, este că d. Ma ghiloman a simţit nevoe să fie întrebat şi singurul deputat care s'a pretat să întrebe a fost stimatul de la Iaşi.

Cum s'a născut criza

— Cîte va destăinuiri —

Un guvern Maiorescu. — Imprumutul de 30 milioane.—Retragerea recursului.— Fără soluţie.

Criza guvernului, latentă încă dela 8 Ianuarie, a izbucnit deodată fără nici o explicaţie palpabilă. Lumea politică s'a întrebat, şi cu drept cuvînt, care e cauza care a contribuit la izbucnirea crizei.

Imprumutul de 30 milioane

Azi lucrurile au transpirat, şi putem afirma cu toată siguranţa, că conflictul între guvern şi Coroană a izbucnit în momentul cînd d. Carp a supus M. S. Regelui proectul pentru împrumutul comunei Bucureşti, de 30 milioane lei. Se ştie că 11 milioane, din produsul acestui împrumut sunt destinate să servească la răscumpărarea, de către municipalitate, a vechilor linii. Suveranul a refuzat Mesagiul de depunere a acestui proect, cerînd d-lui Carp ca guvernul să rezolve mai intîiu chestia tramvaielor.

Timp de trei zile Suveranul şi-a menţinut punctul său de vedere.

Guvernul se vedea perdut — de aici criza.

D. Carp, fiind primit în audienţă de M. S., contrar celor afirmate de unele ziare, d. Carp n'a înmînat Suveranului demisia cabinetului, ci i-a cerut numai mesagiul de depunere al proectului de împrumut, promiţînd Suveranului că el nu va deveni lege, pînă ce guvernul nu va regula afacerea tramvaelor.

Un guvern Maiorescu — Tratative cu d. E. Costinescu.

D. Carp s'a ţinut întru cîtva de angajamentul luat către Suveran.

D-sa a trimis pe d. I Lahovary la d. Emil Costinescu, ca să negocieze afacerea tramvaielor.

Inainte de a intra în tratative, d Costinescu a întrebat pe d. Lahovary, în numele cui vorbeşte. In numele guvernului sau în numele d-sale personal?

D. Lahovary a răspuns atunci d lui Costinescu, că d-sa vorbeşte în calitate de *trimis al unui guvern conservator Maiorescu.*

D. Costinescu, cum era şi firesc lucru, a răspuns că nu poate vorbi nimic în chestia tramvaelor şi lucrurile s'au oprit aici.

Tot fără soluţie

Guvernul Carp e, aşa dar, tot fără soluţie în afacerea tramvaielor şi deci în chestia crizei pe care a reuşit s'o temporizeze printr'un truc.

❑ Revizoratul şcolar, a făcut cunoscut directorilor şcoalelor de băeţi şi fete, de a expune lucrări manuale de a-le elevilor şi elevelor, la mica expoziţie, ce va fi deschisă, cu ocazia conferinţelor generale.

Tot atunci se vor prezinta şi caetele de desemn, lucrate de elevii claselor I şi II, după programa în vigoare.

❑ Revizoratul şcolar, a primif din partea I. P. S. S. Mitropolit, că, în conformitate cu uzul tradiţional strămoşesc, Sîmbătă în 17 Martie, la orele 10 dim. să se adune în procesiune, stîlpari, de la biserica Bărboi la catedrala Mitropolitană, elevii tuturor şcoalelor primare şi secundare, care negreşit trebue să asiste la sevîrşirea acestei serbări religioase naţionale.

In acest senz, revizoratul şcolar, a comunicat direcţiunilor şcoalelor.

❑ Consiliul de miniştri, avînd în vedere că Sfintele Sărbători ale Paştelui cad în anul acesta mult mai timpuriu ca de obiceiu, şi că perioada ce le procede corespunde cu începutul activităţei agricole, din care cauză numeroasele şi însemnatele tîrgueli ce se fac cu ocaziunea acestor sărbători, mai cu seamă de către ţărani, nu se vor putea încheia în zilele de lucru, a decis ca în mod excepţional toate magazinele din ţară să poată ţine deschis în ziua de 18 Martie a. c. Duminica Floriilor. Patronii sunt obligaţi a da personalului, la cererea lor, o altă zi de repaus în cursul săptămînei.

In consecinţă, ministerul industrlei şi comerţului s'a adresat prefecţilor şi preşedinţilor camerilor de comerţ, rugîndu-i a lua măsurile necesare pentru a se aduce de urgenţă la cunoştinţa tuturor comercianţilor, atît din comunele urbane cît şi din cele rurale, ca în conformitate cu sus citata deciziune a onor. consiliu de miniştri, vor putea ţine deschise magazinele lor în ziua de 18 Martie a. c., Duminica Florilor.

Această deciziune se referă numai la stabilimentele comerciale, nu şi la cele industriale, care urmează a se conforma dispoziţiunilor în vigoare.

❑ D. inginer Deladecima coborîndu-se astăzi într'o pivniţă din curtea şcoalei de arte şi meserii din localitate a găsit pe scări un copilaş de curînd născut, ucis.

Parchetul fiind înştiinţat, a venit în anchetă d. procuror Emil Lefter, care a dispus transportarea copilaşului la morgă, spre a i se face autopsia.

❑ Comisia de Apel din Iaşi a consfinţit jurisprudenţa Casaţiei, că fonciera de la besmen o va plăti proprietarul imobilului, şi nu comuna ca pînă acum.

❑ Domnul Dimitrie Lupu, judecător la ocolul I urban Iaşi, va fi numit judecător de instrucţie, în locul d-lui C. Sculi, care şi-a regulat drepturile la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

❑ Comisiunea de Apel a respins apelul princip lui Mihai Sturza, impunîndu-l să plătească fonciera dublă, ca unul ce locueşte în străinatate.

❑ Se crede că d. Toneanu, procuror general din Iaşi, va fi mutat la Curtea de Apel din Galaţi, în locul de consilier ce va fi creat.

❑ In cursul lunei Ianuarie, un număr de comercianţi din localitate, au fost rugaţi de un trimes al unei Bănci din Capitală, care îi ruga să semneze nişte prospecte, în care se spunea, că Banca urmînd să-şi mărească capitalul încă cu 200.000 lei, face o nouă emisiune de acţiuni, a 30 lei una.

Comercianţii au subscris prospectul remăind insă să fie înştiinţaţi cînd se va face primul vărsămînt pentru numărul de acţiuni ce fie care vroia eventual să achiereze.

Au trecut două luni. Comercianţii n'au fost înştiinţaţi nici de acţiunile emise, nici ca să facă primul vărsămînt dacă vor să rămîie proprietari pe acţiuni, dar s'au trezit ei, cu trăsări pe numele lor, care au fost protestate.

Aceşti comercianţi, din cei mai bine situaţi, cu drept cuvînt indignaţi de acest fapt, care li cauzase daune morale şi materiale, s'au plîns camerei de comerţ, care au început cercetări.

❑ **Judiciare.** — Noua expertiză cerută de ministerul de domenii în procesul cu proprietarii Solonţilor, a fost admisă de Curte.

— S'a vorbit în ziar despre condemnarea la 6 luni şi o zi închisoare a lui Mihai Pauliuc, pentru că lovise cu toporul o viţică.

Tribunalul s. I, în audienţa de azi, a redus pedeapsa la trei zeci lei amendă.

— Curtea s. II a condemnat astăzi la un an închisoare pe A. Vechsler din Piatra N., pentru faliment simplu şi escrocherie.

ULTIMA ORA

Bucureşti 13 Martie

SITUAŢIA POLITICA

Bucureşti.—Opoziţia unită a hotărît să continue campania de răsturnare. Intrunirile se vor succeda în fie care zi.

*

In cercurile guvernamentale, se confirmă ştirea, despre demersul făcut de d. Lahovari, pe lîngă d. Costenescu, demers care a eşuat cu desăvîrşire,

*

In cercurile opoziţiei, se afirmă, că guvernul nu va putea rezista şi că se va retrage în curînd, pentru a face loc unui guvern Take Ionescu.

In schimb, guvernamentalii susţin, că guvernul va merge înainte, ori care ar fi rezultatul de la Casaţie.

Comisiunea revoluţionară

Roma.—Agenţia Stefani află din Canea că comisiunea revoluţionară a ales eri 69 deputaţi pentru camera greacă.

D. Ferechide la Rege

Bucureşti.—In urma deciziei luate de comitetul executiv liberal, d. Ferechide a cerut o audienţă la Palat, pentru a expune regelui demersul făcut de d. Lahovari, şi motivele pentru care partidul liberal nu poate accepta propunerile făcute de guvern, în chestia tramvaiului.

SENATUL

Bucureşti. — Şedinţa Senatului se deschide la orele 3.

D. Cantacuzino spune că a primit o petiţiune, prin care se cere să nu se răscumpere vechile linii de tramvai, şi că a trimis petiţiunea în studiul senatului.

Accidentul din Gara de Nord

Bucureşti.—In gara de Nord, lucrătorul Gh. Oprea, în timp de pauză, îşi pregătea mîncarea, pe linia, lîngă care lucra.

Nebăgînd de seamă, el fu tamponat şi grav rînit de o locomotivă ce manevra.

Nenorocire

Bucureşti.—Pe bulevardul Elisabeta, s'a prăbuşit un zid la o construcţie, din faţa otelului princiar.

Doi lucrători au fost omorîţi.

Miscarea Circiumarilor

Bucureşti.—D. Marghiloman primind azi o delegaţie de cîrciumari, a promis să satisfacă doleanţele lor.

Mişcarea la Poştă

Bucureşti. — In Monitorul oficial de azi, a apărut mişcarea de la Poştă, anunţată acum cît va timp.

Sinuciderea din Capitală

Bucureşti.—La locuinţa sa din strada Elena Cuza, s'a sinucis azi tînărul Ion Mihailescu, încasator la ziarul „Minerva".

Cauzele nu se cunosc încă.

Manifestaţia de la Senat

Intrunirea din sala Amiciţia

Bucureşti.—In sala Amiciţia, a avut loc azi o nouă întrunire, la care au luat parte mii de cetăţeni. Prezidează d. Nicu Economu, care zice că oltenii, nu sunt oamenii vorbelor, dar a faptelor.

D. Disescu, în aclamarea generală, zice că guvernul proectase răscumpărarea vechilor linii de tramvai, ceia ce reesă clar din proectul de lege prezintat. Dacă azi şi-a schimbat părerea, aceasta o face sub presiunea opiniei publice revoltată.

Mai vorbesc d-nii Procopiu, M, Sipsomo.

D. Jean Th. Florescu, zice că ziua e hotărîtoare, căci poporul a jurat să triumfe sau să moară.

Se alege apoi o delegaţie, care să înmîneze Senatului o adresă de protestare, în potriva răscumpărărei vechilor linii de tramvai.

*

La orele 2 jum. se formează o grandioasă procesiune în frunte cu d-nii Colonel Lambru, Emil Petrescu, Economu, Jean Th. Florescu şi alţii, cari porneşte spre Senat.

Pe bulevard, mulţimea întonă Deşteaptă te Romîne.

In dreptul Senatului, manifestanţii fură întîmpinaţi de Prefectul Capitalei şi de un mare număr de poliţişti. Prefectul zise că nu va permite intrarea în Senat, de cît numai delegaţiunei.

Mulţimea protestează, unii vor să pătrundă în palat.

In acest moment un pluton de jandarmi ocupă scările, iar altul se postă în faţa mulţimei.

Mulţimea protestă cu vehemenţă şi ceru retragerea forţei armate. D. Mitilineu ceru ca manifestanţii să se retragă pe trotuarul din faţă.

In fine după multe parlamentări, armata se retrase, iar în Senat intră numai delegaţiunea, care fu primită de d. Gr. Cantacuzino.

Aceasta zise că va trimete petiţiunea în studiul secţiunilor.

Manifestanţii se 'ntruniseră din nou în sala Amiciţia, unde domnul colonel Lambru, comunică răspunsul preşedintelui Senatului.

S'au mai rostit cuvîntări, după care s'a anunţat o nouă întrunire pentru poimîne, aceasta din cauza că mîne, fiind procesul la Casaţie să nu se zică, că opoziţia face presiuni.

*

Mîne, membrii opoziţiei unite se vor întruni la cluburile respective.

O catastrofă

Viena.—Un grup de 11 patinatori cu schiuri, au fost îngropaţi azi la amiază de o avalanşă pe hochsnneeberg lîngă Viena. O persoană a fost scăpată, alta a fost scoasă moartă de sub zapadă, Soarta celorlalţi patinatori nu se ştie, dar e probabil, că au pierit cu toţii.

Meetingul din Cernăuţi

Cernăuţi.—In sala societăţii de gimnastică, a avut loc marele meeting de protestare, în potriva asaltului, pe care rutenii vor să l dea bisericei romîneşti.

Au asistat peste 10,000 de romîni, veniţi din toate părţile Bucovinei.

A prezidat baronul Hurmuzachi.

S'au rostit numeroase cuvîntări şi s'au expediat telegrame Imparatului Frantz Iosef şi moştenitorului Tronului.

S'a manifestat apoi în faţa Palatului Mitropolitan.

Protestul studenţilor bucuresteni

Bucureşti.—Studenţii bucureşteni, au trimis azi sindicatului presei din Roma, o telegramă, prin care felicită pe Suveranii Italiei că au scăpat de atentat.

Studenţii înfierînd atentatul, protestează în acelaşi timp împotriva insinuărilor lui Shunda, în potriva d-lui Tacit şi Taşcă Purcherea.

Inconsolaţii şi întristaţii Betty Bergher, Bellina şi Leon Ornstein, Jenny şi Nathan Leiner, Clara, Laura, Leon, Eduard şi Isidor Bergher, Rosalia şi Iacob Bergher, Rebeca şi Volf Goldştein, Charlotte şi Moritz Fuchs, Marie Mellis, soţie, fiice, ginere, copii, fraţi şi surori, nepoţi şi nepoate au durerea a aduce la cunoştinţa prietenilor şi rudelor încetarea din viaţă a prea scumpului lor

IOSEF BERGHER

în vrîstă de 56 ani

după o lungă şi grea suferinţă şi îi roagă să bine voiască a asista la înmormîntarea care va avea loc Mercuri 14 Martie a. c.

Cortegiui va pleca de la locuinţa defunctului strada Costachi Negri (Veche 86 la ora 1 p. m. spre cimitirul Israelit

De Vânzare sau de închiriet casa din Str. Carol Lueger (40 sfinţi) No 9 adresa Zoé Stratulat str. Păcurari 166

Recomandăm tuturor

Cărţi Literare Romîneşti din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Iarga Mat., C. Pop, Carmen Sylva, Lazu, Patrino în total 30 diferite volume Colecţia Şaraga de câte 200—300 pagini, redus, numai la 40 bani vol. în loc de un leu, contra unui mandat de lei 4 expediez franco de transport zece exemplare.

Măsurătoarea Ogoarelor pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transformarea măsurilor vechi în noi, din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picioare, etc, şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi cu aplicarea legilor agrare, de oarece cuprinde instrucţiuni, cum oricare ştiutor de 4 clase primare, poate măsura exact şi sigur, orice Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat poştal.

Codul Plugarilor Colecţie de 14 legi noui şi vechi, cu toate expunerile de motive şi formulare la unele legi, de foarte mare trebuinţă locuitorilor ţărei, cuprinde 450 de pagini pe hârtie velină, legată, şi se expediează franco după primirea sumei de 3.25.

Gramofoane Americane

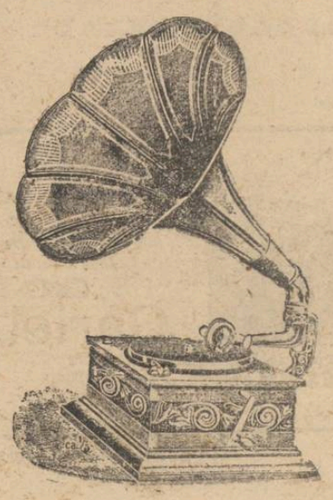

Contractînd cu una din marele fabrici de Gramofoane sunt în plăcută poziţie a oferi clienţilor mei un bun, frumos şi solid Gramofon, în felul clişeului alăturat, avînd pălnie lachiată, membrană foarte sonoră şi clară, coardă puternică şi un pedestal elegant, le vînd numai cu LEI 45 împreună cu 600 ace. Pentru d-nii învăţători, Preoţi, Primari şi secretari de comuni rurale, vînd Gramofoane şi Note plătibile în rate lunare—un sfert din sumă la facerea comandei şi restul împărţit în patru rate lunare. Zeci de scrisori de mulţumire din partea celor ce au luat Gramofoane şi note de la mine, stau la dispoziţia ori cui.

Adresaţi comandele la „Librăria Editoare"

NICOLAI A. PETROFF, Bârlad

şi la principalele librării din Bucureşti.

Cataloage se trimit gratis la cerere.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA) L. VIOLET Succesor

De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

JACQUES PAUCKER

BUCUREŞTI Telefon 3|63.—Str. Smîrdan 51

BIROU TECHNIC

SOFIA Telefon 900. Bd. Marie Louise 79

SPECIALITATE : Instalaţiuni de MORI pentru făină albă.— LOCOMOBILE şi SEMISTABILE

Heinrich LANZ cu ventile syst. Lentz şi abur supraîncălzit

— CEL MAI MARE DEPOSIT —

CU ARTICOLE NECESARE ORI-CAREI

MORI

Pînză de mătase, pînză de sîrmă platinată, de oţel, de alamă, chingă de cînepă, cupe, şuruburi, curele de piele, balata, curele de păr de cămilă, ciocane, pietre franţuzeşti „La ferté“, postamente de mori pentru mălai, uleiuri ruseşti şi americane valvolină „Meteor“, bumbac de şters etc.

FABRICI

Ţevi, accesorii de ţevi, robinete, canale, ventile muşamale, bascule ‚Garwens‘, balanţe, asbesturi, cauciucuri, furnituri cabluri de sîrmă, de cînepă, pompe centrifugale, aspirante, refulante Klingerit, placa diamant, Burgmanpackung, sorburi, fluere de aburi, sticle de nivel patent Klinger.

SAMOVARE

Balanţe de cereale

Aparate de stins incendii „PLUVIUS“

— VALŢURI DE PORUMB patent AGEKA —

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Magazinul Conservatorului

IAŞI—Strada Lăpuşneanu 32—IAŞI

— Casă de încredere, fondată în 1892 —

NOTE de MUZICA

Asortiment complect după Programa Conservatorului

Instrumente muzicale şi Accesorii

VIORI ŞI VIOLONCELE PENTRU CONCERT

Piane şi Pianine

Reprezentanţa renumitelor fabrici

STEINWEG, ROSENKRANZ

Vînzare şi în rate lunare fără acont—INCHIRIERE DE PIANE

ATELIER SPECIAL *pentru reparare de Piane şi ori-ce instrument muzical.*

PATINE CU RULETE

PENTRU SKATING

Calitate superioară—Preţuri reduse

RUCHE à Cadres mobiles Prix : 20f Gariel

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

Raymond GARIEL

2me, Quai de la Mégisserie, PARIS

GRILLAGES, etc.

Envoi franco d'album sur demande

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1543 — Joi 15 Martie 1912

Drumul la Palat

Intre Capșa și Palat!

Aici e tot miezul vieții Bucureștilor! Cine zice București, nu înțelege nici calea Griviței, nici Rahova, nici Șerban Vodă, nici chiar bulevardele. Bucureștii sînt concentrați între Capșa și Palat. Nu sînt nici 500 metri, de lungime și cu toate acestea pe această distanță întortochiată, strîmbă, îngustă la trotuare, lumea își dă coate, provincialii se întâlnesc, mondenele își agonisesc traiul. E atîta convențional în acest spațiu îngust al vieții Bucureștilor că se înșală amar cine va judeca Bucureștii după acest loc.

Și cu toate acestea aici e „tout Bukarest".

Aici e și centrul vieții politice. Ai în latura din margină clubul liberal, în latura dinspre Palat, clubul Vanicu, iar în centru ai clubul democrat. Aice se văd toți politicianii, aici se leagă toate speranțele, aici se împrăștie doliul clipei politice.

Iată de ce nu e Bucureștean să nu treacă o dată pe zi între Capșa și Palat; iată de ce nu e provincial să nu țină în căsca gura între Capșa și Palat, sporind cu sine lumea care furnică în acest furnicar monden al trotuarului.

Un singur lucru era oprit până eri să circule între Capșa și Palat; *Măria Sa Poporul*. Se făcuse un obiceiu ca Palatul să fie încunjurat cu trupe, ca așa mai de departe, prin văzduh să nu audă strigătele de Ura ale poporului.

Liniștea mormîntală trebuia să domnească la Palat, căci nu auzul era chemat să fie impresionat și să constitue un factor precumpănitor în cîntarul rațional al Coroanei, în cîntărirea evenimentelor politice.

Coroana închisă între cei 4 pereți ai cabinetului său de lucru s'a fost deprins a regula de acolo toate afacerile politice. Multe s'au făcut și s'au desfăcut de acolo! Dar de astă dată cei patru pereți ai Cabinetului de lucru al Măriei Sale au devenit un chin pentru Coroană. Guvernul d-lui Carp se folosește de acest fapt al cabinetului cu ferestrele închise ca să profereze Coroanei formule politice ce nu consună cu năzuințile actuale.

In acest cabinet închis, boerii d-lui Carp spun Regelui că boerimea are nevoe să fie aparată de Coroană. Din rîndul boerimei numai se pot recruta oamenii de stat „cari vor pune interesele Coroanei și ale statului mai pre sus de partide. De acolo se spune Coroanei că burghezia și democrația romînă sînt mari mofturi politice, căci dintr'insa nu pot eși de cît cel mult oameni de partid. Tot în acel Cabinet cu ferestrele închise i se spune Regelui că Coroana nu e vrednică de cît ca educatoare politică a țării în sporirea oamenilor de de stat și dacă până acum Coroana a lucrat *numai* cu oameni de partid, a venit vremea să lase să guverneze cu oameni de stat!

Ei bine această atmosferă de tiranizare și de torturare a Coroanei trebue să înceteze. Trebue să se deschidă ferestrele de la Palat și o dată cu razele calde și luminoase ale soarelui ce dau sănătate până și Regelui, să poată străbate strigătele de *ura*, eșite din mii de piepturi, nu ca prilej de înjosire, ci de întărire și înălțare a Regelui și prin el Dinastia.

Da, este în tradiția țării că apropierea norodului de zidurile Palatului a însemnat vremuri de rezmeriță, de răsvrătire. E cunoscută tuturor scena cu revolta făcută sub Lăpușneanu Vodă, cînd norodul adunat a cerut capul lui Moțoc. Și Vodă—spune tradiția—a îndeplinit voia norodului, căci de și proști dar, erau mulți.

Norodul azi—vorbesc de norodul politic — acele cîteva mii de cetățeni ce iau parte la viața politică a țării, elita dar politică a țării, nu mai are nevoe de a fi agresivă contra tronului. Norodul politic știe că prin cădere de acord s'a adus dinastia străină spre bunul mers al trebilor din lăuntru, stricate de urile și intrigile boerești. Această dinastie ni e dragă, căci ni e necesară.

Prin ferestrele deschise ale palatului, pe razele de soare să se ducă strigătele calde ale norodului politic—acea opinie *rațională*, de care vorbesc boerii — că norodul strigă *Ura* și Trăiască Măria Sa, chiar cînd are a cere dreptate de la Măria Sa.

Dreptate!

Prin ochii guvernului și a celor ce n cunjură cu lingușire pe Măria Sa, adeseori se întunecă dreptatea; și norodul știe că Domnul are totdeauna mintea luminată și înțeleaptă, dar nu face uz de dînsa, din cauza celor ce-l înconjoară.

Până la D-zeu te mănîncă sfinții; și cînd norodul vrea dreptate se duce cu pieptul deschis și înaintea lui Vodă.

Azi guvernul Măriei Sale a greșit țărei și Coroanei. O mînă de oameni ajutați de Coroană au pus mîna pe țară. Țara nu mai poate suferi un asemenea guvern, căci prin legile sale provoacă țara la desordine; iar prin procedeurile sale își bate joc de Coroană și de Constituție.

Norodul politic vine acum și prin mase compacte face să se auză la palat cererile sale. El o spune tare și puternic prin grandioasele sale manifestări de supunere și respect Coroanei.

De unde până eri drumul la Palat era închis unor asemenea cereri, corona din a ei inițiativă și spre a protesta contra sechestrului ce a pus pe sine guvernul Carp, a lăsat să i se treacă pe sub fereastră norodul politic. Și Regele a stat la fereastră, a privit, a auzit aclamările, și s'a înviorat, văzînd cum foștii sfetnici ai săi, foștii înalți demnitari ai statului, fruntașii țării, au trecut în liniște și măreț, au strigat Ura cu frenezie, pentru a arăta Coroanei că țara e însetată după dreptate.

Dreptate, Măria ta; dreptate și legalitate; pe dreptate și lege se întăresc norodele și se sprijină puterea Coroanei.

E primul exercițiu ce norodul face cu drumul la Palat. Mîne va fi și mai majestoasă manifestația, căci mîne și Casația va spune că guvernul Carp a călcat legile prin ura și setea lui de răzbunare.

Gh. Ghibănescu.

Eșirea banditului

Cine a urmărit, astă vară, peripețiile afacerei Pantelimon, a putut observa că banditul pripășit prin codrii Neamțului, avea, între alte plăceri, și pe'acea de a sta de vorbă, cu oameni mari—la distanță.

Banditul pripășit la ministerul de interne, unde operează ca în codrii Hertei, are și el plăcere să stee la vorbă cu oameni mari—tot la distanță, fiind-că n'are chip să se apropie de ei.

Fiind-că nu se poate apropia de ei, banditul a pus la cale o scenă fantezistă; cu ajutorul unui politician în plină decadență morală, banditul a înscenat o întrebare și a răspuns la dînsa.

Răspunzînd, a stat de vorbă, la distanță foarte mare, cu d. Take Ionescu, cărula banditul a avut prudența să nu-i citeze numele, spunînd: „se profită de setea unui om nebun după putere, care în fuga lui după această putere, nu vede abizurile, care, la fie care moment, se deschid sub picioarele lui..."

Exact sistemul Pantelimon. Și ei avea specialitatea de a injura oamenii mari, fiind-că și el era concurent la șefia bandiților și se credea persecutat.

Nimeni nu persecută pe banditul de la interne. Liber este să ieo șefia partidului conservator, liber este să încurce înainte lucrurile, liber este să bată la ușile celor „nebuni după putere" ca să salveze situația, pentru ca după ce a fost refuzat, să tocmească pe Scorțescu să pună întrebări, pentru ca el banditul—să răspundă la ele—injurînd.

Dacă am relevat ieșirea banditului și contra partidului liberal și contra partidului și șefului nostru—am făcut-o pentru două motive: pentru a arata că mîna dreaptă a banditului este Scorțescu de la Iași—pe care d. Carp a voit să-l aresteze — pentru a arata apoi halul guvernului din care face parte banditul.

Guvernul acesta a cerut iertare în cursul săptămînei trecute, ambelor partide de opoziție: a propus împăcarea democraților—și a fost refuzat; a propus împăcarea liberalilor și larăși a fost refuzat.

Iar ca epilog, vine banditul, arătînd că partidul liberal nu poate veni la putere, fiind compromis pentru multă vreme; că d. Take Ionescu este un om care „umblă nebun după putere".

Constatăm tragedia ce se petrece în partidul de la putere și subliniem faptul, că s'a ajuns la tovărășia Scorțescu—Marghiloman, pentru a injura trivial—în desperare de cauză.

ESCROCHERIA

Mașinele de vot din dealul Mitropoliei și de pe bulevardul Academiei — merg strună. Indiferent de importanța legii, ea este votată cu aceeași impasibilă inconștiență.

Senatul a votat legea instrucției superioare. Raportor Găvănescul, orator dr. Bogdan: o adevărată crimă. S'a votat o lege făcută de un chimist, socotită de un avocat—pentru a deschide porțile Universității escrocheriei junimiste, pentru a dărui catedre cum se dăruesc bilete de liber parcus.

Nici Universitatea din Iași, nici cea din București n'au voit această lege. Dar o vrea d. Arion, avocatul, ca să-și poată da o catedră lui și să dee catedre altor somități la fel.

Domnul Arion a avut prilej să concureze la o catedră — n'a făcut'o; a fost prilej să fie decretat somitate științifică—dar nimeni nu s'a gîndit la el—fiind-că nu este.

Ca să devie profesor el—ministrul—și alții la fel, a operat, cu ajutorul comisiei delegaților, o escrocherie, care, dacă nu s'ar fi petrecut, în familie, la Senat. ar fi mers direct la judecătorul de instrucție.

Fostul articol 117 din primul anteproect, făcuse, precum se știe, zarvă mare și fu respins de ambele Unirersități. Articolul era privitor la „somitățile științifice și cari puteau intra la Universitate, în baza unui fel de passe portout „științific".

Ca să potolească zarva, ministrul stărui la comissa delegaților să suprime acel articol 117 și el a fost declarat suprimat.

Dar același articol fu pus sub alt numă—79—și iată o escrocherie în toată forma operată în favoarea „somităților științifice".

Colegiul universitar din Iași, care a protestat contra încercării de a introduce, în Universitate, marfă de contrabandă, are datoria să nu lase ca escrocheria să devie realitate.

Proiectul încă n'a fost votat și de Cameră așa că pungășia—nu-i putem zice altfel—au este încă de înlăturat. Ministrul, însă, rămîne cu pecetea de escroc și credem că o va purta cu ușurință, ca ori ce junimist ce se respectă.

TRAFICURI

Misiți la primărie, la prefecturi, la administrația financiară, la eforie, la toate instituțiile publice din Iași. N'ajungea atît. Acum se dă flămînzilor și bilete de liber parcurs, dus și întors, de clasa I, la București.

Aceste bilete se vînd, pe prețuri mici de către chelnerii unei cafenele din Iași, care au fost însărcinați cu asemenea fraude, de către stimații detentori de bilete.

S'a făcut anchetă, bilete au fost găsite, la chelneri, emise pe numele unui funcționar de la Camera de Comerț, unui alt funcționar de la gară—ambii înjurători la gazeta aristocrată locală.

Faptul nu va avea nici o urmare. Incetat-au oare să mișune, la primărie nenorociții, care trăesc din misitii ordinare? Sau pusu s-a capăt stăruitorilor de pașapoarte? Vorbitorilor pentru tolerarea caselor de prostituții în centrul tîrgului?

Vasta bandă de trîndavi, de viețuitori pe degeaba, există, în plină floare, sub actuala administrație a Iașului.

Cine nu vrea fură și toți vor să fure. Ca să menție intactă banda, ca să nu se producă defecțiuni—se tolerează tot soiul de misitii, se impune lumea la biruri indirecte, cad ca ploaia biletele de liber parcurs—pe care le vînd chelnerii ca mandatari ai „boerilor".

Cînd regimul acesta va fi isprăvit opera sa de asanare, va fi nevoie, la Iași, ca și aiurea, de înființat posturi suplimentare de judecători de instrucție și un penitenciar suplimentar.

Se fură groaznic. Se fură cu nemiluita, sunt grăbiți să fure căci, la fie cere pas onorabilii văd moartea regimului, văd imposibilitatea de a prelungi o stare, care se ceartă cu codul penal.

Administrația nu crede de cuviință să pună capăt tuturor traficurilor, fiind-că ea este protectoarea lor, ea singură este complice, prin tolerare, a tuturor abuzurilor ce se petrec la toate instituțiile.

Primari, prefecți și ceilalți, vor da cont într'o zi de introuarea regimului abuzului și furtului—dar pînă atunci se va abuza, se va fura.

Pînă atunci vor fi misiți la ușile primăriei și vor face parte din bandă—chelnerii din cafenele.

Domnul Carp n'a reușit să zidească o mică Germanie la gurile Dunării, cum i-a proorocit-o un zeflemist. Dar felul seu de a guverna—va avea de rezultat, că urmașii la guvern, vor trebui să dispue zidiri de pușcării.

Asta da.

Intre o declarație și lege

Guvernul, cînd a depus proectul de lege prin care comuna București cerea un împrumut de 30 milioane lei, argumenta atît în expunerea de motive cît și în textul expres al legii, la unul din articolele sale, că o mare parte din articolele sale, că o mare parte din aacest împrumut va servi la răscumpărarea actualelor linii de tramvae, cum și la electricizarea lor.

Se vorbia chiar că un început de tratative s'au făcut cu Allard, în ceia ce privește răscumpărarea liniilor actuale de tramvae; ba se fixa că suma alocată pentru această răscumpărare ar fi de 11 millioane.

Toată lumea s'a întrebat cu drept cuvînt; de ce graba în răscumpărarea și electricizarea actualelor linii cu cai, cînd peste 4 ani toată rețeaua actualelor linii de tramvae, se sfîrșește.

In dosul acestei grăbite afaceri se ascundea o îndoită intenție: întâiu să îngreueze soluția tramvaiului aflîndu-se în fața unui fapt împlinit, și societatea S. T. B. să nu poată ajunge la scopul său de a-și vedea tramvaiele sale umbînd; al doilea, să dea prilej la un consorțiu de misiți à la Toncescu să mai pape ceva parale din această transacție

Motivul al doilea era mai puternic ca cel dintâiu, și cei ce țipau pe tema afacerilor patriotice nu se sfiau de a face afaceri *oculte* în dosul legilor de transacție.

Ar fi fost o îndoită greșală din partea guvernului, căci dacă la făptuirea legii mai aveau scuza motivelor morale, aci la legea împrumutului orașului București n'aveau nici măcar scuza afacerilor patriotice...

Ei bine; la cea dintâiu mișcare a Capitalei, care a cerut tramvaie romînești; și la cea dintâiu manifestare făcută la Cameră, ministrul de Interne palid și alb la față ca plastronul cămașii sale s'a sculat și a declarat că nu e nimic adevărat din cele ce se colportează prin ziare, că Primăria comunei București va răscumpăra actualele linii de tramvae.

După cum s'a găsit un deputat sinucis odată să pună întrebare, s'a găsit și un ministru mincinos care să pledeze legea votată de parlament.

Declarația d-lui Marghiloman nu face două parale. Ministrul de Interne s'a făcut a uita textul legii votate, numai ca să oprească mișcarea Capitalei. Dar toți știu că nu vorba unui ministru e promulgată de Rege în Monitor, ci textul expres al legii; ori legea cuprinde că o mare parte din împrumut va fi alocată la *electricizarea actualelor linii*, după ce se vor răscumpăra de la Allard.

Eri în delegația primită de președintele Senatului, d. Gh. Gr. Cantacuzino a afirmat că va face totul ca declarațiile d-lui ministru de interne să fie respectate.

Că Nababul a spus o gogonată mai merge; dar legea e lege, votată și promulgată și declarația unui ministru nu constitue o jurisprudență în materie de lege și pentru a face să se prevaleze față de o lege.

Vădit lucru că de frică d. Marghiloman a dat îndărăpt și în această afacere, expunînd comuna București la o serie de demonstrații ostile, în ziua cînd potrivit legei va păși la pactul de răscumparare ai actualelor linii de tramvae.

* * *

Obligativitatea adolescentului la școală

IV

Principalele dispozițiuni ale proectului de lege prusian, relativ la obligativitatea învățămîntului complimentar se poate rezuma astfel:

Orice comună cu 10000 locuitori este obligată a fonda și a întreține pentru tinerii sub 18 ani, o școală complimentară. Aplicarea acestei legi tinerilor lucrători este facultativă, dar comunele pot să o facă obligatoare. Aceasta rămîne la apreciarea lor. Comunele mai mici de 10000 locuitori, nu sunt obligate de a organiza acest învățămînt, dar pot deasemenea s'o facă și să pronunțe chiar obligativitatea postșcolare pentru ambele sexe.

Mai multe comune vecine a căror populație este de 10000 locuitori cel puțin se pot grupa pentru a constitui o unitate în vederea aplicării acestei legi.

Sunt obligați să frecventeze timp de 3 ani școalele complimentare toți tinerii mai mici de 18 ani, ocupați în serviciile publice sau private, a comunelor sau a grupelor comune.

Elevul care după trei ani și a cîștigat cunoștințele pe care trebue să i le dea școala complimentară, va trebui să continue cursurile până la vrista de 18 ani împliniți.

Sunt dispensați de a urma aceste cursuri complimentare, cei cari urmează sau cari au urmat altă școală, adică, o școală complimentară din altă parte, o școală t e c h n i c ă, etc. cu condiție că învățămîntul dat de aceste instituții să fie recunoscut, de către administrațiunea școlară la nivelul, cel puțin celui al școalelor obligatoare. De asemeneă sunt dispensați cei cari probează că posed cunoștințile ce cursurile postșcolare au de scop a le răspîndi, cei cari în sfîrșit, din cauza unei infirmități fizice ori intelectuale nu pot asista la cursuri.

Lipsa de lucru nu dispensează pe tineri de a urma cursurile.

Invățămîntul complimentar cuprinde pentru fie care elev 240 de ore de clasă pe an, împărțit în general pe 40 de săptămîni, adică cîte 6 ore pe săptămînă. Acest număr de ore însă poate fi mărit sau micșurat cu autorizația administrației școlară până la 160 ore pe an.

Orele în care trebue să se ție cursurile complimentare sunt fixate de către consiliul uniunei comunelor. Ele trebue să fie cuprinse între 7 ore dimineața și 8 ore seara, adică în limitele extreme ale activității tinerilor în ateliere sau magazii.

Nu trebue să se ție cursuri Duminica și sărbătoarea.

Acelaș elev nu trebue să urmeze mai mult de 4 ore de clasă în aceiași după amează. Abateri de la această regulă vor putea fi acordate pentru motive serioase de către consiliul școlar.

Funcționarii sunt ținuți a face cunoscut, această lege, acelor din lucrătorii lor, care îi privește, de a le da orele de libertate necesare pentru ca frecventarea să fie exactă și regulată. Cel ce calcă aceste dispoziții este pedepsit cu o amendă de 20 mărci sau cu trei zile de închisoare.

Pentru comunele în care această organizare prezintă, pentru un moment dificultăți, se acordă un răgaz de maximum 6 ani. Ele vor primi ajutoare de la Stat ca și în trecut.

Aceste sunt dispozițiile principale ale proectului. El a fost discutat in Landtag-ul regatului Prusiei și i s'au adus cîteva modificări în ceia ce privește îndeplinirea legei.

Reichstag-ul a votat de asemenea o revizuire a legei industriei Gewerbeardnung, care cuprinde inovațiuni de o mare importanță. Mai întâi comunele sau gupele de comune sunt autorizate a face obligătoare frecventarea școalelor complimentare până la vrista de 18 ani, atît pentru băeți cît și pentru fete.

Comuna care nu va fi luat măsuri spre a face obligătoare și efectivă în-

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele poaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debili tăţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

s

trucţia complimentară va fi deferită autorităţii administrative imperiale, care o va sili să şi împlinească obligaţiile.

Această lege va intra în vigoare la 1 Aprilie 1912.

Am stăruit asupra acestei reforme şcolare din Germania, nu pentru că aş dori să o văd realizată în ţara noastră, aşa cum este ea acolo. Aceasta nu s'ar putea de cît ţinînd samă de multe împrejurări. Dar pentru a arata însemnătatea mare ce se pune în Germania, pentru răspîndirea culturei primare superioare pentru masele adînci ale populaţiunei şi nu numai pentru o elită de funcţionari.

Pentru a arata apoi, că pentru a trage folose din instrucţia complimentară, trebue prelungită obligativitatea şcolară pînă la 17 sau 18 ani, cum caută să se prelungească în ţările în care această obligativitate nu este impusă prin lege, cum e de pildă în Franţa şi Anglia.

Pentru a arata în fine, că modul acestei probleme nu sunt chestiunile de amănunt, ci obligativitatea sau neobligativitatea numirii cursurilor. In ceea ce priveşte chestiunile de amănunt trebue ţinut samă de împrejurările locale ale regiunilor unde se organizează cursuri complimentare. Fiindcă acele regiuni sunt agricole, altele desvoltă anumite ramuri industriale, cursurile complimentare vor trebui să ţină seamă de aceste împrejurări, pentru ca să poată preveni nevoile culturale ale locului.

C. V. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Muzee ungureşti

Statul maghiar a destinat nu mai ştim ce sumă—o fabuloasă sumă în tot cazul—pentru crearea unui muzeu „Jokai". Ungurii îşi adoră scriitorii; ungurii sunt patrioţi, sunt naţionalişti în înţelesul şovinist al cuvîntului.

Dar cum poate o naţiune care-şi respectă şi îşi slăveşte atît de mult literaţii, cugetătorii şi luptătorii să stimeze atît de puţin pe ai altor naţiuni şi să nu cunoască scrupulul, cruţarea ori indulgenţa faţă cu luptele, cu sforţările naţionale ale unor scriitori cari—la rîndul lor—întrupează aspiraţiile, geniul unor popoare culturale?

Cazul lui Octavian Goga, astăzi în celula unei închisori din Szeghedin, este exemplul viu al acelui şovinism—şi al contrastului între dragostea de cultură şi între prigonirea libertăţii de a scrie şi a gîndi pentru toţi.

Reflecţiile ni le suggerează cetirea celei mai recente inspiraţii a poetului Goga, în temniţa unde ispăşeşte „crima" de a fi visat o zi de mîntuire a neamului său:

Cînd l'au închis după zăbrele
Şi paznicii l'au petrecut,
L'au despoiat de toate cele,
De tot sărmanul lui avut...

L'au dus aşa 'ntre răzvrătiţii
De după zidul fără glas,
Dar şi-au uitat nenorocţii
Că gîndurile i au rămas.

Nebănuitul lor tezaur
Nebunii 'ntreg i l'au lăsat
Şi 'n giulgiu lor tivit cu aur
El sufletul şi-a 'mpresurat.

Zadarnic bate din aripă
Şi 'n goană moartea-i dă fiori,
Zadarnic huhurezii ţipă
Din turla negrei închisori.

In mîndră vraje se desfată
Ungheru 'ngust şi nevoiaş
Şi-i o grădină fermecată,
Chilia de puşcăriaş....

. . . . . .

Ce frumoase sunt strofele poetului ungur, Petöfi, traduse de Octavian Goga: ce frumoase pagini de luptă şi de avînt sunt faptele semeţului poet, pe altarul marilor jertfe pentru patrie!

De aceea ne vine greu să înţelegem că în temniţa de la Szeghedin un poet ca Goga îşi ispăşeşte elanul tinereţei şi iubirea de neam—suspinînd versuri ca acele de mai sus, din porunca statului maghiar...

Cînd se va întemeia muzeul istoric al şovinizmului ungaresc, vom avea interesante contribuţiuni istorico-artistice pentru îmbogăţirea şi decorarea lui.

Rodion

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Strălucitul meeting romînesc în chestia bisericească

Peste 10,000 participanţi.—Cuvîntări entuziaste.—Manifestaţiile la preşedintele ţării şi Mitropolit.—Plecarea.

Cernăuţi, 12 Martie. — Astăzi a avut loc în localitate marele meeting romînesc în chestia bisericească, meeting despre care am comunicat la timp. Au luat parte peste 10,000 de participanţi cari au sosit cu trenuri separate.

Precis la orele 2 p. m. d. baron Eudociu Hurmuzachi, deschide seria cuvîntărilor.

In mijlocul unui entuziasm desăvîrşit d-sa rosteşte următoarea înălţătoare cuvîntare:

Fraţilor Romîni!

„Vă salut şi vă mulţumesc din toată inima că v'aţi adunat în număr aşa de mare în momentul acesta atît de vajnic şi de mare cumpeneală, în care biserica noastră strămoşească ne cheamă să stăm întru ajutorul ei. Fiţi demni de această nobilă chemare şi iscăliţi cu toţii memoriul pe care-l vom înainta Majestăţii Sale Impăratului, şi prin care cerem cu toată insistenţa despărţirea diecesei. Nu mai putem continua să fim împreună cu Rutenii, din cauză că dînşii urmăresc o politică de nimicire contra noastră.

Continuînd, d-sa descrie amănunţit originea bisericei din Bucovina, arătînd cu date de prin secolul al 14-lea că această biserică a fost pur romînească.

D-sa termină inimoasa-i cuvîntare în aplauzele furtunoase ale mulţimei.

După aceea, d-sa propune de a se trimite telegrame de localitate Impăratului şi prinţului moştenitor, propunere care se primeşte cu strigăte: „Trăiască Impăratul", „Trăiască poporul romîn", „Jos rutenii venetici".

Se citeşte apoi telegramele de aderenţă din partea persoanelor cari n'au putut participa. Mare însufleţire a produs telegramele de aderenţă ale deputaţilor Simionovici şi Isopescu-Grecul.

Al doilea orator care urmează este d. deputat Darie Popovici, un distins orator care face mîndrie neamului din care face parte.

Iată o parte din cuvîntarea d-sale:

Poporule romîn!

Mihnit pînă în adîncul sufletului de cea mai uriaşă apăsare ce poate s'o întîmpine un popor în viaţa sa de mii şi mii de veacuri, poporul romîn din Bucovina v'a trimis din toate colţurile acestei ţări, din munte şi de pe şes, pentru ca să vă împliniţi cea mai sfîntă datorie faţă de neam şi de sfînta sa biserică. Nici odată n'a pătruns la porţile inimilor noastre glasul acestei sfinte dorinţi cu atîta tărie şi putere ca astăzi cînd ne aflăm strînşi în această memorabilă adunare.

D sa a fost des întrerupt de mulţime cu strigăte de „Jos rutenii"! „La Galiţia torbarii"! „Trăiască poporul romîn"! etc.

Continuînd, d sa pledează pentru despărţirea diecesei, descriind pericolul mereu crescînd al rutenilor.

Entuziasta cuvîntare a d lui Popovici a produs un efect excelent asupra adunării a cărei însufleţire începuse a deveni un delir.

La sfîrşitul cuvîntării s'au făcut ovaţiuni entuziaste oratorului.

După d-sa, urcă tribuna primarul din Dorna, ţăranul Forfotă, care cu un puternic glas, care spintecă văzduhul a ştiut să-şi cîştige de la primele cuvinte atenţia generală.

D-sa după ce arată pericolul rutean îndeamnă poporul să lupte alăturea cu fruntaşii lui pentru scoaterea „din borşul romînesc" a „tăriţelor ucraine".

La sfîne, în aplauzele generale d-sa doreşte înfăţişarea tuturor elementelor romîneşti în jurul drapelului naţional al poporului romîn.

D. profesor universitar Dr. V. Gheorghiu dă apoi citire memoriului care urmează a fi înaintat Imparatului, care se primeşte cu aclamaţiuni.

După aceia se alege un comitet în frunte cu bar. Hurmuzachi care urmează să plece la Viena pentru a preda memoriul împăratului.

La orele 4 p. m. întrunirea ia sfîrşit formîndu se un impozant cortegiu, care în cîntece naţionale se îndreaptă către palatul ţării. Ajunşi acolo o delegaţiune se preziută şefului ţării, pentru a-i preda rezoluţiunile meetingului.

Preşedintele ţării dorind să se convingă personal de numărul participanţilor a eşit pe balcon. Mulţimea zărindul a întonat imnul austriac în semn de loialitate la adresa tronului.

După mai multe aclamaţiuni la adresa Imparatului impozantul cortegiu porneşte înspre reşedinţa mitropolitană unde aceiaşi delegaţiune a prezentat mitropolitului o adresă a adunării prin care poposul roagă pe Excelenţa Sa să intervie la monarh ca drepturile romînilor să fie respectate, asigurîndu-l tot odată de sprijinul întregului popor romîn.

Cu aceasta s'o încheiat impozantul meeting, care a dovedit odată mai mult că conştiinţa naţională a poporului romîn încă trăeşte.

Acest eveniment ne-a dovedit că entusiasmul poporului romîn e mare şi că e pe deplin conştient la drepturile sale.

Rămîne numai ca fruntaşi să ştie să-i conducă conform cu aspiraţiunile lor.

Seara la orele 11, delegaţii din provincie au părăsit Cernăuţul de asemenea cu trenuri separate. Despărţirea a fost însufleţită de un entuziasm covîrşitor.

In curînd comitetul de acţiune se va întruni spre a hotărî data cînd delegaţiunea aleasă urmează să plece la Viena pentru a preda Imparatului memoriul votat de meeting

Şi în speranţa unei apropiate rezolvări a chestiei bisericeşti, romînii din Bucovina aşteaptă cu încredere fericita zi cînd vor fi eliberaţi de sub influenţa dezastruoasă a slavismului cotropitor.

Gama

Litere-Ştiinţe-Arte

Un concert.—Am anunţat că agenţia „Thalia", a pus în vînzare biletele pentru concertul tenorului José C. Aratt, în seara de Vineri 16 Martie. Artistul e consacrat la Monte Carlo şi în alte centre mari europene.

Serata are următorul bogat program:

I

1) Scudere—Serenade——José Aratt. 2) List—Polonaise——Theodor Fuchs. 3) Lalo—Aubade (din op. Roi d'Is.—Massenet—Romance — — José Aratt. 4) Berlioz. L'enfance du Crist.—J. Aratt. 5) Th. Fuchs—Impromptu— —Autorul. 6) O Spirescu—De departe— C. Linaru —Prinde mi-te-aş—J. Aratt.

II

7) Mendelsohn—Winterlied—J. Aratt R. Hahn—Mai—J. Aratt. 8) Chopin—Balade—T. Fuchs. 9) Rene Esclavy—Les yeux—J. Aratt.—Gaston Seltz—Q'importe—J. A.— 10) Leoncavallo—Matinata—J. A.—Pucini—Tosca—J. A. 11) Th. Fuchs—Rapsodia II—T. Fuchs. 12) Caudela—Fără număr şi Rugăminte —Jose Aratt.

*

Reprezentaţiile de beneficiu aranjate de artistul Vlad Cuzinski pentru primele zile de paşti şi de cari am vorbit eri, se dau cu spectaculoasa piesă postumă a lui Lew Tolstoi: „Cadavrul viu", în 12 tablouri şi cu muzică.

*

In Idria, cunoscutul oraş al argintului viu,—aproape de Triest—s'a format un corp de pompieri compus numai din femei.

Dacă au... argint viu în vine, nu e de mirat că n'au astîmpăr.

*

Alături de marele eveniment al instaurărei Republicei în China, istoria se va ocupa de sigur şi de ultima Impărătească-văduvă a marelui imperiu. Domnia ei agitată şi figura ei de femee vicleană, crudă cîteodată, dar cu adevărat măreaţă în simţul ei de stăpînire e descrisă cu ajutorul documentelor oficiale, a memoriilor secrete şi a corespondenţilor private, într'un volum apărut de curînd la Hachette (Tseu-hi, par J.-O. Blaud E. Backhouse).

Scrierea aceasta e plină de atracţii pentru noi Occidentalii şi e împodobită cu fotografii curioase.

*

In Leipzig a apărut o revistă nouă: „Der lose Vogel" (Pasărea în libertate) ale cărei articole sunt toate anonime. Ca explicaţie redactorii asigură că sunt „un mic grup de scriitori, cari vor să afirme mai mult importanţa subiectelor ce le tratează spre deosebire de acea prea mare accentuare a personalităţei cu care se îngîmfă unii.

Ei mai protestează şi împotriva artei populare şi a fraseologiei unor anumite cenacle.

*

Libraria Germană exportă, în cifră medie, pe fiecare an cărţi pentru o sumă de cincizeci milioane mărci. Dintre principalele state europene: Austro-Ungaria cumpără de 20,850,000, mărci. Elveţia de 6,840,000, Rusia de 4,827,000, Franţa de 2,544,000, Anglia de 1,515,000, Italia de 992,000 şi Spania de 189,000 mărci.

Producţia cărţilor, depăşeşte în Germania, pe cea a tuturor celorlalte ţări civilizate la un loc. Anume: 30,000 volume, 13,000 reviste periodice şi 8000 ziare zilnice.

*

STRUNA ZILEI

LICITAŢIA LUGUBRA

Nu s'a prezentat nici o ofertă la licitaţia pompelor funebre.

Ziarul.

In aşa împrejurare
Amatori nu se arată,
Licitaţia, îmi pare,
Că va fi.. înmormîntată.

INFORMAŢII

Hârtia mai scumpă ca mai înainte.—*Se ştie, că în urma destăinuirilor ziarului „Dimineaţa", că fabricele cartelate de hârtie jupoae publicul vînzînd cea* **mai proastă hârtie** *de gazete cu 50 bani kilo, pe cînd la Cernăuţi găseşti cea* **mai bună hârtie** *de gazete cu 30 bani, d. Carp a ameninţat fabricele, că va scădea vama la hârtie, dacă nu vor reduce preţul. Fabricanţii, după cîte-va zile de reflexiune, au găsit mijlocul să înşele şi pe d. Carp şi publicul.*

După ce au cerut şi obţinut alte avantaje de la Stat, pe lîngă multe cîte au, s'au decis a reduce preţul de la 50 la 42 bani kilogramul de hârtie plană pentru iurnale In realitate, însă, n'au redus **nici un ban,** *ci din contra* **căştigă încă mai mult ca înainte.**

Iată trucul ce întrebuinţează:

Inainte de nouile avantage obţinute vindeau cu 50 bani kilogr. şi dacă se aducea deodată o cantitate de 2000 lei acordau 4 la sută rabat şi cînd se achita factura după 30 sau 45 zile, mai acordau încă o altă reducere de 4 la sută ceea ce face 8 la sută sau 42 bani kilogramul.

Astăzi în urma alarmei date de „Dimineaţa" şi în urma colosalelor avantage obţinute de la d. Carp, ei vînd hârtia cu 42 bani kilogramul, cu condiţiune: să se aducă deodată o comandă de 2000 lei şi să se trimeaţă un acont de 500 lei, iar restul de 1500 lei onorabilii îl ramburseazâ, aşa în cît înainte se avea hârtia tot cu 42 bani kilogr., astăzi însă graţie avantagelor ce li-au dat cu atîta uşurinţă d. Carp, hârtia costă tot 42 bani, dar plata se face nu după 30—45 zile, ci imediat.

D. Carp a fost tras frumuşel pe sfoară, dar bieţii editori de grzete, cari luptă cu enorme greutăţi plătesc hârtia încă mai scump.

Interview cu d. Badareu.—Cetim în *Viitorul:*

D. A. A. Badareu, fost ministru, la rugămintea noastră a bine-voit a expune în cîte-va cuvinte situaţia de azi în următorii termeni:

— Nu vezi enervarea de azi a spiritelor? Ceeace vezi este numai o reflecţie a stărei reale anormale, în care ne găsim. Şi situaţia este cu atît mai gravă că pînă şi guvernamentalii sunt enervaţi.

— *Dar situaţia guvernului?*

— Ea este şi mai gravă. S'au format două blocuri în sinul guvernului: blocul Carp-Marghiloman şi blocul Maiorescu-Filipescu. Şi azi s'a produs o ciocnire între aceste două blocuri.

— *Unde?*

— In consiliul de miniştri, unde s'a discutat asupra împrumutului de 30 milioane al Comunei Bucureşti şi cu această ocazie s'a imputat d-lui Marghiloman, că face lucruri atît de grave, fără să consulte consiliul de miniştri şi că angajează guvernul şi partidul în cestiunea tramvaiului, fără avizul consiliului de miniştri.

— Eu cred, continuă d. Badareu, că dacă sentinţa de azi a Curţii de Casaţie va respinge recursul d-lui Marghiloman, cele două blocuri din guvern se vor ciocni imediat.

— *Şi rezultatul ciocnirei?*

— Rezultatul ciocnirei va fi căderea guvernului, apoi o ultimă încercare de a se forma un guvern de tranziţie sau...

— *Sau?*

— La aceasta nu pot să-ţi răspund azi. Credinţa mea este, că zilele acestea guvernul va trebui să cadă. Ce va veni pe urmă....

Tenorul ARATT

Aseară am avut prilejul şi norocul, să ascult pe tenorul „Aratt". Un tînăr simpatic, modest, fără fumuri de mare artist. Nu se lasă rugat, spre a satisface dorinţa ori curiozitatea ori cui, de a-l asculta cîntînd cutare ori cutare altă bucată de muzică.

Şi ştie atîtea, şi aşa ştie să le cînte, tînărul acesta, şi pune atîta căldură şi sinceritate în cîntecul său în cît nici nu se poate să nu te cuprindă şi să nu te farmece versul său. O voce simplă, sigură, sonoră, caldă, fără nici un artificiu, un timbru metalic dar dramatic o frazare clară şi un colorit de artist, corespunzător textului şi muzicei, iată ceia ce m'a impresionat puternic în cîntecul lui Aratt.

Ne-a cîntat: „Mai" de Nequaldo Hahn şi ne-a făcut să simţim delicată suavitate a primăverei; din „Le roi d'Is", al lui Ed. Lalo şi L'enfance du Christ" al lui Hector Berlioz, punînd atîta căldură cumunicativă în prima şi atîta credinţă curată şi duioasă în minunatul „Aleluia" cu care se încheie bucata a doua; apoi „e lucevan le stelle" a lui Puccini, pe care a rostit-o mai frumos şi mai clar şi mai emoţional în limba franceză, probabil fiindcă ie elev al şcoalei franceze, deşi *a cîntat o tot atît* de exact şi de original şi în limba italiană; apoi „Siciliana" a lui Mascagni, cu atîta siguranţă şi cu atît elan adevărat, că presimţi şi întrevezi în prologul acesta, drama sguduitoare ce urmează şi a încheiat cu aproape întreg actul I din „Manon", a lui Massenet, spre a ajunge la visul lui Des Grieux:

„En fermant les yeux je voi... La bas...
Une humble retraite,
Une maisonnette,
Toute blanche, au fond des bois".

Făcînd să vibreze toate coardele sentimentelor delicate şi a deliciului sufletesc, cari cuprind pe toţi cei ce ascultă delicioasa muzică a lui Massenet. Frazare sigură şi o repet, adegnată textului şi ideei muzicale, expresivitate, căldură comunicativă, forţă unde trebueşte numai, delicateţe întotdeauna, iată caracteristica tenorului Aratt. Toţi cei ce am auzit: „Mais le bonheur est passager, Et le ciel l'a fait si leger" ne-am dat numai de cît samă de talentul, priceperea şi valoarea lui Aratt.

Hotărît lucru, ie artist în toată puterea cuvîntului, bine înzestrat şi ca fizic şi ca voce, posedînd şi ştiinţa muzicei şi puterea de a-ţi suggera ideile şi sentimentele muzicale al căror interpret este. „Arat", ie unul din marii noştri cîntăreţi, pe care nu putem de cît regreta, că nu-l poate aprecia în amploarea lui artistică, de cît străinătatea.

Imi închipuiesc că Iaşul muzical, se va grăbi să-l asculte la concertul ce dă Vineri 16 Martie c., în sala Teatrului Naţional. Desigur că toţi iubitorii de muzică adevărată şi de talente romîneşti de valoarea lui Arat, îl vor aprecia la justa sa valoare. Fiindcă am avut însă norocul şi prilejul să-l ascult fără decorul şi pretenţiunea scenei şi fiindcă m'a făcut să trăesc clipe minunate, sînt mulţumit că o pot scrie fiindcă nu i-o pot spune şi am credinţa că Iaşul intelectual şi muzical i-o va spune mai eloquent.

O. A. Teodoreanu

A apărut de sub tipar şi se află de vînzare la principalele librării din ţară „Cuzeştii", studiu istoric de Gh. Ghibănescu, profesor în Iaşi.

Lucrarea cuprinde: Un studiu istoric asupra aşezărilor din vechi de pe valea Elanului, la Fălciu, vale care are pe dreapta 16 afluenţi şi pe unul din aceşti afluenţi ai Elanului vine aşezat satul Bărboşii, care a devenit moşie Cuzască încă din 1774, prin căsătoria lui N. Cuza pitar cu Nastasia, fata lui Vasile Adam paharnicul.

In a doua parte se schiţează viaţa şi faptele principalilor membri ai familiei Cuza, începînd cu Cuza visternicelul de sub Vasile Lupu din 1638, apoi se face biografia lui Dumitraşcu Cuza, străbunul tuturor Cuzeştilor.

Pentru ilustrarea celor scrise despre Cuzeşti se dă un „arbore genealogic" al familiei Cuza, intregit şi complectat după acte publice şi private.

Studiul ocupă 274 pagini, ca anexe s'au dat peste 280 documente, care toate vorbesc de Cuzeşti, cum şi de aşezările din vechime de pe valea Elanului. Se dau în original şi cîteva urice de la Ştefan cel Mare, care vorbesc de vechi sate de pe Elan. Documentele ocupă 304 pagini.

La urmă se dă un indice de nume şi lucruri.

Preţul volumului e de 10 lei,

Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

Ultime INFORMAȚII

❑ **In magistratură.**—*Iată numirile ce vor fi făcute în magistratura inamovibilă pe zina de 1 Aprilie: d. C. Sărăteanu, actual procuror general la Curtea de Apel din București, președinte la secția a IV a acelei Curți; domnii Dimancea. inspector judecătoresc și Bădescu Roșiori, consilier la Curtea din Galați, consilieri la Curtea de Apel din București, în locurile acum înființate; domnii Xenofon Andronescu, prim-președinte al tribunalului Bacău și V. Bălășescu, procuror la Curtea din Craiova, consilieri la Galați; domnii Atanasiu, actual inspector judecătoresc și Ianculescu, președintele tribunalului Brăila, consilieri la Curtea din Craiova; d. Patron, președintele tribunalului Buzeu, prim președinte la Bacău, iar pre şedinte la Buzeu este desemnat d. D. Cihodariu, membru de ședință la tribu nalul Iași.*

La Iași se vor face numirile anunțate de noi într'un număr trecut.

❑ *La secția I-a a Curții de Casație se judecă astăzi, Mercuri, recursul făcut de ministrul de interne, contra admiterei de către tribunal a incidentului rîdicat de avocații societății de tramvai, referitor la inconstituționalitatea legei Marghiloman.*

Secția care judecă recursul se compune din domnii: Bagdat, prim președinte; C. R. Manolescu, președinte; Al. Dobriceanu, D. Giuvaru, C. Alessiu, V. Rimniceanu, V. Pretorian, I. N. Stambulescu și Gr. Ștefănescu.

Procesul se află înscris primul în condică.

❑ *Domnul Matei Cantacuzino se angajase, în colegiul profesoral universitar din Iași, că va lua cuvîntul, în Senat, la discuția legei universitare și că va combate proiectul.*

Domnul Cantacuzino n'a înțeles să împlinească angajamentul seu. Refuzînd estfel să se înalțe senatorul ieșean a reușit astăzi, să se coboare: a pledat, la Curte, pentru polițiști-bandiți din Botoșani și din Hârlău, cari, pe timpul alegerilor, se făcuse vinovați de arestări ilegale și de torturări.

❑ *Nici o înaintare de colonel la gradul de general nu se va face înainte de 1 Octombrie. Pînă atunci candidații vor fi puși la un nou examen de comandament.*

❑ *Prăbușindu-se un deal din Basarabia, pe o întindere de un kilometru, a abătut cursul Prutului spre pădurea Vladimira din comuna Hermeziu.*

Din această cauză, apa a început a rupe malurile pe teritoriul romînesc, spre a-și forma o nouă albie.

❑ **Banditul și somnambulul.**—Ambii sunt personagii cunoscute: primul se numește Al. Marghiloman, al doilea Mitică Alexandrescu, zis și somnambulul de la Pantelimon. Primul dă spectacole, cu crise de isterie, în Parlament, al doilea pe scenele teatrelor mici din țară.

Existînd astfel momente la fel între bandit și isteric, nu va mira pe nimeni că spectacolele de ipnoză ce le dă somnambulul sunt protejate de istericul oficial.

Că sunt protejate iată dovada: o circulară prefectorială către șefii de secție de jandarmi rurali:

Iat-o:

Prefectura Județului Botoșani
Serv. Administrativ

No. 6977.

Domnule șef de secție,

Domnul *ministru de interne*, prin adresa No. 19575, ne comunică că numitul Mitică Alexandrescu zis somnambulul de la Pantelimon, cere să-i permitem să dea reprezentațiuni, afirmînd că el se află în stare de hipnoză.

Conform ordinului d-lui ministru de interne, vă rog să permiteți lui Mitică Alexandrescu a da reprezentațiuni teatrale, dacă, în adevăr, i-au încetat crizele de isterie și de somnambulism.

Iată dar dovada oficială, că un isteric protejă pe celalalt și că jandarmii rurali sunt puși să constate dacă cineva are sau nu—accese isterice.

❑ **O producție la liceul militar.** Un program foarte bogat și foarte ales constitue producția ce va avea loc în seara de Vineri, 16 Martie, orele 8.45 seara, la liceul militar din Iași.

Producția dată de elevii școalei cuprinde patru părți: partea întâia; cor, orchestră, scrimă, experiențe de fizică și chimie, dansuri naționale.

Partea II: „Cuconu Leonida față cu reacțiunea"; partea III, gimnastică suedeză și partea IV dans.

❑ Pe ziua de azi, s'a constatat în oraș un cas de febră tifoidă.

❑ Muzica regimentului XIII Stefan cel Mare, a fost angajată să cînte toată vara, cu începere de la 1 Mai, în grădina Copou.

Muzica va cînta în fie-care Mercuri și Vineri dimineața de la orele 9—11 și în fie-care Marți, Joi și Duminica seara, de la 9—11 seara.

❑ Eri seara s'a făcut prima încercare a iluminării bisericei sf. Spiridon cu electricitate.

❑ D. profesor C. Fedeleș va vorbi vineri 16 Martie, ora 5 p. m. la cercul didactic din Iași despre „Poezia lui Eminescu".

❑ **Judiciara.**—Inaintea Curții s. I, s'a presintat astăzi spre judecare procesul banditismelor electorale din Hârlău. Cu rechizitorul fostului procuror general Hinna au fost dați judecății, cu articolul 493 pr. p., polițaiul de Botoșani Gherghel, comisarul de Hârlău Ilie Zmeu, individul G. Botez și șeful secției de jandarmi, pentru maltratarea și arestarea ilegală a fraților Constantin și Victor Deleanu din Hârlău.

La termenul de astăzi au fost ascultați prefectul de Botoșani și un altul, după care s'a procedat la judecare, în lip a fraților Deleanu, cari nu s'au prezintat.

Inculpații s'au prezintat asistați de d. Matei Cantacuzino, care a declarat că ei sunt victimele obiceiurilor noastre politice, căci pe timpul alegerilor polițiștii sunt puși de amicii guvernului să facă abuzuri.

Curtea, din oficiu, a zis că a fost rău sesizată. Inculpații au fost dați judecății ca ofițeri de poliție, cari au lucrat în exercițiul funcției, pe cînd după părerea Curții, inculpații nu erau în exercițiul funcției și deci sunt justițiabili de tribunalele comune.

Cum Curtea n'a hotărît că dosarul să fie trimes la parchet, suntem curioși să vedem dacă parchetul o va face din oficiu.

— Trib. c. I a respins cererea de eliberare pe cauție făcută de C. Baciu, falsificator de monezi.

❑ Domnii Reinicke, Eiven și Verner, sunt convocați pentru mîne la camera de comerț, pentru a se pronunța, asupra modalității, în care ar putea funcționa un chimist, pe lîngă camera de comerț, care să execute contra expertizele cerute, eventual de comercianți.

Aceasta, în virtutea articolului 64 din legea sanitară.

❑ Astă noapte, niște necunoscuți au pus foc la o șură de mohor a d-lui Grigore Romănescu din Miroslava, cauzînd pagube mari.

Se crede că focul a fost pus.

In apropiere s'a găsit un fitil și o cutie de praf.

❑ Azi, la orele 5, domnul dr. Grossi, va face autopsia cadavrului copilului, găsit eri într'o pivniță, de la școala de Arte.

❑ Otrava. Mare roman contimporan. este titul piesei principale, a noului program cinematografic (Pathé Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Mercuri.—Otrava, face parte din seria filmelor lungi teatrale, (2 părți). Rolurile sunt interpretate de artiști superiori din Capitala Franței.

Furia valurilor. Splendidă narațiune în sufletită.

Momițe. Scene foarte humoristice.

Magarul lui Firmin. Scene foarte comice.

Cadoul lui Gribouille, scene comice.

❑ Societatea *Unirea* a lucrătorior tipografi din localitate, organizează pentru seara zilei de *Luni 26 Martie* (ziua a doua de Paști), o frumoasă și plăcută Serată Dansantă, în localul societății de Gimnastică, Sport și Muzică din Str, Școalei de arte.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

O a	45 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete	6.80%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

Desfăcîndu mă de mai multe moșii am de vînzare: boi, cai, oi, toate felurile unelte agricole, cară, etc. precum și sămînță de orzoaică.

Luînd în exploatare pădurea Deleni a d-lui Grigore Ghica, am de vînzare toate felurile de material lemnos ca haragi și manele de stejar, material pentru doage, lemne de foc, etc.

Amatorii se vor adresa cu oforte la subsemnatul unde vor primi informațiuni event. bilete de vizitare.

Froim Fischer
str. Seulescu 15

ULTIMA ORA

București 14 Martie

Greva în Anglia

Londra.—Conferința dintre mineri și patroni la Foreign ofice nu a durat de cît 5 minute.

Minerii scoțieni au cerut 5.9 shilingi pentru adoloscenți și 3 pentru minori.

Atunci patronii au părăsit conferința spunînd că s'au plictisit.

Șeful minerilor a declarat că nu este vorba de o cerere nouă și a respins presupunerea că ruptura ar fi fost cauzată de această cerere.

Bilul minimului de salar

Londra. In fața unei săli și a tribunelor arhipline se continuă discuția bilului minimului de salare. De și tratativele se urmează cu privire la greva minerilor d. Asquit a refuzat din nou a fixa prin lege o cifră oare care cu privire la minimum salar și a făcut cu mare emoție apel la răspunderea partidelor de a nu face ca acordul să nu izbutească

In urma acestui apel moțiunea care cerea fixarea minimului de salar la 5 shilingi a fost respinsă prin 326 voturi contra 83.

Călătoria Kaiserului

Brioni.—Yactul Hohenzollern avînd pe bord pe Impăratul Wilhelm și pe ceilalți principi a sosit aici la orele 11 dim. în vederea flotei austro-ungare.

Toate vasele de serviciu în formație paralelă au tras salvele de salut.

Echipagiile au strigat ura! Intrunirea vaselor dădea o înfățișare măreață. Hohenzollern aruncînd ancora, arhiducele Francisc Ferdinand în uniformă de amiral german merse spre bordul lui Hohenzollern unde întrevederea cu Impăratul Wilhelm a avut un caracter extrem de cordial.

Apoi împaratul cu arhiducele, principii și suita—au descins pe uscat unde au fost salutați de arhiducesa de Hohenberg și de copii săi. Un public numeros face ovații. Imparatul a vizitat fortificațiile, admirînd panorama portului Briom, portul de războiu și fortificațiile Polei. In urmă imparatul și principii și-au luat în mod foarte cordial rămas bun de la arhiduce și de la familia sa și la orele 5 s'a îmbarcat pe Yactul Hohenzollern care sa lutat de salvele tunurilor și de uralele echipajelor vaselor austro-ungare și-a urmat drumul spre sud.

Ingropați de viu

Bluefield. (Virginia de vest).—Aproape 100 de mineri au fost acoperiți într'o mină. E temere pentru viața lor.

Regele Angliei și greva

Londra.—Regele a renunțat a asista la marele steeplechase național. Intr'o scrisoare adresată lordului Derby regele scrie: „continuarea acestei greve dezastroase a minerilor face să-mi fie cu neputință să fac proecte ori să părăsesc Londra".

Dreptul de avocătură pentru femei

Petersburg.—Duma.— O moțiune semnată de 100 de deputați cerînd pentru femei dreptul de a profesa avocătura a provocat o vie discuție.

Ajutorul ministrului de justiție a declarat că acel proect e neoportun și a refuzat de a colabora la vre-un astfel de proect. Opoziția și centrul au combătut violent aceste declarații.

Discuția s'a amînat.

Moartea unui aviator

Dusseldorf.—Aviatorul Kleine a căzut mortal în prezența soției și copilului său.

Victimele avalanșei

Viena.—Corpurile celor zece patinatori acoperite de avalanșă au fost scoase de sub zăpadă și transportate în vale. Nu toți sunt din partea locului.

Luptele din Persia

Teheran.—O luptă sîngeroasă a avut loc la Mesed între partizanii fostului șah și constituționaliști.

Consulul general rus a proclamat starea de asediu. La Mesed se afla ca la 2000 de oameni, trupe ruse.

*

Mesed.—Trupele persane care se aflau în citadelă au făcut o eșire contra orașului unde a început apoi lupta. Comandantul trupelor ruse a fost nevoit a se însărcina cu restabilirea ordinei și siguranței.

Constituționalitatea legilor înaintea Casației

București.—Inalta Curte de Casație este bar cadată de jandarmi. In fața palatului de justiție o mulțime imensă, care vrea să pătrundă.

Opriți de jandarmi, cetățenii protestează cu vehemență. Sunt și cîte-va altercații violente.

*

La ora 1 se deschide ședința.

In sală sunt de față un mare număr de avocați.

D. Bagdad primul președinte al Curții de Casație, care prezidează ședința întreabă pe părți, dacă n'au nimic de obiectat cu privire la admisibilitatea recursului care a fost făcut numai de ministrul de interne și nu și de ministrul de justiție.

D. **Rosenthal**, *în numele ministerului de interne, zice că recursul a fost bine introdus, fiind suficientă intervenția ministrului de interne.*

D. **Ferechide**, *în numele societății tramvaiului, spune că se simte nevoia, ca acest conflict să se termine cu o oră mai curînd și de aceia nu pune concluziuni.*

*

La ora 3 jum. Inalta Curte intră în deliberare.

Consfătuirele de azi

București.—Azi dimineață, la orele 10, a avut loc o consfătuire la clubul conservator-democrat, la care au luat parte un mare număr de membri.

D. Cosăcescu, luînd cuvîntul, înfierează ziarul „Epoca", care în numărul seu de azi, amenință pe d. Tache Ionescu.

D. *Barbu Păltineanu* cere membrilor să fie gata, pentru a da lupta decisivă în potriva guvernului uzurpator.

D. *Aurel Iliescu*, relevă marea activitate a d-lui Take Ionescu, în folosul țării.

*

Tot la această oră, a avut loc la clubul liberal, o întrunire a delegaților. S'au rostit numeroase cuvîntări.

Miniștrii huiduiți

București.—Părăsind consfătuirele ce au avut loc la cele două cluburi ale opoziției, un insemnat număr de cetățeni, au pornit spre Calea Victoriei.

In drum manifestanții s'au întâlnit, cu miniștri Carp, Delavrancea și Maiorescu, cari se întorceau de la paradă.

Miniștri au fost huiduiți. Din ordinul Prefectului Capitalei, s'a format un puternic cordon de serjenți, care cu brutalitate, au încercat să risipească mulțimea.

Mulțumită intervenției unor fruntași ai opoziției, s'au evitat o încăerare între mulțimea și polițiștii.

Consecințele deciziei Curței de Casație

București.—In toate cercurile, se așteaptă cu nerăbdare rezultatul de la Casație.

Asupra consecințelor deciziei, iată versiunele ce circulă.

Se afirmă că guvernul este decis, ca în cazul cînd Casația va spune, că recursul a fost rău introdus, să se facă din nou recurs de către ministrul de justiție.

In caz cînd Casația se va pronunța în senzul, că tribunalul va zice că bine a făcut tribunalul că a pipăit constituționalitatea legei, guvernul va supune regelui întreaga chestiune și va cere formarea unui guvern tare, care nu numai să resolve chestia tramvaiului, dar încă să rezolve conflictul între puterea legiuitoare și puterea judecătorească.

ANUNCIU

Se caută un tînăr cu garanție pentru operațiuni de vamă și încăsări

Doritorii să se prezinte cu oferte scrise la biroul Societății Textile, Piața Unirei, în fiecare zi de lucru între oarele 9—11 a. m.

De Inchiriat

Locuințe eftine. Str. Păcurari 111.

Compuse din 3 și 2 odăi, bucătărie, magasie de lemne, pivniță, precum și 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare, aer curat.

Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.**
Str. Sf. Theodor 36.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Națională)

1. Cumpără și vinde efecte publice.
2. Scontcază efecte comerciale (polițe), cupoane și titluri eșite la sorți.
3. Scontează trate și cecuri asupra caselor din țară și străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăți în țară și străinătate, putînd emite și cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont corent pe depozit de titluri și efecte publice, sau efecte comerciale, pe gaj de cereale, pe garanții ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu incasarea poliților plătibile în orice localitate din țară sau străinătate.
7) *Primește sume spre fructificare:*

a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută și care se restitue la cerere.

b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convențională cea mai avantajoasă.

8 *Primește efecte publice spre pastrare,*

Către Onor. Prop. de case

Secția noastră de racordări și instalațiuni de apă și canal, trecînd sub direcțiunea **d-lor Pettigrew și Ionescu** și fiind asortați cu un stoc insemnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta pozițiune de a putea desfide ori ce concurență.

Experiența făcută în cursul ernei curente a dovedit că deși majoritatea instalațiunior din oraș sunt executate de noi, totuși nu am avut de inregistrat defectele acestei instalațiuni cum a fost casul la instalațiunile executate de concurenții noștri

Superioritatea condițiunilor technice cu cari au fost executate lucrările noastre precum și *buna calitate a materialului* ce intrebuințăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine dorește să aibă o instalațiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu incredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucarea interioară *o executăm în acelaș timp cu racordarea din stradă*, deci onor, proprietari se pot servi fără întârziere de apă și canal, *facem în caz de maestrie și înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft
Secția Branșamentelor
Str. Păcurar 3

Se caută pentru București **bandagist ajutor** cu bune referințe, a se adresa la Comptuar General de Optică. Calea Victoriei 104.—București.

La *Casele din strada Carol No. 20 sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*

A se adresa la d-l Garabed Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

Anunciu

Societatea „Economia in Școală" din Huși, având trebuința de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esență tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huși în cursul lunelor April Mai Iunie și Iulie 1912—se publică aceasta spre conștința amatorilor pentru a și trimete ofertele la adresa societății.

ADMINISTRAȚIA

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Via Buchenthal *foasta Negruzii de la Copou este de arendat sau de vînzare.*

Se află și odăi mobilate de închiriet.

De vînzare *casa din strada Veche No. 26, a se adresa d-lui* **I. Buiucliu,** *strada Veche No. 26.*

Isidor Rosenthal

— Strada Unirei No. 11 —

Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare și frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici**, *se recomandă a executa ori-ce comandă prompt și în cele mai bune condițiuni.*

Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă și prețul moderat.

Dimitrie M. Bottez

AVOCAT

— Strada Tăutu No. 1 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

La toate oziții-unile din Ame și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

RUCHE à Cadres mobiles Prix: 20f Gariel
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES POUR CHASSES, de 1 mètre, à.

POUTRE-ÔT
En FONTE INFAYDABLE
Prix: 0f50c
Raymond GARIEL
2me, Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'Album sur demande

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE usurează şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari au resistat tuturor celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se lua 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ţi: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe ţi.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH. DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR, DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigiléza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

La 20 Octomvrie 1852, Academia de Medicină din Paris redă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUĬ FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôleloŕ de pele, dartrilor, vicerilor sângelui, glandulelor, scrofulelor, rachitismului, rumatismului, tumorilor, afecţiunilor cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilor inveterafi şi a atutulor bôle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.*

Specificŭ prin excelenţă centre *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a terîbilelor lorĭ consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente saŭ învèterate şi rebele (accidentilorĭ gureĭ şi a gâtuluĭ, putrediminĭ oseleri). Nicĭ un altu medicamentu in lume nu posedă distinctiunile ce conérĭ Pesmeţii Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acestĭ pesmeţĭ d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ în or ce temperatură şi climă. Dupo 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă in bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşură acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmetii depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, in raportŭ seŭ oficial a *Gouvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicii mari humanităţii.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 40 ANĬ DE SUCCES IN TOTA LUMEA

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mirzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1544 —Vineri 16 Martie 1912

Țara se obosește

Luptele politice în felul cum se dau astăzi între partide, cu raporturile personale rupte, cu animozitățile înfierbîntate, cu urile la suprafață, ne arată că menținerea guvernului Carp e o provocare permanentă făcută țării.

Guvernarea unui partid, de fapt uzează partidul și-l face impopular țării; guvernarea de astăzi a d-lui Carp uzează țara și o obosește.

Cînd e să vină la putere un guvern tare, eșit dintr'un partid tare, e stăpîn pe puterea lui politică, face legi cu așa caracter, că asigură statului o normală dezvoltare. Prin legile sale guvernul adeseori izbește în interesele unor anumite clase de cetățeni și prin aceasta își uzează popularitatea.

D. Carp din potrivă; d-sa venind la putere fără partid s'a vîrît cu sila în sufletul țării. La alegerile generale s'a vîrît cu bumăști și cu teroare. Unde n'a putut lucra banul, a lucrat cu slujba; unde n'au putut lucra aceste două a lucrat cu teroarea.

Din alegerile generale țara a eșit așa de obosită politicește, că singure aceste două luni de presiune vor cere ani de reculegere în viața noastră politică.

Apoi a venit epoca de legiferare. D. Carp neavînd un program anumit, a furat ici și colea crîmpee de idei, și a căutat să le transforme în legi.

Eftenirea traiului a fost o marotă electorală pentru a provoca un faliment politic. Țara așteptînd minuni de la făgăduiala carpistă a rămas cu gura cascată și uluită în decepțiunea sa. Guvernul Carp a dat faliment pe toată linia în această chestie. Pierzîndu-și creditul în ochii țării, țara de a doua zi a văzut cu neîncredere guvernarea mai departe.

In fața acestei scăderi politice, a crezut guvernul Carp să ia o chestie palpitantă și s'a acățat de chestia tramvaiului și de un an de zile țara întreagă asistă cu dezgust la baricadele ce și-a ridicat guvernul în contra tuturor principiilor de dreptate, de lege și de adevăr.

A crezut la un moment dat țara că are a face cu un guvern demn de sine, demn de situația sa. Cînd colo, ce a eșit? Intreținuții politicește ai liberalilor după ce au asmuțit țara cu asanarea moravurilor, și înfierarea oamenilor de afaceri, au încurcat-o așa de rău, că astăzi dau îndărăt cu totul: ei trebue să și abroge legea lor și să trateze cu calomniații în privința afacerii.

Cînd tu guvern n'ai tăria de convingere în opera ce te pui s'o întreprinzi, cînd din o idee mare cu care crezi să aprinzi țara, tu-ți faci o speculă politică pentru a face presiuni și la palat și asupra adversarului tău, și la urmă să cedezi pe toată linia, înseamnă că ți-ai istovit și cel din urmă credit moral față cu țara.

Țara vede cu neîncredere ori ce autoritate legislativă a guvernului actual.

Mai este una.

D. Carp și-a făcut un *credo* politic din reforma administrativă. S'a lăudat că chiar rămînînd singur contra partidului, va lupta pentru ideea lui. Ce s'a întîmplat însă? A doua zi după depunerea legii s'a amînat discuția ei pentru la toamnă; producînd iarăși aceeași iritare în ochii țării că guvernul d-lui Carp e un imbecil, e o dezicere a ori cărei norme de guvern.

Țara se obosește cînd se vede cîrmuită de nemernici; țara se obosește cînd vede că se pierde vremea cu un guvern nedemn de sine.

Dar țara se irită cînd vede că guvernul Carp a devenit insolent față de Coroană. Și d-sa personal și miniștrii lasă a se scrie că Măria Sa a domnit 46 de ani robind partidele—lucru numai pentru sine și în *dauna poporului*, iar azi guvernul Carp voind a lucra *numai pentru popor* și deci implicit contra Coroanei, va ști la nevoe să ridice contra Coroanei opinia rațională a țării.

Regele a domnit în explorator al țării prin partide și azi, cînd are în guvern pe un om de stat ca d. Carp și sfetnici desinteresați ca Gh. Cantacuzino, ca T. Roseti etc.

Regele trebue să vegheze bine ca să-și asigure în analele boerești ale țării un nume de monarh înțelept și pedagog politic al țării. Altfel nu merită nici o atenție și va fi tratat în consecință.

Țara cere azi emanciparea tronului de *vîscul* carpist. Sunt unele plante cari trăesc pe spetele altor plante viguroase. Partidul carpist a fost un vîsc politic, care astăzi amenință să gîtue libera voință a țării și a Coroanei.

De aceea țara s'a sculat în picioare, și în valuri-valuri curge norodul în Capitală pentru a înlesni Coroanei emanciparea sa de cracatița carpistă.

Țara-i mică, țara-i tare și cere ca Coroana să fie repusă în strălucirea sa nu să devie obiect de rîs și de teroare a guvernului Carp!

Iar dacă glasul ei va întîrzia de a fi ascultat, cu atît mai rău pentru cei ce au urechi de auzit și nu aud.

Gh. Ghibănescu.

Banditul a turbat

Exact în luna în care turbă cîinii, a turbat și Pantelimon de la interne. Turbăciunea constă într'un acces violent de mania persecuției. A turbat cîinele, fiind-că i s'au spart două geamuri de la automobil și în manie face responsabil pe d. Take Ionescu despre acel fapt banal.

Domnul Take Ionescu, în tot lungul campaniei pentru răsturnarea guvernului sfidător, nu s'a coborît o singură dată să citeze numele zarafului de lepe, care necinstește politica țării românești, aspirînd—el geambașul de cai—la șefia unui partid de guvernămînt.

Banditul nu stă în calea șefului nostru, el doară să vîră într'una, ca musca, doar îl va cinsti d. Take Ionescu macar cu un scuipat.

Și banditul, de ciudă că șeful nostru nu vrea să se spurce cîtîndu-i odiosul nume, scrie la gazetă „că va lua la palme pe d. Take Ionescu și i va rupe urechile".

Așa scrie la gazetă leaderul hoților de cai, despre cel mai mare orator al țării, despre fiul ales al națiunei. După ce a făcut tot ce i-a stat în putință, ca să-și atragă o privire amabilă din partea d-lui Take Ionescu, după ce a ajuns la concluzia că nu se stă de vorbă cu un bandit, banditul, asemenea apașilor, a ajuns la amenințări ordinare, la arme de om desperat.

Vorbește de tras palme, decăzutul moral, care a fost cravașat, la șosea, de d. N. Filipescu; amenință cu publicarea vieței intime, nerușinatul, care a ascultat, în această privință, cele mai sîngeroase povești adevărate.

Intre a sta la putere și a o părăsi, alungat, hulit, falit moral, individul abject devine insolent din cale afară și amenință cu palmele, fiind-că știe că nimeni nu și va murdări mîinele ca să i le tragă îndărăpt.

Nimeni nu bate cîinii turbați: în interesul sănătății publice ei sunt împușcați. Dar cadavre de cîini turbați ne se împușcă.

Să fie pe pace banditul. Nimeni nu-i va face nimic.

Ultimele momente

In momentele de față, problema cea mare care domnează conștiința publică este transformarea adîncă, pe care o sufere partidul conservator. Este vechia direcție, acea a reacționarismului incarnat, care piere împreună cu guvernul d lui Carp. Pe ruinele trecutului, țara înțelege să rîdice un nou edificiu, mai modern, mai potrivit cu nevoile timpului, așa cum se înfățișează partidul conservator-democrat, cu programul, cadrele și popularul său șef.

De fapt, lupta nu se dă între ramura uscată și ramura plină de sevă a tulpinei conservatoare. Bătălia s'a încins între guvernul păcatelor seculare și țara întreagă. Ceea ce se urmărește, nu este înlăturarea vremelnică a conservatorilor bătrîni de la actuala cîrmuire, ci excluderea lor pentru totdeauna din arena politică, pensionarea lor, reducerea lor la rangul de valoare archeologică.

La această operă patriotică și impusă de vremuri, toți factorii constituționali par a fi pe deplin înțeleși. Opinia publică s'a pronunțat de mult în potriva uzurpatorilor de astăzi, Cele două partide de opoziție, de perfect acord sub acest raport, n'au lipsit un moment măcar de la datorie. Clasele laborioase, înșelate și nesocotite, și-au spus și ele cuvîntul împotriva regimului nefast care ne guvernează. Toată lumea îndreptățită de a dispune și hotărî de soarta guvernului și-a exprimat voința cu destulă convingere și energie pentru ca Coroana să poată aviza cu înțelepciune și în conformitate cu indicațiunile națiunei.

Astfel fiind, guvernul a înțeles, care este adevărata sa situațiune Partidul conservator știe bine, că împreună cu puterea pierde și existența sa ca partid de guvernămînt. Simte că, împreună cu d. Carp, se duce pentru veșnicie posibilitatea unor experiențe ca acea din prezent, cînd, cu siguranță, pentru ultima oară, puterea s'a încredințat, din eroare, acelora pe cari țara îi repudiase.

Dispărînd d. Carp de pe arena politică, partidul conservator moare prin ceea ce a păcătuit: prin d. Carp, agentul dizolvant care, cum singur a declarat-o, n'a avut altă ambiție în lunga sa carieră, de cît aceea de a servi de buturugă la răsturnarea guvernelor conservatoare. Odată căzuți, cîți din acei care îi urmează astăzi, vor mai consimți să rămînă acolo ca să plîngă pe ruinele carpismului, în loc de a veni dincoace pentru a munci cu vrednicie la triumful ideei conservatoare moderne?

De aci, toată agitația și toată disperarea din lagărul guvernamental.

Acolo se luptă cu moartea, care amenință o mînă de ruginiți. Opoziția se străduește să aducă la viață România de mîine. Chinurile ceasului din urmă sînt oribile și respingătoare. Sforțările pentru ceea ce trebue să nască, sunt susținute de curaj și speranțe.

Pleacă guvernul cu rușine, fiind-că a venit la putere din lipsă de rușine. Se duce gonit de toți, pentru că a îndrăznit să guverneze împotriva tuturor.

Atît de mare este confuziunea pe care simptomele sfîrșitului o produce în sfera guvernamentală, în cît oamenii aceștia, îmbătrîniți de ani și de păcate, au căzut în doaga copiilor. La fie-care trei ceasuri, se strîng în consiliu de miniștri și pun la cale tot felul de combinații, unele mai imposibile de cît altele. Aci văd scăparea într'un guvern Gh. Cantacuzino, mai apoi în o formațiune T. Maiorescu, peste cîte-va ceasuri cred sincer, că numai d. Th. Rosetti poate să'i mîntuiască de un naufragiu. Audiențele la Palat se țin lanț și, cu cît mai mult importunează pe M. S. Regele cu propuneri unele mai ridicule ca altele, cu atît stăruesc mai mult în lupta lor zădarnică.

Își fac datoria. E cea din urmă clipă pe care o trăesc, ca partid.

Sfîrșitul de azi, înseamnă 40 de ani pierduți. Fiascul cel mai rușinos posibil pentru omul cel mai ambițios din cîți au făcut politică în România, constitue fără îndoială un element dramatic foarte mișcător.

Și toate acestea pe chestia tramvaiului.

Reforma universitară

Cu 39 voturi Senatul a votat fără nici o discuție proectul de lege al d-lui Arion. Minoritatea aceasta ridiculă, care dă astăzi țărei o nouă îndrumare a studiilor universitare, ne dă măsura ființei însăși a unui guvern, care în numele unei minorități tot atît de ridicule, pretinde să schimbe toate îndrumările vieței noastre publice, la care pînă eri au fost spectatori miluiți.

Graba cu care acest proect important a trecut prin Senat, nu-și găsește pereche de cît în complecta nebăgare în seamă, cu care toată țara l'a privit. In această lipsă de considerare trebue să facem parte egală atît faptului că nimeni nu ia în serios o reformă făcută pe drojdiile unei astfel de guvernări, cît și împrejurărei mai vrednice de desconsiderare, că în numele acestei reforme a vorbit detestabila nulitate care și de astă dată a dovedit că rectorul Universității din Iași este cel mai nul dintre zeruri.

Cum că într'un parlament menit să consfințească o astfel de reformă, ministrul a violentat și a disprețuit complect voința țărei, de oarece în acest Senat știa bine că Universitatea din București nu are reprezentantul său, cum ca ceilalți profesori universitari prezenți în Senat n'au spus nici un cuvînt bun în această chestie, cum că în fine s'a compromis de la început legea, lăsînd s'o apere omul fără caracter, care a deschis gura numai ca să arăte cît îi este ea de plină de saliva adorațiunei ministeriale, toate acestea nu sunt de cît dovezi, că într'un guvern care în numele ambiției comite toate violențările opiniei publice, trebuia să se găsească și un ministru, care în numele aceleiași ambiții, să poată spune că numai lui 'i-a trecut țara o reformă universitară, pe care a refuzat-o unor miniștri de sigur mai puțin populari.

Soarta acestei reforme nu este greu de prezis, fiindcă toată lumea este convinsă, că guvernul acesta nu va avea vreme nici să voteze la Cameră, și nici să promulge și să aplice această reformă. Rămîne de stăruit numai asupra rolului dezgustător pe care l'au jucat în votarea reformei de către Senat, profesorii universitari din Iași, Găvănescu și Bogdan, care—singurii din toți profesorii—au consimțit să patroneze această lege, care lovește tocmai în profesorii din Iași.

Pentru toată lumea trebue să fie absolut caracteristic că d, Arion n'a putut găsi între senatorii, cari sunt profesori la București, nici pe unul care să-i apere proectul și a trebuit ca acest om al avantajelor Bucureștiului, să se adreseze Iașului, să găsească pe oamenii avantajelor personale, care să consimtă a lovi tocmai în Iașii pe care 'i reprezintă în Senat.

Nu mai stăruim asupra lamentabilului discurs al d-lui Bogdan, care este de o nulitate așa de îngrijitoare, în cît Iașul va fi dator să se ridice într'o bună zi și să ceară ca pe acest detestabil maniac al fanfaronadei și al lingușirei, să-l trimeată ministrul său la vre-un curs de repetiție de vară, pe unde se trimet învățătorii pe care tot vre'o patimă funestă 'i-a întunecat.

Pe vremurile astea de muncă intensivă și de cultură stăruitoare, un învățător neînsemnat își spune într'o chestiune școlară părerea sa în mod mai luminat de cît a făcut Bogdan pentru legea Arion. Căci e din cale afară trist să vezi vorbind în numele celei mai înalte instituții de cultură, pe un om care crede că însemnează a vorbi în Parlament, a face istoricul reformei Arion, ceia ce scoboară și lașul și Senatul pe care-l socotește așa de prost, ca să nu știe despre ce e vorba.

Este locul să zicem din nou, că o lege a instrucției ar fi meritat un alt Senat și alți oratori.

AVOCATUL „victimelor"

Un foarte curios bărbat bine făcător, o adevărată sursă caritabilă, a devenit, fără provocare, domnul Matei Cantacuzino.

Domnul Cantacuzino a devenit inimă largă pentru protejarea unor anumite victime. Generozitatea sa se întinde unde nu trebuie, dar se întinde din ce în ce mai mult.

Iată-l, în debut, coborîndu-se spre tribuna publică pentru a apara pe un plagiator; iată-l coborîndu-se, la o Curte cu juri, pentru a apăra pe un popă calomniator, iată-l în fine, făcîndu-se cu teorii generoase, apărătorul unor bandiți polițienești.

In nici una din aceste demersuri caritabilo—generoase d. Cantacuzino n'a avut curajul intervenției sale. N'a zis „Cuza n'a plagiat"—ci „am venit să apăr pe un coleg de Universitate"; n'a zis „popa n'a calomniat"—ci „bietul preut este o victimă a vehemenței naționaliștilor".

Cînd, în fine, a devenit generos cu bandiți polițienești, cu brutele reale ale societății, d. Cantacuzino n'a zis că ei nu sunt vinovați, ci a dat vina pe obiceiurile noastre politice.

Dacă d. Cantacuzino ar fi cerut introducerea ca inculpați și a prefectului și a administratorului plășii, n'am fi avut nimic de zis. Dar că a fost generos cu brutele, cu torturatorii, cu adevărații inchizitori—căci orori s'au petrecut la Hîrlău—asta nu înțelegem noi, dar astfel înțelege d. Cantacuzino să fie generos.

Domnul Cantacuzino înțelege să fie generos în afaceri lamentabile, dar n'o înțelege să fie unde trebuie. S'a angajat, spre pildă, să apere interesele Universității de Iași, în Senat, la discuția legei instrucției, dar a preferat să stee la Iași și să apere pe bandiți.

S'a pronunțat contra legii tramvaiului, în cerc restrîns, dar n'a îndrăsnit s'o combată fățiș.

De aceia îl vedem glorificat în vitrina unei librării antisemite, vedem că polițiști ordinari se laudă că au fost glorificați de d. Cantacuzino, bănuim că preutul calomniator se roagă lui D-zeu pentru d. Cantacuzino—dar nu vedem talentul și autoritatea acestuia puse într'o slujbă mai demnă.

Regretăm triumful desăvîrșit al adversarului d-lui Cantacuzino din propriul său partid și mai regretăm că senatorul de Iași operează, prin felul său de a fi, la complecta înălțare în politica junimistă de la Iași, a d-lui Grecianu.

Căci tăcerea și neactivitatea acestuia sunt de preferat generozității, totdeauna rău plasată, a d-lui Cantacuzino.

Din operile lui Pestalozzi:

„Leonard și Ghertruda"

I

Leonard și Ghertruda este o operă de pedagogie socială a marelui pedagog Pestalozzi.

Sub forma unei istorisiri din viața sătească, el descrie, cu culori vii, cauzele stărei nenorocite sufletești și sociale a marei mulțimi de la sate și indică calea rădicărei morale a familiei și statului, prin o educație familiară înțeleaptă.

Cuprinsul acestei istorisiri se poate rezuma astfel:

In satul Bonnal (Elveția), sătenii se abătuseră de la viața morală.

Vornicul satului, *Hummel*, care era și cîrciumar, nu avea nici un scrupul pentru a se îmbogăți.

El nu dădea voie să se bea vin de cît în cîrciuma sa, care devenise un cuib de imoralitate. Aici erau atrași sătenii prin diferite curse și pretexte și constrînși a se deda la beție, jocului de cărți — așa că și dintre sătenii cinstiți cădeau victime mulți, adesea ori prin ghibăcia cu care vornicul Hummel știa să-i atragă în cursă și să-i facă datornicii săi.

Intre sătenii din Bonnal, era și un meșteșugar zidar numit *Leonard*, care era de altfel înzestrat cu frumoase calități sufletești, însă silit de vornic, cade și el în cursă și atras la cîrciumă devine robul ei, uitîndu-și îndatoririle de tată a șapte copii.

Familia lui Leonard merge spre ruină.

Soția sa *Ghertruda*, e o femee cu calități superioare, se hotărește a readuce pe soțul ei la căminul familiei și a-l scoate din mediul rău făcător al cîrciumei. Pe lîngă tactul ei, mai apelează la sprijinul bunului proprietar din Bonnal numit Arner.

Arner află de la Ghertruda isprăvile vornicului Hummel și cauzele destrăbălărei din Bonnal.

El se hotărăște a interveni cu energie pentru îndreptarea sătenilor.

Pentru aceasta ia în ajutor pe preotul satului. Intîmpină la început multe dificultăți, dar reușește cu răbdare și multă pricepere să stîrpească răul. Arner retrage încrederea în Hummel. Il scoate din vornicie, îi desființează cîrciuma și-l închide pentru cîtva timp. Află într'un mod iscusit toate faptele rele ale sătenilor, furturile și ticăloșiile lor, fapte săvîrșite din pricina beției și a îndemnului la rău a vornicului Hummel.

Arner reușește să stîrpească credințele false ale sătenilor în stafii, descîntece, leacuri băbești. Face dreptate sătenilor cinstiți, dar nedreptățiți de Hummel. Ajută pe sătenii săraci, dîndu-le pămînt de lucru și mijloace; încurajează pe cei vrednici.

Intr'un cuvînt acest vrednic proprietar, ajutat și de preot, reușește printr'o muncă încordată și sacrificii să aducă în satul Bonnal ordinea și moralitatea, ajutînd la îndrumarea sătenilor spre o educație familiară îngrijită, prin sfaturile și exemplele sale și ale preotului din sat.

Leonard și Ghertruda împreună cu cei șapte copii ai lor, alcătuesc o familie demnă de imitat mulțumită energiei Ghertrudei și silinței factorilor din sat, care au știut cum să influențeze asupra îndreptărei acestei familii, și a mediului încunjurător.

Acesta este cuprinsul din partea I și II a lucrărei „Leonard și Ghertruda".

In celelalte două părți, care au ur-

KALODONT.

PASTĂ DE DINŢI

de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:

F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris

Reprezentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

mat, din doi în doi ani, Pestalozzi se ocupă de reforma şcoalei şi a bisericei precum şi de reforma legilor.

Victor Munteanu

OAMENI ŞI LUCRURI

Paradox femenin

Mulţumită cărţii doamnei Förster-Nietzsche asupra „tînărul Nietzsche" se ştie acum ceva mai de aproape asupra cauzelor sufleteşti, cari au inspirat filosofului, rînd pe rînd, atîtea gîndiri favorabile şi defavorabile—femeilor. Era departe de a fi misogin; din potrivă, era un prieten al sexului frumos, un iubitor al dansului, iar în Aprilie 1876—ne arată cartea—făcu prin scrisoare o duioasă şi stăruitoare propunere de căsătorie unei tinere olandeze, care studia la Geneva. Frumoasa studentă nu putu primi măgulitoarea cerere, pentru cuvîntul că era logodită, împrejurare de care filosoful conferenţiar nu-şi dase măcar osteneala de a se informà

Intre acei cari, de după publicarea cărţii în chestiune, studiază pe Nietzsche din noui puncte de vedere, este şi Emile Faguet. Academicianul essayst, care a citat foarte mult pe Nietzsche în monografia sa „De l'amour", pornind—în „Revue des Deux Mondes" de la tema poziţiunii lui Nietzsche faţă de femei, aşterne cîte-va mici paradoxe destul de interesante:

„Femeile sunt uneori răutăcioase.

Lucrul acesta atît de neplăcut poate să fie de mare folos social. Putem avea păreri diferite despre Socrate, despre noua îndrumare pe care a dat-o omenirii,—nu însă despre însemnătatea acestei îndrumări. Dar nu ar fi existat de loc nici o îndrumare nouă, dacă Xantippa ar fi fost o femee de înţeles.

Socrate nu şi-ar fi petrecut toată vremea pe pieţele publice ca să ţină predici Atenienilor, dacă i-ar fi fost plăcută şederea acasă.

Din violenţa Xantippei s'a născut o uriaşă revoluţiune spirituală şi morală, poate un real progres al omenirii. Aşa cred mulţi.

Aşi vrea să fac numai încă o observaţiune în treacăt, anume: că nu trebuie să ne întoarcem tocmai la Socrate.

Vorbeam dăunăzi cu conducătorul unei importante administraţiuni, care mi-a spus:

„Nu primesc în serviciu de cît funcţionari însuraţi.

— Iată ce va să zică a fi patriot, observai eu.

— Nici un patriotism, se împotrivi el, ci un bun simţ biurocratic.

Funcţionarul neînsurat se gîndeşte, aci în birou, numai la cafenea, ori la colţul unde poate scrie versuri. Cel însurat însă se simte tare bine aci, fiindcă e singurul loc, unde în siguranţă contra... femeei lui. Nu se grăbeşte de loc să meargă acasă; mai curînd se teme că s'apropie oara. Pentru funcţionarul liber, biroul e o sclăvie; pentru celălalt—un ţărm al libertăţii"...

Cu spiritul său de pătrundere, prolificul Faguet ar fi putut lesne răspunde acelui înalt administrator cel puţin cu argumente tot atît de... tari în favoarea funcţionarului însurat şi în defavoarea celuilalt. Dar paradoxul n'ar mai fi avut acelaşi farmec.

Ori-cum pornind de la un mare cugetător şi poet ca Nietzsche, ni se pare că academicianul n'a prea fost fericit inspirat aducînd exemple anti-femenine atît de prozaice..

Rodion

„OPINIA" LA HUŞI

(coresp. particulară a ziarului „Opinia")

De mult nu v'am scris ştiri din oraşul nostru, de şi fapte s'au petrecut multe şi mărunte.

Instalarea noului Episcop s'a făcut cu o deosebită pompă: Oraşul nostru mulţumeşte guvernului că a scăpat Eparhia Huşilor de administraţia Episcopului Conon Arămescu Donici. — Măreţia rangului la care a ajuns Episcopul Conon nu ne supără, ci ne bucură, nu pentru că el a ajuns mare, ci pentru că a scăpat Huşii de el, pe cînd era mai mic.

Noul Episcop vine—pe cît aud—cu o nouă misiune. Om tînăr, va căuta să cunoască prin sine starea bisericei şi a personalului bisericesc. Fostul Episcop se încunjurase de o camarilă, care atîta aducea la cunoştinţă cît voia camarila; şi biserica şi clerul gemeau de nedreptatea ce zăcea la Episcopie.

La stăpîni noi trebuesc oameni noi.

De cît lumea a ramas surprinsă cu drept cuvînt de atitudinea celor chemaţi de a încunjura pe noul Episcop. Iată ce s'a petrecut. Episcopul Nicodim Munteanu este un fervent naţionalist, şi dacă nu e înregimentat în partidul Naţionalist ca arhimandritul Scriban de la Bucureşti, se intrevede din telegrama dată de d. N. Iorga ca un strîns afiliat al politicei naţionaliste din ţară.

In fapt fostul Episcop de Huşi fusese proclamat preşedinte *activ* al ligei culturale secţia Huşi, şi ca atare noul Episcop trebuia să intre în funcţiune de preşedinte al ligei. Cum părintele Nicodim Munteanu venia cu sentimente făţişe pentru naţionalişti, era nimerit prilejul pentru cei linguşitori, ca în urarea de bună venire în scaun, să pună în primul loc faptul că vine la Huşi nu ca Episcop al Eparhiei Huşilor, ci ca preşedinte al ligei culturale.

Auziţi d-voastre, un protopop de judeţ în discursul de urare noului său stăpîn, Episcopul unei Eparhii, să şi uite de cea dintăiu chemare şi în loc să salute pe noul Episcop că vine ca un nou stăpîn să facă să sporească biserica, să ureze noului stăpîn o păstorire fericită ca preşedinte al ligei.

Lumea a rămas indignată de acest fapt de linguşire. Ce şi-a zis protopopul? Pentru a putea intra în bunele graţii ale noului meu stăpîn e bine să-l gîdil la ceia ce cred că are mai scump pe inimă: *naţionalismul*, nu biserica.

Eparhia Huşilor e cea mai oropsită. Are cele mai multe parohii văduve de preoţi, căci cît timp a păstorit Episcopul Conon, tot ce a fost tineret mai curăţel a căutat să fugă de Huşi, căci era bruscat de Vlădică ca cel din urmă argat. Peste o sută de sate n'au preoţi; la 30 de parohii n'au parohul lor. Ţăranul începe a se clătina în credinţă.

Noul Episcop trebue s'o ia apostoleşte prin Eparhie să vază ce este şi se va îngrozi de cîte biserici hrenţuite, de cîţi preuţi blăstămaţi de cele sfinte. Şi aicea e rolul lui de nou Arhipăstor.

Şi cînd colo cum a fost salutat de protoereu: ca preşedinte al ligei naţionaliste şi ca membru în partidul d-lui N. Iorga.

Ce ţi-i şi cu oamenii, cari ştiu a se vîrâ sub piele, cum s'a vîrît protoereul de Fălciu în pielea ursului Arhipăstor.

Corespondent

Discursul d-lui Teodor G. Emandi

rostit la marea întrunire a opoziţiei-unite, ţinute în sala Dacia, în ziua de 11 Martie 1912

Domnilor,

Vă iau martori ca să afirmaţi că în nici o campanie nu s'au ţinut atîtea întruniri publice ca în timpul de faţă. Explicaţia o aveţi în schimbările profunde ce s'au operat în viaţa noastră de Stat. Faţă cu imposibilitatea unei vieţe parlamentare reale, conducătorii noştri au hotărît să transporte parlamentul în mijlocul naţiunei şi să supue deliberărilor dv. toate problemele de la ordinea zilei.

Dacă a fost o vie nevoe să eşim din parlamentul *ficţiune* şi să venim în mijlocul mulţimei, tot aşa de vie nevoie este ca să vă spunem adevărul, şi tot adevărul (aplauze).

In scurta, dar păcătoasa lui guvernare, Junimismul a provocat două grave conflicte; conflict între guvern şi naţiune, conflict între guvern şi puterea Regală.

După o îndelungată opoziţie, domnul Carp şi-a desminţit credinţa unei vieţi întregi, a venit în mijlocul opiniunei publice pe care o despreţuia pînă atunci, şi într'o întrunire publică din Bucureşti a pronunţat celebrele cuvinte: „Cunosc destul de bine Istoria ca să ştiu că şi drumurile nebune „duc la scopuri bune". Şi de îndată a dat drumul nebunilor, au făcut scandaluri nocturne, au aruncat pietre în statuile publice, au huiduit casele miniştrilor, au spart ferestrele casei în care locueşte văduva marelui Ion Brătianu (aplauze). Şi aşa s'a constituit guvernul asanatorilor de moravuri! Odată introniat la guvern prin simpla încredere a Tronului. Junimismului i-a trebuit aprobarea naţiunei, şi atunci, ne avînd încrederea poporului, care sistematic se pronunţase în contra-i, a măsluit alegerile generale aruncînd cea mai ruşinoasă pată pe istoria libertăţei noastre electorale (aplauze).

Odată Parlamentul alcătuit, erau în drept cu toţii să ne aşteptăm să vedem puse în practică mult trîmbiţatele reforme junimiste, toată lumea era nerăbdătoare să vadă soluţiunile salvatoare ale d-lui P. Carp.

Ori cît de nedreaptă ar fi fost favoarea regală şi ori cît de adîncă ar fi fost conrupţiunea alegerilor generale; toate Domnilor, s'ar fi uitat şi s'ar fi ertat, dacă ar fi fost urmate de o perioadă de strălucire legislativă.

Cele mai adese ori tiraniile cele mai barbare au adus roadele progresului şi ale civilizaţiunei.

La aşteptarea unei ţări întregi d. Carp a răspuns printr'un program a cărui ultimă expresie o formează legea pentru eftenirea traiului. La o problemă aşa de complexă să decretezi printr'o lege că s'a eftenit traiul, este să'ţi baţi joc de naţiunea în care trăeşti. N'am înţeles mentalitatea guvernanţilor care şi au inchipuit că vor efteni peştele sărat, dacă vor efteni sarea şi vor scumpi peştele!? (aplauze ilaritate).

Ce să zic de acea pomană ce a făcut guvernul junimist populaţiunei ţărăneşti cu ertarea dărilor tunciare? Mai intăi nimeni n'o cerea, ceia ce se cerea, era şi este şi astăzi eftenirea condiţiilor vieţei la oraşe, iar nu la ţară. Dar apoi în principiu ertarea de dare este o idee nenorocită prin firea ei părtinitoare şi strigător de nedreaptă. In orice caz numai conservatoare nu este. Dl. Ion Grădişteanul, unul din fruntaşii carpişti nu s'a sfiit să declare că nici în Patagonia nu se găsesc asemenea principii conservatoare (aplause). Au venit apoi cu legea tramvaiului care a provocat retragerea noastră din parlament. Nici o idee mare, nici un principiu satisfăcut, nici o problemă ridicată.

In lumea asta se chiamă viaţă o serie de organisme care o constituesc prin aceia că au anumite scopuri, şi dau o anume producţie; nu putem numi viaţă o aparenţă de organe care deşi ar lucra, dar n'ar produce nimic. Aşa şi în viaţa noastră de Stat, organismele sunt partidele politice. Pentru ca un partid politic să trăiască, el trebue să aibă principiile lui conducătoare, idealurile lui nestinse, care sing re pot să încălzească inimile şi să oţelească caracterele. Nu se pot înjgheba partide politice prin clientela puterei şi prin conrupţia bugetului (aplause).

De la 1907 s'a făcut în lumea noastră politică o adîncă prefacere. După cum călătorul ce ridică o colină vede din vîrful ei alte dealuri, alte văi şi alte rîuri; tot aşa şi noi, la flacările lui 1907 am văzut alte probleme, alte nevoi sociale, am dobîndit alte concepţii şi am întrevăzut alte orizonturi. De atunci partidele noastre politice, vrednice de acest nume, şi-au revăzut programele şi idealurile lor.

Partidul liberal-naţional şi-a afirmat încă o dată ca ideal îndepărtat sau apropiat votul universal şi ridicarea ţărănimei la viaţa noastră de Stat. (Aplause îndelungate).

Partidul conservator-democrat şi-a inscris în programul său prefacerea electorală cu lărgirea dreptului de vot şi reprezentarea proporţională a minorităţilor; inamovibilitatea administraţiei şi scoaterea ei din lupta politică; iar mai pre sus de toate dorim să treacă un suflu de democratism peste toate ideile conservatoare care răspund nevoilor vremei. (Aplause lungi).

Mă întreb, oare care să fie idealul partidului d-lui Carp? Pentru ce pretind aceşti domni să trăească ca organism viu politic? Singura lor reformă, aceia despre care d. Carp spunea că o studiază de 40 ani, că este scumpă inimei sale, şi că nu va sta un ceas la putere fără s'o realizeze, a trecut în cartoanele secţiunilor Camerei, care a găsit că d. Carp n'o studiase îndeajuns 40 de ani. (Aplause).

Atunci iar mă întreb, care le este idealul şi pentru ce vor să trăiască? Sub roatele tramvaiului d. Carp a găsit o mare chestiune politică, aceia a distrugerei liberalilor. (Aplause).

Nu ştiu ce va mai rămînea posterităţei din chestia tramvaiului; dar ştiu că dacă nu se fac revoluţii pe afaceri, dar nici nu se clădeşte ceva sănătos şi trainic pe ură, pe ruine şi pe distrugere. (Aplause prelungite).

Partidul junimist nu are nici un ideal ca să poată trăi ca partid politic şi este logic ca naţiunea să nu aibă la ce se adăpa în apele junimismului şi a fi într'un permanent conflict cu dînsul. (Aplause).

Dar d. Carp se ridică în continuatorul tradiţiei Conservatoare, în apărătorul ideei Conservatoare.

Dar să ne slăbească.

Omul care a dorit să înmormînteze de viu pe marele Lascar Catargiu cu înmormîntarea de clasa I-a, (aplauze) care i-a stat în cale cît a trăit; care s'a ridicat în vrajmaş hotărît al lui Alexandru Lahovari şi al lui generalul Manu, el care a aruncat în faţa lui Gh. Cantacuzino injuria că tîrăşte steagul partidului conservator prin noroiu şi prin sînge, acela care a avut aşa dispreţ de forţele vii ale naţiunei în cît la 1907 cerea intervenţia străinilor, nu se poate ridica în apărătorul tradiţiei noastre (Aplauze îndelungate).

Ideea conservatoare cu întreaga ei tradiţie, cu Statul ei major întreg, cu idealurile ei sfinte şi neatinse este aici în partidul conservator-democrat, aici unde este şi rămîne o mîndrie naţională (lungi ovaţiuni) şi constituie speranţa şi încrederea Romîniei de mîine (Ovaţiuni puternice).

Acuzarea cea mare ce ni se aduce, este că ne-am unit cu liberalii, cu aceşti spoliatori şi necinstiţi; cu aceşti spoliatori a căror şef a aruncat în plin parlament în faţa primului ministru adevărul că a-ţi fost întreţinuţii partidului liberal (Aplauze îndelungate).

Cînd se schimbă guvernele, protocolul Curţei cere, ca acel care se duce să indice Coroanei pe propriul său succesor. Această cerinţă este bazată pe prezumpţia că acel care a ţinut în mînele sale destinele acestei ţări are în peptu-i o inimă curată, care nu bate de cît numai mişcată de cel mai viu patriotism.

Cum se poate ca tocmai acela care ne face crimă pentru că ne am unit cu liberalii, tocmai d. Petre Carp, ori de cîte ori este vorba de retragerea sa, să indice Regelui şi să stăruiască ca în locul său la guvern să vie tocmai spoliatorii şi necinstiţii (puternice aplauze).

Cum se poate ca să n'aibă d. Carp măcar o umbră de patriotism şi să nu arunce guvernul ţărei pe mînele spoliatorilor şi a necinstiţilor! Toate acestea bine înţeles în cazul în care d. Carp este sincer şi în adevăr crede în acuzaţiunea sa. Pentru patriotismul d-lui preşedinte al consiliului eu am convingerea că d. Carp singur, nu ia în serios spoliaţiunea şi necinstitura. (Lungi şi repetate aplauze).

Dacă d. Carp, ar fi ţinut în adevăr să respecte tradiţia partidului, ar fi găsit exemple demne de imitat. In adevăr la 1890 Lascar Catargiu fiind preşedinte de consiliu, împrejurările au voit ca o deosebire de vederi să se accentueze între primul ministru pe de o parte şi generalul Manu cu Alexandru Lahovary de altă parte şi să aducă demisiunea acelui cabinet.

Şeful guvernului demisionat, la întrebarea Suveranului n'a stat o clipă la îndoială şi a răspuns indicînd Coroanei pe generalul Manu sub preşedinţia căruia s'a format noul guvern. In amorul său propriu jignit poate, bătrînul conservator n'a găsit împedicare pen-a-şi manifesta întreaga dragoste şi încredere în partidul conservator, chiar dacă pentru moment partidul se despărţea de el (Aplauze repetate).

Pretinsul continuator al lui Lascar Catargiu aruncă întreg partidul în opoziţie şi cere el singur schimbarea de regim, atunci cînd el nu mai poate avea cele d'intăi onoruri şi cele d'intăi demnităţi (lungi aplauze).

Dacă Domnilor, n'ar fi de cît conflictul cu naţiunea încă guvernul acesta ar putea să spere într'o restabilire a ordinei naturale printr'o schimbare totală în direcţiune.

Dar ceea ce este excepţional de grav şi ceea ce nu se poate remedia este conflictul permanent cu Coroana.

Nu-i un secret pentru nimeni, că guvernul trăeşte în răsboiu continuu cu Regele. Prin cuvintele lor, prin manifestările lor din Camere şi din ziare, prin parodiile de demisii ce'şi dau, guvernanţii noştri ne arată zilnic modul cum îndreaptă atacurile în contra Coroanei.

După cum au speculat totul în propriul lor interes de partid, acest guvern merită să se numească guvernul speculaţiunei generale (aplause).

Au speculat încrederea Regelui în alegerile generale, au speculat ura celor ce au în contra celor ce n'au şi au aruncat-o cu toată nedreptatea în contra liberalilor; au speculat chiar şi mormintele celor căzuţi in represiunea ce s'a făcut, după cererea lor, căci nimeni n'a uitat că la venirea guvernului din 1907, d. Carp cel d'intăi a strigat *„Represiune şi apoi vom aviza"*; (aplauze puternice) iar acum în urmă cu o voinţă criminală oamenii aceştia speculează prejudecata mulţimei, care în independenţa ei doreşte să se vorbească aspru Suveranului (aplause).

In ţara aceasta cu aşa pretenţii occidentale, dar în acelaş timp cu atîta orientalism, acolea unde totul este mobil, se ridicase o instituţie care părea să fie singurul dar cel mai puternic razim al întregului nostru edificiu naţional, Ei bine, guvernul actual, în dorinţa de a-şi mai prelungi trista-i existenţă, aruncă în cumpănă toată puterea, întreaga autoritate şi tot prestigiul Regalităţei noastre (lungi şi repetate aplause).

Dar pînă aici, căci aceasta nu se poate.

Să unim rugile noastre ferbinţi cu glasurile Şefilor noştri iubiţi şi să cerem cu putere Suveranului nostru înţelept ca cu un moment mai curînd să ne facă dreptate şi să-şi facă singur dreptate (lungi şi repetate aplause).

Să strigăm aşa de tare în cît voinţa naţiunei să desfacă marmora palatului, ca Suveranul nostru slăvit să audă că numai dragostea adevărată a poporului întemeiază şi întăreşte tronurile (Aplauze, Ovaţiuni). Nu cunosc nicăeri în istorie tronuri întemeiate pe aprinderea pasiunilor şi pe deslănţuirea urilor (Puternice ovaţiuni).

Un cuvînt şi am terminat. In lunile de vară, cînd ocupaţiile îmi permit, mă duc pe malul mărei. Acolo, în acea imensitate încîntătoare a mărei observ cum se rostogoleşte valul. Dacă el aduce nisip şi spumă, trece pe deasupra, dacă însă aduce stîncă şi piatră, el dărîmă şi răstoarnă totul.

Doresc din inimă ca valul conştiinţei publice din Romînia să nu fie din acelea care răstoarnă totul în cele-i.

(Aplauze îndelungate, lungi ovaţiuni).

INFORMAŢII

❑ *Sesiunea parlamentară va fi prelungită astăzi pînă sîmbătă, 17 c, inclusiv.*

❑ *Domnul A. D. Xenopol convoacă o consfătuire pentru Duminecă, 18 c, ora trei, în cancelaria decanatului facultăţii de litere, pentru a stabili modul cum România ar trebui să se comporte faţă cu serbările ce vor avea loc în Basarabia, cu prilejul implinirei unui centenar de la anexarea ei.*

❑ Din partea funcţionarilor percepţiilor din Iaşi primim următoarele:

Stimate domnule Director,

Funcţionarilor din Percepţiile fiscale din Iaşi, a doua Capitală a Moldovei, cu noua organizaţie a finanţelor li s'au făcut o nedreptate strigătoare; s'au creiat patru categorii de impiegaţi şi anume:

Impiegaţii definitivi	cl. I	a 200	l. lun.
„ „	„ II	„ 150	„ „
„ auxiliari	„ I	„ 120	„ „
„ „	„ II	„ 100	„ „

La clasa I de definitivi s'au clasat pe contabilii din Iaşi, egali cu contabilii din Bucureşti, la clasa II definitivi s'au clasat pe toţi agenţii din Bucureşti, iar pe agenţii din Iaşi i-au clasat tocmai la categoria IV adică cu impiegaţii cl. II auxiliari cu 100 lei lunar.

De aceia vă rugăm a ne lua apărarea prin ziarele D-stră, spre a ne egala şi pe noi Iaşii cu Bucureştii, la impiegaţi definitivi cl. II cu salar de 150 lei lunar spre a nu face la finanţe o aşa de mare deosebire între Iaşi şi Bucureştian.

Primiţi vă rugăm Domnule Director asigurarea distinsei noastre consideraţiuni.

Funcţ. Percep. fiscale din oraşul Iaşi

❑ Mîine seară, Vineri are loc în sala teatrului Naţional concertul tenorului José C. Arratt, cu un program excelent şi cu acompaniamentul pianistului Fuchs, care va executa şi cîteva numere din program.

❑ In ziua de 11 Martie a. c. s'a ţinut adunarea generală la banca populară „Emanciparea Sateanului", din com. Bivolari.

Şedinţa s'a deschis la ora 2 p. m. După ce s'a aprobat bilanţul anului expirat, cum şi budgetul pe anul prezent s'a pus la vot aprobarea refacerei şi mărirei localului de banca adăugîndu-se o sală pentru spectacole, de cinematograf etc. diferite distracţii.

Propunerea e aprobată şi primită cu multă mulţumire de membrii prezenţi, aducîndu-se elogii consiliului de ad-ţie care pune multă rîvnă pentru prosperarea acestei instituţii economice, menită a face educaţia ţaranului nostru sub toate raporturile.

Făcîndu-se apoi reînoirea unei treimi—conform statutelor—din consiliul de a-ţie, au fost realeşi d-nii: Andrei N. Bădărău proprietar şi N. Răpeanu institutor; în locul decedatului I. Maxim, a fost ales d. Gh. Carp învăţător la şcoala din Tabira.

In comisiunea cenzorilor au fost aleşi d-nii: Gr. Vrînceanu funcţionar, C. Sava dirigintele oficiului postal din Bivolari şi I. Anghel agricultor.

Intruniudu-se apoi toţi membrii din consiliu, în unanimitate au ales ca preşedinte pe domnul Gh. C. Bădărău în locul lui I. Maxim decedat.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	45 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete	6.00

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Situația.**—*Faptul că Inalta curte a zis că recursul ministrului de interne a fost bine întrodus, a produs mare consternare în guvern.*

Guvernul ar fi dorit ca incidentul rîdicat de Curte din oficiu, să fi fost admis, căci cu mijlocul acesta, s'ar fi produs o umînare a recursului ce l'ar fi făcut ministrul de justiție—pînă în Septembrie.

Dacă Curtea ar fi admis incidentul, ministrul de justiție ar fi putut întroduce recursul trei luni după ce i s'ar fi comunicat hotărîrea tribunalului, ar fi venit vacanța mare și recursul nu s'ar fi putut judeca de cît în Septembrie.

Se înțelege că avocații ministrului de interne n'au putut să nu pledeze respingerea incidentului, căci ar fi însemnat că pledează contra ministerului, care a introdus recursul.

*

După pronunțarea minutei cu privire la respingerea incidentului, o consfătuire, la care au luat parte cinci miniștri, a avut loc acasă la d. Marghiloman.

Banditul a aratat că situația este desperată și că guvernul trebuie să se retragă, sa se retragă bloc, iar o altă formațiune conservatoare să nu fie admisă.

Cantacuziniștii sunt pentru retragerea guvernului și pentru formarea unui alt guvern conservator, sub prețidența Nababului.

Nemulțumiri profunde există contra d-lui Marghiloman, învinuit că a zădărnicit o guvernare conservatoare și aceste nemulțumiri vor fi date pe față, la prima consfătuire a majorităților.

Guvernul se află în plină criză. Ea va fi lichidată pînă Simbătă.

❑ **Un comunicat oficial anunță. că M. S. Regele sufere de colici hepatice, dar că temperatura este din fericire, normală.**

Medicii au prescrisc Suveranului cea mai desăvîrsită odihnă și de acea Augustul bolnav va trebui să stee cîteva zile în pat.

❑ **Intrunirea anunțată pentru astăzi în sala** *Amicița* **din Bucuresti, întrunirile de la cluburile opoziției și a comitetului central liberal, au fost toate contramandate, în vederea procesului care continuă astăzi la Casație.**

Comitetul executiv liberal se va întruni mîine, Vineri, ora 10 dimineață, acasă la d. Costinescu, iar cluburile se vor întruni tot mîine dimineață.

❑ **Pentru a protesta contra noului legi a instrucției, colegiul universitar din Iași se va întruni, în consfătuire, astăzi, Joi, ora cinci jumătate.**

❑ **O lovitură antidinastică—junimistă, înlăturată de d. Carp.**

In Cameră era să se producă, zilele trecute, o lovitură antidinastică. Deputatul Jean Miciescu, cumnatul d-lui Carp, era gata să depună un proiect de lege, din inițiativă parlamentară, pentru sporirea listei civile a Suveranului cu o mie două sute lei pe an, sau 100 lei pe lună.

Sporirea era motivată de faptul, că Suveranul a ajuns să fie archivarul dosarelor de la ministerul de interne, relative la răscoale, și cum archivarii sunt plătiți cu o sută lei pe lună—spunea proiectul—ar fi drept ca și apanagiile Regelui să fie augmentate cu o sută lei lunar.

Prinzînd de veste, d. Carp a făcut insistenți desperate pe lîngă cumnatul, care, cedînd, proiectul n'a mai fost depus.

❑ *Ministrul instrucției a revenit astăzi telegrafic asupra deciziei luate de a acorda 50 la sută reducere la toți elevii, care vor voi să plece la casele lor de vacanță de Pași.*

După noua dispoziție. numai elevii săraci se vor putea bucura de asemenea reduceri.

❑ In ziua de 23 Mart 1912 orele 11 dimineața, se va ține la prefectura județului licitație publică, pentru furnizarea stălpilor necesari serviciului telegrafelor și telefoanelor.

Condițiile licitației sunt înserate în anunciurile No. 74756 și No. 22279 publicate în Monitorul Oficial No. 181 | 911 și 272 | 912.

❑ In astă seară, se 'ntrunesc în conferință scolară, în saloanele cercului didactic din Iași, profesorii școalei normale, Vasile Lupu, pentru discutarea mai multor chestiuni, ce privesc mersul scoalei.

❑ Știrea răspîndită, cum că la alcătuirea noului budget comunal, s'a întrodus un spor de salarii, este neîntemeiată.

Nu s'a prevăzut de cît un spor la cîți-va funcționari, dar în generalitatea lor, și în special micii funcționari au ramas cu salarile actuale.

Procesul de la Casație

— Interview cu d-l A. A. Badareu —

Despre constituționalitatea legilor.— Situația guvernului.— Pe ce temă se va retrage

Procesul care se desbate actualminte la Casație interesînd, deopotrivă, toată lumea, am obținut părerea d-lui Badareu în această privință, precum și a situației guvernului.

Iată întrebările puse de noi și răspunsurile obținute de la șeful nostru local :

Credeți d v, că instanțele judecătorești calcă principiul separațiunei puterilor statului, examinînd constituționalitatea unei legi ?

Pusă într'această formulă, recunosc că chestia este controversată, dar în cazul dedus înaintea Inaltei Curți, nodul chestiei stă aiurea. Cînd legiuitorul își perde conștiința lui și face asupra aceluiaș lucru două legi contradictorii, cum trebue să procedeze judecătorul, cînd una din părți ar cere aplicarea uneia din aceste legi, și a doua parte a celeilalte? In procesul cu societatea tramvaielor acesta e cazul.

Societatea, cere aplicarea Constituției, care garantează proprietatea privată și prohibește expropiarea în afară de cazurile limitativ specificate, iar comuna București cere aplicarea legei din 1911, care îi dă dreptul să expropieze societatea Tramvaelor sub anum te condițiuni — un fel de sancțiune cominatorie în cazul în care acționarii nu s'ar supune injoncțiunelor legei adhoc a d-lui Marghiloman.

Să presupunem că dispoziția de drept privat, a garantărei proprietății, n'ar fi pusă în constituție — cum nu e pusă în mai toate constituțiile, care se limitează strict în dispozițiunile lor, numai la chestii de drept public, ci într'o lege ordinară.

Dacă legiuitorul, fără a abroga pe cea dintăi, ar face o a doua lege, prin care pune proprietatea privată la discreția statului, comunei sau județului, atunci dacă judecata ar fi provocată să se pronunțe asupra conflictului dintre aceste 2 legi, ce atitudine ar putea să iee ?

De sigur că n'ar putea să refuze aplicarea amîndurora spre motiv că se contrazic, căci aceasta ar fi denegare de dreptate.

N'ar putea să le aplice pe amîndouă căci aceasta ar fi imposibil.

Ar trebui să găsească în principiile generale, o formulă pentru a aplica nu mai una din cele două legi.

Legiuitorul este absolut vinovat, că a pus conștiința judecătorului la așa tortură.

De ce obligația judecătorului de a aplica numai una din legile în conflict, ar înceta cînd una din acele legi este Constituția? Cu atît mai mult, că în acest caz, nici nu se poate invoca abrogarea implicită, cum s'ar putea invoca cu o lege posterioară în contrazicere cu o lege anterioară, căci legiuitorul ordinar nu poate abroga o dispoziție din constituție.

De alt fel toți recunosc că dacă o lege ordinară ar violă nu spiritul, ci un text precis al constituției, instanțele judecătorești nu pot să aplice legea.

Așa dacă s'ar introduce în codul penal pedeapsa cu moarte, prohibita de constituție, sau printr'o lege s'ar trimite delictele de presă în judecata tribunalelor și inculpații pentru ast fel de delicte, ar fi puși în prevenție, cine n'ar aproba instanța judecătorească, care ar refuza să aplice legea, și ar aplica constituția.

— Din jurisconsulții care pledează înaintea Curței s'a pronunțat vre unul mai înainte asupra acestei chestii de drept ?

— Implicit d. Disescu la cursul său. Precis și expres d. Take Ionescu, cînd a apărat înaintea Parlamentului legea minelor a d-lui Carp.

— Credeți că va avea vr'o consecință asupra guvernului decizia Inaltei Curți?

— Decizia, de sigur, că nu. Respingerea recursului nu a Primăriei—care n'a voit să facă recurs—ci a ministrului de interne, autorul legei, care a provocat tortura justiției, va constitui un fapt de așa importanță, în cît responsabilitățile trebue să se producă cu toate sancțiunile.

Ministrul, care a propus legea și cei care l'au ajutat, aiurea ar fi trimeși în judecată. La noi trebue ca Regele să-și exercite prerogativa de a revoca pe miniștri cel puțin sub forma cea mai dulce—cererea demisiei.

— Credeți că guvernul își va da dimisia, dacă Inalta Curte respinge resursul ?

— Nu cred, după cum cunosc eu pe cei de la guvern. *Cred, însă, că d. Carp va cere Regelui revizuirea constituției pentru a pune justiția sub ordinele parlamentului.*

Probabil că Majestatea Sa va refuza d-lui Carp, convocarea unei constituante și atunci d-sa se va retrage cu un manifest în care se va plînge țărei, că a voit să asaneze moravurile, dar n'a putut pentru că justiția și Capul Statului s'au pus în drumul său.

— Prevedeți urmările politice demisiei d-lui Carp ?

— Nu m'aș mira ca actualele majorități, despre care eu am spus și d-lui Marghiloman, că sunt majorități guvernamentale, nu conservatoare, să dee toată vina pe d-nii Marghiloman și Carp și să caute să-și găsească un alt stăpîn.

— Prevedeți, dar, un nou guvern din sînul actualelor majorități ?

— Nu. Fără sprijinul d-lui Tache Ionescu nu se va putea constitui un alt guvern conservator, bazat pe actualele majorități și este sigur că d. Tache Ionescu nu va consimți la o astfel de formațiune ministerială.

In ipoteza, însă, cînd Curtea va admite recursul, guvernul va rămînea cu un fapt mai puțin în sarcina sa și situația lui va atîrna de la energia opoziției unite și de la greșelile ce le va mai face.

——

❑ Se știe, că d. Arion a depus la Cameră, un proect, pentru modificarea unor articole din legea Teatrului.

Prin aceste modificări, se arată că delegatul Primăriei, nu va putea funcționa de cît atîta cît funcționează consiliul, care l'a delegat.

Directorul teatrului va fi numit pe 4 ani, după care trebue să se retragă. Ministrul însă îl va putea numi din nou.

Secretarul Senatului nu va mai fi numit de director, ci direct de minister, și va trebui să depue o garanție.

*

In afară de aceste modificări, principale, s'a mai modificat articolul privitor la vînzarea timbrelor, care vor fi încredințate perceptorilor.

❑ Numita Maria Parîn, dovedită a fi autoarea pruncuciderei făptuite în casa d-lui inginer Deladecima, are de complice pe o soră a ei, Ecaterina.

Ambele au fost trimise spre a fi instruite la cabinetul III de instrucție.

❑ Un congediu pe timp de trei zile a fost acordat d lui judecător D. Cihodariu.

❑ Pe soșeaua Țuțora a fost găsit cadavrul săteanului V. Porumb.

Bănuelile de crimă fiind serioase, s'a deschis anchetă.

❑ De trei săptămîni consiliul comunal, e tot convocat pentru Simbătă, dar ședința nu se ține din lipsa primarului.

Azi din nou d. Grecianu a telegrafiat că nu vine nici Simbăta acesta, reținut fiind de evenimentele politice.

Mai nostim e, că și d. Cosmovici se află la București, și s'a crezut dator să comunice că nu se întoarce nici d sa, de oarece d. Grecianu rămîne la București.

Așa în cît Iancu Stamatiu a rămas cu toate belelele pe cap.

❑ La autopsia făcută eri cadavrului copilului găsit într'o pivniță, a școalei de arte, s'a dovedit că la mijloc e o crimă.

Copilul a fost ucis printr'o lovitură puternică, ceia ce i-a produs o fractură a craniului.

❑ Elevii liceului internat și ai liceului particular au luat vacanță de azi. Mîne sara vor lua vacanță ce'elalte școli secundare, iar toate școlile primare iau vacanță Simbătă.

❑ Se știe că d-na Ernestina Fischer din Iași, a reclamat contra deputatului Monăstireanu, că ar fi îndemnat pe fiul ei, David Fischer să cedeze fraților Barbu contractul moșiei Bădeni.

Deputatul Monăstireanu anunță acum că a acționat în judecată, pentru calomnie, pe d-na Fischer, constituindu-se parte civilă cu 5000 lei.

❑ Eri a avut loc la București înmormîntarea lui Simon Perieșeanu, fost inspector telegrafo-poștal circomscripția Iași, trecut la pensie pe ziua de 1 Mai.

Funcționarii telegrafo poștali din Iași au depus o coroană pe sicriul defunctului.

❑ David Cooperfield, adaptare cinematografică după romanul lui Dickens, este titul piesei principale, a noului program cinematografic (Pathé Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară J o i — Această piesă specială e înscenată cu ocazia centenarului Charles Dichens și reprezentată la Londra cu prilejul serbărilor în amintirea marelui romanțier al Angliei.

Greșală fatală. Mare roman contimporan cu d-ra Bertha Bovy de la Comedia Franceză, în rolul principal.

Prince se divorțează. Scene comice cu simpaticul artist.

Sonata diabolică, splendidă narațiune însuflețită.

Contra forței publice, scene comice pariziane.

❑ Chestia liniilor de tramvae și comisiunei de exploatare, va fi discutată în ședința de Simbătă a consiliului comunal.

❑ **Judiciare.**—Cererea doamnei Ernestina Fischer, de a se constitui un consiliu Judiciar fiului ei, David Fischer, a fost cercetată astă-zi în camera de consiliu a tribunalului s. II, în lipsa lui D. Fischer care nu s'a prezintat.

Tribunalul după ce a ascultat pledoaria d-lui O. Teodoreanu, a amînat pronunțarea pe Simbătă, obligînd pe reclamantă să depue concluzii scrise.

— Parchetul de Ilfov a dispus ascultarea d-nei Ernestina Fischer, prin comisia rogatorie în ce privește reclamația făcută de dînsa în contra deputatului Monastireanu și misiilor Braun, Rapaport și Botoșăneanu, relativ la faptul cunoscut.

— Curtea s II s'a pronuntat astă-zi în procesul Weintraub-Ghica privitor la daune rezultînd din neținerea în bună stare a acaretelor de pe moșia Deleni. Curtea a respins ambele apeluri, menținînd hotărîrea tribunalului Botoșani, care condemnase pe Weintraub la 32,000 lei daune.

— Curtea s. I a respins apelul avocatului Papadopol Calimachi, primind, în parte, apelul prințesei Olga Sturza, și reducînd de la 7000 la 5000 lei onorarul de avocat pretins de d. Papadopol, care a redactat actul dotal al prințesei.

— Camera de punere, sub acuzare, în ședința sa de azi, a hotărît : a respins cererea numiților G Vlad, N. Anton și Haralamb Drăgușanu, complicii band ților Pantelimon și Iov, de a fi puși în libertate ; idem apelul negutitorului falit I hil Froim, zis Frenkel, din Iași ; idem a numiților Simion și M. N. Popa, deținuți pentru falșuri în acte publice.

❑ Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calitățile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avantajoase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

ULTIMA ORA

Bucureşti 15 Martie

PROCESUL DE LA CASAȚIE

— Ședința de azi —

Bucureşti.—In sala Curței de Casație, e și mai multă lume, ca eri.

Aceleași forțe militare, care împedecă intrarea marelui număr de cetățeni, veniți să asiste la dezbateri.

*

Ședința se deschide, la oarele 1. — Vorbește în continuare d. avocat Rosenthal.

Probabil că d-sa va termina abia la oarele 4, cînd va lua cuvîntul d. Disescu.

Va vorbi apoi d. Misir și în replică d. Take Ionescu.

*

E cert că pleduariile, care vor dura și mîine, se vor termina abia Simbătă, cînd Casația se va pronunța.

Crima din Prahova

Ploești.—La o petrecere, doi prieteni Ionașcu și Focșa, se luaseră la ceartă din cauză că unul cerea ca lăutarii să-i cînte o horă, iar celălalt o polcă.

La un moment dat Ionașcu scoase un cuțit și rîni grav pe Focșa, care a fost transportat la spital.

Procesul Sufragetelor

Londra.—Eri a început procesul contra celor 126 femei, cari în manifestația lor 1 Martie curent au spart mai multe geamuri în mahalaua Westend.

Mai multe acuzate au fost condemnate la 6 luni temniță.

In chestia grevei

Londra.—Sindicatul minerilor a hotărît să pună la vot chestia grevei și reluarea lucrului pe cînd autoritățile de district vor stabili minimum de salar.

Desordini serioase

Ziarul „Morning post" află din Tanger că desordini serioase s'ar fi întîmplat la Marrakes, (Maroc), unde mai mulți europeni ar fi fost răniți și 5 indigeni uciși.

Incendiu îngrozitor

Pesaver, India. — Un incendiu bîntue de eri în acest oraș. Până acum au ars 300 de case. Nu sunt victime.

Catastrofa minieră

Bluefyelds.—Dintre toți minierii care au fost închiși într'o mină de cărbuni în urma unei explozii numai 10 au fost salvați și 4 cadavre au fost scoase. Nu mai sunt speranțe de a putea salva pe cei rămași încă în mină.

Greva din Anglia

Londra. — Numărul minerilor care și-au reluat lucrul se evaluiază la 4000 ; un ziar a publicat că reluarea lucrului în minele din Scoția e așteptată pentru zilele viitoare. Perderile suferite de căile ferate sunt evaluate până acum la 30 milioane mărci.

Inundatii la Berlin

Berlin. —Azi dimineață s'a întîmplat pe linia tramvaiului subteran între stațiile Spittelmarkt și Alexanderplatz o inundație care a cauzat suspendarea circulației probabil pentru 4 săptămîni între stațiile Leipz'ger Platz și Spittel Markt.

Contigenful 1912

București. —Ministrul de resboiu, va depune azi la Senat, proiectul pentru chemarea contigentului 1912.

Alegerile din Grecia

Atena.—Rezultatele definitive la alegerile grecești dau 150 s aune partidului Venizelos și 31 opoziției.

CONSILIUL DE MINIȘTRI de AZI

București.—Azi, la orele 5, se va ține un consiliu de miniștri, la ministerul de interne.

D. Carp, va supune consiliului situația politică.

Pentru cetirea comptorilor la abonați căutăm

2 Tineri serioși, cu bune maniere și rezistenți la curse. In vederea trecerei lor în servicii mai importante cu timpul, preferăm pe acei cu mai bună școală și cunoscători ai limbei germane.

A se adresa ofertele, conținînd indicațiile necesare spre a ne putea orienta asupra aptitudinilor reflectanților, la Usina Centrală de Electricitate din Iași Str. Moțoc 38.

Vând: *a) Casele din Iași strada Asachi No. 6*
b) Via foasta general Radovici
c) Via foasta I. Baldovici.
Ambele vii sunt chiar la șosea, situate în comuna Bucium, podgoria Socola jud. Iași, avînd acarete bune, pădure, apă abondentă etc.
A se adresa subscrisului

Artur G. Sion
în Iași str. Asachi No. 6

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iași
Iași—28 str. Cuza Vodă 28 —Iași
(zisă și str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra înghetului*—**Băi hygienice**—etc.
Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultațiuni gratuite.
Condițiuni de plată foarte avantajoase.
Atelier special pentru reparațiuni.
—**Proiecte — Supravegheri de Construcții.** *Vile—Hoteluri, etc.*
Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*
Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

La *Casele din strada Carol No. 20 sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*
A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.
Casele sunt și de vînzare.

Dr. J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOȘ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI
BOLI DE FEMEI—FACERI
— Strada Anastasie Panu 43 —

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din ţară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Viţan 11—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Raymond Oudin
PARIS
CHILADES, etc.
Envoi franco d'album sur demande

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboauri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sîmbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi la mai la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» str. de Hîndrieni No 1

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiile* cele mai greie de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antăiă să se ia 3 hapuri. unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vro uşurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este ţilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR, CONVALESCENTELOR LUNGI, VĔRSĂTURELOR, DIARHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

La 20 Octomvrie 1857, Academia de Medicină din Paris este Domnului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISU IN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ canqrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterauţĭ şi atôtulorĭ bôle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.*

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ consecinţe; dobândite seu ereditarie, recente saŭ invéterate şi rebele (accidentilorĭ gureĭ şi a gâtuluĭ, putredinĭĭ oseleĭ). Nicĭ un altu medicamentu în lume nu posedă distinctiunile ce onorĭ Pesmeţii Dr Ollivier

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ în orice temperatură şi climă. Dupe 8 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bôlele cele mai inveterate. — *Ĭă broşura acompaniaţa fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţiĭ depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seu oficial a *Guvernuluĭ francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparatiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot da servicii mari humanităţiĭ.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBATIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ — 40 ANĬ DE SUCCES IN TOTA LUMEA

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei

6 luni . . . . . 10 „

OPIN

ZIAR CONSERVATOR-DEM

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25

Sub direcțiunea unui C

Guvern de epigoni

Decăderea în care a ajuns guvernul Carp, lipsa de autoritate în tot ceia ce legiferează, darea îndărăt la toate chestiile mari și de principii, agonia sa politică, toate acestea au făcut să turbe toți miniștrii, și să nu mai aibă măsură.

Rațiunea de a fi la guvern a d-lui Carp, că el e cel mai autorizat reprezentant al ideii conservatoare și al clasei boerești *teritoriale*, azi a dispărut.

Ideia conservatoare revendică pe alții să o susțină și să o ducă spre noi izbînde. Dl. Carp n'a fost nici odată conservator, căci nu s'a asimilat cu ideia și partidul conservator, de cît pentru *a le cuceri*. Or, cuceritorul n'are cultul ideilor ci al persoanei. D-sa care a învins Coroana și partidul conservator nu s'a sfiit s'o spună pe față, fără a se sinchisi cîtuși de puțin de rumorile ce va stărni în partid.

Cuceritorul partidului conservator a dus azi la faliment clica, care acaparase prin sine și cu sine, organizarea învechită conservatoare. Un lucru bun spera țara de la boeri: *buna creștere* și *stăpînire de gură*.

Ași!

Boerul și-a arătat arama. Tot lustrul unei culturi formale se duce, cînd interesul îl mînă, și-și vede periclitată preponderența.

Partidul conservator, nuanța boerească, e pe pragul căderii. O dată cu căderea d-lui Carp se va prăbuși o învechită direcție pentru desăvîrșitul bine al acestei țări. Cu tot oxigenul Regal boerimea n'a putut să facă față nevoilor morale ale țării, căci neavînd nimic sfînt să-i încălzască, au dat sbor liber patimei, urei și răzbunărei ciocoești.

Boerii de azi nu se pot acoperi cu penele trecutului: „Slava strămoșască pe strămoși cinstește; în zadar cu ea nepoții se fălesc, cînd se 'ntîmplă să fie oameni de nimic."

Așa-s guvernanții de azi: *epigoni* ai vechilor boeri, căci au moștenit de la strămoșii lor mai mult sau mai puțin vechi, *numele*, forma, dar *nu* și inima.

Energia, care a făcut pe strămoși să strîngă avere și să sporească capitalul moral și material, s'a transformat la urmași, asigurați în traiul lor zilnic, în moleșire de duh și în trîndăvie de muncă.

Or cînd sufletul e puțin ocupat, îndată apar apucăturile rele. Și *ocara* e cea întâiu podoabă a degeneratului boer.

Noi cei de la Iași eram deprinși cu stilul surugiesc al ziarelor de la guvern din localitate, căci zilnic coloanele li erau pline cu tot felul de invective. Loviri de palme, ruperi de urechi se înregistrau zilnic în informațiile lor și în polemicile lor.

Da; dar să ajungă *Epoca*, organul oficios al miniștrilor Filipescu și Marghiloman, să scrie că va da palme și va rupe urechile lui Take Ionescu, cînd va ajunge mine șef de guvern iată ce a întrecut toate marginile.

Eroul de la Făurei, care e gata să înjure de mamă tam nesam pe oricine, spadasinul care intră prin casele oamenilor ca să dea palme, sau să facă scrisori și testamente, asasinul cu voință și premeditare; un asemenea om care turbă cînd se vede trîntit jos, și amenință ca în codrii Vlăsiei, își va putea găsi leacul. La unul fără lege trebue unul fără Dumnezeu, și dacă Nicu Filipescu a ajuns azi în halul omului turbat, contra turbei sînt atîtea măsuri de izolare și de luptă!

Țara nu se va lăsa mai mult stăpînită de omul care iscodind la întuneric tot felul de intrigi, acum din buhaiu, se face cine turbat, spre a infecta liniștitul mers al trebilor publice.

N. Filipescu a făcut doar pentru țară o lege a prunelor uscate; în colo nu și-a înscris numele de cît în saloanele mondene, și în cabareturile boerești.

Democrația va face zid de apărare în jurul șefului, ca nu numai invectivile de azi ale lui Filipescu să nu-l ajungă, dar un fir de păr să nu i se clatine.

Iar dacă d. Marghiloman crede că a guverna o țară e tot una cu o cursă de cai de la Longchamp, se înșală. D-sa își va încheia activitatea sa politică cu o mare tinichea legată de coadă, spre a fi ocolit și urmărit de toți curioșii.

Galeria conservatoare va înregistra 2 nume de boeri epigoni: pe *Nicu Filipescu* și pe *Alex. Marghiloman*, cari vor arăta lumei de ce a fost capabil să facă un consorțiu de boeri în guvernarea unei țări.

Suiți sus prin nume și avere, ei n'au dat țării de cît rodul urii și vrăjmășiei lor. Neflind încălziți cu nimic de cît cu interesul de a fi ei cîrmuitorii; azi cînd văd că le scapă cîrma, lasă să se cufunde și vasul de ciuda încapacității lor.

Și ura lor e... Take Ionescu.

Doi ani de zile au umblat cu căciula în mînă după concentrare, milogindu-se; doi ani au complotat în ascuns să-l compromită; și azi cînd se văd la aman, ei îl înjură.

Injurile lor nu-l ating pe șeful nostru. Dar democrația ia act de natura boerului epigon. Boerul e ca răchita, de ce tai, de ce crește. Trebue zdrobită hidra, ca să-i piară gustul de diriguire.

Diriguirea boerească ne-a dus la falimentul din 1907.

Diriguirea boerească de azi ne duce la falimentul lui 1912.

In lături cu ei.

După cum cînd scoți mortul din casă lași ferestrele deschise o zi și o noapte să se aerisească casa; așa și o dată cu năruirea boerilor de la putere, va trebui să se lase ferestrele larg deschise ca să iasă toată duhoarea ciocoiască, care a infectat aceste 15 luni avîntul democrației.

Iar cînd o fi să scoată capul pentru a reînvia, trebue să se ia măturoiul cel mare și să se prăbușească în afară.

Cu căderea regimului Carp se va încheia e epocă în istoria politică a partidelor: se vor pune la carantină epigonii să nu mai îndrăznească a se pune de-a curmezișul vremei.

NEBUNII

Ei vor să cadă și tot ei țipă. Astăzi nu mai este un singur ministru, care să aibă curajul să declare, că guvernul, în actuala lui formație, poate să meargă înainte. Și cu toate acestea acești faliți, ajunși să se declare ei înșiși în stare de a nu putea merge înainte, țipă și amenință pe acei, cari vor veni după ei la putere, ca să reașeze lucrurile în blata această țară.

Am înțelege, dacă ar spune „după noi potopul"; dacă ar cere ca după ei să nu mai vie nici un alt guvern, fiind-că, în definitiv, țara ar merge mai bine fără guvern, de cît cu unul ca acesta de astăzi.

Dar să se declare în neputință a merge înainte, să dorească să cadă și să amenințe, tot-odată, cu linșarea, cu palme, cu urechelі, cu bombe—pe acei cari vor veni după ei—asta le extra-ordinar.

Au înebunit—cu siguranță. Și nu e de mirare. In 15 luni de guvernare criminală, guvernul d-lui Carp a mers din pacat în pacat, a revoluționat țara, a făcut o guvernare desordonată fără pereche.

Ai crede, recapitulînd tot ce a făcut acest gnvern, că țara romînească pentru prima oară este guvernată și că de aceea lucrurile merg așa de rău.

Fie-care ministru în parte s'a surmenat de prostiile și ticăloșiile făptuite și întregul guvern se află într'o stare cu totul anormală.

Menținerea la putere a unui astfel de regim, a ajuns un pericol din punct de vedere patologic. Cum fie-care ministru face ce vrea și cum majoritățile sunt simple unelte polițienești, cine știe, într'un moment de nebunie ce-i trece prin gînd unuia din miniștri — și ce pacate va avea să tragă țara pe urma faptei smintitului.

Chiar pretinsul lor bloc este o nebunie. Solidaritatea din guvern se cîntă pe toate tonurile și ea există chiar atunci cînd, spre pildă, d. Lahovari tratează în chestia tramvaelor în numele unui guvern Maiorescu!

Nebunii l'au îmbolnăvit pe Rege. Căci pe de-o parte manifestează contra lui în Parlament, îi combină decret de arhivar plătit cu 100 lei pe lună—iar pe de altă parte jură credință dinastiei.

Astăzi nu mai poate fi vorba de alungarea unui guvern, care s'a făcut odios prin faptele sale, ci trebue alungat guvernul, care constitue un pericol prin inconștiența-ți care-i formează.

La Mărcuța!

„Programul de luptă" al „Epocei

„Epoca" a publicat în fruntea colo nelor sale un articol epileptic, intitu „Un program de luptă", articol în ca șeful nostru, d. Take Ionescu, e ameni ța cu palme și urecheli, în caz dacă lua puterea. Miniștrii sunt avertizați li se vor sparge geamurile, zi și noapt că se va scoate un ziar de scandal, care viața privată a d-lui Take Iones va fi scormonită cu fără nici o consi rație, că se va da asalt puterei cu rev verul într'o mînă și cu cealaltă mînă beregata noastră.

Ori-cine înțelege că autorul acelui ticol e d. Marghiloman. Ministrul Interne a început să priceapă că bar ia apă și că o formație Take Ionescu inevitabilă.

Curajul și voinicia d-lui Marghilom o cunoaște toată lumea. Cînd d-sa știe la adăpost ie în stare de ori-ce, dată însă ce simte că și a găsit omul mieluțelul Domnului. In Camera libera d. Marghiloman, nu o singură dată lu vînt, dar din clipa în care d. Phereki ti amintea că d sa presidează,—d. Ma ghiloman înghițea în sec și tăcea.

Amenințările de azi ale d-lui Marg loman sunt ridicole. Guvernul actu înainte de a pleca de la putere, nu abroga codul penal, și cu condica crin nalicească în vigoare, d. Marghilom poate fi sigur că la prima mișcare, va trimis la răcoare.

In ce privește scormonirea vieței p vate a șefului nostru, credem, că d. Ma ghiloman nu trebue să aștepte decretul numire al d-lui Take Ionescu, și-i p mitem că dacă d-sa va putea cita singur fapt în defavoarea șefului nost noi nu vom da în vileag nici una a isprăvile Ministrului de Interne.

Teamă însă ne este, că d. Marghi man va uita amenințările făcute p Epoca *și se va resemna să tacă.*

Ieșirea desperată a d-lui Marghilom are însă o dublă însemnare. Pe d parte ea dovedește că o formațiune s prețedenția d-lui Take Ioneseu e ches de cîte va zile; iar pe de altă par scopul articolului e vădit la adresa C roanei. D. Marghiloman vrea să ar Suveranului ce sunt în stare carpiștii facă, în caz dacă M. Sa va încredin guveruul d-lui Take Ionescu.

Prim-ministeriabilii

Guvernul actual a inventat o no speță politică prim-ministeriabilii.

Desele sale combinațiuni de cabin de tranziție, au deschis pofte multe și ridicat pe cei desemnați a forma ca netele de tranziție împotriva guvernul

Pînă acum cabinetul Carp a avut înfruntat atacurile ministeriabililor, cele ale d-lui M. Săulescu, a d-lui Pangratti, a ridicolului Popescu-Mel dinți, și a altor cîtorva. Acum însă s ridicat seria prim-ministeriabililor. Gh. Gr. Cantacuzino, oftează după prețedinție a consiliului, chiar tran torie, și în această situație d-sa nu m poate tolera minciunile d-lui Marghi man; d-sa s'a declarat fericit de a p tea găsi, împre. nă cu partidul liber — neaparat, în calitate de prim-min tru — o soluție în chestia tramvaelo

Cu d. Th. Rosetti nu stau mai bi D-sa a devenit de-o nervositate cara teristică, s'a ridicat împotriva hoț Dudești și bătînd cu pumnul în ma secției I a senatului a cerut d-lui Ma ghiloman să-i înfățișeze actele și do rele privitoare la afacerea atît de m noasă a d-lui Pascal Toncescu.

Cel de al treilea prim-ministeriab d. C. Olănescu, face zile fripte d-lui C. Arion în Cameră. De cînd prețedi tele Adunării deputaților așteaptă misi nea de a forma un cabinet de tranziț d-sa a devenit de o nevozitate îngri toare. Izbucnirea d-lui Olănescu, prilejul discuției ministerului de instru ție, e o dovadă că prețedintele Came s'a săturat așteptînd fără speranță i sărcinarea de a constitui cabinetul.

D. Maiorescu e încă ministru și de ceia i se impunea mai multă pruden mai cu seamă că e și ministru de e tejne. Cu toată diplomația d-sale ins d. Maiorescu, în frigurile prim-min

ul spitalului „Caritatea“ ajunge la heeri diferite da ale altor specialiști e cari și profesorul Hutinel, cu pri- e la tratamentul pericarditei și șan- de vindecare.

*

a apărut No. 2 din „Viitorul Romîn- or“ cu un bogat sumar, sub direc- nea d-rei Adela X nopol.

*

„Cadavrul viu“ nu este o melodramă ală, după cum s'ar părea din aglo- rația de titluri senzaționale înșirate un afipt teatral, ci o dramă mișcă re, vrednică de marele ei autor, Lew stoi.

Vom publica subiectul piesei pentru nvedera lucrul acesta.

*

La legațiunea republicei Uruguay din xelles, a fost numită ataşat oficială a dr. Clotilda Luisi.

Domnia sa are o misiune științifică în lgia.

*

Se prevede o adevărată afluență de ne la concertul de astă seară al te- rului José Aratt în sala teatrului na- nal.

Biletele la agenția „Thalia“.

*

Credem a ști, că opera rusă va mai ita lașul în această stagiune.

*

Cântărețul rus Saljapin intervenise la ministrația stațiunii Monte Carlo, ca i se interzică întrarea în sala de joc, oare ce a pierdut sume mari de ni.

Intr'o zi cînd pasiunea jocului îi re- ni el ceru voie să-și încerce iar no- cul. Administrația însă nu i-a mai cuviințat întrarea...

STRUNA ZILEI

SFINȚIA SA POPORUL

După ședința sinodului ministrul Arion, a vorbit de un preot, dintr'un mic oraș de provincie, care rămînînd văduv acum 10 ani, a intrat în relațiuni intime cu o cismăreasă.

Un ziar mai vechiu.

Dar ministrului ce-i pasă
C'a iubit o... cizmăreasă ?
Popa, ca om brav, firește
Talpa țării o iubește.

INFORMATII

❑ Guvernamentalii își pregătesc te- enul pentru o eventuală respingere a recursului ministrului de interne.

„Epoca“ de azi afirmă că Inalta Curte rmează să se pronunțe numai asupra rincipiului dacă judecătorii au sau nu reptul să pipăe constituționalitatea le- ei—așa că, reese din articolul „Epo- ei“, chiar dacă Casația ar respinge re- ursul d-lui Murghiloman, aceasta încă 'ar însemna că legea d-sale e incons- ituțională.

In primul loc observăm că aprecierea egei, constituind o chestie de fapt, ea capă controlului Casației, și în al doilea oc, amintim că atunci cînd tribunalul i-a dat sentința, „Epoca“ și guvernul 'au ridicat tocmai împotriva faptului ă judecătorii au pipăit constituționali atea legei Marghiloman, și au amenin- at, din această cauză, cu suspendarea namovibilității magistraturei. Deci a- ceasta constituia lovitura adusă guver- nului.

De cît, așteptăm hotărîrea Casației, pentru a aplica „Epocei“ pedeapsa pa- ralelelor.

❑ O vie altercație a avut loc cu o- cazia unui concurs de medici la facul- tatea de medicină, între d nii profesori dr. Toma Ionescu și dr. Obreja.

D. profesor dr. Obreja simțindu-se ofensat și-a constituit ca martori pe d-nii dr. Petrini-Galați și Emanoil An- tonescu.

D. profesor dr. Toma Ionescu și-a constituit ca martori pe d-nii dr. Ioan Cantacuzino și Nicu Xenopol.

❑ In „Ordinea“ de astăzi „Scrisorile din Iași“ se ocupă de: „Contraste în im- presii—Cele două Capitale — Dialog în tren—Revedere tîrzie — Trai patriarhal și comercial—Vînt de primăvară—Cînd pămîntul se dezgheață—Intre folos și poe- zie—Iașul viran—Orașul care dispare—Orașul care se naște—Vechile grădini—Pe cînd Eminescu scria—Teatrele popu- lare—După închiderea stagiunii—Exilul lui „Manase“—In era împăcărilor — Iz- goniții revin“.

❑ Aducem la cunoștință Domnilor comercianți de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, pro- prietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu“ toate calitățile de vi- nuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiții avanta- joase.

Pentru informațiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

Taxa de apă și gunoi

Inalta Curte, în secții unite, a stabi- lit importanta jurisprudență, că suma ce se plătește de un chiriaș proprieta- rului pentru apă și ridicarea gunoaelor nu poate fi considerată ca venit impo- zabil, întru cît proprietarul nu trage nici un profit din această sumă, ci este un simplu intermediar între chiriaș și primărie care procură asemenea servi cii orășenilor.

Prin urmare dacă prin contractul de închiriere proprietarul își ia îndatori- rea ca să plătească el taxele de apă și gunoiu, aceste taxe trebuesc scăzute din chirie, pentru a se stabili venitul im- pozabil al imobilului închiriat.

Iată considerentele :

Avînd în vedere deciziunea comisiu nei de apel supusă recursului din care rezultă că imobilul recurenților a fost impus la darea funciară asupra unui venit brut de lei 8450 anual, fără a se admite cererea recurenților de a se scăde din acest venit lei 200 taxa comunală de apă și gunoi, taxe pe care recurenții sunt obligați prin contrac- tele de închiriere ca să le plătească, de și de aceste servicii se folosesc numai chiriașii iar nu și proprietarii ;

Că, în contra acestei deciziuni făcîn du-se recurs de către recurenții de azi în urma unei a doua divergențe ivită dinaintea secțiunei a III a acestei Inalte Curți, afacerea a fost trimisă în jude- cata secțiunilor unite conform ultimu- lui aliniat de sub art. 20 al legei Curții de casație ;

Considerînd că, ast fel stînd faptele, chestiunea dedusă dinaintea secțiunilor unite și care formează obiectul moti- vului de recurs este aceea de a se ști dacă taxa apei și a gunoiului ce se plă- tește primăriei trebuește sau nu socoti- tă în valoarea locativă a imobilului ;

Considerînd, în adevăr, că legea im- pozitului fonciar, prin articolul 4 alin. b, prevede că pentru fixarea venitului impozabil se va scade din venitul imo- bilului un sfert ca cheltueli de întreți- nere și reparațiuni ;

Considerînd că prin venit impozabil nu se poate înțelege de cît aceia care profită proprietarului ;

Considerînd că suma ce se plătește de un chiriaș proprietarului pentru apă și rîdicarea gunoaelor nu poate fi con- siderată ca venit impozabil, întru cît proprietarul nu trage nici un profit din acea sumă, ci este un simplu in- termediar între chiriaș și primărie, luînd de la chiriaș suma ce se cuvine drept acestei taxe și plătind-o primăriei, sumă ce de alt-fel chiriașul tot ar fi plătit-o pentru a-și procura apa ce con- sumă și pentru ridicarea gunoaelor, dacă primăria n'ar fi procurat asame- nea servicii orășenilor ;

Că, prin urmare, dacă prin contrac- tul de închiriere proprietarul își ia în- datorirea ca să plătească el taxele de apă și ridicarea gunoaelor, este evident că din chirie trebue scăzute acele taxe, pentru a se stabili venitul impozabil al imobilului închiriat ;

Considerînd că astfel fiind, numai prin exces de putere comisia de apel n'a voit să țină în seamă pentru stabi- lirea venitului impozabil cererea recu- renților de a se scădea din chirie suma ce reprezintă taxa de apă și aceea pen- tru rîdicarea gunoaelor, taxe ce urmau să fie plătite de chiriași și pe care re- curenții se angajaseră prin contract ca să le plătească pentru dînșii.

❑ Domnii G. N. Pompilian, șef de secție cl. I și Virgil Pavelescu șef de secție clasa III, au fost înaintați admi- nistratori financiari cl. III ; domnii M. Stamatopol, Iacomi Eftimescu și M. Cogălniceanu, au fost numiți în locu- rile d-lor Pompilian, Pavelescu și I. Contu, la administrația financiară din Iași.

❑ In ziua de 18 Martie, orele 3 p. m. va avea loc în localul Camerei de Comerț, o nouă consfătuire, cu privire la înființarea unui sindicat agricol în ludețul Iași.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoș- tința onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a re- dus prețul laptelui dulce :

Oca	45 bani	
Litru	35 „	
Brînză de vaci proaspătă		0.70
Unt pentru cafea		6.00
Smîntînă dulce		2.80
Oule proaspete		6.00%

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume :

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioa- re se vînd cu litru și în sticle în- fundate.

Prima Societate de Economie
DIN
URBEA IAȘI

CONVOCARE

Domnii membri ai Primei Societăți de Economie din Urbea Iași sunt convocați în adunare generală pe **Duminică 18 Martie 1912,** ora 1 p. m. în localul propriu al Societății, din str. Ștefan cel Mare și Palat No. 1.

La ordinea zilei sunt următoarele cestiuni :

1). Raportul comitetului de Admi- nistrație asupra mersului afacerilor Societății în lunile de la 1 Septem- brie pînă la 31 Decembrie 1911.

2). Raportul comisiunei de control privitor la constatările făcute de dînsa prin verificarea registrelor de comptabilitate, precum și a operațiu- nilor efectuate în intervalul de mai sus.

3). Alegerea comisiunei de control conform art. 29 și 41 din statute, pentru verificarea gestiunei pe tim- pul de la 1 Ianuarie—30 Aprilie 1912.

4). Chestiunea alimentărei fondu- lui de rezervă, chestiune propusă de mai mulți Societari în Adunarea Generală din Ianuarie a. c.

5). Cestiunile ce se vor ivi în cur- sul ședinței.

Aceasta fiind a doua convocare, a- dunarea poate lua deciziuni obliga- torii pentru toți membrii Societății cu majoritatea voturilor asociaților prezenți conform art. 53 din statute.

Președintele Comitetului
de Administrație
V. I. Radu.

❑ Urmînd a se începe de urgență construirea bisericei din Horodiștea, mi- nistrul cultelor a pus în vedere prefec- turei, să delege o persoană din servi- ciul tehnic, spre a face traseul acelei construcții.

❑ D-ra doctorandă Verra Bancov, a trecut cu un deosebit succes al 7-lea și ultimul doctorat.

❑ S'au rîdicat măsurile preventive, contra holerei, pentru provenientele și călătorii din Turcia europeană.

❑ Domnul Radovici, judecător de instrucție la tribunalul Neamț, va fi transferat, pe ziua de 1 Aprilie, în aceeași calitate la Iași, în locul d-lui C. Sculi, trecut la pensie ; d. D. Lupu, judecător de ocol la Iași, va fi numit, precum am mai anunțat, judecător de instrucție la Iași, în locul d-lui D. Vo- lanschi, care va fi înaintat președinte.

❑ D. Oreste Constantinescu, admi- nistrator financiar la Iași, va fi mutat, pe ziua de 1 Aprilie, la Ialomița.

❑ Domnii C. Martin și G. Onescu, sub comisari cl. II în Iași, au reușit la examenul de stabilitate.

❑ Domnul D. Păncescu, mare pro- prietar, senator de Vaslui, a încetat ieri seara din viață.

❑ Intrebăm pe prefectul poliției dacă are cunoștință că în strada C. A. Ros- seti, la No. 26, se află instalată o casă de toleranță ?

Alte întrebări, în această privință, i vom pune prefectului, dacă nu va lua măsurile cuvenite.

❑ Pe ziua de 1 Aprilie a fost trecut în poziție de rezervă, din oficiu, pentru împlinire de limită de vrîstă, căpitanul Dim. Vîrnav, trecîndu-se din regimentul 8 calarași în regimentul 7 calarași.

❑ Aseară a avut loc la Camera de comerț adunările speciale pentru breasla dulgherilor unde s'a ales președinte d. I. Hudig și pentru breasla legătorilor de cărți unde a fost ales d. M. Geanău.

Pentru astă seară sunt convocați în adunare specială zugravii și cioplitorii în piatră. De asemenea s'a convocat de către d. I. Ionescu breasla tipografilor.

❑ In privința examenelor particulare de curs secundar s'au ventilat la direc- țiunea învățămîntului particular două soluții, — acea de a se numi comisiuni speciale sub președinția unui inspector secundar, ori de a se constitui corpul profesoral respectiv în comisiune, tot sub președinția inspectorului.

❑ Casa centrală a meseriilor a tri- mis eri comitetului corporațiunii cons- tructorilor suma de 1547 lei, pentru efectuarea plăților întîrziate în care in- tră ajutoarele de boală și înmormîntare, chiria și diurnele personalului.

Anunciu

Societatea „Economia in Școală“ din Huși, avînd trebuința de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esență tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huși în cursul lunelor A- pril Mai Iunie și Iulie 1912—se publică aceasta spre conștința amatorilor pentru a și trimete ofertele la adresa societății.

ADMINISTRAȚIA

Ultime INFORMAȚII

❑ **Consfătuirea profesorilor universitari.**—*Aseară profesorii universitari au fost convocați spre a se consfătui în privința atitudinei ce trebue să aibă, față de conduita d-lui Arion, care a lăsat să se voteze legea universitară, fără să țină seamă de cererile universității din Iași. Au luat parte numai 17 domni profesori.*

Domnul Matei Cantacuzino a comunicat domnilor profesori, că de și a cerut telegrafic d lui ministru Arion, să i se trimeată proectul de lege în original, la care avea drept, ca senator, totuși acest proect nu i s'a trimes.

D. dr. Bălăcescu, care adusese de la București proectul votat de Senat, l'a pus la dispoziția consiliului.

După citirea articolului privitor la transferarea profesorilor din Iași la București, s'a constatat că dorințele profesorilor din Iași n'au fost luate în seamă în redacțiunea votată de Senat.

D. Cuza care la toate ședințele precedente, se declarase contra acestei redacțiuni, a trecut de rîndul acesta de partea ministrului și și-a atras meritatele acuzări de inconsecvență din partea d-lor Matei Cantacuzino, Simionescu. dr. Negel, dr. Manicatide.

In urmă s'a hotărît ca profesorii să trimeată o telegramă ministrului, rugîndu-l ca în textul ce va fi prezentat Camerei să se dea articolului în cauză redacțiunea că în chestia transferărei profesorilor de la o Universitate la alta dacă ambele Senate universitare recomandă pe același candidat, avizul acesta să fie obligator pentru ministru, iar în caz cînd un candidat este recomandat numai de un Senat, ministrul să poată aproba sau nu acest aviz.

S'a atras atențiunea colegiului profesoral ca aceasta este tocmai dispoziția din actuala lege a instrucției a d lui Haret, în cît în aseminea condiție ar trebui ca profesorii să ceară menținerea legei actuale.

Totuși, telegrama de mai sus a fost trimeasă d lui ministru, și nu se știe dacă ea va avea asentimentul majorității profesoritor, cari au lipsit de la ședința de eri.

❑ *Se proiectează prefacerea băilor Stănic într'o societate pe acțiuni. Tratativele se urmează între eforie și Banca Moldova din Iași.*

Capitalul va fi de cinci milioane lei; jumătate vor fi socotite băile și instalațiile și cealaltă jumătate urmează a fi subscrisă de acționari.

❑ *Prefectul unui județ din Muntenia a cerut ieri ministrului de interne să-i acorde un congediu, avînd să plece în străinătate, în interese familiare.*

Ministrul a răspuns că prefectul n'are nevoe de congediu, de oare ce nu se știe care va fi soarta guvernului.

Domnul Marghiloman a declarat apoi, că d-sa și d Filipescu sunt gata să iasă din guvern. Domnul Marghiloman pretinde ca un alt guvern să fie prezidat tot de d. Carp, iar internele să le iee domnul C. Olănescu. In prima zi a constituirei noului guvern, domnul Marghiloman cere să fie ales președintele Camerei.

Pretențiunile aceste ale d-lui Marghiloman, dovedesc că guvernul este pe sfîrșite.

❑ Următoarea mișcare se va face printre funcționarii C. F. inspecția Iași:

D-nii: C. Vînătoru, șef de gară de la Bîrzești la Bîrnova; Georgescu, impiegat de mișcare, de la Scînteia la Bălteni; I. Groapă idem de la Bălteni la Ruginoasa; I. Blanaru, idem de la Ruginoasa la Scînteia; Em. Columbovici, idem de la Trusești la Dîngeni; I. Ionescu veghetor inc. de la Dîngeni la Dolhasca; V. Timbu, șef de manevră de la Ploești la Iași; Vasile Atanasiu telegrafist de la Brăila doc la Tg. Frumos; V. Mihailescu copist de la Brăila doc la Iași; Eugen Nicolau, idem de la Iași la Brăila doc.

❑ Anunțăm cu vie plăcere că starea sănătății fruntașului nostru prietin profesor dr. L. Sculi, s'a ameliorat.

❑ Locuitorii din străzile Badareu, șoseaua Arcu și cișmeaua Păcurari, au adresat o petiție administrației comunale, cerînd să se înființeze o grădină cum a fost și din vechi, pe locul din fața caselor foaste Gheorghian.

❑ Contigentul 1906 va fi concentrat pe timp de 20 zile, în luna Aprilie, pentru instrucție.

❑ Casele proprietățile comunei, unde se află instalată percepția s. I, în fața bisericei sf. Nicolaie, precum și casele de alături, vor fi dărîmate la toamnă în scop de a se face o piață în fața noului palat de justiție.

❑ In afară de avansările anunțate de noi, au mai fost făcute următorele, pe ziua de 1 Aprilie, în corpul telegrafo-postal din Iași: d. Ion Raicu, actual oficiant superior gr. III, la gradul I; la gradul II: d. C. Moțoc: la gr. I. elevi: d-nii Moțet, Al, Petrescu, și G. Buzincu, d-ra Elena Raicu a fost avansată impiegată cu 120 lei lunar, impiegați a 100 lei de la 90 lei; V. Buțureanu, Eugenia Linda, Costiniu Lucreția.

Auxiliare cu 80 lei: Popa Lucreția, Călimănescu Florica, Marius Ecaterina, Condeescu Alexandrina, Aritonovici Ana, Stănăceanu Elena, Tabără Ortansa, Busuioc Maria.

❑ Iată cum vor fi sporite salariile magistraților Curților de Apel și Tribunalelor—cu începere de la 1 Aprilie: prim președinte de Curte, 1500 lei lunar; președinte 1100; procuror general 1100; consilier, procuror de secție și inspector jud cătoresc, 950 lei lunar; prim președinte de tribunal 750 lei lunar; președinte 650; prim procuror 700; jud cător de instrucțiune 570; judecător de ședință, 520; procuror șef d parchet 550 lei; procuror de secție 520; magistrat stagiar 220 lei.

La Casație: prim președinte, 1700 lei; președinte de secțiune 1600; consilier 1500, procuror de secțiune 1500

❑ Postul de medic al spitalelor Răducăneni se află vacant.

❑ Băetanul Dumitru C. Circiumaru, pe cînd se afla la un ferar, cu un revolver, pentru a l repara, uitînd că revolverul era încarcat, a împușcat din imprudență în picior, pe locuitorul Neculai I. Bordeanu tot din satul Sculeni.

❑ Azi s'a ținut la prefectura de județ, licitație pentru arendarea mai multor păduri, s'au adjudecat: Tatarușii, seria I-a din pădurea Buceges, asupra d-lui Meer Haimovici cu 1060 lei hectarul; Pădurea Păncești-Dragomirești, asupra d-lui Gh. I. Vasiliu cu 4602 lei de hectar și pădurea Grași, asupra d-lui Meer Haimovici cu 196,400 în bloc.

Pentru pădurele Coarnele Caprei, Costuleni și Măcărești, nu s'au prezentat concurenți.

❑ Comisiunea, compusă din prefectul județului, primarul orașului și primul procuror, s'au întrunit azi, în localul prefecturei de județ, spre a hotărî asupra cererei făcută de societatea „Colonia școlară", din Iași, de a i se da autorizația pentru organizarea unei loterii de tablouri, în folosul acelei societăți.

S'a dat un aviz favorabil.

Se vor pune la loterie 43 tablouri, evaluate la 3000 lei Se vor emite 2500 bilete a 2 lei unul. Tragerea va avea loc Duminică 14 Octombrie 1912, în localul Primăriei.

❑ La serviciul technic comunal, se studiază proectul pentru canalizarea str. st. Lazăr.

❑ Am anunțat eri, că pe soseaua Țuțora, s'a găsit cadavrul locuitorului Vasile Coman.

S'a constatat că el a fost omorît de Ilie Cobzaru, cu ajutorul soției sale Elena.

Ambii au fost arestați.

Azi, la orele 4 jum. se va face autopsia cadavrului locuitorului Vasile Coman.

❑ La serviciul sanitar, s'a luat hotărîrea, de a se aplica măsuri severe, față de brutarii, care nu obligă pe lucrători să și vizeze carnetele de sanatate, eliberate de medicii comunali.

❑ Automobilul d-lui Păncescu, isbind pe numitul Meerovici, i-a cauzat leziuni și incapacitate de lucru. Afacerea s'a judecat astă-zi la ocolul I rural și au fost condemnați: d. Păncescu la 500 lei amendă și șoferul la 100 lei.

❑ La orele 3 a încetat subit din viață, în chiar localul Primăriei, Ioan Popovici aprod la serviciul apelor.

❑ In strada Pojerniciei No. 8, s'a constatat azi un caz de anghină difterică.

❑ Cu părere de rău anunțăm încetarea din viață a doamnei Aglae Holban, născută Pisoscki, soția d-lui A. D. Holban. In urma unui acces de uremie, d na Holban fu transportată și internată într'un sanatoriu din București, unde a încetat din viață ieri.

Corpul defunctei va fi transportat și înhumat în Iași.

Luăm vie parte la doliul familiilor Holban și Pisoski și le adresăm sincerile noastre păreri de rău.

❑ In urma ordinului ministerului de resboiu, direcția serviciului sanitar, a cerut medicului șef al orașului, ca până în 5 zile, să înainteze tabloul medicilor și farmaciștilor funcționari, cari sunt ofițeri sanitari în rezervă.

❑ Intre maiștrii cari au reușit la examenul de capacitate pentru gimnastică, se află și d. Al. Nemțeanu din Pomîrla.

❑ Domnul C. M. Climescu, judecătorul ocolului I Bacău, va fi numit președinte al tribunalului Buzeu.

❑ Domnul G. Pompilian, înaintat administrator financiar cl. III va fi numit administrator financiar la Iași, iar d. Virgil Pavelescu la Vaslui; domnii Nicolaescu, controlor financiar la Iași și I. Ghinea Ionescu, controlor financiar la Prahova, au fost mutați unul în locul celuilalt; d. G. D. Gheorghiu, impiegat, a fost destituit, numindu-se la loc, prin retrogradare, d. G Nanian, actual controlor.

❑ Indemnizările de chirie prevăzute în noua lege a telegrafului și poștelor, vor fi plătite începînd de la 1 Aprilie.

Funcționarilor din Iași li se vor plăti îndemnizări egale cu leafa fie-căruia pe timp de trei luni.

❑ Locomobilele de treer au fost supuse unei taxe de 5 lei fie-care. Administrațiile financiare au fost însărcinate cu încasarea acelor taxe.

❑ In cursul lunei Aprilie vor începe lucrările pentru facerea unui bulevard, care va porni de la rampa Nicolina până la mănăstirea Cetățuia.

Lucrarea, care va costa 120,000 lei, se face după dorința Regelui, pe care a exprimat'o cu prilejul vizitării mănăstirei.

❑ La consiliul de război al corpului IV de armată, care judecă ca instanță de trimitire, continuă astă-zi procesul administratorului căpitan Predescu și administrator subiocotenent D. Mihailescu. acuzați de fals în materie de administrație militară.

Astă-zi până la ora trei, au fost ascultați martorii acuzării, după care vor fi ascultați ai apărării în număr de 7 Va fi, probabil, și ședință de noapte.

Acuzații sunt apărați de domnii generenal Petrovici, locotenent Teodorescu și căpitan Panaite Cernea.

❑ David Cooperfield, adaptare cinematografică după romanul lui Dickens, este titul piesei principale, a noului program cinematografic (Pathé Frères,) din Sala Sidoli, care se reprezintă astă seară Vineri —Această piesă specială e înscenată cu ocazia centenarului Charles Dichens și reprezentată la Londra cu prilejul serbărilor în amintirea marelui romanțier al Angliei.

Greșală fatală. Mare roman contimporan cu d-ra Bertha Bovy de la Comedia Franceză, în rolul principal.

Prince se divorțează. Scene comice cu simpaticul artist.

Sonata diabolică, splendidă narațiune însuflețită.

Contra forței publice, scene comice pariziane.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua, iar mîne seară reprezentație cu program nou.

❑ **Militare.**—Ministrul de războiu, pentru a înlesni echiparea ofițerilor de rezervă, a dispus ca dînșii să și poată comanda echipamentul de cari au nevoie, la atelierele militare, în condițiunile următoare:

1) Ofițerii cari sunt concentrați în anul acesta pot face comanda prin regimentul din care fac parte, în limitele soldei ce au a primi pe timpul concentrărei.

2) Ofițerii de rezervă care sunt funcționari publici pot face comanda, prin autoritatea la care servesc, care o va înainta corpului din care face parte ofițerul luîndu-și obligațiunea față de el de a face reținerile necesare din leafă.

*

Comisiunea pentru trecerea probei de conducerea trupelor pe teren, a colonelilor propuși la înaintare pentru gradul de general de brigadă, în anul 1912, se va compune din:

Generalul de divizie Culcer Ioan, comandantul corpului 3 de armată.

Generalul de brigadă Averescu Alex. șeful marelui stat major.

Generalul de brigadă Aslan Mihail, directorul superior al infanteriei și personalului din ministerul de război.

ULTIMA ORA

București 16 Martie

Desbaterile de la Casație

București. — Ședința se deschide, la orele 1.

D. Em. Porumbaru, ia cel dintăi cuvîntul.

*

Se crede că vor mai lua cuvîntul, d-nii Mișu Antonescu și Tache Ionescu, iar desbaterile se vor închide la orele 3, așa că Inalta Curte se va pronunța tot azi, pentru a putea judeca și celelalte recursuri.

Inalta Curte ține să ia vacanță, din astă seară.

*

In Capitală domnește o mare enervare. Toată lumea așteaptă cu nerăbdare pronunțarea Casației.

Prelungirea seziunei parlamentare

București.—In consiliul de miniștri ce s'a ținut eri, s'a decis prelungirea seziunei parlamentare, pînă la 7 Aprilie.

Ați devenit cărunt

întrebuințați dar

Vopsea pentru PĂR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată.

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Drogueri și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Indigenatele la Senat

București.—Ascară, Senatul a ținut ședință de noapte, pentru votarea de indigenate.

S'au votat, între le altele, indigenatele d-lui N. Apoteker, inginer Terdiman, Dr. Lustgarten, Adolf Rottman, Moritz Rener, Mihail Șapira, Iosef Rohr.

La Cameră, s'a votat indigenatul d-lui Solomon Hollender.

Marele incendin din Constantinopol

Constantinopol.—Aseară un incendiu puternic a isbucnit la conacul ministerului de interne, care a fost complect distrus. Focul s'a întins și la alte case.

Pagubele trec de 2 milioane.

Consiliul de miniștri de aseară

București.—Areară, s'a ținut un consiliu de miniștri, sub președinția d-lui Carp.

Guvernul a analizat situația politică, și a hotărît, ca față de atitudinea opoziției, să-și menție blocul, declarîndu-se toți solidar cu legea d lui Marghiloman, în chestia tramvaiului.

D. Filipescu a crezut de aseminea să se declare solidar, desmințind toate svonurile ce circulau cu privire la atitudinea d-sale.

D-sa a cerut, în același timp, ca pe lîngă bloc, guvernul să se arăte mai energic față de acțiunea „insolită" a opoziției unite.

In ceea ce privește soarta guvernului, a rămas să se ia o hotărîre, după pronunțarea Casației.

Sinuciderea din Budapesta

Budapesta.—Azi s'a sinucis fiica contelui Iulius Andrasy.

Cauzele încă nu se cunosc.

Un spion bulgar în Capitală

București.—La otelul Dacia, s'a arestat eri pe bulgarul Gh. Zaharoff, care a fost găsit spionînd, în jurul fortificațiilor.

Se mai crede că Zaharoff ar fi implicat, în afacerea bancnotelor falșificate.

Un nou demers al guvernului

București.—D. Ion Lahovari, a făcut azi un nou demers pe lîngă d. Costinescu în vederea unei soluțiuni în chestia tramaiului.

Sfîrșitul desbaterilor de la Casație

București.—In ședința de azi au vorbit d-nii Mișu Antonescu, Em. Porumbaru și Take Ionescu.

La orele 4 desbaterile au fost închise și Curtea s'a retras în deliberare.

Se crede că cel mult pînă la ora 7, se va cunoaște decizia Inaltei Curți de Casațiune.

*

In fața palatului de justiție se află adunată o mare mulțime care așteaptă cu nerăbdare decizia casației.

*

In cazul cînd până la ora 7, se va cunoaște decizia Curței, OPINIA va apare în ediție specială, cu ultimele noutăți.

Modesta Cofetărie

PRINDUS HENRIC

Din str. Cuza-Vodă (foastă Golia) învită pentru Sfintele Serbători onor. sa clientelă cît și onor. Public a se grăbi cu comenzile și cumpărături.

Calitate extra. Prețuri convenabile.

EDIȚIA a II-a

Casația a respins recursul

București.—La orele 5 și 30, membrii Inaltei Curți de Casațiune, reintră în sala de ședință.

D. Bagdat, primul presedinte, comunică decizia Curței care a respins recursul ministerului de interne.

*

Numărul cetățenilor, care se adunară în fața palatului de justiție, crescu considerabil. Sunt mii de cetățeni, care așteaptă rezultatul.

Vestea despre respingerea recursului s'a răspîndit cu iuțeală și a produs un entuziasm indescriptibil.

*

Asupra membrilor guvernului decizia curței de Casație a produs o impresie doborâtoare. Părerea unanimă este, că retragerea guvernului care a fost inevitacilă, este iminentă.

De altfel s'a răspîndit svonul că guvernul a și demisionat.

Buc.—In acest moment, miile de cetățeni, cari așteptau rezultatul dezbaterilor se organizează într'o manifestație grandioasă și pornește spre cluburile liberal și conservator-democrat, în strigătele entuzinste de: Trăiască Justiția, Trăiască Take Ionescu! Trăiască Ionel Brătianu!

De închiriat *un apartament elegant în casele Schnürer str. Ștefan cel Mare, No. 13, etajul I. In aceeași locuință se pot cumpăra mobile de ocazie și anume: un dormitor, o sufragerie, un salon, covoare, etc. Se vinde și în parte.*

Se poate vizita în fie-care zi de la 2—4 ore p. m.

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar și secuudar.

V. Emil, *Str. Sf. Theodor 36,*

Mulțumire

Sub-semnata Catherine D-tor Theodossiu Philippescu, domiciliată în Iași, stradela Goliei 4, țin să aduc cele mai vii și recunoscătoare mulțumiri d-lui prof. dr. E. Juvara și d-lui dr. Burștin, cum și întreg personalului din clinica I-a chirurgicală de la Spitalul sf. Spiridon a profesorului doctor Juvara, atît pentru chipul strălucit în care mi s'a făcut grava operațiune pe care am suportat o, cît și pentru buna îngrijire, și solicitudinea ce cu toții mi-a arătat.

O fac nu numai ca o datorie de conștiință, ci și dintr'un sentiment de gratitudine, pe care țin să l împărtășesc tuturora.

Catherine Dr. Philippescu

De închiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vînzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea**, *str. Bucșinescu 15, Iași.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția ceneă generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II—Bucuresti
a inceput fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» str. da Primăriei No 17.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, si unul la cina, séra. Nu trebue sa ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potu găsi la toţi Droghistii şi Farmacistii.*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. **Vinul lui Chassaing** a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este dilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DUREREILOR DE STOMACH
DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR,
CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR,
DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilěza capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentaţie

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

Raymond GARNEL
Par. Prix de la Légion d'honneur, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'Album sur demande

Din 29 Octomvrie 1912, Academia de Medicină din Paris voţă Doctorului OLLIVIER

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCESCŬ. — ADMISŬ ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecarea sigura, radicală a *bôlelorĭ de pele, dartrilorĭ, viciurilorĭ sângelui, glandulelorĭ, scrofulelorĭ, rachitismului, rumatismului, tumorilorĭ, afecţiunilorĭ cangrenóse, lepreĭ, gatului, ulcerilorĭ inveterauţĭ* şi atotuloriĭ bôle provenind din necurăţenia şi alteratiunea sângelui.

Specificŭ prin excelenţă contra *BÔLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelorĭ consecinţe; dobândind prin [illegible] recente sau învèterate şi rebele [illegible] tilorĭ gureĭ şi a gâtului, putredimi [illegible] Nicĭ un alta medicamentu în lume [illegible] sedă distrugerile ce cauzĕ Pesmeţii D-r Olivier

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DÉPURATIFS DU DOCTEUR OLLIVIER

Acesti pesmeţi d'un gust forte plăcuţi şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ în orice temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINA constată eficacitatea lorĭ constantă în bôlele cele mai inveterate. — *Ŭă broşura acompaniaţă fie care estie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţii depurativi* a D-ruluĭ Olivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acesti pesmeţi oferă un remedŭ de compositiune constantă, de preparatiune cât de perfectă posibilă. «Ei pot da servicie mari [illegible]

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIEĬ DE MEDECINĂ — [illegible]

Tipogr. H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iobau Krzyzanoski lăcătuşe electrician, Iaşi, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Sf. Spiridon 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1546 Duminică 18 Martie 1912

OPOZIȚIA UNITA

DIN CAPITALA VA ȚINE O

MARE INTRUNIRE PUBLICA

IN SALA DACIA

DUMINECA 18 c., orele 2 jum. p. m.

Cuvîntul Casației

Inalta Curte de Casație s'a pronunțat ieri în afacerea tramvaiilor. A respins recursul ministrului de Interne, recunoscînd ast-fel dreptul instanțelor judecătorești de a pipăi constituționalitatea legilor și de a nu le aplica cînd sunt contrarii constituției. A fost o chestiune mare de o extra ordinară importanță politică și juridică, chestiunea rezolvată ieri de suprema Curte—și întrega demoratie a țărei trebue să salute cu bucurie această decisie, care reprezintă triumful marelui spirit democratic și liberal din care s'a plămădit întreaga organizare politică și socială a statului și a tuturor legilor sale fundamentale.

De aceea în afară de ori ce considerațiuni de partid, noi primim decisiunea Inaltei Curți, cu o profundă satisfacțiune sufletească; căci din seninătatea sfîntă a minților din care a eșit, ea spune întregei populațiuni a țărei, că justiția, într'un stat constituțional și democratic ca al nostru,—rămîne în toată plenititudinea ei o mare și indisolubilă putere și o garanție constantă și eficace a drepturilor cetățenești în potriva actelor ilegale și reacționare ale organelor puterilor executive și legislative ale Statului.

Dar, dacă de la considerațiunile acestea generale—de ordin de Stat și cari în primul rînd au atras atenția noastră—trecem acum la cele de ordin special politic, decisiunea Inaltei Curți—are o altă sancțiune: pedepsirea representanților organelor puterei executive și legislative, cari au făptuit legea neconstituțională, pe care justiția refuză să o aplice—și care a produs atîta turburare în viața politică a Statului.

Guvernul care a făurit legea—trebue să plece imediat de la cîrma Statului, iar parlamentul slugarnic care a votat—trebue să fie dizolvat în 24 de ore—pentru ca noul guvern și noul parlament să abroge legea anarhică și neconstituțională — și să readucă iarăși liniștea, atît de trebuitoare bunului mers al Statului.

Regele,— șeful suprem al Statului — are din momentul rostirei cuvîntului supremei Curți—imperioasa datorie, să rezolve fără ezitare criza mare politică și de guvern prin care trecem — și să dee țării posibilitatea de a-și reîncepe viața normală, de care e lipsită de luni de zile, din pricina politicei de ură și răzbunare care a caracterizat guvernul Majestății Sale din prima zi a venirei sale la putere.

De la un cap la altul țara se ridică azi cu indignare și cere retragerea imediată a guvernului.

Regele trebue să audă glasul țării, și să-l liniștească — cerînd guvernului în alegerea căruia a avut o mînă atît de nefericită— să se demită imediat de la putere. Ori ce temporizare a crizei și ori ce încercare de transigere asupra situației guvernului este și inutilă și dăunătoare liniștei publice.

Sufletele mulțimei care cere alungarea guvernului și dizolvarea parlamentului, clocotesc azi de mînie. Este timpul să fie potolite.

Alt-fel vom asista la o mișcare de răsvrătire, care va sgudui din temelii tot rostul vieții noastre politice.

Ori ce minută de guvernare a d-lui Carp, însemnă o provocare revoltătoare și sfidare jignitoare pentru opinia publică, care nu mai poate suporta o clipă să-l mai vadă stînd în fruntea treburilor publice.

Răbdarea țărei nu trebue dusă pînă la paroxism. Dreptate s'a dat de către justiție și—dreptate trebue să se dea și de Rege.

Coroana nu se poate face complice cu sfetnicii sei, în a tolera mai departe desfășurarea acestei politice de distrugere, care a dominat pe d. Carp în toate actele sale de guvernămînt.

Casația și-a spus cuvîntul — acum îl așteptăm pe al Regelui. Să nădăjduim că și acest cuvînt va fi tot atît de satisfăcător pentru țara și democrația romînească, întru cît pornește din aceeaș atmosferă senină și imparțială, și în care trăesc deasupra partidelor politice și cu totul independent de ele, supremele forțe organice ale statului.

La bucuria nespusă pricinuită de hotărîrea Casației—Suveranul să adauge și gestul seu înțelept și drept. Să forțeze și să obțină retragerea d-lui Carp—și să încredințeze conducerea statului, marelui om politic, pe care de ani de zile îi cere cu o încredere și dragoste desăvîrșită întreaga națiune.

Avem ferma convingere că un asemenea gest regal—se va vesti și primi în cel mai scurt timp de țară—cu aceiaș bucurie cu care s'a vestit și primit aseară decisiunea supremei noastre instanțe judecătorești.

Vespasian I. Pella

Legea bandiților

Suprema instanță s'a pronunțat. Ea n'a avut să cerceteze dacă legea bandiților, numită și legea tramvaielor, este sau nu constituțională. Aceasta este o chestie de fapt, rămîne la suverana apreciare a instanțelor de fond si, deci, scapă controlului Curții de Casație.

Tribunalul a zis că legea este anticonstituțională. Sentința a fost atacată cu recurs în ce privește faptul, dacă judecătorii pot sau nu pipăi constituționalitatea unei legi și Casația, prin decizia pronunțată ieri, a spus: da, tribunalele pot pipăi constituționalitatea unei legi, deci pot spune dacă o lege este sau nu constituțională.

Care este situația guvernului față de cele zise de judecata supremă? Guvernul, solidarizîndu-se toți miniștri, a dispus scoaterea șinelor tramvaiului și, după ce a fost acționată pentru acest abuz, de societate, a abrogat, prin Parlament, legea din 1909, care constituia societatea, votîndu-se, în timpul judecării procesului, o lege nouă, după placul guvernului. Cu mijlocul acesta, guvernul a căutat să desesiseze justiția de un proces ce era în curs de judecată, iar justiția la rîndul ei, a declarat acest fapt ca inconstituțional.

Este, dar, evident, că avem un guvern și un Parlament, care profitînd de faptul că au fost lăsate în voia lor, trec din ură, peste prevederile pactului fundamental desfiindd țara și justiția ei.

Minoritatea parlamentară n'a mai putut fi față în asemenea Camere, justiția prin sentința ei, a desaprobat Parlamentul, țara toată, în picioare, a urmărit cu pasiune mersul procesului—și ce se întreabă fie care este dacă un asemenea guvern, care enervează țara, mai poate sta la locul său.

Ticălos cum este, lipsit de scrupule, guvernul va declara, probabil, că nu se dă dus. Cînd s'a pronunțat tribunalului, guvernul a ris batjocoritor de cei doi magistrați—acum va rîde de Casație. A desființat, ca urmare a sentinței, instituția judecătorului unic, acum va cere revizuirea Constituției pentru a junimistiza Curtea de Casație.

Iar tramvaiele, desființate samavolnicește, tot nu vor circula. Acesta este planul guvernului, ei nu va voi se plece, căci, am mai spus'o, guvernul acesta, venit cu sila, va trebui alungat cu forța.

Căci dacă nici principii constituționale, calcate în picioare, nu sunt pacate suficiente pentru a înțelege, nu că nu mai trebuie, dar că nu se poate să mai stee la putere—atunci trebuie să se recurgă la sistemul brutal al hîrletului.

Guvernul trebuie să plece—fiind-că între multe alte pacate, s'a făcut autorul odios al unei legi banditești, care constitue un grav și periculos atentat la drepturile noastre constituționale; guvernul trebuie să plece fiind-că țara toată este adînc turburată și n'ar trebui pusă la o încercare mai mare.

Jos banditii! Să trăiască justiția romînă!

Mesele boerești

Boerimea turbă de necaz. Boerii văd că le fuge terenul de sub picioare. De aceia în necazul lor nu mai au frîu la gură; Injură ca la ușa cortului, ba mai rău chiar, ca la crîșmă.

O schimbare în direcția partidului conservator, ar fi pentru boerime o înmormîntare de clasa I-a. Boerimea e mare și tare, cînd știe că stînd la masa lor, între cuțite și pahare se țes toate intrigile. Ei în de ei, în fameliunea lor fac și desfac toate. Acolo pun la cale tradările; acolo uneltesc contra prietenilor, mai dihai de cît contra adversarilor. Mîncarea atunci le merge mai bine la stomah, cînd pot intriga mîncînd sau între feluri.

Politica pentru boeri era o afacere culinară. O discutau la masă, o aranjau la masă, o desfăceau la masă

Să vă închipuiți pe Nicu Filipescu, desbrăcat de calitatea de a putea intriga politică, stînd la masă. Apetitul le va lipsi și vor căpăta boli de stomah.

Cei mai iscusiți doctori nu vor putea găsi leac contra lipsei de poftă de mîncare.

Și asta din ce cauză? Pentru că boerimea pusă cu botul pe labe, lipsită de la masa lor discuția politicei în partid nu mai au rațiunea lor de a fi.

In 1907 s'a desfăcut un guvern numai prin intrigile culinare boerești; la 1907 în April s'a fuzionat d. Carp cu boerii numai prin combinări culinare boerești. La 9 Ianuar 1908, s'a pus în stradă Take Ionescu cu ai săi numai prin intrigi culinare boerești.

Iată un sistem de politică boerească, care de mîine nu va mai fi. Boerul adus în club l'ai opărit: boerul pus în fața norodului turbă de năcaz, amuțește, căci n'are cuvînt decît numai între pahare.

Sau să vă închipuiți de mîne mesele boerești, cînd Take Ionescu va avea diriguirea partidului conservator! Pustiu și vînt desperare și decădere!

Mesele boerești erau căutate, cînd se știa că papa sau grand papa era totul.

Și fiii și nepoții se erijau în mari politicieni, capabili de a urzi comploturi, de a creia din văzduh miniștri, de a clătina o situație, pentru că grand papa tombatera avînd în mînă firul puterii, politica era o jucărie de familie.

Și iată cum această fază politică se înmormîntează cu căderea boerilor, cu trecerea cîrmei afacerilor în alte mîni fără blazoane și fără urice.

Un singur lucru mai rămîne de făcut: boerii să și schimbe bucataru, să le prepare mîncările cu sosuri mai democrate; să le pue mai mult piper și sare, să mai grăbească misluirea stomahurilor lor delicate.

Mie nu mi e că au căzut boerii, că li s'a luat cîrma afacerilor din mînă; dar mi-e milă de pustiul meselor lor; căci nici serviciile de argint, nici șervetele cu găurele, nici mesele împodobite cu flori, nici feciorii ce le slujesc la spete, nimic, nimic nu le poate aduce strălucirea veche.

Mesele boerești de mîine vor înceta de a fi centrul politicei în țara românească. Prea mult și-au bătut boerii joc de țară, pentru a crede că politica e o afacere de familie sau de clasă; ea e afacere de neam, și cei ce nu și văd de cît lungul mănei și al nasului la mesele lor nu pot să mai ceară pentru ei diriguirea afacerilor.

Ce adică, credeți, că legea tramvaiului nu e o afacere de masă boerească? Credeți că morga d-lui Carp și a d-lui Marghiloman nu e afacere de masă boerească?

S'a stins viața falnicelor mese;
Nu vezi lumini, n'auzi cîntări;
Iar oaspeți vin din ce în ce mai rari
Căci tombatera nu e la putere.

* * *

Scandalul universitar

Trebue să fi fost votată și legea rușinoasă și scelerată privitoare la junimistificarea Universităților.

In ce privește Universitatea din Iași, este în același timp dureros și revoltător de a constata vitregia cu care legea o tratează. Lipsită de catedrele și laboratoriile de studii, cari se prevăd pentru similara sa din Capitală, Universitatea din Iași este pusă intenționat pe picior de inferioritate. Profesorii iașani sunt tratați ca parias, iar drepturile lor la recomandarea personalului didactic superior, ori la strămutarea în București, privite cu un dispreț care justifică indignarea publică. Este vădit lucru că dacă o asemenea nesocotire onorează în fond Universitatea iașană, întru cît dovedește că elementul politic al junimismului nu are încă prea profunde rădăcini în facultățile Capitalei Moldovei, în schimb, o nedreptate ca aceea pe care d. C. Arion o face Iașului, nu poate să rămîe fără grave urmări pentru învățămîntul superior, care, cum se știe, și-a avut punctul de plecare, ca și strălucirea de mai apoi, aproape excluziv numai în Universitatea din Iași.

Dar, insolența junimistă nu mai cunoaște margine.

Spre a-și asigura majorități cu ori-ce preț în Universități, d. ministru al instrucțiunei creiază, dintr'un condei, peste 20 de catedre universitare, un număr nelimitat de posturi de conferențiari și, ceea ce i mai grav, întroduce în părti nitoarea sa lege un articol special, care permite facultăților respective să bage în cadrele universitare ori cîte noui elemente va găsi de cuviință.

Cu preciziune se poate spune, chiar de pe acum, cine sunt iluștrii învățați în vederea cărora nuoile creațiuni au fost întocmite. Iar atunci cînd, prin anticipație, vom da publicității lista aspiranților, în paralelă cu meritele și culoarea lor politică, atunci numai se va putea explica pe deplin rostul ridiculelor fragmentări de catedre create de d. C. Arion, ca și nulitatea viitorilor reprezentanți ai culturei superioare în România.

In fine, fiind-că numărul persoanelor însărcinate cu educația universitară amenință să depășească cifra totală a studenților înscriși, d. ministru al instrucțiunei simțind cum afluența către facultățile noastre a decăzut și scade pe fie-ce an, s'a hotărît să'și creeze un auditoriu de ocazie. De aceea, prin geniala sa reformă, adună adolescenții și ratații liceelor, îi alege între 16 și 18 ani, și'i ademenește, prin niște pretinse certificate, să se înscrie ca autori la cursurile viitoarelor sale creaturi.

O asemenea măsură, ridiculă și periculoasă, este o adevărată înjosire pentru prestigiul Universității, unde, ca în orice școală superioară, nu trebue să între de cît persoane serioase, cu studii în conformitate cu legea și cu hotărîrea de a lucra sistematic.

Din cele ce am arătat, se va înțelege cît de nefericită este legea nefastă a d lui C. Arion și cît de păgubitoare are să fie, de se va aplica cumva, pentru progresul Universităților.

Serul și diplomația

Se'ntreabă lumea, la Iași, unde ie primarul? Nu,—nu-i primarul. S'ar părea că nu-i nici în București, de vreme ce nu presidează ședințele Camerei „cu afabilitetea sa recunoscută", nici nu profită macar de oratoria ieftenă en vogue, de propunerile puerile ce se fac, în frunte cu infatigabilul sinucis Scorțescu—ca să se afirme șerul om politic, măcar acum la botul calului.

Dar șerul nu s'a pierdut, dacă nu-i primar la Iași și nu-i om care șeade pe fotoliul presidențial—la Cameră. Șerul, din contra există și petrece. „Tot ce Bucureștii ar putea plasa în fruntea elitei"—transcriem după un reportaj, a răspuns, dăună-zi seara, la invitația șerului de a lua parte la o serată oferită de el în sala de marmoră a otelului Bulevard.

Nici un succes politic, edilic, oratoric sau alt cumva în ic, n'a fost sărbătorit, în acea seară, în sala de marmoră a otelului Bulevard. Cronica Mondenă nu spune de ce a avut loc serata, dar citind lista persoanelor care au luat parte, se constată primo, că șerul, este un om cu înalte relații sociale, dar se constată și pricina seratei.

Șerul vrea să intre în diplomație. Este un vis, care începe a avea peri albi, și care urmărește încă pe șer; vrea să se debaraseze de Stamatiu și să aibă afaceri la Paris, Quai d'Orsay.

Recunoaștem că are gust bun. Domnul Stamatiu n'a fost în sala de marmoră a otelului Boulevard. In schimb reporterul Mondain, care a asistat, a putut remarca într'un splendid coup d'oeil, pe: baronul Fascioti, ministrul Italiei, Vredenbruch, ministrul Țărilor de jos, Carusso, ministrul Greciei, Jackson, ministrul Statelor Unite, Blondel ministrul Franței; apoi: contele de Monteforte, Lipsakowsky, Szent-Ivanez, contele Camerons—toți din corpul diplomatic.

Aceste nume de baroni și conți, înaintea cărora ne descoperim—arată scopul seratei: șerul nu-i primar la Iași, nu-i la Cameră, ci este în sala de marmoră a otelului Boulevard, unde, avînd oaspeți diplomați, pregătește întrarea sa în diplomație.

Șerul este și acum, la Iași, un fel de ministru plenipotențiar, dar ar prefera să poată spune baronilor și conților citați „chers collégues".

Domnișoarele, ca să intre în lume, trebuie să debuteze la un bal și primul tur de vals le introduce.

Și șerul, delicat ca o domnișoară, a socotit că intrarea sa în diplomație ar trebui să fie precedată de o serată oferită viitorilor colegi.

Cu puterea de muncă și cu talentul de care dispune în materie de serate, nu ne îndoim că debutul șerului a fost fericit și că, după cum toate drumurile duc la Roma, se va face un drum nou, care va duce din sala de marmoră a otelului Boulevard din București, la Eliseul din Paris—drum triumfal și pe care prietenia franco—romînă va așterne roze...

OAMENI ȘI LUCRURI

Concertul Aratt

Cînd am plecat din sala teatrului, aseară, ultimele aplauze ale serei salutau pe bătrînul maestru Caudella, care venise în persoană să acompanieze pe tenorul Jose Aratt în bucățile romînești: „Fără număr" și „Rugăminte". Cîntărețul a ținut să închee partea întîia a programului cu compoziții romînești — de O. Spirescu și Linaru, iar partea a doua cu compoziții de Caudella. Un exces de zel, pe care din sinceră simpatie, ori ca un omagiu, țin să-l facă aproape toți cîntăreții ocazionali și care venia cu atît mai ușor unui artist ca Jose Aratt, născut în țeară și cu primele studii făcute aci.

Dar un exces de zel, cu toate aceste: fiindcă artiștii ar avea dreptul să ni se arate ostili și să apară refractari muzicei proprii romînești, date fiind condițiunile cum îi tratează legea teatrală invechită sub fostul ministru Haret și culminînd în impozitul de cinci la sută asupra ori-cării serate de artă în care s'ar cînta cît de puțin în limbi străine.

Poate fi un artist născut în Bîrlad, ca d. Aratt, un bun cunoscător și un iubitor al limbii și muzicei romînești; n'are de a face: legea cere camătă de 5 la sută, fără a ținea în seamă că la noi cheltuelile unui concert ocazianal sunt mai grele ca ori unde.

Că lucrul e absurd, — e indiscutabil. Insăși studiile la conservator se fac la noi cu exerciții în limbi străine, iar un talent, ca să se cultive, *e silit* să treacă hotarul și prin urmare să se întoarcă înarmat cu un repertoriu străin. Insamnă oare că nu ne mai aparține?

Dar teatrul... național s'ar putea declara străin, pentru că e clădit de arhitecți vienezi, are picturi străine, orchestra — cînd o avem — cîntă *numai* bucăți exotice, repertoriul însuși e aproape întreg importat de aiurea și așa mai departe.

Iată de ce apariția pe scenă a bătrînului compozitor Caudella—un nume armonios, dar cu resonanță exotică și dînsul — între d-nii Th. Fuchs și Jose

Părul alb denotă bătrinețe

Întrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în:

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Întrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii și Parfumerii**

Depozit general: București, Strada C. G. Cantacuzino 40

Aratt, ne-a suggerat reflecțiile de mai sus și ne-a îndemnat să subliniem încă odată absurditatea unui bir nedrept și dăunător, menit mai curînd să demoralizeze decît să însuflețească desvoltarea noastră artistică. Sunt cu totul alte mijloace de găsit pentru încuragiarea artei dramatice naționale.

Digresiunea introductivă ne-a făcut să vorbim din cale afară puțin despre artistul serei, d. Aratt, despre care — de altfel — s'a vorbit în ziar, cînd s'a relevat și valoarea artistică a tenorului.

Firește, numai într'un ansamblu de artă, într'un repertoriu de operă, suntem în măsură de a judeca o forță artistică adevarată. Repertoriile de concert sunt fatalmente fragmentare și nu au puterea de a consacra în mod definitiv. Dl. Aratt a plăcut și a fost aplaudat în toate piesele executate; a fost mișcător și clar, uneori cu mult „entrain", deși inegal pe alocurea și emoționat, ceea ce nu l'a împiedecat a fi și emoționant. Impresia generală fu bună și bisările repetate dovediau dispoziția favorabilă a publicului față cu artistul de carieră.

Rodion

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Ștefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Națională)

1. Cumpără și vinde efecte publice.
2. Scontează efecte comerciale (polițe), cupoane și titluri eșite la sorți.
3. Scontează trate și cecuri asupra caselor din țară și străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăți în țară și străinătate, putînd emite și cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont corent pe depozit de titluri și efecte publice, sau efecte comerciale, pe gaj de cereale, pe garanții ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea poliților plătibile în orice localitate din țară sau străinătate.
7) *Primește sume spre fructificare:*
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută și care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convențională cea mai avantajoasă.
8 *Primește efecte publice spre pastrare,*

Către Onor. Prop. de case

Secția noastră de racordări și instalațiuni de apă și canal, trecînd sub direcțiunea **d-lor Pettigrew și Ionescu** și fiind asortați cu un stoc însemnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta poziție de a putea desfide ori ce concurență.

Experiența făcută în cursul ernei curente a dovedit că deși majoritatea instalațiunior din oraș sunt executate de noi, totuși nu am avut de inregistrat defectele acestei instalațiuni cum a fost cazul la instalațiunile executate de concurenții noștri

Superioritatea condițiunilor technice cu cari au fost executate lucrările noastre precum și *buna calitate a materialului* ce intrebuințăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine dorește să aibă o instalațiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu incredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucrarea interioară *o executăm în acelaș timp cu racordarea din stradă*, deci onor. proprietari se pot servi fără întîrziere de apă și canal, *facem în caz de necesitate și înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft

Secția Branșamentelor

Str. Păcurar 3

STRUNA ZILEI

JUDECATĂ POSTUMA

...Va crede cineva că un guvern ca acesta să cadă din causa tramvaielor?

Ziar oficios.

Despre acest guvern va scrie
Vr'un istoric informat
Nu că a căzut,—ci doară
Că în drum a... deraiat.

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Prinderea unei periculoase bande de spărgători

Zilele acestea, jandarmii districtului Sirete din Bucovina au reușit să pună mîna pe o periculoasă bandă de spărgători, care de mai mult timp mișuna acel district, dîndu-le mult de lucru. Nu era zi ca să nu se anunțe vre-o spargere mai rafinată, sau vre un furt mai îndrăzneți, fără ca cei însărcinați cu paza avutului public să poată prinde pe rău făcători.

Zilele aceste însă li s'a înfundat cotcarilor, căci în chiar momentul cînd operau la spargerea unei case de bani la proprietarul moșiei din Negostina au fost surprinși de dui jandarmi, cari fiind dinainte înștiințați printr'o anonimă, se aflau ascunși în apropiere de casa de bani.

Spărgătorii simțind pericolul, au luat'o la fugă trăgînd în urmă focuri de revolver, cari din fericire n'au nimerit pe bravii jandarmi, cari neînfricoșați de armele bandiților s'au luat după dînșii, prinzîndu-i.

La percheziția făcută asupra lor s'au găsit mai multe scule de spargere și vre-o 50—60,000 de cor. în numerar proveniți probabil de la vre-o spargere mai mare.

Pungașii — în număr de 6 — sub o puternică escortă au fost înaintați astăzi parchetului local.

Se fac întinse cercetări pentru stabilirea provenienței banilor găsiți asupra lor.

Populația de prin partea locului a făcut mari ovațiuni, jandarmilor cari au arestat această periculoasă bandă de spărgători, scăpîndu-i astfel de terorizăriie zilnice la cari erau mereu expuși de aceștia.

Bătăi între studenții romîni

Săptămîna aceasta a fost foarte bogată în conflicte studențești. Studenții poloni, aproape zilnic aveau sîngeroase ciocniri cu studenții ruteni, la cari ciocniri mereu trebuia să intervie poliția.

In ultimul timp însă, din causa evenimentelor politice de la ordinea zilei și studenții romîni au început a se dușmăni unii pe alții, așa că ori-unde beligeranții se întîlnesc, se încaeră.

Cei mai aprigi dușmani își sunt societățile academice romînești „Junimea" și „Dacia", ai căror membrii nu pierd nici un prilej prin care și-ar putea arăta „voinicia".

In fiecare zi aceștia se păruiesc sdravăn, făcînd ca să se strîngă în jurul lor mii de trecători curioși.

Eri întîlnindu-se, din întîmplare mai mulți membri de ai „Junimei" cu unii de la „Dacia" pe piața principală, au început a se lua la batae cu bastoanele așa de vehement că a fost nevoie să se cheme de urgență Salvarea. Din ambele părți, au fost mai mulți răniți.

Poliția a hotărît să intervie la senatul universitar, pentru a se lua măsuri energice contra studenților cari turbură ordinea publică prin provocări de scandaluri sgomotoase în centrul orașului.

Gama

Litere-Științe-Arte

Teatrul Davilla.—Deși ne mai desparte o lună de zile de evenimentul artistic al reprezentațiilor trupei Davilla în orașul nostru, ținem să înregistrăm știrea pozitivă despre aceste spectacole a căror serie — de nouă în total—va începe la 20 April în sala teatrului național.

Cea dintăiu reprezentație are loc cu „Papa" de Flers și Caillaveti. Toate piesele jucate vor fi dintre acele nereprezentate încă în Iași de trupa Davilla între aceste va fi și „Froufrou", actualul mare succes al trupei și „Vapaia" (La flambée) de Kistemaekers.

Inscrierile se pot face de pe acum la agenția „Thalia".

*

Se crede că vor avea loc două concerte ale societății corale „Carmen". După succesul lesne de prevăzut al întăiului concert, publicul iașan va cere, încă o seară.

*

Mihail Ivanoff, criticul muzical al marelui ziar rus „Nevoie Vremia", a dat la lumină două volume, o istorie generală a muzicei rusești.

Lucrarea e de un interes capital, mai ales că pînă astăzi nu a mai existat o lucrare mai capabilă de a da istoriei și desfășurărei muzicei rusești o înfățișare de ansamblu, bazată pe o documentare serioasă și aprofundată a întregii vieți muzicale din toate timpurile: religioasă, populară, instrumentală, simfonică și de operă.

*

Hotărît lucru, că suntem într'o stagiune cu inclinări muzicale. A pătruns muzica și în teatru. Abilul Cuzinski a reușit să aranjeze pentru actul al doilea din „Cadavrul viu"—în prima seară de paști—o adevărată... operă, cu motive rusești și țigănești.

Vor reveni oare malo-rușii atît de simpatici iașanilor?

*

Aviațiunea a inspirat unui poet francez un întreg volum de poesii: „Aeroplanele".

Un recenzent a găsit în el strofe excelente.

*

Parizianii au actualminte în mijlocul lor pe indiana Krishnamurti, conducătoarea ocultiștilor și teosofilor. Aceștia pretind a funda o nouă religiune, cu crezul venirei unui Messia, formării unui nou continent și așa mai departe. Teosofii sunt adversarii materialiștilor, bine înțeles.

INFORMATII

❑ **Inșelarea profesorilor din Iași.**—Asupra înșelăciunei făcute de ministrul instrucției, care a suprimat articolul 117 din anteproectul universitar, înlocuindu-l, prin surprindere, cu art. 78, profesorul C. R. Motru scrie în „Noua revistă Romînă:

Prin urmare, întocmai ca și faimosul 117, art. 78, cel nou, stabilește o procedură excepțională și *de urgență* pentru candidații presupuși a avea o activitate științifică „cu merite deosebite" sau „de mare valoare".

Noul art. 78 nu este de cît art. 117, însă nu restrîns pentru recomandările care se pot face la facultatea de drept ci este art. 117 lărgit și aplicabil la toate Facultățile.

Iată dar rezultatul promisiunei formale date de Ministru.

Noua lege, voind să țină seamă și de doleanțele Universității din Iași, a adăugat două articole: 79 și 80, prin care se impune o preferință pentru cererile de transferare ale profesorilor din Iași, și se dă în caz de concurs și Universității din Iași dreptul de a trimete trei delegați în comisiunea de 7 care examinează pe candidați. Aceste două articole sunt însă ilusorii, din momentul ce prin art. 78 se pune Facultăților la dispoziție o procedură cu mult mai sumară pentru recrutarea profesorilor. Este mai mult ca sigur, că de cîte ori se va produce o vacanță la una din Facultățile din București, înainte chiar de a se face cunoscute cererile de transferare ale profesorilor din Iași, Facultățile din București vor procede sumar și de urgență la recomandare, conform art 78!

In cele din urmă, profesorii din București, de și sunt surprinși de faptul că d. Ministru și-a călcat promisiunea dată formal, se pot totuși împăca cu art. 78, dar ce vor face d-nii profesori ai Universității din Iași, cu dispozițiunile acestui articol? Cel puțin, după vechea lege a d lui Haret, cînd se proceda la recomandarea profesorilor pe baza „lucrărilor de mare valoare", pentru o vacanță la București, avea și Universitatea din Iași dreptul să facă o recomandare în condițiuni egale cu Universitatea suroră; iar Ministrul putea alege pe candidatul recomandat de Universitatea din București sau pe candidatul recomandat de Universitatea din Iași, pe cînd acum Universitatea din Iași pierde cu desăvîrșire acest drept de egalitate! Odată ce Facultatea, unde este vacanță, se grăbește să aplice art. 78, și această grabă va fi de regulă, se poate ajunge la numirea profesorului, fără a mai ține seamă de cererile de transferare care se pot ivi din partea profesorilor de la Facultatea similară. Legea prevede în articolul 78 urgența!

Incă odată, d. Ministru surprinde pe profesorii universitari din București, dar pînă la un punct îi și împacă; pe profesorii de la Universitatea din Iași, însă îi înșeală pur și simplu.

*

După cum ni se telegrafiază din București, *Adevărul* din astă seară va publica, privitor la înșelarea profesorilor universitari din Iași, un interview ce-i a fost acordat de d. profesor Rădulescu-Motru.

Iată cuprinsul interviewului:

Intîlnind pe d. profesor Rădulescu-Motru, l'am întrebat care este impresia sa asupra legei celei noui, așa cum a fost prezentată de d. Arion.

— Cred, ne-a răspuns dînsul, că această lege, dacă se va vota, inaugurează o eră de conflicte între universitatea din București și Universitatea din Iași.

— Din ce cauză?

— Iată cauza. Legea cea nouă a d-lui Arion prevede în art. 78, care de altfel nu este de cît tot faimosul art. 117 pe care d. Arion promisese să-l suprime,—în art. 78 cum zic, legea prevede o procedură expeditivă și urgentă pentru numirea profesorilor. *Prin această procedură facultățile din București vor putea să-și recomande pe profesori la catedrele vacante, fără să mai aștepte cererile de transferare ale profesorilor din Iași.*

— Tocmai am văzut că profesorii din Iași protestează.

— Profesorii din Iași protestează contra art. 79. De sigur că ei nu au dat încă destulă atențiune consecințelor cari decurg din art. 78, care pentru ei este și mai defavorabil. Eu prevăd că pe viitor, de cîte ori va fi o catedră vacantă la București vor voi să aplice art. 78, — iar cele din Iași vor cere aplicațiunea art. 79.

De aci nesfîrșite conflicte. Cei din București, înainte de ce profesorii din Iași, vor face cererile lor de transferare, vor veni cu faptul îndeplinit al recomandărilor după art. 78. Aci în art. 78, este mărul discordiei.

Noi, în definitiv profesorii din București ne putem împăca cu legea d-lui Arion, dar nu cred că și cei din Iași vor face același lucru.

— Ce veți face la întrunirea de astăseară de la Universitate?

— Vom pune în relief inconsecința d-lui Arion în ce privește suprimarea art. 117, dar despre nedreptatea care se face universității din Iași nu vom vorbi, fiindcă suntem convinși că profesorii din Iași vor ști să se apere ei singuri.

❑ *Epoca* spunea alaltăeri că hotărîrea Casației, dacă va fi favorabilă societății, nu va schimba de loc situația.

Astă-zi o schimbă și, anunțînd respingerea recursului, adaugă lamentabil: *astfel judecătorii capătă, după hotărîrea Casației dreptul de-a judeca constituționalitatea legilor.*

Adevăr banal, pe care *Epoca* l'a putut afla abia acum.

❑ **Serbarea de la liceul militar.** Aseară a avut loc la liceul militar o producție muzicală și sportivă, în care asistența a avut ocazia să vadă ce rezultate cu totul mulțumitoare se pot obține sub o conducere în același timp luminată și serioasă.

Elevii au arătat sub conducerea maeștrilor Dimitriu, Țilenski, Brill, Babeș, că direcția școalei este tot atît de zeloasă cultivătoare a artelor de agrement și a literelor, precum știe să formeze niște elemente cu totul remarcabile pe tărîmul armelor și a sporturilor.

Producția muzicală a fost foarte bogată și reușită; orchestra elevilor și corul, au executat sub conducerea maeștrilor respectivi, bucăți de preciziune care fac cinste și elevilor și maiștrilor.

In asalturile de floretă, spadă, sabie, în exercițiile de baston, elevii au arătat elemente cu totul remarcabile, și care au dovedit o vigoare și preciziune cu mult peste așteptările ce puteau să nască elevi cari acum își deschid calea armelor.

In fine în experiențele de fizică și chimie s'a dovedit că și știința este cultivată cu un succes egal într'o școală care s'a manifestat așa de favorabil în această ocazie.

Producția s'a terminat cu admirabila comedie a maestrului Caragiale, „Conu Leonida față cu reacțiunea", montată cu multă îngrijire și jucată și cu mai multă vervă.

După producție a urmat dans care a ținut pînă la ora 3 dimineața procurîndu-se astfel răsplata meritată a unor silințe atît de fructuoase.

Asistența a găsit în amabilitatea d-lui colonel Mihăescu, comandantul școalei și în aceea a d-lui maior Broșteanu, ajutorul său, dovada că acei cari știu să îndrumeze în mod așa de luminat pe viitorii ofițeri ai țărei pe calea unei solide culturei sufletești, știu să le arăte și exemplul unor calități cari fac podoaba omului de arme.

Serbarea a fost o luminoasă dovadă a tot ce se poate căpata sub o direcțiune pricepută, care știe să cultive calitățile tuturor elementelor ce-i sunt încredințate și care prin o fericită apropiere de „utile cum dulci", reușește în mod deplin să arăte ce rezultate cu totul mulțumitoare se realizează cu pricepere și energie.

❑ Aseară nu s'au putut face alegeri de comitet la breslele cioplitorilor în piatră și zugravi, ne întrunindu-se numărul suficient de membri.

Aceleași bresle vor fi din nou convocate pe Duminică în localul corporației constructorilor unde s'au convocat și tîmplari și dulgheri.

D. I. Hudriș a fost ales președintele breslei dogarilor.

❑ D-ra Sturza, absolventă a școalei de sericultură din Padova a fost numită inspectoare a școlilor de țesătorie de pe lîngă ministeriul de industrie.

❑ In noul program de astă seară Sîmbătă al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

„Proroocirea" reconstituirea unui epizod din Revoluția franceză, cu d-ra Berthe Bovy și alți artiști de la Comedia Franceză din Paris. Costumele, armele și uniformele sunt identic reproduse după acea epocă.

O afacere misterioasă, mare roman fasuflețit.

Trupa Fontania, scene artistice și sportive de varieteu.

Celebrele stații balneare din Bohemia: Karlsbad și Marienbad, vederi după natură.

Moștenitorul păcălit, scene comice.

André Deed și dulceața, comedie.

Pathé Journal, cuprinzînd între altele: De la greva minerilor din Anglia. Pe fluviul Hudson (New York), alergări de întrecere—Sidney (Australia), din cauza căldurilor mari un incediu s'a declarat în grădinile publice—Răsboiul italo turc: plecarea munițiunilor la Gargares—Berlin, Impărăteasa a inaugurat „Expoziția Gospodăriei"—De pe statua Libertății (New-York) s'a lansat un nou aparat pentru aviatori la cazuri de accidente—Inmormîntarea marelui duce Wilhelm de Luxemburg—Creațiunile modei pariziane: Pălării—etc.

Mîne Duminică două matineuri la ora 2 jum. și 4 jum.).

Mîne Duminică seara reprezentație la 9 ore.

In noul program de Luni: „Odysea" sau „Aventurile lui Ulyse", mare poem al nemuritorului cîntăreț Homer.

De Mercuri 21 Martie pînă la Duminica Paștilor reprezentațiile sunt suspendate.

❑ Breslele și corporațiile vor primi cîte un statut-tip din partea Cassei centrale.

Activitatea organizațiilor locale—a corporațiilor și breslelor—va fi foarte limitată prin acele statute.

❑ Afacerea prelungirii liniilor de tramvaie va veni în discuțiunea consiliului comunal în timpul cel mai scurt.

Intre chestiunile cari dau loc la mai multe discuțiuni este acea a gheretelor —în număr de 17 — pentru călătorii cari așteaptă vagoanele, și a căror construcțiune e prețuită de comună la 5 mii lei fie care, în afară de întreținere, încălzit etc., de asemenea și acea a preschimbării asfaltului actual pe linia tramvaielor cerută de direcția tramvaiului, întru'cît s'a dovedit întreținerea în bună stare extrem de costisitoare.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	50 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete garantate pentru cozonaci.	6.00%
Brînză de nouă munte, în burdușele kg.	3 lei
Urdă dulce cu marar »	2.60
Unt proaspăt pentru cozonaci și pentru gătit	3.60

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle infundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Aseară, după pronunțarea deciziei Casației, ministrul de interne a făcut cunoscut prefectului de județ să comunice deputaților și senatorilor aflători în Iași, că o consfătuire a majorităților va avea loc astăzi, Simbătă, ora 5.**

❑ *Astăzi au sosit numirile în magistratura din Iași, nnmiri făcute pe ziua de 1 Aprilie: în locurile din nou create de consilieri de Curte au fost numiți domnii: Al. N. Gane, actual procuror de secție la Curte și Alexandru Ch. Panaitescu, actual inspector judecătoresc al tribunalelor. Cum d. Panaitescu este infirm, din care cauză fusese scos din magistratură în 1906, i se va da din nou delegație de inspector judecătoresc; d. Iulian Teodorescu, actual președinte al tribunalului Iași s. II, a fost numit procuror de secție la Curtea din Iași, d. D. Volansky, a fost numit președinte la s. II a tribunalului, d. D. Lupu, judecător de ocol, a fost numit judecător de instrucție în locul d lui Volansky d. Radovici, judecător de instrucție la Neamț, a fost mutat la Iași în locul d-lui C. Sculi, trecut la pensie.*

Numirile de judecător de ocol și judecător de ședință, urmează a fi făcute.

Noii magistrați vor depune jurămînt în ziua de 2 Aprilie.

❑ **Numeroase delegațiuni vor lua parte la întrunirea de mîine, Duminecă, din București, a opoziției unite.**

❑ Prietenii maestrului Caragiale au luat inițiativa, precum se știe, a formării unui „fond Caragiale"—prin subscripție publică.

Caragiale a respins inițiativa prin următoarea telegramă: *resping categoric subscripțiunea publică. Salutări.* (s.) *Caragiale.*

❑ Concursul pentru ocuparea locurilor de agronomi pe lîngă școalele normale, care urma să se țină la 15 Aprilie a. c., se va ține la 15 Mai a. c.

❑ Domnul C. N. Oprescu, numit consilier la Curtea de Apel din București, va fi delegat procuror general.

❑ Locul de judecător al ocolului I urban Iași, a fost propus d lui procuror Emil Lefter, care l'a refuzat.

❑ Iată chestiunile pe cari le va dezbate, pe rînd, sindicatul medicilor înainte de a-și întocmi statutele: confraternitatea, Onorarul medical, Onorarul profesorilor, consultul medical, Neplata onorarului, medicul curant, Imprejurările de înlocuire, Socirtățile de ajutor, Prețul medicamentelor, Rabaturile, Prescrierea specialităților, Practica ilegală, Reclamele, Literatura medico-populară.

Pînă acum au aderat 26 medici la noua organizație. Se crede că vechea societate medico-farmaceutică va fi lichidată.

Numărul total al medicilor în localitate este de 79.

❑ Asară a avut loc alegerea comitetului societății de medici și naturaliști pe 1912—913. Au fost aleși:

Președinte, Prof. dr. Bacaloglu, vicepreședinte, dr. Imervol, casier dr. S. Konya, secretar de ședințe dr. Nimereanu, bibliotecar dr. Botez, director muzeului dr. Borcea.

❑ Consiliul de război s'a pronunțat astă-zi achitînd, cu majoritate, pe căpitanul Predescu și sublocotenentul Mihailescu, acuzați de falșuri în materie militară.

Ambii au fost puși în libertate.

❑ Directorul ziarului nostru, d. Vespasian I. Pella, va pleca mîine la Paris, unde va sta în tot timpul vacanței de Paști.

❑ Consiliul comunal a fost convocat în sesiune extra-ordinară pentru ziua de 20 Martie, ora trei p. m., fiind la ordinea zilei, votarea budgetului, regulamentului pentru serviciul curățirii orașului, credite ș. a.

❑ **Serbarea Stîlparilor.**—Astăzi la orele 9 dimineața elevii școalelor primare, însoțiți de toți directorii și profesorii lor, și ai liceului internat, externat, liceului particular, seminarului Veniamin Kostache, ambelor școale comerciale, normală Vasile Lupu și școlilor de fete: Oltea Doamna, Mihalache Sturdza și profesională Sf. Sava, s'au adunat la biserica Bărboiu, unde în urma slujbei religioase li s'au împărțit crenguțele de salcie (Mițișori) întru serbarea primăverei.

De aci, un imposant cortej se formează. Inainte, școlile primare, apoi corul cîntăreților bisericești urmat de parohii celor 50 biserici ale iașului îmbrăcați în podăjdii sfinte și purtînd icoana, urmați de școlile secundare se îndreptă spre mitropolie. unde se oficiază liturghia și serbarea stîlparilor, care se termină la orele 11 jum.

❑ Corpul defunctei doamne Algae Holban, va fi adus Luni în Iași și depus la biserica Sf. Spiridon; înmormîntarea va avea loc în aceeași zi.

❑ Pentru formarea tabloului și întocmirea budgetului, consiliul de disciplină al baroului din Iași se va întruni Luni ora 2.

❑ Tribunalul și Curtea au luat vacanță din astă seară și pînă la 2 Aprilie esclusiv.

❑ Mîine va avea loc logodna d-rei Zoe Palauz, fiica doamnei și d-lui dr. colonel Palauz, medicul șef al corpului IV de armată cu d. Victor Cristofor avocat.

Felicitări.

❑ Fabricilor și atelierelor mai mari a început a li se distribui prin poliție formulare cu instrucțiuni trimise de către ministerul de industrie în vederea aplicării noului legi a meseriilor.

❑ Un congediu pe timp de 10 zile a fost acordat d-lui C. Sculi, jude instructor.

❑ **Judiciare.**—Tribunalul Neamț a pus în libertate pe Anton Luca, de fel din județul Putna, tăinuitorul lui Pantelimon. Asupra apelului procurorului Camera de punere sub acuzare s'a pronunțat astă zi — menținînd arestat pe Luca.

— Bănuiții de omorul săteanului V. Porumb, au fost trimiși în instrucție, la cabinetul I.

ULTIMA ORA

București 17 Martie

Miscarea în Magistratură

București.—In Monitorul Oficial de azi au apărut o mare mișcare în magistratură din care extragem.

Au fost puși în retragere spre a-și regula drepturile la pensie, d. Th. Grigoriu, judecător de instrucție la Vaslui și N. Georgescu, jude Negrești.

Au fost numiți:

D-nii N. Bădescu Consilier la Galați în aceiași calitate la Curtea de Apel București.

Xenofon Andronescu, prim președinte la Tribunalul da Bacău, consilier la Curtea de apel din Galați.

D. V. Bălănescu, procuror la Craiova, consilier la Curtea de Apel din Craiova.

D. Ioan Ianculescu, președintele tribunalului Brăila, Consilier la Curtea de Apel din Craiova.

D. Gh. Clinceni procuror de secție la Curtea de Apel din București în aceiași calitate la Craiova.

D. C. Vioreanu președinte la tribunalul Vîlcea permutat în aceiași calitate la Dîmbovița.

D. Gh. Rangli, judecător ocol urban Botoșani, judecător de instrucție la Botoșani.

Sfîrșitul grevei

Londra. — Astăzi pretutindeni se observă luarea progresivă a lucrului, chiar în Sudwalles și în Scoția. Unul dintre minerii radicali din Walles a declarat, că reluarea lucrului nu însamnă înfrîngere.

*

Londra.—1500—1000 lucrători mineri din Warkishire au reluat lucrul. De asemeni la Tanerkshire numeroși mineri au descins în mine.

*

Londra.—Secretarul sindicatului minerilor a sfătuit pe mineri, pentru reluarea lucrului.

*

Cleveland (Statele-Unite).—Minerii au renunțat mai la toate cererile lor.

Grevă de elevi

Lemberg.—Școlarii ruteni din liceele din Przemysl și Kolomeea s'au pus în grevă și anume cei din Przemysl pentru că directorul nu a suspendat cursul pe ziua de azi.

Consiliul municipal din Paris în vizită la București

București.—D. Felix Rousell, președintele consiliului municipal din Paris, împreună cu mai mulți consilieri, vor vizita în curînd București și mai multe orașe din țară.

Li se pregătește o frumoasă primire.

Incidentul de la Cameră

Prezidează d. Deșliu.

D. Carp citește decretul, prin care se prelungește seziunea pînă la 7 April.

Camera aplaudă.

D. Emil Lahovari interpelează pe d. Deșliu, asupra modului cum se procedează la votarea de indigenate.

D. Deșliu se supără și părăsește fotoliul presidențial.

D. Greceanu prezidează apoi, dar lista de indigenate se retrage.

Camera votează apoi legea învățămîntului superior.

DUPA DECIZIA DE LA CASAȚIE

GRANDIOASA MANIFESTAȚIE DIN CAPITALA

Cuvintările d-lor Take Ionescu, Ionel Brătianu, Emil Costinescu și Barbu Păltineanu

INTERVIEW CU D. TAKE IONESCU

DECIZIA CURȚEI DE CASAȚIE ȘI SITUAȚIA GUVERNULUI

— Ce spun ziarele de azi —

INTERVIEW CU D. MARGHILOMAN

Demiterea d-lui Carp din șefia partidului

București.—Manifestațiunea ce a avut loc aseară în capitală, a fost cea mai grandioasă, din cîte s'au văzut.

La succesul ei măreț, a contribuit întreaga capitală.

Dar să povestim cele petrecute.

*

Abia se comunică decizia Curței de Casațiune, care respinsese recursul ministerului de interne, și miile de cetățeni, se grupară și în strigăte de trăiască Take Ionescu, și I. Brătianu porniră să aducă prinosul lor de omagii, d-lui Ionel Brătianu și Take Ionescu, precum și fruntașilor opoziției unite.

Manifestanții după ce aclamară pe fruntașii, cari se găseau la cluburile liberal și conservator democrat, porniră spre locuințele șefilor celor două partide de opoziție.

De oare ce la d. Take Ionescu, era o recepție, la care participa și corpul diplomatic, manifestanții tot aclamînd pe șeful partidului conservator democrat, se 'ndreptară spre locuința d lui Ionel Brătianu, unde se afla și d. Take Ionescu.

Ambii șefi au apărut în balcon, și au fost obiectul unor mari și inimoase ovațiuni.

*

La aclamarea aceasta atît de caldă, d. Take Ionescu răspunse prin cuvîntarea următoare:

„Vă mulțumesc din tot sufletul, pentru această sinceră manifestațiune. Țara are interes să nu aibă altă teapă socială, de cît legea și dreptatea. Noi, de cînd ne-am dat mîna, am luptat împreună și cu sinceritate, pentru triumful dreptății și pentru interesul țărei".

Zicînd aceste cuvinte, d. Take Ionescu strînse mîna d-lui Ionel Brătianu, gest la care mulțimea răspunse în strigăte de Trăiască Take Ionescu! Trăiască Ionel Brătianu.

Continuînd d. Take Ionescu, zise:

„Sunt fericit că am venit aci, și în loc sa ne găsiți pe cîte urul, ne-ați găsit pe amîndoi, uniți în această luptă, pentru binele țărei".

*

La rîndul d-sale, d. Ionel Brătianu, aclamat, zise:

„Cu toții vedem azi izbînda dreptății, și ziua de azi, o considerăm ca o zi mare.

Pe mine și pe Take Ionescu, ne-a unit o idee mare și ori-care ar fi principiile de partid ce ne-ar diviza, ne luăm angajamentul că ne găsim în totdeauna, pe terenul acesta, de justiție și dreptate.

*

In urale și aclamări, manifestația s'a îndreptat, trecînd prin numeroase străzi spre locuința d-lui Vintilă Brătianu, pe care însă nu l'au găsit acasă.

In drum manifestanții trecînd pe la locuința d-lui Maiorescu s'a strigat: „Jos Guvernul"!

Continuîndu și drumul triumfal, manifestanții au ajuns la locuința d-lui Emil Costinescu, care au fost viu aclamat.

Mulțumind d. Costinescu zise:

—„*Cauza dreaptă a trebuit să triumfe.*

Parazîții de la guvern care au trăit pe spinarea partidelor și din mila partidului liberal, abia veniți la putere, au încercat să nimicească partidul liberal,

Lecția ce au primit o o vor ține minte toată viața lor".

De la d. Costinescu s'au îndreptat spre locuința d lui Barbu Păltineanu, care, aclamat zise:

— *„Sunteți eroi, căci ca niște eroi, ați luptat pentru triumful dreptății.*

A pierit ceva putred în țară și ceva verde se va pune în loc.

*

La orele 11 j m. noapte, manifestanții în cea mai perfectă ordine și liniște s'au împrăștiat.

Interwiev cu d. Take Ionescu

In *Adevărul* de aseară, a apărut o convorbire cu d. Take Ionescu.

Iată răspunsurile date de șeful nostru:

— „Ce credeți că pot fi urmările politice ale deciziei Curții de Casațiune"?

— „Guvernul—zise d. Take Ionescu—și-a pus soarta sa politică în chestia împiedicărei justiției de a judeca procesul societății tramvaiului.

Inainte chiar de depunerea legei speciale, d. Carp a declarat, că nu poate să lase ca chestia să fie rezolvită de judecători.

In urmă, cu toate avertismentele ce i-am dat în Cameră și Senat, că o asemenea lege ar fi un atentat în contra drepturile constituționale, d. Carp n'a vrut să aducă nimic, și și-a votat legea sa, chiar după ce ne-am retras din parlament.

Atunci, cînd tribunalul a înlăturat aplicarea legei, cu toate că era încă timp, d Carp tot nu s'a supus, ci s'a repezit la Casație, cerînd Curții, să se pronunțe cît mai curînd, că nu se poate în țara romînească, împiedeca violarea Constituției.

Curtea de Casațiune compusă din cei mai disinși magistrați ai țărei, a respins susținerile d-lui Carp.

Dacă ar fi o logică în privința acesta, astă seară guvernul ar fi demisionat.

Cu acest guvern este imposibil de a face o profeție. Concepția lor în a ști, dacă pot ședea sau nu la putere, este de o originalitate cu totul deosebită.

Ințelegi, că în asemenea condiți, profețiile sunt escluse.

Cela ce însă pot să afirm, e că dacă guvernul nu va înțelege că trebuie să se retragă, asta nu înseamnă, că poate rămînea la putere.

Eu unul nu pot să-mi fac nici o imputare, că nu m'am purtat creștinește cu guvernul.

I-am spus, ca să se oprească, cît mai era timp. In special am spus d-lui Carp, că dacă nu poate, să se retragă, căci cu cît se va retrage mai curînd, va fi mai bine, pentru d-sa și pentru țară.

Nu m'a ascultat.

Nu pot să iau nici o răspundere în dezastrul, în care a adus politica sa, acele puține elemente conservatoare, care au urmat direcția sa, și a cărora soarta finală, nu poate să nu mă turbure".

— *„Din punct de vedere general, în afară de interesele generale ale guvernului și ale opoziției, ce ziceți de decizia Casației?"*

— „Este una din cele mai frumoase zile ale vieței mele politice—zise d. Take Ionescu.—De mulți ani visez ceasul în care, în chip hotărît, se va afirma în societatea romînească, acest atribut al puterei judecătorești, care este o garanție pentru drepturile noastre și o supapă pentru răscoale violente. De cîte ori văd făcîndu-se un pas al ordinei legale în potriva despotizmului asiatic, sunt fericit. Crede-mă, azi vezi în mine un om fericit.

De aci înainte guvernele se vor gîndi de zei de ori, înainte de a formula legi inconstituționale și opozițiile tot așa, înainte de a acuza o lege de neconstituțională, iar vaza statului romîn în lume va crește.

Coroana trebue să fie și ea încîntată, cînd vede că există și în acest stat alte friuri, prin urmare nu-i cade ei singură sarcina de a potoli apucăturile desordonate ale majorităților de ocazie".

Cu aceasta, convorbirea se termină.

Mersul crizei

Din unele sfere guvernamentale, se răspîndește svonul, că consiliul de miniștri, ce era să se ție astăzi, s'a amînat pînă Luni și că d. Marghiloman, ar dori să se aștepte mai întăi motivarea deciziei Curței de Casațiune, pentru ca apoi consiliul de miniștri, să adopte o soluțiune a crizei.

Tot în sferile guvernamentale însă nu se dă nici o crezare acestor știri tendențioase, ci se crede, că de astă dată criza a intrat într'o fază acută a căreia deslegare nu poate întîrzia și că d. Carp va prezinta chiar azi demisia guvernului.

Cei dreptul însă, că acești guvernamentali, mai speră într'o formațiune conservatoare, sub d. Maiorescu sau Cantacuzino.

*

In cercurile liberale, se afirmă, că partidul liberal nu va intra în vorbă, cu un guvern carpist.

Așa că părerea dominantă în cercurile politice zice—ziarul „Adevărul"—este, că Regele se va decide în favoarea unui guvern Tache Ionescu.

In cercurile filipesciane, se mai pun oare care speranțe, într'un guvern Maiorescu, în care ar intra d-nii Deșliu și Hiotu. D. Filipescu crede că ar putea să facă parte dintr'un atare guvern, de oare-ce d-sa își dăduse demisia pe chestia ororilor, dar această demisie i-a fost respinsă.

*

Ziarul *Viitorul*, apărut azi, publică asupra crizei, amănuntele următoare:

D. P. P. Carp se va prezenta încă azi Regelui și 'i va prezinta demisia cabinetului.

Probabilitatea unui guvern Maiorescu, sau a unui guvern Lahovari, sunt cu desăvîrșire înlăturate.

In consiliul de miniștri ce se va ține azi, guvernul nu se va mai pronunța asupra venirei cabinetului, care e lucru hotărît, ci asupra modalității acestei demisiuni.

*

In legătură cu svonurile asupra crizei, ziarul *Viitorul*, crede a ști, că d. Carp se va demite de la șefia partidului conservator. Se afirmă chiar, că această demisie d. Carp a și încredințat-o d-lui Cantacuzino.

Actualele majorități ar fi chemate să recunoască pe noul șef, iar d Carp ar pleca în străinătate.

Această schimbare de șefie, ar fi un truc pentru a face pe rege, să nu refuze un nou guvern, sub presidența d-lui Cantacuzino,—care și ar lua și sarcina de a face întregirea partidului conservator.

*

D. Al. Marghiloman a acordat un interview ziarului *Minerva*.

D Marghiloman a zis, că Inalta Curte de Casație, nu s'a atins de legea sa, ci s'a pronunțat numai într'o chestie de principiu.

„Evident—zise d. Marghiloman—că se face mult zgomot de opoziție,—dar chestia o vor rezolvi alți factori constituționali și nu Casația, și acei factori vor fi sezizați să se pronunțe".

*

Ziarul *Universul* anunță că d. Carp, va prezenta regelui demisia cabinetului, și va recomanda un guvern Cantacuzino, din care să nu facă parte d-nii Carp, Marghiloman și Filipescu,

Manifestația de la Senat

București.—După deschiderea ședinței, d. Dimitriu cere explicațiuni guvernului, asupra faptului, că în urma deciziei Casației, opoziția manifestează și împrăștie svonul că guvernul a demisionat.

Continuînd d. Dimitriu zice:

— Noi toți am votat legea tramvaiului și ne declarăm solidari. Poate n'ar fi trebuit ca ministrul de interne să înainteze recursul ci să lese ca Primăria să continue procesul. Totuși regret că au fost unul dintre acei, care au votat inamovibilitatea magistraturei.

D. Carp, răspunde:

— *„Am aflat că Inata Curte de Casațiune a respins recursul ministerului de interne.*

Atîta știu pînă acuma. Nu cunosc considerentele. Să aștept pentru a mă putea pronunța.

Intru cît privește inamovibilitateaa magistraturei, pe care noi am făcut o, a își respecta chiar dacă s'ar în oarce în contra noastră".

Se citește apoi decretul, prin care seziunea se prelungește pînă la 7 Aprilie.

D. CARP LA PALAT

București. — D. Carp s'a prezintat azi la orele 12 jum. la Palat.

Audiența a durat mai mult de o oră.

La eșire, d. Carp a fost întîmpinat de d. Catargi, directorul Agenției romîne.

La o întrebare a acestuia, d. Carp a declarat că nu are nici o comunicare de făcut asupra audienței.

Crimele din Paris

Paris.—Șeful siguranței d. Guichard a dobîndit convingerea că bandiții automobiliști se ascund în Paris așteptînd să se folosească de vre-o ocazie spre a fugi în străinătate cu banii ripiți.

Societatea generală de la Chantilli pronunțînd ca primă 100 mii de lei.

D. Guichard a primit pînă acum ca la 1200 scrisori cu indicii despre ascunzătoarea bandiților.

Neliniștiți de recentele evenimente, cea mai mare parte dintre cetățeni încep a se arma. Cumpărările de revolvere a trecut peste înzecit în timp de patru zile.

De inchiriat *un apartament elegant în casele Schnürer str. Ștefan cel Mare, No. 13, etajul I. In aceeași locuință se pot cumpăra mobile de ocazie și anume: un dormitor, o sufragerie, un salon, covoare, etc. Se vinde și în parte.*

Se poate vizita în fie-care zi de la 2—4 ore p. m.

BYRRH

Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

București—II. Șoseaua Vitan II—București

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința în beneficiul publicului, care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. În fiecare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Frictionează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizează creșterea.
5. Contra înădușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu frictionează-te cu „Diana" Franzbranntwein și vei recăpăta imediat putere.
8. După baie frictionează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijlociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primește anunciuri, reclame etc. pentru pagina III și IV-a

Se primesc și înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» str. de Frumoasă No 1

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameștecă și vindecă Nevralgiile cele mai grele de stomach, Migrenele, Cefaleiele, Sciatica, Durerile reumatismale acute și cronice cari le resistă tuturor celorlalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate în masă. In adevăr, este de ajuns ca cei ce iau 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, seara. Bolnavul nu va simți o ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, seara. Nu trebue să ia mai mult de cît 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES de MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Medalii și Recompense la Expozițiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ȘI DIASTASĂ

Pepsina și Diastasa sunt cei doui agenți naturali și indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obținut, în 1854, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, și este zilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH
DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR,
CONVALESCENȚELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR,
DIARREEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Există numeroase imitațiuni și contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilésa capsula.*

Chassaing

Paris, 6, avenue Victoria, și în principalele Pharmacii.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAȘI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Bergher—Iași

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Execuță: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavaboari, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante și moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice ce strălucesc, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu aur, împodobit cu bogate giavuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. dublu garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50**. Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central Rundbakin Wien, 111, Adamsgasse No. 15 | U.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5870

GRILLAGES, etc.

Envoi franco. Album sur demande

Din 29 Octomvrie 1911, Academia de Medicină din Paris este Doctorului OLLIVIER

UNĂ RECOMPENSĂ NAȚIONALĂ DE 34,000 FR.

AUTORISAȚIUNEA GUVERNULUI FRANCESCU. — ADMISU ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigură, radicală a bolelor de piele, dartrelor, vărsăturilor, umflăturilor glandulelor, scrofulelor, rachitismului, reumatismului, tumorilor, afecțiunilor canceroase, lepei, gutei, ulcerelor, mucozităților și a tuturor bolelor provenind din o viciuare a sîngelui.

Specifică prin excelență contra BOLELORĂ SIFILITICE și a terribilelor lor consecințe; dobândite sau ereditare, recente sau învetorate și rebele (accidentelor gurei și a gâtului, petrofiliei oselor). Nici un alt medicament în lume nu posedă distincțiunile ce onorează Pesmeții Dr Ollivier.

Celu mai eficace și energică dintre **Depurativii pentru sange**

DISCULIS DEPURATIFS du Dr OLLIVIER

Au un gust forte plăcut și de ușoară se conservă mai multe luni în orice climă. După 4 ani de experiențe publice ACADEMIA DE MEDICINĂ constată eficacitatea lui contra celor mai inveterate. — *Instrucțiune și recompensă la fie care cutie.*

Vorbindu de *Pesmeții depurativi* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDICINA, în raportul seu oficial a *Guvernului francesă*, se exprimă astfelu: «Acesti pesmeți oferă un remedu de compoziție constantă, de preparațiune cât de perfectă posibilă.... «Ei pot de servicie mari humanității.»

Depositu Generalu: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAȚIUNEA ACADEMIEI DE MEDICINĂ — O ANĂ CU MICIUNI DE VIȚE UMANE

Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Ion Krzyzanoski lăcătușe electrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1547 — Marți 20 Martie 1912

Intre despotizm și revoluție

— Din discursul rostit ieri, la întrunirea opoziției de d. Take Ionescu —

S'a împlinit un fapt mare, s'a stabilit o stîncă de granit de care se vor izbi multe generații.

Țara nu e ținută să aleagă între despotizm și revoluție.

Fiecare cetățean poate spune că atît cît e scris în Constituție nu îi poate lua nimeni ori cît de mare ar fi.

Mă gîndesc la generația, care la 66 a pus temelia vieței politice. Dacă ar trăi ar putea zice: am fost creatori, dar după noi n'au venit nemernicii.

Meritul e al lor care avînd să aleagă forma de viață a statului și-au dat seamă că nu poate fi de cît ordinea legală stabilită pe conștiința națională.

Judecătorii au știut să păstreze seninătatea și neatîrnarea sufletească.

Meritul nostru se poate spune într'un cuvînt: Am crezut în dreptate și adevăr chiar în ceasul cînd se caută a se înăbuși conștiințile sub parada fierului roșu care vrea să se plimbe în istoria țărei.

Faptul petrecut în săptămîna aceasta va avea așa de mare înrîurire în cît nu e plătit cu durerea de a fi suportat 15 luni guvernul acesta.

Guvernul e isprăvit. De aceia cu mult sînge rece voiu face necrologul guvernului Carp și să caut să explic unde e secretul neputinței, ticăloșiei în care se sfîrșește această guvernare.

Au venit la putere fără luptă, într'o vreme de mare prosperitate economică avînd în frunte un om de stat, ale cărui calități nu i le-au contestat vrăjmașii, dar ale cărui cusururi nu i le a cunoscut publicul.

A venit cu miniștri dintre care mulți, fie care în parte, sunt inteligenți și la adăpost de ispite.

In fața lor două opoziții. Una care nu le făcea greutate, îi ajutase să vie. Cealaltă, cu toată amărăciunea, care pune mai presus de toate ordinea în stat, nu era o piedică.

Ar fi putut fi un guvern de afaceri pacinic, util, care să ne dezarmeze pe noi de plîngerea că nu s'a ținut seamă în alegeri de indicațiile poporului.

Au guvernat așa că demnitatea națională nu i-a mai putut răbda. In ceasul al doilea au întrebuințat invidia și ura. In ceasul al 3-lea dorința ca să aprindă focul cu tăciunii revoltelor de la 1907.

In ceasul al 4-lea încercarea de a scoborî justiția de pe piedestalul ei, făcînd legea scelerată care răpea justiției dreptul ei.

Veniți la putere cu siguranța de a sta, căci aveau încrederea regelui, au simțit că sunt guvernul țării, dar nu reprezentanții ei. Au simțit că aveau stăpînirea trupului, dar nu puteau pătrunde în sufletul neamului. Oamenii care au desprețuit popularitatea, la bătrînețe i-au făcut curte.

Au crezut că copiază secretul popularității noastre și atunci au deslănțuit toată acea demagogie fără seamăn.

Au putut imita părțile materiale ale carierei celor populari,—n'au putut avea fondul.

Eu nu mă induioșez pentru sfîrșitul lor lamentabil. N'au voit să stea în sfera lor, au voit să calce în drumul altora și au dat în prăpastie. De aici lecția suverană. Să nu ne căutăm sprijinul de cît în conștiința națională. Cînd ea greșește să cătăm s'o convingem că greșește dar să n'o zugrumăm. Cînd ne împinge, să ne folosim de această împingere, dar nici odată să nu cătăm s'o tîrîm după noi.

Nădăjduesc că la viitoarea întrunire vom putea fi și mai senini față de guvern căci nu numai mort dar va fi îngropat pînă atunci.

O declarație, și anume: Oamenii ce-i vedeți pe scenă nu vor da înapoi de la nici unul din angajamentele luate. Suntem cunoscuți pentru o prudență care uneori a fost luată drept altceva. Oameni ca noi luăm angajamente pentru totdeana. O rugăciune și ascultați-ne-o. Regele e suferind de aceia, în manifestația d-voastră să nu treceți pe la palat chiar de ar fi drumul deschis. Manifestația forții d-voastre faceți-o aici.

Să vadă considerentele!

— Ce vrea să vadă d. Carp înainte de a muri politicește —

Noi am prevăzut, în ziua în care Casația s'a pronunțat, că guvernul nu se va retrage de bună voie. Un guvern, care vrea să stee la putere fără să guverneze; un guvern care renunță la propriile sale legi, ca să stee la putere; un guvern care-și trage sieși palme, nu se sinchisește prea mult cînd i-le trage altul.

Și guvernul nu s'a retras nici acum. Din contra. Pe cînd în Parlament erau la ordinea zilei afacerea Dudești și afaceri de indignate, pe cînd ministrul instrucției își transporta legea scelerată de la Cameră la Senat și de acolo îndărăpt la Cameră, cu urgența cu care se transportă, la cimitir, cadavrul unui om mort de bubă neagră—pe cînd toate aceste gheșefturi: universitar, de comision gras pentru Pascal Toncescu, de deschis porțile cetății rominizmului, contra 1000 lei intrarea—erau dovezi că tragedia carpistă a ajuns la Scena din urmă—d. Carp, arogant la 75 ani cum era și la 25 ani, urca scările Palatului pentru a propune Suveranului o prelungire a sesiunei parlamentare de la 2 la 7 Aprilie.

Ce va fi spus Regele primului ministru nu știm. Fapt e că a semnat prelungirea și că primul ministru, întors la Senat, a răspuns la o întrebare a unui celebru necunoscut Dimitriu „că așteaptă să vadă considerentele deciziei, iar mai apoi va vedea".

Domnul Carp a plagiat prost pe avocatul de mîna a treia, care mîngîiase pe clientul său, care perduse procesul la Tribunal.

— N'ai pierdut. Din contra ai cîștigat drept de apel.

Dar cum, în cazul d-lui Carp, chestia dacă tribunalele au sau nu dreptul de a se pronunța asupra constituționalității unei legi, a fost judecată—și pierdută de guvern—în ultimă instanță—ne întrebăm ce mai pot interesa considerentele partea foastă recurentă în recurs?

Dacă unui particular, în proces cu un altul, i s'ar respinge recursul—ce l'ar mai putea interesa, ca fapt important, considerentele pentru care recursul a fost respins?

Ca lectură doar. Domnul Carp și guvernul așteaptă deci să citească considerentele Casației. Această așteptare curioasă, are doar hazul ei în ce privește decizia detaliată a Curții, care, în vederea vacanței judiciare, nu va putea fi redactată gata de cît după 1 Aprilie.

Dar este oare serios ca un guvern să recurgă la asemenea remedii punerile pentru a se pronunța într'o chestie importantă ca aceasta? Și ea pare a fi importantă pentru guvern, de vreme ce așteaptă să citească considerentele.

De ce n'a răspuns d. Carp că decizia înaltei instanțe n'a schimbat situația?

Am fi înțeles, dată fiind aroganța d-lui Carp, un asemenea răspuns. Dar nu înțelegem—doar ca exces de manie de a sta la putere — înlăturarea dispozitivului Curții și așteptarea considerentelor, cînd ele fiind ale ultimei instanțe, n'au ce interesa, rămîn în picioare, chiar dacă spre pildă, ar fi slab redactate.

Un guvern, pecetluit, juridicește cu pecetea inconstituționalității, un guvern cu sentință rămasă definitivă că a făcut o lege legală, continuă, totuși, să stee la putere sfidînd justiția, sfidînd tara, excitînd masele să [illegible] revolte. Aceasta este situația și vai dacă ea va mai dăinui mult.

Festivatul de eri

— Un banchet în onoarea unui om, — care a tăcut, tace, și va tăcea

Domnii C. C. Chirilă, prietenul nostru, și d. G. Baltă, sunt două temperamente cu totul osebite: primul vorbește prea puțin, al doilea tace prea puțin. De un zece Mai ambii se aflau în București.

Baltă veni să-l caute pe Chirilă la otel și de cum intră în camera otelului, Baltă începu să vorbească și Chirilă nu încetă să tacă. Incepu chiar să țipe Baltă, cînd văzu că Chirilă își așeză decorațiile pe frac:

— Ce ai făcut tu că te-a decorat?

— Am tăcut, zise Chirilă deschizînd gura pentru prima oară, de cînd Baltă tot vorbea.

De această anecdotă adevărată ne-am adus aminte, cînd am aflat că un banchet cu caracter pur politic, va fi oferit în astă seară, Duminecă, șerului D. Grecianu. Noi scriem aceste rînduri în seara în care banchetul are loc și nu știm ce vor spune „oratorii" în discursurile ce vor ține.

Un banchet are în tot deauna un motiv, mare sau mic. Onomastica șerului de ar fi fost, ziua în care firea l'a făcut dar Iașului — motive mici — dar am fi înțeles.

Nici ziua anului, nici ziua nașterii șerului nu sunt astă-zi. In tot lungul seziunei parlamentare, de și dînsa a fost de o banalitate supremă, au vorbit Scorțescu, Toncescu, dr. Giani — ar fi fost loc și timp să vorbească și șerul — dar nemic.

Banchetul lui Scorțescu — am fi înțeles. El a fost singurul mandatar — orator al Iașului, el l'a enervat pe președintele Camerei, el a fost amenințat de d. Carp că l va aresta. Dar șerul, șerul a tăcut, tace și va tăcea.

Oare fiindcă s'a distins în sala de marmoră a otelului Boulevard, dînd o serată la care a participat corpul diplomatic, oare acest succes mondain urmează a fi sărbătorit în astă seară?

Aceasta ar fi o supoziție. Adevărul este că motivul real nu se vede. Șerul n'a făcut nemic, n'a propus nemic, n'a vorbit nemic — nici măcar la proectul pentru extinderea luminei electrice în Iași, la proectul prin care comuna Copou este autorizată să se alimenteze cu apa pentru Iași, la proiectul prin care ieșenii sunt împuși la o nouă dare de trei la sută.

Șerul a tăcut. Ce a spus Chirilă lui Baltă a fost ascultat și imitat de șer. Și cum, cînd întrebat de ce a fost decorat, pentru care anume merite, Chirilă a răspuns „fiindcă am tăcut", va putea răspunde și șerul: „am tăcut — iată de ce prietenii m'au sărbătorit printr'un banchet".

O zi memorabilă

Ziua de 16 Martie 1912 va rămîne în istoria României.

Ziua de 16 Martie 1912 este o zi de libertate, de justiție, de drept, de civilizație.

In ziua de 16 Martie 1912, s'a afirmat în chipul cel mai solemn că această țară este un Stat de drept și nu o alcătuire de fapt.

Inaintea Inaltei Curți de Justiție, reprezentanții guvernului au zis că pentru Romîni nu e altă alegere de cît, sau despotismul îmblînzit de revoluție, sau anarhia.

In ziua de 16 Martie 1912,—conform cu concluziile iluștrilor avocați, cari au declarat, prin organul d-lui Take Ionescu, că întrînd în pretoriul Justiției ei nu s'au despuiat nici de trecutul lor și nici de răspunderea viitorului,—Inalta Curte de Justiție a declarat că există pentru Romîni o altă soluție de cît groaznica alternativă propusă de guvern: ordinea bazată pe lege, care are sancțiunea ei în hotărîrile judecătorești.

In 16 Martie 1912, reprezentanții guvernului susținuseră că pactul fundamental de la 1866 nu avea un alt păzitor de cît pe Rege, ceea ce era o vădită confuziune între Constituția noastră, eșită din dreptul anglo-saxon, transformat prin Revoluția franceză, și constituțiunile popoarelor la care Dinastia a precedat Statul.

La 16 Martie 1902, Inalta Curte de Justiție a zis că tot mai avem o santinelă pentru libertățile și drepturile noastre constituționale: Justiția.

De sigur, de două ori pînă acum, în 1875 și 1902, Inalta Curte de Justiție pusese principiul popoarelor libere, anume că legea contrară Constituției nu e lege și că tribunalele aveau dreptul și datoria de a-l înlătura în dezlegarea litigiilor.

Deciziunile însă, de la 1875 și de la 1902, date în cazuri mai puțin pasionante, nu provocaseră emoțiune procesului actual.

La 16 Martie, Inalta Curte de Justiție, rămînînd credincioasă noțiunei de căpetenie a Statelor alcătuite din libertate și din justiție, a construit o temelie, de aci încolo indistructibilă, pe care va putea să se sprijine încrederea în lege și în organele care o administrează.

Nu-i o priveliște obișnuită să vezi pe bărbații reprezentînd cele două mari partide ale țării, făcînd justiției marele omagiu de a i recunoaște drepturile sale și de a declara că, de bună voe, pun paza Constituției sub scutul cîtor va judecători inamovibili.

Fără îndoială, sunt țări, ca Franța și Belgia, cari au trebuit să trăiască și să se dezvolte fără această doctrină. Din fericire pentru dînsele, istoria lor n'a fost pătată de legi ca aceea a celor nouă miniștri solidari în rău și a Camerilor cari au consfințit mizerabila pozną din Decembrie 1911.

Intr'o zi, cînd aceste țări, se vor afla în fața unei primejdii, înaintea unei distrucțiuni, ca aceea care a fost îndreptată împotriva noastră, tot aceasta va fi doctrina lor salvatoare.

Din aventura odioasă, care a început la sfîrșitul lui Decembrie 1910, — cînd, la redeșteptarea libertății electorale și a conștiinței naționale cari ridicaseră un popor înjosit, d. P. Carp, luînd puterea, a răspuns prin cea mai monstruoasă dintre decepții, care a avut punctul ei culminant la Decembrie 1911, în legea blestemată,—va rămîne un bine, un bine imens.

Fără această aventură n'am fi avut marea zi din 16 Martie 1912. Or, ziua de 16 Martie 1912, are pentru această țară o valoare, că închee toate suferințele, toate ignominiile, toate rușinile, cari constituesc bilanțul acestei extraordinare aventuri.

In ce privește pe judecătorii Inaltei Curți, nepărtinitori și senini, cum le am putea cînta laude, atunci cînd, în conștiința lor, ei știu că, fără nici o teamă de aprobări sau desaprobări, fără nici o considerație pentru părțile din proces, ei nu au făcut decît să urmeze ceea ce le dicta adevărul.

Să fim fericiți!

Să constatăm că în această țară, unde se îngrămădesc atîtea ruine, avem totuși ceva.

Avem o justiție.

In viltoarea luptelor...

In viltoarea luptelor politice se limpezesc adesea ideile mari, salvatoare. Nici odată mai bine de cît acum nu s'a evidențiat tăria pretențiunii atît de bine justificate a șefului nostru de a fi realmente, purtătorul ideei și a tradiției conservatoare.

In timpuri de liniște, cînd ochiul observator se pierde în zarea întinsă a unui orizont fumuriu, nu se pot distinge toate acțiunile și toate detaliile ce se desfășoară în viața intensă a naturii. In viața politică se întîmplă același lucru. In frămîntarea luptei, în ciocnirea zilnică a ideilor și a sentimentelor se limpezește dunga luminoasă, orbitoare care reliefează ideea cea adevărată, sentimentul cel just.

Experiența confirmă teoria. Șefia lui Take Ionescu a fost proclamată de acum 4 ani, cu asentimentul tuturor acelora, cari pricepeau necesitatea unei evoluții spre democrație a ideei conservatoare. Iar după patru ani țara întreagă a recunoscut dreptatea „entuziaștilor" de atunci.

De sigur, că d. V. Gh. Mortzun, fostul ministru al lucrărilor publice, a fost în nota țării întregi, cînd, eri la întrunirea de la Dacia a spus, că șeful partidului conservator nu poate fi de cît Take Ionescu, care s'a impus prin meritele, talentele și munca sa.

S'a impus, pentru că șeful nostru n'are „merite" moștenite, ci numai merite reale, cîștigate prin el însuși. El.... este de sigur unul dintre puținii oameni ai țării, care s'au rîdicat prin munca și înteligența lor, care și-au făcut piedestal din dragostea poporului.

Și dragostea poporului pentru dînsul va fi cu atît mai mare în ziua, în care luînd conducerea trebilor publice, va fi și în mod formal purtătorul ideei și a steagului conservator.

Facultatea internațională de Pedologie

Scoală superioară de științi pedologice și psihologice

La 4 Noembrie a. c. se vor inaugura la Bruxelles cursurile primului an de studii la *Facultatea internațională de Pedologie*, sub direcția D-rei dr. I. Ioteyko, inițiatoare.

Aceasta este o instituție nouă și e creată din inițiativa privată pentru a răspunde dorinței mai multor raportori ai *Congresului internațional de Pedologie*, ținut la Bruxelles în August trecut și are de scop de a răspîndi cunoștințele pedologice cari în momentul de față, constituesc un ansamblu destul de mare pentru a putea forma materia unei noui facultăți de pe lîngă ori ce Universitate. In adevăr, științele despre copil și adoloscent au luat o desvoltare foarte mare și sunt menite să facă o adevărată revoluție în cîmpul Educației și al Pedagogiei. Pentru a ajuta această revoluție și a o vedea realizată cît mai curînd s'a creat această nouă Facultate.

Facultatea de Pedologie va fi în acelaș timp un centru de studii și de cercetări.

Durata studiilor va fi de trei ani. După doi ani și după trecerea unui examen, elevii vor obține diplome de *licențiat în științele pedologice*. Al treilea an de studii va fi consacrat pregătirei unei lucrări originale, a cărei susținere va procura titlul de „doctor în Științele pedologice".

Corpul profesoral, zice prospectul, se va compune din specialiștii cei mai distinși, din Belgia sau din Străinătate care ar îndeplini condițiunile necesare pentru niște cursuri universitare. Pe lîngă cursuri de: „Pedologie teoretică și practică, Psihologia experimentală, Antropometrie, Higienă școlară, Istoria pedagogiei, Puericultură, Didactică, Pedagogie experimantală, Educația fizică, Sociologia infantilă, — Invățămîntul va cuprinde cursuri de Neurologie, Psihiatrie, cursuri consacrate Copilăriei anormale, Fiziologiei mușchilor și nervilor, Psiho-Fiziologiei generale, etc. etc.

Invățămîntul se va preda: sub formă de cursuri și conferințe în școli, în Seminarii apropiate, în laboratoare.

Facultatea va dispune de patru laboratoare:

1) Laborator de Pedologie; 2) de Psihologie experimentală; 3) de Fiziologie și Antropometrie; 4) de Chimie.

Facultatea de Pedologie, organizată după un plan cu totul nou, va fi pentru învățămîntul superior ceea ce sunt școalele zise „nouă" pentru învățămîntul primar și mediu.

Intre condițiunile de admisibilitate, elevii trebue să aibă diploma de liceu sau a unei școli normale.

Durata cursurilor este de trei ani, dar se pot acorda dispense și echivalențe. Facultatea primește elevi de ambele sexe, în vrîstă cel puțin de 18 ani.

Inscripția anuală pentru toate cursurile este de 250 fr.; prețul pentru examenul anual de 50 fr. Pot fi admiși și auditori liberi, dar tot în aceleași condiții de plată; la nevoe li se poate acorda și certificate de frecventare.

Semestru de iarnă începe la 1 Noembrie, cel de vară la 1 Martie.

Dat fiind numele de care se bucură în lumea științifică și în special în Pedologie, inițiatoarea și directoara instituției se poate prevedea succesul.

„Facultatea internațională de Pedologie este o instituție liberă și similară cu „Institutul J. J. Rousseau" care se va deschide la 15 Octombrie a. c. la Geneva; așa că mișcarea modernă în

favoarea studiului ştiinţific al copilului care până acum se făcea în mod răzleţ astăzi cu aceste două instituţii a cîştigat, în Europa, două focare, de unde se poate adăpa o armată întreagă care să propovăduiască ideile noui în privinţa educaţiei.

Pentru alte informaţii şi prospecte, cineva se poate adresa Directoarei-Fondatoare, D-ra *dr. I. Ioteyko*, Avenue Paul de Jaer, 35, Bruxelles (adresa provizorie)

C. V. Buţureanu

OAMENI ŞI LUCRURI

O virgulă scumpă

Din informaţiunea publicată în ziar reieşia că cea dintâiu chestiune luată în discuţiune de către medicii locali, pe cale de a se organiza—e chestiunea onorariului. O problemă nespus de complexă, atingînd în acelaşi timp elementul material şi acel sufletesc, cuprinzînd în botarele ei nenumărate relaţiuni, manifestări, întîmplări şi cîudăţenii.

Dar iată un fapt recent, destul de interesant, petrecut aiurea. S'a judecat acum de curînd un proces intentat de către profesorul parizian, chirurgul le Théry unui bogat comerciant rus, căruia îi pretinde zece mii de franci onorar. Iată pentru ce servicii anume.

Comerciantul în chestiune venise cu cîteva săptămîni în urmă la Paris cu soţia sa, bolnavă—şi consultă pe zisul chirurg. Acesta din urmă propuse operarea imediată a pacientei, întru cît era vorba de o afecţiune care-i periclita viaţa. Comerciantul însă preferă să-şi termine întâiu oarecari afaceri grabnice şi conveni cu doctorul ca să vină la Petersburg, îndată ce-i va telegrafia. Lucrul fu înţeles, iar între profesor şi client avu loc un schimb de telegrame. Cea din urmă pe care a primit o doctorul, suna astfel: „nu veniţi prea tîrziu..“

Chirurgul înţelese, după primirea telegramei că nu are un moment de pierdut, luă cel dintâiu tren şi plecă prin Berlin la Petersburg. Cînd sosise la locuinţa clientului află cu uimire că pacienta murise cu cîteva zile în urmă şi fusese înmormîntată!

Telegrama cuprindea o greşeală de... punctuaţie. Din spirit de economie comerciantul împreună două propoziţiuni: „nu (mai) veniţi; e prea tîrziu“. Telegrama însă era clară, aşa stilizată cum ajunse în mîna medicului. El a înţeles că trebuie să plece imediat, să *nu* vină cumva prea tîrziu.

Profesorul pretinse onorariul învoit de 10,000 lei. Clientul ne căzînd la îndoială, lucrul fu adus înaintea tribunalului care dete cîştig de cauză chirurgului, recunoscîndu-i deplina dreptate. Clientul va plăti foarte scump zgîrcenia sa, poate chiar mai scump de cît se cuvenia.

In afară de curiozitatea coincidenţei şi a echivocului stilistic—care aminteşte istoricele oracole din antichitate cu laconismul lor proverbial—cazul e clar şi simplu. Munca profesorului francez, cedată în anumite condiţiuni, trebuia plătită după îndoială. E mai mult ca un onorariu banal, fiind-că e vorba de o călătorie lungă şi o pierdere însemnată de timp.

Cu toate aceste actualitatea ne ar putea servi drept introducere la reflecţiile ce ni se par că sunt de făcut cu privire la discuţiunea de care am pomenit la început,—a onorariilor medicale.

Rodion

Modificarea legei Teatrelor

şi bătaia de joc pentru Teatrul Naţional din Iaşi

Intr'un mister melodramatic s'au modificat şi votat săptămîna trecută art. 27, 49 şi 50 din legea Teatrelor, lege votată de camerele liberale în Noembrie 1910.

Inainte de legea din 1910, teatrele naţionale Bucureşti, Iaşi şi Craiova aveau fixat prin legea din 1877 un număr de 18 societari de fie-care teatru naţional; în legea din 1910 la Bucureşti se măresc societarii la 20, iar la Iaşi şi Craiova se reduc la 12 societari. Modificarea făcută zilele trecute art. 27, ridică numărul societarilor la Bucureşti la 25 iar la Iaşi şi Craiova rămîn tot 12 de fie-care teatru. Vorbind în special de Iaşi ar fi trebuit dacă nu numărul de 18 societari, cel puţin de 16 de care este absolută necesitate, în privinţa progresului teatrului din Iaşi. Art. 49 şi 50 sunt puţin modificate după legea din 1910; însă aceea ce dă în cap teatrului din Iaşi este noua dispoziţie pentru taxa de 5 la sută.

După legea din 1910, art. 19 zice:

— „*Directorul general al teatrelor va primi din* **budgetul ministerului de instrucţiune şi culte** *o leafă de 700 lei lunar. Directorii teatrelor din Iaşi şi Craiova vor primi: cel din Iaşi 500 lei lunar; iar cel din Craiova 300 lei lunar*“.

In acest articol s'a făcut o greşală că directorii teatrelor naţionate din Iaşi şi din Craiova, *şi iau leafa din budgetele teatrelor din Iaşi şi Craiova*; de oarece în art. 19 spune că directorul de la Bucureşti este plătit din budgetul ministerului şi pentru cei doi directori cari urmeză după cel din Bucureşti, se înţelege că şi ei să aibă leafa tot din budgetul ministrului, căci art. 19 nu clarifică de unde aceşti doi directori să-şi ia leafa.

In modificarea recentă, s'a urcat leafa de 700 lei directorului de la Bucureşti cu o diurnă de 300 lei lunară; iar celuia de la Craiova i s'a adăogat o diurnă de 200 lei lunară. Aceste 2 diurne de 500 lei lunar se dau din produsul încasărilor taxei de 5 la sută, căci se ştie că totalul încasărilor din această taxă se împarte egal între teatrele naţionale Bucureşti, Iaşi şi Craiova. Diurnele de mai sus face pe an 6.000 de lei—şi teatrului din Iaşi i s'a ia, cu nedreptate, *2000 lei anual* ca să plătească diurnele directoriior din Bucureşti şi Craiova.

Apoi modificarea merge înainte şi o să vedeţi că teatrul din Bucureşti cum îşi ia partea leului din taxa 5 la sută:

„.. Direcţiunea generală va înfiinţa *pe lîngă teatrul naţional din Bucureşii*, un atelier de pictură în care se vor confecţiona decoruri pentru toate cele trei teatre subvenţionate.

Direcţiunele teatrelor subvenţionate din Iaşi şi Craiova, *vor avea dreptul* să-şi comande decorurile în acest atelier, plătind costul materialului cu un plus de 10 la sută asupra acestui cost, de îndată ce teatrul naţional va dispune de salele necesare pentru aceste ateliere. Un regulament special va organiza şi regula funcţionarea acestui atelier cu condiţiile în care teatrele din Iaşi şi Craiova vor trebui să-şi facă comenzile.

„De asemenea se vor mai înfiinţa pe „lîngă teatrul naţional din Bucureşti, „cursuri de dans, de scrimă, de figu„raţie şi cor. Pentru fiecare din aceste „cursuri va fi un maestru, care se va „numi de către minister, după recoman„daţia directorului din Bucureşti. *Atît „personalul atelierului de pictură, cît şi „maeştrii de dans, scrimă, figuraţie, cor, „etc.* **vor fi plătiţi din taxa de 5%!**“

Cu atelierul de pictură dela Bucureşti şi cu personalul de dans, scrimă, figuraţie, cor, etc. Nu este decît o spoliaţie a teatrelor din Iaşi şi Craiova. Teatrul din Iaşi cînd are nevoe de un decor îl comandă direct la casa *Burhard* din Viena care a pictat toate decorurile teatrului din Iaşi şi care face o mare reducere la orice comandă pentru Iaşi. Din contra la Bucureşti or să se facă decoruri pentru fiecare piesă, la atelierul ce se va înfiinţa, pentru teatrul din Bucureşti.

Apoi cum o să poată profita teatrele din Iaşi de maiştrii de dans, de scrimă etc. etc...?

Răspunsul este aşa: Cînd s'a votat legea în 1910, în proect era pus că taxa de 5 la sută se va împărţi ast-fel: Bucureşti 50 la sută, iar Iaşi şi Craiova cîte 25 la sută.

In urma discursului inimos ţinut în Cameră de d. Georgel Mărzescu s'a admis ca totalul sumei de 5 la sută, să se împartă egal între teatrele din Bucureşti, Iaşi şi Craiova (vezi art. 43 al. 11 din legea teatrelor).

Şi după un an de încercare a legii, iubiţii colegi din Bucureşti sub motive meschine, pe ascuns, vreau să ia din taxa de 5 la sută, nu egal; cum este în lege, ci cum au dorit'o ei, adică *50 la sută*. Societarii de la Bucureşti sunt plătiţi cu 1000 lei lunar, afară de defeurile cari li se dau ca gratificaţii; pe cînd colegii dela Iaşi, până în 1910, erau plătiţi vara cu o 100 lei pe lună şi iarna cu 225 lei. Dela April 1910 s'a ridicat şi societarilor din Iaşi un salar de 275 lei lunar pe tot anul şi cu modificarea articolelor făcută de guvernul actual, de tristă memorie, vrea să aducă pe actorii dela Iaşi, ca înainte de 1910. Intocmai ce a făcut imbecila de comună, cînd a tăiat din subvenţia teatrului din Iaşi, 6000 de lei, aşa şi Camerele boereşti au votat cu ochii închişi modificarea legii,—Şi cînd te gîndeşti că modificarea a trecut întâi prin Senat şi între senatori se afla şi d. Ioan Găvănescul membru în comitetul de lectură al teatrului din Iaşi şi care membru încasează jetoane de prezenţă şi... n'a putut să apere lovitura teatrului din Iaşi—fiindcă doarme...

E vorba însă că pentru apararea interesului teatrului din Iaşi să plece la Bucureşti d. Sadoveanu directorul teatrului, însoţit de d. Petrovici, membru în consiliul de administraţie a teatrului din partea *d-lui ministru* Arion şi un societar delegat de artiştii teatrului.

Un societar

Litere-Ştiinţe-Arte

Apropieri.—„Numărul nostru de paşti urmînd să apară, colaboratorii iaşani Rinaldo şi Hidalgo sunt înştiinţaţi să trimită manuscrisele...“ scrie „Rampa“ de eri.

Nu ştiu de ce ne-a suggerat oarecari reflecţii această apropiere indiscretă a confratelui bucureştean, pentru cari de altfel, micile indiscreţii artistico-literare sunt o... specialitate.

De ce însă ni s'a părut curioasă apropierea? Fiindcă într'un ziar local spiritualul cronicar Rinaldo întreţine o rubrică permanentă de şarje în contra publicaţiunii „Versuri şi proză“, la care e asociat Hidalgo, cu proza sa armonioasă şi colorată,—asociat cîtorva talente poetice aparţinînd şcoalei simboliste şi între care unele de reală valoare.

Fireşte, găsim o nuanţă de provincialism în această necontenită şarjare a unor tineri şi promiţători scriitori de către un tînăr, care la rîndul său e pe punctul de a fi consacrat. Dar cînd publicaţiunile de la centru abundă în atari provincializme, nu ne putem mira de ziarele noastre.

Suntem însă dintre acei cari—simpatizînd cu *toate* manifestările literare de talent—am dori să le vedem producînd, fecundînd, fără nici-o altă preocupare şi fără încercări de distrugere reciprocă..

Apropierile—ne impresionează plăcut.

*

„Cadavrul viu“ a fost jucat rînd pe rînd în toate capitalele mari europene, de la 23 Septembrie încoace, cînd pentru întâia dată piesa postumă a marelui Tolstoi s'a jucat pe scena Teatrului Artistic din Moscova.

Montată de abilul Cuzinski, piesa e chemată să aibă la Iaşi un memorabil succes.

*

Poliţia din Lipsca a confiscat traducerea din „Decamerone“ a lui Boccacio, din ordinul parchetului.

Germania lui Moltke—pudică.

*

Şeful laboratorului municipal din Londra, profesorul Blake a reuşit după multe şi lungi încercări să izoleze din gazul de iluminat cantităţi însemnate de radiu activ.

E un mare succes în domeniul cercetărilor de a găsi radium.

In a doua conferinţă, ţinută zilele astea de către directorii gimnaziilor şi şcolilor primare din Sofia, s'au luat următoarele hotăriri:

a) Să se înfiinţeze grădini de copii în cartierele mărginaşe;

b) Să se dea o desvoltare mai mare lucrului manual—înfiinţîndu-se ateliere pe lîngă gimnazii;

c) Să se alcătuiască comitete dintre profesorii gimnaziilor, institutori şi cetăţeni. cari să observe purtarea elevilor în afară de şcoală şi gazdele lor;

d) Să se alcătuiască o lege pentru criminalii minori—aşa cum e în multe ţări ale Apusului.

*

STRUNA ZILEI

ADVERSARUL APEI

Deputatul Z. interpelează pe ministrul Delavrancea în privinţa navigabilităţii Oltului.

Ziarele.

Ironie ori greşală?
Biet ministru, cine l scapă!
L'a lovit o ameţeală,
Cînd îi s'a vorbit de... apă.

INFORMAŢII

❑ Rabinii nu sunt ţinuţi să presteze serviciile lor la formele unui jurămînt more judaico.

Judecătoria ocolului I Iaşi şi ambele secţii ale Curţii de Apel, au condemnat la amenzi pe rabinul S. Taubes din Iaşi, fiindcă acesta refuzase să împlinească formele religioase pentru jurămîntul more judaico.

Curtea de Casaţie s, I, a casat fără trimetere jurnalele respective, stabilind următoarea jurisprudenţă:

In vederea caracterului civil al jurămîntului judiciar, legiuitorul a prescris ca jurămîntul să fie săvîrşit înaintea judecăţei în şedinţă publică şi numai prin excepţiune poate fi săvîrşit şi înaintea unui judecător delegat, la locuinţa celui chemat a jura, cînd dovedeşte imposibilitatea de a se prezenta la şedinţă, şi cînd judecata admite o asemenea măsură; în vederea caractelui religios, după ce stabileşte formula, după care trebue să fie săvîrşit de acei cari ţin de religia ortodoxă a răsăritului, religie dominantă a Statului Romîn, legiuitorul a pus îndatorire instanţelor judecătoreşti, să modifice jurămîntul potrivit religiunei aceluia, care are a-l săvîrşi, respectînd astfel libertatea cultului, garantată prin constituţie tuturor celor cari locuesc pe teritorul romîn.

Prin urmare, cînd judecătorul pune îndatoriri unui rabin să procedeze la îndeplinirea formelor şi practicilor prevăzute în anaforaua de la 1844, pentru ca un israelit să săvîrşească în sinagogă jurămîntul more judaico, violează regulele de procedură după care jurămîntul judiciar are a fi săvîrşit în şedinţă publică precum şi art. 740 pr. civilă, care desfiinţează anaforaua din 1844, privitoare la israeliţii chemaţi a săvîrşi jurămîntul judiciar, aşa că rabinul care refuză de a îndeplini acele forme şi practice pentru a supune pe un israelit la jurămînt, nu poate fi condemnat la amendă, întru cît el nu a refuzat asistenţa sa religioasă.

❑ **Bucureşti-Iaşi în Aeroplan.**—După cum am anunţat la timp, în cursul acestei săptămîni d. locotenent Capşa, unul dintre cei mai buni aviatori militari şi profesor la şcoala de aviaţie va face cursa Bucureşti Iaşi, în aeroplan.

In ziua cînd timpul va fi favorabil sborului, d. locotenent Capşa va pleca de la aerodromul din Chitila, la orele 2 jum. d. a. şi va sosi la Iaşi între orele 6 şi 7 seara adică în aproximativ 4 ore.

D sa speră să facă această călătorie fără nici o etapă, iar în caz cînd benzina din rezervor nu-i va fi suficientă pentru întreg parcursul va face o singură etapă de aprovizionare la Focşani.

Descinderea la Iaşi va avea loc pe platoul de la Copou.

Aeroplanul cu care d. Capşa va face zborul este un monoplan tip „Blériot“ cu motor „Gnome“ 50 Hp.

De la Iaşi d-sa se va reîntoarce în Capitală tot în aeroplan, stabilind astfel nu numai primul record la noi în ţară de distanţă dar realizînd şi unul din cele mai frumoase sboruri internaţionale. Căci, după cum se ştie sborul cel mai lung între două oraşe a fost de la Paris la Londra, adică pe o distanţă cu 300 kilometri mai mare decît aceia de la Bucureşti-Iaşi.

Cu două zile înainte de efectuarea zborului, prinţul George Bibescu, al cărui elev este d. locot. Capşa, se va duce la Iaşi, pentru a lua măsurile necesare.

❑ Casa rurală a cumparat moşia Băhnăşeni, judeţul Bacău, proprietatea d-lui V. Lazu, pentru 720,000 lei.

AVIS

Imi permit a aminti publicului din Iaşi că de trei ani funcţionează Biuroul meu de instalaţii electrice spre mulţumirea tuturor clienţilor mei.

Instalez lumină electrică, maşini dinamice şi motoare electrice, precum de asemenea mă ocup cu reparaţiuni pe care le execut foarte conştiincios.

In urma unei practice de 24 de ani în ramura Electrotechnicei şi Maşini electrice în cele mai mari stabilimente din Germania, în timpul din urmă Şef-Monteur al Uzinei centrale de electricitate din Iaşi, sunt în poziţiune de a executa cele mai mari lucrări şi după cerinţele electrotechnicei moderne.

Toate lucrările sunt executate personal de mine şi cu fii mei.

Se garantează execuţia promptă şi lucru exact.

Becuri cu filament metalic, cu economie de 75%, în consum le vînd cu 2 lei 30 bani pînă la 50 lumini.

cu stimă
L. PIX şi FII
Biurou electrotechnic, str. Gîndu 24
autorizaţi de Primăriile din
Iaşi şi Vaslui

❑ Mîine seară, Mercuri, un grup de 15 elevi din clasa VIII a liceului internat va pleca la Constantinopol, pentru a vizita Capitala musulmană şi împrejurimile. Elevii vor fi conduşi de d. Vasile Teodoreanu, profesor.

❑ D-ra Polixenia Mihailescu care a fost numită maistră a şcoala secundară de fete din Iaşi, în locul d-nei Otilia Miclescu a fost detaşată să funcţioneze la catedra de rufărie a d-nei Maria Stihi de la şcoala profesională din Vaslui.

❑ N'au putut fi constituite în bresle aici în localitate, din cauză că nu întrunesc condiţiunile cerute de lege, următoarele meserii: giuvaergiii, cufărarii, gravorii, tricoteurii, corsetierii, cotari. In aceste ramuri, nu s'au găsit pentru formarea comitetului, cîte trei reprezentanţi avînd drepturi civile şi politice.

❑ Ministerul comerţului şi industriei a încuviinţat mărirea şcoalei de ţesătoriei din Iaşi. In budget a fost înscrisă suma de 2500 lei chiria anuală.

❑ Astă noapte, pe la orele 1 un incendiu a isbucnit la casele Cicere din str. Crucei.

Casa a fost ditrusă.

❑ O frumoasă serată dansantă va avea loc în seara zilei de *Luni 26 Martie* (a doua zi de Paşti), în saloanele Societăţii de Gimnastică, Sport şi Muzică, din Str. Şcoalei de Arte, organizată de către societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi.

După pregătirile pe care le face comitetul de organizare, această serată dansantă, va fi una din cele mai frumoase şi mai plăcute.

❑ Ministerul Industriei şi comerţului a pus în vedere prefecturilor, să aducă la cunoştinţa celor interesaţi publicaţia direcţiei Măsurilor şi Greutăţilor No. 29710 | 915, relativă la concursul de verificatori-ajutori de măsuri şi greutăţi, inserate în Monitorul Oficial No. 274 din 14 Mart 1912.

❑ A apărut, „Mihail Eminescu“: Viaţa lui. Nebunie. Temperamentul şi caracterul. Pesimismul. Valoarea morală. Zîmbetul lui. Viaţa sentimentală. Cum concepea amorul. Inteligenţa şi imaginaţia. Geniul său poetic. Romanul „Geniu pustiu“. Nuvelele lui. Personalitatea sa artistică. Vederile lui politice. Eminescu ca om şi literat. Bibliografia scrierilor lui Eminescu, despre Eminescu şi despre Veronica Micle. De N. Zaharie, Bucureşti 1912.

1 volum de 358 pagini, 3 lei.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	50 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete garantate pentru cozonaci.	6.00%
Brînză de nouă munte, în burduşele	kg. 3 lei
Urdă dulce cu marar	» 2.60
Unt proaspăt pentru cozonaci şi pentru gătit	3.60

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Recomandăm tuturor

Cărţi Literare Romîneşti din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Iorga, Mat. C. Pop, Carmen Sylva, Lazu, Patrino în total 30 diferite volume Colecţia Şaraga de câte 200—300 pagini, redus, numai la 40 bani vol. în loc de un leu, contra unui mandat de lei 4 expediez franco de transport zece exemplare.

Măsurătoarea Ogoarelor pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transformarea măsurilor vechi în noi, din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picioare, etc, şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi cu aplicarea legilor agrare, de oarece cuprinde instrucţiuni, cum oricare ştiutor de 4 clase primare, poate măsura exact şi sigur, orice Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat poştal.

Codul Plugarilor Colecţie de 14 legi noui şi vechi, cu toate expunerile de motive şi formulare în unele legi, de foarte mare trebuinţă locuitorilor ţărei, cuprinde 450 de pagini pe hârtie velină, legată, şi se expediează franco după primirea sumei de 3.25.

Gramofoane Americane

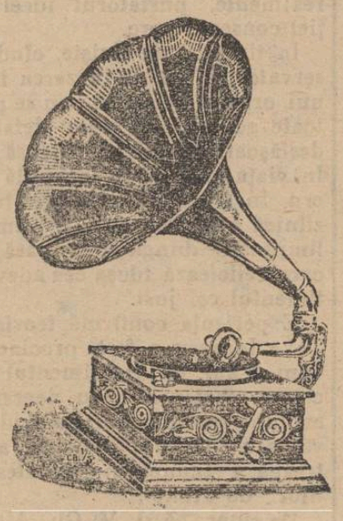

Contractînd cu una din marele fabrici de Gramofoane sunt în plăcută poziţie a oferi clienţilor mei un bun, frumos şi solid Gramofon, în felul clişeului alăturat, avînd pălnie lachiată, membrană foarte sonoră şi clară, coardă puternică şi un pedetal elegant, le vînd numai cu LEI 45 împreună cu 600 ace. Pentru d-nii învăţători, Preoţi, Primari şi secretari de comuni rurale, vînd Gramofoane şi Note plătibile în rate lunare—un sfert din sumă la facerea comandei şi restul împărţit în patru rate lunare. Zeci de scrisori de mulţumire din partea celor ce au luat Gramofoane şi note de la mine, stau la dispoziţia ori cui.

Adresaţi comandele la „Librăria Editoare“

NICOLAI A. PETROFF, Bârlad

şi la principalele librării din Bucureşti.
Cataloage se trimit gratis la cerere.

Ultime INFORMAŢII

Situaţia în partidul conservator

Domnii P. P. Carp şi Al. Marghiloman, au fost părăsiţi de aproape toţi membrii fruntaşi ai partidului conservator. Chiar d. P. Missir, unul din cei mai vechi junimişti, este aderent pentru schimbarea directivei partidului.

In partidul conservator sunt actualminie două curente: unul, cu puţini aderenţi, care este pentru formarea unui guvern Cantacuzino—Take Ionescu; al doilea curent, cu foarte mulţi aderenţi, care este pentru proclamarea d-lui N. Filipescu ca şef al partidului conservator, pentru stabilirea unui dualism Filipescu—Tache Ionescu, rămînînd d. Tache Ionescu şeful partidului democrat şi formîndu-se un guvern de colaborare Take Ionescu—Filipescu.

In acest senz se lucrează cu multă activitate în partidul conservator.

Domnul Take Ionescu, după cum suntem informaţi, respinge ambele combinaţii.

❑ **Domnul P. P. Carp, cînd s'a prezintat Simbătă la Palat, a declarat Regelui că socoteşte misiunea guvernului terminată.**

Regele a răspuns că va aviza asupra situaţiei, dar că, pentru moment, este impedicat de boală să procedeze la formele cerute de împrejurare.

Regele a mai spus d-lui Carp că nu va putea primi în audienţă nici un ministru şi că a dispus ca decretele să-i fie trimise spre semnare prin adjutantul regal de serviciu.

❑ *Domnul Wahl profesor la facultatea de drept din Paris care a dat o consultaţie favorabilă guvernului în ce priveşte legalitatea constituirii Societăţei de tramvai, a scris unui prieten la Bucureşti, că a fost rău impresionat de legea d-lui Marghiloman, prin care desesizase justiţia de judecarea tramvailor şi că a fost încîntat de sentinţa tribunalului Ilfov, făcîndu-se dovada că România posedă o putere judecătorească reală.*

❑ *Domnul Take Ionescu a plecat astă zi dimineaţă la Sinaia, unde va sta în tot timpul vacanţii judiciare.*

❑ O mare întrunire publică, cu numeroase delegaţiuni din provincie, va avea loc în Bucureşti.

❑ *Sfătuitorul guvernului Carp.*

După terminarea desbaterilor la Casaţie, d. S. Rosental, avocatul ministerului, părăsi sala de şedinţi, mergînd la biroul Marmorosch Blanck, unde urma să i se aducă rezultatul.

Iată că se strigă „cetiţi Adevărul cu rezultatul procesului de la Casaţie". Un băiat fu trimis să aducă o foaie şi abia începu s'o citească d. Rosental şi isbucni în strigătul: „am triumfat, triumful este al meu, eu am sfătuit guvernul să facă recurs".

Ce se întîmplase? Confratele Adevărul, faţă cu importanţa deciziei Casaţiei, ca să poată servi publicul cît mai urgent, pregătise două tipaturi: unul cu respingerea, altul cu admiterea recursului. In grabă fu pus din eroare în maşină tiparul cu admiterea recursului şi primele mii de foi pînă a se fi observat eroarea, ieşiră cu rezultatul greşit. O asemenea foaie căzu şi în mîna lui Rosental, cu care prilej s'a aflat că d-sa este sfătuitorul juridic al guvernului Carp.

❑ *In locul defunctului Giuvaru va fi mutat la secţia I a Curţii de Casaţie d. consilier Buzdugan, sau d. consilier Stoicescu.*

In locul ce va rămînea vacant, va fi înaintat d. Procopescu, actual consilier la Curtea de Apel din Bucureşti.

❑ **Decizia Casaţiei în chestia constituţionalităţii a fost dată cu unanimitatea celor nouă magistraţi, cari au judecat recursul ministrului de interne.**

Deliberarea şi redactarea minutei au durat în totul 15 minute.

❑ **Domnul P. P. Carp a plecat la Ţibăneşti. D-sa a declarat că imediat după retragerea guvernului se va retrage din politică, va părăsi ţara şi se va stabili definitiv în Paris.**

Domnul Marghiloman a plecat să se repauseze la vila Albatros.

❑ „Banchetul" **de ieri**.—Intr'o sală a restaurantului Traian a avut loc ieri seara, de la orele opt jumătate la zece jumătate, un banchet oferit d lui D. A. Grecianu.

Nu se cunosc cauzele pentru care d. Grecianu, care n'a făcut nimănui nimic, a fost sărbătorit ieri seara. Cauza n'a reeşit nici din „discursul" şerului, nici, mai ales, din discursul vre unui altul—de oare ce nici înainte, nici după d. Grecianu, n'a vorbit nimeni.

In afară de d. profesor dr. Riegler, nici un alt junimist n'a asistat la banchet. Numărul comesenilor a fost de 45, între cari mulţi funcţionari publici.

*

Domnul Greciănu a vorbit despre situaţia guvernului, afirmînd că ceea ce va spune sunt „impresii personale".

Aceste impresii personale sunt: că guvernul, cu toată hotărîrea Casaţiei va sta înainte în formaţia lui actuală; că de şi n'a fost nici odată junimist, are mare admiraţie pentru d Carp; această admiraţie s'a întărit de cînd d. Carp a răspuns cu atîta avînt de tinereţe la interpelarea d-lui Miclescu asupra ororilor şi de cînd d. Carp, în unire cu părerea ministrului de interne, a cerut ca opoziţia să fie lasată să treacă pe la Palat, doar se va găsi un derbedeu, care să spargă un geam la Palat, şi atunci se va putea spune Regelui, că opoziţia este antidinastică.

Nu trebue să spunem că „impresiile personale" ale şerului, ca şi întreg discursul său, au fost ultra lamentabile.

Dar de ce a avut loc banchetul?

❑ Un concediu pe timp de trei luni, cu începere de la 1 Aprilie, a fost acordat d-lui profesor dr. Sculi, care va fi suplinit la clinică de către d. agregat I. G. Tanăsescu.

❑ La convocarea de ieri, privitoare la ţinuta ce va trebui s'o observe România privitor la serbările de anexare a Basarabiei, au răspuns d-nii prafesori Rişcanu şi Xenopol; C. B. Pennescu, A. B. Brandis, dr. Cosmovici, Haralamb Vasiliu şi studentul Dăscălescu.

O a doua întrunire, la cari vor lua parte şi profesorii Stere şi Cantacuzino, va avea loc vineri.

❑ Azi, la orele 3, a avut loc înmormîntarea defunctei Aglae A. D. Holban.

Cortegiul a fost urmat de multă lume distinsă.

❑ Una din modificările la legea teatrului, votate de Senat, prevede înfiinţarea, pe lîngă Teatrul naţional din Bucureşti, a unui atelier de pictură şi decoraţii, a căruia cheltueli vor fi acoperite din venitul de 5 la sută asupra spectacolelor.

Or prin aceasta se va micşura şi venitul ce din această taxă încasează teatrele din Iaşi şi Craiova.

Faţă cu aceasta, societarii teatrului naţional din Iaşi, se întrunesc mîine, şi proectează a face cuvenitele intervenţii, pentru ca cheltuelile atelierului din Bucureşti, să fie ocoperite exclusiv de Teatrul naţional din Bucureşti, şi nu din totalul taxei de 5 la sută.

❑ Cu începere de azi, tramvaiul în localitate, circulă de la ora 6 dimineaţa, pînă la ora 12 de noapte.

❑ I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei stăruie ca ambii arhierei, care vor fi hirotonisiţi unul cu titlul de Bacaoanul, cealalalt cu titlul de Botoşăneanu, să fie cu reşedinţa în Iaşi—unul să fie numit vicar al Mitropoliei, celalalt egumen al bisericei sf. Spiridon.

❑ **Numiri.**—Domnul C. Manariu, impiegat cl. II la administraţia financiară, va fi numit în acciaşi calitate la vama Iaşi; d. Panait Alexandrescu, actual agent de control cl. II la fabrica de bere Zimbru, a fost avansat la gr. III; d-ra Alisa Misihănescu, auxiliară la oficiul telegrafic central Iaşi, a fost avansată elevă gr. III.

❑ S'a revenit asupra numirei d-lor Andoniu şi Bonciu, ca şefi de secţie la administraţia financiară, fiind numiţi ambii, după stăruinţa şerului, şefi de secţie principală.

❑ Domnul Grecianu s'a ales ieri preşedinte al sindicatului agricol din Iaşi, luîndu-şi de director pe d. Eugen Miclescu.

Domnul C. Crupenschi, care a fost ales vice preşedinte, va declina onoarea.

❑ Domnul C. M. Ionescu, actual procuror de secţie la tribunalul Iaşi, a fost permutat la tribunalul Dolj; d. D. M. Ranetescu, avocat în Bucureşti, a fost numit procuror de secţie la Iaşi; d. V. M. Popovici, actual judecător la ocolul II rural Iaşi, a fost mutat la ocolul urban I Iaşi, în locul d-lui D. G. Lupu, înaintat; d. Eugen Petit, judecător de ocol la Huşi, a fost înaintat membru de şedinţă trib. Fălciu.

❑ Avocaţii tineri din Iaşi, vor oferi un banchet d-lui judecător de ocol D. G. Lupu, care a fost înaintat judecător de instrucţie.

❑ In noaptea de 13—14 a. c. rău făcători au dat foc unei batoze de trier a lui Şmil Cohn din Prisacani-Moreni ce se afla la arie pe moşia Ezăreni, (Miroslava). Pagubele se urcă la 2000 lei.

Batoza a fost asigurată la Societatea Naţională pe 4000 lei.

❑ După consfătuirea ţinută Vineri seara, profesorii universitari din Iaşi, au trimes următoarea telegramă ministrului de instrucţie:

„In conformitate cu hotărîrea consiliului universitar din 28 Februarie a. c. Universitatea din Iaşi, nu poate primi redacţiunea artic. 70, votată de Senat, de cît cu următoarea modificare pe care vă roagă s'o introduceţi în lege:

„In caz de recomandare a ambilor universităţi, Ministrul va transfera. *In caz de recomandare din partea* **uneia din Universităţi, ministrul va putea transfera".**

*

La această telegramă d. Cc. Arion a răspuns eri telegrafic următoarele:

„Comitetul delegaţilor din Cameră **nu a primit,** *propunerea făcută de colegii dvs., de la Iaşi, relativ la transferarea profesorilor de la o universitate la cealaltă, pe care de alminterea nu ar adopta o nici universitatea din Bucureşti.*

Rog pe profesorii de la Iaşi să binevoiască a renunţa la cererea lor; eu am menţinut însă conform dorinţei lor legătura între universităţi prin comisiunea mixtă şi posibilitatea transferărilor puteţi totdeauna să vă sprijiniţi pe mine, pentru acordarea tuturor mijloacelor de muncă şi menţinerea principiului unei egalităţi perfecte; buna mea voinţă şi afecţiunea mea e de mult dobîndită Iaşilor."

❑ Mercuri seara un grup de 20 elevi din Liceul externat, pleacă în excursiune la Constantinopol, sub conducerea unor profesori.

Serbarea Invierei, elevii o vor face la biserica patriahală din Constantinopol.

❑ In sanatoriul D-rului Şaabner-Tuduri din Bucureşti a încetat din viaţă Constantin Păncescu, senator şi mare proprietar. Corpul defunctului va fi adus la Vaslui şi înmormîntat la moşia sa Mirceşti din acel judeţ.

❑ In str. Făinei care începe din str. Procopie şi fineşte în str. Eminescu, se află o murdărie nemai pomenită; toate murdăriile stau gramadă, peste gramadă care împrăştie un aer infect. Apoi porcii toată ziua se plimbă prin această stradă, rîmînd şi împrăştie mai mult infecţia.

Şi doar str. Făinei se află în zona I, vis-à vis de Institutul Anatomic.

❑ Tribunalul s. II s'a pronunţat Simbătă în procesul referitor la instituirea unui consiliu judiciar lui D. Fischer, ordonînd din oficiu proba cu martori.

❑ Epitropia parohiei Fereşti (Vaslui) aduce vii mulţumiri d-lui Cristea T. Cristea, proprietarul moşiei Fereşti, care a donat suma de 500 la tîrnoşirea bisericii din acel sat.

❑ La Primărie, se vorbeşte din nou despre numirea d-lui deputat Miclescu, ca inginer inspector al comunei.

❑ D. inginer Bălănescu, ve fi numit, cu începere de la 1 Aprilie, ca inginer şef al serviciului apelor.

❑ O curioasă contrazicere s'a strecurat în legea meseriilor şi care dă loc la dificultăţi şi protestări.

Articolul 69 vorbind de *adunarea generală* dă în atribuţiile ei alegerea comitetului de breaslă, urmînd ca să ieee parte la alegere „toţi" membrii breslei; articolul 72 dă însă aceeaşi operaţiune în căderea *adunării speciale* la care ieau parte numai meseriaşii cu drepturi cetăţeneşti.

S'au adresat în această privinţă numeroase întîmpinări Cassei centrale şi s'au făcut contestări de alegeri.

❑ Consiliul comunal, a fost convocat pentru mîne la orele 4 p. m.

Consiliul va discuta budgetul.

❑ Alegerea comitetului breslei cismarilor, a fost amînată pentru Mercuri sara.

❑ Pe ziua de azi s'au constat în oraş 2 cazuri noui de anghină difterică.

❑ In noul program de astă seară Luni al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Odyseea, sau „Aventurile lui Ulysse", adaptare cinematografică după marele poem antic al nemuritorului cîntăreţ Homer.

Odyseea lui Homer. Această reconstituire este una din cele mai reuşite cu o grandioasă punere în scenă şi cu o magnifică interpretare, datorită somităţilor scenelor teatrale din Roma. Cuprinde 3 părţi de cinematograf.

Răsbunarea Rozaliei, scene comice cu simpatica actriţă.

Congresul măturătorilor, scene humoristice.

Crimeea pitorească (Rusia), Scene şi vederi de călătorie.

Max Linder creatorul modelor, comedie compusă şi jucată de simpaticul artist-humorist.

De Mercuri 21 Martie pînă la Duminica Paştilor reprezentaţiile sunt suspendate.

In prima şi a doua zi de Paşti vor avea loc cîte două matineuri—a treia zi de Paşti un singur matineu—şi în fiecare seară din aceste trei zile: mari reprezentaţii.

❑ Eri a avut loc la cimitirul Eternitatea, înmormîntarea defunctului Ioan Popovici.

❑ Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia," proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d lui Badareu str. de Sus No. 191.

ULTIMA ORA

Bucureşti 19 Martie

Consiliu de miniştri

Bucureşti.—Un nou consiliu de miniştri, a fost convocat pentru mîine, la orele 4 p. m.

Veniturile Angliei

Londra.—Incasările pe anul trecut se urcă la 185 090,286 lire sterline adică cu 18,760,302 mai puţin de cît anul trecut.

Revolutia din Mexic

New-Jork.—*După o depeşă din Mexic, partizanii lui Zapata au atacat la 20 leghe spre sud de Capitală un tren, ucigînd 50 de soldaţi ai guvernului, care păzeau trenul.*

Nici un călător nu a fost rănit.

Protectoratul Franţei

Paris.—Ziarul „Le Matin" publică o telegramă fără fir primită din Fez, care anunţă pentru azi semnarea tratatului prin care se va stabili protectoratul francez.

O sinucidere misterioasă

Bucureşti.—Un tînăr a încercat aseară să se sinucidă la Cotroceni, trăgîndu şi un foc de revolver în coastă. El a căzut grav rănit.

S'a dat alarmă, au sosit curînd salvarea şi autorităţile,—dar tînărul dispăruse.

Toate cercetările făcute pînă acuma, pentru a regăsi pe misteriosul tînăr, au rămas zădarnice.

Situatia în Tripolis

Roma.—Agenţia Stefani află că situaţia e neschimbată la Tripolis şi Homs. La Derna inamicul a cercat în noaptea trecută să strice apeducul dar a fost respins de artilerie.

La Tobrux de asemeni inamicul a cercat a împedica lucrările forturilor noui, dar a fost respins fără perderi din partea noastră.

Un succes romînesc la Paris

Paris. — Aseară a avut loc premiera operei „Cobzarul", datorită d-rei Elena Văcărescu.

Au asistat elita Parisului.

Toată presa pariziană înregistrează marele succes al operei şi aduce mereţite elogii compatriotei noastre.

Crimele automobiliştilor

Paris. — Eri, anarhistul Britannicus Lebourg, bănuit a fi complice cu banditul Garnier din compania automobilist a fost arestat lîngă Grenoble, pe cînd voia să scape cu toată iuţala de urmărire, a poliţiei. Se crede că e complice cu crima automobiliştilor, mai ales în atentatul asupra casierului Gaby.

Criza din Ungaria

Buda-Pesta. — Conferinţa partidului muncei în cameră în urma declaraţiilor d-lui Khuen Hedervary că guvernul faţă de grave urmările care se menţin din cauza scrupulelor coroanei a părăsit intenţiunea de a face să valoreze punctul său de vedere care a cauzat divergenţi între coroană şi naţiune precum şi rezoluţia relativă. Conferinţa în unanimitate a aprobat politica cabinetului şi a decis să sprijine guvernul cu toată puterea.

Consfătuirea dela d. Filipescu

Bucureşti.—Aseară a avut loc o consfătuire la d. Nicu Filipescu, la care au luat parte d-nii Delavrancea, Cantacuzino, Nenişescu şi Arion.

De Inchiriat

Locuinţe eftine. Str. Păcurari 111

Compuse din 3 şi 2 odăi, bucătărie, magasie de lemne, pivniţă, precum şi 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare aer curat.

Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.**

Str. Sf. Theodor 36.

Indureraţii: Amelia soţie, Lucia şi Dumitru copii; familiile: Mavrocordat Gane, Miclescu, Negruzzi, Tuduri, Cîrjă, Turcanovici, Bantaş au durerea de a face cunoscut moartea prea iubitului lor

✝

CONST. PĂNCESCU

SENATOR

Cavaler al ordinului „Coroana Romîniei"
în etate de 76 ani

în ziua de Duminecă 18 Martie, după o grea suferinţă în sanatorul doctorului Şabner Tuduri la Bucureşti.

Inmormîntarea va avea loc la moşia Mirceşti (jud. Vaslui) în cavoul familiei în ziua de Marţi 20 Martie a. c.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, şură, pivniţă, grădină, avînd instalat lumină electrică şi apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie şi 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, şură, pivniţă.

şi

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu şi a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, şură, pivniţă, grădini—loc spţios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea**, *str. Bucşinescu 15, Iaşi.*

V. E. Teodoru
AVOCAT
Iaşi—Str. I C. Brătianu 6

Modesta Cofetărie
PRINDUS HENRIC

Din str. Cuza-Vodă (foastă Golia) invită pentru Sfintele Serbători onor. sa clientă cît şi onor. Public a se grăbi cu cmoenzile şi cumpărături.

Calitate extra Preţuri convenabile.

La *Casele din strada Carol No. 20. sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, şură, pivniţă, hambar, gheţărie şi altele*

A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.

Casele sunt şi de vînzare.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkal** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Pentru cetirea comptorilor la abonaţi căutăm

2 Tineri serioşi, cu bune maniere şi rezistenţi la curse. In vederea trecerei lor în servicii mai importante cu timpul, preferăm pe acei cu mai bună şcoală şi cunoscători ai limbei germane.

A se adresa ofertele, conţinînd indicaţiile necesare spre a ne pute orienta asupra aptitudinilor reflectanţilor, la Usina Centrală de Electricitate din Iaşi Str. Moţoc 38.

Vând: *a) Casele din Iaşi strada Asachi No. 6*

b) Via foasta general Radovici

c) Via foasta I. Baldovici.

Ambele vii sunt chiar la şosea, situate în comuna Bucium, podgoria Socola jud. Iaşi, avînd acarete bune, pădure, apă abondentă etc.

A se adresa subscrisului

Artur G. Sion

în Iaşi str. Asachi No. 6

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Act de mulţumire

Aduc prin publicitate viile mele mulţumiri de recunoştinţă d lui dr. (mamoş) *I. Brener*, din acest oraş, str. Mitropoliei, căruia graţie îngrijirilor medicale ce d-sa a dat la timp soţiei mele Măndţa Petrovici, fiind suferindă de un foarte primejdios avort, şi care prin operaţia ce i s'a făcut a fost salvată. Tot odată aduc mulţumirile mele de recunoştinţă şi d-nei *Georgescu* moaşă specialistă la dispărţirea a V-a, care nu mai puţin şi d-sa prin îngrijirile şi cunoştinţile speciale ce le posedă în această artă, a contribuit foarte mult la salvarea soţiei mele dintr'un pericol grav.

A. Petrovici

Str. Dăncinescu 6.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția ceea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducereă acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi insoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Raymond Gal...L
Spécialité de Bretelles, PARIS
GRILLAGES, etc.

Fabrica de oglinzi

Israil Berghér—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro-Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central Rundbakin Wien, 111, Adamsgasse No. 15* | *U.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă.

5370

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit

ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primèso şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameţesc şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Cervalgia, Sciatica, Afecţiunile reumatismale acute* şi *dureróse* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri. unul dimineaţă, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simţit vre o uşurare, va lua 6 hapuri a doua zi: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se potŭ găsi la toţi Droghiştii şi Farmaciştii.*

La adminstratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Medalii şi Recompense la Expositiunile din Lyon 1872, Paris 1873, Paris 1878

DIGESTIUNI ARTIFICIALE

VIN

BI-DIGESTIF

CHASSAING

CU PEPSINĂ ŞI DIASTASĂ

Pepsina şi Diastasa sunt cei doui agenţi naturali şi indispensabili ai Digestiunei. Vinul lui Chassaing a obtinut, în 1864, un raport din cei mai favorabili la Academia de Medicină din Paris. De atunci, a luat un loc din cele mai importante în Therapeutică, şi este zilnic prescris în contra

DIGESTIUNILOR DIFFICILE SEU INCOMPLECTE, DURERILOR DE STOMACH
DYSPEPSIELOR, GASTRALGIELOR,
CONVALESCENTELOR LUNGI, VĚRSĂTURELOR,
DIARRHEIEI, PERDEREI POFTEI DE MĂNCARE, A PUTERILOR, ETC.

NOTA. — *Exist numeróse imitaţiuni şi contra faceri. — A exige acéstă semnătură în patru culori pe banda care sigilèza capsula.*

Paris, 6, avenue Victoria, şi în principalele Pharmacii.

UĂ RECOMPENSĂ NAŢIONALĂ DE 24,000 FR.

AUTORISAŢIUNEA GUVERNULUI FRANCEZŬ. — ADMISŬ ÎN SPITALE DIN PARIS

Vindecare sigură, radicală a *bolelori de pele, dartirilori, vicerilori sângelui, glandulelori, scrofulelori, rachitismului, rumatismului, tumorilori, afecţiunilori cangrenóse, iepri, gutului, ulceralori inveterati şi azotului bôle provenind din necurăţenia şi alteraţiunea sângelui.*

Specificŭ prin excelenţă contra *BÓLELORĬ SIFILITICE* şi a teribilelori lori consecinţe; dobândite sau ereditarie, recente seŭ învèterate şi rebele accidentilori gurei şi a gâtului, putrediţiĭ ososeloriĭ. Nicĭ un alta medicamentu în lume nu posedă distinctiunile ce cnéră Pesmeţiĭ Dr Ollivier.

Celŭ mai efficace şi energicŭ dintre **Depurativii pentru sange**

BISCUITS DEPURATIFS DU DOCTEUR **OLLIVIER**

Acestĭ pesmeţi d'un gust fórte plăcutŭ şi de digestiune uşóră se conservă ani intregĭ în orce temperatură şi climă. Dupe 4 anĭ de experienţe publice ACADEMIA DE MEDECINĂ constată eficacitatea lorĭ constantă în bôlele cele mai inveterate. — *Că broşura acompaniaţă fie care cutie.*

Vorbindŭ de *Pesmeţiĭ depurativĭ* a Dr Ollivier, ACADEMIA DE MEDECINA, în raportulŭ seŭ oficial a *Guvernului francesŭ*, se exprimă astfelŭ: «Acestĭ pesmeţĭ oferŭ un «remedŭ de compositiune constantă, de «preparaţiune cât de perfecţŭ posibilă.... «Ei pot de servisie mari humanităţiĭ.»

Depositŭ Generalŭ: 62, rue de Rivoli, Paris

APROBAŢIUNEA ACADEMIĬ DE MEDECINĂ. — 60 ANĬ DE SUCCES ÎN TOTE LUMILE

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX—No. 1548 —Mercuri 21 Martie 1912

DE MORTUIS

Boerii își închee bilanțul guvernării lor. De și de scurtă durată le-a fost guvernarea, căderea lor a întîrziat cu cel puțin 4 luni, căci de drept regimul boeresc al d lui Carp era căzut încă din Decembrie, data cînd Regele a o prit 24 de ceasuri semnarea mesajului legii Tramvaelor, iar d. Carp prezentase Regelui demisia întregului cabinet.

Continuarea la guvernare în aceste 4 luni a fost mai mult un prilej de a se descoperi de-a totului tot găunoșia d-lui Carp și a întregului stat major boeresc.

De cît acum cînd sîntem în ajunul de a se produce a doua și irevocabila demisie a cabinetului Carp, e locul de a face bilanțul acestei guvernări, așa cum ne-ar plăcea să fie încadrată în prevazul istoric pentru acel ce ar face istoricul partidelor politice din România sub lunga și glorioasa domnie a M. S. Regelui Carol I.

Pentru noi judecata Coroanei, cînd a dispus încă din Martie 1910 să dea puterea d-lui Carp, e judecata istorică. Trebuia pentru bunul mers al trebilor publice și potrivit considerentelor de Palat ca să fie chemat la putere d. Carp, șeful partidului conservator cel *cu uric*.

Fuziunea din 26 Aprilie 1907 consfințise pe d. Carp de șef al partidului conservator și era în dreptul său Corona să se țină de actul din 26 April 1907 în sorocirea succesiunei puterei la Martie 1910.

Tot ceea ce a urmat după 26 Aprilie 1907 pînă la 1910 Mart, și apoi la 28 Decembrie același an, erau frămîntări interne de partid conservator, cari nu aveau altă însemnătate pentru Corona de cît aceea că partidul conservator s'a desmembrat, dar că n'a venit ceasul de a se încredința puterea de o dată *ramurei*, ci *matcei*.

Corona trebuia să vină după consfințirea țării, și nu se poate zice că dînsa n'a știut să cumpănească ascendentul d-lui Take Ionescu în ochii țării, pentru a-i servi azi ca orientare în rezolvirea crizei ce bate la ușă.

Corona n'a procedat cu de la sine voință, ci a fost ținută strict la actul din 26 April 1907, singurul valabil politicește. Asta va fi judecata istorică asupra cauzelor venirei d-lui Carp la putere, cu rezerva că și Corona era convinsă că un guvern Carp va avea multe greutăți de învins.

Corona nu e ținută să aibă în vedere cu ce greutăți va avea de luptat un guvern, cînd i se dă puterea. Corona a știut în 1910 iarna că d. Carp nu cîștigase nici un scaun în parlament la alegerile parțiale dintre 1908 și 1910; Corona știa că partidul conservator trecuse în mare parte sub șefia d-lui Take Ionescu, și că dar o conlucrare cu d-sa era nu numai necesară, dar obligatorie pentru d. Carp.

In jurul acestor vederi drepte ale Coroanei cei interesați au tras concluzia că Regele ar fi partizanul numai a 2 partide și că ar nutri o ură fățișă contra d-lui Take Ionescu, lucru desmințit de Coronă în convorbirea avută cu unii din fruntașii noștri.

Dorința Regelui nu s'a realizat tocmai din cauza pretențiunilor absurde ale d-lui Carp, de a se crede singurul în drept de a guverna chiar contra voinței țării, el zice învingînd Corona.

Urmarea s'a văzut.

Guvernul Carp n'a corespuns așteptărilor Coroanei. Și cauza stă în lipsurile morale ale boerimei. Oameni nedeprinși cu munca, ci hrăniți cu truda altora, cînd s'au văzut singuri la treabă au dat iama în toate celea: bugetul statului a fost hirosit în vînarea de oameni; banii țării au slujit în mai largă măsuri să cumpere conștiinți; coruperea electorală n'a cunoscut margini.

Deci cu voința Regelui ei au corupt țara în loc s'o înalțe.

Venind la legi, ei au zădărit patimile oamenilor, au făcut apel la stomahul celor mulți și mici, crezînd că dîndu-le cîțiva lei pe lună au atras și sufletul.

Ori cît de materialistă ar fi ea lumea, obștiei îi mai trebue ceva în diriguirea sa; și boerimea nu poate hrăni idealul mulțimei pentru că ea s'a ridicat și se menține prin exploatarea mulțimei.

Și atunci s'au văzut tot carul de urmări fatale legate de o guvernare vitregă.

Legea și dreptatea au suferit cele mai mari atingeri. Morga aristocratică nu știe ce însamnă a i se țărmuri voința prin legi; și d. Marghiloman nu s'a desmințit cîtuși de cît.

Ei bine pe acest teren guvernarea d-lui Carp a dat un groaznic faliment. Azi ne putem făli că conștiința publică izvorîtă din lupta pentru drept și lege a cîștigat atîta putere, că guvernul Carp se duce zdrobit de justiția țării nu de partidele politice adverse.

Negreșit că Coroana n'a putut prevedea mersul lucrurilor la Decembre 1911; dar în aceste 4 luni guvernul Carp s'a uzat așa de tare, că Coroana azi e ușurată de răspunderea ce o are către țară, primind demisia d-lui Carp.

Prin această demisie primită de Coroană, dînsa vine în urma verdictului opiniei publice întărită prin sentințe judecătorești.

Iar cînd mîne se va ceti în memoriile Regelui despre demisia cabinetului Carp, cetitorul va găsi cu mirare că însăși Coroana va apăsa asupra conflictului între puteri, provocat de guvernul Carp și că el a căzut de la putere în virtutea unei sentințe judecătorești.

In detaliile sale se prea poate înscrie cîteva pagini de progres realizate de guvernul Carp; dar toate acestea nu vor putea fi suficiente ca să explice în ochii țării grabnica sa cădere.

Guvernul Carp la 1 April nu va mai fi; dar noi cari-i facem bilanțul astăzi incheem:

Guvernul Carp venit la putere cu voința Regală, cade astăzi pierzînd'o, după ce n'a știut să cîștige un dram din încrederea națiunei.

Cu guvernul Carp se închee o perioadă politică mare și însemnată în istoria internă a partidului conservator: diriguirea partidului trece la cei vrednici; era tombaterilor s'a dus.

Gh. Ghibănescu

Viesparul guvernamental

— Șefia d-lui Filipescu —

Așa zisul partid conservator a devenit azi un vast viespar de intrigi, cari au de scop înlăturarea d-lui Al. Marghiloman de la presumtiva șefie, a d-lui Carp de la șefia actuală,—și întronarea d-lui N. Filipescu în fruntea partidului.

Argumentul decisiv, invocat de ministrul de război, în sprijinul alegerei sale neîntîrziate ca șef, a fost acesta: partidul conservator nefiind un partid de idei, ci un partid de clasă, d. Filipescu e cel mai indicat să reprezinte această clasă, d. Marghiloman nefiind de cît un fiu adoptiv al ei, adoptat aproape împotriva voinței adoptatorului.

Conduita rezervată a d-lui Filipescu și neamestecul d-sale în afacerea tramvaiului, dăduseră ministrului de război o situație preponderentă. Majoritatea deputaților și senatorilor, a trecut de partea d-lui Filipescu.

Eșirea violentă a d-lui Filipescu, la Eforie, a zădărnicit însă planurile sale. Ministrul de războiu s'a văzut nevoit să înghită desmințiri și comunicate impuse de Coroană.

Intorsătura pe care a luat-o însă afacerea tramvaielor, felul cum d. Marghiloman a eșit din această afacere, au dat însă din nou curaj d-lui Filipescu și azi intrigile au fost reluate.

Majoritățile alese de d. Marghiloman au trecut de partea d-lui Filipescu.

Scopul ministrului de războiu e să combine un minister de tranziție, sub prezidența vre unuia din mumiile vieței noastre publice. Miniștrii destinați acestui cabinet, sunt oameni de a cincea mînă, toți devotați d-lui Filipescu.

D. Carp, care solidar cu d. Marghiloman, nu va putea admite un alt cabinet conservator, își va da demisia din șefia partidului, iar d. Filipescu, avînd în mînă noul guvern, va fi proclamat șef.

Ministrul de război urmărește, așa dar, împlinirea acelui faimos protocol, legat de titlul de șef de partid, prin ungerea cu un fel de ulei sfînt, menit să acopere slăbiciunile, neputința, lipsurile și chiar îndrăzneliile criminale ca cele de la întrunirea din sala Eforiei.

Iată ce se petrece azi în camera muribundului de la guvern.

Intreg bizanțul și-a dat mîna ca să tragă sforile. De aceea *Epoca*, **atît de guralivă de obicei, nici n'a încercat să desmintă știrea dată de ziare, că d. Carp intenționează să se retragă de la șefia partidului conservator.**

D lui Filipescu îi convine să se ateze acest zvon.

Mac-Mahoniada Șerului

J'y suis, j'y reste

Domnul Grecianu s'a adunat în jurul perceptorului Andoniu, a lui Brudea și Tempovici și-a ținut un discurs de „impresii personale". Ca și cum s'ar fi întors d'intr'o călătorie—nu de la fața sinistrului!

Dar, în fine, cari sunt „impresiile personale" ale iubitului? Că d. Carp s'a relevat mare om politic cu prilejul răspunsului ce l'a dat la o interpelare a cumnatului său; că d. Carp hrănea speranța că un derbedeu va sparge un geam la Palat; că guvernul este tare și că zice „J'y suis, j'y reste".

De sigur, impresiile personale ale d-lui Grecianu sunt foarte tragi-comice. Dar întru cît sunt personale—credem că partidul și guvernul au alte impresii.

Dacă d. Matei Cantacuzino a spus că d. Carp ar fi meritat alegeri mai puțin violente, se poate spune că ar fi meritat să lese și d lui Grecianu impresii mai bune. Că d. Carp a răspuns cu succes la o interpelare d'inainte combinată, că visul său de aur, la sfîrșitul vieții sale politice, a fost ca un derbedeu să dee cu piatra într'un geam de la reședința regală, pentru ca d. Carp să fi putut aduce Regelui dovada că opoziția este antidinastică—nu, zeu, lamentabile impresii personale a cules domnul Grecianu asupra șefului partidului.

Că guvernul este tare și că, asemenea mareșalului Mac-Mahon, zice: J'y suis, j'y reste—această impresie personală a d-lui Grecianu, dacă ea a dat flori de bucurie d-lui Andoniu, sau altui conviv select, va produce, de sigur mare ilaritate la București, căci guvernul nici nu este, nici nu poate rămînea, pe cînd impresia personală a d-lui Grecianu, este că guvernul, cu toate avertizările ce-i se fac, persistă să stee cum a stat ducele de Magenta în Crimeea.

De ce a venit d. Grecianu cu impresii personale? Fiind că ele au totdeauna scuza naivității și nici macar autorul nu este responsabil de ele.

Mai grave sunt impresiile personale pe care d. Grecianu le-a cules asupra persoanei șefului partidului conservator, mai grav este că dacă Mac-Mahon a spus „J'y suis, j'y reste"—Se găsise un altul—Gambetta—care spusese lui Mac-Mahon „supune-te, sau să te demiți".

Șerul a dovedit un lucru cu „discursul" său și cu „impresiile" sale: că ie om de seamă—cînd tace.

La „banchet" n'a tăcut.

Să-ți fie de bine

D. Iorga, „marele apostol", are obiceiul de a se amesteca unde nu-i fierbe oala. Boala e veche și noi o cunoaștem bine. Dar d. Iorga își vîră „apostolatul" și în afacerile fraților de dincolo, cari, după convingerile sale „apostolice" nu pot fi rezolvate de cît cu și prin intervenția sa salvatoare.

Dar ce se întîmplă; Une-ori obraznicul mănîncă praznicul; alteori însă înghite și altceva. Așa s'a întîmplat și cu apostolul Iorga acum, cînd s'a repezit să-și scalde apostolicul său trup în apele tulburi ale luptelor romînilor din Bucovina.

In polemica dintre Foaia Poporului *și* Vremea Nouă *d. Iorga s'a crezut dator să intervină, spre a-și spune apostolicul său cuvînt. Decît „Foaia Poporului" nu s'a sfiit să-i administreze d-lui Iorga o palmă apostolică.*

„D. prof. Iorga, fiind profesor pentru „istorie—spune F. P.—n'ar trebui să aibă „groaza „acestor lucruri", de oare ce is„toria, pare-mi-se, tratează despre oameni „ce au fost și lucruri ce s'au petrecut și, „dacă d. prof. Iorga nu este—și știm că „nu este—un simplu cronicar, cu toată „groaza" sa a trebuit de multe ori, dacă „nu totdeauna, să arăte nexul cauzal „între lucrurile ce s'au petrecut.

„Sau numai politicianul N Iorga n'are groaza acestor lucruri".

Incep să se convingă și cei de dincolo, că apostolul de la Văleni are multe momente în viața sa, cînd încetează de a fi istoric, pentru a fi un simplu politician.

*

Dar d. Iorga, cînd ia în urmă afacerile altora comite și necorectitudini. Lucrul acesta îl relevează foarte bine Foaia Poporului *cînd zice:*

„D. prof. Iorga, care n'are vreme de „perdut, vrînd să închee cu d. Chisano„vici, cum a încheiat cu mulți alții prin „notițe scurte, a scos din răspunsul d-lui „Chisanovici cîte va cuvinte și a cons„truit o premisă greșită pentru a scoate „o concluzie adevărată"..

Nu cumva d. Iorga își face educația literară la școala amicului său Alex. C Cuza?

*

Mai nostim este însă faptul alegat de Foaia Poporului, *care spune:*

„Inregistrăm numai că se petrece luc„rul cam curios, că în Neamul Romî„nesc *se publică corespondențe în care „lipsește nu numai metafizica dar și „logica".*

O, da Aceasta este perfect adevărat. Logica, iată mai ales ce lipsește Neamului Romînesc *și d-lui Iorga în special. Noi am spus de mult aceasta și ne pare bine, că se conving odată și cei de dincolo de acest adevăr evident.*

Multe o fi avînd d. Iorga: trup și picioare, barbă—mai ales barbă—și mîni, cap după unii, dar logică nu. Logica e mîncare despre a cărei existență n'are habar bucătăreasa d-lui Iorga, așa că apostolul nu i cunoaște gustul,—logicei bine înțeles.

Dar dacă bucătăreasa nu i pregătește nici odată d lui Iorga delicioasa mîncare numită logică, Foaia Poporului *i-a oferit o altă mîncare, tot atît de delicioasă, care în limbajul zilnic se chiamă săpuneală. Nu știu dacă d. Iorga a înghițit-o cu pofta sa apostolică; îi zicem totuși: să-ți fie de bine.*

OAMENI ȘI LUCRURI

ONORARII

Cuvîntul nu se întrebuințează numai în înțeles... medical, cum ar putea reieși din cele scrise în articolul de eri. Dar în nici o altă ramură socială înțelesul nu e atît de complex și nu are atîtea legături cu însuși sufletul omenesc. Din acest punct de vedere înțelelegem că el formează primul număr în seria bogată a subiectelor ce-și propune a lua în discuțiune organizațiunea medicală proiectată în localitate.

Aci rămînem, în ce ne privește, pe terenul psihologic.

Punctul de plecare al discuțiunii și al problemei însă și credem că poate fi fixat astfel.

Ori cine, dobîndind la un moment dat titlul universitar de doctor „medicinal universale" și își înscrie firma la serviciul sanitar respectiv—*trebue* oare neaparat, să reușască a-și crea „profesiunea" de medic? Cu alte cuvinte: e îndatorat oare marele public să se pună el la dispoziția noului medic, numai pentru că facultatea a mărit cu o cifră numărul diplomelor acordate?

Nimeni—se va zice — nu susține lucrul acesta dar întru cît publicul uzează de noul titrat, se cuvine sa-i plătească serviciile, munca...

Aci intrăm într'un domeniu și mai paradoxal.

Publicul răspunde acestei păreri prin o intervertire a rolurilor că, adică, nu el—publicul—apelează la medicul nou venit și tînăr, ci că acesta, începător, în genere ne rutinat, „apelează" la public și-i solicită încrederea. Iar între abuzul pe care, eventual, publicul îl poate săvîrși, materialmente și între greșalele pe care, în împrejurările date, medicul-diletant le poate face prin neexperiență, deosebirea e enormă.

Cînd eu, suferindul, dau corpul meu pe mîna medicului neîncercat e cu totul altă ceva de cît dacă l'aș da pe mîna... croitorului.

Intr'un cuvînt „societatea" se oferă drept cîmp de experimentat în libertate și de exploatat tînărului doctor și... trage consecințele, rămînînd ca discipolul lui Esculap să tragă foloase... mai tîrziu. Nu e nici o grabă. De-o cam dată să se mulțumească a beneficia... moralicește.

E oare-care adevăr în paradoxul acesta. De cît e problema onorariilor nu e numaia medicului începător, ci a practicei medicale în general. Relațiunea între profesionistul artei lui Hipocrate și public e curioasă și abia se poate cuprinde într'o formulă unică.

E în actul al treilea din piesa postumă a lui Lew Tolstoi — „Cadavrul viu"—o scenă familiară. Copilul Sascha Protassov a scăpat dintr'o boală grea și acum medicul își iea rămas bun de la toți ai casei, dînd ultimele povețe. Și iată, vine momentul greu,—plata. Toți se jenează să-i dee bani; cum, — bani pentru un asemenea devotament și serviciu! Noroc de mătușa bătrînă care știa că nu-i nici o rușine să plătești doctorilor...

Dar pentru că veni vorba de literatură rusă, vom cita o frumoasă pagină de psihologie medicala a unui medic-scriitor rus, cu privire la punctul acesta delicat,—al onorariilor pentru doctori.

Rodion

Leonard și Ghertruda

II

Imprejurările cari au determinat pe Pestalozzi să se ocupe de soarta sătenilor. — Influența lui Iselin și Elisabetei Näf asupra activității lui Pestalozzi.

Pentru a ne putea da bine seamă de scopul ce a avut Pestalozzi dînd la lumină opera sa pedagogică: „Leonard și Ghertruda", e necesar să stabilim mai întîi împrejurările, care au influențat și determinat pe acest iubitor al poporului să se ocupe așa de aproape de soarta sătenilor și să le poată cunoaște așa de bine natura sufletească.

De la începutul educației lui Pestalozzi, s'a văzut în el înclinarea spre a se interesa de soarta celor mici, săraci și nedreptățiți. Se hotărise a învăța mai întîi teologia.

Părăsi însă repede acest gînd și se hotărî să studieze dreptul, socotind că pe această cale va putea mai ușor ca advocat și ca om politic, să poată ajuta într'o măsură mai largă la apărarea și înălțarea poporului de jos. După vre-o doi ani de studiu la Zurich, orașul său natal, renunță la orice carieră, la orice studiu; își arde manuscriptele și se hotărăște să se facă agricultor, să trăiască astfel în mijlocul țăranilor pe care-i iubea atît de mult.

Pe lîngă înclinarea sa naturală către sufletele locuitorilor de la sate, mai influență asupra sa și l determină să se retragă la țară și atmosfera sufletească a acelor vremuri datorită influenței lui Rousseau asupra principiilor de libertate.

„Contractul social" și „Emil" (1762) cele două opere ale marelui cugetător din cel de al optsprezecelea secol, pricinuiseră o adevărată revoluție în capetele cugetătorilor din Europa.

Curentul iubirei de oameni, curentul filantropiei, ia un avînt puternic, trecînd în Germania unde e reprezentat prin Basedow, și împreună cu el Trapp, Kampe, Salzman, care se ocupă de reforma învățămîntului superior; iar pentru școala populară, reprezentantul cel mai de seamă și autorizat și acel, care a dat curentului iubirii de oameni formule concrete a fost zviceranul Pestalozzi, părintele pedagogiei născut la Zuric.

O a'tă împrejurare hotărîtoare care a determinat pe Pestalozzi să ia calea spre sat, ca și alți tineri idealiști, din acea vreme, a fost și sfatul ce i s'a dat de către un prieten al său — „Gaspar Blintschli", — student în teologie și care avea un mare ascendent asupra lui Pestalozzi.

Să vedem acum, unde a pus marele pedagog în practică studiul vieței sătenilor și cum a început el a-și forma concepțiile asupra educației poporului de la țară.

In viața sa petrecută la „Neuhof" (1770—1798) Pestalozzi își frămîntă mintea și sufletul la problemele educației și a vieței practice.

Aci studiază el societatea și pe oameni individual.

Aci cunoaște pe Merki un cîrciumar și geambaș de cai din Birv. Acest cîrciumar a făcut mult rău moral și material lui Pestalozzi și se zice că la dînsul s'a gîndit el, cînd a plăsmuit pe

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerl. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metode: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

vornicul Hummel din romanul „Leonard și Ghertruda".

*

La 1780, Pestalozzi fiind nevoit să închidă institutul din Neuhof din lipsă materială, el se retrage ca un pustnic în casă, într'o mare mizerie.

Doi oameni de inimă îl încurajară venindu-i în ajutor.

Iselin un bun prieten și Elisabeta Näf o simplă femee din popor. Pe această femee din popor, prin activitatea ei tăcută și binefăcătoare lui, a idealizat-o marele pedagog în înțeleapta sa Ghertrudă.

Elisabeta Näf, o foastă servitoare din familia lui Pestalozzi, auzind de starea tristă a marelui pedagog, în urma dezastrului de la Neuhof veni, ea singură, nechemată, să-i dea ajutor lui și soției sale bolnave.

Timp de 40 ani a stat această vrednică și înțeleaptă femee în casa lui Pestalozzi, urmîndu-l pretutindeni și punînd rînduială în gospodărie.

Marile ei însușiri sufletești avură o mare influență asupra lui Pestalozzi, făcîndu-l să nu-și piardă nădejdea în bunătatea inimii omenești.

Iselin observase că Pestalozzi din puținul ce publicase până la 1780, are un talent original de scriitor. De aceia îl îndemnă cu stăruință să încerce a scrie pentru un public mai întins, meditațiile sale înțelepte și rezultatele capatate din experiențele sale făcute asupra problemei educației.

Pestalozzi se hotărî și se dete cu tot avîntul sufletului spre acest nou cîmp de lucru.

In timp de 18 ani, cît a mai stat în Neuhof, a dat la lumină mai multe scrieri de o mare bogăție de cugetare. In toate scrierile sale a avut ca țintă aceiași problemă:

„Găsirea temeliilor și căilor celor mai sigure pentru educația și înălțarea poporului de jos".

Astfel în 1780 publică:

„Orele de seară a unui pustnic" (180 de aforisme asupra educației și fericirei omului). După un an în 1781 publică pe „Leordard și Ghertruda" partea I, care făcu un mare zvon în toată Elția și Germania și fu tradusă și în alte limbi.

Continuă apoi și celelalte 3 părți, din doi în doi ani.

Victor Munteanu

Către Onor. Prop. de case

Secția noastră de racordări și instalațiuni de apă și canal, trecînd sub direcțiunea **d-lor Pettigrew și Ionescu** și fiind asortați cu un stoc ins mnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta poziție de a putea desfide ori ce concurență.

Experiența făcută în cursul ernei curente a dovedit că deși majoritatea instalațiunior din oraș sunt executate de noi, totuși nu am avut de inregistrat defectele acestei instalațiuni cum a fost cazul la instalațiunile executate de concurenții noștri

Superioritatea condițiunilor technice cu cari au fost executate lucrările noastre precum și *buna calitate a materialului* ce intrebuințăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine dorește să aibă o instalațiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu incredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucrarea interioară *o executăm în același timp cu racordarea din stradă*, deci onor. proprietari se pot servi fără întîrziere de apă și canal, *facem în caz de necesitate și înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft
Secția Branșamentelor
Str. Păcurar 3

O bancă rurală defraudată

E vorba de banca rurală din Răducăneni. Primii darea de seamă asupra mersului băncii „Viitorul" din Răducăneni pe al optulea an de funcționare. In cursul anului 1911 s'au înscris 63 membri noui și capitalul a sporit numai într'un an cu 80411 lei, ajungînd la suma de lei 173215 și 44 bani.

Banca aceasta din Răducăneni are un cîntec vechiu. La ea a funcționat de casier învățătorul I. Berenghi, condemnat la închisoare pentru defraudare. In bilanțul cari pe anul 1911 sta trecut la activ pe sama lui I. Berenghi suma de *lei 2933, bani 56* suma cu care a rămas el dator casei, pe lîngă cele acoperite de săteni.

Neregulele materiale petrecute la această bancă, cum și relele morale ce decurg din sfezile membrilor din consiliu, duși de o politică rău înțeleasă, fac ca afacerile băncii să stînjenească și în loc ca depunerile să fructifice întreprinderile locale să stea depuse la Credit suma de 108000 lei, producînd abia 5 la sută.

Președintele consiliului de administrație dus de îndemnul controlei a desvălit acționarilor toată starea morală a băncii și am dori ca această dare de seamă să fie cetită de toți cei mari ca să vază răul ce decurge pentru economia publică, cînd se vîră oameni grabjici și de partid în mănuirea banului public.

In darea de samă ni se povestește atmosfera în care lucra Berenghi „acela despre care ca de un vis urît n'ar trebui să ne amintim". Și mai departe se întreabă: „Care este adevarata cauză, care a mînat spre prăpastie pe fostul casier I. Berenghi tărînd după el și instituțiile ce le conducea? Deșărtăciunea de a crede că totul trebue să se facă de el și numai prin voința lui. Cine l'a lăsat să se ducă spre prăpastie? Adversarii? Nu; ei dacă erau ascultați din vreme îl salvau și pe el; ci prietenii i-au dat brînci, căci în loc să-i arate că face rău, i-au pus în spate 9 slujbe încintîndu-l cu vorbe că de ar fi zece ca el în țară, i s'ar schimba țărei fața. Iată adevăruri ce nu se pot tăgăgui".

I. Berenghi era în clica liberală din localitate. In darea de samă a băncii se apasă asupra acestei politice rău înțeleasă, care menține sfada în consiliul de administrație a băncii.

Dăm loc aprecierilor drepte ce se fac asupra politicianismului în bănci, pentru ca...: audiatur et altera pars:

La Răducăneni însă, mai mult ca ori unde, politica a fost înțeleasă pe dos și făcută mai pe dos, de aceia și dihoniile cele mai mari aici s'au petrecut, de s'a dus duhul pînă în cele mai departate colțuri ale țării.

Cînd cine-va, în profesiunea unde-i este chemarea și pregătirea, dă dovezi de muncă neîntreruptă și cinstită și prin serviciile sale atrage simpatia unora care socotesc că serviciile sale sunt absolut trebuitoare în trebile publice, atunci acel cineva face politică adevărată, dreaptă bine-făcătoare, înălțătoare pentru binele obștesc. Cînd cine-va, înainte de vreme, ori fără a da dovezi de muncă și de pricepere se gîmbosește acolo unde n'are nici chemarea, nici pregătirea, pe căi dosnice, prin șurubării și intrigi, îmbrîncind pe upul cu fruntea senină, doborînd pe altul îmbătrînit muncind, atunci altcineva face politică falșă, pe dos, periculoasă peste tot și contra stîrpirei ei, orice om, în care se găsește o scînteie de bun simț trebuie să se rîdice. Din nenorocire acest soiu de politică se face la Răducăneni și încă în măsura cea mai mare și cînd veți vedea că banca a fost acaparată de ea, vă rugăm, cu dinadinsul s'o socotiți pe calea perzării, precum a mai fost odată.

Nădăjduim însă, că vom găsi în noi atîta tărie ca s'o ferim.

Și departe de a ne trage vre-o țîră de cenușă pe turtă, ori a ne gîndi la noi, care am fondat și condus banca pînă azi și care bucuroși am părăsi-o dacă alte mîni mai vrednice ni-ar primi-o, o spunem verde, că singurul mijloc este, ca cu toții în unire, desbrăcați de patimi, curățiți de ghimpii ce-i avem unii contra altora pentru lucruri de nimic, să cunoaștem bine, că oamenii de muncă dreaptă, cinstiți, bine pregătiți și cu dor de înălțarea binelui obștesc sunt rari, nu se găsesc că ciupercile și de aceia să-i înconjurăm cu dragoste, să-i păstrăm acolo unde li-i meritul, să-i ferim de clevetirile celor cari umblă pe căi dosnice și care au ca țintă de a scoate pe unii să intre ei, iar după dînșii potopul.

* * *

Litere-Științe-Arte

Tolstoism.—De oare-ce se anunță de serbători o serie tolstoiană cu „Cadavrul viu",—reproducem aci un pasagiu din paginele postume ale cugetătorului rus, îndreptat în contra străduințelor moderne ale științei positive cu pretențiunea de a deslega problema fericirii omenești. Tolstoi se adresează cercetătorilor:

—„Voi ne descoperiți cu entuziasm—le zice el—cîte milioane de leghe sunt de la pămînt la soare, cîte vibrațiuni ale eterului trebuesc, ca să producă lumină; cîte vibrațiuni ale aerului trebuesc, ca să producă sunetul, care e compoziția chimică a soarelui și căii lactee, care e natura razelor x și a noilor elemente ce descoperiți și altele de acest fel.

Dar ce-mi folosesc mie toate acestea, va răspunde omul de bun simț, dacă mai întâiu nu știu cum să trăesc. Voi ne învățați ceea ce e mai ușor de știut ceea ce nu trăește, dar nu ne spuneți nimic despre dorințele, aspirațiunile și trebuințele vieții sufletești; calculați cu preciziune căile planetelor și sorilor, dar nu ne arătați calea mîntuirii de rău și a fericirii dorite; ne vorbiți despre eter, care nu se poate cunoaște, dar nu ne spuneți, care este rostul și chemarea noastră în această lume, și cum o putem împlini.

Și desprețuiți știința, care ne poate răspunde la aceste întrebări de prima importanță, de importanța vitală pentru noi, și care este știința științelor"...

*

In seara de 26 Martie are loc reprezentația de beneficiu a excelentei artiste ieșane d-na Aglaia Pruteanu cu „Primerose" (Roza de Mai) o senzație teatrală.

Indemnăm publicul ieșan să-și procure bilete din vreme pentru acest spectacol.

*

Ultimul număr din „Femina"—cunoscuta publicațiune pariziană, conține o scrisoare semnată „Princesa Sturza" și în care se fac serioase și argumentate întîmpinări în contra anti-femenismului.

*

Aeroplanul n'a ajuns încă să se banalizeze complect ca temă pentru o operă literară.

Jean Richepin ne-a dat de curînd „l'Aile"—un roman curios în care o iluminată bîntuită de aplecări esoterice, născocește „l'Aile", un aeroplan care să întunece pe celelalte monoplane și biplane.

E o lucrare de multă răbdare, plină de calcule și de o psihologie minuțioasă și o relevăm aci pentru că aviația e de actualitate, iar Richepin foarte popular la noi în țeară.

*

A apărut No. 11 din „Versuri și Proză" cuprinzînd poezii, articole, recenzii semnate de A'. Stamatiad, Claudia Millian, I. M. Rașcu, Hidalgo, Evandru, Eugeniu Speranția etc.

O foarte reușită auto schiță a talentatei poete Claudia Millian, în cîteva trăsături îndrăznețe, cum îi sunt și strofele din poezia „Voluptate".

*

Se străduesc învățații să precizeze proprietățile pămîntului, care constitue în unele părți ale Africei, hrana populației.

Unii savanți susțin că aceste pămînturi ar fi cuprinzînd substanțe organice bogate, alții că ar fi cuprinzînd sare, de care duc lipsă africanii.

In sfîrșit prof. von Lushan crede că nu e vorba aci de cît de o pasiune patologică a negrilor degenerați.

*

❑ A apărut, „Mihail Eminescu": Viața lui. Nebunie. Temperamentul și caracterul. Pesimismul. Valoarea morală. Zîmbetul lui. Viața sentimentală. Cum concepea amorul. Inteligența și imaginația. Geniul său poetic. Romanul „Geniu pustiu". Nuvelele lui. Personalitatea sa artistică. Vederile lui politice. Eminescu ca om și literat. Bibliografia scrierilor lui Eminescu, despre Eminescu și despre Veronica Micle. De N. Zaharia, București 1912.

1 volum de 358 de pagini, 3 lei.

STRUNA ZILEI

MORȚII CARE TRĂIESC...

La teatrul național se anunță „Cadavrul viu"—piesă spectaculoasă.

Titlul ăsta, precît știu,
Poate avea un sens real:
Pildă de „cadavru viu"
E... guvernul actual.

INFORMAȚII

❑ **Viitoarea întrunire publică a fost hotărîtă pentru Duminică, 1 Aprilie, la București.**

Intrunirea aceasta va avea loc ori-cari ar fi pînă atunci, cursul evenimentelor.

Prietenii noștri din toate județele, sunt rugați să vină la București, în delegațiuni numeroase, la 1 Aprilie. Delegații sunt înștiințați că dacă evenimentele politice, nu se vor desfășura pînă atunci în sensul reclamat de opinia publică, vor trebui să rămînă în Capitală și după 1 Aprilie, atîta timp cît șefii opoziției o vor crede necesar

❑ **Modificarea regulamentului învățămîntului militar.**—La art. 10 din regulamentul pentru organizarea învățămîntului militar în școlile normale de învățători se adaogă următoarele:

„La examenul de capacitate pentru obținerea diplomei de învățător calcularea mediei generale se va face astfel. Notele obținute la cele cinci obiecte de studii se vor aduna între ele, fără să se calculeze nota de la exercițiile militare.

In caz cînd candidatul va obține nota 7 ca media notelor celor cinci probe, iar la exercițiile militare va avea nota 8, satisfăcînd și condițiunile prevăzute la art. 25, al. a, candidatul va fi considerat reușit la acest examen și i se va elibera diploma, fiind dispensat de serviciul militar (cu termen redus). In caz cînd candidatul va obține media 7 la cele 5 probe teoretice, iar la exercițiile militare medie mai mică de 6, candidatul se va considera reușit la examenul de capacitate și i se va elibera dreptul de a satisface condițiunile militare și nu exercițiile militare, în care caz va trebui să facă serviciul militar cu termen redus.

Dacă însă candidatul satisface condițiunile militare și nu obține media 7 la celelalte curs ri, va putea fi amînat pe cîte un an, pînă la etatea de 26 ani, spre a se putea prezenta încă de două ori la examen, după cum se prevede în regulamentul școalei normale de învățători.

Atît dispensa de serviciul militar sub arme cu termen redus, cît și amînarea pînă la al III-lea examen se acordă numai acelor candidați cari dau angajamentele de a servi statului ca învățători sau institutori, timp de 6 ani.

❑ In comuna Brăești, s'au declarat trei cazuri de febră tifoidă. Toți bolnavii au fost izolați.

❑ Azi la ora 3 se întrunește consiliul comunal, care se va ocupa numai cu vînzări de locuri și credite.

Budgetul comunal nu poate fi încă supus discuțiunei, de oare ce d primar încă nu a luat cunoștință de dînsul.

❑ Vineri, 23 Martie, ora 3 p. m., va avea loc, în aula Universității, a doua ședință a comitetului pentru protestarea contra serbării din partea Rusiei a centenarului anexărei Basarabiei.

❑ Direcțiunea învățămîntului particular a făcut cunoscut școlilor, ca pentru ori-ce scutiri sau reduceri de taxe să nu se mai adreseze cereri ministerului, ci cassei școalelor. Cererile de scutire trebuie să fie însoțite de acte de paupertate. Dacă acestea vor fi admise, atunci înscrierile vor fi făcute la minister pînă la 30 Aprilie.

❑ In urma zvonurilor neliniștitoare în legătură cu războiul italo-turc, înscrierile pentru excursiunile la Constantinopole sunt foarte puțin numeroase în anul acesta. Se știe, că atari excursiuni au loc în toți ani în timpul vacanțelor de paști, cînd împrejurimile Constantinopolului sunt încîntătoare.

❑ O frumoasă serată dansantă va avea loc în seara zilei de *Luni 26 Martie* (a doua zi de Paști), în saloanele Societății de Gimnastică, Sport și Muzică, din Str. Școalei de Arte, organizată de către societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi.

După pregătirile pe care le face comitetul de organizare, această serată dansantă, va fi una din cele mai frumoase și mai plăcute.

◔ Funcționarii comunali vor lua vacanță, cu incepere de Joi.

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Națională)

1. Cumpără și vinde efecte publice.
2. Scontcază efecte comerciale (polițe), cupoane și titluri eșite la sorți.
3. Scontează trate și cecuri asupra caselor din țară și străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăți în țară și străinătate, putînd emite și cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont corent pe depozit de titluri și efecte publice, sau efecte comerciale, pe gaj de cereale, pe garanții ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu incasarea poliților plătibile în orice localitate din țară sau străinătate.
7) *Primește sume spre fructificare:*
a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii*, care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută și care se restitue la cerere.
b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite*, de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convenț onală cea mai avantajoasă.
8 *Primește efecte publice spre pastrare,*

❑ Aseară au avut loc în localul corporației constructorilor alegerile, în a doua convocare, a următoarelor bresle: a zidarilor cari au ales președinte pe d. St. Costinescu, și membri pe d-nii M. Vladimir, Nicu Lascar.

A tîmplarilor cari au ales pe d. I. Dimitriu, președinte, P. Grosu și Gh. Vieru, membri.

A dulgherilor cari au ales pe d. Gh. Vasiliu, președinte, și membri pe d-nii Ion Cupceag și Gh Apostol.

A rotarilor cari au ales pe d. Dascălu, membru. Pentru celelalte două locuri s'a declarat balotagiu.

A tabacarilor cari au ales pe d. Th. Cozman președinte și membri Gh. Măzăreanu, Th. Pascu.

A cofetarilor: pe d. Gh. Neculau, președinte.

❑ Eri s'a efectuat la Roman, alegerea comitetelor tuturor breslelor.

❑ Necunoscuți făcători de rele, au furat eri numeroase vite de pe moșia Larga.

❑ Cu toate că suntem în 20 a lunei, totuși funcționarii administrației financiare încă n'au primit salariile pe luna curentă.

❑ Meserașii cismari sunt convocați pentru mîne seară, spre a-și alege comitetul breslelor.

❑ Acceleratul din București a intrat astăzi în gara Iași cu o întîrziere de 80 minute din cauză că trenul a trebuit să se oprească mai mult la fie-care stație, fiind mare aglomerație de pasageri.

❑ Prohodul la înmormîntarea regretatei Aglae Holban, a fost oficiat ieri de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Răspunsurile au fost date de corul bisericei Buna Vestire.

❑ M. S. Regele, fiind suferind nu va putea lua parte la serviciile divine de Vineri și Sîmbătă seara, la Mitropolia din București.

Suveranul va fi reprezintat prin A. S. R. Principele Ferdinand.

❑ *Monitorul* ce va apare astăzi în București va publica noua lege a instrucției promulgată.

❑ Ministerul de interne a autorizat șederea în țară lui Pavel Simion Gheorghieș, desertor din armata rusă, cît timp va avea purtări bune.

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	50 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete garantate pentru cozonaci.	6.00
Brînză de nouă munte, în burdușele kg.	3 lei
Urdă dulce cu marar »	2.60
Unt proaspăt pentru cozonaci și pentru gătit	3.60

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1 60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Demisia guvernului.** — *Contrar ştirilor mai multor ziare, suntem în măsură a afirma în chip pozitiv că d. Carp a înaintat Suveranului, demisia cabinetului în dimineața zilei de Simbătă*

M S. Regele, nici n'a acceptat şi nici n'a respins demisia guvernului.

Suveranul a reţinut-o zicînd d-lui Carp că imediat ce starea sănătăţii Sale îi va permite, se va rosti asupra situaţiei. Este adevărat că preşedintele consiliului şi-ar fi exprimat, faţă de Suveran dorinţa ca mai întâi să se vadă considerentele pe cari s'a bazat Inalta Curte, respingînd recursul ministerului de interne. Cum însă chestia supusă judecăţii Inaltei instanţe e simplă şi cum îndoiată nu poate fi asupra motivelor, cari au determinat respingerea recursului, aşteptarea redactării hotărîrii de către guvern e un simplu truc de a temporiza criza.

De alt fel, opoziţia e hotărîtă să nu desarmeze. Ambele partide au anunţat o mare întrunire publică pentru ziua de 1 Aprilie, întrunire la care vor asista şi delegaţiuni din judeţe

Se speră însă că pînă la acea dată Suveranul va fi acceptat demisia cabinetului şi că întrunirea de la 1 Aprilie va servi pentru a pune în cunoştinţă ţara cu programul viitorului guvern.

❑ *O dovadă că situaţia guvernului este desperată, o constitue şi faptul că miniştrii dau versiuni diferite asupra ultimei audienţi a d-lui Carp la Palat.*

Deputatul de Dorohoi Verona spunea ieri, la Jockei Club din Iaşi, că d. Marghiloman i a spus:

— Regele l'a sfătuit pe d. Carp ca guvernul să nu demisioneze, fiind că retragerea ar produce mari perturbări în partidul conservator şi s'ar putea întîmpla **nenorocirea ca d. Filipescu să fie ales şeful partidului.**

Domnul Grecianu povestea Duminecă intimilor ce ştie direct de la d. Carp:

— Vă sfătuesc să temporisaţi cu darea demisiei pînă vor apare considerentele Casaţiei.

Domnul Carp a spus aşa dar, într'un fel d lui Marghiloman şi în alt fel d-lui Grecianu.

Şi, totuşi, guvernul stă bine!

❑ *După cum se crede în cercuri judecătoreşti, Curtea de Casaţie, s. I, îşi va motiva considerentele pe bază de ordine în stat şi va atinge, în treacăt, neconstituţionalitatea legei tramvaiului, votată astă iarnă.*

❑ *Domnul Take Ionescu va sosi, probabil, Duminecă în Iaşi şi va sta aci nu mai cîte va ore.*

❑ *Domnul Dimitrie Alexandrescu şi-a permis să aducă grave învinuiri primului preşedinte al Curţii de Casaţie.*

Dacă va fi tras la răspundere, profesorul ieşan nu va putea dovedi cele debitate de el. în tren, la adresa celui mai înalt judecător al ţării. Dar d. Bagdat va putea spune că l'a sfătuit pe d. Alexandrescu să demisioneze de la Casaţie, atunci cînd nenorocitul a fost prins călător'nd cu un bilet de liber parcurs fals.

❑ *O fată cu numele Elena Pădurariu, de 14 ani, a reclamat că ar fi fost sedusă de un tînăr C., care se indiletniceşte cu asemenea romane.*

Din interogatorul luat numitei ar reeşi, că în Iaşi se află stabilită o bandă de tineri, cari cu ajutorul unor fete de reputaţie rea, smomesc fete tinere şi sub pretext că le duc la ţară, la moşieri bogaţi, dau fetele pe mîna acestei bande pentru a fi batjocorite.

Afacerea ie în cercetare.

❑ „Masă intimă între o parte din membrii clubului conservator".

Nici banchet n'a fost, nici agapă. A fost, cum sună nota oficială publicată ieri în *Evenimentul* „o masă intimă între o parte a membrilor, la care a participat şi fruntaşul nostru d. Dimitrie Grecianu".

Ce s'a întîmplat, din punct de vedere oratoric, la acea „masă intimă între o parte a membrilor", ne spune tot acea notă oficiaă: J'y suis, j'y reste, iată cuvintele ce a spus d. Grecianu şi cari cristalizează situaţia".

„La masa intimă între o parte", d. Grecianu a spus, aşa dar, cuvinte, Cuvintele acestea sunt „j'y suis, j'y reste"— „cuvinte" pe cari le spusese, ceva mai înainte de a fi fost „masa intimă între o parte"—cunoscutul Mac-Mahon.

D. Grecianu a spus deci cuvinte spuse de altul.

❑ Teatrul Naţional din Iaşi îşi va încheia socotelile cu un excedent de 15.000 lei din taxa de 5 la sută fie-care din cele trei teatre subvenţionate vor primi cîte 57.000 lei.

Suma brută încasată din aceste taxe se urcă la 200.000 lei, ceea ce înseamnă că veniturile spectacolelor supuse taxei de 5 la sută, au fost pe timp de un an, de patru milioane.

❑ Domnul dr. Şumuleanu, dacă crede că a fost înlocuit pe nedrept, prin anularea decretului, din postul de director al institutului de chimie din Iaşi, ar fi putut acţiona în judecată pe ministerul de interne.

N'a făcut-o. Ci s'a dus la Rege, căruia i-a remis un memoriu de protestare contra anulării decretului.

In acel memoriu d. Şumuleanu arată Regelui, că ministrul de interne, ministrul de instrucţie, comisia de administraţie a consiliului sanitar—au răsbunat toţi pe cîrciumarii evrei, falşificatori de băuturi, cari fusese condemnaţi pentru calomnie faţă de d. Şumuleanu.

Fiind că d. Şumuleanu a luat măsuri contra falsificatorilor de băuturi, ministrul de interne a ordonat ancheta contra d-lui Şumuleanu, ministrul instrucţiei refuză să-l rădice la rangul de profesor universitar, consiliul superior sanitar emite părerea să i se anuleze decretul de numire ca director al institutului de chimie.

Onoare şi naţionalism romîn!

❑ Un premiu de 100.000 lei.

Invinuit că s'ar fi interesat de indigenatul unui evreu, d. Grecianu autorizează „Evenimentul" să declare că „oferă un premiu de una sută mii lei *mincinosului* care a făcut a easră afirmare, dacă va fi în stare să facă dovada, că d. Grecianu cunoaşte macar pe acel domn Gutman, de indigenatul căruia este invinuit că s'ar interesa".

Trebue să fi avînd foarte mult surplus de numerar d. Grecianu, dacă este în stare să ofere 100.000 lei unui mincinos.

Nu ne îndoim că va oferi premiul dacă mincinosul va putea dovedi, că a spus un adevăr, căci atunci mincinosul va deveni şi om care spune adevărul şi cu o sută mii lei.

Pentru siguranţa plăţii premiului, propunem ca premiul să fie depus în mîinele d-lor Brief şi Virgil Holbar.

❑ Domnul Alexandru Ionescu, conferenţiar de limba Franceză la seminarul pedagogic universitar, din Iaşi, a fost înlocuit astă-zi din acel post.

Nu se arată motivele înlocuirei, pentru că n'au fost motive pentru un asemenea act brutal, faţă de unul din cei cei mai distinşi profesori de limba franceză din Iaşi.

Motivul real trebue căutat cu ani în urmă, cînd, ca şi astăzi, director al seminarului pedagogic era filozoful Găvănescu'.

In 1909, d. Găvănescul ceru numirea unui alt conferenţiar de limba franceză, pe motivul că d. Ionescu ar fi demisionat.

Neexistînd la minister demisia d-lui Al. Ionescu, ministrul de pe atunci, d. Haret, ordonă o cercetare şi rezultatul fu: destituirea d-lui Găvănescul din directorat.

Astă-zi, fiindcă d. Găvănescul, profesor la Universitatea din Iaşi, a primit să fie raportorul legei instrucţiei, care coboară Universitatea din Iaşi, a avut şi nenorocitul atîta trecere să şi răzbune de cele întîmplate în 1909.

Răzbunarea nu va avea prea multe zile de viaţă.

❑ Conferinţele corpului didactic primar din Iaşi, vor avea loc în zilele de 29, 30 şi 31 Martie şi 1 Aprilie dimineaţa şi după prînz, în localul şcoalei primare G. Asaki.

❑ Domnul Matei Cantacuzino a plecat astă-zi la prînz spre a petrece vacanţa de Paşti în Sudul Franţei.

Domnul avocat V. Sculy a plecat la băile Kissingen.

❑ Domnul procuror Emil Lefter va fi de serviciu la parchetul tribunalului Iaşi, în tot timpul vacanţei de Paşti.

❑ Domnul Al. Spiridon, judecător la Ţiganaşi, sau d. Vasile Roban, va fi numit judecător al ocolului II rural Iaşi.

❑ Astă-zi a avut loc înmormîntarea locotenentului I. Nicolau. O companie de infanterie, sub comanda d-lui locotenent Lăzărescu, a dat onorurile.

❑ Eforia casei sf. Spiridon va lua vacanţă de mîine seară, Mercuri, până la 29 Martie exclusiv.

❑ Ministerul de finanţe a făcut cunoscut Camerei de Comerţ, că Irmicul, adică făina ordinară de grîu amestecată cu tărîţă, nu este supusă taxei de export.

❑ **Judiciara.** — Judele instructor a găsit că nu este caz de urmărire contra surorilor Anica şi Ecaterina Părău, acuzate prima de pruncucidere, a doua de complicitate.

Procurorul a declarat opoziţie la Camera de punere sub acuzare.

— Tribunalul Bacău a condemnat la 1 lună închisoare, pentru faliment simplu, pe Isak Sachter din Moineşti.

Sentinţa a fost apelată de procuror şi de inculpat.

❑ Mîine seară, Mercuri, un grup de 15 elevi din clasa VIII a liceului internat va pleca la Constantinopol, pentru a vizita Capitala musulmană şi împrejurimile. Elevii vor fi conduşi de d. Vasile Teodoreanu, profesor.

❑ In noul program de astă seară Marţi al teatrului cinematografic Pathé Frères, din Sala Sidoli, sunt cuprinse următoarele subiecte:

Odyseea, sau „Aventurile lui Ulysse", adaptare cinematografică după marele poem antic al nemuritorului cântăreţ Homer.

Odyseea lui Homer. Această reconstituire este una din cele mai reuşite cu o grandioasă punere în scenă şi cu o magnifică interpretare, datorită somităţilor scenelor teatrale din Roma. Cuprinde 3 părţi de cinematograf.

Răsbunarea Rozaliei, scene comice cu simpatica actriţă.

Congresul măturătorilor, scene humoristice.

Crimeea pitorească (Rusia), Scene şi vederi de călătorie.

Max Linder creatorul modelor, comedie compusă şi jucată de simpaticul artist-humorist.

De Mercuri 21 Martie pînă la Duminica Paştilor reprezentaţiile sunt suspendate.

In prima şi a doua zi de Paşti vor avea loc cîte două matineuri—a treia zi de Paşti un singur matineu—şi în fiecare seară din aceste trei zile: mari reprezentaţii.

❑ Două cazuri noi de anghină difterică, s'au constatat, azi în localitate.

ULTIMA ORA

Bucureşti 20 Martie

AUDIENŢELE LA PALAT

Cetim în „Monitorul Oficial" de azi: „M. M. L. L. Regele şi Regina, nu vor primi în audienţe, în timpul septămînei mari şi al serbătoarei Paştelor.

Situaţia politică

Bucureşti.—Cu toate că în cercurile guvernamentale se afirmă că guvernul n'a demisionat, totuşi în cercurile cele mai bine informate se afirmă că d. Carp şi a prezintat demisia, iar regele a declarat că va aviza.

INTRUNIREA DE AZI

Bucureşti.—Un mare număr de cetăţeni, s'au întrunit az dimineaţă în sala Amiciţia.

După ce s'au ţinut cîte-va cuvîntări, o delegaţiune s'a prezentat la Primărie, înmînînd primarului o nouă adresă, prin care cer punerea în circulaţie imediată a tramvaiului.

Drama din Viena

Viena.—Din cauza persecuţiei, o ordonanţă trase două focuri de revolver, asupra căpitanului Eduard Goldman—, însă fără a l nimeri.

Soldatul îşi trase apoi un glonte în gură şi muri pe loc.

EXPLOZIE

Paris.—Prin apropierea Parisului, a explodat un depozit de muniţiuni.

Sunt doi morţi şi 5 lucrători grav răniţi.

Accidente de automobile

Berlin.—Fabricantul Volf, făcînd o excursiune cu automobilul, acesta lovindu-se de un copac, s'a sfărîmat.

Şoferul a rămas mort pe loc.

Fabricantul Volf, şi un prietin al acestuia, sunt grav răniţi.

*

Milano.—O numeroasă societate făcu o excursiune, cu un automobil condus de fabricantul Litili.

Automobilul parcurse o distanţă, avînd o viteză de 120 kilometri pe oră

La o răspîntie automobilul se răsturnă într'un şanţ. Toţi călătorii fură omorîţi.

De pe cîmpul de răsboiu

Roma.—Ziarul „Corriere della sera", povesteşte din Tripoli, că doi aviatori italieni, au aruncat bombe asupra lagărului turcesc, dintr'un balon cu cîrmă.

La un moment dat, aviatorii crezînd că nu mai e nimeni, s'au coborît. Zărind de departe un ofiţer turc, au tras asupra lui. In acest moment însă soldaţii turci au eşit din tufişe, au distrus balonul şi au omorît pe cei doi aviatori italieni.

Atentatul din Roma

Roma.—Judele de instrucţie, a terminat instrucţia cu privire la atentatul contra regelui.

Atentatorul Dalba, va fi judecat în sezionea care, începe la 15 Aprilie.

Au fost citaţi puţini martori.

LOTERIA

Azi s'a efectuat tragerea clasei a V-a a Loteriei, Regatului Romîn.

Au cîştigat.

2000 şi premiul de **80,000,** *No* 59592
20,000.—4947.
10,000.—8087.
5000.—1436.
3000.—19_00.
1000.—6515, 7831, 50485, 46612
500.—9017, 11718, 5627, 58203 33184 49196, 10259, 21200.
300.—6209, 17101, 23709, 54229, 56300, 8503, 28800 45552, 50261, 53728 53637, 46581, 49800, 49435, 51756, 2954 9690, 11680, 20637.
250 lei 2561, 6668, 9638, 11517, 12109 10817, 21276, 31408 34409, 37250, 37641 49153, 44670, 5183, 51584, 57486, 59867 44578, 51584, 57486 55130, 56277, 3647 3460, 8415, 10657, 10858, 11544, 11720 11146, 12886, 14233, 16311, 20333 23394, 25299, 22917, 34553, 34531 36786 41216, 41291, 3051, 31262, 41, 790, 40141 47709, 49705, 5352, 54569, 55000, 56782, 57280, 8096, 19173, 22564 24180, 2440, 25130.

Liberalii şi propunerile guvernului

Bucureşti.—Ziarul „Viitorul", ocupîndu-se de zisele ziarului „Adevărul" care afirmă că la propunerile guvernului în chestia tramvaiului, d. Costinescu, ar fi lasat să se întrevadă oare-care speranţe, zice:

„Aceste speranţe nu sunt decît rezultatul unei prea dezvoltate fantazii, sau izvoresc din oficina atît de inventivă al ministrului de interne.

Starea Suveranului

Bucureşti.—Cu privire la starea Suveranului, a apărut în „Monitorul Oficial" de azi, buletinul următor:

„Starea M. S. Regelui este mulţumitoare, totuşi M. S. are nevoe să remînă o parte din zi în pat".

D. Carp a prezintat demisia cabinetului

Bucureşti.—Sub titlul de mai sus ziarul „Viitorul" publică, în fruntea numărului de azi, articolul următor:

„Dat fiind situaţia politică anormală, în care ne găsim, situaţiune pe care întregul creată prin acţiunea anarhică, de guvern, a cabinetului Carp, sentimentul general al opiniei publice este că o schimbare de regim se impune, pentru însăşi liniştea acestei ţări.

De aceia, de îndată ce s'a cunoscut deciziunea Inaltei Curţi de Casaţiune pe care opoziţia a primit-o cu acelaş respect pentru magistratură, ori care ar fi fost această decizie, în opinia publică s'a manifestat acelaşi sentiment unanim, că o schimbare de regim era o simplă chestie de zile.

De aci ştirea înregistrată de întreaga presă, că d. Carp, preşedintele consiliului de miniştri, a prezintat M. S. Regelui demisia cabinetului.

Pe de altă parte, *Epoca* de eri publică un prim articol prin care arată, că guvernul nu se va retrage.

Oricît de mult ar fi recunoscută *Epocei* calitatea de organ oficios, nu ştim dacă acel articol de eri a fost publicat cu sau fără autorizarea guvernului.

Ceia ce putem afirma însă, cu siguranţă şi o desmintira autorizată de guvern nu ni se va putea da, este că demisia cabinetului Carp, se găseşte în mîinele Suveranului, şi că M. S. avizează asupra situaţiunei.

Dar dacă din desfăşurarea normală a evenimentelor, nu va eşi retragerea actualului Cabinet şi prin urmare se va confirma afirmaţia de eri al oficiosului guvernamental, în acest caz, se va îndreptăţi părerea, pe care lumea politică o discută numai de o camdată, că regele ţine să menţină guvernul prezidat de d. Carp".

Modesta Cofetărie
PINDUS HENRIC
Din str. Cuza-Vodă (foastă Golia) în vită pentru Sfintele Serbători onor. sa clientă cît şi onor. Public a se grăbi cu cmoenzile şi cumpărături.
Calitate extra Preţuri convenabile,

V. E. Teodoru
AVOCAT
Iaşi—Str. I. C. Brătianu 6

Anunţu

Societatea „Economia în Şcoală" din Huşi, având trebuinţa de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esenţă tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huşi în cursul lunelor April Mai Iunie şi Iulie 1912—se publică aceasta spre conştinţa amatorilor pentru a şi trimete ofertele la adresa societăţii.
ADMINISTRAŢIA

Elev *şcoala superioară de comerţ, caută preparaţie, curs primar sau secundar (curs inferior) A se adresa la ziar, sub „Meditator".*

Preparator special
de franceză, germană, latină, matematici, elevi de curs primar şi secuudar.
V. Emil *Str. Sf. Theodor 36.*

De Inchiriat *un apartament elegant în casele Schnürer str. Ştefan cel Mare, No. 13, etajul I. In aceeaşi locuinţă se pot cumpăra mobile de ocazie şi anume: un dormitor, o sufragerie, un salon, covoare, etc. Se vinde şi în parte.*
Se poate vizita în fie-care zi de la 2—4 ore p. m.

Inginer I. CANA
Autorizat de Primăria Iaşi
Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28 -Iaşi
(zisă şi str. Golia 28)
—Apă—Canal—Closete *contra înghetului*—**Băi hygienice** - etc.
Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.
Devize—Consultaţiuni gratuite.
Condiţiuni de plată foarte avantajoase.
Atelier special pentru reparaţiuni.
—**Proiecte - Supravegheri de Construcţii.** *Vile Hoteluri, etc.*
Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*
Referenţile cele mai **bune la** *dispoziţie.*

Isidor Rosenthal
— Strada Unirei No. 11 —
Face cunoscut onor. clientele, că primind un mare şi frumos asortiment de **stofe din cele mai renumite fabrici.** *se recomandă a executa ori ce comandă prompt şi în cele mai bune condiţiuni.*
Deviza acestui atelier fiind croiala sublimă şi preţul moderat.

Se caută pentru Bucureşti **bandagist ajutor** cu bune referinţe, a se adresa la Comptuar General de Optică. Calea Victoriei 104.—Bucureşti.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 aver*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum şi* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.**
Amanute gratuite:
Schlesinger, Berlin 18.

A sosit pentru sezonul curent
la
CUNOSCUTUL MAGAZIN
La „PARADIS"
ULTIMELE CREAŢIUNI
în
Voil, Toil, şi Mousseline l'ain
Desenurile cele mai elegante
precum şi
Ciorapi, Mănuşi, Batiste, **Corsete,** *Bluze Kimono, Galanterii şi furnituri de Croitorie.*

Dr. J. BRENER
Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*
Specia ist în Boale de Femei
MAMOŞ
No. 12 Strada Mitropoliei No. 12
Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

La *Casele din strada Carol No. 20. sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, şură, pivniţă, hambar, gheţărie şi altele*
A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.
Casele sunt şi de vînzare.

De Inchiriat
Locuinţe eftine. Str. Păcurari 111.
Compuse din 3 şi 2 odăi, bucătărie, magasie de lemne, pivniţă, precum şi 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică ogradă mare aer curat.
Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Varzeanu.**
Str. Sf. Theodor 36.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele de consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
București—II. Șoseaua Vitan II—București
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra și Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune și a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va ști să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute și sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîștigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereti pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări și răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina și favorizeasă creșterea.
5. Contra îndușelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein și vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein și vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein și vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile și farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerțului în Rate
— Iași, Strada Lăpușneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare
Deposit de Mașini de cusut
pentru industriași și pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

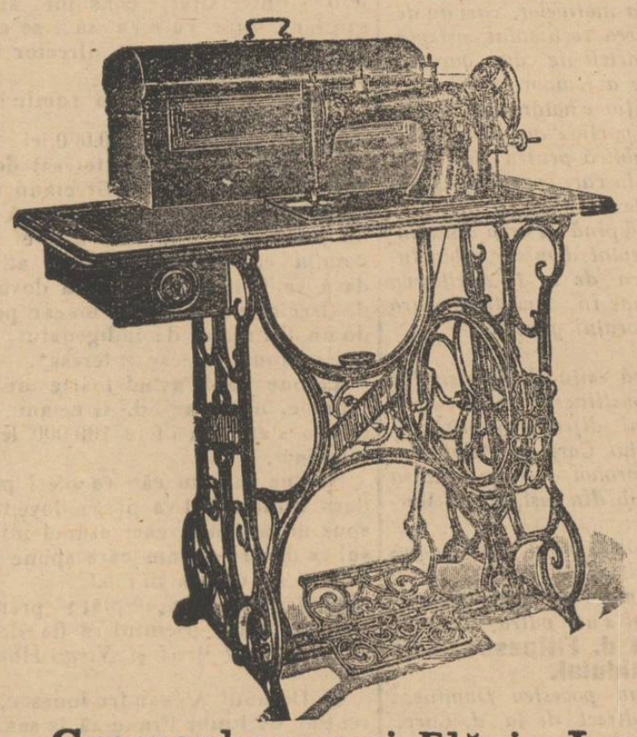

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch și Dürkopp
Intrebuințate de artiștii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE
CĂRUCIOARE
PENDULE
și CASETE

Gramophoane și Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III și IV-a
Se primesc și înscrîși la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAȘI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afișe în diferite mărimi și culori, broșuri, teze de medicină, cărți de școală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Prețuri ieftene

GRILLAGES, etc.
Envoi franco d'album sur demande

Fabrica de oglinzi
Israil Bergher—Iași
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi venețiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri și mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central Rundbakin Wien, 111, Adamsgasse No. 15 | U.* Preț curent și pentru mașine de cusut, gratis. Francați cartea poștală cu 10 bani și scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă.
5870

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari: *resfe* a tuturor celor Palte remedii

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, sêra. Dacă bolnavul a simțit ușurare, va lua 4 hapuri a doua zi: 2 dimineața unul la dejun, și unul la cina, sêra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe zi.

A se cere Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se găsesc la toți Drogheriștii și Farmaciștii

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu prețuri convenabile

Tipografia H. Goldner, Iași Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătușe'ectrician, Iași, str. Păcurari

5 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

5 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: Iaşi, str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX No. 1549 — Joi 22 Martie 1912

CE SA SCRIU?

In meseria de gazetar sînt momente, cînd condeiul refuză de a mai scrie. Stai ceasuri la masă, cu teancul de ziare inainte-ţi şi ce zice unul desminte altul; ce afirmă unul, altul spune deandoasele. Stai atunci încurcat şi cu condeiul în mînă, îl moi în cerneală o dată, vrei să te pui să scrii, şi nu începi; moi a doua oară, a treia oară; stai, te mai gîndeşti; ideia nu vine. Umblă i deile prin cap, una pe alta se alungă şi nu poţi prinde nici una.

Şi vezi, d-ta cetitor; chiar dacă ai prins ideia, trebue s'o încadrezi în o formă oare-care. Să-i dai aparenţa unei argumentări logice; să faci aşa ca publicul să vază ca e un şir, e o legătură. Ei bine! Cum ai să dai şir la ceea ce n'are consistenţă; n'are nici cap, nici coadă!

Şi cu toate acestea te pui la scris. Condeiul te fură; ceea ce nu era răspicat se respică pe şirul cuvintelor eşite de sub condeiu şi te trezeşti, cu articulul scris, sprinten, fugitiv, ca şi ideia ce ai prins'o în clipă; nesigură însă ca şi zvonul ce l'ai înregistrat.

In aşa stare mă aflu acum, cînd căutînd a scrie despre evenimentele la ordinea zilei, te loveşti de ciocnirea celor mai contrazicătoare ştiri.

In presa de partid se agită 2 şiruri de idei, 2 serii de fapte: unele interesate afirmă că *guvernul nu se retrage*; *Epoca* s'a făcut ecoul acestor svonuri. De fapt articulul din *Epoca* nu afirmă fapte, ci face raţionamente. Una e a opune la fapte precise nişte simple raţionamente, cari nefiind axiome, fiecare premisă poate fi atacată ca nefundată.

Autorul articolului din „Epoca" spune că *guvernul nu se retrage*, fără a afirma că *guvernul Carp poate să rămînă*. Se poate ca în anumite cercuri să se crează că guvernul n'are gînd să se retragă. A spus'o şi d. D. Grecianu la Iaşi, la banchetul oferit şie.

Pentru noi formula politică este: Guvernul Carp de şi de fapt rămîne la putere de 4 luni de zile, nu mai poate sta, căci toate împrejurările îi sînt duşmane.

Ei bine; iată cum raţionează *Epoca*.

Un guvern ca să se retragă trebue să n'aibă încrederea Coroanei—şi guvernul Carp *o are*.

Un guvern ca să se retragă trebue să n'aibă încrederea majorităţilor parlamentare—şi guvernul Carp *o are*.

Un guvern ca să se retragă trebue să n'aibă încrederea opiniei publice şi guvernul Carp *o are*.

Faţă cu asemenea constatări adhoc, scribul de la *Epoca* se întreabă: cum se poate retrage de la putere un guvern ca al d-lui Carp, cînd se bucură de încrederea celor 3 factori constituţionali: *Regele, Parlamentul şi Poporul!*

Toate guvernele cîte au guvernat s'au bucurat de încrederea Coroanei, căci nu pentru altceva au fost aduse la cîrmă! De cît Corona concediază un guvern, cînd vede că misiunea sa e îndeplinită. Una e a-şi simţi un guvern că şi-a încheiat rostul său şi alta e a nu te bucura de încrederea Coroanei. Corona nu e o entitate pe placul ei. Corona e în funcţie de ţară, şi de alte celea; un guvern atîta timp cît e în funcţionare normală, are şi asentimentul Coroanei. In de altmintrelea Corona îi socoteşte misiunea îndeplinită şi-i dă răvaş de drum.

Crede d. Carp că şi-a împlinit misiunea? Noi zicem că da. De altfel acest guvern Carp n'a avut nici o misiune de îndeplinit, cum şi însăşi persoana d-lui Carp poate fi ştearsă din istoria politică şi culturală a României, fără mare pagubă pentru ţară.

D. Carp va ocupa locul prefeţii la Răsvan şi Vidra, cu critica sa ineptă; va figura ca semnatar la proectele financiare din 1901; va semna expunerea de motive la legea administrativă! Tot negaţiuni de om de stat. Guvernul său a fost o negaţiune politică pentru anul 1911.

„Epoca" mai pretinde că guvernul Carp nu se retrage, pentru că are încrederea parlamentului. Aici de sigur că „Epoca" face o zeflemea la adresa d-lui Carp. D-sa e singurul şef de guvern, care a căzut printr'un vot de blam, ca cel de la 12 Februar 1901. In 1912 d-sa nu va avea cinstea aceasta, cu camerile *în unu* cum sunt acestea actuale, fără opoziţie. Dacă teoria „Epocei" ar fi reală, guvernul Carp ar trebui să stea la cîrmă cu anii, să bugeţească la putere; să nu mai cază nici o dată!

Un singur lucru doare pe „Epoca". Decisia Casaţiei! Tot articulul se învîrte la polemica încinsă cu Casaţia. Auzi, d-ta. Casaţia cu 6 judecători ai ei să trîntească un guvern! O copilărie!

Aud?!

Da; guvernul Carp cade zdrobit de un verdict juridic. Guvernul Carp a pus în conflict cele 3 puteri în stat, şi justiţia a fost chemată să restabilească faptele pe adevăratul lor teren. O ţară nu poate sta la cherimul unui guvern pătimaş, care vrea să-şi bată joc de interesele publice.

Casaţia nu e un factor politic, dar ea este chemată a pune ordine şi lege unde e anarhie şi desfrîu legal. Guvernul Carp e într'un mare impas moral şi legal. El trebue să lucreze pe calea care a apucat. Dar pe această cale el nu poate lucra, de oare-ce a primit o condamnare în ultima instanţă.

Şi atunci în faţa acestor fapte, cu toate argumentele trase de păr de oficiosul „Epoca", eu mă întreb acum după ce condeiul mi-a deslușit șirul ideilor, ce să scriu? Cade guvernul ori nu cade? Datu-şi-a demisia d. Carp ori nu şi-a dat? Mai rămîne-va el la putere ori nu?

Iată întrebări, cari cer răspuns. Şi răspunsul nostru este că dacă guvernul Carp nu se retrage, acest guvern Carp nu poate să rămînă.

Faţă cu Corona misiunea sa îi este îndeplinită.

Adus la cîrmă prin clemenţa Regală, guvernul Carp n'a bine meritat de la dînsa.

Faţă cu parlamentul actual, guvernul Carp nu poate sta, de şi ar vrea să rămînă, căci aici e conflictul constituţional; opoziţia legală nefiind în parlament, nu se poate legifera în unul.

Iar faţă de opinia publică, guvernul Carp a fost ca un fel de presă hidraulică; a apăsat'o în loc s'o uşureze. Să vină mîne un guvern Take Ionescu şi să vază singur d. Carp răsunetul mare, în ţară, căci fie care va vedea că s'a făcut în fine dreptate.

Guvernul Carp nu poate dăinui mai mult la putere, căci n'are cu sine *dreptatea* politică. Dacă dreptatea e temelia domnilor şi a împăraţilor, cu atît mai mult această dreptate e temeiul guvernelor.

Guvernul Carp are contră-i toată dreptatea şi legea.

Gh. Ghibănescu

Morţii ameninţă

Guvernul Carp, venit la treburile statului prin fraudă şi prin şantaj, cade prin hotărîre judecătorească, rămasă definitivă.

Dacă ie logic ca fraudatorii să fie pedepsiţi, este iarăşi logic ca vizaţii prin sentinţa judecătorească să se arăte furioşi contra magistraţilor cari i-au condemnat.

Inalta Curte de Casaţie, în special cei opt magistraţi, cari vor semna motivele, sunt obiectul celor mai vehemente atacuri din partea junimiştilor. Epoca *nu s'a sfiit să publice „declaraţiile" descrèerate făcute de un fost consilier destituit din Inalta Curte şi astă-zi, într'un articol lamentabil, acelaşi ziar ameninţă cu desfiinţarea inamovibilităţii magistraturii—deci cu revizuirea Constituţiei—inamovibilitatea la Casaţie fiind trecută în Constituţie.*

Domnul Badareu, într'un interview acordat Opiniei *în timpul judecării procesului la Casaţie, a prevăzut şi atacurile contra magistraturii, şi campania contra inamovilităţii, în cazul cînd recursul va fi respins.*

Epoca, *în articolul ameninţător, merge chiar contra d-lui Carp, care a declarat că nu regretă întroducerea inamovibilităţii, căci iată ce scrie ziarul junimist autorizat:*

Pedeapsa va veni de aiurea. Bărbaţii politici, cari n'au destulă nepasare filozofică, văzînd că legile acestei ţări nu mai au tărie decît pentru acei ce au trecere la Casaţie şi pe alte trepte (?) ale magistraturii, vor căuta după cea mai elementară logică, să aibă trecere în magistratură. Recrutarea magistraturii va deveni o chestie de cluburi şi de alte influenţe eterogene.

Nu poate fi vorba de recrutări la cazuri izolate de vacanţă—căci acestea se fac şi acum de cluburi; dovadă că un decret de numirea unui magistrat ca preşedinte de tribunal, decret ce fusese semnat de Rege, a fost rupt de un politician de la Iaşi.

Recrutarea cea mare se va face de cluburi atunci, cînd magistratura va deveni amovibilă.

Morţii ameninţă! Nici nu trebue luată în seamă, ca seriozitate, ce scriu gazetele junimiste. Dar ura lor trebue subliniată—ele injură pe magistraţi asemenea ocnaşilor.

Dacă decizia Casaţiei n'ar fi fost, pentru junimişti, şi pierderea ultimei speranţe de a putea guverna înainte—de sigur că n'ar fi injurat în halul acesta desperat.

De ce să cază Guvernul?

Intrebarea aceasta şi o pune *Epoca* şi fireşte, organul junimist găseşte, că nu e nici un motiv pentru asta. Căci, zice răstit „Epoca": o să cază guvernul pentru că înfruntat de opinia publică, nu mai poate legifera? Sau să cază pentru că discreditat în faţa Coroanei, se dezice de la un pas la altul? Ori să cază fiindcă, sleit de puteri şi lipsit de autoritate, îşi retrage pe rînd toate proectele a căror înfăptuire constituie raţiunea lui de a fi? Sau să cază pentru că opinia publică, revoltată de atîta nemernicie, i-a pus mîna în piept şi l'a imobilizat? Ori, în fine, să cază guvernul pentru că l-a crucificat justiţia?

Şi răspunde „Epoca" imparţial şi sănătos: nu se poate!

Şi nu se poate pentru că rostul guvernului este altul de cît să păstreze încrederea Coroanei, să aibă simpatia ţărei şi să lucreze, folositor şi priceput în senzul nevoilor poporului.

Altul, cu desăvîrşire, este rostul unui guvern — şi pe aceia 'l îndeplineşte cabinetul d-lui Carp. De aceia, nu cade, nu trebuie, nu poate să cază guvernul d-lui Carp.

Aşa zice „Epoca".

Acum să spunem şi noi o vorbă:

Dacă un guvern nu cade pentru că a devenit odios; pentru că e vizibil în conflict permanent cu Coroana; pentru că lipsit de autoritate, e pălmuit şi de justiţie şi de Sinod; pentru că nu mai are credit nici pe lîngă ai săi de vreme ce'şi retrage proectele din faţa propriei sale majorităţi; — atunci, de ce, cînd, pentru cari motive poate, trebuie, cade un guvern?

Şi adresăm—nu *Epocei*—întrebarea aceasta, fiind-că, cu toată lunga noastră experienţă, nu cunoaştem altă împrejurare care să ducă un guvern la cădere—căci revoluţia, pe cît ştim nu e un motiv constituţional, ci o extremitate tristă.

Şi cerem să ni se răspunză la întrebarea aceasta ca să nu rămînem în eroare—fiind-că noi repetăm, credem că nu e alt mijloc de a face să cază un guvern de cît acela de a'l pune în situaţia în care se află d. Carp.

Dacă e altul, să ni-l spuie *Epoca*—fiind-că, cum spuserăm, cel extrem, singurul pe care se pare că-l admit junimiştii, nu se întrebuinţează de cît în cazul, care sperăm că nu e al nostru, cînd ţara are a face nu cu neputincioşi care girează vremelnic şi fără demnitate, ci cu tirani vajnici, cari o răstignesc cu consimţimîntul factorilor hotărîtori. Or, nu se dă cu tunul în vrăbii.

Guvernul d-lui Carp a căzut. Ceea ce face de la o vreme ca să ia leafă, este rolul pe cari 'l îndeplinesc directorii de prefectură cînd au delegaţie să semneze *pentru* prefect.

Cu aceştia nu se luptă, cînd se dovedesc nevrednici—pe aceştia îi destitue... ministrul. Dar chiar cînd se păsuiesc, prefecţi nu sunt.

De la Blondel la doi Brudea

Domnul Grecianu, care n'a fost interesant un singur moment în toată viaţa sa de om politic, a reuşit într'o singură săptămînă să fie interesant rădicat la cub.

Misterul este în rubedenie cu interesantul, fiindcă el excită curiozitatea. Cînd d. Grecianu, debutînd în interesant a oferit o serată la care a participat corpul diplomatic din Bucureşti, serata a devenit interesantă din punctul de vedere, că nimeni nu-şi putea închipui ce legături poate să fie între reprezentantul suprem al junimismului din Iaşi şi corpul diplomatic.

Imediat începură conjecturile. Vrea să intre în diplomaţie şerul, spuneau unii, fiindcă a citit părerea lui Moltke că „cel mai bun diplomat ie acel care tace". Alţii spuneau: „într'un minister de tranziţie, pentru tranşarea chestiei tramvaiului, i se rezervă şerului ministerul de externe, în vedere că singura misiune a unui asemenea guvern va fi tramvaiul—chestie internă.

Se vorbea, deci, despre serata de la Boulevard—şi şerul reuşi astfel să devie interesant.

Al doilea moment interesant: un ziar din Bucureşti povesteşte, că şerul de şi „naţionalist, s'ar interesa la Cameră, de cererea de naturalizare a unui evreu. Şerul, indignat de o asemenea cabală, anunţă, un premiu de o sută mii lei—cifră publicată de „Evenimentul" în cître şi en toutes lettres—dacă se va dovedi că cunoaşte macar pe acel petiţionar evreu.

O sută mii lei premiu n'ar da Academia Romînă pentru opera cea mai bună, n'a dat încă nimeni, în nici o împrejurare, în ţara romînească. Iar şerul ar da asemenea premiu—dacă i s'ar dovedi, că el cunoaşte pe Isidor Gutman.

Enorm de interesant — mai ales că s'a aflat că şerul este şi nabab — fapt absolut ignorat în piaţa financiară a laşului.

Iată-l interesant şi pentru a treia oară; un democrat foarte interesant. A treia zi după serata oferită diplomaţilor, în sala de marmoră, feeric luminată, a otelului Boulevard, şerul vine la Iaşi şi ia loc în fruntea mesei aşezată în sala Trajan.

Doamne—ce contrast! La dreapta şerului stă Stroja—în locul baronului Montecuculi; la stînga—spiţerul fără spiţerie Eiven—în locul d-lui de Blondel. In faţă un duo select, reprezintînd trecutul şi prezentul: D. Brudea, fost şef al curăţirii stradelor şi Ştefan Donici, care împlineşte acum această misiune. Pe cînd la Boulevard acest peste drum era ocupat de d. Jackson, ministrul Statelor-Unite şi Carusso, al Greciei ministru.

Interesant şi sacrifiant democrat d. Grecianu! Un barbat, care s'a coborît din sferile selecte ale sălii de marmoră, în mijlocul unor convivi, care neştiind ce să facă cu scobitoarele de dinţi,—le mîncau, pe cînd şerul le povestea „impresiile sale personale" asupra veselei situaţii a guvernului.

OAMENI ŞI LUCRURI

Nervus rerum

Medicul rus Weressajew a ajuns o celebritate mondială prin destăinuirile sale —de o admirabilă franchiţe— asupra războiului ruso-japonez, în care a luat parte ca medic. Tot aşa de sincer sunt scrise „Spovedirile unui medic" de acelaşi autor. In chestiunea onorarului—iată ce găsim între altele:

„.. O, mizerabilul onorar! Multă vreme mai trebuie cui-va pînă se obişnueşte întrucîtva cu dînsul! Fiece pas îţi este însemnat de o rublă şi sunetul metalic al acelei ruble vibrează necontenit între tine şi omul suferind. Cîte complicaţiuni nu trezeşte el în relaţiunile doctorului cu pacientul şi cît de adese ori el distruge opera şi încătuşează mîinile...

Cu deosebire mă impresionă la începutul carierei modul cum se preţuia munca medicală plătindu-se onorariul nu pentru vindecarea pacientului, ci pentru căutarea lui. In starea de astăzi a ştiinţei nici nu se poate să fie altfel; dar tot mi se părea ciudat să primesc bani pentru o muncă din care nimeni n'a tras foloase.

...In primul timp îmi era nespus de penibil să primesc ori-ce onorar. Mă simţeam înjosit şi nevrednic de activitatea mea curată. Nu-mi puteam închipui cum au ajuns doctorii apuseni la atîta cinism, ca să trimită „socoteli" clienţilor lor pentru atîtea şi atîtea vizite! Intocmai ca doctorul ideal al lui Voltaire, primeam onorariul cu părere de rău şi întrebuinţam tot felul de pretexte ca să-l refuz. Cei dintăiu doi ani, la Petersburg, i-am petrecut locuind un mic apartament în casa unei proprietare. De multe ori ea mă consulta şi vroia să-mi plătească. Eu însă respingeam oferta cu un aer de demnitate grozavă. Cu un zimbet înnăbuşit femeea punea banii în buzunar, iar eu treceam din vastul ei dormitor în odăiţa mea de lucru, întunecoasă, ca să-mi reiau copiile ce făceam, cu cîte 15 copeice de coală, ca să adun banii de chirie ce datoram proprietarei.

Vechii călugări ruşi cari se ocupau cu arta medicală, nu primeau plată pentru serviciile lor; erau „doctori dezinteresaţi". După părerea mea, această „dezinteresare" s'ar cuveni să fie temelia profesiunei medicale. Onorariul este doară numai o tristă necesitate şi cu cît mai puţin se amestecă această supărăcioasă relaţiune între medic şi client,—cu atît mai bine. Chestiunea onorarului face relaţiunea aceasta nefirească şi de multe ori într'adevăr încătuşează mînile doctorului. Bolnavul intră în convalescenţă, dar e încă slab şi are nevoie de observaţiune atentă. Dar cei dimprejur îmi spun politicos: „slava domnului, e mai binişor; cum om vedea vr'o schimbare în rău, vă vom înştiinţa şi-ţi fi bun să mai treceţi pa la noi".

La care ar fi în drept şi dator medicul să răspundă: „Am nevoie ori şi cum să-l mai văd; d-v nu sunteţi în stare să ştiţi cînd anume şi dacă o să aibă trebuinţă de ajutor."

Dar asta ar însamna ca şi cum ar zice: „vreau să mai încasez un număr de vizite". Şi atunci bolnavul e lasat în voia soartei.

De cîte ori ceteam în vr'un ziar că un doctor se judecă cu un client pentru un onorar, îmi era ruşine de profesiunea mea şi-mi ziceam — de ce dracu s'au făcut doctori aceşti oameni abraşi şi lacomi, nu camatari, sau degustori de vite?

...Dar am intrat în viaţă; am privit mai deaproape legăturile dintre medic şi client, am cunoscut mai deaproape pe colegi. Şi cu încetul începui să am alte păreri..."

Vom arată ce întîmplări anume au schimbat părerile medicului-filosof, lovit de greutăţile vieţei şi ale practicei.

Rodion

VIAŢA ŞI POEZIA LUI EMINESCU

Rezumatul conferenţei ţinute la Cercul Didactic Vineri 16 Martie de către d. C. Fedeleş.

Conferenţiarul stabileşte de la început că ori ce operă poetică răsare ca o floare aleasă a ideilor şi concepţiei de lume şi viaţă a autorului; la rîndul lor, concepţia şi ideile răsar din sufletul şi viaţa omului. Vrei dar să studiezi opera, caută cheia înţelegerii ei în ideile autorului; vrei să le înţelegi şi pe acestea, du-te la *om*, cu viaţa şi sufletul lui.

De aceia el arată că va privi pe rînd 1) Omul 2) Ideile lui şi 3) Opera lui poetică.

Constată imediat, că dacă e adevărat că unii oameni să nasc postumi şi că omului numai cînd îl înghite mormîntul, atunci i se aude cuvîntul,— de nimeni nu se poate afirma mai cu dreptate aceasta de cît de Eminescu.

Cu cît timpul trece şi perspectiva devine mai favorabilă, cu atît aspectul şi proporţiile acestei geniale personalităţi vulcanice apar sub forme care ne fac să ne cutremurăm de admiraţie în faţa ei. Alăturarea cu figura socratică a marelui învăţător — Praeceptor Romaniae — T. Maiorescu, neamul nostru n'a avut o expresie mai înaltă a conştiinţei de sine şi un simbol mai eroic faţă de problemele şi menirea lui istorică de cît în Mihail Eminescu.

Şi omul, şi ideile şi opera abea acum le avem în întregime dinnainte; de aceia de abea de acum înainte să poate vorbi definitiv de el.

Aşa dar *omul*.

A fost odată un Eminescu, cunoscut ca făcînd parte modestă din „Junimea". S'a manifestat în poeziile publicate în „Convorbiri". Pentru copilăria şi anii noştri de şcoală el era *numai* atîta. Mai plutea în jurul lui farmecul romantic al siguraţei, al misterului şi al nebuniei în care a asfinţit. Şi atîta ajungea ca să-l pue într'o lumină atrăgătoare deosebită.

A venit apoi stîngerea minţei în 1883 urmată de moartea trupului în 1889.

Din acest moment el devine în conştiinţa neamului o idee superioară şi un adevăr tot mai luminos şi mai triumfător. Din publicarea hîrtiilor încredinţate de d. Maiorescu, Academiei au apărut pe rînd:

KALODONT.
PASTĂ DE DINŢI
de vânzare la: PARFUMERII, FARMACII, DROGUERII etc:
F. A. SARG'S SOHN & Co., Viena-Berlin-Paris
Représentant: Sam. Löbl, Bucureşti.

Poezii postume.
Literatura populară.
Scrieri politice şi literare.
Geniu pustiu.

Mai aflăm apoi că s'a ocupat serios cu traducerea „Criticei raţiunei pure" a lui Kant, că d. Maiorescu, destituit de la Universitatea din Iaşi, atîndu-se după aceia în calitate de ministru al Cultelor, propune poetului care se afla la Berlin să şi iee doctoratul şi să primească catedra de filozofie părăsită de el.

Eminescu răspunde că el nu învaţă pentru „ţidulă" şi refuză propunerea.

Acesta e Eminescu cel nou, aşa cum apare după moarte din întreaga lui operă. Să-i vedem viaţa.

Născut la 1850 sub cerul Moldovei, lîngă Botoşani face şcoala la Cernăuţ — rătăceşte cu o trupă de teatru prin mijlocul întregului neam romînesc de pretutindeni, afară de Basarabia — regăsit de familie şi în 1870 îl găsim student în filozofie la Universitatea din Viena.

An mare în viaţa lui.

Are 20 de ani şi e legat sufleteşte de d. Maiorescu din Iaşi, şi de I. Slavici — colegul său de studii — iar ideile sufletul său, se cristalizează definitiv în acest an. Departe de a-i servi însă aceasta ca distincţiune sufletească îi cere dimpotrivă umilire şi jerlă. Şi într'adevăr în „România Jună" învaţă tînărul Eminescu a cunoaşte graba cu care oamenii să silesc a îmbrăţişa ideia aleasă! Dureroasa experienţă negativă.

Ales în comitetul societăţei preşedintele declară „că nu va putea şedea alături cu mine" cum ne spune poetul singur. Societatea se crede lovită şi rănită prin această alegere — o propagandă vie se face faţă de toţi membrii, ca să-şi dea samă de gravitatea faptului petrecut şi „să vie să voteze contra lui Slavici şi Eminescu, care se ţin de şcoala lui Maiorescu..." Acuzaţiile aduse contra lor le rezumează tînărul astfel:

„a) Nu suntem Romini buni, ci răi, „asemenea chiar cum trădătorii de pa„trie şi de naţiune pot fi Romini de „origine.

„b) Că trebue să fim sau *proşti* sau „plătiţi de străini pentru a susţinea prin„cipiile ce le susţinem.

„c) Că direcţiunea literară a „Juni„mei" (şcoala Maiorescu" nu merită de „cît ca să scuipe cineva în ea şi Socie„tatea să decidă că *scuipă* în şcoala lui „Maiorescu (ipsissima verba ale d-lui „Ioniţă Bumbac!")

Iată deci certificatul colegilor dat la Viena tînărului Eminescu: rău, trădător de patrie şi de naţiune, prost sau vîndut, compromis şi nesuferit prin şcoala din care făcea parte.

Ce o fi învăţat la cursuri, nu ştim.

Dar din acest fapt tînărul a luat cea mai profundă lecţie umană: Ecce homo! Ironia apare înaintea celor 20 de ani ai lui; ea va pluti mereu asupra vieţei sale pînă cînd tragedia cea mai descurajatoare îi va pune capăt şi cruce de veşnică uitare.

Il găsim apoi de la 1872—1874 la studii în Berlin, iar de la 1874—1876 revizor şcolar şi bibliotecar la Universitatea din Iaşi, destituit fireşte imediat de guvernul liberal, ce urmează; iar protectorul său bine voitor T. Maiorescu, dat în judecată împreună cu tot ministerul din care făcea parte, pentru felurite *„crime şi delicte"*, între care alături cu călcarea Constituţiei, abus de putere, etc. era şi numirea ilegală (vezi bine!) a lui Eminescu în nişte posturi pe care le compromitea...

Şcoala romînească n'a avut deci parte de el,—cea ce nu împiedică, fireşte, ca portretul lui, să împodobiască o instituţie din care a fost aşa de dureros alungat.

Ironie, ironie, ce amară eşti!

A devenit atunci gazetar. Mai întâiu la „Curierul" din Iaşi, apoi la „Timpul" din Bucureşti, unde a ramas 7 ani pînă la isbucnirea boalei, care l'a ucis. La 1889 a murit nebun.

O viaţă de 39 de ani, din care scăzînd cei 6 ani de boală, din urmă, rămîn 33.

Toată producţia geniului său, ocupă un spaţiu de 13 ani, adică de la anul 1870—1883.

Cum să nu te miri dar de lava aruncată de acest vulcan într'un timp atît de scurt!

Dus din viaţă, contimporanii îngrijiţi şi alarmaţi au ramas liniştiţi. Societăţile studenţeşti vor putea în fine avea oameni mai aleşi în comitetele lor; bibliotecele nu vor mai fi *„prădate"*, revizoratele nu vor mai fi compromise prin numiri legale, universităţile vor putea de acum să-şi continue munca lor ştiinţifică ameninţată la un moment aşa de grav de acest om primejdios. Căci noroc că la chemarea d-lui Maiorescu a zis hotărît: *Nu!* Dar cine poate calcula indignarea şi urmările, cînd el ar fi zis *da!* venind la Iaşi. Poate că asistam la o revoluţie a întregii conştiinţe publice a Iaşului!

Să mulţumim lui D-zeu că ironia aceasta ne-a fost cruţată. Este doar un Dumnezeu!

Acum ideile.

La mormîntul lui Ştefan cel Mare în 1871 o idee fundamentală răsare în mintea lui Eminescu, formînd de atunci înainte fundamentul şi axa întregii lui vieţi sufleteşti.

Naţionalitatea în limitele adevărului!

In acest principiu îşi ancorează el de acum întreaga lui viaţă. Toate vor varia şi să vor schimba cu încetul în firea sa; *aceasta* va rămînea însă o constantă neclintită, faţă de care el nu admite discuţie. De acum viaţa lui va fi o luptă şi o jertfă pentru această idee, căreia şi-a închinat mintea şi inima.

Cultul limbei vechi şi înţelepte, cultul eroilor creatori ai acestui popor vor fi căile pe care el va căuta să servească acest ideal suprem.

Aşa a păşit el în viaţă. Şi iată primele-i manifestări:

In Aprilie 1870 apare în „Convorbiri" Venere şi Madonă.

In August 1870 Epigonii.

In Noembrie 1870 Făt frumos din lacrimă.

In Martie 1871 Mortua est...

In Iunie 1871 Inger de pază, Noapte.

Şi pe cînd trimetea aceste flori ale geniului său din Viena la Iaşi, din ţară îi sosiau ca mulţumire spinii spiritului şi opiniei publice din ţară.

„Numai pe Iunie, Iulie şi August 1871, zice poetul, am înaintea mea 86 numere de jurnale romîne pline de insulte la adresa mea de cosmopolit".

Tot atunci scrie articolul „Echilibrul în stat", cerînd autonomia Transilvaniei (Cosmopolitul)! pentru care are a da samă într'un proces la Pesta. In articolele politice care urmează găsim accente naţionale sfâşietor de adevărate. Iată cîte-va:

„Politica ce se face astă zi în Romînia *şi dintr'o parte şi dintr'alta*, e o politică necoaptă, căci pentru adevărata şi deplina înţelegere a instituţiilor noastre de azi, ne trebuie *o generaţiune ce avem de a o creşte de acum înainte*".

Nici vorbă de pesimism în 1870—71 deci. Din contra speranţa lui e mare în viitor şi educaţie. Totuşi, cu cît să uită mai bine împrejur, cu atîta să înspăimîntă de otrava străinismului, de fraza goală şi de mortalitatea populaţiei şi putrejunea morală ce roade poporul romînesc.

„Organizaţia socială a Romîniei are două părţi caracteristice, una reprezintată prin o droae de fraze goale, în zecile de foi şi foiţe ale ţării, alta în *sărăcirea şi mortalitatea reală a populaţiei*. Generaţia viitoare, care după umbrele ce le aruncă va fi şi mai sacă şi mai înfumurată de cît cea de azi, ne arată de pe acuma *cauza Romîniei ca o cauză perdută*. Cînd vom ajunge la realizarea corectă a formulelor matafisice a lui J. J. Rousseau, atunci *ne vom trezi că nu mai există popor romînesc*"...

Perzînd de acum credinţa în generaţia viitoare, el perde şi credinţa în viitorul Romîniei. Cauza ei e perdută.

Inapoi deci de acum. Inapoi la lumea ce nu mai este, la vremea lui Ştefan cel Mare, la „o mie patru sute", la Decebal, la energia dacică a poporului nostru. Numai în vitalitatea şi puterea lui de resistenţă tracă, înnăscută, poate fi mîntuirea,—*singura* mîntuire.

De acum Eminescu e străin în mijlocul contimporanilor. Sufletul lui e îndreptat în spre trecutul în care trăeşte cu sufletul. In jurul lui e atîta putregai şi falşitate, în cît frica îl cuprinde ca nu cumva tot scriind, să înceapă oamenii a-l lăuda.

Ar fi semnul că ajuns ca şi ei şi laudele acestea l'ar mîhni adînc. Ura lor, din contra, e semnul că stă pe terenul cel adevărat; o suportă dar cu zîmbetul conştiinţei împăcate şi a datoriei împlinite.

Din aceste idei înţelegem uşor ce flori poetice vor răsări.

Să venim dar la poezie.

Steaua cea dintâi care răsare de asupra poeziei lui Eminescu este steaua iubirii. In ea e suprema fericire a vieţii. Sprea ea să va îndrepta poetul cu tot sufletul. Această iubire pătimaşă şi pasionată la început, să purifică şi să înalţă neincetat către forme superioare intelectuale. Indoiala îl cuprinde din ce în ce: fiinţa iubită şi idealizată, nu merită adesea ori iubirea noastră sfîntă. Dacă în cea mai înaltă expresie a acestui fel de poezie, copilo, tradează „Luceafărul" în mod naiv şi nevinovat aproape; fapt e că pe urmă sufletul său să răceşte şi să tot îndepărtează. Iar în locul Cătălinei apare Dalila, femeia-minciună:

„Azi adese-ori femeia ca şi lumea e o şcoală,
Unde 'nveţi numai durere, înjosire şi spoială"...

Iubirea deci e minciună şi amăgire. Rezultatul ei este suferinţa şi durerea. In tonul acesta sunt de acum cea mai mare parte din poeziile erotice ale lui Eminescu.

O stea nouă răsare de acum peste viaţa lui. E natura care îl cheamă veşnic mîngîetoare la mijloc de codru des, la Veneţia adormită, la Egipetul antic, la stelele ce ard de-a pururi, de asupra vîrtejului vieţii noastre trecătoare şi amăgitoare. Şi nimenea n'a cîntat într' adevăr mai frumos natura de cît el.

Cu timpul însă ochiul lui să întoarce de la natura imposibilă spre soartai omenirei, spre frămîntările şi durerile ei.

Tragedia înfinită a conştiinţei umane învinse, drepturile cîştigate ale prostiei şi vicleniei asupra inteligenţii şi sincerităţii, desfăşurarea eternă a nedreptăţii şi ironiei (o cunoştea bine!) îl duc la meditaţii tot mai pesimiste. Mititelul simbolic care te calomniază cît trăeşti, îţi iea şi moartea ta ca ocazie de a-şi arăta importanţa printr'un discurs funebru! credinţa timpului nostru în *majorităţi* tot mai mari şi mai compacte i să pare boala cea mai gravă. Din această stare de spirit au răsărit: Inger şi Demon, Impărat şi proletar şi altele multe, încheind cu *Glossa* poezia răcelii şi impasibilităţii desăvîrşite. Dar ori cum ar fi rezultatul acestor meditaţii filosofice, un glas răsună peste viaţa poetului şi-l cheamă cu hotărîre la fapte urgente:

„Auzi departe strigă slabii"
Şi asupriţii către noi,
E glasul blîndei Basarabii
Ajunsă 'n ziua de apoi....

E vorba de chemarea Patriei în pericol şi a Neamului fără noroc. Ei bine, dacă de la toate poetul şi-a întors de la o vreme faţa, de la Neamul Romînesc, el nu şi-a întors-o pînă a intrat în mormînt. In „Doina" această, stare de spirit îşi găseşte cea mai puternică expresie: un bocet, un blăstăm sălbatec şi în fine o rugăciune la Icoana lui Ştefan cel Mare, la Eroul simbolic al Moldovei. Faţă de corupţia internă el deschide războiul prezentului în „Epigonii" şi „Satirele" sale, în care să apoteozează un trecut prea ne luat în samă de oamenii fără simţ istoric,—ce cred că această ţară durează numai de 1866 încoace. Nimenea n'a scos mai profunde accente pe teren acest de cît Eminescu.

Ca fază ultimă apare mai tîrziu nota cosmică religioasă. O găsim în „Rugăciune, „Rugăciunea unui Dac", Mai am un singur dor" etc., în care constatăm o întunecare tot mai mare şi o înnoptare a conştiinţei poetului într'un misticism şi o resemnare din ce în ce mai patologică şi mai prevestitoare de rău, cum şi era.

Conştiinţa adevărului fundamental pentru care a trăit şi a luptat nu-l părăseşte pînă în ultimele momente.

In noaptea vremilor ce vin
Va răsări cuvîntu-mi,
Cu 'ntreg al sufletului chin
Ca iarba pe mormîntu-mi.

Şi adevărat că va răsi etern.
Inapoi deci la Eminescu!

Scrisori din Bucovina

— *De la coresp. nostru particular* —

TIMPURI CRITICE

Cernăuţi 19 Martie.—In unele cercuri financiare din Cernăuţi se vorbeşte mult de nişte apropiate timpuri critice pentru comerciul austriac. La Viena, Budapesta, Lemberg, etc. răsună un ecou sinistru, care anunţă o apropiată restringere a creditelor. In parlamentul monarhiei, deputaţii socialişti interpelează guvernul asupra unui fapt destul de grav, dar de altfel neîntemeiat. Se vorbeşte adică, că banca Austro Ungară a început să restrîngă creditul, lucru ce a contribuit în mod fatal ca toate camerile de comerciu, între cari şi cea din localitate, să se alarmeze şi să ceară lămuriri în această privinţă.

Intru cît sunt adevărate versiunile şi pe ce motive anume, ele se întemeiază, nu se cunosc încă, după cum nu se cunoaşte nici răspunsurile ce le-au căpătat camerile de comerciu. Judecînd însă, după versiunile cari circulă în această privinţă, ne convingem uşor că ele nu sunt de loc serioase.

Causa, care face pe o anumită categorie a presei, să alarmeze lumea cu apropiate „timpuri critice" pentru comerciul austriac, este lipsa de bani şi de credit. După cum sunt informat în Austria însă, din isvoare sigure, această versiune e neîntemeiată, cel puţin pentru Bucovina.

Băncile noastre financiare nu resimt de loc această lipsă de bani, ceva mai mult, filiala băncii Austro-Urgare din localitate, într'o şedinţă recentă, nu numai că a restrîns creditele de pînă acuma, dar a şi acordat foarte multe credite noi, într'o măsură cu mult mai mare ca anul trecut.

Transacţiile financiare de la noi deci, îşi urmează mersul lor normal şi nimic nu tradează că ne aflăm în ajunul unei crize economice sau catastrofe financiare. E adevărat, că în urma creşterei rapide a întreprinderilor de construcţii din Ungaria şi Galiţia, transacţiile financiare au crescut şi ele în mod simţitor, necesitînd astfel capitaluri fabuloase, din care causă băncile respective s'au văzut silite să restringă întrucîtva creditele nesigure, dar nu e mai puţin adevărat, că acesta nu poate fi motiv serios pentru a se anunţa o apropiată criză financiară, cu atît mai puţin economică.

In Bucovina industria este asigurată cu comenzi excelente, exportul în străinătate nu arată nici o scădere, agricultura se află şi ea într'o stare înfloritoare, numai scumpetea este singura anomalie care se face a fi mai resimţită de către acele păturai ale populaţiei cari nu sunt în stare, şi n'au posibilitatea, de a şi urca preţul produsului lor, în măsură corespunzătoare. De alt-fel, afacerile financiare, sunt ast-fel aranjate, ca nici odată o supra speculaţie nu poate împedica mersul regulat al transacţiilor.

Agricultura şi industria lemnului, mai cu seamă, se află la noi într'un studiu excelent. De ce dar atîta frică? Cei mai mulţi sunt nedumeriţi.

Se spune anume, că toate băncile noastre cooperative, au dovedit o complectă inconştienţă, în ceea ce priveşte comerciul naţional, expunîndu-se ast-fel la pierderi colosale. Aceste pierderi resfrîngîndu-se şi asupra creditorilor, aceştia ar fi hotărît restrîngerea creditelor pe viitor. In aparenţă, această versiune pare a fi cam întemeiată, dar nu e aşa.

Lucrurile nu trebuesc generalizate şi nu e admisibil că din această cauză va suferi comerciul întreg care are nevoie de un credit întins pentru buna desvoltare a stărei noastre economice.

Că timpurile sunt critice, nu neagă nimene, dar cu toate acestea ele nu sunt mai critice ca cele din anul trecut şi nici ca cele din anul viitor. Intreprinderile prea riscate şi conduse de oameni fără cunoştinţă de cauză, au avut în totdeauna de înregistrat pierderi colosale şi cu toate acestea creditul nici odată n'a fost restrîns. Comerciul normal, însă şi condus de specialişti, în totdeauna a fost, este şi va fi asigurat de capitaluri suficiente.

Deci, versiunile cari circulă, nu trebuie să neliniştească pe nimeni cîtu-şi de puţin.

Munca cinstită şi nehazardată, nu trebuie să ţie cont de o restringere a creditorilor.

Aceasta este părerea specialiştilor, şi de această părere suntem şi noi.

Şi cine judecă alt-fel, greşeşte, nu numai faţă de sine, dar şi faţă de întreaga organizaţie socială. **Gama.**

Litere-Ştiinţe-Arte

Tolstoi despre el însuşi.—Unul din foştii secretari particulari ai lui Tolstoi, R. Gussev, a publicat acum de curînd o carte în care relatează unele dintre cele mai originale păreri şi cugetări ale pustnicului de la Jasnaja Polyana. Odată Tolstoi spunea lui Gussev:

„Aşi vroi bucuros să mă retrag într'o mănăstire,—dacă n'aşi avea pe femeea mea. Sfinţii părinţi mi-ar da o celuiă şi nu m'ar sili să vizitez biserica... Ar aştepta să mă pocăiesc eu singur..."

Intr'o zi, cînd celebrul învaţat rus Mecinikoff lăuda pe Tolstoi, pentru romanele lui, acesta-i răspunse:

„Romanele mele sunt ca paiaţele la iarmaroc. Apar cu chivăre şi cu zgomot ca să atragă norodul în baratce. Romanele mele trebue să atragă luarea aminte asupra scrierilor mele".

Avea o idee rea despre cei măi mulţi scriitori ruşi. Literatura rusă o urà. La Gorki şi Andriew găsea numai îndrăzneli. Turgheniew şi Cehov nu-i plăcea. Adora însă pe Dostoyewski şi Gogol. Cînd îi lăuda cineva pe „Anna Karenin", pustnicul spunea că asta e ca şi cum s'ar face lui Edison complimente că joacă bine mazurka.

Nu da nici o importanţă romanelor sale. Primia foarte multe mustrări scrise pentru contrazicerile dintre predici şi felul de a trái. Toate acele scrisori Tolstoi le punea zimbind de-o parte şi rostia fraza stereotipă: „Binecuvîntaţi pe cei ce vă blestemă".

Dintre toate postumele tolstoiane însă tot Cuzinski a ştiut să aleagă pe cea mai pasionată pentru... beneficiul său: „Cadavrul viu" piesă în 12 tablouri.

*

A apărut „Din Negura Vieţii" de N. Dunăreanu, în biblioteca „Lumina" No. 25. Vol. 0.30 bani.

*

Se cunoaşte marea anchetă, pe care mai mulţi eruditi ai Franţei o duce de trei-zeci şi mai bine de ani asupra Revoluţiunii.

De curînd a apărut la Hachette un volum, care pune pentru întâia oară la îndemîna oricui, rezultatele acelei anchete.

Istoria politică, religioasă, financiară, militară şi diplomatică a acelei epoci, e făcută după documentaţia cea mai sigură.

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericită" numărul cu data de 15 Martie, cuprinzînd un prea bogat sumar de articole, actualităţi şi ilustraţiuni.

*

STRUNA ZILEI

ESCAPADE...

D-na Smara pleacă 'n străinătate, fiind însărcinată de d. ministru al cultelor cu o misiune.

Toate ziarele.

Smara nu-i cucoană Vetă...
Dă, ea însă-şi, indiscretă,
Sfoară peste mări şi ţări
Despre-atari... însărcinări.

INFORMATII

Declaraţia d-lui V. Morţun dela Dacia, cu privire la şefia d-lui Take Ionescu, a făcut mult sînge rău în sferele guvernamentale.

Cu atâta amărăciune vorbesc ziarele guvernului de omagiul adus d-lui Take Ionescu, în cât cu drept cuvânt, lumea se va întreba pentru ce atîta durere faţă de un lucru care se ştie de mult ca inevitabil.

Există totuşi o explicaţie. Declaraţia partidului liberal întăreşte şi mai mult speranţele pe cari ţara întreagă le pune în şeful nostru şi aceasta într'un moment, care, din nenorocire pentru guvern, coincide cu ceasul în care lumea de sub conducerea d-lui Carp se gîndeşte, tocmai din potrivă, la descotorosirea de o anumită şefie.

Citim în „Epoca":

Un ziar al opoziţiei pretinde că ar fi în guvern mai multe curente şi că d. Filipescu susţine că ar trebui să se facă toate concesiunile în chestia tramwayului

D. Filipescu ne roagă să desminţim această afirmaţie.

Vrea să zică d. Filipescu desminte numai afirmarea, că d sa ar fi de altă părere în chestia tramvaiului—nu şi afirmarea că în guvern ar exista mai multe curente—în alte privinţi.

Congresul Medicilor. — Comitetul central al Asociaţiei generale a medicilor din România a hotărît ca în anul acesta congresul general anual să se ţină în Bucureşti în zilele de 29, 30 şi 31 Mai.

Congresul se va ţinea în sala Germană din str. Brezoianu 17.

In prima zi a congresului vor face comunicări d. dr. Zaharia Popescu din Ploeşti, asupra: „Căsătoriei din punct de vedere social".

In şedinţa de după amiază d. dr. Chiulamila va face o comunicare asupra ultimilor încercări în combaterea tuberculozei.

In ziua a doua se va aduce în discuţia generală: Aplicarea legei sanitare, pe bazele bugetului serviciului sanitar.

Asupra acestei chestiuni vor citi rapoarte d-nii profesor dr. Sion şi dr. Inotescu.

In şedinţa de după amiază se va discuta: cît preţueşte onoarea medicală. Raportor al acestei chestiuni va fi d. dr. Vasiliu din Ploeşti.

In ziua a treia şi ultima zi a congresului se va discuta: Rolul medicilor după noua lege a meseriilor.

Raportor al acestei chestiuni va fi d. dr. G. Martinescu din Bucureşti.

In şedinţa de după amiază se va discuta programul de excursie al congresiştilor.

Comitetul general al Asociaţiei medicilor a fixat în principiu, ca medicii congresişti să viziteze în zilele de 1 şi 2 Iunie staţiunile balneare Constanţa-Techir-Ghiol şi Mangalia. S'a hotărît de asemeni, în cazul cînd congresiştii ar accepta şi facerea unei excursii pînă la Constantinopol.

Medicii cari vor participa la acest congres pot găsi explicaţii la d. dr. Burghelea secretarul Asociaţiei medicilor.

D. inginer George Eugen Potter, din Iaşi, a fost confirmat în funcţiunea de inginer în serviciul lucrărilor noui de la căile ferate şi admis în cadrele corpului technic cu gradul de inginer ordinar clasa III.

Reuşite la examenul de capacitate pentru gimnastică—în ordinea clasificării:

D-şoarele: Sofia Chiriţescu, Dinculescu Margareta, Popescu Virginia, Catana P., F. Corbu, C. Tănăsescu, M. Ţuţurman, J. Mihăescu, Aldan El., Ivanovici M., M. Mărăşescu, M. Manoliu, Mărgărint N., Nicolau E, Popescu Eug., L. Florescu, V. Şerbănescu, M. Vasiliu, M. Catelin, M. Costantin, M. Gabrielescu, Ursu Virg.

Ultime INFORMAȚII

❑ Domnul A. A. Badareu a trimis următoarea telegremă de condoleanță văduvei regretatului D. Giuvaru, fost consiler la Curtea de Casație :

Cu adîncă durere particip la doliul justiției din altarul căreia va lipsi, de la slujbă, pentru vecie, unul din preuții cei mai cucernici și mai luminați, mort așa de timpuriu și de năprasnic, după ce cu o zi înainte, pusese, prin cuvîntul lui luminat și chibzuit, o nouă cunună de lauri pe frontispiciul templului în serviciul căruia își pusese mintea lui de jurist învățat și inema lui de om întreg.

Amintirea magistratului Giuvaru, soțul Dv., va rămîne neștearsă în sufletul meu și vă rog să primiți omagiile mele respectoase și sentimentele mele de profundă condoleanță.

(s.) **Badareu.**

❑ **Ședința consiliului comunal.**—Eri, la orele 4. p. m. s'a întrunit consiliul comunal, sub prețedenția d-lui D. Grecianu.

Consiliul a rezolvit cîte-va cereri de vînzări de locuri și acordări de credite.

O discuție mai lungă, a fost provocată de cererea d-lui Leon Brill, de a cumpăra un loc, în străda Nicolina, pentru construirea unei fabrici.

Consilierii sunt împărțiți în două tabere : unii cer să se vîndă locul, iar alții vor ca pe acel loc, să se facă o clădire școlară, cu toate că serviciul technic a opinat, că terenul e mlăștinos.

D. dr. Cosmovici crede greșită părerea serviciului technic.

Pentru a scăpa de această tangentă, d. Grecianu se hotărește să viziteze d sa însuși locul.

*

D. consilier Brandia, întreabă ce se face cu budgetul. D-sa cere să se puie la dispoziția consilierilor, cîte un proect de budget, pentru a'l putea studia mai bine.

D. Grecianu răspunde că nu poate face aceasta. Abia studiază proectul și după ce va fi gata, îl va lăsa o săptămînă, pentru ca domnii consilieri să poată lua cunoștință și să-și facă singuri cuvenitele adnotațiuni.

Consilierii par nemulțumiți de aceasta, dar nu mai obiectează.

*

Să iau în discuțiune, regulamente pentru curățirea și transportarea gunoaielor.

Regulamentul prevede, că fie care este liber a-și face singur acest serviciu însă pentru aceasta va trebui să facă cîte o declarație la fie care șase luni, iar curățirea și transportarea să o facă, avînd un serviciu special pentru transportarea gunoaielor.

Orașul e împărțit în 3 zone. Taxele le percepe comuna, numai pentru zonele I și II, iar în a 3-a serviciul comunal se va face gratuit.

Prin regulament se prevedea, ca să se facă curățirea, în fie care zi Acest articol însă produce îndignarea consilierilor, care spun că nu se poate sili pe fiecare, ca să facă curățirea zilnică, fiind știut că nici serviciul comunal nu o face. Această dispozițiune va da loc numai la șicane și la procese de contravenție.

Articolul se modifică, în senzul ce toți acei, cari vor avea un serviciu propriu, să facă curățirea și transportarea gunoaielor o dată pe săptămînă.

*

Taxele comunelor au fost triplate. Reproducem unele ca mustre. Ast-fel otelurile cu cel puțin 20 camere, vor plăti 240 lei pe an, otelurile cu mai puține camere, 80 lei ; Teatrele de vară 50 lei ; tearele de iarnă și cinematografe 100 lei ; panorame 1 leu pe zi ; circuri cu cai 15 lei pe zi, menagerii 8 lei pe zi. Pentru o ogradă ce servește unei singure familii 6 lei pe an, pentru una ce servește la mai multe familii 12 lei ; pentru un loc pînă la 400 metri patrați 20 lei pe an.

D. consilier Dimache părăsește ședința supărat, că primarul acceptă mai toate obiecțiunile ce le face d. Jenea.

Pentru potcovării se vor plăti o taxă de 40 lei pe an, pentru depozite de mărfuri 50 lei pe an.

D. *Ștefăniu*, cere să se specifice ceva mai tămurit, ce se înțelege prin departe căci poate că regulamentul de față să fie aplicat de alții, și să nu dea loc la abuzuri.

Și ast-fel toate taxele ce se percepeau pînă azi ca taxă de gunoaie, au fost cel puțin triplate.

*

Ca de obiceiu d. Cosmovici, a părăsit de demult ședința. Și așa nu e de față la cererea stăruitoare a unora dintre consilieri, cari cer să se suprime un articol din regulament, după care nimeni nu mai avea dreptul să-și plimbe cățelul pe stradă.

D. Greceanu declară, că dispozițiunea s'a suprimat.

*

Ultimul articol prevede, că fie care proprietar e dator, să-și curețe trotuarul din fața casei sale.

D. Irimescu protestează, cerînd să nu se oblige pe proprietari, ci numai pe negustorii, cari au prăvălii.

Primarul acceptă modificarea.

D. *Tuffli*.—Dar bine, prin aceasta, pe lîngă că n'ați adus nici o îmbunătățire, apoi mai îngreuiați și comerciul, ceea ce va aduce încă o scumpire a traiului.

Cu aceasta ședința se isprăvește.

❑ Numiri și transferări de administratori Financiari.

Pe ziua de 1 Aprilie actualul administrator financiar de Iași, d. Oreste Constantinescu, a fost mutat la Ialomița, iar la Iași a fost numit d. G. M. Pompilian ; d. N. Teodorescu, de la Ialomița, a fost transferat la Fălciu ; d. Ciocîrdel, de la Suceava la Vaslui ; domnul M. D. Vasiliu, de la Fălciu la Muscel.

❑ In urma concursului de desen ținut între copii, comitetul maeștrilor de desen a acordat medalii de aur elevilor Ballo Petre, și Pirăianu G. Ion din Iași.

❑ Lucrările pentru constituirea pavilionului de clinică infantilă, donațiunea colonel Langa, au fost încredințate de epitropie d-lui architect Marcovici.

Pavilionul va fi construit în curtea Spiridoniei, în rînd cu farmacia și cu morga.

❑ **Conferințele didactice.**—După cum am anunțat, conferințele generale, vor începe în ziua de 29 Martie și vor dura până la 1 Aprilie.

In dimineața zilei de 29 Martie, membrii corpului didactic vor asista la serviciul religios de la Mitropolie, care va fi oficiat de I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei.

Apoi cu toții se vor întruni, în amfiteatrul liceului național, unde d. Roiu, revizor școlar, va ține o conferință.

După amează va avea loc prima ședință.

Membrii corpului didactic sunt repartizați în 5 secțiuni, dintre care patru se vor întruni în localul școalei Asachi, iar nouă în școala Elena Doamna.

Chestiile didactice, ce se vor trata, vor fi din desemn și aritmetică.

Numărul participanților va fi de astă dată cu mult mai mare.

❑ Vineri în 16 Martie, părintele Țincoca, protoereul orașului, însoțit de preoții parohiilor Cotnari și Cîrjoaia a oficiat serbarea punerei pietrei fundamentale a bisericei cu patronul sf. Neculai, ce se construește din nou în satul Horodiștea.

Au luat parte la serbare consiliul cu funcționarii comunali, delegații sfaturilor sătești, prețedintele comitetului de binefacere a construirei bisericei cu membrii comitetului, dirigintele și elevii școalei din Cotnari, d. conductor al serviciului technic al județului și peste 100 locuitori din satele Horodiștea și Cotnari.

❑ Vineri, 23 Martie, comitetul corporației constructorilor va îmbrăca zece copii ai meseriașilor săraci aparținînd acelei corporațiuni.

❑ Un număr de trei zeci elevi ai școalei normale de institutori vor lua parte la excursiunea în Bucovina împreună cu 12 profesori ai școalei. Excursiunea va pleca în ziua de 29 Martie spre Cernăuți.

❑ Astă seară are loc la societatea medico-farmaceutică o nouă întrunire în care se va discuta chestia „onorariilor medicale". Referent, d. dr. Boghen.

❑ Breasla tinichigiilor a fost chemată a doua oară pentru constituire, în a 3-a zi de pești.

❑ Cassa centrală a meseriașilor a avizat corporației confecțiilor suma de 550 lei pentru acoperirea deficitelor.

❑ După serbători artistul iașan C. Ionescu va relua turneul artistic în Moldova împreună cu maestrul Nottara. Se va juca : *Fedora* și *Marionetele*.

❑ Camera de comerț a recomendat pe d-nii Al. Vasiliu și Petru Smoc în cele două locuri rămase în balotagiu în comitetul breslei rotarilor.

❑ In „Ordinea" de azi 21 Martie „Scrisorile din Iași" se ocupă de : „Epoca transformatorilor — Desprimăvărarea — Contribuțiile apei — Foloase și neplăceri—Iarna de încercare — Secetă de edili—Unde nu circulăm—Cetățenii apatici—Intre oraș și împrejurimi—Iașul mărit — Noul tramvai — Cele două memorii—O chestiune de tramvaie în Iași—Copoul, Socola, Nicolina—Cifre și argumente—Spre o bună înțelegere.

❑ Pentru constatarea funcționarilor C. F. din Iași, care urmează a fi scoși la pensie, au fost numiți d. dr. P. Anghel, din partea ministerului, și domnii Țăranu și Frey, din partea direcției C. F.

❑ Doamna Ana Matasariu, institutoare la școala de fete No. 3 a cerut să fie scoasă la pensie pe ziua de 1 Aprilie.

In loc va fi mutată d-ra N. Florescu, institutoare la Piatra N.

❑ Judele instructor cabinetul III a pus astă-zi în libertate provizorie, pe o cauțiune de 4000 lei, pe negețitorul falit Z. Blauer.

❑ La licitația pentru furnizarea stîlpilor de telegraf, ce s'a ținut azi la prefectura județului, neprezentîndu-se nici un concurent licitația s'a amînat pentru Vineri 23 a. c.

❑ Ministerul cultelor a luat dispoziția, că de cîte ori d-nii administratori de plasă și celelalte persoane de control, ar dori să țină conferințe pentru luminarea sătenilor, să li se pună la dispoziție sălile școalelor primare.

❑ **Judiciare.**—Polițaiul tîrgușorului Mihăileni, Teodor Dobjanski, urmat de Gh. Ioanovici, sub comisar și de gardiștii Petru Vezeteu, D. Dorneanu, C. Macovei și D. Chirilă, intreprinseră într'o zi o goană contra evreilor din numitul tîrgușor ca să iasă franci de cheltuială.

Dați judecății pentru abuz de putere și luare de mită, numiții au fost condemnați de tribunalul Dorohoi : polițaiul și sub comisarul la cîte o sută lei amendă și gardiștii la cîte 20 lei.

Cu apelul numiților, dosarul a fost trimis la Iași și repartizat la secția II.

— Trei frați Lupașcu și Marița Lupașcu s'au făcut vinovați de rebeliune pe care au făcut'o, din ceartă de la un pămînt, în satul Bălmășeni (Bacău).

Ei au fost condamnați la pedepse variind între două luni și 15 zile închisoare.

Cu apelul tuturor afacerea a fost repartizată la s. II.

❑ Noul arhiereu C. Petrescu, a fost trimis de Mitropolitul Moldovei să facă rugăciuni, în vederea monahiei, la monastirea Neamț.

Hirotonisirea ca arhiereu va avea loc în ziua de Duminica Tomei, 1 Aprilie, la Mitrepolia din Iași.

❑ Membrii consiliului de disciplină ai baroului din Iași, întruniți ieri, au întocmit budgetul pe 1912—1913.

Membrii baroului vor fi convocați, în adunare plenară, pentru ziua de 7 Aprilie, spre a vota acel budget.

❑ Mitropolitul Moldovei voia ca Mitropolia să fie iluminată cu electricitate. Făcîndu-se devizul și văzînd că lucrările de instalare ar trebui să coste 40,000 lei, s'a renunțat la idee.

❑ Domnul D. Alexandrescu, ilustrul jurisconsult, care a înjurat pe magistrații de la Casație, a fost Vineri, după pronunțarea deciziei, la clubul conservator-democrat din București, aplaudînd frenetic pe d. Take Ionescu, care vorbea cu cuvenita satisfacție despre hotărîrea dată de înalta instanță.

Ilustrul jurisconsult este, de fapt, un simplu farsor.

❑ In conformitate cu dispozițiunile articolului 20 din legea asupra comtabilității publice, Sîmbătă în 31 Martie, comisiunea numită de Ministerul de finanțe, va verifica situația caselor publice, încheind toate registrele de primire și răspunderi, și să constate soldul fie-cărei case, aflat în acea zi.

Această comisiune, conform articolului 64 din serviciul administrației financiare, se compune din Prefectul județului, un membru al delegațiunei județene și primarul comunei.

Rezultatul constatărilor făcute se va consemna într'un proces-verbal, semnat de membri.

❑ Examenul medical făcut de medicul legist fetei Elena Pădure, care a reclamat că ar fi fost violată, a constatat că fata este virgină.

❑ Domnul Costișeanu, secretarul parchetului general, pe cînd se întorcea ieri de la o vie, a fost atacat și brutalizat, în strada Ioan Creangă, foastă (Bulgară, de către o bandă de bătăuși în frunte cunoscuții frați Lazarini.

Bătăușii se află arestați.

❑ Adio Dudești ?

Suntem în măsură a afirma, că gheșeftul Dudești nu va izbuti și că d. Pascal Toncescu se vede amenințat în apanagiul său princiar de 60 mii lei pe an.

Consiliul da administrație al Băncilor populare nu-și va da consimțimîntul—legalmente necesar—pentru sancționarea luării în arendă a domeniului de către obștea Fetești.

Așa dar d. Marghiloman a mințit în zadar și d. Pascal Toncescu s'a ostenit gratis.

❑ *Monitorul Oficial* a luat dispoziția ca jurnalele consiliului de miniștri privitoare la acordarea de avantagii industriale să fie supuse unei taxe de 100 lei, indiferent de mărimea publicației și de numărul liniilor.

❑ Aseară s'a procedat la alegerea comitetului breslei bărbierilor. D. Th. Popovici a fost ales prețedinte.

❑ D. Gh. Zaharia, agent sanitar al cercului Colacu, din județul Putna, este transferat agent al cercului Ungheni, în locul d-lui Gh. Hobincu, demisionat.

❑ **In administrația financiară.**—Domnul Virgil Pavelescu, actual șef de secție cl. III în Iași, a fost numit administrator financiar cl. III la Tutova, în locul d-lui Petre Ionescu, mutat, domnii M. Stamatopol, sub șef de secție la Botoșani, Iacomi Eftimescu, sub șef de secție la Tecuciu, și A. E. Nicoleanu, de la Constanța, au fost numiți șefi de secție clasa III în Iași, în locul d-lor I. Contu, G. Pompilian, și Virgil Pavelescu, d. C. G. Protopopescu actual impiegat cl. I în administrația financiară R. Sarat, a fost numit sub șef de secție cl. I la Iași în locul înființat pe ziua de 1 Aprilie ; d. Gr. Botez, impiegat cl. II, a fost avansat la cl. I.

Domnii P. Ionescu și Em. Mănescu, impiegați auxiliari cl. II, au fost avansați cl. I ; d-nii Matei și Haralamb Alexandrescu au fost numiți perceptori fiscali în jud. Iași, în cele două posturi noui create.

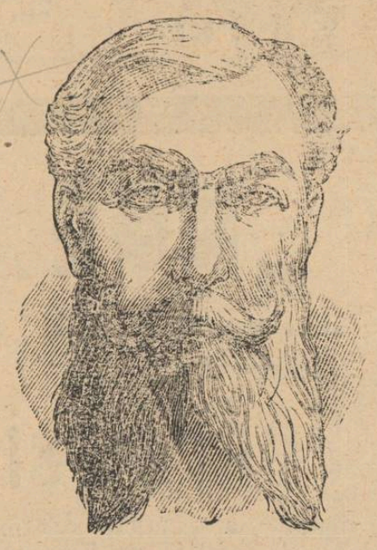

Părul alb denotă bătrînețe

întrebuințați dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopsește imediat și în mod natural părul albit sau cărunt, după dorință în :

Negru, Brun, Castaniu și Blond

Intrebuințarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Prețul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Drogurii și Parfumerii**

Depozit general : București, Strada C. G. Cantacuzino 40

❑ Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce :

Oca	50 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete garantate pentru cozonaci.	6.00%
Brînză de nouă munte, în burdușele	kg. 3 lei
Urdă dulce cu marar	„ 2.60
Unt proaspăt pentru cozonaci și pentru gătit	4.00

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume :

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb vechiu	1.00
Vin negru vechiu	1.00
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

ULTIMA ORA

București 21 Martie

Arestările din Paris

Paris.—Poliția care fusese organizată să păzească în special aci pe încasatori din cauza plăților numeroase, ce se fac azi a arestat după amează la Paris, bulevard Haussman pe doi indivizi numiți Prevont și Coulond care aveau asupra lor un ciocan și o foarfece specială de tăiat curele și care puseseră la cale planul de a lovi în cap și a fura pe un încasator al băncei Franței care avea asupra i o sumă de 50 mii de franci și un milion în cecuri și virimente.

Concentrările rusești

Constantinopol. — Ziarele spun că consiliul de miniștri a luat cunoștință de telegarama ambasadei turcești din Petersburg anunțînd încetarea concentrărilor militare rusești.

Consiliul a discutat textul notei ce se va trimite Rusiei exprimînd satisfacție amicală pentru asigurările date.

Cercetările lui Scott

Londra.—Ziarele află că nici căpitanul Scott, nici tovarășii săi n'au sosit pe bordul vasului Terra-Nova la Akarva. Căpitanul vasului anunță că Scott voește să petreacă încă o iarnă în regiunile antartice spre a termina explorațiile începute.

Destituirea patriarhului armeno-catolic

Constantinopol.—Reprezentantul ministrului justiției și cultelor a dat citire eri la patriarhatul armeno-catolic de față fiind membrii adunărei naționale, unui rescris al marelui vizir, pronunțînd destituirea patriarhului Terzian din cauza conflictului avut cu comunitatea albaneză și invitînd consiliul patriarhal să proceadă la alegerea unui locotenent de patriarh de naționalitate otomană.

Cu excepția episcopului Alatia nici un alt membru al clerului n'a asistat la citirea acestui decret pentru că în dimineața acelei zile se publicase o enciclică a delegatului papal Sardi către clerul armeano-catolic vestind că veri ce eclesiast sau laic ar primi această însărcinare ori ar aproba măsurile coercitive contra Ingr. Terzian va fi escomunicat. Patriarhul Terzian a părăsit localul patriarhatului și s'a retras într'un seminar.

3). El continuă a purta titlul de catolicos sau șef suprem al bisericei.

Se zvonește că în cazul cînd Mgr. Tertzian nu ar fi rechemat la Roma guvernul îl va expulza.

Declarațiile lui Hedervary

Buda-Pesta.—Foarte multă lume asistă la ședința de azi. Ministrul prețedinte d. Khuen Hedervary intrînd în sala de ședințe cu membrii cabinetului e primit cu ovații entuziaste de majoritate, cu strigăt de partidul Justh.

El a dat citire rescriptului regal privitor la demisia și renumirea ministrului Hedervary. Ministrul prețedinte arată dificultățile ivite în urma rezoluțiilor luate cu privire la dreptul Suveranului de a convoca pe rezerviști sub drapel.

Guvernul fără a-și fi schimbat părerea în chestia legei recruților s'a hotărît să înlăture dificultățile spre a restabili liniștea. Guvernul s'a crezut dator să țină seamă de scrupulele guvernului care a adus atîtea bine-faceri asupra Ungariei (vii aplauze).

D. Kosstuh, a criticat pe d. Khuen Hedervary că și-a modificat atitudinea. A declarat că nici un deputat nu a avut intenția de a știrbi drepturile Suveranului, fie-care dorește că Regele Francisc Iosef să conducă încă multă vreme destinele țărei ; este însă de datoria guvernului să apere nu numai drepturile constituționale ale Regelui dar și drepiurile națiunei.

Oratorul propune să se aleagă o comisiune care să fie însărcinată să redacteze o adresă în care să se arăte punctul de vedere al Constituției ungare față de scrisoarea autografă regală. Guvernul detașîndu-se de această chestie partidul Kossuth a avut mîna liberă în chestia reformei armatei.

D. Hallo Batthamy din partidul Justh s'au rostit contra propunerei Kossuth zicînd că numirea actualului cabinet nu poate pune capăt crizei numai primirea imediată a sufragiului universal va pune capăt crizei. Partidul Justh nu are încredere în guvern și va continua lupta.

D, Zichy din partidul popular s'a asociat la propunerea d-lui Kossuthy.

D. Andrassy aprobă procedeul primului ministru dar spune că națiunea nu trebue să renuațe nici cea mai mică părticică a drepturilor sale în favoarea nimărui.

D. Appony din partidul cosutist declară, că nu poate aproba procedarea

D. Khuen care a semnat scrisoarea autografă a suveranului a cărei interpretare e în contradicție cu constituția după părerea tuturor partidelor.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte : 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vînzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar : **Ilie I. Cocea**, *str. Bucșinescu 15, Iași.*

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—II. Şoseaua Vitan II Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa în beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbrantwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra în... cel mai aduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul
6. ...mai bine făcător.
După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după un lung exerciţiu fricţionează-te cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

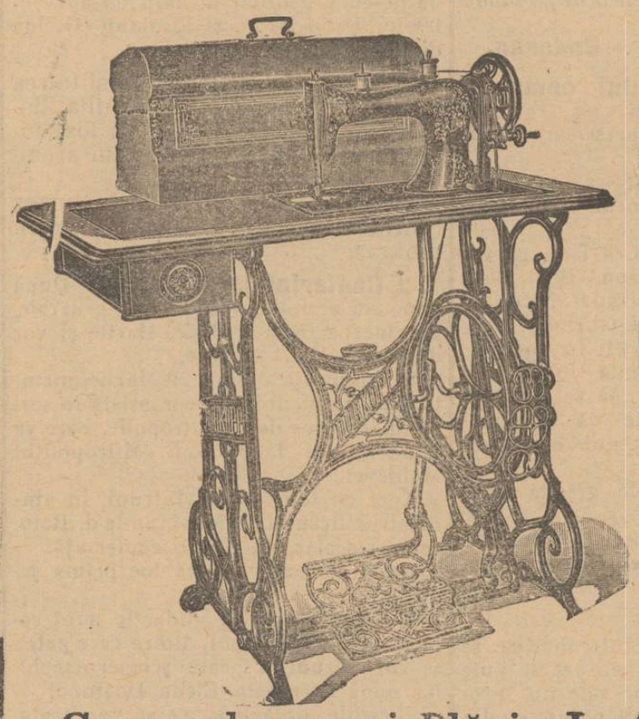

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd în rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit
ziar din Moldova
Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi înscrişi la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 18...
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

Raymond GAILLEL
Par. Quai de la Mégisserie, PARIS
GRILLAGES, etc.
Envoi franco Catalogue sur demande

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueste la **100 lei**. In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimiţîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central Rundbakin Wien, 111, Adamsgasse No. 15 | U.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă.
5370

NEVRALGIELI
Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează și vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgiile, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute și dureroase* cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâiu să se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, și unul la cina, séra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o ușurare, va lua 6 hapuri a doua di: 2 dimineața, unul la dejun, și unul la cina, séra. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe di.

A se cere: LES VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, cari se pot găsi la toți Droghiștii și Farmaciștii.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Ioniu Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1550 — Vineri 23 Martie 1912

Paștele Blajinilor

Poporul crede că din toată pregătirea ce o face creștinul pentru Paști: ouă roșii, cozonaci, pește, ajunge și pe ceea lume ca să hrănească umbrele celor adormiți întru Domnul. Mai ales ouăle au partea acestei călătorii pe ceia lume; însă după ce flămînzii creștini le mănîncă și albușul și gălbănușul, iar celor de pe ceia lume li se trimet cojile.

Dacă și lui Iahveh i-a plăcut mirosul de la jertfa lui Abel, d'apoi celor duși de pe astă lume li e îndestul să guste mirosul ce le vine de pe acest tărîm pămîntesc de la cozonacii și paștele drept credincioșilor creștini.

Drumul ce apucă cojile ouălor roșii pentru a ajunge pînă la Blajini, e calea Sîmbătei; iar mirosul de la păști se duce prin văzduh pînă la cerul întîiu, de unde apoi, pe căile ce numai D-zeu le știe să rîdică la ceriul al 2 a al fericiților, la ceriul al 3-a al Apostolilor și Proorocilor, la ceriul al 4-a al Arhanghelilor, la ceriul al 5-a pînă la al 8-a al Serafimilor și al Heruvimilor celor cîte cu 6 aripi și în sfîrșit ajunge la porțile ceriului al 9-a, unde stă tronul Dumnezeirei.

In dorul adînc al omului de a-și reprezenta viața de după mormînt, după aceiași făptură ca aceasta de pe pămînt, creștinul, urmînd în aceasta credințele străvechi păgîne, n'a căutat să lipsască de bucuriile Paștelor pe cei adormiți întru Domnul.

De cît este și în aceasta o măsură. Noi, cești de pe pămînt, avînd carne și oase, ne mulțumim numai cu materia lucrurilor. Noi mîncăm oul ca ou; cozonacul ca cozonac, pasca ca pască. Neflind umbre nu ne mulțumim nici cu cojile, nici cu aburul de la cozonaci și paște.

Cei morți însă, fiind numai duh, stînd ca îngerii înaintea lui Dumnezeu, cum a afirmat însuși Hristos în Evanghelie, n'au trebuință de materialitatea lucrurilor, ci numai de esența lor. Și prin asemănare îndată mintea a scos că aburul de la lucruri e esența spirituală a lucrurilor materiale.

Tot așa și cu morții. Avînd a trăi pe veci în locuri unde nu e nici durere, nici întristare, nici suspin, lor li lipsește materialitatea vieții. Ori cît ar predica aici poeții morala indiferentismului ucigător de suflet, omul, prin contrast, a așezat pe ceia lume locașul ființelor impersonale și insensibile la ori-ce emoție.

Ceia ce la noi e limfaticul ca fire, liniștit, dămol, cuprins în sine, nesăltăreț la impresiunile momentului, rezonabil, față cu impulsivul și zburdalnicul ca fire; așa pe ceia lume e pururi același: liniștit, nepăsător și sloiu de ghiață, ca Moartea.

In fața lor veșnic galbeneala morții, căutătura închisă, figura nepăsătoare, ținuta fixă,—ca acele icoane țercuite în prevazul altarului, făcute spre închinarea drept credincioșilor.

Aceștia sînt *blajinii*.

După ce pe astă lume a trecut zgomotos Paștele, cu cîntări de osanale și de Hristos a înviat, după o săptămînă ajunge răsunetul acestor serbări, cu cojile de la ouă și aburul de la păști și pe la Blajinii de pe ceea lume, ca să afle că pe pămînt și în ceriuri a fost slavă Dumnezeiască.

Și cum sîntem în săptămîna Patemilor, datoria ne a făcut să ne începem primul curier cu amintiri creștine-populare.

Avem la cîrmă un guvern — umbră de guvern;

Avem la cîrmă legiuitori—umbre de legiuitori;

Avem la cîrmă administratori de țară—umbre de administratori.

Umbre și iar umbre.

Dacă poetul a zis cîndva: „ici *umbre* de noroade le vezi ocărmuite", azi putem zice „azi vezi noroade ocărmuite de-o *umbră* de guvern.

Guvernul d-lui Carp a rămas o umbră. Unde i e fala cu care a luat puterea la 28 Decembrie 1910? Unde e măreția și fala, cînd la 2 Ianuarie și-a cetit programul său de guvernare? Unde mai e sfidarea ce arunca țării și nouă în special, că nu se va mai vorbi de noi ca de o farsă de operetă? S'au dus toți și s'au dus toate pe o cale neînturnată.

Din toate aceste fanfaronade n'au rămas de cît *fumuri*. Guvernul singur și a cetit prohodul cu sentința de la Curtea de Casație. Un mare—dar și curios—Rege a cerut să i se cetiască prohodul fiind viu și a murit de emoție; așa și guvernul Carp, curios dar mic, a avut ragazul să și citească singur prohodul, și s'a demis de putere.

Putem vorbi de guvernul Carp cu aceiași religiositate ca și despre Paștile Blajinilor.

Pe cînd toată lumea creștină va ciocni ouă și va mînca albușul și cu gălbănușul, guvernul Carp va avea parte de cojile Blajinilor.

Pe cînd tot blagocinul se va înfrupta de cozonaci și păști, guvernul Carp va avea parte numai de mirosul acestor bunuri, el fiind fără duh și fără simțire.

La blajini nu se întreabă vrîsta. Pe ceia lume neflind timp, nu e nici vrîstă. Tînăr, bătrîn, tot una este; cu atît mai mult cînd este tînăr-bătrîn, cum sunt junimiștii noștri! A fi blajin atîrnă de feleșagul omului, nu de vrîsta lui.

Ar fi cel mai mare dar de trimis pe ceia lume la guvernul blajinilor d-lui Carp, ca toată democrația conservatoare, să-i trimeată cojile de la ouăle ce le va ciocni în ziua de Paști! Destul a ciocnit el d. Carp un an de zile și mai bine, în capul democrației, ca doar-doar va sparge-o, și n'a putut, acum să-i trimitem noi cojile ouălor, ca să se înfrupte și el de Paștele creștinesc.

Să nu fim ca Petre, care era pe punctul de a pierde credința. Cînd Petre a voit să meargă ca Hristos pe apă pe lacul Ghenizaretului, începuse să se înece, atunci Hristos l'a luat de mînă, și i-a zis nu-ți pierde credința, Petre.

Iar cînd a doua oară, a fost cercetat de dușmanii lui Isus cel prins că și el e din ceata lui, el s'a lepădat de trei ori de Hristosul lui, pînă a nu cînta cucoșul de trei ori. Dar odată vindecat de aceste slăbiciuni ale duhului, Petre a devenit cel mai de credință ucenic al bunei biserici, și Hristos i-a zis: Tu ești Petre, și pe această Piatră, voi zidi biserica mea, adică pe credință.

Guvernul blajinilor s'a dus. Mîne va veni guvernul democrației. Cu credința tare și nestrămutată în șef să-i zicem: la lucru Petre, iată biserica pe care ai zidit'o, vino și slujește în ea.

Gh. Ghibănescu

Gestul de prietenie

Domnul Carp s'a refugiat la Țibănești. Nu pentru primaoară supărări politice au atras pe bătrînul om de stat, în liniștea și singurătatea de la țară. Agricultor pasionat, boer excepțional, care totdeauna și-a căutat moșia el singur, d. Carp, de cîteori se refugia la țară, invins politicește, găsia consolare în liniștea satului și în supravegherea lucrării pămîntului.

De această dată, însă, d. Carp se află la Țibănești birnit complect ca: om de stat și retras și din agricultură. La adînci bătrînețe d. Carp nu se poate gîndi să înceapă o viață nouă, nu poate găsi compensație nici pentru agricultură, la care a renunțat, nici pentru politică, de la care s'a demis și de aceea plănuiește să-și petreacă restul zilelor într'un exil ce și l'a impus singur.

Domnul Carp n'a știut niciodată pentru ce vrea să guverneze și pentru ce nu poate guverna.

Domnul Carp a isprăvit'o printr'un gest de prietenie pentru d. Marghiloman. In actuala formațiune ministerială, este drept că d. Carp trebuia să-și pună toate speranțele și toată increderea în acela căruia i-a dat portofoliul internelor.

Domnul Marghiloman este singurul junimist sincer, devotat, muncitor, din minister. Dar îmbătat de succesele sale electorale, datorite corupției, îmbătat de fantoma șefiei pe care d. Carp i-o arată — d. Marghiloman n'a știut să răsplătiască iubirea ce i-o arată șeful, o iubire pe care o pricepem și o admitem

Domnul Carp, la rîndul seu n'a știut să pună barieră iubirei, nici nu și-a dat seama că visul seu de a asigura șefia d-lui Marghiloman, va produce perturbare în propriul partid al d-lui Carp.

Și d. Carp nu numai că l'a lăsat pe d Marghiloman să se ambaleze, dar s'a ambalat el singur, alături de el, făcînd chiar un gest de altruizm prea exagerat: renunțînd la un proiect de lege, care, cu toate defectele sale, putea fi discutat serios și lăsînd ca proiectul tramvaielor, produsul unui om cu vederi înguste, să fie votat și să aducă perturbări mari în țară și în partidul d-lui Carp.

Astăzi partidul, profund nemulțumit că o asemenea chestie a zădărnicit guvernarea și afirmarea partidului conservator ca partid de luptă, partidul a părăsit pe d. Marghiloman—Nababul pretinde îndărăpt coroana, ca s'o poată trece, prin testament, d lui Mișulică; d. Filipescu vrea el șefia—partidul cade de la putere ca să reîntre în lupte intime—de frămîntări, de intrigi și de desfaceri.

Intr'o asemenea situație și dată fiind vrîsta d-lui Carp—d sa nu se mai poate gîndi la zile senine în politică.

Domnul Carp cade birnit, victima iubirei sale pentru d. Marghiloman și modului foarte puțin prudent, cu care d. Marghiloman a știut să prețuiască o asemenea valoroasă iubire.

Dar d. Carp nici odată n'a știut ce vrea. Așa de puțin, că cariera sa politică a isprăvit'o cu o chestie de tramvai...

Cristu P. Negoescu

Una din ultimele numiri făcute de d. C. C. Arion la ministerul Instrucțiunii publice e acea a d-lui Cristu Negoescu profesor la Ploești. E ultima achiziție ce d. Arion a făcut din cercul prietenilor noștri din Prahova.

Nu ne miră faptul că d. Negoescu a trecut la guvern; era de mult hotărîtă trecerea lui. Demisia d-lui Negoescu din rîndurile noastre, era de mult dată; numai nu se putea împăca asupra tîrgului făcut, față de conștiința senină a d-lui Negoescu.

I se sunase la ureche că d-sa ca vechiu profesor și funcționar administrativ la ministerul de instrucție ar fi cel mai potrivit în postul de director regional la Buzeu sau Brăila. Din nenorocire însă legea d-lui Carp s'a înmormîntat de a doua zi, și cu aceasta a amuțit și cîntecul de sirenă la urechea d-lui Cristu Negoescu!

Ca astăzi d-sa să se mulțumească cu un simplu post de inspector școlar, pentru un regim care e pe drojdii, arată cît preț au pus cei de la minister pe ultimul caracter, care l'au furat de la noi. Asta ar arata că mai mult dînsul s'a lasat furat de cît să-l fure alții și la asemenea tîrguri eftine și ușoare și plata e mică.

Școala publică romînească nu va trage nici un folos de la dascali răsuflați ca d. Cristu Negoescu, iar dacă învățămîntul particular e locul de azil al tuturor caracterelor tari și rezistente apoi vai și amar de acest învățămînt fără control așezat și serios.

Prohodul vesel

Partidul carpist, ca să desmintă că este în ajun de a părăsi puterea, recurge la mijloace foarte eroice: consiliul de miniștri se adună în sfat, ziarele scriu cu curaj, sesiunea parlamentară a fost prelungită odată cu două zile, a doua oară cu cinci zile, iar acum se anunță o mare întrunire publică, cu numeroase bilete de liber parcurs, pentru Duminică 1 Aprilie.

Două lucruri nu se anunță însă: o desmiuțire categorică, autorizată, că guvernul nu se retrage și ce va lucra Parlamentul în sezionnea prelungită.

Procedeul este exact al comercianților în încetare de plăți. Cînd circulă asemenea svon—și cînd el este intemeiat—comerciantul în jenă n'anunță că este gata să achite polițele — fiindcă n'are cum să le achite. Dar își face fel de fel de reclame, anunță că i au sosit mărfuri, că și va mări prăvălia.

Guvernul vrea să ție și o întrunire publică. Nimic mai ușor. Cu sală gratis, cu bande aduse gratis din provincie, cu masalagii cărăbăniți de poliție și cu măturători de strade puși în haine de sărbătoare—este foarte ușor să faci o „mare" întrunire publică.

Dar în ce scop și cine va vorbi și ce se va spune? In partidul conservator a reînceput desfacerea, au reînviat veleitățile Nababului și vechea desinteresare a d-lui Filipescu, cari se manifestă totdeauna prin dejunuri intime la Capșa.

Vor lua oare loc pe tribună și vor lua cuvîntul toți concurenții, toți trăgătorii de sfori—spre a declara că guvernul rămîne, că partid și guvern sunt bloc și solidari?

Asta nu se va întîmpla, fiindcă prea ar fi de oae. Atunci cine va vorbi și ce? Cînd Coroana a fost pusă în stare să avizeze, adusă la o avizare de șeful guvernului, ar fi oare cu putință ca un ministru să vie și să declare în întrunire publică, că guvernul n'are gînd să se retragă?

Dar pentru atîta lucru, chiar de se va găsi un îndrăzneț să l afirme nu se face întrunire publică cu delegați din provincie.

Atunci ce vor spune oratorii? Vor înjura Curtea de Casație? Vor arata că Universitățile au fost îngenunchiate de un ministru, care vrea să facă paradă cu catedre? Că la botul calului s'au făcut ședințe de noapte pentru a face comerț cu încetățeniri?

Credem că întrunirea anunțată nu va avea loc. Dacă n'a avut loc acea anunțată pentru 18 Martie—aceasta de la 1 Aprile nici atîta nu va putea avea loc.

Dar dacă da—o așteptăm cu nerăbdare. Prohod vesel va fi și lucrul nu prea se întîmplă des.

OAMENI ȘI LUCRURI

Literatura onorarului

„— Aveam un coleg—scrie d-rul rus Veressayev pe care l'am citat eri în chestiunea onorariilor — specialist în masagii, Timp de doi ani de zile a îngrijit o familie a unui comerciant bogat. Acesta din urmă, om cult și „gentleman" din cap pînă 'n picioare, rămase dator medicului vre'o 200 ruble. Trecu jumătate de an. Colegul meu avea nevoe de bani și într'o bună zi ceru printr'o foarte politicoasă scrisoare—plata datoriei. Comerciantul veni el singur, se scuză și achită. Dar fi ronic în tot timpul convorbirei și de la această întîmplare—schimbă pe d-rul casei.

Purtarea clientului acestuia bogataș m'a uimit și mi-a dat mult de gîndit. Era lucru urîcios și fără sens,—dar poate că în fond era părerea cea înaltă pe care și o făcea—la fel cu mine—comerciantul, că un doctor trebuie să se jeneze,—dar de ce să se jeneze? Că are nevoie să se hrănească și să se îmbrace? că pretinde plata ostenelei sale?

Doctorul datorește Societății, în mod gratuit, toată puterea sa de muncă. Dar cine sunt oameni altruiști, dezinteresați cari își ieau dreptul să ceară medicului atari sacrificii...?

Negreșit, în schimbul trudei sale doctorul are dreptul, ca și orice muncitor să primească o răsplată și nu trebuie să-i fie rușine de lucrul acesta. Nu e nici un motiv să primească onorarul pe ascuns, ori pe furiș, ca și cum ar fi bani nemunciți, ori luați prin abuz. Societatea cunoaște, fără îndoială, figurile luminoase ale unor medici cari renunță la cîștig și de aceia i-ar plăcea să renunțe toți, jerfindu-și munca pe altarul societății. Dar mai bine ar fi dacă întreaga societate s'ar alcătui numai din oameni ideali. Obișnuitul medic e și dînsul un om obișnuit și nu-i se poate cere prea mult. Cu ce drept vreau oamenii să abuzeze de munca lui?

Nu de mult un redactor de ziar mi-a povestit că a fost rugat să atace în gazetă pe un medic care-l dăduse în judecată pentru neplata unui onorar.

— De ce nu i-ai plătit?—întrebă jurnalistul.

— Ei, știi d-ta.... serbătorile, vacanțele, o vilă de vară pentru copii, a trebuit să mă ocup de atîtea lucruri..

Iată cum, se țin vile cu chirie pe seama doctorilor neplătiți!."

Verssajew povestește apoi o mulțime de alte întîmplări cari au sfîrșit prin a se da de partea medicilor profesioniști, nu de partea marelui public la care găsește tendințe de abuzuri și cruzimi.

Intre aceste din urmă manifestări amintește cazul unui dr. Prozenko din Kiew care, chemat la un bolnav, îl examină și-l cercetă. Apoi, aflînd că e un om cu totul lipsit de mijloace, pleacă, neplătit, dar fără să prescrie nici o rețetă. Pentru faptul acesta, tribunalul îl pedepsi cu amendă și chiar cu un regim special de închisoare, pe timp de o lună. Publicul aflător în sale de ședințe izbucni în aplauze și în urale.

Veressajew dezaprobă procedeul d rului Prozenko, dar nu înțelege cinizmul publicului, de oare ce fiecare individ aparte care-l compun s'ar fi dat înlături de la vr'un ajutor însemnat care să salveze din mizerie pe acel pacient

La o incheiere identică ajunge marele dramaturg filosof al Angliei Bernard Shaw, din care am citat dăună-zi un pasagiu caracteristic în ce privește diferența de sacrificii cari se cer medicului, față de cele cerute ori cui altul.

Ca și Bernard Shaw, medicul Veressajew se ocupă apoi pe larg de riscurile profesionale ale doctorilor, de marea proporție a mortalităților, de frequentele boli și sinucideri în rîndurile lor. Dar despre toate aceste vom mai aminti altă dată, Literatura „onorariului" este și ea încă departe de a fi istovită.

Rodion

SUBIECTUL
— DE LA —
Conferințele institutorilor

Ce scop a avut Pestalozzi, dînd la lumină opera „Leonard și Gertruda". — Opera aceasta are vre-un folos real pentru școală și familie?

Intre figurile celebre ale omenirei, John H. Pestalozzi ocupă un loc demn. El strălucește ca pedagog practic, și mare reformator al sistemului de educație individuală și socială, ca apostol, hotărît pînă la jertfă, spre atingerea idealului său și ca model de înaltă moralitate, izvorîtă din Dumnezeeștile și veșnicele învățături ale Mîntuitorului Hristos.

Aceste trăsături caracteristice, susținute de originalitatea și profunzimea vederilor, de vigoarea spiritului său și de un entuziasm neînvins, au deschis cîmp larg și bine făcător unei serii valoroase de lucrări, printre care e și romanul moral „Leonard și Gertruda", apărut complect în Berlin, în anul 1781 al 35-lea an de la nașterea sa, tradus nu de mult și în limba noastră. In acest studiu popular-psihologic, un stîlp al pedagogiei lui, Pestalozzi prezintă un tablou viu din care se desprinde viața socială din vremea sa, așa nenorocită cum era, cu tendința ca să influențeze lumea către o regenerare, direcție veșnic frămîntată în ideile lui.

Spirit mare, înflăcărat de teoriile lui Rousseau, date cu atîta eloquența în „Contractul social" cît și de părerile noi, ale acestuia, referitoare la o educație sănătoasă, din „Emile" el începe a se ocupa cu științele pedagogice. Prin opera acesta el tinde la răspîndirea instrucției și educației mai ales în pătura de jos, care din pricină că se afundase într'un întuneric profund și sub nenorocita conducere a unor sufete, împietrite, îi scormonise sufletul și îl mișcă la acțiunea sa atît de măreață. El, în urma tumultului pentru libertate provocat și în țara sa natală, pricepe că omul, așa în felul cum trăește are lipsuri și că „Taina perfecționărei naturei omenești e ascunsă îndărătul educației", cum s'a pronunțat și filosoful Kant.

Apoi, de oare ce mulțimea nu putea să-i privească vederile lui tot sub forma, atît de puțin gustată a teoriilor seci, el găsește potrivit ca să producă o scîntee de interes prin povestiri atrăgătoare, asupra cărora omul își deschide mai curat adîncurile ființei sale, în deosebi către un autor de inima lui Pestalozzi, care despinde din suflet aceste cuvinte:

„Tu, bunule popor, singur trebue să-ți pregătești mîntuirea ta, și de aceia vreau să stau de vo bă cu tine nu cu cîrmuitorii".

In „Leonard și Gertruda" el e un adevărat predicator, un motor puternic de răspîndirea vieței sănătoase; acolo el încheagă și rezultatele experienței ca pedagog la școala sa din Neuhof, și trebue să se știe că Pestalozzi e între cei mai valoroși oameni cu renume, întru cît el a fost mai consequent continuu cu principiile sale, și în toată viața n'a rămas cu idealul numai la vorbe, ci s'a coborît și la fapte.

Nici Rousseau, care a însemnat atît de mult în viață, și despre a cărui activitate se zice că a format o epocă nu s'a încercat puterea cugetării lui, principiile de educație de cît cu un singur copil străin „Emile", ceia ce față de școlile și institutele înființate și conduse de însuși Pestalozzi e prea puțin.

Din expunerea așa de plăcută și interesantă a acestui roman se poate prinde scopul uriaș ce și-l propuse marele pedagog, anume: **îmbunătățirea educației populare, conform naturei omului.**

In pagini mişcătoare el arată hotărît isvoarele adevărate şi profunde, de natură sufletească şi socială, care, în dezinteresul unor oameni chemaţi zădarnic anume să conducă, produc starea cea nenorocită în care se zbate populaţia mai ales pătura rurală.

Convingerea aceasta îl provocase de la început şi îi învăluise sufletul în haina milei către saraci şi apăsaţi; era şi natural ca o asemenea reacţiune să se provoace în simţimintele atît de înalte ale acestui binefăcător al omenirei, din moment ce sub picioarele conducătorilor şi peste grumazul poporului eleveţian se'mpetrise nenorocirea; un egoism neînfrînat urmărea zdrobirea vecinului şi o sete de hrăpire a tot lucrul străin era caracteristic, în momentul cînd Pestalozzi, asemenea profetului Ilie vine să mustre pe atîţia urmaşi de a-i neîndestulatului Ahab, despre care se narează în sfînta scriptură. Apoi patimi grele mai copleşeau pe nefericitul popor, destul de apăsat.

Din cuprins se vede lămurit, prin obştea de pe moşia lui Arner, că oamenii dacă ar rămînea în întunericul ce le învălue sufletul atunci fatal urmează ca ei să treacă peste orice considerente şi la toată acţiunea rea să-şi dea mînă de tovărăşie.

Tipul vicleniei şi al răutăţei grozave e zugrăvit minunat în paragrafele acestei lucrări, căci urmărind într'una pe vornicul Hummel, — care a ajuns până acolo cu vrăjmăşia în cît în mez de noapte a căutat să mute piatra de la hotarul moşiei stăpînului său Arner — vom vedea cum în persoana acestuia Pestalozzi biciueşte pe oamenii hrăpăreţi şi necinstiţi.

In cursa acestuia cade bietul zidar Leonard, om de treabă şi cu inimă mare, căci zi cu zi se înglodează în datorie către vornic cu prilejul jocului de cărţi, şi al băuturei, atras tot de Hummel în circiuma sa. Atita adevăr şi măestrie în expunerea simţimintelor oamenilor nenorociţi, în cît o înduioşare teribilă, chiar până la lacrimi, îl cuprinde pe cetitor.

II

Ignoranţa şi neorînduiala vieţei, sunt cauzele mari ale nenorocirei şi mizeriei, ale unei atît de adînci împetriri sufleteşti, că victimele nu mai simt ce-i bine, şi zi de zi se învăluie mai simţit în pînzele deprinderilor neomenoase. De aceia Pestalozzi cu durere strigă către toţi: „vreau să astup izvoarele mizeriei în care văd că se afundă poporul meu". Nu scapă din vedere că greşala intenţionată reclamă pedeapsă, că astfel săvîrşitorul să se îndrepte, iar ceilalţi să se ferească de calea rea, de oare ce Arner, stăpîn şi judecător peste moşia sa, îndată ce i se jeluieşte Gertruda, soţia lui Leonard, de viclenia lui Hummel, şi se mai află şi de alte nedreptăţi, el îl condamnă ca să înapoeze ţaranilor înşălaţi tot ce le-a răpit cu puterea de primar şi prin mijloace neomenoase.

Pînă la Pestalozzi, marii pedagogi ai vremei ca Montaigne, Locke, alături cu Fenelon, s'au îngrijit numai de ridicarea copiilor de regi, principi şi gentilomi, iar poporul, temelia întreg edificiului social, a fost lăsat în părăsire; această lipsă nu-i trece neobservată serios şi apoi, convins că oamenii simpli şi cu viaţă smerită au o aleasă nobleţă sufletească, susţine că societatea nu se cade să preţuiască indivizii după naştere, sau rang, ci după sufletul lor. Pe unii ca aceştia el îi admiră şi-i susţine, împotriva servituţei impusă lor de clasa conducătoare; către ei el îşi îndreaptă iubirea sa arzătoare de dreptate şi faptul că simţimintele lui nobile s'au resfrîns asupra clasei celei mai demne de ajutat: poporul şi săracii, îl înalţă şi-i ridică în sufletele mulţimei adevărata statue de recunoştinţă veşnică.

După tabloul decăderei elveţienilor, urmează partea interesantă a mîntuirei lor, grupată în sufletele şi activitatea personagiilor nobile ce încadrează romanul.

Aşa, cinstea şi viaţa ideală gospodărească se desprind din rolul lui Leonard, trecînd peste cîte-va greşeli pe care însă le-a îndreptat. Aceasta a fost prea încercat în viaţa sa, însă pentru îmbunătăţirea ei n'a alergat la mijloacele nedemne ale vornicului Hummel, care şi fără acestea era destul de avut. O soţie virtuoasă şi excelentă în iubire şi bunătate faţă de soţul ei, Gertruda, e o chezăşie pentru fericirea ori-cărei familii. In firul acestei opere mai strălucesc şi alte persoane demne de urmat de pildă, Arner, un proprietar ideal, om de tot cu inimă îngăduitoare, cu înţelepciune practică şi un bine făcător nemăsurat: apoi un preot ca pastorul Ernest, e minunatul conducător al turmei lui Hristos, care pe oamenii cinstiţi îi întăreşte în virtuozitatea lor, iar pe cei greşiţi îi aduce la calea cea bună, după cum a făcut cu vornicul, care greşise atît. Aşa dar, autorul doreşte o regenerare în rîndul poporului, în aşa chip ca toţi să fie tari în faţa nenorocirei şi demni ca Leonard, Gertruda, Arner.

Dar, scopul lui atît de strălucit din lucrarea de care ne ocupăm, şi în care se înţelege o activitate de înoire vastă, nu se poate realiza numai prin pana scriitorului şi înţelegînd adînc aceasta se coboară la lucru, unde-şi aplică preceptele-i pedagogice, care însă nu s'au avut în totul rezultatul dorit, pentru cuvîntul că cei de sus, loviţi în cea mai mare parte în felul lor de conducere, nu i dădeau sprijinul normal, dar mai ales cel material, fără care nu poate exista un institut, condus de Pestalozzi, om fără avere.

Din operă „Leonard şi Gertruda" reesă că autorul cere pentru regenerarea trebuincioasă anumite mijloace, care în condiţiunile dorite de el, vor putea să slujească idealului său uriaş; aceştia sunt: *mamele adevărate şi învăţătorii ideali*. Prin analizarea vieţei acestor doi factori importanţi în educarea poporului, voi răspunde la a doua chestiune, anume **„dacă opera aceasta are vre un folos real pentru şcoală şi familie"**.

Se ştie, că pînă la acest mare pedagog, educaţia şi instrucţia era date, sub alt sistem şi numai claselor nobile; s'au interesat unii şi de fiii popotului, însă tot cu lipsă, întru cît vrista de la care începeau ei a se îngriji de educaţia acelora, era prea înaintată, adică cînd copilul e deja format, cînd îl conduce raţiunea; aşa au procedat renumiţii Condillac şi Mably.

Insă Pestalozzi întrebuinţînd şi sistemul psihologic, începe chiar din faţă, de oare ce el e convins că perioada cea mai importantă în educarea copilului e cea pînă la 6—7 ani, în care timp el ajunge să meargă bine sau rău, să cugete, să vorbească şi să prindă toate noţiunile. Cum însă la această vristă copilul nu păşeşte încă peste pragul şcoalei şi deci viaţa lui se manifestă tot sub apropiata îngrijire a părinţilor, neapărat că rolul principal al educaţiei se leagă în primul rînd de *familie*.

(Va urma). **Toma**

Recomandăm tuturor

Cărţi Literare Romîneşti din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Sylva, Lazu, Patrino în total 30 diferite volume Colecţia Şaraga de câte 200—300 pagini, redus, numai la 40 bani vol. în loc de un leu, contra unui mandat de lei 4 expediez franco de transport zece exemplare.

Măsurătoarea Ogoarelor pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transformarea măsurilor vechi în noi, din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picioare, etc, şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi cu aplicarea legilor agrare, de oarece cuprinde instrucţiuni, cum oricare ştiutor de 4 clase primare, poate măsura exact şi sigur, orice Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat poştal.

Codul Plugarilor Colecţie de 14 legi noui şi vechi, cu toate expunerile de motive şi formulare în unele legi, de foarte mare trebuinţă locuitorilor ţarei, cuprinde 450 de pagini pe hârtie velină, legată, şi se expediează franco după primirea sumei de 3.25.

Gramofoane Americane

Contractînd cu una din marele fabrici de Gramofoane sunt în plăcută poziţie a oferi clienţilor mei un bun, frumos şi solid Gramofon, în felul clişeului alăturat, avînd pălnie lachiată, membrană foarte sonoră şi clară, coardă puternică şi un pedetal elegant, le vînd numai cu LEI 45 împreună cu 600 ace. Pentru d-nii învăţători, Preoţi, Primari şi secretari de comuni rurale, vînd Gramofoane şi Note plătibile în rate lunare—un sfert din sumă la facerea comandei şi restul împărţit în patru rate lunare. Zeci de scrisori de mulţumire din partea celor ce au luat Gramofoane şi note de la mine, stau la dispoziţia ori cui.

Adresaţi comandele la „Librăria Editoare"

NICOLAI A. PETROFF, Bârlad

şi la principalele librării din Bucureşti.
Cataloage se trimit gratis la cerere.

Concertul societăţii corale romîne „Carmen"

Marţi seara, a treia zi de Paşti, Iaşul va avea ocazia fericită să asculte, în sala teatrului naţional, una din cele mai frumoase producţii muzicale romîneşti.

Societatea corală romînă „Carmen" sub conducerea d-lui D. G. Kiriac, profesor la conservatorul de muzică din Bucureşti şi întemeetorul acestei societăţi, va da un concert în care se vor executa bucăţile cele mai alese din muzica noastră populară şi din muzica religioasă atît clasică cît şi din biserica romînească.

In ultimele timpuri, ţara noastră a făcut, desigur, progrese simţitoare mai în toate ramurile de activitate. In dezvoltarea ei, muzica noastră populară şi bisericească a urmat şi ea o cale rodnică şi frumoasă. Şi dintre toate înjghebările de societăţi şi coruri muzicale, făcute la noi, desigur, corul societăţii „Carmen" e unul din cele mai bine organisat.

Societatea aceasta corală, înfiinţată în anul 1901, s'a dezvoltat în mod uimitor, graţie muncei stăruitoare şi conducerii pricepută a maestrului Kiriac. Ea numără azi 120 de membri activi, cîntăreţi — barbaţi şi femei.

Timp de 11 ani, societatea a dat peste 60 de concerte şi serate publice, unele în ţară, altele peste hotare, în Banat, Ardeal şi Bucovina.

La expoziţia noastră generală din 1906, prezentîndu-se cu un cor de 2 300 de cîntăreţi romîni din toate părţile locuite de romîni, a căpătat succese imense, reuşind să unească, prin farmecul cîntecului, toată suflarea romînească. De aceea şi distincţiile mari, căpătate de ea la acea expoziţie, au fost cu prisosinţă bine meritate.

Demult Iaşul nostru era doritor să asculte acest cor minunat.

Maestrul Kiriac ne-a ascultat, în fine, dorinţa.

Vom petrece dar o clipă de înălţare sufletească, învăluiţi de armonia cîntecului nostru, a cîntecului de jale sau de veselie, care ne-a legănat copilăria şi şi care ne va redeştepta, desigur, senzaţii plăcute, dulcoase şi ne va face să uităm, în clipa acea, amărăciunele pribeagului smuls din cătunul îndepărtat —obîrşia comună a noastră a tuturor— şi aruncat în vîltoarea vieţii orăşăneşti. Că, desigur, tot acolo, în satul sau cătunul îndepărtat, vom găsi, la nevoe, izvorul puternic a tot ce e sănătos şi curat.

Să nu pierdem dar ocazia, ori de cîte ori ea ni se prezintă şi să ne răcorim la acest izvor, mai cu seamă cînd el ne chiamă prin farmecul cîntării.

P. Bujor

Chestii Istorice

Romînii şi Sîrbii

Sub titlul „Roumains et Serbes", d. Emil Stoica, publică la Paris, Jordin, în broşură, conferenţa sa tratînd despre raporturile politice între noi şi Sîrbi. Această conferinţă a fost ţinută la Paris 7 Dec. 1911, la liga pentru Unirea tuturor Romînilor pe calea culturală.

Autorul atinge chestia de actualitate pe baze istorice şi de interes al prezentului. Din trecut arată că între Romîni şi Serbi a fost o mare apropiere şi de sînge şi de interese. Dinastia Basarabeană a fost în dese înrudiri cu Voevozii de peste Dunărea. Apoi poporul s'a amestecat el în de el şi Serbia orientală numără o puternică populaţie romînească; socotită de unii la 150000, de alţii la 500000 suflete.

Autorul atinge partea diplomatică şi arată că noi fiind încorporaţi în Triplică, iar Serbia fiind afiliată Rusiei, mai ales prin noile înrudiri de sînge, şi cum ea a fost atinsă de Austria în interesele ei intime, negreşit că cu toată simpatia istorică de la popor la popor, nu se poate face şi o apropiere diplomatică.

Sferele de acţiune fiind altele, fie-care ţară îşi va urmări idealul său. Un lucru însă face să reiasă autorul. Intru cît noi avem o cincime din populaţia Serbiei de origină românească, interesul nostru politic este de a garanta libera desvoltare a acelui element ca Romîni. In acest punct cu durere constată autorul că guvernele de la Bucureşti nu stărue asupra acestui lucru; şi s'au interesat mai degrabă de exportul de sare şi petrol, confecţiuni de cizme pentru armata Serbiei, de cît să ajute pe Romînii din Serbia de a nu-şi perde limba şi caracterul lor de rasă latină.

Aceiaşi chestie putea s'o pue autorul şi la Bulgaria, căci şi acolo avem o puternică populaţie valahă, chiar în capitala Bulgariei. Pe cînd însă în Bulgaria avem un început de organizare a învăţămîntului românesc, în Serbia n'avem nimic de aşa natură. Părăsirea aceasta este vătămătoare neamului, căci se înstrăinează o bună parte din patrimoniul neamului nostru la Dunăre.

Autorul nu se sfieşte a cere ca mîne, cînd linia ferată şi podul de pe Dunăre, dela Graia va străbate Serbia spre Adriatica, această linie fiind esclusiv în folosul Serbiei să ne dea şi dînsa compensaţii de ordin moral, adică să ne înlesnească cultivarea românească a Romînilor din Serbia.

O observare de făcut. Dl. Emil Stoica nu cunoaşte de loc activitatea literară a profesorului de la Iaşi, Ilie Bărbulescu, care şi-a făcut o specialitate din a studia raporturile noastre cu Serbia şi deci e o lacună că se trece peste părerile unui emerit cercetător, mai ales că are puterinţa de a emite totdeauna idei şi păreri nouă, ne mai formulate de alţii până la sine!

Ei bine, d. Stoica trece cu multă uşurinţă peste această activitate rodnică!

Litere-Ştiinţe-Arte

Academician nervos.—Nimeni, în ultimii ani, n'a dat atîtea lovituri... literare ca poetul şi prozatorul Duiliu Zamfirescu. De aceea ni s'a părut cam.. lamentabil articolul prin care polemiza cu toţi criticii ziarelor răspîndite. Cităm un pasagiu de la urmă:

„...Mi se spune că în ziarul „L'Indépendance Roumaine" ar fi apărut un articol, semnat de un anonim, care dărîmă cu violenţă şi cu lipsă de urbanitate piesa mea. Voiu căuta să văd articolul, spre a-mi da seamă de spiritul în care a fost scris.

Sunt însă sigur că articolul s'a strecurat fără ştirea direcţiunei, de oarece d. Procopiu este colegul meu în comitetul teatral, — iar d-sa care este un bărbat remarcabil, a asistat la cetirea piesei, a asistat la repetiţia generală a comediei „O amică", părînd a o gusta şi în prezenţa mea, a dictat la telefon un cuvînt amabil cronicarului de la ziarul său.

Fireşte, asemenea blînde procedeuri nu leagă libertatea criticei. Dar leagă destrîul şi reaua credinţă a scribilor inferiori.

Tot asemeni ziarul „Viitorul" în patru rînduri, a anunţat cititorilor săi, că în seara zilei de 5 Martie s'a jucat o piesă, de care nici Teatrul Naţional nici autorul nu se pot felicita. Era piesa mea.

Cum nu toate lucrările dramatice sunt limpezi şi geniale de la prima ochire, ca bunăoară „Funcţionarul de la Domenii"—rog pe d. Fagure şi pe domnul de la „Viitorul", şi pe toţi ceilalţi domni, cari se cred chemaţi să lumineze popoarele, să nu se grăbească a se roşti în 14 minute, asupra unei încercări la care eu am lucrat 14 ani".

...Nici gentileţea telefonică, nici prefăcuta ignorare a articolului francez, nici ironia cu „luminarea popoarelor", nici contrastul între 14 minute—14 ani nu sunt de talia unui curagios academician, cum s'a aratat a fi d. Duiliu Zamfirescu.

Cine l'ar fi crezut aşa de puţin rezistent ori aşa de susceptibil?

*

După toată probabilitatea vom avea în Iaşi cîteva reprezentaţiuni de operă italiană, cu Santarelli, Dora Domar şi alte elemente distinse, actualmente în turneu în Cairo.

Informaţiuni la „Thalia",

*

Tot la agenţia Thalia se pot reţinea de pe acum înscrieri pentru reprezentaţiile trupei Davilla. Vor avea loc 7 spectacole serale şi 2 matineuri.

*

Concertul societăţii corale „Carmen" din Bucureşti se anunţă ca un succes monstru. Va avea loc numai un singur concert, în seara de 28 Martie.

Inscrieri la „Carmen Sylva".

*

Lumea catolică a fost surprinsă zilele astea de o carte a abatelui Jules Charaz: „Căsătoria preoţilor". El demonstrează că celibatul sistematic, obligator şi perpetuu, e condamnat de Theologie, de Filosofie, de Fisiologie şi de Istorie.

Nu celibatul, ci căsătoria preoţilor e instituţia primitivă şi apostolică. De ce să faci unui preot dintr'o Virtute un Păcat, dintr'o Datorie o Crimă, dintr'un act sfînt un sacrilegiu?

Aceasta este neraţional şi amoral. Pînă una alta cutezătorul abate a fost suspendat.

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericită" numărul cu data de 15 Martie, cuprinzînd un prea bogat sumar de articole, actualităţi şi ilustraţiuni.

*

STRUNA ZILEI

ADMINISTRATOR MODEL

D-l B., adm. plasei Codru întrebuinţînd toate măsurile pentru stîrpirea concubinagiului, a isbutit în 4 luni să realizeze 97 căsătorii.

Evenimentul.

Straşnică îndemînare
Presupun că omul are,—
Ori o vrajă ne-'nţeleasă:
Suta de femei cum oare
Le-ar fi prins numa'ntr'o... plasă?

INFORMATII

Asupra situaţiei politice, confratele *La Roumanie* publică următoarea notă.

Guvernul a încercat totul, pînă şi umiliri faţă de adversari, pentru a se mai crampona cîtva timp de putere.

Credem a şti că toate au fost în zadar şi că politica nefastă a guvernului va obţinea curînd sancţiunea ce o merită.

Din iniţiativa unui comitet de avocaţi din Iaşi, un banchet va fi oferit d-lui magistrat D. G. Lupu, care a fost înaintat jude instructor.

Banchetul va avea loc în seara de 28 Martie, orele şapte jumătate seara în sala mare otelului Binder.

Aderările la banchet se pot trimete, pînă în ziua banchetului inclusiv, d-lui avocat N. Gh. orghiade, strada I. C. Brătianu.

S'a mai făcut următoarea mişcare în magistratură:

D. Al. I. Spiridon, judecător definitiv la ocolul Ţigănaşi, jud. Iaşi permutat la ocolul Iaşi II rural.

D. Gh. I. Gavrilescu judecător provizoriu la Pungeşti, jud. Vaslui, trecut la ocolul Ţigănaşi.

D. Gh. Terenzescu, magistrat stagiar la ocolul Podul-Iloaei, înaintat judecător provizoriu la ocolul Pungeşti.

D. Mihail Eşanu, magistrat stagiar la Podu-Iloaei.

Domnul Traian Bratu a fost numit definitiv la catedra de limba germană la liceul naţional din Iaşi.

Numărul femeilor admise în corpul telegrafo-poştal fiind prea mare în timpul de faţă, direcţiunea generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor, încunoştiinţează pe cei interesaţi că sub nici un motiv nu se mai'pot face noui primiri.

In comitetul breslei tipografilor au fost aleşi d-nii I. S. Ionescu, St. Lungu şi Constantin Voinescu.

Direcţiunea poştei a scăzut, cu începere de la 1 Aprilie, proviziunea acordată depozitarilor de tutun pentru vînzarea timbrelor de la 2 la 1 la sută. In urma acestei schimbări, depozitarii sunt pe cale de a se cartela spre a refuza vînzarea timbrelor, la care nu sunt obligaţi prin lege.

Nici în a doua adunare breasla ceasornicarilor n'a putut fi constituită, Camera de comerţ recomandase în comitetul de trei pe d-nii Ostapovici tatăl şi fiul, ceea ce a dat loc la contestări.

Din suma de 1012 lei, consemnată de corporaţia Metalurgică din Iaşi, Casa Centrală a trimis 312 lei pentru achitarea cheltuelilor din Februarie şi Martie.

Eri a avut loc o nouă consfătuire la Primărie, între administraţia comunală şi direcţia tramvaielor, pentru prelungirea liniilor de la Copou şi Nicolina,

Şi pe ziua de azi s'au constat în oraş 2 cazuri de anghină difterică.

La siguranţa din localitate, s'a primit azi o circulară telegrafică, din partea siguranţei generale, spre a se face cercetări, dacă nu s'ar găsi în Iaşi urmele bandiţilor, cari au comis floroasa crimă din strada Italiană din Capitală.

Un furt cu spargere s'a comis astă-noapte în strada Ştefan cel Mare 13, în prăvălia manufacturistului Solomon Leibovici.

Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	50 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete garantate pentru cozonaci.	6.00%
Brînză de nouă munte, în burduşele	kg. 8 lei
Urdă dulce cu marar	» 2.60
Paseri tăiete	1.80 kr.

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	08
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

Pecetea Tîrgului Frumos

In memoriul prezentat de d. N. Iorga la Academie asupra Hrisovului Tîrgului Frumos de sub Calimah Vodă, se aminteşte că vechea administraţie a acestui tîrg, capitală de judeţ a Cîrligăturei, avea ca marcă o pasere.

In adevăr în ale mele Surete şi Izvoade am dat după actul Bădeniior şi ale Cepleniţei exerga acestei peceţi.

Zilele din urmă căzîndu-mi în mînă mai multe pachete cu acte vechi ale moşiei Costeştilor din împrejurimele Tîrgului Frumos am dat de zapise iscălite de şoltuzu Tîrgului Frumos. Care nu mi-a fost mirare, cînd am văzut că în secol al XVII-a Tîrgul Frumos şi-a schimbat de 2 ori *marca*.

In actul din 7162 Iulie 23 (1654), deci sub Gh. Ştefan Vodă, marca oraşului era o pasere cu aripele întinse, avînd excerga *pleciatu Crasnii Trăgosti*=pecetea Tîrgului Frumos.

După 13 ani (7175 Mai 7=1667), în alt act de aşezare asupra unui iaz din apropierea tîrgului-Frumos ni se dă o altă parte a oraşului, avînd de marcă *o broască*.

După cum nu satele a tuale prezintă cel mai mare interes istoric, ci diferite trupuri de moşii, cu nume vechi, ce vorbesc de sate dispărute, cari au cele mai vechi urice, asemenea şi în istoricul oraşelor, vechile tîrguri, cari au avut o viaţă politică veche, prezintă mai mult interes de cît actualele oraşe.

De sigur că istoricul Hărlăului e mai vechiu şi mai interesant ca al Botoşanilor; Ţinutul Sucevei e mai interesant ca al Fălticenilor; Herţa spune tot aşa de mult ca şi Dorohoiul; Tîrgul-Frumos stă în cumpănă cu Iaşii; Ajudul şi Trotuşul cu Bacăul; Fălciul cu Huşii; Neamţul spune mai mult ca Piatra, iar Baia şi Sireţelul cuprind în ele primele pagini a vieţii noastre de stat.

Ultime INFORMAŢII

Primul efect al reformei universitare—din punct de vedere politic: d. Petre Missir, profesor de drept internaţional la facultatea juridică din Iaşi, a făcut declaraţie că optează pentru catedra similară de la secţia doctoratului în drept din Bucureşti, catedră acum înfiinţată.

*

Domnul Petru Missir, unul din cei mai distinşi profesori ai facultăţii noastre juridice, fusese numit, la catedra din Iaşi, la 10 Decembrie 1883, în locul d-lui Valerian Ursian, mutat la Bucureşti.

Toate examenele de capacitate pentru învăţămîntul secundar, care urmează să se ţie cu începere de la 1 Mai, vor avea loc în Iaşi, în localul Universităţii.

Partidul secret al d-lui Cuza a fost convocat să se întrunească, acasă la şef, Duminica, 1 Aprilie.

Studenţii anului III de la facultatea de drept din Iaşi, cari vor da examen la d. Cuza în Iunie, vor asista toţi la... „consfătuire".

Se ştie că d. Cuza, care făcuse opoziţie proectului universitar, a revenit în urmă, le sentimente guvernamentale—ţinută ce i-a atras amicale observaţii din partea d-lui profesor Cantacuzino.

Revenirea d-lui Cuza se datoreşte amintirei ce i-a făcut-o d. Arion, prin trimis special, că lui îi datoreşte d. Cuza catedra de la Iaşi, căci el îl numise — in extremis—rîndul trecut cînd fusese ministru (1901).

Astă-zi dimineaţă, de la orele 5 la 6 jumătate, au căzut fulgi de zapadă asupra Iaşului. De la acea oră fulguirea a stat, topindu-se zapada căzută şi stărnindu-se un vînt foarte aspru, care continuă să bată.

Vila din Slănicul Moldovei, a regretatului profesor dr. Russ, a fost vîndută d-lui Al. Russ pe preţul de 32,000 lei.

Epitropia Casei spitalului Sf. Spiridon din Iaşi a arendat obştiei „Spătarul Borş", din comuna Buznea moşia Dodeşti, din comuna Buznea, cu arenda de 24658 lei şi pe termed de 5 ani.

Aceeaşi epitropie, a arendat obştiei „Unirea" din comuna Coţofăneşti, jud. Putna, moşia Coţofăneşti-Cornăţelu şi Urecheşti din jud. Putna, cu arendă de 7975 lei şi pe un termen de cinci ani.

Astă noapte a ars casa locuitorului Adamachi Dascalu, din satul Oprişeni. Pagubele se urcă la 700 lei. Focul a fost pus de rău făcători. Casa n'a fost asigurată.

In ziua de 25 April 1912 orele 10 a. m. se va ţine la prefectura judeţului licitaţia publică pentru vînzarea a 229 dubli steri de lemne de foc, tari şi 51 duble steri căci fasonate din arbori aflaţi pe liniile ce s'au deschis în pădurea statului Cucuteni. Condiţiile generale de vînzare se pot vedea la primăria comunei Cucuteni şi Prefectura judeţului; iar cele speciale sunt; garanţia de 500 lei; termenul de tăere şi transportare va fi de 2 luni; drumul de scoatere sunt liniile deschise. Concurenţa începe de la 1730 lei 30 bani.

Ministerul de Interne a pus în vedere prefecturei, să iea măsuri ca pe viitor, primăriile comunelor urbane, nereşedinţe de judeţ, să aibă grijă la instalarea curentelor forţei electrice, să se îndeplinească toate măsurile de aparare a liniilor şi comunicaţiilor telegrafice şi telefonice, luînd totdeauna înţelegere cu direcţia generală a poştelor, telegrafelor şi telefoanelor.

Funcţionarii comunei nici nu pot şti, cînd iau vacanţă, în vederea serbătorilor.

D. Cosmovici luase dispoziţia, ca vacanţa să înceapă de azi, Joi, însă dispoziţia a fost revocată de d. Greceanu, sub motiv, că are azi nişte lucrări deosebite de regulat la Primărie.

Vacanţa nu s'a luat, funcţionarii sunt toţi la posturile lor, dar d. Grecianu a plecat aseară la Bucureşti.

Comitetul, pentru discutarea ţinutei ce va trebui s'o observe Romînia faţă cu serbările ce vor avea loc în Basarabia, cu prilejul împlinirei a o sută de ani de la anexare, s'a format definitiv şi se compune din domnii: A. D. Xenopol, C. Stere, A. B. Brandia, Matei Cantacuzino, D. Grecianu, G. D. Şerban, P. Rişcanu şi C. B. Pennescu.

D-lui D Gusti, profesor la facultatatea de litere din Iaşi, i s'a prelungit congediul de la 1 Aprilie, pînă la sfîrşitul anului şcolar universitar.

Salariile personalului inferior administrativ al Universităţii din Iaşi, au fost sporite de la 1 Aprilie cu zece lei fiecare salar.

D. Barbu Dimitrescu, doctor în drept de la Paris, a fost admis să se prezinte la examenul de abilitare, ca docent, în specialitate dreptului Romîn.

Conferinţele didactice.—După cum am anunţat membrii corpului didactic, care vor lua parte la conferinţele generaln au fost repartizaţi în 5 secţiuni.

Iată cum vor fi prezidate:

Secţia I-a de d. Roiu, a doua de d. Dimitriu, a treia de d. V. Munteanu, a patra de d. Andriescu şi a cincea de d. Ion Tăzlăoanu.

Din Chişinău vine ştirea că, pe moşia sa Singerei, s'ar fi sinucis, prin împuşcare d. George Calmuţki, mare proprietar, bine cunoscut şi la noi. Cauzele nu se cunosc.

Dăm ştirea sub rezerva cuvenită.

După dorinţa I. P. S. S. Mitropolitului Moldovei, s'a procedat de către serviciul technic comunal, la instalarea de lămpi electrice suplimentare în Curtea Mitropoliei. în vederea serbării de Paşti.

Foarte mulţi poliţişti în civil umplusă astăzi diminesţă peronul gării Iaşi, la sosirea acceleratului din Bucureşti. Aceasta în urma unei note telegrfice a serviciului de siguranţă din Bucureşti, care dădea semnalmintele autorului crimei săvîrşită ieri în strada Italiană din Capitală.

Şedinţa consiliului comunal, ce era să aibă loc azi, a fost contramandată, din cauza plecărei primarului la Bucureşti.

Marţi 20 Martie s'a autentificat de către tribunalul secţia III actul constitutiv şi statutul nouei brutării muncitoreşti şi cooperaiive „Munca".

Noua brutărie, care începe să funcţioncze de la 2 Aprilie, este instalată în localul complect renovat şi înzestrat cu instalaţiuni moderne, din str. Zugravilor No. 19.

In consiliul de administraţie al cooperativei figurează d-nii: Dr. Eug. Herovanu, avocat, inginer Leon Brill, mare industriaş, Ilie Horescu mecanic, Octav Băncilă pictor, dr. C. Ghelerter, Ioan Vasiliu, lucrător brutar, şi M. G. Bujor, avocat, director delegat.

Ca cezori sînt d-nii: Paul Bujor, profesor universitar, C. Chirica, licenţiat în ştiinţe, Leon Gheller, industriaş; iar ca cenzori supleanţi d-nii: M. Pastia institutor, Al. Dimitriu şi Th. Gheorghiţă, lucrători brutari.

Subcripţii pentru acţiuni—în valoare de lei 25 una—se mai primesc la d. M. Gh. Bujor, str. Bucşinescu No. 13, sau la librăria Socec & C-nie.

Birourile administraţiei financiare din Iaşi, vor sta închise de mîine, Vineri şi pînă la 28 Martie exclusiv.

Vineri, 23 Martie, comitetul corporaţiei constructorilor va îmbrăca zece copii ai meseriaşilor săraci aparţinînd acelei corporaţiuni.

D. Cosmovici şi Imaşul comunal.—Sunt de tot nostime, cele ce se petrec la comună.

Acum vr'o două săptămîni d. Cosmovici arendase un loc, apărţinînd imaşului comunal, unui anume Viorică, cu scop ca acesta să întemeieze o grădinărie.

D. Cosmovici a făcut prin aceasta un prim abuz de putere, căci serviciul technic înaintase un referat documentat, arătînd că locul aparţine imaşului şi nu se poate arenda.

Primul ajutor de primar a trecut peste acest referat, zicînd că el nu ţin în seamă comunicările serviciuli technic.

*

D. Viorică, însă avînd un contract în regulă, porni să-şi puie temelia întreprinderei sale şi începu să are locul.

Abia însă porni plugul şi locuitorii din partea locului, îl întimpinară cu topoarele şi îl sfătuiră să renunţe, de oare-ce locul aparţine imaşului.

Locuitorii veniseră la Primărie, şi faţă de topoarele rîdicate, d. Cosmovici s'a lăsat a fi convins că serviciul technic a avut dreptate şi a dat ordin ca d. Viorică, să fie oprit a proceda la cultivarea locului, pentru care avea contract în regulă.

*

Dar d. Viorică e om sărac, făcuse cheltueli, achitase arende şi toate taxele, şi are prin urmare dreptul de a cere despăgubiri.

Se hotăreşte a intenta proces comunei. Dar pentru aceasta, îi trebue un act de paupertate.

In acest scop se prezintă la Primărie, însoţit de un domn avocat, şi prin petiţie în regulă, ceru să i se elibereze un certificat de paupertate.

Intre d. Cosmovici şi avocatul în chestiune, se petrecu o scenă, neuitată.

D. Cosmovici sări în sus, şi vociferînd fără nici o normă, refuză să aprobe eliberarea certificatului.

Lumea privi la această scenă, şi nu-şi poate ascunde indignarea. In fine d. Greceanu, alarmat şi d-sa, lua petiţia din mîinele avocatului,

Dar în acest moment, d. Cosmovici îl apucă de mînă pe primar, şi vroia să-l oprească de a pune cuvenita rezoluţie.

Să mărturisim că d. Greceanu n'a ţinut în seamă furia lui Cosmovici, şi a dispus a se face cuvenitele formalităţi, pentru eliberarea certificatului.

Capturarea unei bande de hoţi.—Jandarmii rurali din Codăeşti (Vaslui), au reuşit să captureze o bandă compusă din treizeci doi ţigani, cari au operat lungă vreme o serie de furturi în comunele Ciurea, Vlădiceni, Buciumi, şi în cotuna Păun, toate din judeţul Iaşi.

Opt ţigani din bandă păcăleau pe săteni cu apa de aur, spunînd că pot face d'intr'o piesă de 5 lei două piese, iar ceilalţi 24 ţigani, se introduceau în casele sătenilor cînd aceştia erau duşi la cîmp, furau tot ce găseau, spărgînd sipetele şi dulapurile.

Două care, literalminte încărcate de covoare, scoarţe, lucruri de case şi giuvaericale de tot felul, au fost umplute, scoase fiind din bordeele ţiganilor şi aduse în Iaşi împreună cu hoţii.

Ţiganiii se indeletniceau şi cu falşificări de monezi. S'a găsit un sac cu două tiparuri pentru monezi şi 596 piese a 5 lei falşificate.

Ţiganii au fost trimişi în arestul jandarmeriei şi paza în jurul localului a fost întărită.

Mîine banda va fi trimisă de parchet la Instrucţie.

Aducem la cunoştinţă Domnilor comercianţi de *Vinuri* că la Depozitul engros de Vinuri, din str, Golia, proprietatea d-lui A. Badareu, s'au pus în vînzare cu „vasu" toate calităţile de vinuri naturale din podgoriile cele mai renumite.

Vînzarea se face în condiţii avantajoase.

Pentru informaţiuni a se adresa la Biroul Debitului d-lui Badareu str. de Sus No. 191.

O frumoasă serată dansantă va avea loc în seara zilei de *Luni 26 Martie* (a doua zi de Paşti), în saloanele Societăţii de Gimnastică, Sport şi Muzică, din Str. Şcoalei de Arte, organizată de către societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi.

După pregătirile pe care le face comitetul de organizare, această serată dansantă, va fi una din cele mai frumoase şi mai plăcute.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, şură, pivniţă, grădină, avînd instalat lumină electrică şi apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie şi 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, şură, pivniţă.

şi

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu şi a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, şură, pivniţă, grădini—loc spăţios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea,** *str. Bucşinescu 15, Iaşi.*

Sanatorul Dr. Ţaicu

IAŞI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect şi perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operaţiile septice şi aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproşabil. Se practică ori ce intervenţii.

Secţiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalaţie specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviaţiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxaţiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerl. Saţă specială. Moaşă diplomată în permanenţă.

Medicină Se primesc toate maladiile. Se tratează bronşite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderenţiile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenţi electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilaţie electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecţii Ehrlich* (606) sau mercur după indicaţii. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacţiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenţi şi infirmi.

Directorul şi internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă şi foarte conştiincioasă. Preţurile adaptate la toate straturile sociale, Policlinică, consultaţii între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

ULTIMA ORA

Bucureşti 22 Martie

Ciocnirea trenului de Arad

Bucureşti.—Trenul de Arad, care avea să sosească azi în Capitală, s'a ciocnit cu un alt tren, în apropiere de Buda-Pesta.

Amănunte lipsesc, căci direcţia din Ungaria, n'a transcris alte amănunte. Nu se ştie, dacă sunt sau nu victime.

Firul telefonic cu Budaposta, fiind deranjat, nu s'au putut afla amănunte nici pe această cale.

In gara de nord, multă lume aştepta sosirea trenului de Arad, pentru a-şi întîmpina rudele.

La ora exactă, a intrat în gară trenul ce venea din Predeal, care însă n'a avut legături cu trenul de Arad.

Faptul că nu se cunosc amănunte precise asupra întinderei catastrofei, a produs în Capitală o alarmare generală.

Fioroasa crimă din Bucureşti

Bucureşti —Toată presa se ocupă şi dă amănunte, despre fioroasa crimă, comisă eri în strada Italiană

Toate cercetările făcute de poliţie, pentru a descoperi pe bandiţii, cari au zugrumat pe d-na Sita Manolescu si servitoarea ei, au rămas infructuoase.

S'a telegrafiat în toată ţara, în speranţa, că se va da de urma lor.

Parchetul făcînd cercetări prin casă, a găsit ascunsă suma de 20,000 lei. Se pare dar, că bandiţii n'au furat nimica, căci n'au dat de ascunzătoarea banilor.

Toate probabilităţile arată, că această oribilă crimă, a fost comisă în timpul zilei, şi noaptea, după cum se credea în primul moment.

Bombardarea Salonicului

Constantinopol. Ministerul de Marină, a fost înştiinţat, că flota italiană aşteaptă ordinul, pentru a începe imediat bombardarea Salonicului şi a altor posturi turceşti.

Se afirmă chiar că acest atac este iminent.

Faţă de aceasta, ministerul de marină turcesc a luat mari măsuri de apărare.

Afacerea Racovski

Bucureşti.—Socialiştii anunţă o apropiată întrunire publică pentru a protesta în potriva faptului că guvernul n'a rezolvit încă chestia Racovski.

Situaţia din China

Londra.—Ziarul Times afla din Shanghay că adunarea naţională care s'a ţinut la Man-King a hotărît cu începere de la 20 Iunie a anului curent să mute sediul guvernului provizor la Peking.

Ziarul Morning—Post află din Shanghay că trupele regulate din Peking care s'au înapoiat de curînd de la Hanken şi Shanhai, s'au răsvrătit şi au ameninţat să pună foc casei generalului lor.

Greva din Anglia

Londra.—Preşedintele federeţiei minerilor crede că comitetul executiv va recomanda reluarea lucrului pentru Joi, chiar cînd majoritatea minerilor ar vota continuarea grevei.

Un incendiu misterios

Constantinopol.—Casa d-lui Copassis la Yeni-Keny pe Bosfor a fost incendiată. O anchetă a fost deschisă.

Serbarea Invierei

Bucureşti.—Regele fiind indispus, e probabil că la serbarea învierei va asista numai Principele Ferdinand.

D. P. P. Carp, se întoarce mîne în Capitală, în vederea serbărei religioase.

PROTECTORATUL FRANŢEI

Fez.—Tratatul privitor la protectorat declară că Franţa şi Marocul s'au înţeles spre a institui un regim nou care proclamă libertatea religioasă. Franţa are voe să ocupe milităreşte în scopul menţinerei ordinei orice punct trebuincios după o simplă notificare la Sultan. Acest tratat stipulează apoi despre ajutorul pe care Franţa îl va da Sultanului spre a-şi menţine autoritatea.

Stabileşte apoi atribuţiile rezidentului general francez, precum şi modul de reprezentare diplomatică a Marocului din partea Franţei, reorganizarea financiară, interzicerea de a contracta împrumuturi fără învoirea guvernului francez.

Preşedintele republicei franceze d. Fallières a telegrafiat Sultanului asigurîndu-l de ajutorul Franţei şi felicitîndu-l pentru sfîrşitul favorabil al negocierilor.

PRIMARIA COMUNEI IAŞI

In ziua de 21 Aprilie a.c. se va ţine în localul Primăriei licitaţie publică orală pentru vinderea următoarelor locuri proprietatea Comunei:

I). Parcela A, în suprafaţă de 306 m. p. situată în strada Malu lângă casa No. 7. Licitaţia va începe de la 25 bani m. p. Garanţia 20 lei.

II). Idem parcela B, în suprafaţă de 783.40 m. p.

III). Două parcele a câte 2405 m. p. situate în strada Taetoarei.

Condiţiunile de licitaţie şi planurile acestor locuri se vor vedea în fie-care zi de lucru la Serviciul administrativ.

No. 5649
20 Martie 1912.

Modesta Cofetărie

PINDUS HENRIC

Din str. Caza-Vodă (foastă Golia) învită pentru Sfintele Serbători onor. sa elienţă cît şi onor. Public a se grăbi cu cmoenzile şi cumpărături.

Calitate extra. Preţuri convenabile,

Anunciu

Societatea „Economia în Şcoală" din Huşi, avînd trebuinţa de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esenţă tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huşi în cursul lunelor April Mai Iunie şi Iulie 1912—se publică aceasta spre conştinţa amatorilor pentru a şi trimete ofertele la adresa societăţii.

ADMINISTRAŢIA

Elev *şcoala superioară de comerţ, caută preparaţie, curs primar sau secundar (curs inferior). A se adresa la ziar, sub „Meditator".*

Preparator special

de franceză, germană, latină, matimatici, elevi de curs primar şi secuudar.

V. Emil, *Str. Sf. Theodor 36,*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

M A M O Ş

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele
LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizează creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerțului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziția onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

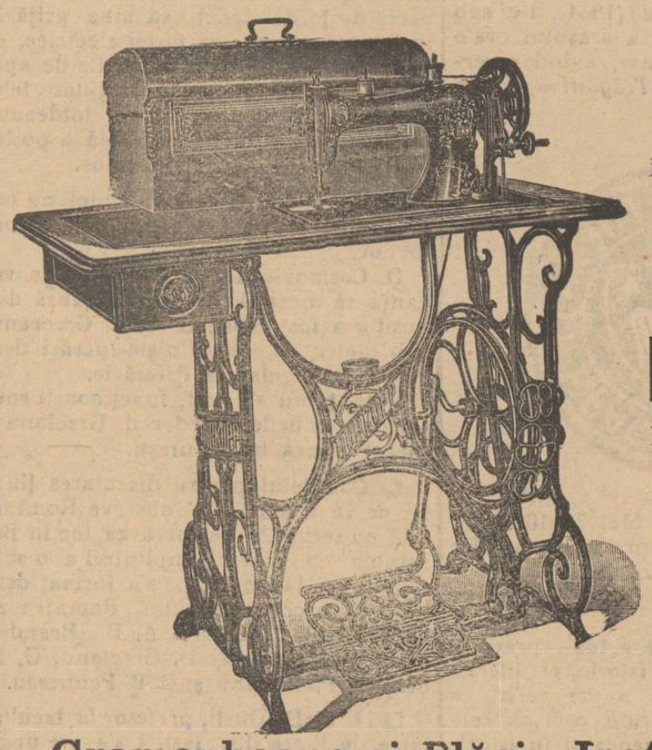

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci —Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi înscrierile la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Prețuri ieftene

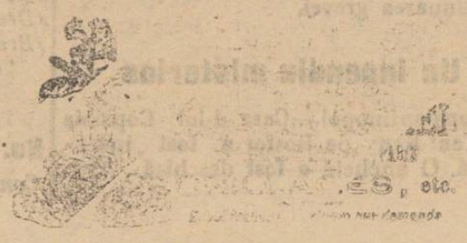

Fabrica de oglinzi
Israil Bergher—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante şi moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele
Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central Rundbakin Wien, 111, Adamsgasse No. 15 | U.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă. 5370.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămădut, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile* [illegible] *acute şi dureroase* care [illegible] rezistă [illegible] celor-lalte remedii.
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In [illegible] cea d'antîiu [illegible] hapuri, unul dimineață, unul la dejun, şi unul la masa seră. Dacă [illegible] ușurare, va lua 6 hapuri a doua [illegible] dimineața, [illegible] unul la masa seră. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe [illegible]
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care [illegible] la toți Drogiștii şi Farmaciștii.

La administrația ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Gh. Mironescu 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX — No. 1551 — Sîmbătă 24 Martie 1912

Schimbări administrative

In „Monitorul“ de eri a apărut între alte legi şi legea prin care se modifică circumscripţiile şi numele mai multor comune rurale şi sate.

Legea cuprinde numai 15 judeţe din 32; cum însă la 14 judeţe se face numai cîte o schimbare două şi numai la judeţul Fălciu se fac schimbări radicale, curioşi am fost să vedem de ce natură sînt acele schimbări şi ce motive au dictat aducerea lor.

Judeţul Fălciu avea în timpul din urmă 50 de comune rurale, căci administraţia dr. N. Lupu căutase a aplica principiul: mai bine să fie mai multe primării şi mai nevoeşe, ca să aibă ţaranul administraţia la îndămînă, decît primării puţine şi ţeranii să fie siliţi să alerge chilometri până la reşedinţa comunei pentru nevoile lor.

Sistemul opus fusese admis de fostul prefect, maiorul C. Teleman, care lăsase numai 34 de comuni în tot judeţul, lucru care cam încurca bunul mers administrativ pentru cei mici.

Prin noua lege comunele rurale în judeţ se reduc la 41, desfiinţîndu-se 9 comune din cele ce azi există: Intreg judeţul Fălciu e aşezat pe reversul dealurilor ce cată spre Prut, colina Dobrinei în continuare la Nord şi Sud fiind opcina despărţitoare a apelor ce se varsă în Prut, de cele ce se varsă în Siret.

In o singură parte judeţul merge şi pe văile afluente Siretului şi anume valea Crasnei cu afluentele său Lohanul. Şi de unde din vechi hotarul din spre Vaslui era însăşi apa Crasnei, astăzi tot hotarul s'a suit pe culmea dealurilor în spre Vaslui, cuprinzînd şi satele Gugeşti, Boţeşti, Tălpigeni, Dolheşti, Brădiceşti etc., ce cădeau înainte în ţinutul Vasluiului. In jos singura eşire spre văile Bârladului o are Roşieştii cu driciul; apoi Vălenii şi Viltoteştii şi în jos de tot Stoişeştii. Eşirile acestea ale judeţului cu văile ce dau în basinul Siretului îşi au explicările lor istorice, cum tot aşa ne explicăm de ce valea Ialanului care aparţinea din vechi numai Fălciului, azi este dată Tutovei de la Giurcani şi Raiu în jos, iar gura Jijiei la Scoposeni, care din vechiu era a Iaşilor, azi s'a dat Fălciului până la Măcăreşti în sus, cu toate satele ce vin pe această regiune.

Anul 1838 a fost an de mare primenire teritorială în împărţirea politică a judeţelor.

Judeţul Fălciu cuprinde 168 sate şi cotune, plecînd de la aşezări de 2—3 case, ca Manţu, Şopîrleni, până la 3000 de suflete ca Vutcanii, Grumezoaea, Schiopeni etc. Cum judeţul a aparţinut în mare parte Episcopiei de Huşi, însăşi Capitala s'a mutat la 1838 de la Fălciu la Huşi, nu puţin amestec avînd în aceasta, persoana Episcopului de Huşi. O dată cu mutarea Capitalei de la Fălciu la Huşi, a crescut oraşul Huşi, că de unde înainte de 1820 oraşul era numai cît vatra tîrgului de la Episcopie în jos, astăzi oraşul a cuprins toate satele dimprejur: Răeştii, Bulgarii, Plopenii, Broştenii, Cornii şi Cotrocenii, pentru a forma un singur tîrg, cu foarte multe mahalale şi foarte mică vatră de tîrg.

De ce acum atîta frămîntare pe capul judeţului Fălciu, să i se schimbe comunele, cînd mai multe, cînd mai puţine? Cine citeşte împărţirea administrativă comunală pe la judeţele din Muntenia vede cu mirare că prin Oltenia mai ales avem adoptat sistemul comunelor rurele multe şi mici. Avem judeţe cîte cu 200 de comune rurale, mai fiecare sat şi comună. La Fălciu din contra sistemul centralizator domină.

Şi curios lucru. Pe cînd la centru partidul liberal e pentru centralizare mare, la Fălciu administraţiile liberale au adoptat sistemul descentralizării. Şi din contra, pe cînd partidul conservator la centru e pentru descentralizare, administraţiile conservatoare adoptă sistemul centralizării.

De cît iată care e explicarea. In formă numai e deosebire; în fapt cele 2 administraţii se apropie. De pildă: comuna Vetrişoaea s'a înfiinţat în 1900 din cauza cerinţelor economice ale deputaţilor Pivniceriu şi Michiu, avîndu-şi proprietăţile lor pe acolo, ca să aibă primarele lor la îndămînă şi dispoziţie.

Din acest principiu matadorii liberali pe vremea administraţiei lor şi-au creiat primarii cu satele lor: C. Diamandi la Idrici, unde îşi are casa, Jenică Atanasiu, la Ivăneşti, unde îşi are aşezare, Dr. N. Lupu prefectul la Arsura, unde e născut, obştia lupistă la Ghermăneşti, rupîndu-se de Drânceni, fraţii Dobreni la Ivăniţeşti, unde îşi are unul din ei proprietate; Mălăeştii, unde e spital rural şi unde dr. de spital era un partizan pe faţă al prefectului dr. N. Lupu; şi în fine Gorbanul, căci susţinea pe de lături interesele obştiei din Ghermăneşti în luptele lor de pămînt cu Zberoaia şi Scoposenii.

In sfîrşit aceleaşi motive au făcut că dacă conservatorii au desmembrat o comună, liberalii să desmembreze opt.

Ei bine noua lege reduce primăriile tocmai din acele sate, unde stau cu aşezările lor fruntaşii liberali.

S'a luat primăria din Idrici şi satele s'au împărţit la comunele învecinate Roşieşti şi Albeşti, pentru că nu mai are nevoe d. C. Diamandi să aibă primar la nasul lui.

S'a luat primăria din satul Arsura, şi s'a lipit la comuna Păhneşti, pentru că la Păhneşti e Oprea Soare, un junimist, iar dr. Lupu cu ai lui n'are nevoe să se lăfăiască cu primarele la nasul lui.

S'a luat primăria din satul Ivăneşti, pentru că socialistul Jenică Atanasiu n'are nevoe să-şi aibă primarele lui anarhist la nas şi mai bine să alerge la Schiopeni, peste 3—4 dealuri, că de ce e în opoziţie doar acum dînsul!

Iar pe fraţii Dobreni, în loc să se ducă la Vineţeşti pe aceiaş vale, un chilometru distanţă, mai bine să se ducă 4 klm. la Olteneşti, avînd a sui şi scoborî dealul din faţă, mare cît toate zilele şi rîpos şi prăpăstios, că nu poţi merge pe vreme de glod mare.

Şi aşa dar pretutindeni! Administraţia judeţului stă în funcţiune de oameni politici; nu se are în vedere distanţa, situaţia locului, greutăţile practice administrative, ci îi mînă pe oameni 10 kilometri, colo le pune primăria la îndămînă, pentru că aşa voesc oamenii zilei de la Huşi!

In schimb au de lucru cei cu telefoanele. Pare că văd că pe ziua de 1 April au să se scoată miile de stîlpi de telefon; mii de metri de sîrmă şi atîtea aparate vor fi aduse la prefectură, pentru că nu se mai face trebuinţă de ele!

Şi azi în 1912 ca şi din vechi tot aceleaşi raţiuni-precumpănesc în împărţirile administrative. Fiind că din vechi Costăcheşti erau stăpîni pe clina dealurilor dinspre Elan şi Bîrlad au rămas alipite Fălciului şi cîteva sate de pe reversul dealurilor spre Bîrlad ca Stoiseşti, Viltoteşti şi Văleni, Roeeşti, Idriciul, etc. etc.

Iar pentru că Roseteştii erau stăpînii moşiilor de pe clina dealurilor dintre Crasna şi Vaslui, a rămas Crăsniţa şi azi la Vaslui, căci era un trup cu Ciorteştii, iar după ce Boţeştii şi Gugeştii s'au desfăcut prin vînzare de la Micleşti, hotarul judeţului a urmat nu cursul apei Crasnei ci culmea dealului Gugului, hotar între moşiile acum cu alţi stăpîni.

Iată reforma de bucătărie administrativă a d-lui Marghiloman ilustrată cu un judeţ întreg ca al Fălciului. Aceasta ne explică de ce rostul politicei nu se trece de la proprietarii teritoriali la altă clasă socială.

Omul rămîne vechiu în obiceiuri de şi e îmbrăcat în gheroc în loc de contaş şi cu pălărie în loc de işlic, dar moravurile îs aceleaşi.

Gh. Ghibănescu

„Desminţirea“ CRIZEI

Nu doar sub formă de comunicat oficial, ci în articole scrise de profesionişti, se desminte formal că ar fi criză guvernamentală sau macar criză, în partidul conservator.

Domnul Grecianu la Iaşi, a făcut o asemenea desminţire încă Duminecă şi, lucru curios, în afară de gazeta d-lui Grecianu şi de gazeta, prost redactată franţuzeşte, a d-lui Marghiloman, nici un alt ziar carpist nu se grăbise să reproducă desminţirea d-lui Grecianu, pe care d-sa o dăduse ca „impresie personală“.

Noi suntem perfect de acord, că nu este criză în guvern—ci declarăm că guvernul este, de fapt, demisionat—că ceia ce se face acum, semnîndu se numiri în extremis şi aşteptîndu-se 1 Aprilie—scadenţa fondurilor secrete—este ceia ce se chiamă horcăială de muribund.

Domnul Carp a fost acela — nu gazetele de opoziţie—care a declarat, în ultima şedinţă a Senatului, că guvernul este demisionat. Intrebat de senatorul Dimitriu, primul-ministru a răspuns că „aşteaptă să vadă consideren tele deciziei“. Un guvern, care aşteaptă să vadă, este în criză, declară că-i pasă, că soarta sa este legată de acea decizie.

Domnul Carp, cînd a fost întrebat în Senat, se afla în faţa unui fapt împlinit: Casaţia pronunţase minuta. Şi dacă nu l ar fi pasat de dînsa, dacă guvernul n'ar fi aşteptat pronunţarea, ca o lichidare a situaţiei, de sigur că primul-ministru—mai ales el—ar fi răspuns: „hotărîrea Casaţiei nu ne priveşte“.

De altmintreli astfel vorbeau gazetele carpiste înainte de judecată: că ori-care ar fi rezultatul — guvernul va rămîne.

Domnul Carp n'a vorbit, însă, în înţelesul acesta, ci profitînd de starea sănătăţii, carî nu-i permite să procedeze imediat la formele necesare unei schimbări de guvern, a inventat aşteptarea apariţiei motivelor deciziei—ca şi cum l'ar interesa să vadă cu ochii, negru pe alb, condemnarea guvernului seu neconstituţional.

Noi declarăm încă odată că guvernul este demisionat.

In ce priveşte desminţirea crizei din partid — ea este îndrăsneaţă. Mersul d-lui Lahovari la d. Costinescu—fără ştirea d-lui Carp—dejunurile intime oferite de d. Filipescu, la care, din întîmplare, n'a participat şi d. Marghilaman; plecarea subită a d-lui Filipescu din ţară, reînvierea veleităţilor d-lui Cantacuzino de a forma un minister—iarăşi fără ştirea d-lui Carp; desminţirile pe cari le publică un ministru—care este d. Marghiloman — în *Adevărul* — **ulte fapte, cari desmint categoric că n'ar fi criza în partidul d-lui Carp.**

Un viitor foarte apropiat va arata că am avut perfectă dreptate, căci cele ce se petrec astăzi acoperit, vor isbucni mîine în plin public.

D. Filipescu demascat

— Tratativele Lahovary-Costinescu —

Cu cît criza înaintează, cu atît intrigile din viesparul guvernamental devin mai evidente şi cu atît planurile d-lui Filipescu, de-a pune mîna pe şefia partidului, se demască mai mult.

In adevăr toată lupta şi întreg zbuciumul d-lui Filipescu a fost pentru combinarea unui minister de tranziţie, înlăturînd astfel pe d. Carp de la şefia guvernului, înlăturare care ar fi fost repede urmată cu o demisie a d-lui Carp din preşedenţia partidului conservator.

D. Filipescu pîndeşte de multă vreme acest moment, şi lucra pînă eri, că în această clipă să se găsească un guvern devotat d-sale, care împreună cu majorităţile de azi — în totul cîştigate de ministrul de războiu—să-i proclame şefia.

D. Marghiloman a înţeles unde bate d. Filipescu, şi în unire cu d. Carp, s'a opus din răsputeri la ori ce guvern de tranziţie.

D. Filipescu văzînd intransigenţa d-lui Carp, s-a adresat d-lui I. Lahovary şi l'a trimis la d. Emil Costinescu ca să trateze chestia tramvaielor, promiţîndu-i că dacă reuşeşte să realizeze o împăcare cu liberalii, d-sa va fi indicat să formeze cabinetul conservator de tranziţie.

D. Lahovary s'a prezentat d-lui Costinescu nu numai fără autorizaţia d-lui Carp **dar încă şi fără ştirea d-sale.**

Prima grijă a d lui Costinescu a fost că să întrebe pe d. Lahovary în numele cui tratează. Ministrul Domeniilor a răspuns atunci că vorbeşte în calitate de viitor preşedinte al unui cabinet de tranziţie menit să rezolve afacerea tramvaielor în conformitate cu înţelegerea pe care d-sa a venit s'o discute cu fostul Ministru de Finanţe.

D. Costinescu a înţeles imediat despre ce e vorba şi a comunicat d-lui Ion Brătianu demersurile guvernului.

Rezultatul se cunoaşte: refuzul categoric al partidului liberal.

D. Carp, care a aflat în urmă lovitura pusă la cale de d. Filipescu, şi-a propus să grăbească lucrurile şi de aceia a înaintat Suveranului demisia cabinetului.

D. Filipescu a fost, aşa dar, demascat, iar planurile sale zădărnicite.

Azi ministrul de războiu a căpătat convingerea că un minister de tranziţie nu mai e cu putinţă şi că nici nu i-ar fi utilă vre o nouă combinaţie ministerială. D. Filipescu a răspîndit printre majorităţi ura împotriva d-lui Marghiloman, care e azi învinuit, în gura mare, că a dus partidul de rîpă. Ministrul de războiu preferă azi ca guvernul să cadă pe tema tramvaielor, fiind sigur că aceasta ar însemna înmormîntarea politică a d-lui Marghiloman, rivalul d-sale la şefie.

Aceasta e cauza pentru care d. Filipescu a devenit azi cel mai îndîrjit propovăduitor al retragerei guvernului Carp şi a partidului conservator de la cîrmă.

Chestia cîrciumarilor

Pe lîngă numeroasele călcări de legi, guvernul Carp s'a făcut vinovat şi de două suspendări a două legi, în regulă votate de Parlament. Prima a fost, suspendarea legei repausului Duminical, repetată acum în urmă, şi care a produs o vîlvă foarte firească în opinia publică şi printre funcţionarii comerciali, cari se văd astfel furaţi de odihna săptămînală,

A doua lege suspendată de guvern a fost cea a cîrciumelor.

In adevăr, agenţii electorali ai guvernului, în cap cu cîţi-va miniştri, ca să atragă—în toiul campaniei electorale—pe cîrciumari de partea regimului, le-au promis modificarea legei pentru monopolul vînzării băuturilor spirtuoase.

Cum însă d. Carp n'a consimţit la asemenea modificări, Ministerul de Interne, în mîinele căruia este executarea legei, a dat voie cîrciumarilor să nesocotească dispoziţiile ei, şi să vîndă ori ce fel de băuturi. D. Deşliu, care a suspendat legea, a promis în acelaş timp negustorilor, că în curînd guvernul va veni cu un proect delege menit să facă legală starea antilegală ce li se propunea,

Unii din cîrciumari—cei mai mulţi—au ascultat sfatul d-lui Deşliu, şi la adăpostul impunităţii, au călcat legea.

Azi negustorii aşteaptă modificarea promisă, dar d. Carp e intransigent şi nu se mişcă. Regimul e pe ducă, şi bieţii negustori, care au ascultat cuvintele de sirenă înşelătoare, ale d-lui Deşliu, se văd ameninţaţi în comerţul şi averea lor, căci viitorul ministru de Interne le poate închide prăvăliile şi Ministrul finanţelor de mîne îi poate supune la amenzi. De aceia ei au început să se mişte şi să ceară cu hotărîre crearea unei situaţiuni legale pentru ei.

Presa guvernamentală, nevoită să se ocupe de afacerea cîrciumarilor, încearcă să încurce lumea în polemici. Chestia e însă foarte simplă: modifică sau nu modifică domnul Carp legea cîrciumarilor în sensul stării de fapt, creată azi în urma permisiunei d-lui Deşliu?

La această chestie să răspundă presa oficioasă.

OAMENI ŞI LUCRURI

Istoricul şi chimistul

Sunt, în activitatea d-lui N. Iorga, izbucniri—şi în bine şi în rău — cari fac pe orice om cu judecată să se întrebe: ce va fi însemnînd oare opera întreagă a *istoricului*, dacă se încumetează să răstălmăcească rostul întîmplărilor ce se desfăşoară subt ochii noştri?

Iată cazul chimistului Şumuleanu. Ex-directorul Institutului a fost înlăturat de la o demnitate la cari legile nu-i dădeau dreptul şi la înălţimea căreia nu s'a putut menţinea din atîtea şi atîtea pricini arătate în dosarul voluminos al învinuirilor ce i-a adus d. Cădere.

Le-a interpretat, le-a sucit,—dar n'a înlăturat *nici-una* din acele numeroase şi uneori grave învinuiri.

Ei bine, istoricul Iorga scrie şi semnează sentinţa, că a fost înlăturat chimistul prin decret regal pentru că... a dat cîndva în judecată pe cîrciumarii evrei!

In treacăt fie zis, d. Iorga, care ştie toate, n'ar putea informa publicul:—cărui aşezămînt romînesc de binefacere a dăruit chimistul zecile de mii cîştigate în proces, *aşa cum a făgăduit, că va dărui?*

Dar d. Iorga e fenomenal în elogiul... postum ce face amicului său:

„.. Jertfind ori-ce plăcere, orice distracţie pentru a nu-şi părăsi biroul şi grija de supraveghetor...“

Insu şi d. Şumuleanu, altă dată, mărturisia prin ziare că însoţeşte pe d. Iorga în escursiuni prin judeţul nostru şi cele învecinate. Nu-şi părăsia oare atuncia biroul şi serviciul plătit de stat?

„...Econom, zgîrcit cu banul şi averea Statului...“ O fi fost! Dar d. Cădere a *dovedit* ce sume a înstrăinat chimistul însuşindu-şi banii cari nu-i aparţineau de cît prin.. interpretare.

„L'am văzut vînzînd la licitaţie sticle sparte şi cutii rupte şi mi-a refuzat totdeauna cu înverşunare din laboratorul său un gram de bicarbonat de sodiu, pe care a trimes să l cumpere de la farmacie...“

Piramidal!

Nici Gobseck al lui Balzac, nici Harpagon al lui Molière, nici macar Hagiul lui Delavrancea—ca să pomenim un nume „scump“ croului vasluian—n'au inventat ceva mai epic de cît vînzarea de sticle sparte (sparte în capul servitorilor?) şi cutii rupte...

Am dori ca d. Cădere să cerceteze gestiunea laboratorului pentru a găsi urmele acelor... venituri. Ori le-o fi dăruit chimistul aceloraşi aşezăminte pe cari le a îmbogăţit la Vaslui?

Dar bicabornatul! Suntem în plină operetă.

Nu ştiam că d. Iorga sufere de indigestii. Ştiam că nu... mistuie pe cine nu jură în numele d-sale. Dar ca să ceară „totdeauna“ bicarbonat şi d. Şumuleanu să-i refuze „cu înverşunare“, asta e prea, prea. Se vinde bicarbonatul cu 20 de bani *suta* de grame şi chimistul avar putea să facă politeţea marelui său amic şi protector de a-i oferi macar cîte un gram.

Dar ce „combinaţii“ avea d. Iorga „totdeauna“ în laboratorul de chimie, care nu aparţine specialităţii d-sale de istoric?

Rodion

P. S. Curioasă gramatică are academicianul Iorga: mi-a refuzat... «un gram de bicarbornat, pe care a trimes ,să-l cumpere la farmacie».

«Acest funcţionar de cît care nu se poate găsi unul care să-şi ştie mai bine şi să-şi îndeplinească mai gelos datoria».

Galimatias.

SUBIECTUL
— DE LA —
Conferinţele institutorilor

III

In opera aceasta, cu atîta renume, familia are o însemnătate absolută, căci marele pedagog din juneţă nutrea un adevăr valoros, care se întrevede şi în „Leonard şi Gertruda“, anume: „Patrie ceia ce eşti tu, eşti numai prin înalta putere a vieţei tale de familie“! De aceia şi cetitorul rămîne cu convingerea că bucuriile şi plăcerile căminului sunt netăgăduit cele mai curate şi cele mai demne de preţuit.

Apoi se desvălue o mamă atît de iubitoare, care după Pestalozzi, „poate să se jertfească chiar, pentru educaţia copiilor săi, cu un devotament desăvîrşit şi renunţînd la tot farmecul vieţei“; şi tot ea, Gertruda, ca soţie devotată e stîlpul căminului, ea încălzeşte şi însufleţeşte totul asemenea căldurei şi luminei soarelui; din sufletul ei se desprinde conturul unei mame adevărate, care cu drag cîştigă pe copilaşul său să i pronunţe în gingăşie numele.

Mama să nu fie mîndră, să lucreze cu tot dinadinsul pentru prosperitatea alor săi, căci altmintrelea va cădea în des echilibrul lui Marx, sarac dar mîndru şi leneş.

Pe copii să-i deprindă de mititei cu munca, în care să strecoare şi instrucţia după cum Gertruda cerea copiilor săi ca să numere firele de tort, cînd pregăteau bumbacul. Ea să fie îndemnată de blîndeţă, căci numai aşa poate să-i învioreze pe copii şi să-i apropie de sufletul său.

O armonie deplină să existe între părinţi, de oare altfel nu se capătă ascultarea şi respectul pruncilor fără care educaţia şi perceptele sănătoase ar rămînea spulberate, după cum s'a petrecut în familia Kienost.

Pestalozzi a avut faţă de copii o afecţie expansivă şi continuă şi toate relaţiile cu ei le-a îndeplinit numai prin iubire; tot aşa deci, trebue să fie şi mamele şi mai mult, încă să înrădăcineze sentimentul acesta şi în copii lor. Mai departe, trebue să se ştie că o educaţie bună nu se poate atinge fără să ai de fundament sentimentul profund religios; aşa ni se prezintă Gertruda, mama adevărată, care continuu îndeamnă pe micuţii copii să se roage bunului Dumnezeu, şi aceasta se cuprinde în principiul lui Pestalozzi: „Liniştitoarea credinţă în Dumnezeu, e în ochii mei temeiul moralităţei poporului şi de aceia educatorul, să se roage lui Dumnezeu, cu copiii, din tot sufletul, seara şi dimineaţa şi ziua Domnului s'o umple cu fapte evlavioase".

Mila, insuflată copiilor de Gertruda le-a înduioşat atîta inima, în cît săracii căpătau porţia lor de pîine, rămânînd ca ei să rabde cu mulţumire.

Deci, iată o educaţie în spiritul bisericei creştine, cînd familia însufleţită de iubire adevărată— „iubirea de oameni nu piere" — şi milă mai ales de cei mici şi sărmani, se conformează poruncilor Mîntuitorului nostru Isus Hristos; „Şi cine va primi pe un copil ca acesta în numele Meu, pe mine mă primeşte" (Matei XVIII | 5) şi în alt loc: „Cine vă va da să beţi un pahar de apă în numele Meu, pentru că sunteţi ai lui Hristos, adevăr zic vouă, că nu va pierde plata sa" (Marcu IX | 41).

Din cămin să lipsească sentimentele duşmănoase perfecţionărei copiilor, ca acela al furtului biciuit de Pestalozzi prin sfaturile bătrînei Rudi, (din altă familie), sfaturi date nepotului său Rudelli pe patul de moarte; orînduiala vieţei să atragă atenţia mamei şi curăţenia să adauge la gingăşia copiilor săi.

Mama bună să înceapă singură a-şi instrui copilaşii însă numai prin exemple; virtuţile în general să le insufle nu prin vorbe, ci înfăţişîndu-le sufletul altora împodobit cu ele şi atunci ei folosesc mai mult, de oare ce observaţia proprie le rămîne în convingere. Deci din familie chiar, să înceapă copilul a intui: astfel singur îşi prelucrează cunoştinţele sale şi nu e condamnat în şcoală să primească pasiv materialul rezultat din observarea lumei externe: nu devine flecar şi papagal.

Iată, atîtea învăţături capitale cu folos real pentru familie; ideile acestea sunt razele adevărului dumnezeesc, care luminează educaţia în căminul părintesc; din ele trebue ca continuu să-şi învioreze puterile şi prin aplicarea lor să merite răsplata ce-ar rezulta din lozinca lui Leibnitz: „Dacă ni s'ar încredinţa educaţia copiilor eu a-şi schimba faţa lumei".

IV

După o îngrijire continuă de 7 ani, părinţii încredinţează şcoalei instrucţia mai departe a copiilor săi, cu scop ca ei să capete forţa cu care mai tîrziu va răspunde unei sarcini în societate. Deci educaţia şi instrucţia căpătată sub conducerea învăţătorului, tind de a da puterilor sufleteşti o direcţie culturală şi morală în raport cu necesităţile lui personale şi a mediului social.

Şcoala, în general, împuterniceşte noţiunile prime, le combină, le transformă în teorii, şapoi concepţiile noi formate să le aplice în viaţă.

Pestalozzi a zis solemn: „Vreau să mă fac învăţător de copii" şi altă-dată „că în toate clasele sociale sunt naturi nobile, nature pentru simţirea acestei trebuinţi generale".

E drept că s'a şi făcut, căci viaţa sa întreagă fiind plină de abnegaţie pentru binele real al omenirei, trebuia să se manifeste şi a ajuns chiar pînă la sacrificiu. In opera sa „Leonard şi „Gertruda" nu se ocupă de şcoală, în special, însă din moment ce aceasta se prezintă ca o familie mai numeroasă, *neapărat că toate perceptele cercetate mai sus se vor aplica minunat, cu mai multă vigoare însă, şi la şcoală.* Dar se întrezăreşc în această lucrare principii şi convingeri legate de învăţător şi care se pot complecta prin lămurirea dată asupra lor în scrierea lui Pestalozzi „Christof şi Elza", un comentar apărut în 1872 la Dessau şi Zürich.

In primul rînd el cere ca învăţătorul în instrucţia şi educaţia fizică şi morală a copiilor săi, să fie alături de ei în toate manifestările lor; conştient de valoarea lui în îndeplinirea unei asemenea misiuni să meargă pînă la sacrificiu; să înăbuşe pornirile rele şi să desvolte pe cele bune, mai mult prin exemplu.

El să fie pătruns de sentimentul religios, şi să arăte cumpătarea faţă de sine, chibzuinţă, bună rînduială în gospodărie şi mulţumirea de cît poate avea. Să nu uite că cinstea şi dreptatea faţă de alţii îl înalţă teribil, iar învăţămîntul moral, pe care îl va practica chiar, să fie ca al unui părinte de familie, care ia parte cu toată inima la viaţa copiilor săi.

Intre primele cărţi de viaţă să fie şi sfînta Scriptură, despre care Pestalozzi zice în faţa cadavrului soţiei sale, aşezat în cosciug: „Din izvorul acesta ai scos şi tu şi eu curaj şi pace", puteri de care să nu fie lipsit învăţătorul pedagog.

Copiii să se deprindă cu viaţa reală, ori cît de grea ar fi, şi mereu să şi găsească singuri mijloacele de mîntuire.

De o greşală enormă să se ferească învăţătorul cît şi tata de familie: să nu îndemne copiii, după egoismul unor părinţi, ca ei să le urmeze acestora în specialitatea vieţii lor, cînd aptitudinile copiilor îi îndeamnă să fie, chiar antipodul tatălui lor în ocupaţiunea acestuia din societate.

Deci, să se facă o apreciere amănunţită asupra calităţilor sufleteşti ale copilului. In principiu: centrul educaţiei şi al învăţămîntului nu trebue aşezat în lumea externă, ci în copil însuşi; aşa dar să se cautea mobilul ori cărei acţiuni şi sursa progreselor sale reale, nu numai în forţele lui morale şi intelectuale. Inima să i-o înobileze cu gîndul la Hristos, şi să l deprindă cu interesele comune ale neamului său, căci numai astfel şcoala ca şi biserica, vor creşte şi o naţiune.

Educaţia săracilor şi a celor nevoieşi să fie îndreptată spre industrie şi în special spre agricultură, ocupaţie în care el a gustat o bună parte din fericirea vieţei lui. Iată un îndemn minunat pentru ţara noastră.

In fine, toate teoriile le va aplica numai potrivit legilor naturale.

Educaţia bună, apoi e cel mai sigur remediu de întrebuinţat şi pentru ameliorarea stărei materiale, aşa că şcoala dă mult.

Cu acestea încheiu, cu convingerea că am aruncat o prea slabă lumină asupra sufletului marelui pedagog din opera sa „Leonard şi Gertruda", şi nu voi uita nici odată, că inima i-a călăuzit cugetarea, ceea ce pentru îndatorirea noastră atît de grea, e o forţă continuuă.

Apoi înrădăcinez şi în inima mea cuvintele vestitului preot Lavater; despre viaţa morală a valorosului Pestalozzi: „Incă n'am întîlnit un alt om, care să fie aşa de pătruns de Duhul Mîntuitorului în convingeri, în vorbă şi faptă, ca cel mai bun ucenic al Dumnezeului Hristos". Viaţa lui atît de nobilă rămîne pentru învăţători o pildă de jertfă nemăsurată, către un ideal, căci el a transformat cariera de învăţător, făcînd dintr'o meserie pînă atunci, un apostolat, în cursul căruia se săvîrşesc acte foarte însemnate, pentru binele şi fericirea familiei, a patriei şi a neamului.

Toma

O SCRISOARE

Primim următoarea scrisoare cu rugămintea de a o publica:

Domnule Director,

Nu citesc nici o gazetă politică, din cauza lipsei de timp; mi s'a adus, însă, la cunoştinţă, de mai mulţi prieteni, cum că în ziarul *Epoca*, de acum câte-va zile, ar fi apărut câte-va rînduri cu privire la o convorbire ce aş fi avut cu mai multe persoane, în trenul care pleacă de la R. Vâlcea la 3 oare p. m. şi care ajunge la Bucureşti la orele 10 şi jumătate seara.

Este adevărat, că am vorbit în acel tren cu mai multe persoane, relativ la chestia de drept, pe care a avut a o judeca Curtea de Casaţie; însă, fiindcă, după cele ce mi s'au spus, cuvintele mele au fost foarte denaturate, sunt dator să restabilesc aici adevărul.

Iată cum m'am exprimat în această privinţă:

Chestiunea pendentă atunci înaintea justiţiei, cu privire la pipăirea constituţionalităţii internea legilor, este foarte delicată şi foarte controversată. Lucrul este aşa de adevărat, în cât Curtea de Casaţie s'a pronunţat pînă acum şi într'un sens şi într'altul, iar eu însumi mi-am schimbat părerea de la o ediţie la alta.

Ceea ce m'a convins pe mine şi ceea ce m'a făcut să mă dezic, după mai bine de douăzeci de ani, este argumentarea lui Bluntschli, vestitul profesor de la Heidelberg.

Nu putem şti care va fi, de astădată, soluţia la care se va ralia Curtea de casaţie, deşi am auzit că mulţi din judecătorii actuali, împreună cu primul prezident al Curţei, ar fi de părere că judecătorii pot pipăi constituţionalitatea internă a legilor. Vom vedea; nu ştiu însă pe ce se întemeiază o asemenea presupunere, căci nu este de crezut că judecătorii ar fi discutat chestiunea de mai înainte.

Mai mult încă, unii pretind a şti că vor fi şase judecători pentru şi trei contra; dar şi aceasta este de necrezut, deşi s'au făcut ramaşaguri în acest sens.

Oricare ar fi soluţia ce se va admite, cred că, la o viitoare revizuire a Constituţiei, va trebui regulată şi această chestiune; căci, după părerea mea, este foarte periculos de a se permite judecătorilor, în starea legislaţiei actuale, să judece constituţionalitatea legilor.

Aceste sunt propriile mele cuvinte, pe cari le-au auzit mai multe persoane ce se aflau în coridorul vagonului, căci vorbeam din uşa cupeului.

Cît pentru mutarea mea în străinătate, de care iarăşi am vorbit, am zis: cred că voiu realiza cît de curînd acest plan.

Datoream această restabilire a adevărului, pentru ca să nu să creadă că, la finele carierei mele, am ajuns să nu respect hotărîrile ce se dau de instanţele judecătoreşti.

Mulţumindu-vă, d-le Director, de mai înainte pentru ospitalitatea ce aţi binevoit a-mi acorda în coloanele ziarului dv., vă rog să primiţi asigurarea consideraţiei mele.

D. Alexandresco

Iaşi, 22 Martie 1912.

CADAVRUL VIU

— Opera postumă a lui Tolstoi —

ACTUL I

Ana Pavlovna, o damă căruntă, vorbeşte cu doica fiicei sale, despre cea mai în'vrîstă din fetele ei, Liza, care e măritată. Bărbatul Lizei—Fedor Protassov—trăieşte o viaţă desfrînată, îşi petrece nopţile între ţigani, cheltuind paralele soţiei sale.

Liza suferă, plînge, n'are lapte pentru copilul ei: copilul, el singur, îndură din cauza aceasta.

Ana Pavlovna doreşte despărţirea Lizei de Protastov.

— Ah, dacă ar divoţa! Ea este încă tînără, ar putea fi fericită cu un *alt cineva.*

Acel *„alt cine va"* e Victor Karenin, prietenul din mica copilărie al lui Protassov.

Apare Karenin. Ana Pavlovna începe vorba despre ginerele ei Fedia (Fedor Protasov), şi se plînge de nenorocirile pe care i le pricinueşte aceasta ei şi ficei sale.

Karenin nu discută, dar nu se lasă nici convins şi caută să explice conduita prietenului său. Ana Pavlovna spune că legătura dintre Liza şi Protasov e ruptă şi că divorţul nu va de cît sancţiunea la aceea ce viaţa i-a impus să facă. Ana Pavlovna nu vrea să fie martoră explicaţiei intime—aşa crede ea—dintre Liza şi Karenin, şi părăseşte odaia, împreună cu sora Lizei, Saşa.

Liza dă o scrisoare lui Karenin, şi'l roagă s'o dee lui Protasov.

„Eu m'am răsgîndit şi m'am înapoiat".

Karenin pleacă. Intră Ana Pavlovna şi mirată începe să vorbească Lizei, că nu poate continua viaţa aşa şi că ea trebuie să divorţeze de Protasov.

— De ce l'ai trimis pe Karenin? întreabă ea pe fica ei.

— Ca să aprind în el gelozia.

ACTUL II

Actul acesta se petrece între ţigani. Fedia e culcat pe un divan. E în jiletcă. Ţiganii cîntă romanţele lor obicinuite: „Ceasul fatal" şi altele, Pintre ei e şi cîntăreaţa Maşă. El o roagă să-i cînte mereu.

Protasov face declaraţii de dragoste Maşei. Din dragostea lor nu poate eşi însă nimic.

— Eu sunt însurat—spune el—şi chorul vostru nu te lasă să pleci.

— Chorul e bun—răspunde Maşa—dar inima e inimă. Iubesc pe cine vreau să-l iubesc. Iar pe cine nu-l pot suferi —nu-l sufăr.

Intră Karenin şi dă lui Protasov scrisoarea. Il roagă să se înapoieze acasă: Fedia nu vrea.

Karenin nu vrea să admită aceasta:

— Pentru tine va fi mai bine, şi nu pentru ea.

Se apropie ţiganul cel mai în vrîstă din chor:

— Porunceşte ceva, cucoane!

— Cîntă ceva pentru Victor Mihailovici.

Ţiganii cîntă.

— Cît? întreabă Karenin.

— Dă-le 25 de ruble.

Karenin plăteşte şi ese pe furiş. Protasov observînd că a dispărut strigă:

— Dracu să'l iee!

In cîntecele ţiganilor Protasov repetă din nou declaraţiile sale de dragoste Maşei:

— Ah! ce bine e! strigă el. Numai de nu m'aş deştepta. Aşa de aşa putea muri!

ACTUL III

Au trecut două săptămîni. Copilul Lizei e bolnav. Liza a slăbit de tot. Nu doarme, nu mănîncă. Impreună cu ea, Karenin îngrijeşte de copil.

Ea îi e recunoscătoare lui Karenin; dacă n'ar fi el ea s'ar simţi părăsită şi singură.

Apare doctorul, care găseşte copilul mai bine. Scene şi discuţiuni familiare.

ACTUL IV

La prietenul lui Protasov, Aftimov. sunt musafiri. Se bea, se discută despre cai, curse, despre cîntecele ţiganilor. Şi Fedia e aci.

Servitorul anunţă că o damă, o adevărată damă, vrea să vorbească cu Fedia.

Toţi părăsesc sala afară de Fedia.

Intră Saşa, sora Lizei.

Ea 'l roagă:

— Inapoiază te Fedia. Crezi tu că Liza poate trăi fără tine?

— Poate, poate—răspunse încăpăţînat Fedia—ba chiar va fi fericită. Mult mai fericită, de cît cu mine.

Refuză cu îndîrjire să revie acasă. Şi apoi, vorbind mai mult în sine:

— E drept, eu sunt bărbatul ei, tatăl copilului ei,—dar eu îi sunt nefolositor. Eu nu sunt gelos, n'am dreptul să fiu, nici n'am pricină să fiu. Victor Karenin e vechiul ei tovarăş cum este şi al meu. El o iubeşte şi ea 'l iubeşte.

Trebue înlăturată pricina aceasta (se arată pe sine) şi voiu înlătura-o, iar ei vor fi fericiţi.

Şi surîzînd, de hotărîrea sa, strigă:

— Admirabil! Admirabil!

ACTUL V

La mama lui Karenin, Ana Dimitrievna, se află prinţul Obrieskov, un holtei de şaizeci de ani, elegant, posomorit, şi care îşi dă multă importanţă.

Aşteptînd pe Liza Protasova, ea l'a invitat pe prinţ.

— Eu sunt în potriva căsătoriei lui Victor cu Protasova, — spune Ana Dimitrievna.—Ea e o femee imorală, altfel nu s'ar fi părăsit barbatul.

Prinţul o contrazice. El ştie calităţile bune ale Lizei. Ea nu e vinovată. Liza nu şi-a părăsit bărbatul, ci el a părăsit-o.

— E tot una... toată istoria aceasta e numai noroi, noroi!—răspunde Ana. —Cîtă murdărie! Şi eu să mă murdăresc în noroiul acesta!

Intră Victor Karenin. El roagă pe mama lui să o primească pe Liza cu blîndeţe şi să nu o refuze categoric.

In prezenţa prinţului, Ana Dimitrievna primeşte pe Liza.

Intre amîndouă femeile are loc o explicaţie.

Ana Dimitrievna e mişcată de declaraţiile Lizei. Ea o îmbrăţişează şi îi spune:

— Ne vom iubi una pe alta şi Dumnezeu ne va ajuta să găsim ceea ce căutăm amîndouă, adică fericirea lui Victor.

Apare Karenin; el a auzit ultimele cuvinte şi le-a luat drept consimţîmîntul mamei sale la căsătoria lui.

— Am auzit totul,—spune el mamei sale,—numai te rog să nu-ţi schimbi hotărîrea.

ACTUL VI

Fedea trăeşte aparte. Locuinţa lui e stranie. Trăeşte singur.

Se aude bătînd în uşe, intră Maşa.

— De ce te-am îndrăgit eu? îl întrebă Maşa.

— Maşa!—şopteşte Fedia cu amor.

— Ce Maşa? Maşa! Dacă m'ai iubi, de mult te ai fi despărţit.

— Tu ştii de ce nu vreau să mă despart.

Intră ţiganii, părinţii Maşei, Ivan Macarovici şi Nastasia Ivanovna. Ei o alungă pe Maşa.

Nastasia Ivanovna îi vorbeşte lui Fedia:

— Şi d-tale, cucoane, nu ţi-e ruşine? Te-am iubit. Ţi-am cîntat de atîtea ori de geaba. Ne-a fost milă de d-ta. Şi d-ta ce-ai făcut?

— Tu, Nastasia Ivanovna, degeaba îmi vorbeşti aşa. Mie, fata d tale mi-e ca o soră.

Maşa vorbeşte:

— Nimeni nu m'a adus aci. Eu singură am venit, îl iubesc şi atîta tot. Mă luaţi cu voi, dar voiu veni din nou.

Ţiganul o împinge spre uşă.

— Ai vorbit de ajuns. Marş acasă!

Maşa e îmbrîncită pe uşă.

Apare prinţul Obrieskov. El şi-a luat însărcinarea de a vorbi cu Protasov despre divorţ.

Fedea spune prinţului:

— Dau Lizei toată libertatea şi nu-i voiu supăra nici odată liniştea. Ea iubeşte pe Victor. Pe mine el mă plictiseşte, dar nu pot spune, că nu e un om de treabă şi ea va fi cu el fericită. Eu sunt un om rău. Ştiu că toată vina e a mea. Ce vreţi de la mine? Consimţămîntul pentru despărţire? Sunt gata să i-l dau, dar condiţia de a primi asupra-mi toată vina, toată minciuna legată cu aceasta, mi-e prea grea. Ce vreţi să fac? Eu nu ştiu să mint.

Protasov mulţumeşte prinţului pentru compătimirea pe care acesta i o arată.

— Cum am ajuns eu pînă în prăpastie?—vorbeşte Fedea,—Vinul... el acoperă totul... Am fost reprezentatul nobilimei şi am ajuns pe banca puşcăriaşilor... Dacă bei îţi pare că e totul bine. Şi muzica asta ţigănească nu e operă, nu e Beetoven; dar ţiganii îţi dau energie, ca să trăeşti. Şi ia mai pune ochii negri şi dulci cum şi surîsul fermecător al buzelor. Şi cu cît e mai plăcut cu atît e mai înjositor.

Protasov vorbeşte mult, se plînge de nevoile vieţei.

— Pentru Liza şi Victor voiu face totul, spune el în cele din urmă.

— Cînd? îl întrebă prinţul.

— In două săptămîni.

(Va urma). **Dr. I. Dusoian.**

INŞTIINŢARE

Pentru sărbătorile paştilor s'au pus în vânrare vin în sticle înfundate, cu preţul de un leu şi un leu şi 25 bani sticla, la depozitele d-lui F. Ciorapciu din Str. Lăpuşneanu şi Sărărie.

INFORMATII

❑ **Exportul sărei romîneşti în Basarabia.**—Alaltăieri s'a ţinut licitaţie pentru exportul sărei din Romînia în Basarabia, pe timp de 5 ani.

Au concurat d-nii:

Inginer N. V. Hălăceanu, din Iaşi, se angajează a exporta 3061 tone pe an.

I. Balbareu şi Negruţi din Bucureşti str. Popa Tatu 55, 1850 tone pe an.

Iacob Puzer, din Iaşi, 1800 tone anual.

Leibu Balamud, din Unghenî-Ruşi, 1720 tone.

Soc. Anon. de Comerţ fostă Feher din Bucureşti, 1700 tone.

Sadagursky B., din Chişinău, 1620 tone pe an.

C. Marosohn, din Chişinău, 1500 tone pe an.

I. Maistermann din Chişinău, reprezentat prin avocatul I. Niculescu 1500 tone pe an.

Iosef Tettelman din Unghani Ruşi, 1200 tone pe an.

Vasile C. Brăiescu, din Iaşi, 1020 tone pe an.

Dr. Iacob Perpez din Chişinău se angajează a exporta în timp de 5 ani de la 7500-8000 tone.

❑ In cursul lunei Aprilie, familia noastră regală şi princiară vor sărbători următoarele aniversări:

La 7 Aprilie naşterea M. S. Regelui Romîniei (1839).

In aceiaşi zi este naşterea A. S. R. Principesa Beatrice de Saxa, Coburg Gotha, sora A. S. R. Principesa Maria (1884).

La 8 Aprilie este urcarea M. S Regelui pe tronul României (1868).

La 24 Aprilie ziua onomastică a M. S. Regina şi A. S. R. Principesa Elisabeta.

❑ In primele zile ale lunei Mai, Capitala va fi vizitată de mai mulţi scriitori japonezi, cari vin spre a vizita Orientul Europei sub conducerea d-lor Tamurama şi Muski, profesori din Tokio.

Oaspeţii japonezi vor sta în Capitală trei zile de unde apoi vor pleca Constanţa, iar de acolo la Constantinopol.

❑ Ministrul domeniilor a acordat anul acesta d-lui D. Sadoveanu, şeful serviciului statistic al Primăriei Iaşi, premiul I comunal, în valoare de 50 lei.

Pentru comuni acest premiu este unul singur pentru întreaga ţară.

❑ Următorii funcţionari ai vămei Iaşi au fost avansaţi pe ziua de 1 Aprilie 1912: Leonida Michiu, I. H. Lepadatu, N. Ionescu, M. Eftimie, Paraschiv S. Paraschiv, G. Carp, C. T. Voinescu şi Gabriel Roşca.

❑ Maşina de tren 585, condusă de mecanicul Păcurariu, pe cînd era adusă ieri la trenul No. 409, care face cursa Podul-Iloaei-Hîrlău, a surprins, la cantonul 97, o căruţă în care se afla săteanul Ion Roşu, care izbit de maşină a fost aruncat din căruţă şi grav contuzionat

Săteanul a fost internat în spital.

❑ Un incendiu s'a declarat ieri în Hîrlău, la o casă aflată în curtea şcoalei israelite de acolo.

Focul a putut fi stins înainte de a lua proporţii mai mari.

❑ Acceleratul din Bucureşti a sosit astăzi cu întîrziere de două ore din cauza marei aglomeraţii de pasageri.

❑ O frumoasă seară dansantă va avea loc în seara zilei de *Luni 26 Martie* (a doua zi de Paşti), în saloanele Societăţii de Gimnastică, Sport şi Muzică, din Str. Şcoalei de Arte, organizată de către societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi.

După pregătirile pe care le face comitetul de organizare, această seară dansantă, va fi una din cele mai frumoase şi mai plăcute.

❑ **Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 15 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.**

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	50 bani
Litru	35 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Oule proaspete garantate pentru cozonaci.	6.00%
Brînză de nouă munte, în burduşele	kg. 3 lei
Urdă dulce cu marar	» 2.60
Paseri tăiete	1.80 kr.

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	08
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle înfundate.

Ultime INFORMAŢII

❑ **De la Bucureşti la Iaşi — în aeroplan.**

Domnul locotenent Capşa urmează să plece din Bucureşti spre Iaşi, în aeroplan, astăzi Vineri, ora 2 jum. şi s'ajungă în Iaşi tot astăzi la ora 6, după un trajet de trei ore jumătate.

Aterisarea în Iaşi se va face pe platoul de la Copou.

❑ „Epoca„ *publică un articol, care tratează despre* **desperarea d-lui Badareu** — *şi era fatal să trateze despre aşa ceva, de vreme ce articolul astfel este întitulat: „desperarea d-lui Badareu".*

Iată, după Epoca, *pricina desperării d-lui Badareu: „invitat de d. Take Ionescu să iee parte alaltăieri, Marţi, la întrunirea din sala* Amiciţia, *d. Badareu a venit şi a rămas desperat şi amărît, constatînd că în sală erau numai agenţi, takişti şi liberali".*

Dacă este interesant de aflat, că d. Take Ionescu trebue să „invite" pe d. Badareu să iee parte la o întrunire a opoziţiei, nu va fi mai puţin interesant de aflat, că alaltăieri, Marţi, cînd Epoca *stabilise amărăciunea şi desperarea d-lui Badareu, care, după ziarul citat, se afla în sala* Amiciţia *din Bucureşti, d. Badareu era în Iaşi foarte puţin desperat— din fericire.*

❑ O numire extremis-veselă.

Fiul d-lui Carp, d. Gr. P. Carp, a fost numit şef de cabinet al prefectului judeţului Ilfov.

❑ **Cunoaşterea biletelor de bancă falşificate.**—Banca Naţională face cunoscut semnele principale prin care s'ar putea deosebi bilete false de cele bune.

1) Hîrtia bilet lor false este ordinară moale la pipăit, fără sunet metalic şi şi mai inferioară hîrtiei Băncii.

2) Biletele sunt complect lipsite de filigrane; filigranele ce au încercat a se face nu sunt de loc reuşite, hîrtia este îngroşată prin scrobeală în locurile destinate filigramele, ceea ce este încă un mijloc de a distinge mai lesne biletele false de cele adevărate.

In biletele Băncei filigranele sunt fabricate chiar în pasta hîrtiei. Ele sunt vizibile şi foarte transparente.

3) Literile, cifrele şi numerile după biletele false sunt de altă mărime şi tăietură şi mai groase de cît cele după bilete Băncii.

4) Culoarea albastră a biletelor false este mult mai spălăcită iar culoarea sepia (cafenie) prea puţin vizibilă, pe cînd în biletele Băncei culorile sunt bine pronunţate.

Ceia ce trebue să se examineze de către public, în primul rînd, sunt filigranele, cari nu pot fi de loc imitate fiind fabricate în pasta de hîrtie a biletului.

❑ Sinuciderea lui G. Calmuski.

Se confirmă ştirea publicată ieri de noi despre sinuciderea lui G. Calmuski, mare proprietar în Basarabia şi în România.

Calmuski s'a sinucis din desperare că soţia sa a încetat din viaţă. El moare lăsînd în urma sa o mare avere, între altele trei moşii mari situate în judeţul Dorohoi, dintre cari o parte se cuvin consiliului judeţean din Kişinău, conform testamentului tatălui lui Kalmuski.

❑ De la 2 Aprilie, data redeschiderei şcoalelor, începerea claselor după prînz, la şcoalele rurale, se va face la orele două, în loc de orele 1 ca pînă acum.

❑ S'a încuviinţat găzduirea la diferitele şcoli ale statului a personalului ce compune societatea corală „Carmen". Sunt în total 120 persoane.

❑ Aseară a avut loc, în sala Camerei de Comerciu, alegerea comitetolor breslelor mecanicilor şi ferarilor.

La mecanici au fost aleşi domnii Savel Nedelcu, preşedinte, C. Pancu şi Ion Zamfir, membri.

La ferari, d-nii C. Paladi, preşedinte, Gh. Teodorescu şi Ion Munteanu, membrii.

❑ In astă-seară la mitropolie slujba religioasă a „Prohodului Domnului", va fi oficiată de I. P. S. Sa Mitropolitul, asistat de rectorul Seminarului Veniamin Kostake, protoereul şi arhiereul local, şi corul mitropolitan.

Cîte un detaşament din fie-care corp de trupă, din garnizoana locală va fi aşezată în piţa din faţa bisericei. Autorităţile vor fi reprezentate.

❑ In ultima şedinţă a sindicatului medicilor s'a căzut de acord asupra următoarelor puncte. Onorariul medical la domiciul să fie fixat la un minimum, variind între 2 şi 10 franci, fie care dintre practiciani urmînd a face cunoscut preţul asupra căruia s'a fixat. S'a lăsat un răgaz de un an de zile pentru educarea publicului în acest senz. Se va edita şi un buletin medical pentru discuţiuni ştiinţifico-profesionale. Medicii angajaţi de diverse organizaţiuni nu vor fi concuraţi de colegi, pentru a se putea realiza o ameliorare a condiţiunilor de lucru şi salar.

Intrunirea de la Clubul Liberal

— Discursul d-lui C. Stere —

Aseară la orele 4 jum. a avut loc adunarea generală a membrilor clubului liberal din localitate.

D. C. Stere, primit cu lungi aplauze, a rostit cuvîntarea următoare:

*

— „Din cauze independente de voinţa mea,—zice d. Stere,—am lipsit de la unele şedinţe ordinare ale noastre, în care aveam a vă face un raport asupra situaţiunei politice.

După toate acele ce se văd, constatăm sfîrşitul actualului guvern austriac.

Simplă datorie creştinească ar fi să aruncăm un val asupra unui guvern, care nu mai există.

Dar în politică aceste înmormîntări însamnă un hotar pentru trecut, şi începutul unui viitor. Din acest punct de vedere, trebuie să facem bilanţul acestui regim—şi să vedem cauzele ce au adus moartea acestui guvern răposat.

Acest guvern a avut în fruntea sa un om, înzestrat cu o mare cultură şi care inspira o care care încredere.

Acest om a vorbit timp de 40 de ani de asanare şi la venirea sa în fruntea guvernului a ispirat o simpatică curiozitate.

Ani de zile d. Carp a fost susţinut de liberali, impus ca şef şi adus la putere.

Dar guvernul d-lui Carp a dat un rezultat negativ şi una din cauzele principale ale acestei activităţi negative, a fost d. Carp.

Domnul Carp a dat dovadă de un defect capital: i lipseşte simţul realităţei.

Credea că poate guverna, în potriva corpului electoral al opiniei publice şi al regelui. Credea că poate răsturna ordinea de a fi în Romînia, după un model al său din tinereţă cules din viaţa iunkerilor germani.

D. Carp n'a avut un punct de reazăm, ceia ce l'a adus la rezultatul de azi.

D. Carp a venit cu ficţiunea, că este şeful partidului conservator şi ca atare trebuie să vie la guvern. Dar în această venire la putere, doi factori l'au ajutat: coroana şi partidul liberal.

Abia însă a venit la putere şi domnul Carp a pornit războiu în potriva partidului liberal şi să îngenunche coroana.

Cu toate aceste, d. Carp şi-ar fi putut asigura o guvernare liniştită de 4 ani de zile: avea sprijinul coroanei şi pe acel al partidului liberal, care s'a retras pentru a pregăti recládirea ţărei pe noi temelii, care cerea timp.

Domnul Carp însă porneşte războiu contra partidului liberal, dînd dovadă de lipsă a simţului realităţei.

Căci negreşit trebue să existe o înţelegere între partide, altfel fie ce schimbare de regim, ar însemna o revoluţie.

D. Carp a vroit însă, să ignoreze acest fapt real şi în loc să trăiască bine cu partidul liberal, d. Carp a căutat gîlceavă, pornind în potriva partidului liberal un adevarat răsboiu civil.

D. Carp a mers mai departe, crezînd că va putea distruge partidul liberal, uitînd că aceasta n'ar fi putut s'o facă, dacă în luptă dispunea de un partid egal ca cel al partidului liberal, care a făcut România de azi, dar într'o situaţie în care se găsea guvernul d-lui Carp. Şi să-l distrugă pe chestia tramvaielor din Bucureşti.

*

D. Sterea analisează chestia tramvaiului şi se pronunţă pentru municipalizarea marilor servicii comunale.

Dar—spune d. Sterea,—faţă de lipsa de continuitate la noi, a trebuit să se adopte un alt sistem, care să satisfacă multele nevoi.

D. Carp ar fi putut căuta să se mai aducă alte îmbunătăţiri, dar în loc de aceasta, a făcut din tramvai o platformă de atac în potriva partidului liberal.

In toată acţiunea sa, d. Carp a crezut că poate sfida toate puterile constituite în ţară, bazîndu-se numai pe decretul de numirea sa ca ministru.

Fatal opera d-lui Carp a trebuit să se prăbuşească şi ea a fost osîndită. Dar după ce a văzut osînda, d. Carp a bătut la toate uşile cerînd ertare. Era gata să cedeze totul d-lui Take Ionescu, numai ca d. Tache Ionescu să cedeze vederile sale în chestia tramvaiului, iar partidului liberal a făcut propuneri de cedare în toate privinţele, numai ca partidul să se deslipească de d. Take Ionescu.

*

Simultaneu însă partizanii d-lui Carp au încercat să lovească partidul liberal, desgropînd chestia ororilor inutile.

Or partidul conservator, care timp de 4 ani de zile n'a zis nimic în această privinţă, ar fi trebuit să meargă şi mai departe, pănă la justiţie.

Dar acest partid, desavuind a doua zi cele spuse, a dat dovadă şi lipsă de simţ moral."

D. Sterea, face istoricul anului 1907, după care zice:

„—Două zile ţara remase fără guvern, —şi ameninţa cu o adevarată disoluţie socială. Atunci d. Carp intrevedea chiar ajutorul Puterilor streine, iar familiile boerilor, de frică, plecară la Braşov.

In acest moment, veni partidul liberal, pentru a restabili contractul social.

In Cameră, după ce d. Iorga a cerut amnistia pentru ţărani, eu am luat cuvîntul şi am cerut amnistia largă pentru toţi. Am cerut să se întoarcă pagina din 1907, nu numai pentru acei cari au aprins flacăra războiului civil, dar şi pentru acei, cari în momentele fatale, au întrecut marginele permise".

D. Stere citeşte un articol scris de d-sa în acest senz, şi apărut în *Viaţa Romînească* în acest timp.

D. Sterea continuînd zice:

— „Pagina a fost întoarsă pentru toţi şi pentru unii, şi pentru acei, cari pierzîndu-şi cumpătul, au trecu măsura.

Dar nu guvernul liberal poate fi făcut responsabil de faptele vre unui sergent major, ramas singur stăpîn, o clipă.

Partidul liberal n'are nimic ce ascunde n'are nici o taină.

Şi ţin să fac aci o declaraţie.

Dacă partidul liberal vrea să-şi ia răspunderea pentru publicarea dosarelor răscoalelor, noi îl vom aplauda.

Să le publice, răspunderea va fi a lor, iar pentru noi se va vedea, cît de mare a fost jertfa partidului liberal.

D. Carp a mai rîdicat în Camera aceasta chestiune, zicînd că răscoalele sunt opera unor liberali, şi mi-a făcut cinstea, să mă desemneze şi pe mine. D. Carp a vrut să-mi creeze şi mie o legendă, care din punct de vedere estetic, ar putea să mă măgulească.

M'a supărat doar numai că mi-a dat şi un tovăraş, pe d. Haret.

Dar de ce n'am fost dat judecăţei? Şi sunt în drept să tăgăduesc simţul moral al acelora, cari mă învinuesc, cîtă vreme n'au sezizat procurorul.

*

Suntem la sfîrşitul unui sistem, dar trebue distrus pe de a întregul acest sistem de oligarhie, care înăduşă viaţa noastră politică.

Procedînd lupta contra regimului, noi am declarat că nu voim puterea pentru noi, ci vrem să restabilim raporturile între partide.

In această luptă, ne-am găsit alăturea de o parte din partidul conservator, acea de sub şefia d-lui Take Ionescu.

Asta însă nu înseamnă, că noi ne amestecăm în viaţa internă a partidului conservator.

Dar ca observatori, constatăm realitatea, şi am constatat că d. Carp, de 40 de ani, a înecat partidul conservator în noroiu şi a dovedit acum, că nu poate conduce partidul.

Dar interesele conservatoare trebue să fie apărate.

Noi am constatat abdicarea domnului Carp şi neputinţa de a conduce partidul, şi a trebuit să contăm ideea conservatoare în cealaltă fracţiune conservatoare.

Este o manifestare a realităţii şi dacă d. Carp nu va ţine seamă de dînsa, va fi osîndit ca şi pentru celelalte acţiuni ale sale.

*

D. Sterea, după ce mai zeflemiseşte reforma administrativă, care de aseminea prezintă lipsa simţului realităţei d. Stere zice:

— „Prin îndepărtarea de la guvern a d-lui Carp şi prin închegarea unui nou partid conservator, începe o nouă eră în ţară.

Acuma începe pentru partid, opera de pregătire pentru chemarea la activitate a tuturor păturilor sociale, asigurarea prosperităţii economice a ţărănimei, căci nu trebue uitat că România este un stat rural, compus din 85 lasută ţărani, şi introducerea în Constituţie de garanţii, în potriva arbitrariilor guvernelor.

Din Iaşi a pornit apelul de luptă. Tot din Iaşi, zicea azi declaraţiunea să reluăm lupta pentru recládirea ţărei, pe temelii democratice".

In cursul cuvîntărei, d. Sterea, a fost deseori întrerupt de aplauze zgomotoase.

❑ La Camera de comerţ şi la Primărie, s'a luat de azi vacanţă, pînă după sărbători.

❑ D-na Maria Popovici a fost numită copistă la serviciul administrativ al Primăriei locale.

❑ Comitetul nou ales al breslei cizmarilor se compune din d. V. Arsenie—fost membru în camera de meserii — preşedinte, N. Teleman, fost preşedinte al corporaţiei confecţiilor şi d. I. Cazacu lucrător, membri.

Prin noua lege a meseriilor specialităţile de cizmărie fiind distribuite în cinci bresle diferite nu se poate alcătui o corporaţie a cizmarilor esclusiv.

❑ Deşi au trecut aproape trei săptămîni de la concursul pentru ocuparea posturilor de secretari comptabili şi controlori ai noilor corporaţiuni, nici o numire nu s'a făcut pînă astăzi. Pentru cele 18 locuri vacante în localitate au fost numai 15 candidaţi.

De asemenea nu s'a luat nici-o dispoziţiune pentru funcţionarea caselor de ajutor.

❑ **Centenarul luării Basarabiei.** Comitetul rînduit în Iaşi pentru a lua măsurile necesare de ce atitudine să aibă romînii din Regatul Romîniei, faţă cu serbările centenarului luării Basarabiei, s'a întrunit azi la orele 3 jum în aula universităţii şi luînd în discuţie pe larg chestia istorică a felului cum s'a rîpit Basarabia, s'a oprit la cîte-va priviri generale.

1) Actul luării Basarabiei din 26 Mai 1812 n'a fost nici o dată consfinţit prin organele politice ale ţării chiar la săvîrşirea faptului. *Domnul de atunci, Boerii, toate treptele sociale protestînd şi luînd actul ca o emancipare de sub jugul turcesc, n'a admis nici de cum actul arbitrar, cînd* guvernul Rusesc a alipit Basarabia, forţînd spre Rusificarea norodul Moldovenesc.

Noi cei de azi ne vom pune pe aceste considerente istorice.

2) Se va publica în cel mai de aproape număr al revistei *Viaţa Romînească*, un articul-studiu, de d. A. D. Xenopol, care se va trage în 5000 ex., şi se va împărţi gratuit la toată intelectualitatea ţării.

3) Se va învita liga culturală să ia dînsa pe mînă afacerea acestei serbări, ea avînd comitete şi filiale în toate oraşele ţării.

4) Se va folosi de conferinţele didactice ale cursului primar, ce se ţine în toate Capitalele de judeţ între Mart 28 —1 April ca să se invite, ca toţi profesorii să ia parte la această serbare.

5) Cum serbarea inaugurării statuei lui Cuza Vodă se face la 3—6 Mai va fi un fericit prilej de a lăţi caracterul acestor serbări în întreaga ţară.

6) Să se invite lumea ca în ziua de 26 Maiu să arboreze fie-care la casa lui un drapel negru, semn de doliu naţional că la 1812 Maiu 26 s'a rupt din trupul Moldovei jumătate din ţară.

Comitetul crede că nu va fi bun romîn, care să nu ia parte la aceste serbări de doliu naţional.

7), Studenţimea şi şcolile publice cred a avea datoria patriotică a se însufleţi de caracterul acestei comemorări pentru rădicarea sentimentului naţional.

8) Se vor ţinea conferinţe în toate capitalele judeţelor, tratînd felul cum prin tradare a unui secret de stat Ruşii au pus mîna pe Basarabia.

Aceste şi alte măsuri se vor lua zilele acestea căci comitetul crede a face întăiu, o întinsă publicitate prin presa din ţară, ca să se deştepte opinia publică asupra acestui fapt.

Nu se ştie dacă la aceste serbări Ruşeşti—amînate pe la Octombrie a. c.—va lua parte în persoană Ţarul ori un mare Duce. Ar fi dureros pentru neamul nostru, dacă Regele dus de considerentele de Curtenire ar trimete un aghiotant să salute pe Măria Sa Impăratul la serbările luărei Basarabiei.

De aceea comitetul crede de a sa datorie ca făcînd o întinsă publicitate să poată preveni din timp o asemenea eventualitate. **Rep.**

❑ Următoarea mişcare se va face pe ziua de 1 Aprilie, printre funcţionarii prefecturei judeţului Iaşi: d. N. Giurgeanu, şef de biurou în cancelaria serviciului judeţian, va fi scos la pensie. In locul său va fi avansat d. I. Lateş, referendar statistic; d. Răciliă registrator, va fi avansat referindar statistic; d. Stefanovici, archivar, va fi avansat registrator; d. Dimitriu, de la serviciul administraţiei, va fi avansat archivar.

❑ Domnişoara dr. Ana Forescu, din Iaşi, a fost numită medic de circumscripţie rurală în judeţul Tutova.

❑ In prima şi a doua zi de Paşti, vor avea loc în sala Circului Sidoli, cîte două matineuri cinematografice (la 2 jum. şi 4 jum.), — a treia zi de Paşti, Marţi 27 Mart, un singur matineu la 3 ore şi în fiecare seară din aceste zile mari reprezentaţii.

Vor fi reprezentate, în cursul săptămînei Paştilor, patru programe excepţionale, în ordinea următoare:

Duminică 25 şi Luni 26 Mart, primul program nou cu: Gioconda, tragica dragoste a Mona-Lisei, dramă reconstituită, cu artiştii Comediei franceze din Paris—sporturi hivernale în Sviţera—Pathé Journal etc. etc,

Marţi 27 şi Mercuri 28 Mart, al doilea program nou cu: Fiul rătăcit, mare roman contimporan în 2 părţi mari, punere în scenă grandioasă.—Andrée Deed, humoristul, ca elev,—se readuce după insistenţele unanime: Cei patru draci, inscripţiile, titlurile şi scrisorile în limba romînească etc.

Joi 29 şi Vineri 30 Martie, al treilea program nou cu: Racla de sticlă sau princesa reînviată, după o istorisire brahmană, o capo de operă cinematografică, (două părţi mari de cinematograf)=Curse de luntre-automobile—Ţicnilă se însoară cu o americană—100,000 lei la loterie—Skatingul lui Villy etc. etc. etc.

Sîmbătă 31 Mart şi Duminică 1 April al patrulea program nou cu: O victimă a ruşinei, roman modern, din seria filmelor teatrale (3 părţi mari de cinematograf)—Inimă simţitoare comedie—Pathé Journal număr nou din ziarul însufleţit. etc. etc. etc.

❑ Sîmbătă 7 Aprilie, se va reprezenta pe scena teatrului naţional, hazlia comedie *Don Vagmistru.*

❑ Prea puţine bilete mai rămînînd pentru concertul «*Carmen*», îndemnăm pe toţi să nu lipsească dela această selectă audiţie muzicală, al cărei program l-am dat la timp.

Societatea «*Carmen*» cu cei 120 membri, vor sosi în Iaşi, Luni noaptea, fiind găzduiţi la Liceul Internat şi şcoala normală de fete.

Soc. de gimnastică, sport şi muzică, Corul mitropolitan şi Asociaţia profesorilor Conservatorului, vor organiza o primire frumoasă oaspeţilor, făcîndu-le cît mai plăcută şederea în oraşul nostru. In diminiaţa concertului va fi o recepţie la Soc. de gimnastică, iar Corul mitropolitan va da o audiţiune în localul său în onoarea soc. «*Carmen*»; în fine, pentru a consacra tradiţionalul obiceiu, li se va oferi o masă, la care să ia parte peste 200 persoane.

❑ Rebeliunea de la Bădeni.

Contractul de arendat al moşiei Bădeni, jud. Iaşi, fiind cesionat de arendaşul D. Fischer d-lor fraţi Barbu din Bucureşti, cari au cumpărat zisa moşie, aceştia însoţiţi de un portărel, s'au prezentat zilele trecute la moşie, ca să între în posesiune.

Fiind respinşi de Natan Zaharia, sechetrul judiciar al averei aflate pe moşie, fraţii Barbu şi portărelul s'au retras, revenind apoi însoţiţi de primul portărel.

Un număr de peste o sută de săteni, în frunte cu Zaharia şi cu S. Bercovitz, alungară pe proprietari şi pe portărel.

S'a făcut proces-verbal şi toţi au fost daţi judecăţii pentru rebeliune.

❑ De sărbătorile Paştelui n'a fost graţiat de M. S. Regele de cît un singur deţinut din penitenciarele circumscripţiei Curţii de Apel din Iaşi.

Graţiatul, care avea să mai facă patru zile închisoare, se numeşte Vasile Budac şi se află deţinut în penitenciarul Iaşi.

❑ Cei 32 ţigani, care s'au făcut vinovaţi de furturi, escrocherii şi falsificări de monezi, au fost trimeşi astă zi la instrucţie, la cabinetul I şi II.

Se crede că 19 din ţigani vor fi depuşi şi 13, găsiţi nevinovaţi, vor fi puşi în libertate.

❑ Intr'o casă din bariera Ţuţora a încetat eri din viaţă, în mod subit, numitul Vasile Franţ Brucăr, ferar.

Medicul de cvartal, chemat să constate decesul, constatînd leziuni pe corpul decedatului, parchetul a ordonat să se facă autopsia.

❑ Domnul H. Herdika, sculptor, domiciliat din Bucureşti, preluînd facerea sculpturilor la palatul administrativ şi de justiţie din Iaşi, antreprenorii acelor lucrări domnii fraţi Rameder şi arhitect Petculescu n'au predat zidăria gata la timpul fixat prin contract, aşa că sculptorul n'a putut începe lucrările.

Domnul Herdika a acţionat în judecată pe antreprenori cerînd facerea unei anchete în futurum.

Afacerea a fost repartizată la secţia a II-a.

ULTIMA ORA

Bucureşti 23 Martie

Congresul învăţătorilor

Bucureşti. — Comitetul asociaiiei învăţătorilor, a ţinut aseară o şedinţă, sub preşedinţia d-lui Ionescu Lungu.

S'a discutat asupra viitorului congres, ce va avea loc la Roman, în zilele de 1, 2 şi 3 Iulie.

In prima zi se va discuta despre: rolul educativ al şcoalei.

După congres, învăţătorii vor face o excursiune în Bucovina.

D. Filipescu la Paris

Bucureşti.—D. Nicu Filipescu ministru de răsboi a plecat pentru cîte-va zile la Paris.

Crima din strada Italiană

Bucureşti. — D. dr. Minovici, în presenţa autorităţilor, a făcut autopsia cadavrelor victimelor crimei din strada Italiană.

S'au constatat că moartea a fost cauzată prin sugrumare. Pe corp s'au găsit numeroase vînătăi.

Despre autorii crimei, încă nu s'a dat de nici un indiciu.

Ciocnirea de la Arad

Bucureşti —Autorităţile ungare au înştiinţat, că e neexactă ştirea despre deraiarea trenului de Arad.

A fost însă o ciocnire între trenul de persoane No. 708 şi un tren de marfă, lîngă Ildio.

Un vagon de clasa II a fost deraiat, mai multe vagoane ale trenului de marfă au fost sfărîmate.

Şeful de tren al trenului de persoane şi doui pasageri sunt grav răniţi.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele consum din țară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

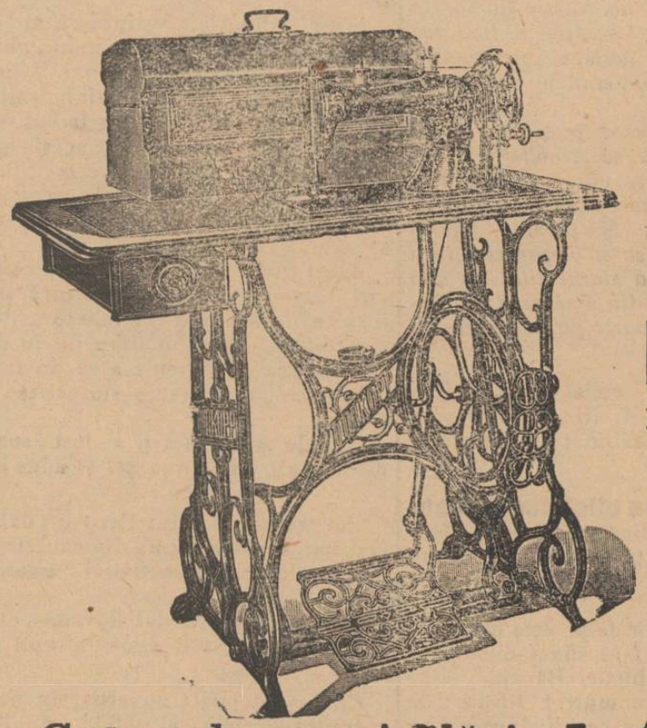

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai raspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi inscripții la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1858

Casă de incredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

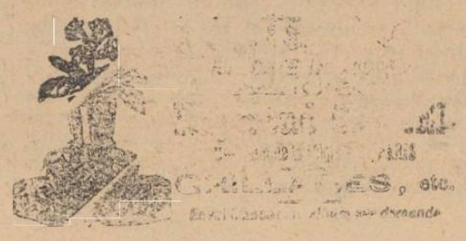

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbați, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare prețuește la **100 lei**. In realitate costă acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanție a durabilității, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanție pe 3 ani, **numai 16 lei**. Franco spese trimițîndu-se bani înainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanț elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preț curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francați cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondență romînă.

5370

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ameresți şi vindecă *Nevralgiele* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile reumatismale acute* şi *dureroase* care se resistă la tuturor celorlalte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In dina cea dintâi a se lua 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simțit vr'o uşurare, va lua 4 hapuri a doua ți: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Nu trebue se ia mai mult de cât 4 pe ți.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toți Droghistii şi Farmacistii.*

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tip. H. Goldner, str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motore electrice, executată de Iohan Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX - No. 1552—Duminică 25 Martie 1912

Mă - og ție

Iţik era ciubotar.... rumîn.

Şi Rifki era nevasta lui Iţik.

Iţik era însurat şi avea de balabustă pe Rifki.

Deasupra uşei la uliţă, Iţik pusese o tablă mare, pe care stă scris: *Iţikĭ cizmar rumăn.* Un botfor cu creţ arăta că acolo e un cizmar.

Dugheana lui Iţik, unde lucra el ciubotărie nu era mare. Era ceva mai divale de Tîrgul Cucului. O odae mică, mică de tot. Cum întrai pe uşă, dădeai cu nasul de masa la care lucra Iţik. O masă de ciubotărie cu un scăunaş mic cu 3 picioare şi faţa de piele. Asta era toată îmbrăcămintea dugheneĭ.

Din dugheană dădeai în altă odae. O uşă cu ferestruică la mijloc dispărţia cele 2 odăĭ. In odaia din dos stătea Rifki; acolo era sobă cu vatră, adică mai mult sobă de cît vatra, şi la gura sobei Rifki ferbea cîte o oală de mîncare. Un pat numai scărţal de el cu ceva bulendre pe dînsul; o masă de brad veche şi încrestată; 2 scaune; cam asta era tot ce se vedea în odăiţa din dos.

Rifki avea un copilaş mic, bucăţică ruptă Iţik. Şi apoi Iţik nu era urît; dar buzele ĭ erau cam îndoite, urechile ca de rabin, nasul lung şi veşnic umed, ochii cam daţi în fundul capului; în colo Iţik era băet frumos; sămăna aidoma din moşi strămoşi cu toţi fii lui Istrael, peste care vremea n'a putut aduce nici o schimbare, nici la umerii obrazului, nici la osul nasului, nici la bărbie.

Rifki din potrivă era ceva mai spălăţică; măruntă la boiu, lată în şele, cam roşcată, ba chiar roşie de tot la păr, cu chistrue pe faţă şi hireş o jidăucă din Tîrgu-Cucului!

Dar ce are a face asta. Iţik ţinea la Rifki a lui ca la ochii din cap; Rifki iubea pe Iţik ca pe sine. Cît lucra Iţik la tejgheaua lui, cu ochii nu se lua de la geamul uşei dinspre odăiţă ca doardoar a vedea pe Rifki; iar Rifki cînd mai avea răgaz de la deridicatul prin odae fuga la fereslruica să mai vadă ce face Iţik. Iar cînd Adonoi a mai dat Rifkii şi un băet, un Iţik mititel, nu se mai dislipea Rifki de Iţik cel mititel al ei şi stătea lipcă la fereastră jucînd pe Iţik cel mic să-l vază Iţik cel mare.

Dar ce n'aduce anul aduce ceasul. Iţik era tînăr; el ca meşter ce era, fu luat la armată, dar în loc de a-şi face slujba numai la cazarmă, făcea o săptămînă la cazarmă şi trel săptămîni acasă. Ar fi fost greu Rifkii să stea trei săptămîni acasă singură fără Iţik! Ce s'ar fi făcut ea singură fără Iţik! Aşa cu o săptămînă şi încă îi venia greu. Şi vezi că Iţik făcea armata cam de trei ani, cînd Rifki făcuse lui Iţik un Iţik mititel, un copilaş!

Vai şi aman pe capul bietii Rifki, cînd avea să plece Iţik la cazarmă. Plînsete, bocete, răcnete; toate în zadar. Plîngea şi Rifki, plîngea şi Iţik; isprăvea de plîns Iţik, începea să plîngă Rifki, mai plîngea şi copilul; şi aşa cu chiu cu vai pleca Iţik la cazarmă.

A doua zi des de dimineaţă Rifki era după Iţik la cazarmă, să-l vază aşa de departe cum face mustru Iţik al ei.

S'a dus o dată, s'a dus de două ori. Pe Iţik nu-l vedea. Altă-dată l'a văzut cum eşise cu ceilalţi soldaţi în front la mustru.

Un, doi; un, doi; un, doi; zicea şi Iţik şi mergea aşa în pas ca toţi ceilalţi soldaţi, numai că Iţik mergea mai şoldit ceva ca ceilalţi; dar mergea. Şi Rifki plîngea de bucurie că a văzut pe Iţik. De stat acolo nu putea sta mult, căci nici Iţik n'avea multă vreme slobod, şi apoi şi Rifki avea acasă de dat ţiţă la Iţiki cel mititel.

— Domn'le soldat; domn'le soldat; dar Iţik al meu nu ese azi la mustru?

— Ia lasă-mă madamă în pace, strigă răstit soldatul de gardă, care era sicănit într'una de Rifki cu întrebările ei.

— Ei, şapoi de ce ai fi aşa de rău Dumta, pe Dumta nu te arată chipul să fi aşa de rău; văd eu...

— Madamă, ai înţăles să mă laşi în pace?

— Iaca te las în pace; dar ce adică dacă te întreb de Iţik al meu.

— Iţik al Dumitale; dar par'că aici numai un Iţik este; nu i numai un cîne scurt de coadă aici, is mai mulţi, nu 'i aud eu cum hîrhăesc, cînd au pe loc răpaos.

— Iţik al meu unul este.

— Intreabă pe don Căprar de gardă.

— Ce madamă? Ce vrei?

— Vreu pe Iţik al meu. Iţik al meu face aici cazarmă cu schimbul. Iţik al meu e cibotar rumîn; Ştii Dumeta, pe Iţik al meu.

— Iţik al Dumitale.., Don serjent trebue să ştie de Iţik al d-tale... Du, măi leat, pe madama la don serjent.

Şi Rifki întră în cazarmă! Păşia sfios de se împedica şi de colbul de pe podele. Nu mai intrasa ea nici odată în cazarmă, de şi cazarma de cînd o făcea Iţik intrase la dumneei.

O uşă se deschise şi Rifki văzu în faţă pe un soldat mare, mare, şi cu galoane multe la mînecă, că i se făcu negru înaintea ochilor.

— Poftim madamă; ce doriţi.

Biata Rifki stătu îngăimată, şi abia putu bleşti.

— Iţik, săracul Iţik; Iţik al meu e aici la cazarmă.

Sergentul, un mehenghiu de soldat, măsură din cap pînă în tălpi pe Rifki. Păr roş, pistrui pe obraz, sînul rotund, boiul mărunt şi apoi... sfioasă. Se făcu că iese pe uşă să spună ceva soldatului de gardă să cheme pe Iţik.

— Indată madame; am spus să vină Iţik al d-tale. Ţi-i drag Iţik al Dumitale iaca aşa bun soldat Iţic al d-tale; iaca aşa; da bun, cel mai bun; iaca aşa; şi-i cuminte, şi-i ascultător, iaca aşa; şi face mustru bun, iaca aşa; şi nu-l pedepseşte nimeni, şi-l alintă toţi pe Iţik al d-tale, iaca aşa... şi el nu zice nimic... iaca aşa; şi el pune ochii în pămînt.. iaca aşa; şi el nu strigă... iaca aşa, aşa şi el zice... hopa... iaca aşa; şi tot aşa... şi tot aşa... Rifki s'a făcut mititică, n'a mai văzut nimic, n'a mai auzit nimic, dar nici pe Iţik nu l'a mai văzut, că pe Iţik nu-l chemase nimeni...,

Iar Duminică cînd a văzut Rifki pe Iţic acasă, s'a uitat Rifki la Iţic aşa de lung şi aşa de tare, că pare că venia să l întrebe Rifki pe Iţik că cum se face mustrul la cazarmă; dar Rifki a tăcut, că tocmai atunci adormi Iţik cel mititel.

Şi nici o dată Iţik n'a ştiut că a fost Rifki la cazarmă la don serjent, nici Rifki n'a ştiut cum se face în altfel mustrul la cazarmă.

De cît o dată şi o dată Rifki vorbind cu Madama Popeasca peste gard, că erau vecine, şi gardul era jos de tot, că nici parii nu rămăsese din el, nu ştiu cum a luat'o gura pe dinainte şi a început să povestească despre mustrul de la cazarmă, cam aşa.

— Şi să vezi, mă - og ţie, Madamă Popescule, ce s'a întîmplat cu Iţik al meu, cînd făcea cazarma cu mustru, mă - og ţie. Mă duc eu, mă - og ţie, la cazarmă. Es eu de-acasă, mă - og ţie, şi las în casă pe Iţik cel mititel, mă - og ţie. Inchid eu uşa, mă - og ţie, şi plec. Merg, eu şi merg, mă - og ţie, şi ajung la cazarmă, mă - og ţie. Acolo la cazarmă, mă - og ţie, iese înainte un soldat. Şi unde strigă aşa restit la mine, mă - og ţie, ce vrei Madamă, mă - og ţie, că eu am uitat ce să mai spun, mă - og ţie. Stau eu aşa speriată, mă - og ţie, şi numai întreb, mă - og ţie, de Iţik al meu. Iţik al meu, mă - og ţie.

Şi vine un soldat mă - og ţie, cu galbăn la tunică, mă - og ţie. Il întreb şi pe acesta, mă - og ţie, de Iţik al meu. Şi el, mă - og ţie, nu ştia de Iţik al meu. Şi a strigat atunci, mă - og ţie aşa de tare caprarul acela de soldat, mă - og ţie, don sergent, că, mă - og ţie, m'au luat şi m'au dus mă - og ţie, la don sergent. S'a deschis o uşă, mă - og ţie, şi iată pe dom sergent, mă - og ţie, în faţă, mă - og ţie.

— Ah! don sergent! ce om aista mă-og ţie. Serjent, mă - og ţie. Şi aşa e eşit don serjent, mă - og ţie, să strige pe Iţik, mă - og ţie, şi a strigat pe Iţic mă - og ţie, şi a început să laude la mine pe Iţik mă - og ţie, aşa de tare, şi aşa de blînd şi aşa de aproape mă - og ţie, aproape, mă - og ţie, şi vorbea de mustru lui Iţik, mă - og ţie, şi nu ştiu cum, dar mustru lui Iţik era unul, mă - og ţie, şi mustrul lui don serjent a fost, nu la fel mă - og ţie... Şi am văzut, mă - og ţie, Madamă Popescule, ce soldat bun e Iţik al meu, mă - og ţie, şi cum face el mustru, mă - org ţie, că şi acum parcă aud pe don serjent, mă - og ţie, cum făcea mustru lui Iţik, mă - og ţie.

— Dar Iţik...

— Iţik al meu, mă - og ţie, nu ştie de mustru a don serjent, mă - og ţie Cînd ar şti Iţik, mă - og ţie; nu ştiu ce-a face, mă - og ţie. Dar de ce să mai ştie şi Iţik. Iţik e soldat mă - og ţie şi don serjent ştie mustru, mă - og ţie, că de ce e don serjent, mă - og ţie.

Madam Popescu era o bună vecină; şi voioasă şi glumeaţă. Cînd mai voia să nacăjască pe Rifki cu Iţik al ei, lua vorba de cazarmă, de don serjent, de mustru şi Rifki nu se obosia să spue cu mă - og ţie toată pătărania cu muştrul lui don serjent. Vezi Rifki cît de Rifki, păr roş, chistrui pe obraz, iată în şele, şi scundă, dar mustrul, mă - og ţie, nu putea să-l uite; era mustru de la cazarmă. Şi acum Iţik nu mai face armată; isprăvise şi el cu mustrul la cazarmă.

. . . . . .

La masa lui de lucru sta Iţik şi cosia la ciobote, şi cu ochii sta ţintă la ferestruica de la uşa din dos. Iar Rifki cu un Rifki acum şi mai mititel sta şi se uita pe uşă la Iţik şi gîndul o fura la cazarmă, la don sergent, la... *mă - og ţie..*

Gh. Ghibănescu

SOLII „INVIEREI"

TOLSTOI

de Anatole France

Salut în To'stoi, cea mai înaltă şi mai senină cugetare, care domneşte azi asupra intregei omeniri.

Ca romancier epic, Tolstoi este înaintaşul nostru, al tuturor, prin observaţiunile subtile ce le a făcut în adîncurile sufletului omenesc, cît şi asupra infăţişărei fizice a diferitelor tipuri; el este părintele nostru sufletesc prin abundenţa şi forţa creaţiunilor cu care a însufleţit întreaga sa operă; el este îndrumătorul nostru ca maestru în alegerea mijloacelor de comunicare în sufletul cetitorului, a sentimentului vieţei, în infinita sa complexitate.— Şi aceste mari caracteristice ale geniului său, se întîlnesc de opotrivă în toate operile sale.

Dar Tolstoi mai este încă pildă fără de pereche, a nobleţei intelectuale, a curajului şi a generozităţii. Cu o răbdare eroică, cu o blindeţă extremă, el a denunţat crimele unei societăţi, care nu cere legilor de cît consacrarea nedreptăţilor şi violenţelor. Şi prin aceasta el a devenit fruntaş printre fruntaşi.

Şi cînd, într'o zi, noi ceştia mai puţin drepţi, vom găsi ca şi dînsul în rsaemnare şi simplicitate, lecuirea tuturor relelor ce brăzdează existenţa, şi cînd vom porni şi noi să ne insufleţim de spiritul dreptăţei în sumbrele oraşe tentaculare ale vremei noastre industriale, vom purta în inima noastră imaginea marelui patriarh şi Pan evanghelic, imaginea acestui nou semi zeu al cîmpiilor şi al pădurilor.

Acea ce Grecia antică a plămădit şi realizat prin concursul tuturor forţelor şi opintirea secolelor: un Homer — natura a făcut dintr'o dată pentru Rusia, născînd pe Tolstoi; Tolstoi, sufletul şi glasul unui imens popor, fluviul din care vor soarbe în decursul vremurilor viitoare toţi copiii şi bătrînii toţi păstorii sufletului nestru.

Biserica şi Centenarul luării Basarabiei

La 26 Maiu a. c. se împlinesc 100 de ani de cînd Rusia a luat prin tradarea unui secret de stat, jumătate din Moldova. Marele Napoleon trimiţînd o scrisoare secretă Sultanului, prin care i notifica că e gata a trece Niemenul în Rusia, şi deci să mai prelungească războiul cîte-va clipe, căci Rusia va fi silită să se retragă de nevoe; trimisul special a lăsat să i se citească scrisoarea-depeşă, şi armatele ruseşti făcînd un iuruş au izbutit să zmulgă de la Turci tratatul de pace de la Bucureşti şi să ia Basarabia.

Pentru ca Ruşii să şi acopere faptul ei faţă cu locuitorii ţării, s'a pus pe tema pravoslaviei. *Impăratul prea creştin, Ţarul eliberator a spus norodului moldovenesc că de o cam dată n'a putut zmulge de la Turci de cît o jumătate din Moldova, dar că norodul să aibă linişte şi pace, că va auzi ruga la biserică numai romîneşte; se va judeca la judecătorie în romîneşte şi va învăţa carte numai în romîneşte; iar ca mîngîere şi ademenire a scutit de armată pe toţi fii de romîni, pe o serie de zeci de ani.*

Pe tema pravoslaviei Rusiei ne a ameţit de la 1711 în coace, şi pe această temă dacă a izbutit să rupă de la Turcia atîtea ţări şi popoare şi să le elibereze, numai noi Romînii am plătit cu pielea noastră dragostea creştinească a Ruşilor.

Astăzi guvernul rusesc pregăteşte mari serbări pentru o sută de ani, de cînd s'a luat Basarabia. De sigur că aceste serbări vor fi prilej pentru Ruşi să-şi proslăvească puterea lor de extensiune politică. După ce sub Ecaterina II au luat sudul Rusiei şi au format o **nouă Rusie,** *înfiinţînd Odesa, Alexandru I a putut lăţi hotarul Rusiei de la Nistru la Prut, rupînd viata moldovenească în două.*

Ruşii însă şi-au arătat arama pe faţă. Au început rusificarea prin biserică. Au oprit slujba liturghiei să se mai facă în româneşte; clerul l'a pus în slujba rusificării neamului.

Ce va face biserica noastră din Regat la această ştirbire a unităţii neamului nostru prin biserică? Sta-va aşa nepăsătoare?

Noi credem că e de datoria tuturor preoţilor plecînd de la Vlădica la opincă, să se facă pe ziua de 16 Maiu **parastase** *mari pentru înmormîntarea a un milion de romîni în pîntecele colosului moscovit.*

Ruga bisericei noastre va avea darul că va trezi în inima mai ales a ţărănimei noastre, că pericolul cel mare ne vine de la Ruşi, căci de şi ei ne-au înlesnit eşirea de sub jugul turcesc, de fapt însă toate acestea le-au făcut ca să ne înghite pe noi.

Să se tragă clopotele la 26 Maiu în semn de doliu, căci şi clopotul în limba lui zice **„plîng"**, *pe sfăşierea neamului nostru din ghiarele moscovismului.*

* * *

OAMENI ŞI LUCRURI

In ţeara lui Isus

Din ediţia cea mai nouă a cărţii tipărită de scriitoarea italiană Matilda Serao sub titlul „In ţeara lui Isus" cităm o pagină a capitolului despre „Sufletul Ierusalimului".

„...Cine ar putea număra toate formele religiunilor creştine care se găsesc în modernul Ierusalim?

...Şi credeţi oare că acele secte adoratoare ale lui Isus şi care s'au aşezat în locul unde El a pătimit şi a murit, —rămîn liniştite în preajma Mormîntului mare? Aşi! Fiecare e înarmată cu mînie şi pizmă în potriva celeilalte; fie care ar vrea să calce în picioare drepturile celeilalte, fie prin forţă, fie prin bani, fie prin viclenie; fie care năzueşte să ajungă mai mare de cît cealaltă, nu în slava lui Crist, ci pentru patriarhul său, clericii săi, palatnicii săi.

Ele numără cu grijă, cu furie, lămpile, lămînările, rugăciunile pe care fie care din ele are dreptul să le apere înaintea altarului, unde El fu martirizat, pentru că a voit gloria celor sărmani, celor simpli, celor pioşi...

Vrajba duce sufletul la cele mai rele excese; într'o zi am văzut preoţi armeni bătîndu-se cu cei greci înaintea sfîntului Mormînt, înainte de a-şi fi desbrăcat hainele sacerdotale. In una din bisericele Bethleemului paşa e nevoit a pune cîte un soldat de fie care altar, iar un alt soldat veghează aproape de steaua de argint care arată locul naşterei lui Isus, pentru că odată grecii au furat această scuă. Acum nu de mult un biet franciscan fu omorît de revolverul unui fanatic grec. In colţul unei mici încăperi în preajma sfîntului Mormînt se află totdeauna un preot grec şi unul armean. Nu se clintesc din loc; te pîndesc cu luare aminte şi recunosc numai de cît „naţionalitatea" religiunii la care aparţii. Dacă eşti catolic roman, eşti un duşman, chiar dacă n'ai făcut nimic rău; ei înţeleg că n'o să le dai pomeni şi dacă zăboveşti mai mult, murmură cu nerăbdare; îţi fac semn să pleci, nu te lasă să te rogi liniştit. Procesiunile, sărbătorile, predicile sunt o luptă nesfîrşită: fie care vrea să aibă locul mai bun, pompa mai mare, lumea cea mai multă. Schismaticii greci şi ruşi, foarte fanatici, fac mari pomeni bisericilor lor din Ţara Sfîntă şi cu toate aceste, pelerinii greci sunt jupoiaţi de preoţii lor, cînd vin la Ierusalim.

Se vinde tot: pînă şi resturile de uleiu din lămpi, ca şi cum ar fi relicvii. Dacă s'ar întoarce Isus pe pămînt şi ar vedea cum sunt trataţi sarmanii ţarani poloneji, bieţii coloni ruşi, nenorociţii greci din Macedonia ori din Tesalia,—ar pune mîna pe biciu şi ar goni neguţitorii farisei din Templu!

Aşa că toţi acei creştini eretici alcătuesc nişte grupuri războinice, comandate de patriarhi şi preoţii lor, sprinite de consulii naţiunilor lor; şi dacă nu se varsă sînge mereu, lucrul se datoreşte cuminţeniei politicei turceşti; dacă lucrurile păstrează a aparenţă de linişte, se datoreşte simţului de dreptate al musulmanilor. E aşa de mare nelegiuirea acelor creştini, în cît trebuie să lăudăm pe Mahomet şi ţeara lui Mahomet, pe unde vine pilda frumoasă de toleranţă, de înţelepciune şi de dreptate.

Şi între aceste toate, sărmana Biserică latină, singura care, de sute de ani, se luptă vitezeşte contra tuturor acelor duşmănii, mulţumită fraţilor franciscani; singura care ţine sus prestigiul caritătţii creştine; singura care se iuspiră de o pietate luminată, de o evlavie vrednică şi mîndră, de un ascetism care înnobilează viaţa; singura care cinsteşte şi aduce jerfe în folosul credinţei şi al sfîntului Mormînt, acea sarmană Biserică latină e nevoită să plătească pe mări vijelioase, avînd ochii aţintiţi către o stea divină şi periculoasă.

Sufletul Ierusalimului, mai părtinitor al gloriei sale de cît al gloriei lui Christ; lacom, avar, superstiţios, faţarnic, capabil de toate fanatizmele păgîne şi de nici o caritate creştină, ascunzînd sub falşa umilitate o trufie fără margini; depărtîndu-se din ce în ce mai mult prin sectele sale şi hereziile sale de adevărata Lege,—sufletul Ierusalimului ar face să plîngă încă Domnul pe muntele Măslinilor, în locul unde se găseşte capela mică, ruinată, care poartă inscripţia: *Dominus flevit*, D-zeu a plîns!...

Ar plînge asupra Ierusalimului, fiind că pentru cetate a propăvăduit în zadar, a suferit în zadar, a murit în zadar...."

Matilda Serao are un suflet de fervenţă creştină şi sufletul ei sîngeră în multe pagini ale cărţii.

Rodion

Conflicte de idei

Corespondenţa unei femei cu un om de şcoală

XIX

19 Martie 19 ..

. . . . . .

.... dar pe d-ta, care eşti preocupat de aşa grele probleme să te intereseze reflecţiile ce se raportă de multe ori la partea slabă a inimei, la un sentimentalism, care ar trebui inlăturat poate, la unele idei cu totul particulare, e mai greu de crezut, deşi...

Şi eu credeam că te cunosc foarte bine înainte de a pleca. Aşa dar: ideea care o aveai despre mine, lasă de dorit— dacă acum o ai mai bună? Pe de o parte regret...

Nici nu cred că s'ar putea vre-odată să se confunde amorul cu prietenia.

Neaparat că aceste sentimente sunt foarte deosebite unul de altul. Că amorul fără prietenie nu poate dura concid de asemenea. Dar că prietenia fără oare-care atracţie fizică nu se poate concepe, la aceasta n'aş mai vrea să fiu de acord. Eu cred că aş putea deveni prietena cui-va al cărui fizic să nu mă atragă, dar ale cărui sentimente şi idei să mă captiveze.

La pasajul următor: „Prietenia dintre 2 barbaţi sau 2 femei — mai ales înainte de a fi trecut vîrsta de a plăcea— ori cît de adîncă ar fi ea, are şi momente de răceală şi de vid; pe cînd în prietenia dintre un bărbat şi o femee sexul păstrează ceva din influenţa lui"—eu îţi răspund că mă găsesc mai mulţumită neştind atîta psihologie ca dumneta.

Citesc *Portrete de femei* de St. Beuve. Mă interesează mult: D-na de Genlis, pedagoaga, pe care autorul n'o găseşte de bine, pentru că prin publicarea memoriilor ei scandaloase a stricat celebritatea ce ar fi avut ca institutoare; d-na de Staël, d-na Roland, d-na Krüdner etc. Imi pare rău însă, că la d-na de Staël se întrevăd lucruri pe care St. Beuve nu voeşte să le descopere ca flind, se vede, prea aproape de timpul în care le scrie.

Ceva mai înainte am citat o nuvelă de acelaşi autor *d-na Pontivy*, care mi-a plăcut mai mult de cît tot ce am citit de el pînă acum. Fiind încredinţată că din St. Beuve d-ta cunoşti partea mai

CREMA PUDRA SAPUN **FLORA** POMADA Capilogen (Apă de păr)

grea, criticele lui literare şi că peste celelalte voi fi trecut mai uşor, îţi dau subiectul acestei nuvele. O femee tînără se mărită după un barbat, pe care crede că-l iubeşte. Din cauza unor complicaţii politice barbatul e exilat; iar ea rămîne preocupată numai de graţiarea lui. Un om influent din înalta societate îi făgăduieşte s'o ajute. Ajutorul oferit era mai mult un pretext de a se apropia de ea. Trec ani şi amorul lor devine reciproc şi puternic. Barbatul însă nu poate fi graţiat.

După un timp amorul acestor 2 oameni pare că ar lîncezi. Prea cu bun simţ, şi unul şi altul, ei se separă tacit. Dar un scurt timp această separare îi încredinţează că n'a existat amor mai puternic de cît al lor. Ei se regăsesc cu aceiaşi ardoare ca la început. In acest timp bărbatul moare în exil. Ei însă nu voesc să schimbe nimic din situaţia lor fericită. D-na Pontevy avea o fată, pe care o mărită, dar la primul copil ea moare. Această nenorocire uneşte însă pe vechii amanţi mai puternic de cît ori cînd. St. Beuve isprăveşte nuvela cu vorbele: „Şi ei înaintară astfel în anii pe care îi putem numi crepusculari şi în care un văl trebue să acopere toate lucrurile din viaţă, chiar şi sentimentele ce devin in fie care zi mai profunde şi mai sacre".

Acesta e sfîrşitul nuvelei, dar începutul? Ţi-l mai aminteşti? „Nu-i adevărat că amorul, în inimele complecte, este ca ceva pe care un nimic îl face să se nască şi un nimic să se stingă; că această pasiune este ca un cristal precios pe care mai curînd sau mai tîrziu un accident îl poate distruge şi că odată sfărîmat nu se mai poate repara. Se întîmplă cîte odată şi ast fel. Dar cînd cugetul şi inima îşi au partea cuvenită în acest nume de *amor*, cînd amintirile trecute şi în toate chipurile fermecătoare sunt neşterse, cînd inimele au rămas credincioase, un accident o răcială momentană nu pot fi ireparabile. Amorul, ca ori-ce, care ţine de cugetare, nu va putea fi supus unui joc din afară, unei greşeli fără atenţie; el nu se sfărîmă ca sticla al cărei cadru nou a sărit sub raza arzătoare sau sub ploaia umedă. Aceste cazuri nu au nimic comun cu el. Căci el este sufletul însuşi: trăeşte de o viaţă nevăzută, el se tămădue prin balsamurile lui proprii; el se repară, reîncepe şi n'a încetat nici odată; merge pînă la mormînt şi se eternizează şi în cealaltă viaţă. Iată amorul aşa după cum merită el să fie înţeles totdeauna şi după cum s'a văzut în exemplele duioase. Mai mult de un exemplu — şi din cele mai frumoase, fără îndoială—au fost ascunse; căci aceasta e propriu amorului celui mai adevărat de a-i fi scump misterul şi de a voi să fie îngropat".

Iată o mişcare pe care mulţi n'ar tolera-o— dintre acei legaţi de pămînt, de bunuri, de morala care consideră amorul ca o crimă şi confundă libertatatea cu destrăbalarea şi sinceritatea cu neruşinarea.

Se înţelege a vorbi acestei rase de oameni despre fenomenele psihologice care esă din comun e ceva — dacă nu anormal—în ori ce caz e *imoral*. Ca o femee să discute cu un om serios asemenea lucruri, nu numai că nu i cuviincios, dar nu poate fi de cît o cursă... Sărmane St. Beuve! Toată strălucirea ideilor tale ar fi întunecată de spiritul răutăcios şi îngust al celor pe care împrejurările şi natura i-au nedreptăţit.. Dar ce noroc că poşta garantează pînă la un punct secretul scrisorilor!

Suntem într'un timp foarte schimbăcios. Sunt ultimele svîrcoliri ale iernei. Aseară a nins şi era o pătură bunicică. Ce bucurie pe bieţii copii! Străzile erau pline de ei, cari alergau nebuni dintr'un capăt în altul după fulgii mari şi albi ce se lăsau molcom pe pămînt.

Cînd eşi de la curs, erau 7 ore; copii nu se liniştiseră încă—părinţii dindu-şi perfect samă cît trebuie să respecte plăcerile lor. Mă opri pe balustradă din faţa Castelului şi privi tabloul nocturn ce ni se desfăşura în faţa mea. Ninsoarea stătuse. Norii de zapadă purtaţi de vînt cînd se grămădeau cu furie ascunzînd luna cînd o desvăliau lăsînd-o să alunece pe un fond albastru întunecat făcînd în jurul ei un cerc luminos.

Iar peste lac luminile araselelor de bord stăteau înşirate ca nişte mărgele de foc...

Imi dai de grijă să nu uit pe Nelly ca şi cînd ar fi nevoe să mă provoci că doar ţi-aş scrie mai mult. De cîte ori îmi zic: ce bun trebuie să fie pentru a-mi tolera atîta spor de vorbă! Şi dacă ar fi să-ţi scriu toate bucăţile lui Nelly, scrisorile mele ar deveni duble, şi... atunci n'aş mai garanta bunătatea d-tale.

Chiar acum cînd îţi scriu această scrisoare intră Nelly ca să-mi spue că a fost la poştă ca să cumpere de 1 leu cărţi postale. Dar cînd tatăl ei le număra, găsi în loc de 10—11 bucăţi—îmi spuse ea foarte veselă. Ce a zis tata o întrebăi.— „Ce să zică? M'a trimis imediat să duc ceea ce întrecea funcţionarului, care mi-a vîndut Saracul! era să puie 5 bani de la el, dacă tata nu ar fi observat că sunt mai multe".

Iată morala în acţiune! Iată educaţia în practică! Aşa se explică pentru ce se găseşte prin ziare la rubrica obiectelor găsite: inele de valoare; pungi cu cîte 10, 20 sau şi mai mulţi lei; ceasornice de damă; broşuri de aur etc. etc...

Aceste fapte mici, d-sa din atîta valoare pentru cel care voeşte să le iee în samă, îmi umplură inima de mulţumire pentru genul omenesc; dar imediat îmi revenii întristîndu-mă. Sunt încă aşa de mulţi oameni care lasă mult de dorit—oameni cu pretenţii totuşi.

. . . . . .

Maria C. Buţureanu

CADAVRUL VIU

— Opera postumă a lui Tolstoi —

II

ACTUL VII

O odăiţă aparte într'o cafenea. Intră Fedia şi Ivan Petrovici Alexendrov. Fedia s'a hotărît să se sinucidă.

Fedia scrie scrisoarea de adio şi o dă lui Ivan Petrovici ca s'o predee lui Victor şi Lizei, împreună cu banii căpătaţi pentru divorţ.

Ivan petrovici ese.

Fedia lipeşte ţeava revolvarului de tîmplă. O pauză adîncă.

Coboară revolverul şi strigă cu durere:

— Nu, nu pot, nu pot!

Apare Maşa. Vede revolverul. Şi mustrîndu-l, îi zice:

— De mine ţi-ai amintit? Nu ţi-a părut rău de mine? Nelegiutule!

Fedia se explică:

— Am vrut să le fac bine, am promis, dar n'am putut minţi. Şi pe tine te-aşi fi făcul fericită. Eu sunt un nemernic, la nimic nu mai pot fi bun.

Maşa răspunde:

— Ai citit „Ce e de făcut" al lui Cernişewski? Acolo, Rachmanov se preface că s'a înecat. Fă şi tu la fel. Dă'mi scrisoarea, portmoneul, tot... Mergem amîndoi acasă. Tu'ţi schimbi hainele.

— Dar asta e curat şarlatanie...

— Aşa şi trebue, — răspunde Maşa — tea-i dus să te scalzi: hainele le-ai lăsat la marginea apei; în buzunar este scrisoarea şi portmoneul tău.

— Şi apoi?

— Apoi, plecăm şi vom trăi de minune, strigă Maşa.

ACTUL VIII

Locuinţa Lizei. Karenin şi Liza aşteaptă pe secretarul plecat pentru a căpăta petiţia de divorţ de la Fedia, care trebue s'o iscălească.

Vorbesc despre maşa.

— Mi-e mai uşor de cînd am auzit de ţiganca aceia — spune Liza. Asta mă va mîntui pe mine!

Karenin şi Liza vorbesc cu tu.

Secretarul s'a înapoiat.

— Petiţia n'a iscălit'o, — spune secretarul, dar a lăsat scrisoarea pentru d-ta şi Elisabeta Aubreevna.

Karenin deschide scrisoarea prin care Fedia îşi anunţă sinuciderea.

— S'a sinucis! Da... strigă Liza.

— Chemaţi-l înapoi. Chemaţi-l.

Liza e disperată.

— Ştiam eu, ştiam eu. Fedia, dragul meu Fedia!

ACTUL IX

O cafenea murdară. Fedia şedea cu pictorul Pietuskov, un individ blond, cu părul lung, cu aspectul unui preot. Beau.

Fedia vorbeşte de Maşa care a jertfit totul pentru el:

Fedia devine liric, şi povesteşte tovarăşului său de băutură:

Mă bucur, că n'am pîngărit un sentiment frumos. Pot cădea încă, voiu vinde tot de pe mine, voiu fi plin de păduchi, în zdrenţe; dar briliantul acesta, nu briliantul, ci raza asta din soare, va fi pururea cu mine şi în mine".

— Unde e acuma Maşa?—intreabă Pietuskov.

— Nu ştiu, răspundea Fedia.—Astea s'au petrecut pe lumea cealaltă. Şi nici nu vreau s'o amestec aci.

Protasov povesteşte apoi multe din viaţa lui familiară, de nevoile ei, de nesuccesele pe care le a avut.

Tovarăşul de băutură al lui Fedia, Artemiev, se apropie de masa unde vorbesc Fedia şi Pietuskov.

Aşteaptă să fie cinstit. Dar nefiind invitat să bea, s'aşează la o masă vecină şi cere de băut.

— Cum de te-ai despărţit de soţia d-tale? întreabă Pietuskov mereu.

— E o istorie extra ordinară—spune Fedia.—Nevasta mea e acum măritată.

— Cum aşa aţi divorsat?

— Nu. A rămas văduvă după mine.

— Cum aşa?

— Aşa, văduvă. Vezi, eu nu mai exist.

— Cum nu exişti?

— Nu exist. Eu sunt un cadavru.

Artemiev se întinde, ascultă.

— Să vezi—începe Fedia—Şi povesteşte cum s'au legat simpatiile Lizei şi ale lui Victor, cum el a vrut dar n'a putut să divorţeze, cum a făcut tot simulacrul sinuciderei: hainele de pe malul gîrlei, scrisoarea, portmoneul.

— Bine dar ce s'a făcut cu cadavrul? întrebă uimit Pietuskov.

— L'au găsit. După o săptămînă au găsit cadavrul cui-va şi-au chemat pe femea mea să-l vadă.

Ea s'a uitat.

— El e?

— El!

Aşa a şi ramas. M'au înmormîntat, iar ei s'au căsătorit şi trăesc în apropiere. Sunt fericiţi. Iar eu beau.

Artiemiev se apropie de Fedia.

— Am ascultat toată povestea, spune el.—In situaţia d-tale ar trebui să ai în totdeauna bani. Şi poţi avea. Soţia d-tale e bigamă şi în cazul cel mai bun ea apucă calea cea lungă a Siberiei, pentru fapta aceasta. De ce ai trăi d-ta fără bani?

Fedia sare de la locul lui.

— Te rog să mă laşi în pace.

Dar el nu se poate scăpa aşa de uşor de Artiemiev. Acesta îi vorbeşte surîzînd.

— Scrie cîteva rînduri, le duc eu şi au să iasă bani.

— Afară, strigă Protasov, eşi afară de aci!

Artemiev supărat că şantajul proectat nu răuşeşte răspunde:

— Sergent! chiamă poliţia.

Scandalul începe.

ACTUL X

Proprietatea Kareninilor. Pe terasă, Ana Dimitrievna şi Liza, servitoarea şi băiatul Petea din prima căsătorie a Lizei.

Toţi aşteaptă pe Victor Karenin. In curînd soseşte cu Ana Pavlovna.

Predă Lizei cumpărăturile făcute şi poşta. Printre alte scrisori, o scrisoare oficială. Liza deschide plicul şi citeşte.

— Trăeşte!—strigă ea. Doamne! cînd mă voiu scăpa de el, Victore! Ce înseamnă asta?

Zdrobită, scoasă din fire, plînge.

Karenin citeşte hîrtia oficială.

— E îngrozitor!

Toţi rămîn uimiţi.

— E capabil de orice. In tot ce a făcut el e numai minciună, şarlatanie.

Ana Dimitrievna aproape mulţumită:

— Am spus eu că are să fie murdărie şi este...

ACTUL XI

In camera judecătorului de instrucţie, Judecătorul de instrucţie ia interogatorul Lizei.

E învinuită, că ştiind că bărbatul ei e în viaţă s'a măritat cu alt cineva.

— N'am ştiut, se apăra ea.

— Şi mai sunteţi învinuită—continuă judecătorul de instrucţie,—că prin bani aţi vrut să cumpăraţi bărbatul şi l'aţi sfătuit să joace comedia sinuciderei, ca să vă puteţi scăpa de el.

— Minciună, mincină, ţipă Liza.

— D-ta i-ai trimis 1200 ruble cu 2 zile înainte de dispariţia lui. Cadavrul l-ai recunoscut de a fi al bărbatului.

— Am fost enervată—spune Liza.

— Introdu pe Karenin, ordonă judecătorul de instrucţie.

Intră Karenin.

El e invinuit de a se fi căsătorit cu o femee măritată.

El, de asemeni, nu se recunoaşte vinovat.

Liza şi Karenin fiind interogaţi, voesc să iasă, dar judecătorul îi reţine ca să îi puie faţă în faţă cu Fedia.

Protasov intră.

Salută adînc.

Judecătorul de instrucţie pune întrebări:

— Numele, titlul, vîrsta.

— De ce-mi puneţi întrebări aşa de idioate? Ce vreţi de la mine? Nici femeea mea, nici Victor Karenin n'au ştiut de simulacrul meu. Am vrut să mă sinucid dar, dar... e mai bine să nu vorbesc. Apoi continuînd:

— Iar ei—arată pe Karenin,—ei n'au ştiut nimic.

Karenin s'apropie şi îi întinde mîna.

— Aşa se vede, că a trebuit să fie, spune el.

ACTUL XII

Palatul Justiţiei, în coridor. In dosul unei uşi se judecă procesul Kareninilor şi al lui Protasov. La uşe un uşier.

Avocaţii ies şi intră.

Se îngrămădeşte publicul, care n'a putut obţine bilete de intrare.

Din sală ese un tînăr avocat. La întrebările publicului răspunde:

— Se ţin cu multă demnitate Kareninii... Nu sunt ei judecaţi, ci ei judecă societatea.

— Dar Protasov?

— Protasov e enervat, scandalizat, întrerupe şi pe procuror şi pe avocaţi.

Se aud aplauzele din sala de şedinţe, unde se judecă procesul. Publicul e în fierbere.

Şedinţa e suspendată. Es Liza, Karenin şi Protasov.

Ivan Petrovici şopteşte ceva lui Fedia. Protasov, după ce cugetă o clipă spune:

— Nebuneşte bine înţeles, e plictisitor, nebuneşte!

Avocatul îl sfătueşte cum trebue să vorbească.

Fedia fără interes îi răspunde:

— Eu nu voiu vorbi nimic.

— Principalul, principalul—e să protestezi,—îl sfătueşte avocatul.

— Şi altă hotărîre nu poate fi?

— Nu, nu poate fi.

Apare poliţistul.

— Circulaţi domnilor, circulaţi, n'aveţi ce căuta în coridor.

— Indată,—răspunde Fedia şi luînd din mînile lui Ivan Petrovici revolverul şi'l descarcă în piept.

— Mi se pare că am tras bine, — Liza!

Liza înspăimîntată:

— Ce ai făcut Fedia, pentru ce ai făcut asta?

— Iartă-mă că n'am putut altfel să te scap. Nu pentru tine. Mie, mi-e mai bine aşa.. Vezi te, eu de mult...

După o pauză:

— De mult sunt gata...

— Ai să trăeşti, tu trebuie să trăeşti! strigă Liza.

Apare doctorul, care examinează pe rănit.

— Şi fără doctor, eu ştiu — spune Fedia. Victor iartă-me... Maşa a înţîrziat.

Plînge încet. Apoi.

— Ce frumos e... Ce frumos!

Şi moare...

Dr. I. Dusoian.

Litere-Ştiinţe-Arte

Spectacole de Paşti. — Cele trei seri de Paşti cheamă fiecare în parte şi în mod excepţional de ispititor publicul ieşan la teatrul naţional.

In seara întăi noutate teatrală, drama postumă a lui Lev Tolstoi „Cadavrul viu" va exercita cea mai vie atracţiune şi montarea piesei va insemna încă unul din marile succese tecnice ale d-lui Vlad Cuzinski.

A doua seară cu „Primerose" — în beneficiul d-nei Aglaia Pruteanu este de asemenea atragătoare şi prin titlul piesei şi prin numele beneficientei, excelenta artistă pe cale de a părăsi Iaşul, pentru cîtva timp.

In sfîrşit s'a organizat de către un comitet de iniţiativă, pentru a treia seară de paşti un mare concert. „Societatea corală de sub conducerea d-lui Kirik — ne scrie comitetul de organizare — nutreşte ideia măreaţă: dezvolvoltarea simţimîntului muzical în popor".

E un concert care se anunţă superb şi ar fi să nu ne îndeplinim o elementară datorie dacă n'am îndemna publicul iaşan să asiste la serata societăţei corale „Carmen".

Se va ţinea minte paştele artistic din anul acesta.

*

Artistul G. Radovici a intrat la teatrul „Comoedia" din Capitală unde va debuta în „Ghiara" (La Griffe) de H. Bernstein.

Piesa în traducerea bucureşteană a fost cerută şi de teatrul Iaşan.

Credem însă că Henry Bernstein e demodat şi cu drept cuvînt.

*

In numărul „Vieţei Romîneşti" apărut eri, d. C. Stere încheie, printr'un avertisment drastic, polemica... literară cu „Flacăra", d-lui C. Banu.

In actuala stare a criticei nimic nu mai surprinde. In cursul acestei săptămîni s'a putut ceti un violent atac literar contra d-lui Minulescu, în „Viitorul" între redactorii căruia figurează talentatul şi capriciosul poet.

*

Foarte neplăcute surprise a pregătit acest din urmă număr al „Vieţei Romîneşti": d-lui E. Lovinescu. Vom reveni.

*

STRUNA ZILEI

INVIERI TEATRALE

De Paşti se anunţă la teatru „Cadavrul viu" în 12 tablouri.

Pe scenă nu ne miră dacă
Au rol cadavrele şi joacă:
De paşti întreaga lume ştie
Că morţii din mormînt învie.

CRONICA MUZICALA

Al II-lea Concert Simfonic

Duminică 18 Martie a avut loc Teatrul Naţional al 2-lea Concert zis Simfonic, al Orchestrei Conservatorului, sub conducerea d-lui capelmaistru I. Vlăduţă.

Deşi de la Concertul întîiu, am plecat cam decepţionat de modul cum s'a executat tot programul, totuşi, atras încă odată de apariţia marelui Beethoven pe program şi încă cu „Simfonia Pastorală", m'am decis să mă duc, sperînd că voiu avea ocazie de astădată, să pot asculta şi să admir ceva, dar...

Să revenim la Concertul al II-lea, care aseară a fost prea lăudat în „Evenimentul" cu No. 19, comparînd sau simulînd o comparaţie a Orchestrei Conservatorului din Iaşi, cu o „Tonkinstler orchester din Viena, München, Lipsca, etc., plus d. Vlăduţă este clasat, tot după acelaş ziar, printre cei mai buni şefi de orchestră.

Criticul nu-i menţionează, pentru că probabil nici n'a văzut încă vr'un bun şef de orchestră; dar noi, ne permitem a-i recomenda pe un Nikisch, Collone, Veingartner, Mahler, Lassalle, Nebdal etc, cari erau şi sunt cei mai buni maeştri de orchostră.

Iată, deci, ce m'a îndemnat să pun mîna pe condeiu şi să caut să arunc o rază de lumină asupra massei publicului, care a venit la Concert, nu tocmai ca la părul lăudat, ci numai în urma invitaţiilor vreunei cucoane *de la putere* sau aduşi cu deasila de agenţii autorităţilor.

Dar, să lăsăm cel puţin, o Duminică artă fără acompaniament de politică şi să revenim la program. Concertul, s'a deschis cu Uvertura „Femeile vesele din Vindsor". Violinele, trebue să imiteze adierea unui zefir, prin fineţea unui tremolo la vîrful arcuşului, (după original). In ediţia după care dirija d. Vlăduţă, se vede că acest *tremolo* era înlocuite prin note lungi ţinute; în schimb, însă, bagheta conducătorului, tremola de parcă ar fi indicat 64-mi şi nu 4 pătrimi largi şi liniştite după cum apare în primele măsuri tema de la contrabas.

Dar acest frumos *andante* care trebue să curgă lin, ca undele unui lac, într'o zi frumoasă şi liniştită de vară, e gonit repede, piere palid şi uscat, fără a fi spus ceva, pregăteşte intrarea în *alegro con brio*, îl atacă dar în loc de acest din urmă tempo este executată alla Allegretto, în cît îmi făcea impresia că atît şeful cît şi elevii se găseau la şcoală în a doua repetiţie, studiind piesa şi căutînd să scoată technica de interpretare, frazare, colorit, bine înţeles, numai era timp. No 3 din program ne prezintă modernissima „Procesiune Nocturnă a unui tînăr francez Robond, care după modul cum a fost executată, sunt sigur că n'a fost înţeleasă nici de massa publicului nici de executanţi, dar nici de derijor.

De asemeni găsesc că d. Vlăduţă, e cam prea îndrăzneţ cînd se avîntă la cele mai greie simfonii de Beethoven, ca a 8-a şi a 6-a, căci aceste capo d'opere, cer cultura muzicală din partea conducătorului, pe lîngă un auz muzical prefect, concepţie, talent artistic precum şi audiarea lor la orchestre bune şi conduse de oameni competenţi. Mulţi profani au crezut că dacă cineva conduce o muzică militară, bine, unde se execută numai marşuri, valsuri, potpuriuri şi fanteziii de prin operete sau opere italiene, poate conduce tot atît de bine şi o orchestră simfonică, unde are de face cu un Beethoven, Mozart, Haydn şi alţi clasici, cari cer cultura şi iar cultura muzicală. De sigur că-n urma celor două concerte simfonice, mulţi au fost oarecum nemulţumiţi, dar, au tăcut.

Prin urmare ca să mai fac o critică „Simfoniei Pastorale" cred c'ar fi de prisos. Mă mărginesc numai, să declar că această evanghelie muzicală, a fost masacrată, în modul cel mai oribil atît ca „tempi" „interpretare" frazare, colorit, acurateţă precum şi ca ansamblu şi subdivizarea notelor.

Mai atrag atenţia d-lui Vlăduţă, că „Fagotti", fiind înlocuiţi în orchestră prin grobianele tromboane, sună tot atît de urît şi ridicul, cum ar suna spre pildă, un cor mixt, unde basul ar fi înlocuit prin contrafagot sau contrabas.

Un adevărat muzicant nu poate concepe o asemenea înlocuire.

Concertul s'a terminat cu Uvertura din opera Egmont care a mers şi mai rău de cît la întăiul concert.

In rezumat, un concert neruşinat punînd în evidenţă incapacitatea derijorului, incapacitate cu atît mai izbitoare cu cît se leagă de mania de a ataca, cele mai grele opere muzicale.

D. Vlăduţă ar trebui să înţăleagă un lucru, că expierenţa şi cultura sa muzicală de la regiment, nu alcătuesc un titlu suficient pentru sarcina pe şi-a luat-o.

Cronicar

INŞTIINŢARE

Pentru sărbătorile paştilor, s'au pus în vânrare vin în sticle înfundate, cu preţul de un leu şi un leu şi 25 bani sticla, la depozitele d-lui F. Ciorapciu din Str. Lăpuşneanu şi Sărărie.

Leonard şi Ghertruda

— In ce scop a dat la lumină Pestalozzi cartea sa —

In această scriere Pestalozzi urmăreşte un dublu scop:

a) Indemnarea claselor de sus de a ridica vieaţa sufletească a ţărănimii printr'un sistem de reforme sociale, sfaturi, care nu au fost ascultate la timp şi din această pricină valurile revoluţiei franceze pusese în mişcare şi pacinicul popor al Elveţiei.

b) Influenţa directă asupra poporului de jos indicîndu-i căile cele mai sigure şi mai practice, pentru educaţia şi înălţarea lui.

Idealul ce-l preocupă pe Pestalozzi se vede bine manifestat în această operă şi se deosebeşte în concepţiile sale de acel al lui *Rousseau* şi al *Umanitariştilor*, căci aceştia aveau ca ţintă educaţia indivizilor, pe cînd Pestalozzi vrea să crească o naţiune, să înalţe masele de jos spre clasele de sus. El vrea să deştepte puterile ce dorm în el prin o educaţie raţională, rădicînd astfel munca la valoarea morală a unui factor de educaţie.

Tipurile zidarului *Leonard* şi a harnicei, cumpătatei şi econoamei *Ghertruda*, care au un rol aşa de însemnat în partea I-a şi mai cu seamă din cartea *Leonard şi Ghertruda*, invederează caracterele ideale, care voeşte Pestalozii a le defini ca rezultate ale efectului unei educaţii săănătoase sociale.

Pestalozzi înţelege şi consideră caracterul întocmai ca şi *J. Payot, ca rezultanta unor puteri totdeauna pe cale de a se modifica.*

Omul se influenţează în formarea caracterului şi voinţei de mediu social şi de factorul educativ care caută a-l forma,

„Simţiam, zice Pestalozzi, că poporul nu are încredere de cît în acela, care-l cunoaşte pe el şi toate ale lui; că nu dă ascultare de cît aceluia pe care-l iubeşte şi că nu crede despre nimeni că l iubeşte de cît despre acel ce-i dă în vre un fel oare-care mînă de ajutor".

Ce minunat aplică el această convingere despre cunoaşterea de oameni în caracterizarea femeei Ghertrud», zidarului Leonard şi proprietaru'ui *Arner* mintuitorul şi îndrumătorul spre bine a săteni'or din Bonnal, care prin iubirea sa de oameni, prin dovada concretă se face iubit şi ascultat de toţi săteni'. Tot asemenea reuşită este şi caracterizarea poetului înţelept şi devotat binelui obştesc.

De remarcat este scopul ce a avut Pestalozzi în partea a II a lucrărel sale „Leonard şi Ghertruda" de a atrage atenţia contimporanilor săi asupra pedepsei închisorii.

Ideia dominantă în această parte este că pedeapsa închisorii (concretizată în acea a vornicului Hummel) nu poate avea alt scop decît îndreptarea morală a celor osîndiţi, deşteptarea părţilor bune din firea lor, astfel în cît să iasă din închisoare oameni cum se cade, folositori societăţii.

„Inchisorile, zice Pestalozzi, trebuesc transformate în ateliere de muncă şi în şcoale, unde să se cerceteze cauzele mai adînci ale crimelor, spre a li se pune stavilă din partea statului prin reforme sociale".

Vedem dar că Pestalozzi este antemergătorul vremilor mai nouă, care cer o tratare mai blîndă, mai umană, mai raţională a celor osîndiţi în închisori.

Ideile sale şi concepţiile asupra închisorilor şi le aplică minunat în tratamentul umanitar şi moral a vornicului Hummel în închisoare. Aci, preotul satului, în tot timpul pedepsei cultivă sufletul şi mintea celui vinovat, reuşind cu pricepere a-l aduce la pocăinţă şi la calea adevărului, redîndu-l societăţii vindecat de apucăturile cele rele.

Victor Munteanu

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Aviatorul Vlaicu la Cernăuţi.—Mari furturi.—Sosirea în localitate a companiei lirice romîne Bărcănescu.

Cernăuţi, 22 Martie.—Duminică 21 Aprilie st. n. celebrul aviator romîn A. Vlaicu va face o ascensiune cu noul său aparat de sburat „Vlaicu II" în localitate, pe hipodromul de la spitalul ţării.

D-sa a şi fost în localitate, săptămîna asta, stînd mai multe zile, în vederea acestui scop. In curînd deci, publicul cernăuţean va avea prilejul—pentru prima dată—de a vedea desvoltîndu-se, în toate splendoarea lui, geniul omenesc.

Pentru Romîni, acest eveniment e de o importanţă capitală. După cît aflu, i se pregăteşte distinsului aviator o sărbătorire grandioasă de către toate societăţile din Bucovina.

Imediat după Paşte, d. inginer Vlaicu, va sosi în localitate împreună cu monoplanul d-sale, spre a face mai multe încercări de sboruri, în faţa autorităţilor şi a presei locale, cu care ocazie va stabili şi programul accesiunei.

Reputaţia d-lui Vlaicu, care s'a distins pînă acum în peste 400 de ascensiuni atît la manevrele regale din Romînia, cît şi înaintea întregului neam romînesc din Ungaria, la Cluj, Braşov şi Sibiu, precum şi la serbările universităţei din Iaşi, de astă toamnă, în faţa familiei Regale şi a delegaţilor străini, fiind de mult stabilită, nu mai cred de lipsă a-l recomanda publicului romînesc.

E de ajuns să spun numai că modul genial cum ştie d sa să stăpînească aerul, e un merit, pe care pînă în present, şi l'a cîştigat puţini, dar printre aceştia, şi dintre cei mai de frunte, se află d-sa.

Toată presa locală înregistrează evenimentul, cu cuvinte elogioase la adresa d-lui Vlaicu, iar populaţia locală manifestă un deosebit interes pentru această ascensiune, căreia i se prevede un strălucit succes.

Din provincie au început deja să sosească numeroase cereri pentru bilete. Se crede că numărul participanţilor se va urca la 10—15 mii.

*

De două zile se deslănţuieşte asupra oraşului nostru o furtună năprasnică, care causează mari stricăciuni populaţiei.

Eri toată ziua a domnit o ploaie torenţială—împreunată cu un puternic uragan, care a smuls multe acoperişuri şi stîlpi de telegraf, iar astăzi s'a schimbat într'un viscol îngrozitor.

Tot oraşul e îmbrăcat în haina albă a zăpezei şi face impresia de parcă s'ar afla la începutul iernei. Străzile sunt înămoloţe de zăpadă, iar Tramvaiele circulă cu mare greutate.

Firile telefonice au fost nimicite de furtuni, aşa că oraşul nostru se află complect izolat. Telegramele mai urgente pentru Viena, se expediază cu trenuri separate până la Cracau. Toate trenurile sosesc cu întîrzieri de cîte 18 până la 20 ceasuri, iar cele locale sunt aproape toate întrerupte.

Din provincie nu-i nici o ştire pînă în prezent, dar se crede că acolo furtuna trebuie să fi făcut pagube mult mai mari mai cu seamă în regiunile muntoase.

Dacă viscolul va continua să cadă şi la noapte, apoi cu siguranţă, că pentru mîine, toate trenurile vor fi întrerupte.

Telegraful cu Romînia pentru moment nu funcţionează. Zăpada continuă să cadă în cantităţi mari. Oraşul par'că e pustiu.

*

In curînd va sosi în localitate trupa romînă de opere şi operete sub conducerea d lui Al. C. Bărcănescu, în număr de 80 persoane, pentru a da o serie de 7—8 reprezentaţiuni.

In localitate s'a resimţit de mult lipsa unei trupe romîne mai de seamă, care să vulgarizeze şi la noi nota artistică a artei romîne atît de mult dorită de publicul nostru romînesc, şi d. Bărcănescu n'a făcut de cît se umple un gol simţit de mult.

Elementele artistice cari compun această trupă, fiind compuse din cei mai de valoare artişti şi artiste, cari s'au distins pe cele mai mari scene din Regat, ne rezervă cîte-va seri de redeşteptare sufletească foarte plăcute.

Din bogatul repertoriu al acestei trupe remarc următoarele: „Ţăranul fidel", Sînge Vienez", „Contele de Luxenburg", „Soldatul de Ciocolată", „Fata Pădurarului", Curse Gratare", etc.

Prima reprezentaţie va începe probabil Sîmbătă 20 Aprilie st. n.

De sigur, Romînii din toată Bucovina nu vor pierde rara ocaziune de a participa la adevărate seri de artă romînească şi se vor grăbi să încurajeze această întreprindere îmbinată cu foarte mari sacrificii, asigurînd ast-fel trupei d-lui Bărcănescu un succes desăvîrşit.

Publicul romînesc din Bucovina a dovedit în totdeauna, că ştie să aprecieze adevăratele talente, de aceea suntem siguri că şi de data asta vor şti să-şi facă datoria faţă de arta romînă.

Gama

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, şură, pivniţă, grădină, avînd instalat lumină electrică şi apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie şi 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, şură, pivniţă.

şi

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu şi a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, şură, pivniţă, grădini—loc spaţios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea**, *str. Bucşinescu 15, Iaşi.*

De inchiriat *un apartament elegant în casele Schnürer str. Ştefan cel Mare, No. 13, etajul I. In aceeaşi locuinţă se pot cumpăra mobile de ocazie şi anume: un dormitor, o sufragerie, un salon, covoare, etc. Se vinde şi în parte.*

Se poate vizita în fie-care zi de la 2—4 ore p. m.

INFORMATII

❑ Numărul viitor al „Opiniei" va apare Mercuri, la orele obişnuite.

◔ *Eri după apariţia ziarului, a sosit o telegramă de la locotenentul Capşa, anunţînd că n'a putut pleca spre Iaşi cu aeroplanul—din cauza vîntului.*

Se crede că locotenentul va face zborul Luni, a doua zi de Paşti.

❑ **Budgetul comunal.**—Toate încercările făcute de unii consilieri, pentru a putea vedea budgetul comunal cu o oră mai curînd, au rămas zadarnice.

E drept că d. Grecianu, a promis că va pune proectul la dispoziţia consilierilor, în localul Primăriei, pentru ca să-şi poată face însemnări. Dar şi această promisiune nu s'a îndeplinit. D. Grecianu a plecat la Bucureşti, iar a doua zi Primăria a luat vacanţă, iar consilierii au găsit uşile închise.

*

Proectul a fost alcătuit de d. Cosmovici, care n'a luat avizul, de cît al şefului contabilităţei.

In ceea ce priveşte economia budgetului, nu s'a adus nici o îmbunătăţire, şi conţine cifre umflate la venituri, ţinîndu-se în seamă perspectiva unor concesiuni.

In ceia ce priveşte sporirea salariilor funcţionarilor, d. Cosmovici refuzase la început, a se aduce un spor oare care. Dar la urmă, faţă de protestul general ce a stărnit aceasta, d. Cosmovici şi-a schimbat atitudinea, şi a introdus în budget o urcare de salarii.

Bine înţeles că n'a fost călăuzit de un sentiment de dreptate, de oare ce a menajat numai unele servici, iar pe altele le-a trecut cu desăvîrşire cu vedere.

*

Se credea ori cum, că o îmbunătăţire se va aduce soartei funcţionarilor comunali.

Dar d. Grecianu, abia întors în Iaşi, a declarat, că nu admite nici un spor de salarii, căci are altele în vedere.

O ceartă vehementă a avut loc în această privinţă între d-nii Greceanu şi Cosmovici, în chiar cabinetul Primarului.

E de aşteptat consecinţele acestei noui înţelegeri.

❑ **Preşedinţii conferinţelor generale.**—Ministerul instrucţiunei a aprobat ca prezidenţi de secţii la conferinţele generale, pe următorii institutori:

DOROHOI

Secţia I. d. Anton Popescu revizor şcolar şi suplimentar d. V. Cornescu.

Secţia II. d. C. Florescu institutor la şcoala de băeţi No. 2.

Secţia III, d. I. P. Manoliu institutor la şcoala de băeţi din Mihaileni.

VASLUI

Secţia I d. D. C. Manoilescu institutor la şcoala de băeţi No. 1.

Secţia II d. C. Grigoriu institutor la şcoala de băeţi No. 1.

Secţia III d. Gh. Stoinescu institutor la şcoala de băeţi No. 2.

SUCEAVA

Secţia I d. P. Gheorhiescu revizor şcolar şi suplimentar N. Stoleriu.

Secţia II d. C. Mălinescu.

Secţia III d. I. Teodorescu delegat pedagogic.

ROMAN

Secţia I. d. Toma Spataru revizor şcolar şi C. Teodorescu institutor vice-prezident.

Secţia II d. G. A. Popovici institutor la şcoala de băeţi No. 2 şi d. St. A. Teodorescu vice-prezident.

Secţia III d. Leon Romanescu şi C. Murariu institutor vice prezident.

Secţia IV. Conducătoarele de grădini de copii:

Doamna Emilia Manoil institutoare la şcoala de fete No. 2 prezidentă şi domnişoara Maria Georgescu conducătoarea grădinei de copii din Sabaoani vice-prezidentă.

❑ D. dr. Ed. Fabini, s'a înscris între medici practici din Iaşi, pe ziua de 1 Aprilie a. c.

❑ Mişcarea populaţiunei oraşului Iaşi pe anul 1911:

Născuţi: Băeţi: ortodoxsi 663, alte religii 43, mosaici 517. Total 1223.

Fete, ortodocşi 638, alte religii 29, mosaici 451. Total 1118.

Total general 2341.

Căsătoriţi: Ortodoxşi 467, alte religii 33, mosaici 222.

A fost doi bărbaţi ortodoxşi cu fete mosaice.

Morţi: Bărbaţi: ortodoxşi 722, alte religii 22, mosaici 373. Total 1146.

Femei: 591, alte religii 32, mosaici 293 Total 916.

Total general 2062.

Causa morţei: 30 la sută tuberculosă 15 la sută, cancer; 15 la sută pneomonie; 10 la sută, miocardită; copii 25 la sută, etacitá.

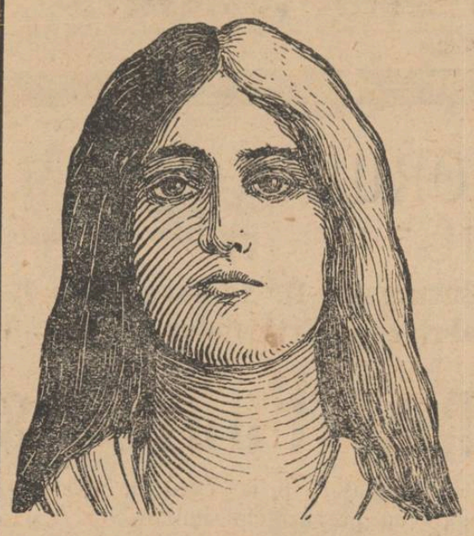

Inlăturaţi părul alb

Intrebuinţaţi dar

Vopsea pentru PAR Seeger

care vopseşte imediat şi în mod natural părul alb'i sau cărunt, după dorinţă în:

Negru, Brun, Castaniu şi Blond

Intrebuinţarea cît se poate de simplă.—Inofensivitate garantată

Preţul unui flacon Lei 2.50

De vînzare la **Farmacii, Droguerii şi Parfumerii**

Depozit general: Bucureşti, Strada C. G. Cantacuzino 40

❑ Prea puţine bilete mai rămuind pentru concertul «*Carmen*», îndemnăm pe toţi să nu lipsească dela această selectă audiţie muzicală, al cărei proprogram l-am dat la timp.

Societatea «*Carmen*» cu cei 120 membri, vor sosi în Iaşi, Luni noaptea, fiind găzduiţi la Liceul Internat şi şcoala normală de fete.

Soc. de gimnastică, sport şi muzică, Corul mitropolitan şi Asociaţia profesorilor Conservatorului, vor organiza o primire frumoasă oaspeţilor, făcîndu-le cît mai plăcută şederea în oraşul nosttru. In diminiaţa concertului va fi o recepţie la Soc. de gimnastică, iar Corul mitropolitan va da o audiţiune în localul său în onoarea soc. «*Carmen*»; în fine, pentru a consacra tradiţionalul obiceiu, li se va oferi o masă, la care să ia parte peste 200 persoane.

❑ Mîne Duminică prima zi de Paşti şi poimîne Luni, a doua zi de Paşti, vor avea loc în sala Circului Sidoli, cîte două matineuri cinematografice (la 2 jum. şi 4 jum.), — a treia zi de Paşti, Marţi 27 Mart, un singur matineu la 3 ore şi în fiecare seară din aceste zile mari reprezentaţii.

Vor fi reprezentate, în cursul săptămînei Paştilor, patru programe excepţionale, în ordinea următoare:

Duminică 25 şi Luni 26 Mart, primul program nou cu: Gioconda, tragica dragoste a Mona-Lisei, dramă reconstituită, cu artiştii Comediei franceze din Paris—sporturi hivernale în Sviţera—Pathé Journal etc. etc,

Marţi 27 şi Mercuri 28 Mart, al doilea program nou cu: Fiul rătăcit, mare roman contimporan în 2 părţi mari, punere în scenă grandioasă.—Andrée Deed, humoristul, ca elev,—se readuce după insistenţele unanime: Cei patru draci, inscripţiile, titlurile şi scrisorile în limba romînească etc.

Joi 29 şi Vineri 30 Martie, al treilea program nou cu: Racla de sticlă sau princesa reînviată, după o istorisire brahmană, o capo de operă cinematografică, (două părţi mari de cinematograf)=Curse de luntre-automobile—Ţicnilă se însoară cu o americană—100,000 lei la loterie—Skatingul lui Villy etc. etc. etc.

Sîmbătă 31 Mart şi Duminică 1 April al patrulea program nou cu: O victimă a ruşinei, roman modern, din seria filmelor teatrale (3 părţi mari de cinematograf)—Inimă simţitoare comedie—Pathé Journal număr nou din ziarul însufleţit. etc. etc. etc.

*

Şi tot în această ordine de împărţire adică patru programe noue în fiecare săptămînă, vor urma regulat şi reprezentaţiile viitoare ale restului stagiunei de iarnă (pînă la 15 Mai a. c.) precum şi întreaga stagiune de vară.

❑ O frumoasă serată dansantă va avea loc în seara zilei de *Luni 26 Martie* (a doua zi de Paşti), în saloanele Societăţii de Gimnastică, Sport şi Muzică, din Str. Şcoalei de Arte, organizată de către societatea *Unirea* a lucrătorilor tipografi.

După pregătirile pe care le face comitetul de organizare, această serată dansantă, va fi una din cele mai frumoase şi mai plăcute.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28 -Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **îngheţului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni.

—Proiecte - Supravegheri de Construcţii. *Vile - Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reintors din străinătate

— Str. Ştefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultaţiuni de la 3-6 p. m.

ANUNCIU

In atelierul meu din str. Socola 191 se repară şi se lucrează din nou scaune de fag pentru grădini, se primesc şi comenzi cu preţuri foarte convenabile

D. C. Vasiliu

Către Onor. Prop. de case

Secţia noastră de racordări şi instalaţiuni de apă şi canal, trecînd sub direcţiunea **d-lor Pattigrew şi Ionescu** şi fiind asortaţi cu un stoc însemnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta poziţiune de a putea desfide ori ce concurenţă.

Experienţa făcută în cursul ernei curente a dovedit că deşi majoritatea instalaţiunior din oraş sunt executate de noi, totuşi nu am avut de inregistrat defectele acestei instalaţiuni cum a fost cazul la instalaţiunile executate de concurenţii noştri

Superioritatea condiţiunilor technice cu cari au fost executate lucrările noastre precum şi *buna calitate a materialului* ce intrebuinţăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine doreşte să aibă o instalaţiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu încredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucrarea interioară *o executăm în acelaş timp cu racordarea din stradă*, deci onor. proprietari se pot servi fără întîrziere de apă şi canal, *facem în caz de necesitate şi înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft

Secţia Branşamentelor

Str. Păcurar 3

De Inchiriat

Locuinţe eftine. Str. Păcurari 111

Compuse din 3 şi 2 odăi, bucătărie, magasie de lemne, pivniţă, precum şi 2 ateliere de zid bune pentru ori ce industrie sau fabrică, ogradă mare, aer curat. Se instalează, apă canal, latrine sistematice. **Proprietar Verzeanu.**

Str. Sf. Theodor 36.

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Orfana *26 ani, catolică, 180000 aver*
Franceza *38 ani, 109000 avere*
Turcoaica *22 ani 100000 avere precum şi* **mai multe alte sute de dame avute,** *doresc căsătorie* **imediată.** *Amanute gratuite:*

Schlesinger, Berlin 18.

La *Casele din strada Carol No. 20, sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, şură, pivniţă, hambar, gheţărie şi altele*

A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.

Casele sunt şi de vinzare.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expoziţiunile din lume şi la expoziţiunea generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANŢA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate magazinele consum din ţară

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

10 REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fieeare masă clăteşti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerţului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziţia onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

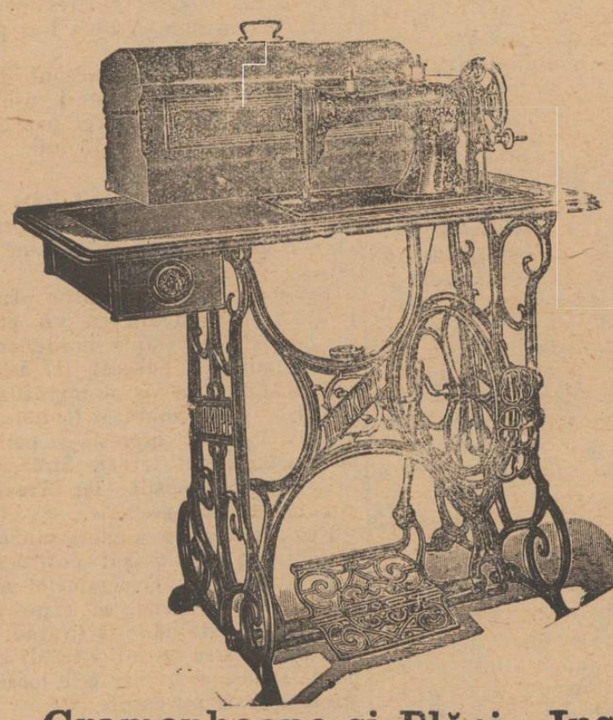

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz, Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat
Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeşte anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziarului «Opinia» strada Primăriei No 17,

TIPOGRAFIA H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Preţuri ieftene

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

PENTRU 16 LEI

Cele mai noui ceasornice Electro Goldremontoir, de buzunar pentru bărbaţi, renumite în toată lumea, sunt ceasornicele

Norwich, Watch & Co.

Singurele ceasornice splendide, galvanizate, cu aur 14 carate ce fiecare preţueşte la **100 lei.** In realitate **costă** acestea prevăzut cu capac cu arc, impodobit cu bogate gravuri de mînă, mecanism Anker, absolută garanţie a durabilităţei, a galvanizărei cu aur 14 Kar. deosebit garanţie pe 3 ani, **numai 16 lei.** Franco spese trimiţîndu-se bani inainte sau 5 lei acont. Ceasornic cu 1 capac lei 12. Un lanţ elegant potrivit ceasului **6.50.** Expediază contra ramburs. Neconvenind se restitue banii. **6 ceasornice lei 90.** *Depozit Central* **Rundbakin** *Wien, III, Adamsgasse No. 15 | O.* Preţ curent şi pentru maşine de cusut, gratis. Francaţi cartea poştală cu 10 bani şi scrisori cu 25 bani pentru Viena. Corespondenţă romînă.

5370

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] *Nevralgiele* cele mai grele de [illegible] *Afecţiunile reumatismale acute* [illegible] celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] în casă. In diua cea d'antaiă să se ia 3 hapuri [illegible] la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simţit [illegible] ia mai 4 hapuri a doua di: 2 dimineaţa, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 4 pe di.

A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE *de* CLIN & Cie, *de* PARIS, *care se găsesc la toţi Droghişti şi Farmacişti*

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi Str. Mîrzescu.—Instalaţiune cu motoare electrice, executată de Iebau Krzyzanoski lăcătuş electrician, Iaşi, str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: [illegible] 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No. 1553 Joi 21 Martie 1912

D. P. P. Carp inlocuit sau Cadavrul viu

(fantezie cu mult adevăr)

Cele ce urmează s'au petrecut acum doi ani.

Se ținea o întrunire, la clubul conservator, a comitetului executiv. Toți fruntașii erau în păr... de aceea se vede lipsea d. P. P. Carp. Se hotărise lupta pentru venirea la guvern.

— *Coûte que coûte*, zicea d. Filipescu.

— D-tale, ți e ușor să afirmi aceasta, spunea d. Gh. Gr. Centacuzino, nu însă și mie.

— Eu nu m'am gîndit la chestia financiară, am zis așa... un proverb francez, răspunse d. Filipescu, înroșindu-se.

— Și apoi cu banii nu facem nimic a zis d. Marghiloman. Alegerile parțiale ne-au dovedit'o aceasta. Am cheltuit mai mult de cît pentru cursele de cui și n'am reușit.

— Căci nu putem reuși singuri, trebuie să facem „cumetrie" cu cineva — susținu d. Delavrancea.

— Cu Take Ionescu, vrei să zici, d-ta te gîndești mereu că vom trăi ca niște „parasiți".

— Așa ne-a fost scris să fim zise d. Pascal Toncescu.

— Sau apunem... ca un soare ce n'a putut lumina, spune sententios d. Delavrancea.

— Eu totuși sunt contra cumetriilor afirmă d. Marghiloman.

— Și rău faci, dacă am merge cu Brătianu...

— Cu Brătianu, nici o dată... nici o dată, spuse d. Marghiloman.

— Eu vorbesc de politică aci...

— Chiar în politică... eu nu pot merge alături cu Brătianu, destul că ne... v'ați unit cu el în alegerile parțiale.

— Atunci rămîne să mergem cu Take Ionescu.

— Cu Take Ionescu, șefia, ambiția mea,... nu nu...

Un moment se făcu tăcere.

Apoi d. Marghiloman se ridică și spuse tare:

— Prefer să merg cu Brătianu.

— Bravo trăiască alianța! Trăiască d. Marghiloman. Trăiască d. Ionel Brătianu!

Toți fură veseli. Dificultatea era alungată.

De o dată unul din membri clubului spune:

— Dar ce va zice c. c. Petrache?

— C. c. Petrache, c. c. Petrache! D'lor, eu cred că am trebui o dată să isprăvim cu acest c. c. Petrache, zise d. Marghiloman...

— Bravo! trăiască noul șef!..

Fără să fie mișcat de această ovație d. Marghiloman continuă.

— C. c. Petrache ne duce din bucluc în bucluc. S'a ramolit? A fost în totdeauna așa? D-zeu îl știe? Ceea ce însă constat e faptul că nu e pentru afaceri politice. Cînd ți e lumea mai dragă îți vorbește de cinste, de ideal, de principii. Par'că politica se face cu cinste, cu ideal, cu principii.

— Bravo, trăiască d. Marghiloman! strigă d. Pascal Toncescu.

— Ați văzut ce ne-a făcut cu căreiumarii. Noi îi momim cu promisiuni și c. c. Petrache le dă cu tifla.

— Ce e de făcut? zise d. C. C. Arion. Eu simt mai mult ca ori care nevoile opoziției și sunt gata să fac ori-ce ca să vin la putere.

— 'L provoc la duel și am scăpat de el, spune d. Filipescu.

— 'L lăsăm în cura d-rului Leonte și ne-am mîntuit, spuse d. Arion.

— „Liniște"!.. domnilor, spuse d. Delavrancea.

— D-ta tot la literatură te gîndești, spuse d. Marghiloman... aci nu e vorba de „Liniștea" d-tale ci e vorba de viață și moarte.

— Intre „vis și viață" vrei să spui, grăi d. Delavrancea.

— Da, aci ai nimerit-o. Noi visăm și liberalii guvernează. Or asta nu se poate. Lunatecii afară din partid..

— Bine, spuse d. Maiorescu, care pînă aci se făcea că n'aude, ne scăpăm de Carp... dar fără Carp suntem ca și fără de cap.

— Eu am mai fost șeful partidului conservator, spuse cu autoritate d. G. Gr. Cantacuzino.

— Știm, dar știm și opinia d-lui Carp despre capul d-tale...

— Eu, zise d. Marghiloman, am o idee. D. P. Carp va trăi, dar va fi mort.

— Vrea să aibă părechea, spuse d. Delavrancea încet, ca să nu fie auzit, unui vecin al său.

— Și iată cum continua d. Marghiloman. Pe adevăratul d. P. P. Carp îl voiu secvestra la vila Albatros, iar în locul seu am pe un fost jocheu, care îi seamănă perfect. E chel ca și el, vorbește nemțește ca și c. c. Petrache, umblă descheiat la jiletcă ca și șeful nostru, dar are asupra d-lui Carp avantajul că e un om cu care pot face ce voesc.

— Trăiască alesul d-lui Marghiloman, strigară într'un cor toți membrii afară de d. Maiorescu.

— Iată ce o să ajungă biata noastră Junime, spuse d-sa. Capetele noastre vor fi înlocuite cu capetele jocheilor și a giambașilor d-lui Marghiloman. Dar d. Maiorescu vorbi încet, ca să nu fie auzit, căci se temu că printre jocheii d-lui Marghiloman va fi vr'un jocheu cu barbișon și atunci adio plăcerea de a fi liber. Lumea rămîne atunci o simplă „voința și reprezentarea" cum ar zice Schopenhauer.

— Acceptați propunerea mea? întreba d. Marghiloman.

— Acceptăm, ura, bravo!

* * *

De a doua zi d. P. P. Carp traducătorul lui *Machbet*, criticul de la *Convorbiri literare*, autorul frumoaselor cuvîntări politice, omul integru și superior pe care toată țara îl considerase ca pe o manifestație a parte în lumea noastră politică fu secvestrat la villa Albatros iar „sosia" lui, fostul jocheu al d-lui Marghiloman, fu pus în circulație, ca însăși d. P. P. Carp.

Și nimeni nu se îndoește că „omul" care fu chemat să formeze guvernul, care guvernează de un an țara românească, nu este d. P. P. Carp, așa de mare este asemanarea sa fisică cu jocheul d-lui Marghiloman, dar toți cari văd actele de guvernare ale actualului guvern, eșirile nesocotite prin violența lor, legile absurde și arbitrare, încăpățînarea de a sta la putere, de și e alungat, nu se pot opri de a gîndi că adevăratul d. P. P. Carp a fost înlocuit.

Căci din demnul, onorabilul, mîndrul, cinstitul, cavalerul d. P. P. Carp n'a rămas de cît chelie, monoclul și manșonul, faptele și gîndurile lui au fost înlocuite cu acelea ale d-lui Marghiloman strecurate în capul jocheului său.

Adevăratul d. P. P. Carp stă secvestrat la Abaros.

Visase sermanul moșneag să des drumul „nebunilor". Și vede visul realizat. Nebunii sunt liberi. Dar nebunii l'au secvestrat pe el.

Amar trebuie să se căiască în liniștea vilei de lîngă Buzău, ascultînd nechezatul cailor de curse, că n'a preferat să fie închiși nebunii și să fie d-sa liber.

Poate soarta guvernărei conservatoare ar fi fost alta.

Dar a scapa din mîinile d-lui Marghiloman e greu. Soarta se vede i a fost dat să trăiască șeaptezeci de ani, ca om neatirnat, semeț, cinstit și să moară ca servitorul unui proprietar de cai, unelta oarbă în mîinile unui încăpățînat nebun.

Tristă soartă pentru un om de valoare!

Dr. I. Duscian

Magistratura ideală

— O avansare după... merit —

Citeam zilele trecute, într'o revistă juridică, lamentabilul discurs rostit de ministrul justiției, la mormîntul regretatului Giuvara. Nici o gazetă guvernamentală n'a reprodus acel discurs, fiindcă primise vorbă, de la chiar ministrul justiției, să nu l reproducă.

Ministrul a vorbit, fiind-că era chemat să vorbească la mormîntul unui fost consilier la Casație, dar nu trebue dat prea mare extindere unui discurs ținut pentru un... adversar: Giuvara avea să redacteze considerentele deciziei în chestia tramvaiului.

Decesul lui Giuvara a prilejit, însă, ministrului de justiție să achite o poliță de adîncă recunoștință, să răsplătească pe singurul din cei 12 magistrați, care au judecat, parte la tribunal, parte la Casație, chestia constituționalității. In adevăr, din cei trei judecători de la secția a II a, a tribunalului și din cei nouă de la secția I-a a Casației, numai unul d. I. G. Manu, membru de ședință, a făcut părere guvernamentală a parte.

Decedînd Giuvara, ministrul s'a grăbit să facă numirea în locul vacant, care numire atrăgînd și alte numiri, la Curtea de Apel din București și la tribunalul Ilfov, d. I. G. Manu, cel cu părerea guvernamentală, s'a văzut înaintat, după merit firește, președinte de secție la tribunalul Ilfov.

Domnul Manu a fost singurul succes al guvernului în nenorocita chestie a tramvaiului și era indicat să fie răsplătit și s'ajungă om norocos în nenorocita afacere de tramvae.

Domnul Manu, acum 7 ani, a fost secretar general la justiție. Titlul acesta nu l'a putut înainta, căci rămase, 7 ani după aceea, tot membru de ședință.

Tocmai al optulea an, contrar anului biblic, a fost gras pentru d. Manu; d. Manu a zis că Parlamentul poate legifera cum vrea guvernul și guvernul l'a făcut președinte.

In momentul în care guvernul, partidul și gazetele conservatoare, au cele mai triviale expresiuni pentru justiție, înaintarea d-lui Manu dovedește ce fel de justiție ar vrea să aibă guvernul ca s'o laude.

Noroc, zău, că conștiința prețuiește mai mult de cît avansările în grad.

Magistratura atacată

D. Cuza face școală. Apostolul d-lui Abgar Buicliu și a făcut aproape un crez politic din a ataca pe juderători și a-i denunța ca vînduți Cahalului.

Dar ce-i era permis unui om fără răspundere politică, cum e d. A. C. Cuza, nu-i e permis unui întreg partid și mai cu seamă atunci cînd el se află în fruntea afacerilor publice.

In adevăr, din ziua în care Secția a II a a Trib Ilfov și-a rostit hotărîrea și pînă azi, după ce Inalta Curte de Casație, a respins recursul guvernului, — presa oficioasă nu conteneşte cu insultele la adresa judecătorilor. A doua zi după hotărîrea tribunalului, Epoca *amenință cu intervenția autorității Statului, iar la Senat, d. Dimitriu, reprezentantul județului Vlașca, și-a exprimat regretul că a votat legea pentru inamovibilitatea magistraturii.*

Iar de atunci Epoca, *după ce a insultat Curtea de Casație în bloc, a luat pe rînd pe fie care magistrat. Intîiul l'a rînd a venit d. Bagdat, primul-președinte, vor veni apoi și ceilalți consilieri.*

Cu apucături ca cele ale apașilor din guvern, nu numai că se discreditează magistratura ca instituție de stat, dar încă se slăbeşte încrederea pe care corpul judecătoresc trebue s'o inspire tuturor locuitorilor acestei țări.

Cînd d. Cuza a rîdicat învinuiri împotriva judecătorilor, toată lumea și-a dat seama că se află în fața unor calomnii, cînd însă un partid politic, cu pretenții de seriozitate și la guvern fiind, repetă aceste învinuiri la adresa celei mai Inalte instanțe judecătorești, lucrul e grav și opinia publică are dreptul să cheme la răspundere pe calomniator.

Trei ministeriabili

— Pangratti, Sabba Stefănescu și Popescu Mehedinți —

Portofoliul d-lui C. C. Arion e poftit de trei profesori universitari: de d-nii Em. Pangratti, Sabba Ștefănescu și Popescu-Mehedinți.

D. Pangratti este profesorul universitar pe care d. C. C. Arion l'a numit rector al Universității din București de și întrunise cele mai puține voturi din cei trei candidați recomandați ministrului.

Tot d. Pangratti este profesorul universitar, care el și cu familia lui ocupă o mulțime de slujbe, funcțiuni, sinecure etc., etc.

In ce-l privește pe d. Sabba Ștefănescu, d-sa este omul familiei Cantacuzino, și dacă n'are nici o șansă de a pune mîna pe portofoliul d-lui C. C. Arion, apoi cel puțin d-sa n'are nici o datorie de recunoștință, către ministrul instrucției, cum e cazul d-lui Pangratti.

Cu d. Popescu-Mehedinți lucrurile stau însă cu totul altfel. D-sa a ajuns profesor universitar, datorită intervenției directe și pe față a d-lui Titu Maiorescu. D. Popescu e azi profesor de geografie, numit la această catedră din cauza unor problematice merite literare.

Odată ridicat la rangul de profesor universitar și bombardat cu o situație socială la care nici n'ar fi îndrăznit să viseze modestul fiu de țăran din sovejiu Vrancei, d. Popescu-Mehedinți era cît pe aici să uite tot ce datorează binefăcătorilor săi. Și imediat după răscoale a scris o serie de articole în *Convorbiri Literare*, în care exalta cuminția reformelor agrare ale liberalilor, în timp ce șeful său politic și întregul partid le combătea.

Momentul era solemn pentru d. Popescu. D-sa a cerut să fie înscris în partidul liberal, în schimbul unor anumite avantaje. Neaparat, trădătorul a fost refuzat și a rămas unde se află.

Odată rămas în partidul boierilor, d. Popescu a încercat să se arate mai catolic de cît Papa, și în discursul său rostit la desbaterea Mesajului, a afirmat că pentru a face cineva politică în țara românească trebue să aibă un venit de cel puțin 60 mii lei anual, iar la inaugurarea unei societăți studențești din Capitală, același ridicol personaj a afirmat că lumea, studenții mei, nu trebue să țină seamă de opinia publică și de cucerirea revoluției franceze: egalitate, libertate și fraternitate.

Uitase d. Mehedinți că-l chema odată Popescu; uitase profesorul universitar că fusese odată la Soveja..

Căci altfel nu ne putem închipui cum un om cult, un pui de țăran și în deosebi un reprezentant al colegiului III, să poată vorbi așa, cum vorbește d. Popescu.

Iată ministeriabilii d-lui Carp; iată cine-l amenință pe d. C. C. Arion. Dacă însă d. Popescu-Mehedinți s'a înlăturat singur de la ministeriat, ucis sub ridicol, apoi d-nii Pangratti și Sabba Ștefănescu dau un asalt desperat departamentului instrucției publice.

Un singur noroc are însă d. Arion: apropiata retragere a partidului de la cîrmă va împăca pe rivalii săi.

OAMENI ȘI LUCRURI

ORAȘUL MORȚII

Statistica relativă la mișcarea populațiunii orașului Iași pe anul 1911 are destule elemente cari pot pune pe gînduri, în ce privește proporția morților. Statistica, așa cum o comunică presei serviciul sanitar, ori autoritatea comunală e insuficientă, întru cît nu se lămuresc anumite detalii fără de cunoașterea cărora încheierele sunt mai greu de tras. Bună oară, nu putem ști în ce măsură intră în cifra noilor născuți populația de la țeară înregistrată la „Maternitatea"—unde se știe că mortalitatea atinge proporții funeste din diferite împrejurări. Tot așa în cifrele mortalității nu putem ști ce fracțiune aparține și aci locuitorilor rurali primiți în spitalele iașane.

Dar ceea ce pentru moment ne preocupă aci și va face obiectul acestei fugitive cercetări este capitolul funebru între toate, intitulat: „Cauzele morții".

Găsim acolo unele indicațiuni cari pot fi supuse bănuelii ori discuțiunii. Cînd ni se spune, între altele, că pneumonia reprezintă 15 la sută, miocardita 10 la sută, ba chiar cancerul 15 la sută, ni se trezesc oare-cari îndoeli și credem că acele diagnoze sunt uneori postume, ori ocazionale. Sunt în tot cazul generice, nu specifice, cuprinzînd fiecare termen o sumă de alte noțiuni, căci nu s'ar înțelege alt-fel că diagnozele se reduc la patru categorii de boli. Afecțiunile de cari mor oamenii sunt mult mai variate și mai numeroase.

Dar este o cifră și o indicațiune, unde îndoiala e mai puțin îngăduită. Ni se arată că 30 la sută au murit de tuberculoză!

Trei zeci la sută, — aproape de o treime dară dintre toți dispăruții să fi fost, sub o formă ori sub alta, purtătorii bacilului lui Koch! Cel dintîiu gînd soggerat de această constatare e nu dispariția mare a atîtor vieți omenești,—dar că e o grozavă moștenire pe care o lasă în urma lor toți acei dispăruți, moștenire fatală pe care nenorocitul oraș trebuie s'o lichideze în decursul anilor următori prin o mortalitate încă și mai mare.

Orașele cele mai mari, în care se îngrămădește și încezește proletariatul negru al muncii, nu dau un procent mai teribil Molochului modern care se chemă—tuberculoza. Noi însă, la începutul vieței încă, fără condițiuni de muncă putînd fi comparate cu ale orașelor de milioane locuitori — îngroșăm în chip spăimîntător rîndurile oftigei, din pricina unei condamnabile lipse de luare aminte, în înțelesul social al cuvîntului și lăsăm să se pregătească orașului cele mai bogate cimitire..

Sunt lucrări științifice și statistice mai de mult întocmite și cari ar fi trebuit să pună pe gînduri pe cei chemați a supraveghia soarta tîrgului acestuia. Nu știu să se fi făcut ceva.

Nu simțim sub nici o formă încă efectele bune ale sanatoriului de la Bîrnova. Alegerile și urmările lor imediate preocupă pe toată lumea,— iar orașul piere de par'că ar fi în războiu perpetuu.

Ne așteptăm să vedem afișată în vitrina „Centrului" noua statistică. Se va subliniа cu... roșu dezastrul că între cele 750 căsătorii—pe 1911—au fost două „din bărbați ortodocși cu fete mozaice". Pariem însă că nu se va subliniа dezastrul morții prin tuberculoză — deși sub această cifră neagră s'ar cădea o linie de sînge. Poate că atunci s'ar înroși oare-cari... conștiințe aparținînd acelora cari, cu mulți ani în urmă, ar fi trebuit să se alarmeze și să ice măsuri. E drept că nici astăzi n'ar fi măsurile de prisos: mai bine tîrziu de cît nici odată..."

Rodion

P. S. «Comitetul de organizare». Invitația era fără bilet de intrare...

Carta anonimă. Rubricele sunt complect independente. R.

Măria Sa Regele Carol I

Descendinte Basarabesc

In No. 2—3 al revistei *„Arhiva Genealogică"* d. Sever de Zotta publică un prea interesant articol de genealogie a caselor domnitoare din Europa, prin care caută a dovedi că din sîngele basarabesc a lui Alex. Basarab dela 1330—1364, Voevodul Munteniei. Mai mult încă scoate că și Regina Elisabeta, Prințul Ferdinand, Princesa Maria, Țarul Nicolae II, și Franz Ioseph sînt cu sînge Basarabesc după strămoașele lor.

Iată filiațiunea:

1). *Alexandru I.* Basarab Voevod 1330 până la 1364.

2). *Fata* lui căsătorită cu Ioan Stracinius țarul Vidinului, care era nepot de soră lui Alexandru Basarab, mama lui Teodora fiind soră cu Alexandru, iar nevasta lui îi venia vară primară.

3). *Dorotheia* căsătorită cu Stefan Tvrtko Regele României 1391.

4) *Ecaterina* căsătorită cu Herman I conte de Cilli baron de Sonneg.

5). *Herman* II, 1415.

6). *Barbara* căsătorită cu Sigismud Imparatul Austriei, Rege al Ungariei și al Bohemiei.

7) *Elisaveta* căsătorită cu Albrecht II Imparat și Rege al Ungariei.

8). *Elisaveta* căsătorită cu Cazimir IV Regele Poloniei 1505.

9) A). *Sofia* căsătorită cu Frederic markz de Brandenburg n. 1464 căs. 1493

B) Vladislav Regele Bohemiei și al Ungariei.

10) A) *Elisaveta* fiica Sofiei căsătorită cu Ernest marchizul de Baden n. 1494, căs. 1511.

B) Albrecht, duce de Prusia

11). *Anna* căsătorită cu Carol I conte de Hohenzollern n. 1512, căs. 545.

12). Carol II de Hohenzollern n. 1547 căs. 1577.

13). Ioan principe de Hohenzollern n. 1578, căs. 1604.

14). Meiurad I de Hohenzollern n. 1605, căs. 1635.

15). Maximilian de Hohenzollern n 1636, căs. 1672.

16). Meiurand II n. 1673, căs. 1701.

17). Iosif de Hohenzollern n. 1702, căs. 1723.

18). Carol III de Hohenzollern n. 1724 căs. 1761.

19) Anton Aloys de Hohenzolern n. 1762, căs. 1784.

20). Carol III de Hohenzollern n. 1785 căs. 1810.

21). Carol Anton n. 1811, căs. 1838.

22). A). Carol I Regele României n. 1839, *trăește.*

B). Leopold, tatăl Principelui Ferdinand moștenitorul tronului n. 1865, căsăt. 1893.

Deci în 22 generaţii s'a scurs timpul de la 1364 până azi, adică un interval de 548 ani. Continuînd pe altă ramură din Vladislav Regele Ungariei, fiul lui Cazimir al Poloniei, iese descendenţa lui Franz Ioseph Imparatul Austriei, astfel: 1). *Anna* căs. Ferdinand I de Habsburg;—2). Carol arhiduce de Austria. — 3). Ferdinand II, 4). Ferdinand III, 5). Leopold. 6). Carol VI, 7). Maria Tereza. 8). Leopold II, 9). Franz. 10). Arhiducele Franz Carol. 11). *Frantz Ioseph, născut 1830*, 18 August.

Pe altă ramură din Albrecht Rege de Prusia se dă descendenţa M. S. Regînei şi a Principesei Maria. Şi anume:

Albrecht a avut 2 copii: *Ana* şi *Albrecht*. A). Anna Sofia, căs. cu Ioan Albrech de Mecklenburg, —Ioan 1592. — Frederic I 1658. — Frederic II 1708. — Carol I 1752 —Carol II 1816.—Charlota căs. cu Frederic ducele de Saxonia. — Luiza căs. cu Wilhelm duce de Nassau, — Maria căs. cu Herman principe de Wied.—**Elisabeta Regina României** născută 29 Decemb. 1843.

B). Albrecht Frederic duce de Prusia, fratele Anei — Anna căs. cu Ion Sigismund electorul de Brandeburg — Gh. Wilhelm elector—Frederic Wilhelm — Frederic I Regele Prusiei 1713, — Frederic Wilhelm I—Wilhelm principe de Prusia, —Frederic II Regele Prusiei. — Frederic Wilhelm III.—a) Charlota, căs. cu Neculai I ţarul Rusiei. b) Wilhelm I, împăratul Germaniei,—Alexandru II ţarul Rusiei,—Alexandru III,—**Neculai II** ţarul actual al Rusiei, care e văr primare cu Principesa Maria a României, mama sa Maria fiind soră cu Alexandru II şi căsătorită cu Alfred duce de S. C. Gotha.

Din Wilhelm I avem pe Frederic III şi fiul acestuia e **Wilhelm II** actual împărat al Germaniei.

Cutia cu scrisori

Prietinul Osw. A. Teodoreanu ne trimite următoarea scrisoare:

Stimate amice,

Informaţiunea publicată în No. ultim al „Opiniei", sub titlul *„Rebeliunea de la Bădeni"*, fiind eronată, te rog a da publicităţii următoarele rînduri spre a restabili adevărul.

D-nii fraţi Grigore, Gheorghe şi Ştefan Barbu, pretind că ar fi cesionarii contractului de arendă al moşiei Bădeni. Ba chiar că ar fi şi cumparat-o. Ziarele au relevat, că acea pretinsă cesiune ar fi obţinut-o prin violenie, de la un tînăr slab de minte, contra căruia se făcuse cerere de punere sub consiliu judiciar. Dacă au cumpărat moşia, înştiinţez Administraţia Financiară de Iaşi să bine-voiască a cerceta dacă s'au plătit taxele de înregistrare, căci poate să aibă de încasat o amendă importantă la o sumă de peste 100.000, la care trebuie să se urce acele taxe.

Dacă d-nii Barbu ar fi cumparat moşia Bădenii, de ce atunci, în calitatea lor de proprietari, nu cer trimitirea lor în posesiune? De ce formulează cererea barocă de a fi trimişi în posesiunea folosinţei ca arendaşi: De ce întrebuinţează trucuri spre a surprinde buna credinţă a autorităţii şi pentru a putea pătrunde în conacul moşiei, unde nu au dreptul şi putinţa de a pătrunde în mod legal?

Căci dacă d-lor ar fi succesorii *reali* ai d-lui D. Fischer în contractul de arendă, lucru discutabil şi controversat, apoi să se ştie că n'au devenit cesionarii d-lui Fischer în acel contract, de cît după înfiinţarea sequestrului judiciar asupra averei şi exploatărei moşiei Bădeni din cauza neînţelegerilor dintre acest domn şi tovarăşul său d. Z. Bercovici.

Oare această avere care a fost pusă sub mîna justiţiei, *tocmai pentru a opri pe d. Fischer de a mai dispune de ea*, să fi devenit disponibilă faţă de succesorii d-lui D. Fischer, cesionarii săi, fraţii Barbu? Bizară concepţie juridică. Dar două contracte de asociaţiune ale d-lui D. Fischer, primul din Iunie 1911, cu d. Z. Bercovici, şi al doilea cu d. I. V. Stavăr din Februar 1912, anterioare cesiunei din Mart către fraţii Barbu, asociaţiuni contractate *pentru toată durata contractului de arendă*, fac în tot cazul ca cesiunea d-lor Barbu, să fie micşorată de aceste contracte preexistente iei.

Procedeul ce au încercat fraţii Barbu ce a se introduce cu ori ce preţ pe moşie, pentru ca ulterior toată lumea să se închine în faţa faptului împlinit, a fost respins o primă dată, de d. Zaharia N., la 14 Mart curent, cînd portărelul a avut prudenţa să constate lucrul şi să facă o declaraţiune de principii nefolositoare. Atunci d-nii Barbu, s'au încercat să obţină pe calea forţei Administrative, ceia ce nu putuse şi nu trebuiau să încerce a obţine pe calea Justiţiei. La aceste încercări nepermise, a obviat sequestrul obţinînd un ordin emanînd de la Trib. Iaşi secţia II-a, singura instanţă de care relevă dînsul, care prin Jurnalul No. 1650 din 17 Martie curent, *a dispus menţinerea statului quo*, pînă la lichidarea drepturilor cesionarilor fraţii Barbu prin Justiţie. Or, d-nii fraţi Barbu nu s'au adresat justiţiei, dar nici nu s'au dat învinşi, ci consequenţi sistemului adoptat de d-lor, au surprins Trib. de vacanţă, care *nu iera competent*, nici avea chemare, cum vom dovedi-o la termenul de 2 Aprilie şi au obţinut o ordonanţă prezidenţială, pentru a li se acorda habitaţiunea într'o încăpere din conacul moşiei. Dar şi această ordonanţă însă prevede: *cu respectarea drepturilor*, sequestrului Judiciar. Dacă n'ar fi fost vorba de un truc al d-lor Barbu desigur că n'ar fi căutat să profite de expediţiuni de vacanţă, că n'ar fi luat cu ei pe însuşi şeful Portăreilor şi nu s'ar fi dedat la acte pe care nu le puteau comite fără impunitate. De ce şeful Portăreilor n'a fost asistat de Primar ori de gendarmi? Fiindcă ordinul Trib. secţia II-a din 17 Mart curent şi un ordin identic al d-lui Prim Procuror, oprea amestecul ori cărui agent al forţii publice, întru siluirea mandatarului Justiţiei, care ie sequestrul judiciar.

Şi cum au pătruns, în conacul din Bădeni d-nii fraţi Barbu şi şeful Portărel? Sărind zaplazul. Evident că introduşi pe această cale în curtea conacului, d. Zaharia le-a refuzat deschiderea porţilor, invitîndu-i a se reîntoarce pe unde-au venit şi bine a făcut lucrînd astfeliu, căci ie la adăpostul ordinului Justiţiei care-l ocroteşte şi îşi apără şi răspunderea sa personală chezăşuită prin o garanţie de 30.000 lei ce a depus.

Că vor fi fost săteni, cari au manifestat chiar ostil, contra unor d-ni, cari nepuputînd intra pe uşă vor să intre pe ferestre, aceasta se datoreşte poate spiritului ţaranului nostru, ori poate şăgălniciei şi isteţimei lui. Le vine a rîde oamenilor, cînd văd cum boierii se dedau la acţiuni, cari nu cadrează cu portul şi starea lor. Dar de la acest rîs, de la şaga ţaranilor glumeţi, până la rebeliune, până la ultragiu, mai va, ie drum şi drum bun.

Dacă d-nii fraţi Barbu, au dreptate, să aştepte până cînd justiţia pe care ar sezizao legal, va interveni şi ei, o va da. Să facă bine însă să se abţină de la orice demersuri şi acţiuni contrarii unor hotărîri anterioare, valabil date de justiţie şi cari se execută conform ordinelor Justiţei, căci să o ştie pertinent că cei împotriva cărora se poartă se găsesc *în legitimă aparare* şi că se vor apara. Un homme averti, en vaut deux. Iar funcţionarii cari se găsesc în faţa a ordine de justiţie contrazicătoare cînd *nu există nici o grabă*, să facă şi ei bine să ceară deslegări de la cei competenţi şi în drept, pentru a nu se expune inutil, nici la critice intemeiate, nici la ridicol şi nici mai ales la ştirbirea prestigiului lor. Excesul de zel, ie îngăduit numai cînd sunt în joc interese, ordine şi discipline superioare, — nici odată pentru meschine şi inavuabile interese personale.

Mulţumindu-ţi pentru ospitalitatea ce vei da acestor rînduri, te rog să primeşti expresiunea sentimentelor mele distinse. **O. A. Teodoreanu**

Concertul societăţei muzicale „Carmen"

Oraşul nostru a avut ocaziunea eri, 27 Martie, să iea parte la un eveniment artistic, care a fost cu atît mai gustat, cu cît este mai rar pentru noi. Societatea muzicală „Carmen" din Bucureşti, în urma invitaţiunei unui comitet de profesori ai conservatorului nostru, a dat în sala Teatrului Naţional un concert, al cărui produs este destinat a forma un fond pentru înfiinţarea unei orchestre şi a unui cor permament în Iaşi.

Toţi iubitorii de muzică aleasă s'au grăbit să iea parte la această producţie, în cît Teatrul Naţional a luat în această seară ţinuta zilelor de sărbătoare, în care atît preţurile cît şi numărul neobicinuit de mare al auditorului, au dat o răsplată meritată unor silinţe mai presus de ori ce laudă.

Sala Teatrului era literalmente plină şi au trebuit să se vîndă peste 300 locuri în picioare, spre a putea mulţumi cererile stăruitoare a doritorilor de a asista la această serbătoare muzicală.

Corul acestei societăţi compus din 130 persoane, ne-a arătat din nou ce pot face nişte silinţe luminate şi bine îndreptate, pentru cultivarea unei adevărate avuţii sufleteşti, care este aptitudinea muzicală ce Romînii o au cel puţin în un grad egal cu alte popoare repurtate în această direcţie.

Tot personalul acestui cor este format numai din amatori, pe cari îi ţine în jurul societăţei numai iubirea muzicei şi acel sentiment preţios care face din toţi, par'că, o familie tot atît de doritoare pentru progresul artei ce cultivă, ca şi pentru bunul renume al societăţei „Carmen".

Nici unul nu este salariat şi cu toţi sunt par'că, mai strînşi prin aceasta în jurul şefului, d. Kiriac, care a ştiut să arăte ce se poate face cu bună voinţă şi muncă stăruitoare.

Chiar cei mai greu de mulţumit din auditor, au rămas cu cea mai bună impresie de la producţia de aseară; d. Kiriac printr'un program foarte bogat şi variat, a ţinut să arăte şi rolul educativ ce ştie să imprime societăţei, prin cultivarea genurilor celor mai variate de muzică vocală, clasică şi populară, şi ne-a arătat în acelaşi timp că în mişcarea noastră muzicală, d-sa este ca acel bard al poeziei populare, care ştie să culeagă ce e mai bun în sufletul popoporului şi să-l îmbrace în haina îngrijită a adevăratului cunoscător al acestor frumuseţi, pe care le păstrează în acest mod în galeria comorilor sufleteşti a le unui popor care în totdeauna a avut numai în cîntec tovarăşul căruia i-a spus şi bucuria şi jalea.

Aceste calităţi s'au arătat mai ales în corurile aranjate de d. Kiriac, iar în corurile de genuri variate, de Haendel, Brahms, Gevaert, ne-a arătat că interpretarea muzicei clasice este tot aşa de îngrijită ca şi aceea cu totul originală a muzicei romîneşti, în care a dat o parte largă acelor profeţi ai deşteptărei noastre muzicale, cari de la Iaşi au pornit cei d'intăi curentul de generalizare al muzicei naţionale Mezetti, Muzicescu şi Caudella.

Soliştii ne-au aratat la rîndul lor, că sub aparenţele modeste ale unei societăţi de amatori, ni se disvelesc voci pline şi o nuanţare cu totul extra-ordinară, cum ne-au arătat D-na Locusteanu-Bonciu şi d. Folescu. Romanţa „Sergentul" a maestrului Caudella a dat prilej autorului să audă în d. Folescu de sigur pe cel mai fericit interpret al muzicei sale, iar ieşenilor cari 'l iubesc le-a reînoit prilejul de a 'i arata cît îl apreciază.

In general toată execuţia programului, toate corurile foarte îngrijite şi de o execuţie remarcabilă, a dat ieşenilor prilej şi de plăcere, dar şi de amărăciune.

Plăcere este, în adevăr, să constaţi că în acest oraş, de sigur că educaţia trecută muzicală, din timpurile de fericită amintire, ale gloriei lui Muzicescu, a făcut să fie veşnic vie dorinţa de a asculta muzica corală ceia ce se dovedeşte prin graba cu care s'au luat cu asalt biletele la această producţie.

Este, însă şi amărăciune să constaţi că într'un oraş care a stat în fruntea mişcărei de renaştere muzicală a noastră, în care sunt şi astăzi atîtea elemente şi pricepute şi doritoare de a cultiva această nepreţuită bogăţie sufletească care este muzica, să nu se fi încercat nici macar a se păstra moştenirea trecutului şi a se aduna la o laltă elemente care numai la zile ca acea de eri, pot să vadă ce înalţare sufletească aduce o muzică bine spusă şi ce prilej cu totul prielnic pentru aseminea înălţări, am avea în oraşul nostru, mai puţin zgomotos şi mai dedat la cultura frumosului.

In mulţumirea generală a auditorului a produs o foarte bună impresie, apariţia pe scenă a unei delegaţii de ţarance şi ţărani ai corului de la Osoiu, care cu flori şi cu vorbe foarte inimoase au salutat silinţele aşa de laudabile ale societăţei „Carmen" şi a vrednicului, ei conducător d. Kiriac.

S. G.

Litere-Ştiinţe-Arte

Cuzeştii de Gh. Ghibănescu, Iaşi, 1912, Tipografia Dacia.

Iată ce cetim în Arhiva genealogică asupra acestei lucrări:

Această nouă carte a d. Ghibănescu, un adevărat eveniment genealogic, cuprinde un material foarte bogat, adunat cu o sirguinţă uimitoare şi împărţit cu un sistem care înlesneşte cetitorilor orientarea prin nu mai puţin de cît 334 p. Partea întăia intitulată *„Valea Elanului"* este istoricul curgerei proprietăţii în 104 sate şi aşezări, Găsim aici ştiri foarte interesante asupra multor familii din timpuri străvechi până în veacul al XIX-lea. La pag. XVII şi urm. ni se vorbeşte de origina Cantemireştilor, cari, deşi mici proprietari au ajuns prin vitejie pe scaunul domnesc, dovadă că mândria şi puterea vechii boierimi era sabia, nu numărul cel mare de moşii cîştigate cîte odată şi prin abuzuri de influenţă. Dimitrie Cantemir Vodă a voit însă să dea neamului său o origine mai strălucită citind documente, cari stau în cea mai mare contrazicere cu adevărul genealogic şi istoric, de astfel un viciu al timpului răspîndit chiar pînă la unii Principi ai Europei apusene. Fără a intra în fondul lucrării, ne mulţumim deocamdată să constatăm că partea aceasta ni dă lămuriri preţioase pentru istoria vechiului drept, formarea latifundiilor, viaţa economică şi culturală a strămoşilor noştri.

Partea a doua *„Cuzeştii"* cuprinde genealogia familiei şi multe ştiri istorice mai ales din timpul renaşterei naţionale cu care fauilia Cuza este atît de strîns legată. Descrierea acestor evenimente dă monografiei, afară de interesul pur genealogic, şi un interes mai larg pentru Romînismul întreg.

Dovezile textului sînt adsnate în partea a treia cuprinzînd 283 documente anexate. Cartea d. Ghibănescu este indispensabilă ori cărui cercetător genealogic şi ni este cu atît mai bine venită acum în preajma serbărilor pentru inaugurarea statuei lui Cuza Vodă, împlînd lacunele cunoştinţelor noastre cu privire la neamul Marelui Voevod. Sperăm în fine, că manuscrisele colecţiunei „Surete şi Izvoade" la cari se referă autorul, vor apare în curînd întregind această preţioasă publicaţie.

Lucrarea e însoţită de un arbore genealogic corespunzător datelor genealogice din textul cărţii.

V. de G.

*

O iniţiativă romînească.—Ziarul „L'Indépendance Belge" publică o corespondenţă din Haga, prin care se anunţă, că s'a format acolo un comitet sub prezidenţia lui Asser, membru al Curţei de arbitraj, pentru crearea cît mai grabnică a academiei de drept internaţional.

Corespondentul relevează, că meritul principal al iniţiativei se datoreşte d-lui Dimitrie Sturdza, căci deşi necesitatea acestei academii fusese exprimată şi de alţii, nu s'a putut găsi modalilatea. D. Sturdza a fost acela, care a întocmit un plan ingenios şi amănunţit, cuprinzînd toate dispoziţiile asupra materiilor de predat cu indicarea celebrităţilor europene, cari să le predea, apoi amănunte asupra felului administraţiei interioare a institutului, precum şi indicarea mijloacelor de a se acoperi cheltuelile.

Proectul fiind găsit bun, s'a format un comitet, care lucrează pentru realizarea lui şi se crede, că Academia va începe să funcţioneze odată cu inaugurarea palatului păcei în 1913.

*

„Ţara nouă" No. 6, din data de 15 Martie cuprinde interesante studii, articole, bucăţi literare, critici, semnate de N. Cosăcescu, dr. I. Urban Iarnik, Ilie Barbulescu, Ion Dragoslav, Maria dr. Th. Ionescu, B. Nemţeanu, V. V. Paraschivescu, A. Mândru, dr. I Duscian, V. Filotti, Corneliu Moldoveanu, Cronica literară, cronica politică, etc.

*

„Leproasa", frumoasa operă a lui Lazzari şi Henri Bataille va fi reluată la opera din Paris, în urma întoarcerei din concediu a d-rei Maria Delna.

*

No. 2, (Februarie), din „Viaţa Romînească", cuprinde un bogat sumar semnat de M. Sadoveanu, I. Botez, M. Coreanu, Sp. Popescu, P. Florinescu, M. D. Rădulescu, Artur Gorovei, I. Al. Brătescu-Voineşti, Em. Ciomac, St. O. Iosif, Ilie Bărbălescu, G. Topîrceanu, T. Arghezi, I. V. Nantu, Nicanor et Comp.

Recenzii, Revista Revistelor, Bibliografie.

*

No. 104 din Biblioteca „Lumen" cuprinde „Bogăţie şi Sărăcie" de Jean Finot, traducere de O. Luca.

*

La 28 Iunie stil nou se va sărbători în toată lumea cultă al doilea centenar de la naşterea lui Jean Jacques Rousseau.

La Paris s'a format un comitet de savanţi în acest scop.

*

Arhiva geneologică No 2—3, a apărut înainte de Paşte la tipografia Dacia. Are următorul sumar;

Sever de Zotta: Discendenţii din Basarabi.—Gh. Ghibănescu: Pomelnicul Cantacuzinilor.—C. St. Gane: Atanase Gani.—Dări de samă. (Cuzeştii de Gh. Ghibănescu).—Bibliografii.—Comunicări mărunte, Intrebări, Răspunsuri.

*

STRUNA ZILEI

VREME DE PROZĂ

In numele cîntăreţilor bisericeşti d. I. Paserea a felicitat pe I. P. S. Mitropolitul.

Seara.

Vai, cîntările divine,
In această vreme cine
Să le mai cultive oare,
Cînd şi... Pasărea devine
Astăzi o... cuvîntătoare.

INFORMATII

❑ Viitoarea întrunire publică a fost hotărîtă pentru Duminică, 1 Aprilie, la Bucureşti.

Intrunirea aceasta va avea loc ori-cari ar fi pînă atunci, cursul evenimentelor.

Prietenii noştri, din toate judeţele, sunt rugaţi să vină la Bucureşti, în delegaţiuni numeroase, la 1 Aprilie. Delegaţii sunt înştiinţaţi că dacă evenimentele politice, nu se vor desfăşura pînă atunci în sensul reclamat de opinia publică, vor trebui să rămînă în Capitală şi după 1 Aprilie, atîta timp cît şefii opoziţiei o vor crede necesar.

❑ *Comitetul provizor instituit pentru organizarea respunsului Romînilor la celebrarea din partea Rusiei a centenarului anexărei Basarabiei convoacă o întrunire publică în Aula Universităţei, pentru a se stabili modul protestărei.*

Intrunirea va avea loc Vineri 30 Martie, ora 3 p. m.

❑ Vineri, 30 c., se va serba la Fălticeni împlinirea a 70 ani de la înfiinţarea şcoalei primare de băeţi No. 1 „Al. I. Cuza".

❑ In ziua de 2 Aprilie se va pune piatra fundamentală la clădirea spitalului de copii „Colonel Langa" — care se construeşte în interiorul curţii spitalului central din Iaşi.

❑ **Lumina electrică în biserica ortodoxă.**—Credincioşii care au vizitat Biserica sf. Spiridon din Iaşi, înainte şi în timpul sărbătorilor paştelor, au fost scandalizaţi şi dureros impresionaţi, de măsura anticanonică luată de actualul Mitropolit al Moldovei şi Sucevei, Pimen, *cel care locueşte în Bucureşti, deşi e mitropolit la Iaşi*, văzînd cum în policandre şi candele, lumina electrică a luat locul luminărilor de ceară şi al untdelemnului de masline. Dar indignarea a fost mai mare încă, auzind cum un preot, în predica ce a făcut-o căţînd a justifica sacrilegiul mitropolitului, argumenta că lumina electrică fiind o descoperire ştiinţifică, trebuia introdusă în biserică,

Acel onor. părinte, uitase că descoperirele ştiinţifice, de mult încă, spun omenirei că biserica şi religia sunt prostii, care au avut trecere în timpurile de ignoranţă şi care nu mai au raţiune de a fi astăzi.

Acel onor. părinte a fost un farsor, cînd a vorbit în biserică de descoperirile ştiinţifice, fără să spună nimic de argumentările ştiinţei, contra existenţei lui Dumnezeu şi din contra utilităţei existenţei religiei şi a Bisericei. Noi, credem, că Mitropolitul Moldovei, va deschide bine ochii asupra acestei inovaţii ateiste şi va lua urgente măsuri ca lumina electrică să fie alungată în curtea bisericilor.

Pentru lumea profană, părintele mitropolit, este dator să spună prin scris, care e origina luminărei de ceară în biserică şi a candelei, dacă luminarea poate fi exclusă din biserici şi dacă se poate introduce în săvîrşirea cultului descoperirile ştiinţei. Aşteptăm spre a reveni.

Un creştin.

Recomandăm tuturor

Cărţi Literare Romîneşti din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Sylva, Lazu, Patrino în total 30 diferite volume Colecţia Şaraga de câte 200—300 pagini, redus, numai la 40 bani vol. în loc de un leu, contra unui mandat de lei 4 expediez franco de transport zece exemplare.

Măsurătoarea Ogoarelor pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transformarea măsurilor vechi în noi, din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picioare, etc, şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi cu aplicarea legilor agrare, de oarece cuprinde instrucţiuni, cum oricare ştiutor de 4 clase primare, poate măsura exact şi sigur, orice Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat poştal.

Codul Plugarilor Colecţie de 14 legi noui şi vechi, cu toate expunerile de motive şi formulare în unele legi, de foarte mare trebuinţă locuitorilor ţărei, cuprinde 450 de pagini pe hârtie velină, legată, şi se expediează franco după primirea sumei de 3.25.

Gramofoane Americane

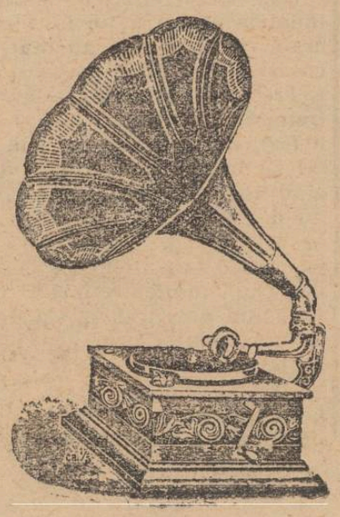

Contractînd cu una din marele fabrici de Gramofoane sunt în plăcută poziţie a oferi clienţilor mei un bun, frumos şi solid Gramofon, în felul clişeului alăturat, avînd pălnie lachiată, membrană foarte sonoră şi clară, coardă puternică şi un pedestal elegant, le vînd numai cu LEI 45 împreună cu 600 ace. Pentru d-nii învăţători, Preoţi, Primari şi secretari de comuni rurale, vînd Gramofoane şi Note plătibile în rate lunare—un sfert din sumă la facerea comandei şi restul împărţit în patru rate lunare. Zeci de scrisori de mulţumire din partea celor ce au luat Gramofoane şi note de la mine, stau la dispoziţia ori cui.

Adresaţi comandele la „Libraria Editoare"

NICOLAI A. PETROFF, Bârlad

şi la principalele librării din Bucureşti.
Cataloage se trimit gratis la cerere.

Ultime INFORMAȚII

❑ **Domnul P. P. Carp a prezintat Duminecă, în prima zi de Paști, demisia sa individuală Suveranului.**

Domnul Carp a comunicat totodată Regelui, că se retrage definitiv din partid și din politică și a recomandat ca succesor al seu pe d. Titu Maiorescu.

Domnul Carp, a declarat Regelui că se va deda horticulturei. Va replanta viile de la Țibănești și va planta vii și pe locurile din pădurea care a fost defrișată.

❑ *Comitetele teatrale, întrunite ieri, au hotărît scoaterea la pensie a societarelor Atena Georgescu, care are 35 ani serviți, a d nei Ecaterina Petrone, cu 16 ani serviți și a d-lui C. B. Penel, care are 21 ani serviți.*

Doamnei Georgescu i s'a recunoscut o pensie lunară de 247.50 lei, asemenea d-lui C. B. Pennel și 100 lei d nei Petrone.

Pensiile vor începe a fi servite de la 1 Aprilie.

❑ *O încasare in extremis.*

Domnul epitrop G. S. Cristofor a încasat în ajunul sărbătorilor o diurnă de 800 lei pentru că a fost vara trecută, de trei ori, la băile Slănic.

Invităm serviciul contabilității Spiridoniei să dezmintă știrea noastră.

❑ *Ministrul de interne a renunțat să vie cu proiectul de lege, prin care eforia casei sf. Spiridon era autorizată să prefacă băile Slănic într'o societate pe acțiuni.*

❑ *Intr'un guvern Maiorescu—care va fi propus chiar astăzi Regelui—d. Matei Cantacuzino are rezervat ministerul justiției și d. Greceanu, externele.*

❑ *Domnul P. P. Carp va pleca în cursul săptămînei viitoare la Berlin pentru a consulta pe un specialist de acolo asupra unei boli de urechi de care sufere.*

❑ *O nouă și puternică neînțelegere s'a iscat între d-nii Grecianu și Cosmovici.*

D. Grecianu a impus prin noul budget, să se treacă și angajarea d lui deputat Miclescu, ca inginer inspector, cu suma rotundă de 18,000 lei pe an, și cu contract în regulă, pe timp de 7 ani

D. Cosmovici se opune la această risipă.

❑ *De la ministrul de interne au sosit prefecților de Iași* **o mie** *bilete de liber parcurs pentru transporturi de cadavre vii la întrunirea de București.*

Avis chelnerilor de la Traian.

❑ *De la 1 Aprilie vor fi retrase din circulație timbrele fiscale vechi de zece bani.*

❑ *Monachul Inocențiu Baltă va fi numit mare eclesiarh și ierodiaconul Gherasie Portorică mare veștmîntar—ambii la Mitropolia Moldovei.*

❑ *Domnul Grecianu susține că va intra negreșit în ministerul Maiorescu, pentru ca asemenea minister să nu fie nu mai surd, ci surdo mut.*

Domnul Gaecianu a și comunicat că primar în locul seu va fi ales d. G. Botez, iar dacă d. dr. Cozmovici, care are veleități de primar, va refuza să fie prim ajutor sub d. Botez, va fi ales d. avocat Mavrodi.

❑ *Eri a fost în localitate d. Bulgaru, sub-directorul general al poștelor și telegrafului.*

❑ **Furtuna din zilele de Paști a dărîmat catargul pompierilei din Trg.-Frumos, căzînd peste firile telegrafice pe cari le-a rupt.**

❑ **Individul Gh. I. Goldan, în noaptea de 24 curent, introducîndu se prin scoaterea unei ferestre, de la casa lui Al. Dobran, a furat suma de 135 lei. Individul fiind prins și cercetat mărturisește că a intrat în casă, dar n'a furat banii.**

❑ **S'au ridicat măsurile preventive luate contra holerei, pentru proveniențele și călătorii din Turcia din Europa.**

❑ **Trenul ce trecea la 22 curent spre Hărlău, a surprins la rampa Scobălțenilor pe locuitorul Ion Roșu ce mergea spre Hărlău cu o șarabană.**

Ion Rusu a fost tărît pe o distanță însemnată și în stare gravă, nenorocitul a fost internat în spitalul din Podul Iloae.

❑ **E vorba ca starița mănăstirei Agapia să se schimbe, și să fie aleasă în loc maica Macry Polixenia, foastă profesoară a școalei de adulte de pe lîngă acea mănăstire, și care a îmbrăcat de curînd haina monahală.**

❑ **Casiera mănăstirei Agapia, cuvioșia sa maica Evghenia Busuioc, fiind foarte greu bolnavă a fost transportată la un sanatoriu din capitală.**

❑ **Aseară a avut loc la școala corului mitropolitan o audiție muzicală, la care a asistat și corul societății Carmen.**

Corul mitropolitan, a executat, sub conducerea d-lui Dimitriu, o sumă de bucăți alese, care au stărnit aplausele generale.

❑ **Domnul C. Turtureanu, șef de atelier, elasa II la R. M. S., a fost numit revizor cl. III în același serviciu.**

❑ **Cu toate că mai avem cîte-va zile până la intrarea lui în vigoare, totuși budgetul comunal nu e încă alcătuit.**

In ceia ce privește serviciul apelor, pare hotărît ca d. inginer Bălănescu, să fie numit șeful acestui serviciu, cu un salar de 1200 lei pe lună.

Intregul serviciu va costa 72000 lei pe an.

❑ **M. S. Regele a bine-voit să acorde titlul de furnizor al Curții Regale fotografului Zaharia Weiss, din Iași.**

❑ **Ministerul de finanțe a pus în vedere administratorilor financiari, că, de la 1 Aprilie, să se scadă, din oficiu, fonciera caselor, cari au un venit de 300 lei anual net.**

❑ **La examenul de înaintare pe loc al învățătorilor, s'au înscris în total 710 candidați.**

Inspectarea candidaților va avea loc în cursul lunei Mai.

❑ **La seminarul Veniamin Costache din Iași s'au înființat încă cinci posturi de pedagogi cu diurne lunare de cîte 50 lei.**

❑ **Salariile doamnei Dea Bogonos și Ana Emandi, profesoare la externatul secundar de fete din Iași, au fost egalate cu salariile profesorilor de curs secundar.**

❑ **O catedră de dicțiune, pe lîngă clasul de declamație, a fost înființată, de la 1 Aprilie, pe lîngă Conservatorul de muzică din Iași.**

❑ **Agricultorul Luchian, care are și o fabrică de uleiuri vegetale, a dispărut din Vaslui lăsînd un pasiv însemnat.**

❑ **Zilele trecute a fost adus în Iași, pentru a fi căutat de medici, rabinul de Vaslui Benjamin Bercovici.**

După cîte-va zile rabinul a încetat din viață și înmormîntarea lui a avut loc astă-zi cu mare pompă. Defunctul suferea de comă diabetică.

❑ **D. Ion Atanasiu a încercat o crudă pierdere prin decesul mamei sale, d-na Elisabeta Atanasiu.**

Inmormîntarea va avea loc mîine, Joi. Cortegiul va pleca din strada Constantin Negri 31.

❑ **La Londra a sucombat zilele trecute inginerul Triscot, fostul concesionar al păvării stradelor Iașului cu asfalt.**

Triscot era însurat cu născuta Nathalie Carp, din Iași.

❑ **Domnul I. Stadion, oficiat superior cl. 3 în oficiul poștal Iași, a fost mutat la oficiul București; domnul Al. Caramlău, oficiant superior cl. I și d-na Caramlau, auxiliară la oficiul telegrafic Iași, au fost mutați la Vaslui; d. P. Gafencu, de la oficiul Dorohoi, a fost mutat la Iași, asemenea și d. Mihai Enea de la Galați.**

❑ **Domnul T. Tașcă, impiegat clasa II la administrația financiară Iași; a fost avansat cl. I; d. I. Horga a fost numit impiegat la R. M. S.**

❑ **Catedra de desemn și caligrafie, de la școala elementară comercială din Iași, a fost desființată pe ziua de 1 Aprilie.**

Profesorul de desemn de la sc. „Vasile Lupu", a fost însărcinat să predee cursul și la școala comercială.

❑ **Domnul Gh. Gh. Nădejde, profesor și directorul gimnaziului Ștefan cel Mare din Iași, își va regula drepturile la pensie pe ziua de 1 Octombrie.**

❑ **Societarii Teatrului Național sunt convocați în consfătuire pentru azi, la orele 4 p. m.**

E vorba de a se alege o delegație, care să meargă la București, pentru a cere ministrului să revie asupra hotărîrei luate, ca cheltuiala de întreținere a diferitelor ateliere ce se creiază pe lîngă Teatrul Național din București să fie acoperită din venitul de 5 la sută, ce se percepe de la reprezentațiunile străine.

❑ **Consiliul de administrație al Teatrului Național, s'a întrunit azi la orele 11, pentru a desbate un diferend dintre artiștii Petroni și Mihail Popovici.**

D. Popovici a fost amendat cu reținerea salariului pe timp de zece zile.

❑ **Duminică, 8 Aprilie, va avea loc la Mitropolia din localitate, hirotonirea ca arhiereu a preotului Petrescu, din Craiova.**

❑ **Patru zeci elevi și doisprezece profesori ai școalei normale „V. Lupu", vor pleca mîine, Joi, cu trenul de 6 dimineața, în excursie în Bucovina, oprindu-se întâi în Cernăuți.**

Pe liniile ferate romîne și austriace, s'a acordat excursioniștilor o reducere de 50 la sută.

❑ **Eri s'a efectuat alegerea comitetului breslei tinichigiilor.**

Au fost aleși d-nii I. Grigoriu, președinte, G. Botez și I. Zaharia, membri.

❑ **Conferențele didactice generale încep mîine.**

La ora 9 institutorii și învățătorii se vor aduna la Mitropolie, pentru a asista la serviciul religios, pe care însuși I. P. S. S. Mitropolitul Moldovei, îl va oficia cu acest prilej.

Prima ședință va avea loc la orele 2 după amează.

❑ **Debitul Badareu aduce la cunoștința onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu prețuri reduse.**

La debitul A. Badareu s'a redus prețul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Unt de gătit	3.60
Oule proaspete garantate	5.80%
Brînză de nouă munte, în burdușele	kg. 3 lei
Urdă dulce cu marar	» 2.60
Paseri tăiete	1.80 kr.

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu prețuri populare și anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb și negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	08
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calitățile de vinuri superioare se vînd cu litru și în sticle înfundate.

❑ **In ultimele zile, s'au constatat în oraș 9 cazuri noui de anghină difterică, dintre care însă patru introduse din județ.**

❑ **S'a stins epidemia de morvă în Podul Iloaia.**

❑ **Intr'o baltă din apropierea satului Țuțora, s'a găsit înecat bătrînul G. Baltaru, în etate de 65 ani.**

❑ **In noaptea de 20 curent, a ars casa locuitorului Adamache Dascalu, din satul Obrejeni, com. Popești. Pagubele s'au evaluat la suma de 700 lei.**

❑ **Teologul Neculai Ierimia, a fost hirotonosit preot la biserica din Copou.**

❑ **In ce privește indemnizarea de chirii funcționarilor telegrafo-poștali, s'a stabilit că funcționarilor cu salarii mici li se va da o îndemnizare echivalentă cu leafa pe trei luni, iar celor cu salarii mari o indemnizare egală cu salariul pe o lună jumătate; celor necăsătoriți pe o lună, iar celor căsătoriți cu funcționare poștale—se va da unuia din soți.**

❑ **Astă-seară Mercuri se reprezintă la Teatrul-Circ Sidoli (Cinematograful Pathé Freres) „Fiul rătăcit" grandioasă dramă socială în 3 părți mari. Acțiunea se desfășoară la Paris, Marsilia și în Algeria și sunt reproduse după natură cele mai frumoase priveliști și regiuni din acele localități. S'a intercalat în program și se reprezintă astă seară pentru ultima oară: „Cei patru draci, una din cele mai frumoase și reușite desfășurări.**

Drama „Cei patru draci" poate fi egalată cu o monumentală piesă de teatru, care se repetă în flecare stagiune și de cîte ori se reprezintă ea își păstrează acelaș farmec și este primită de spectatori cu un entuziasm, mai mare chiar, de cît la prima ei reprezentare. Pentru că adevărata valoare a unei piese este recunoscută după ce se reprezintă și lucrarea artistică devine din ce în ce mai apreciată prin imensele ei bogății, pe cari spectatorii le sezizează în timpul reprezentărilor.

Joi 29 și Vineri 30 Martie, al treilea program nou cu: Racla de sticlă sau princesa reînviată, după o istorisire hrahmană, o capo de operă cinematografică, (două părți mari de cinematograf)=Curse de luntre-automobile—Țicnilă se însoară cu o americană—100,000 lei la loterie—Skatingul lui Villy etc. etc. etc.

Sîmbătă 31 Mart și Duminică 1 April al patrulea program nou săptămînal cu: O victimă a dezonorărei, roman modern, din seria filmelor teatrale (3 părți mari de cinematograf) — Inimă simțitoare comedie—Pathé Journal număr nou din ziarul însuflețit.—Un pictor modern, etc. etc. etc.

*

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, pînă la sfîrșitul stagiunei de iarnă care se închee la 15 Mai a. c., precum și în întreaga stagiune de vară.

❑ **In ziua de** *8 Aprilie, Duminică,* **vor avea loc la Teatrul Național 2 reprezentații date de artiștii acestui Teatru cu concursul marelui artist,** *Const. Nottara.* **Se vor juca: ziua la ora 2 jum.,** *Păpnșele,* **cu prețurile obișnuite de la** *După-amezile* **Teatrului Național, iar seara la ora 8 3/4,** *Fedora* **cu următoarele prețuri reduse.**

Loja de 4 per. 8 lei, 5 pers. 10 l., 6 pers. 12 l. Stalurele până la banca 10 2 l., restul 1 leu. Loja balcon 3 lei. Balcoanele și galeria 50 b.

Biletele se găsesc de pe acum la Agenția Teatrală *Thalia Th. Maximovici.*

La *Casele din strada Carol No. 20. sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, șură, pivniță, hambar, ghețărie și altele*

A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.

Casele sunt și de vînzare.

SANATORIUL

DOCTORILOR

ZOSIN ȘI ȘTEFĂNESCU-GALAȚI

Situat lîngă IAȘI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrgușorul Socola, într'o pozițiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraș și cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii și livezi, primește pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescențe, debili tăți, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condițiuni a se adresa la Iași, în ce privește boalele nervoase și interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce privește boalele urinare D-lui Dr. Ștefănescu-Galați, Str. Alexandri, ori și deadreptul la Sanatoriu, șoseaua Socola, comuna Bucium.

ULTIMA ORA

București 29 Martie

❑ **Azi e a cincea zi, de cînd firul special telefonic cu Bucureștii, se află deranjat, așa că nici pe ziua de azi, n'a fost cu putință să vorbim cu corespondentul nostru din Capitală.**

Grevele din Anglia

Durham.—Diferendele cu mecanicii s'au aranjat. Lucrul în mine va fi reluat îndată.

*

Londre. — Ziarele spun că vor trece cîte-va săptămîni pînă ce minele vor reîntra în deplină activitate. Pretutindeni trebuesc luate măsuri particulare, spre a se preveni accidentele, La finele acestei săptămîni probabil diferite industrii vor putea relua lucrul.

Două sute oameni înecați

Cairo.—Un vapor cu escursioniști s'a scufundat la orele 11 seara, în Nil.

Se asigură că sunt 200 înecați.

Vaporul scufundat era al companiei tramvaelor și plin de escursioniști.

Dezolarea e mare în oraș.

*

Cairo.—Vaporul de escursie înecat avea pe bord 300 de persoane dintre care multe au fost salvate de alte vapoare. S'au scos 17 cadavre. Numărul total al înecaților e de 50.

Luptele din Tripolis

Constantinopol.—Ministrul de război publică depeși asupra micelor lupte care au avut loc la Tobrux la 30 Martie și 1 Aprilie; isbînda a fost a Turcilor.

Cinci zeci de soldați turci au ocupat la 1 Aprilie întăririle italiene lîngă Tobrux. Trei batalioane de Italieni ajutate de artileria de mare și de uscat au atacat pe turci dar aceștia fiind întăriți cu alți 500 de turci. Italienii au trebuit să se retragă.

Turcii n'au nici o pierdere. Ialienii au avut vre-o 30 de uciși.

Omorîrea unor soldați turci

Constantinopol.—După știri din isvor turcesc patru turci cari se duceau la Kars au fost uciși pe teritoriul rusesc de soldați ruși.

Turburările din Persia

Teheran.—O sotnie de cazaci cu două mitralieze a plecat din Kaswin la Hamadan unde au isbucnit turburări.

Consecințele focurilor de artificii

St. Sebastian. — In timpul focurilor de artificii sfărămăturile unei bombe au ucis pe un spectator și au rănit pe alți doi.

Un comunicat italian

Roma.—Știrile publicate de ministerul de răsboi turc asupra victoriilor turcești la Tobrux sunt lipsite de ori-ce temei. In realitate au avut loc lupte la Tobrux la 30 Martie și 1 Aprilie, însă în cea dintâiu italienii nu au avut nici o pierdere, iar în cea de a două un soldat a fost ușor rînit.

De alt-fel tocmai precis la 29 și 31 Martie la 1, 2 și 6 April. Arabo turcu au fost respinși la Tobrux cu perderi mari.

Schimbări în Marina Italiană

Roma.—Agenția Stefani anunță că amiralul Faravelli comandantul șef al flotei a fost dimis după a sa cerere din comandă pentru motive de sănătate. Amiralul Vitale, comandantul escadrei a doua a fost numit comandant șef al flotei, iar amiralul Asti Stella a fost numit comandant al escadrei a doua.

BANCA IAȘILOR

Societate Anonimă

Capital 1,000,000 lei

(Sediul Strada Stefan cel Mare, No. 49 lîngă Banca Națională)

1. Cumpără și vinde efecte publice.
2. Scontcază efecte comerciale (polițe), cupoane și titluri eșite la sorți.
3. Sconteazâ trate și cecuri asupra caselor din țară și străinătate.
4. Se însărcinează cu efectuarea de plăți în țară și străinătate, putînd emite și cecuri.
5. Acordă împrumuturi în cont coren pe depozit de titluri și efecte publice sau efecte comerciale, pe gaj de cereale pe garanții ipotecare, etc.
6) Se însărcinează cu încasarea poliților plătibile în orice localitate din țară sau străinătate.
7) *Primește sume spre fructificare:*

a) Depuneri mici începînd de la 20 lei sub titlu de *Economii,* care fructifică cu dobînda anuală de 5 la sută și care se restitue la cerere.

b) Depuneri mari, sub titlul de *Depozite,* de restituit la cerere sau la termen, la cari se bonifică dobînda convențională cea mai avantajoasă.

8 *Primește efecte publice spre pastrare,*

V. E. Teodoru

AVOCAT

Iași—Str. I. C. Brătianu 6

Anunciu

Societatea „Economia in Școală" din Huși, având trebuința de o cantitate de 200 vagoane lemne de foc, esență tare carpen, fag, frasin predate odată sau în parte în gara Huși în cursul lunelor April Mai Iunie și Iulie 1912—se publică aceasta spre conștinja amatorilor pentru a și trimete ofertele la adresa societății.

ADMINISTRAȚIA

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iași

Iași—28 str. Cuza-Vodă 28—Iași

(zisă și str. Golă 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **înghețului—Băi hygienice—etc.**

Instalație de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultațiuni gratuite.

Condițiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparațiuni.

—Proiecte—Supravegheri de Construcții. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează și în provincie *cu preț modest.*

Referențele cele mai **bune la** *dispoziție.*

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specialist în Boale de Femei

MAMOȘ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultațiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reîntors din străinătate

— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultațiuni de la 3—6 p. m.

Se caută

un electro-motor de 1/4—1/2 C. P. pentru curentul din Iași. Oferte sub „A. 100" la ziar.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate [illegible] consum din [illegible]

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

Bucureşti—11. Şoseaua Vitan 11—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2.
Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după uu lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita niei odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpușneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Mașini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcționare perfectă garantată

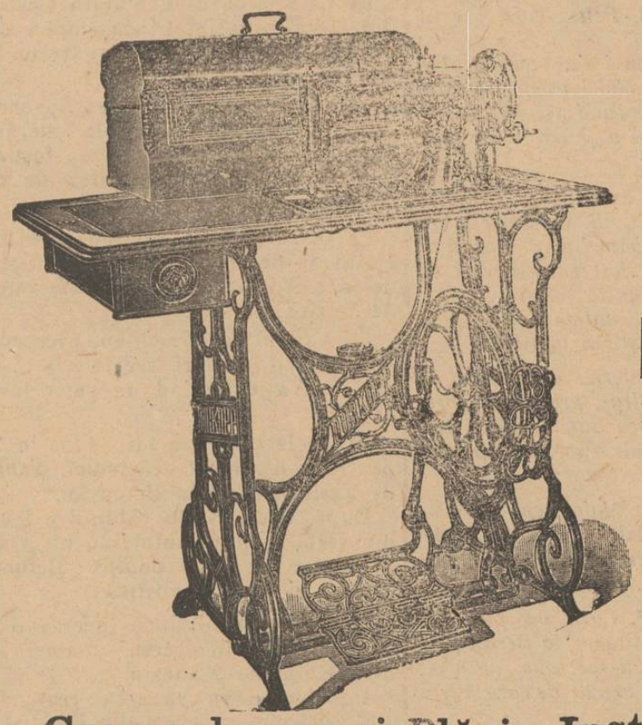

Biciclete BRENABOR
întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp
Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame

etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrişi la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-luĭ administrator al ziaru.uĭ «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

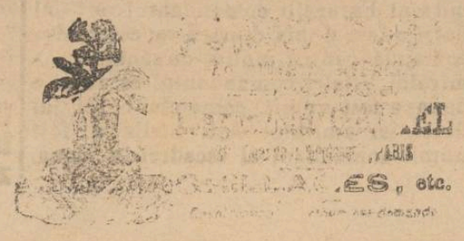

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf

PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELI

Hapurile Doctorului Moussette

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE ușurează şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele*, *Cefaleiele*, *Sciatica*, *Afecțiunile reumatismale acute* şi *dureroase* [illegible] contra celor-l'alte remedii.

ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] la masă. In diua cea d'antâiă să se ia 3 hapuri: unul dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, séra. Dacă boinavul n'a simțit [illegible] ia câte 3 hapuri a doua zi: 2 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina, sera. Nu trebue să ia mai mult de cât 6 pe zi.

A se cere: Les VÉRITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, care se pun în vînzare la toți Droghiștii şi Farmaciștii.

La administratia ziaru ui se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia H. Goldner, Iaşi str. Mîrzescu.—Instalațiune cu motoare electrice, executată de Iohan Kryzanowski Instalator electrician, Iaşi str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacția și Administrația: IAȘI, Str. Gh. Asachi 25 | Sub direcțiunea unui Comitet | Anul IX No 1554 – Vineri 30 Martie 1912

Guvern Rosetti-Pangrati

Articolul acesta ar putea fi întitulat și altfel: Regele petrece. In adevăr, Regele petrece. Este o bufonerie fără pereche în istoria noastră politică ceea ce s'a petrecut, peste noapte, în situația din guvern.

Domnii Carp, Filipescu, Marghiloman și Delavrancea — adică cei patru junimiști din guvern s'au solidarizat părăsind guvernul; d. Maiorescu a fost făcut prim-ministru, d. T. Rossetti a fost exhumat și plasat la finanțe, generalul în pensie Argetoianu a fost făcut ministru de război, d. C. C. Arion are două ministere, iar domnii Lahovari, Nenițescu și Mișu Cantacuzino, și-au păstrat portofoliile.

Regele, fără a lua avizul oamenilor de stat, macar al șefilor de partide, a primit această transformare de minister.

Ce fel de minister este acesta?

Un minister așa de ridicol, că Epoca *nici nu vrea să se coboare să-l anunțe, de teamă că nu va fi crezută, de rușine față de partizanii ei.*

După un guvern personal al M. S. Regelui, care a dat faliment, fiind-că guvernele, înainte de a avea aprobarea regală, trebue să aibă asentimentul țării—după un asemenea guvern a venit un altul, personal al d-lui Carp.

Domnul Carp înainte de a reuși să împună Regelui un guvern Rosetti—Pangrati, aceștia sunt singurii oameni noi ai guvernului, a fost la Țibănești și a comunicat arendașului Spiegler, grădinarului seu, medicului, șefului poștei de la Țibănești, „că va propune Regelui un guvern Maiorescu și că Take Ionescu nu va veni la guvern".

După ce a vorbit astfel cu arendașul Spiegler, d. Carp a plecat la București, a supus Suveranului combinația—și Regele a primit-o.

Avem deci, un guvern personal al d-lui Carp. Avem un guvern zis Maiorescu, care de fapt este un guvern Carp sub altă firmă—așa a voit d. Carp să fie, așa a admis Regele.

Mai rămîne țara, biata țară, cu care n'a contat d. Carp, n'a contat nici Regele.

D. Carp a dat țării, care are nevoe de liniște, un guvern absolut ridicol, la frămîntările țării, la revoluția latentă ce există i s'a răspuns printr'o bufonerie, dîndu-se țărei un minister de bufoni.

Bufoneria nu era la locul ei. Dar dacă s'a făcut, primim sfidarea. O primim fiind că d. Carp, ca zeflemist incorigabil ce este, a ținut să-și facă o înmormîntare foarte veselă: s'a retras învins, și a pus în loc un guvern personal—cu Tudorița Rosetti și cu Pangrati.

MISIUNEA D-lui CARP

Cînd d. Carp s'a prezentat Regelui la 17 Martie, nu pentru a lucra ca de obiceiu, ci pentru a depune în mînele Regelui demisia Cabinetului, se zice, și cercurile autorizate politice confirmă acest *zice-se*, că d. Carp a preîntîmpinat pe Măria Sa cu vorba că *„el crede misiunea sa îndeplinită"*.

Prin urmare, d. Carp este un *teleolog*, căci crede că d-sa, ca și ori-care alt om ce vine pe lume, a venit la putere cu o misiune.

Și care să fie oare misiunea unui om politic și în special a unui om politic de talia d-lui Carp? Netăgăduit că un om politic este o verigă din lanțul înfăptuirii progresului social, politic și economic, Prin omul politic se înfăptuesc toate năzuințile, el fiind organul real și viabil al acestei înfăptuiri. Și tocmai pentru că are un scop așa de multi-lateral nimene ca omul politic nu stă în funcțiune de mediul, în care și asupra căruia are a lucra; nimene ca omul politic nu trebue să fie emanațiunea acestui mediu.

Un filosof, un savant, un artist, poate trăi cu trupul la Iași ori București și sufletește să circule din mentalitatea omenirei. Ce legătură este, de pildă, între omul A. D. Xenopol, ce trăește la Iași și cu ideile ce frămîntă în „Filosofia Istoriei"? Ce legătură este între omul Anton Naum și poetul Naum, care pare că nici nu e din secl. al XX-lea? Nu tot așa este cu omul politic. El trebue să fie veriga reală a progresului încet și efectiv, ce societatea trebue să-l facă; sau împrumutînd vorba Scripturei, el trebue să fie ca păstorul, care să recunoască bine turma sa, ca așa dîndu-se după ea s'o diriguiască.

Și d. Carp avea conceptul său despre misiunea omului politic, că el este ca doftorul, care chemat fiind la căpătăiul celui bolnav, ii face diagnoza boalei, și-i dă rețeta. Omul politic este, după d. Carp, să îndrepte bolile sociale, dînd rețete de așa natură, că pe cînd clientul nu și cunoaște boala, el — doftorul—o poate cunoaște și să-l trateze în consecință.

Societatea omenească e după d. Carp o societate de bolnavi, nu închipuiți, ci reali, dar cari din păcate nu-și cunosc boala. Pentru această societate de bolnavi, a dat D-zeu tagma oamenilor politici, cari vin, se amestecă între oameni, le diagnosticează boala și prin legile lor tămăduesc boalele.

Legile ar fi dar, după d. Carp, doftoriile sociale aplicate la bolnavi ignoranți de eul lor, de nevoile lor, de boala lor.

A da conștiință de chemarea sa numai omului politic și a socoti societatatea ca inconștientă în nevoile sale, iată ce numai în capul original al d-lui Carp poate să intre.

Să aplicăm acum la guvernarea de 12 luni a d-lui Carp această doctrină politică asupra misiunei omului politic. D-sa cînd a venit la putere a găsit țara stăpînită de această boală—scumpetea traiului. Ce a făcut ca doftor politic? A făcut legi să remedieze reul și zicîndu-și în sine că bolnavii nu cunosc natura boalei, nici rețete de tratat s'a pus și a legiferat că se efteneste traiul, dacă rădică morarilor taxa de pe făină, fără să eftinească chilogramul de pîne; dacă scutește de vamă sapa, hărletul și tărnăcopul, fără să le cumpere țaranul mai eftine de la ferărie.

Tot ca doftor bun a scutit pe țerani de fonciarul până la 6 Ha. pămînt, pe orășeni de fonciar la casele cu chirie până la 300 lei, și a sporit salariile unora *epurește* altora *broscărește*.

Deci degrevări pe de o parte, sporuri de salarii pe de alta; asta a fost lozinca fiscală a legiferărei d-lui Carp. A crezut la început guvernul Carp că procedînd astfel își asigură și o clientelă politică, dar s'a risipit în aer această năzuință, întrucît guvernarea integrală a d-lui Carp a fost *pidosnică*.

A mai constatat d. Carp ca doftor politic că societatea e amorală, are năravuri stricate; oamenii sînt prea interesați și prea se face politică de cea nevoeșă, cari devin hrăpareți și lacomi. Dus de această constatare a crezut că una din însemnatele sale chemări e de a face asanarea moravurilor tăind cu ferul roș buba socială.

Și a aplicat ferul roș partidului liberal; celor 3 frați și mai ales șefului partidului liberal. S'a crezut un moment în succesul diagnozei și în eficacitatea rețetei. Reclama făcuse mare zgomot în jurul rețetei și în amețeala reclamei au apucat căi pezișe și greșite. Și mergînd din greșală în greșală au ajuns la pragul peirei, căci s'au pus în conflict cu legile organice ale țării și au capatat 2 verdicte, judecători difamatorii pentru guvern.

Deci din acest punct de vedere misiunea d-lui Carp a dat greș; în loc de asanare de moravuri, d-sa a dat prilej ca guvernul d-sale să fie inferat ca un călcător al legilor, ca un uzurpator al drepturilor legale și firești ale particularilor și dornică țara de dreptate și legalitate se vede obosită de acest guvern, care și-a făcut din călcarea legilor o lozincă a sa, de a fi sau de a nu fi. Misiunea d-lui Carp si-a crezut d-sa momentul că e îndeplinită. Bine că i-a venit chiar în ceasul al 11-a conștiința îndeplinirii misiunei dată de Coroană.

Dacă ori care alt guvern ar mai crede pe viitor că are misiuni de îndeplinit à la Carp, vai și amar de acel guvern. Țara nu e bolnav de tratat de omul politic în doftor. Țara e un organism complex, care are felurite nevoi de realizat. Omul politic trebue să fie emanațiunea lor; de aceia omul politic trebue să circule în țară, să fie cunoscut țării și să vază țara în el întruparea aspirațiunilor sale.

Dl. Carp a fost pururi un *exotic* pentru țara românească; ori d-sa s'a crezut prea mare pentru înalta d-sale persoană, ori țara a fost crezută prea mică pentru geniul său politic medical. Și în acest dezacord de situații și tendinți, nimic mai explicabil de cît ca opera de guvern a d-lui Carp să fi dat fiasco.

Iar Corona chemată a aviza de urgență va primi o învățătură ca pe viitor să încredințeze puterea la acei șefi de partide, cari sînt în sufletul țării, nu la acei cari vreau să se vîre cu deasila în sufletul țării.

Guvernul Carp a fost vîrît în sufletul țării, de aceia și-a îndeplinit cu 3 ceasuri mai înainte misiunea.

Gh. Ghibănescu.

Ministerul umilinței și aberației

Baronii și conții scăpătați din Austria, au găsit grație titlurilor lor de nobleță, un mijloc foarte umil de existență, mijloc care, astăzi, nu prea rentează; baroni și conți scăpătați se lasă invitați și vin să iee parte, plătiți fiind pentru asemenea dovadă de „democratizare", la masa, la serata sau la ceaiul de la orele cinci, ce-are loc în casa unui negutitor sau rentier parvenit.

E un fel de cerșetorie extranobilă pe care d. Carp, mîndrul castelan, o inaugurează acum în politică—sub altă formă, dar cu acelaș fond al cerșetoriei.

Domnul Carp și-a făcut un punct de onoare din chestia tramvaiului. S'a pasionat pentru dînsa în așa grad, că a inflat-o în locul maniei sale bătrîne de-a scoate administrația de sub influența politicei; a renunțat la punctul principal din proiectul moșilor de mînă moartă; s'a retras din agricultura pe care o cultivase o jumătate de veac—pentru a se deda cu totul tramvaiului, care avea să insemne epilogul la viața politică a șefului partidului carpist.

In calea d-lui Carp, spre a realiza acest vis frumos, s'au pus, însă, doi factori: justiția și opinia publică. Banal logic ar fi fost ca d. Carp, în imposibilitate de a-și realiza visul, sau idealul, sau ambiția—nu știm ce o fi fiind pentru el chestia tramvaiului — să se fi retras de la putere.

Domnul Carp s'a retras și el — dar a făcut'o unic în felul seu: s'a retras lăsînd în loc pe d. Maiorescu, ca el să formeze ministerul „cel nou", să meargă înainte cu Parlamentul actual, care a votat abrogarea legei tramvaiului; acest Parlament să abroge legea cea nouă votată de el și minister și Parlament să stee de vorbă cu adversari și să facă toate concesiile acelor adversari.

Domnul Carp n'a avut curajul să se sinucidă politicește, să facă el tot ce impune unui guvern Maiorescu, dar are curajul să trăiască înainte intoxicat politicește, făcînd pe cerșetorul nobil, pe contele scapatat, dar nu direct—crede d. Carp—fîndcă a dat procură d-lui Maiorescu.

*

Un minister Maiorescu? O aberație. O aberație nevinovată, veselă, o nebunie interesantă — ca distracție. Cine va sta de vorbă cu un minister Maiorescu, care se simte el singur de valoare așa de coborîtă, că apelează la colaborarea d-lui Grecianu dela Iași, care, dacă informațiile ce le dă *Adevărul* sunt adevărate, ar urma să fie instalat ministru de instrucție—un triumf monstru al agramaților!

Domnul Carp a substituit un minister Maiorescu, cu misiunea să facă toate concesiile partidelor de opoziție, numai ca șefii să stee de vorbă cu d Maiorescu. Dar nimeni nu se va arata dispus să parlamenteze sau să trateze cu interpușii d-lui Carp, cînd nimeni din opoziție nu voia să trateze cu însuși d. Carp.

*

Coroana va trebui, după uzanțele constituționale, să se consulte cu șefii partidelor asupra guvernului de substituire ce-i încearcă d. Carp.

Dacă va face uz de aceste mijloace constituționale, Coroana va afla, de sigur, că dacă d. Carp a dat faliment în politică, nu-i este permis să-și formeze un alt guvern Carp de astă dată sub denumirea Maiorescu

Dacă, însă, Coroana, ceea ce nu credem, va accepta formula d-lui Carp, țara va avea prilej să rîdă cîte va zile de un minister clandestin și ridicol.

Iar istoria va inregistra faptul puțin comun, că după un guvern Carp, care a fost personal al M. S. Regelui, a venit un minister Maiorescu, care a fost personal al d-lui Carp.

Eră nouă cu oameni vechi

Inainte de a avea marota asanării moravurilor, d. Carp avea obsesiunea „erei noui". Odată cu votarea modificărilor aduse Constituției la 1884, d. Carp a anunțat, că Romînia a intrat într'o eră nouă a vieței ei de Stat și că reprezentantul acestei noui ere ar fi d-sa.

Cu era nouă n'a brodit o bătrînul... Junimei și de-aceia a schimbat-o repede în „asanare". Cu această marotă d. Carp a fost surprins de putere.

De 16 luni de cînd ne guvernează, știe ori cine cum a asanat președintele consiliului—fostul președinte al consiliului—moravurile acestei țări.

Obosit de atita asanare d. Carp pleacă din fruntea guvernului său, sprijinit cu fidelitate de parlamentul său.

Așa dar, dovada e făcută D Carp s'a convins, că nu-i destul să ai un guvern al tău și majorități alese de tine, pentru a putea guverna.

In timpul celor 16 luni cît a stat la guvern d. Carp s'a văzut silit să aplice programul d-lui Tache Ionescu și a fost nevoit să retragă legea administrativă. De drept dar, d. Carp nici nu ne a guvernat—a guvernat în numele și cu programul partidului conservator democrat.

Azi d-sa s'a văzut silit să părăsească puterea după o guvernare ridicol de scurtă și ridicol de searbădă. Locul la președinția consiliului îl ia un pensionar, d. Titu Maiorescu; locul la departamentul finanțelor îl ia un alt pensionar—d Th. Rosetti.

Era nouă a d-lui Carp se inaugurează așa dar, cu oamenii vechi. Mathusalemicul general Argetoianu — al treilea pensionar—a luat conducerea departamentului războiului.

Iată ce se alege; nu dintr'o guvernare căci asta poate n'ar fi nimic —dar dintr'o lungă viață, bogată în visuri seci și în pretențiuni neputincioase. Iată cum își încheie d. Carp cariera politică, atît de sbuciumată.

Căderea d-sale e atît de lamentabilă, așa de desolantă, în cît deși adversari, mila ne cuprinde față de un astfel de cataclism politic.

Uriașul cutremur de la Lisabona, înregistrat de istorie ca una din cele mai formidabile nenorociri, care a căzut asupra bietei omeniri, e poate singura comparație ce se poate face, cu trăsnitoarea prăbușire a d-lui P. Carp.

Justiția imanentă

D. Carp s'a prăbușit de la putere, tras în prăpastie de d. Alex. Marghiloman.

Există, așa dar, o justiție imanentă a lucrurilor. Păcătosul a fost osîndit, și odată cu el, complicele lui.

D. Marghiloman, măsluitorul alegerilor generale, corupătorul vieței noastre publice, omul nefast, care a adus în viața publică racunele sale personale, s'a prăbușit și a cauzat căderea șefului său.

D. P. Carp, e om bătrîn, și ar fi fost poate mai bine pentru d-sa, ca să și încheie mai frumos cariera-i politică.

Dar în definitiv, e un apus de soare și puțin importă dacă apusul de soare e mai frumos sau mai puțin frumos. Căderea cea adevărată e cea a d-lui Marghiloman,—d-sa cade de la înălțimea de vice-șef al partidului și cade odată pentru totdeauna.

Guvernul d-lui Carp a fost pedepsit pe unde a păcătuit.

D. Marghiloman a fost punctul slab al acestui cabinet păcătos, și d-sa a determinat căderea guvernului.

Există o logică inerentă faptelor omenești și ea s'a răzbunat și de data aceasta.

Lew Tolstoi dramaturg

Care a fost, propriu zis „chemarea" literară a marelui scriitor rus? Fără îndoială: romanul în primul rînd, povestirea în rîndul al doilea. Romanul s'a ridicat, sub pana lui, la înălțimi epice cu „Anna Karenin", „Război și pace" etc. Lucrul e atît de adevărat în cît ori de cîte ori se anunță vr'o piesă de Tolstoi, lumea e convinsă că are de aface cu o prelucrare, extrasă dintr'un roman.

Chiar aci, un ziar local, scria că se joacă la noi „Cadavrul viu" prelucrare din romanul „Anna Karenin"... Confuziune provenită, de sigur, din o asemănare de nume. Victor Karenin e un personagiu din piesă.

Cîtva timp după tragica moarte a pustnicului de la Yasnaia-Poliana s'a aflat că între scrierile lui postume se găsesc un număr de lucrări de teatru.

Romancier de geniu, cugetător profund, Lew Tolstoi s'a impus pe tărîmul literaturii dramatice cu o singură lucrare mai desăvîrșită: „Puterea Intunericului". Desăvîrșită nu ca execuțiune tehnică, fîndcă n'ar fi fost primit măcar... ucenic la vreun maestru al tehnicei moderne teatrale ca Henry Bernstein — ca să cităm un rus europenizat — dar desăvîrșită prin bogăția de imagini, de fapte și de amănunte psihologice,—dacă acestea pot fi socotite drept mari însușiri într'o lucrare de teatru.

De aceia abundența de încercări și opere postume dramatice n'a prea entuziasmat pe admiratorii lui Tolstoi. A ispitit însă, în primul rînd, pe impresari, pe directori de teatre, care se bizuiau pe succesele de curiozitate, cunoscînd puterea de extra ordinară atracțiune ce exercită numele și personalitatea legendară a lui Tolstoi. Apoi era și prilejul de a aduce cîte un omagiu public marelui dispărut și unde mai mult ca în teatru omagiul este mai public, mai zgomotos, mai viu?

Intriga „Cadavrului viu", — spune traducătorul piesei în limba franceză — este împrumutată vieței adevărate și ziare rusești au dat în vileag numele „cadavrului" — un oare care Guimer — și i-au publicat portretul. Intîmplarea datează de acum 15 ani și s'a petrecut în Moscova. Un mic funcționar, un stricat și jumătate, a simulat sinuciderea, pentru a-și libera femeia și a-i da putința să ia în căsătorie pe acel care-i era drag. Dar patima băuturei fu mai tare de cît sinceritatea de sentimente. „Cadavrul" storcea mereu bani perechei, care se unise din bunavoința lui. Iar la urma urmei îi dete și se dete el însuși pe mîna autorității. Noul soț al ei și femeia lui fură condamnați ca bigami și făcură închisoarea. Președintele tribunalului, d. D... a povestit el singur întîmplarea lui Tolstoi. Mai tîrziu eroul, Guimer, s'a spovedit în persoană marelui scriitor arătîndu-i viața pe care a dus-o.

Dar din aceasta, într'adevăr puțin banală întîmplare Tolstoi a întrezărit și a alcătuit o vastă dramă, în care, însă eroul — Fedia — nu mai seamănă

OPOZIŢIA UNITA

va ţine Duminică 1 Aprilie, orele 2 jum. p. m.

O mare întrunire publică

ÎN SALA DACIA

Cu delegaţiuni din toată ţara

de loc cu sentimentalul şantagist Guimer.

Dimpotrivă, — e un idealist în toată puterea cuvîntului, un om generos şi sincer, în jurul căruia parcă toată lumea se înalţă moraliceşte, creşte în bunătate, în milă şi în dărnicie, toată lumea afară de acea pedantă şi îngustă lume funcţionărească, începînd cu biserica şi sfîrşind cu justiţia şi poliţia.

Nobilimea infatuoasă, burghezimea prejudiţioasă, ţigănimea vagabondă, bohema alcoolizată — toată societatea aceasta e capabilă de generozitate şi blîndeţe. Numai autoritatea de orice fel, nu! De aceia Tolstoi ridică pe decăzutul erou, pe Fedia, la nivelul unui apostol şi la un moment dat face din el un revoltat. A vrut să ispăşească viţiile sale; a fost în stare să se resemneze, să renunţe, să uite şi să erte. Dar „autoritatea constituită" nu tolerează lucrările acestea nu sufere ca individul să fie mai presus de strîmtele făgaşuri ale instituţiilor şi legiuirilor, de aceia totul se învenineazǎ, cînd ar fi putut să fie peste tot pace şi mulţumire.

„S'ar putea spune că drama lui Tolstoi — scrie criticul Minsky — urmăreşte să demonstreze adevărul rîndurilor celebre dintr'o cuvîntare a lui Rousseau: e netăgăduit că iubirea însăşi, ca şi toate celelalte pasiuni omeneşti, au căpătat numai în societate acea impetuoasă ardoare care o face aşa de funestă pentru oameni".

Şi în scena din tabloul al X, eroul tolstoian Fedia, izbucneşte faţă cu judecătorul de instrucţiune în acel vocabular ştiut al vigurosului scriitor impetuos ca nimeni altul, înfierînd „dreptatea" oficială, într'un torent de injurii, atît de aplaudate de galeria entuziastă.

Dar cu asemenea insuşiri Tolstoi nu poate răscumpăra defectele tecnice şi succesiunea prea repede a tablourilor, care face să ilucezască acţiunea.

Desfăşurarea logică, clară — prea clară — a întîmplărilor, ar fi dat lui Tolstoi pagini vibrînde pentru un roman, dar ar fi fost îmbrăcată de un dramaturg „modern" în puţine acte, cu mult mai puţine antracte de cît şi-a îngăduit bătrînul scriitor rus, pentru respectul căruia nu e posibilă o transformare radicală a lucrării din punctul de vedere scenic.

Scenele mari străine au dat o dezvoltaze largă părţii muzicale pentru reuşita acţiunei, lucru greu de realizat la noi, într'o seară de beneficiu după stagiune. Publicul iaşan a fost destul de favorizat că d-na Pruteanu şi-a oferit graţia jocului pentru actul al doilea, unde cîntecul şi dansul întregesc, cu atîta success acţiunea cam sărăcăcioasă în aşteptarea desnodămîntului dramatic.

As.

OAMENI ŞI LUCRURI

CU PAZA....

Reapărute după o pauză de trei zile, gazetele din Capitală abundau eri în ştiri senzaţionale cu privire la crima săvîrşită asupra bogatei rentiere Siţa Manolescu şi a nenorocitei servitoare. Nici măcar serviciul nu e sigur la milionari în ziua de astăzi...

„O avere de aproape trei milioane— iată cît poseda victima atentatului, ucisă din cauza lipsei de pază"... spunea un ziar.

Lipsa de pază... Constatare ce cuprinde un adevăr numai relativ. Căci dacă ar fi să judecăm după recentele isprăvi ale apaşilor şi bandiţilor, săvîrşite în mijlocul Parisului, nu e tocmai lucru uşor de organizat o pază ideală, sau cel puţin destul de sigură în contra ingeniozităţii diabolice a banditizmului multiform.

Lipsa de pază... In ce grad poate societatea, autoritatea, să garanteze siguranţa fie-cărui ins, în parte, cu toată buna voinţa din lume?

Problema e foarte complexă, — ori foarte simplă, dacă vreţi. Ea variază de la o ţară la alta, de la un mediu la celălat. Cine a vizitat Sviţera, şi-a putut da seama pînă la stare ideală a putut ajunge încrederea reciprocă între cetăţeni. Poliţia nu are de lucru; nici măcar aşa zisa poliţie de moravuri.

Dar în altă direcţiune problema încă prezintă numeroase feţe. E fără îndoială că bogăţia are trebuinţă de infinit mai multă pază de cît sărăcia. Cu toate aceste „societatea" are îndatoriri egale faţă de toată lumea.

Dar e oare în stare statul să-şi asigure indivizii? Numai foarte puţin. Paza noastră proprie ne-o facem noi înşi-ne, pe cît putem.

Dar şi aci cîtă greutate!

Cu cîtă linişte şi lipsă de temere sfidăm nesiguranţa publică în anii tineri, în vrista cînd lipsurile şi... iluziile sunt unica noastră bogăţie.

Personal, pot afirma că mulţi ani de zile n'am cunoscut obiceiul de a dormi cu uşile încuiate, fie aci, fie în centre europene mari.

E drept că nu se prea auzia pe acolo de apaşii moderni.

Cu vremea însă mediul s'a „burghezit"; locuinţa s'a mărit; încăperile s'au umplut; serviciul s'a îngreuiat; relaţiunile s'au înmulţit; ochii indiscreţi ai slugilor au pîndit. Incetul cu încetul tîlharii s'au înădit şi odată cu operaţiunile lor întîmplătoare, cînd mai pernicioase, cînd mai puţin, au pătruns şi teama şi prudenţa şi neîncrederea,—atîtea elemente necunoscute în epoca bohemă a vieţei.

„Lipsa de pază" fu şi ea mai resimţită, se înţelege. Dar acei cari au milioane o simt, înzecit, însutit mai mult. Fiind-că aşa e soarta omului în genere: să se simtă cu atît mai puţin sigur, cu cît soarta l'a asigurat mai mult în potriva nevoiei. S'ar zice că o ironie supremă crează ciudăţenia aceasta ca să-şi rîdă de om, ca de o biată creatură, pururea jucăria împrejurărilor şi capriciilor.

Rodion

Scrisori din Bucovina

— De la coresp. nostru particular —

Frequentarea universităţii din Cernăuţi

312 studenţi romîni la Universitate.—Avantajele studenţilor ruteni.—O statistică deplorabilă pentru romîni.—Părerea unui distins pedagog.

Cernăuţi 28 Martie c. — In semestrul trecut Universitatea noastră a fost frequentată de 1232 de studenţi. După naţionalitate sunt 169 nemţi, şi 445 evrei 312 romîni, 187 ruteni, 80 poloni, 14 sîrbi, 11 ruşi, 10 bulgari, 1 ungur, 1 armean şi 1 englez. In ce priveşte confesiunea, sunt 456 ortodocşi, 3 armeno-orientali, 190 romano-catolici, 37 protestanţi, 445 mosaici, 88 gr.-cat., 8 armeno-catolici şi unul fără confesiune.

Interesantă e şi repartizarea studenţilor după patrie. Aşa sunt 907 din Bucovina, 75 din Romînia, 11 din Ungaria, 195 din Galiţia, iar restul studenţilor vin din celelalte provincii austriace, apoi din Rusia, Bulgaria, Serbia şi Turcia.

Statistica aceasta ni arată că Romînii fac abia a patra parte din întreg numărul studenţimii cernăuţene la Universitate, ceea ce nu e tocmai îmbucurător, deşi între studenţii creştini de la Universitate, numărul romînilor e cel mai mare. Dar între cei 312 studenţi romîni sunt cam 80 din Ardeal şi Romînia, ast-fel că numărul studenţilor bucovineni e abia de 230.

Cu această ocazie se poate face şi constatarea sporirei studenţilor ruteni din Galiţia. Numărul universitarilor ucraini este de 187; din aceştia 88 sunt de legea unită (gr.-cat.) din cari cel puţin 80 vor fi din Galiţia, căci populaţiunea unită din Bucovina produce foarte puţin intelectuali.

Avem deci 99 de ruteni ortodocşi şi 88 de ruteni uniţi, cei mai mulţi veniţi din Galiţia, cari îşi caută apoi, nu numai învăţătura, dar şi pîne în Bucovina.

Facem deosebirea aceasta spre a dovedi şi cu această ocazie nedreptăţirea cea mare, ce se face Romînilor prin practicarea aşa numitului sistem de parietate cu rutenii, la împărţirea stipendiilor fondului gr.-or. din Bucovina, între studenţii ortodocşi romîni şi ruteni. După acest sistem 230 de studenţi romîni bucovineni au dreptul să reflecteze numai la atîtea stipendii de fond cîte au cei 99 de studenţi ruteni.

Acum naşte întrebarea ce fel de dreptate e asta? Ce au ucrainii cu fondul religionar romîn?

Iată cum se exprimă în această privinţă un distins pedagog romîn:

La mărirea averii bisericeşti din Bucovina n-a contribuit nici un ucrain. Ba din contra ei s'au purtat întotdeauna ca duşmani ai bisericii şi culturei noastre.

Moldova, aşa dar şi Bucovina, au avut o mulţime de mînăstiri, adevărate aşezămiate de cultură.

Ucrainii, vecinii noştri, năvăleau adese în Moldova şi veniau pînă în Bucovina prădînd mînăstirile noastre în acelaş fel ca şi Tatarii, cu toate că ei au fost de legea pravoslavnică. Dovezi sunt tăeturile de topoare pe porţile de fier ale sf. mănăstiri Putna şi Suceviţa, mulţămite haidamahilor rutene, cazacii.

Şi astăzi vin aceia cari îi ţin de sfinţi pe acei hatmani şi bandiţi ucraini, vin zic, să ceară de la fondul romînesc bani. In lături păcătoşilor.

Noi vom cere cu toată insistenţa să se facă dreptate şi să se dee burse (stipendii) din fondul religionar mai multe la studenţii romîni de cît la cei ruteni în aceiaşi proporţie în care numărul universitarilor romîni întrece pe cel al Rutenilor. Atragem atenţia şi a domnilor deputaţi asupra lucrului acestuia şi îi rugăm să binevoiască a informa forurile competente despre adevărata stare de lucru, căci până acuma numai miorlăturile lui Pihuliac se auziau pretutindene cerînd sprijin şi milă pentru ai lui.

Gama

ŞCOLILE DIN IAŞI

şi

BUGETUL INSTRUCŢIUNEI

Am dat mai de mult sumele budgetare cu referate la şcolile primare şi secundare din Iaşi. Cum prin sub comisia budgetară s'au adus modificări complectărei acelei date cu cifrele din raportul comisiei budgetare, aşa cum a fost prezentat Camerei de d. G. Mehedinţi, deputat.

1) S'a sporit leafa institutorilor de la 225 lei lunar la 240, luîndu-se suma echivalentă din fondul prevăzut pentru învăţătorii ajutori. In ţară sunt 1663 învăţători ajutori, din cari numai 297 sunt titulari cu concurs. Din economia rezultată de 125,640 lei s'a dat sporul la cei 1346 institutori în sumă de 121,140 lei.

2) La şcoala normală Vasile Lupu s'a obligat ca unul din maiştrii de caligrafie să predea şi la şcoala comercială.

Se adaugă un post de supraveghetor de ordine (învăţător detaşat) cu 110 lei pe lună; conducătorului de fanfară ce era şi supraveghetor de ordine, va figura în stat „conductor al fanfarei". Iar ajutorul de lucru manual, un învăţător, va fi şi supraveghetor de ordine.

3) La şcoala normală de fete se scade la profesoara de pedagogie 1000 lei ce se prevăzuse în plus.

4) Şcoala normală ce urma să se înfiinţeze la Fălticeni, a fost fixată la Piatra-Neamţ.

5) Plata transfugului Cristu Negoescu în postul general de inspector din non creat e de 11,280 lei pe an. Cristu Negoescu va avea de inspectat şi şcolile particulare din Iaşi.

6) La şcoala profesională „Sf. Sava" se adaogă 1200 lei pentru plata dirigintelui corului acelei şcoli, condus pînă acum gratuit de d. Mihailescu.

7) La şcoala superioară de arte şi meserii se introduc mai multe schimbări Aşa se sporeşte leafa directorului de la 750 lei la 1000 lei pe lună, directorul fiind ca inginer.—Ajutorului-contabil se sporeşte de la 120 la 200 lei pe lună; se adaugă un maestru cl. III la sculptură cu 270 lei lunar.—Se pun sporuri de 50 lei pe lună şefului atelierelor de aplicaţie şi de 100 lei pe lună la catedrele de tehnologie şi maşini agricole, de mecanică şi fizică. In fine şi bucatarului i se pune 70 lei în loc de 50 lei. Totalul sporului la această şcoală e de 5700 lei anual.

8) La licee şi gimnazii, se scade gradaţia profesorului de l. romînă şi latină de la liceul Internat cu începere de la 1 Octombrie 1912, profesorul urmînd a eşi la pensie. E d. Calistrat Hogaş. Asemenea şi la gimnaziul Ştefan cel Mare se scade gradaţia de la 1 Octombrie 1912 de la catedra de St. Naturale, prin scoaterea la pensie a titularului Gh. Nădejde. Se prevede o nouă gradaţie profesorului de franceză în suma de lei 750.

9) La externatul secundar de fete gradul II se scade gradaţia maestre, de lucru cu începere de la 1 Oct. 1912 prin scoaterea la pensie a titularei: d-na Petit. Tot aici se scade fondul pentru plata oarele suplimentare în sumă de 3440 lei.

10) *Universităţile.* Pentru universitatea din Iaşi avem alocate în proectul de budget următoarele sume:

a) Facultatea de drept 170,300 lei, (Bucureşti 219,230 lei).

b) Facultatea de litere 141,966 l., (Bucureşti 247,036 lei).

c) Facultatea de ştiinţi 211,284 l., (Bucureşti 265 746 lei).

d) Facultatea de medicină 331,270 l., (Bucureşti 364,270 lei).

e) Seminarul pedagogic 29720, (Bucureşti 37,588 lei).

f) Institutele de experienţi 165,260 l., (Bucureşti 470,864 lei).

g) Per. administrativ 39,700, (Bucureşti 83,340 lei).

Fond pentru creşterea lefurilor la 900 lei pe lună 79,450 lei.

11) Şcoala de arte frumoase 57,828, (Bucureşti 92,982 lei).

12) Şcoala de muzică şi declamaţie 54,468, (Bucureşti 152,004 lei).

13) Biblioteca de la Universitate 10 mii 380 lei,

14) Pinacoteca din Iaşi 2160 lei.

15) Arhiva statului, 7560 lei.

Iată acum echilibrarea adusă sub comisia bugetară.

La doctoratul în drept se prevăd 7 catedre din care 4 de la 1 Noembrie 1912.

Se înfiinţază un post de conferenţiar pentru istoria artelor, cu 350 lei lunar de la 1 Noembrie 1912.

Se adaogă o diurnă de cîte 100 lei lunar directorului de seminarii la istorie, franceză, latină, şi slavonă.

Se înfiinţază un post de conferenţiar la ştiinţă cu 350 lei lunar de la 1 Noembrie.

Se complectează leafa profesorului de farmacologie şi de bacteorologie la 800 de lei.

Leafa asistentului de la laboratorul de medicină legală, se scade la 200 lei în loc de 300 de la 1 Noembrie 1912. Se suprimă preparatoriul de la laboratorul de patologie externă. Se prevede diurna de 100 lei directorului laboratorului de bacteriologie. La acelaşi laborator se adaugă un asistent de 200 lei pe lună; un servitor cu 75 lei lunar. Portarului şi curierului li se pun cîte 100 lei lunar.

La şcoala de arte frumoase se scade gradaţia profesorului de pictură de la 1 Oct. prin retragere la pensie a profesorului Bardasare.

Se adaugă un post nou pentru cursul de dicţiune la conservatorul de muzică cu 150 lei pe lună.

La subvenţiuni se dă 3000 lei pe an cercului didactic din Iaşi, 5000 lei pe an societăţii ortodoxe romînă, pentru înfiinţare de şcoale.

La şcoala de arte şi meserii se scad 5688 lei de la nutriment, îmbrăcăminte, iluminat, etc.

Se adaugă la spese de material 1000 lei la laboratorul de botanică, 1000 lei la laboratorul de zoologie şi 2500 lei la laboratorul de bacteriologie, aceasta pentru răsplata a 2 caractere universitare şi a unui ajutor de primar.

Se rădică subvenţia şcoalei „Domniţa Ruxanda" de ţeseturi româneşti la 5000 lei în loc de 3000. Se mai dă 1500 lei la subvenţia şcoalei de ţesătorie „Elena Doamna" din Tîrgu Frumos.

La mănăstirea Cetăţuia se suprimă postul de viticultor şi de *maestră de gospodărie* 2400 lei.

Iar la Seminarul Veniamin se sporeşte leafa spiritualului la 150 lei, şi a secretarului tot la 150 lei.

Rep.

Litere-Ştiinţe-Arte

Virsta periculoasă, jurnalul unei femei, de Karin Michaelis, în romîneşte de Horia Carp. Editura Librăriei Nouă, Bucureşti. Autoarea acestui roman a reuşit să ne dea o lucrare foarte interesantă. Un roman! Dar nu de felul acelor, cari apar zilnic, cari spun multe, fără să spună nimic.

Lucrarea d-nei Michaelis se ridică cu mult deasupra comunului, e ceva ales într'însa, ceva pe care-l simţi la fiece rînd pe care-l citeşti, la fiece idee care se desprinde din notele zilnice ale acestui jurnal de femee, „căreia i-a trecut norocul dinaintea uşei şi n'a ştiut să-l oprească".

Sunt în acest roman multe observaţiuni juste, trase din viaţa intimă, sufletească a femeei, sunt şi multe exagerări, dar totul e frumos, e scris cu multă eleganţă în stil şi fără să osteneşti mult, citeşti într'însul foile cele mai ascunse ale sufletului femeesc.

Nici subiectul romanului nu e din cele obicinuite. O femee, la vîrsta periculoasă—între 40 şi 50 de ani—divorţează după 22 de ani de căsnicie fericită şi se retrage într'o vilă, anume clădită pentru dînsa pe o insulă, unde trăeşte singură în tovărăşia numai a două servitoare.

Un singur an rezistă acolo eroina, dar în acest an îşi descoase întreg sufletul, pe care ni-l arată în toată goliciunea lui şi frumoasă şi urîtă şi ne face să-i trăim toată povestea vieţei sale aşa cum a visat-o, dar cum n'a reuşit să o trăiască.

Prin stilul său ales, prin frumuseţea formelor sale şi prin duioşia gîndurilor, cari se desprind din fiecare rînd, de multe ori dintr'un singur cuvînt, *Vîrsta periculoasă*, interesează, îl vrăjeşte chiar pe cititor de la prima pînă la ultima pagină.

Sunt regretabile numai unele scăpări din vedere, cari micşorează valoarea traducerei în romîneşte. Unii termeni şi unele expresii s'ar fi putut lesne evita în interesul literar al cărţii.

*

A apărut No. 4 anul I din „Drepturile Femeii", revistă lunară sub direcţia d-nei Eugenia de Ianculescu-Reus.

*

Artistul societar Vlad Cuzinski a plecat cu expresul de eri la Paris unde se va perfecţionu cu „metteur en scène". Artistul e cunoscut prin aptitudinile sale în această direcţiune de activitate teatrală.

*

In afară de favoarea pensiunii întregi s'a mai acordat artistului Penel o reprezentaţiune de beneficiu imediat după deschiderea stagiunei viitoare. In procesul verbal de pensionare a artistului s'a prevăzut că-i se acordă un răgaz de 2 pînă la 4 ani în care timp, dacă excelentul artist va fi pe deplin restabilit, îi se păstrează locul de societar al teatrului.

*

Al 4-lea *Congres internaţional pentru învăţămîntul artistic*, desemn şi artă în general, se va ţinea la Dresda între 12—18 August st. n., cu o expoziţie de desemnuri.

*

Berlinezii îşi vor clădi o nouă Operă Arhitectul ales e Hans Grube, care e proclamat de pe acum de emul al lui Garnier, ilustrul ziditor al marei Opere din Paris.

*

Institutul internaţional de Bibliografie din Bruxelles, a publicat o statistică internaţională a imprimatelor, în care se evaluiază pentru întreaga lume la 10.378.365, numărul cărţilor imprimate de la 1436 pînă la 1908 inclusiv.

In 1908, producţia cărţilor s'a ridicat la 190.000; şi tot în acest an, numărul publicaţiilor periodice în circulţie s'a ridicat la 71 248.

*

STRUNA ZILEI

PROFESIONALĂ..

Fabricantul de uleiuri vegetale L. din Vaslui, a dispărut cu un mare deficit.

Ziarul.

Cine umblă toată vremea
Cu uleiuri,—cîte-odată
Se întîmplă să rămînă
Cu vr'o... pată.

INFORMATII

❑ **„Noul guvern".—Un ministru din noul guvern a declarat unui redactor al *Minervei*, că „guvernul Carp a demisionat în dorinţa de a da posibilitate altui guvern să liniştească spiritele."**

„Noul guvern" înţelege să „liniştească spiritele", în sensul „ca să lase justiţiei să se pronunţe în chestia tramvaiului."

Alt nimic. „Noul guvern", a mai declarat noul ministru, „nu va înţelege să aprobe circularea tramvaiului, până ce justiţia nu se va pronunţa".

Totuşi, a declarat noul ministru, „noul guvern" vine cu „ramura de maslin".

*

Intrunirea publică guvernamentală nu va mai avea loc Duminică.

*

Dintre ziarele guvernamentale numai *La Politique* anunţă formarea „noului guvern". *Epoca* şi *Conservatorul* habar n'au.

❑ **Consiliul comunal, a fost convocat în seziune extraordinară, pentru ziua de 31 Martie, orele 3. p. m.**

Se va discuta budgetul comunal.

❑ **La 5 April se va ţine la prefectura judeţului, licitaţie pentru furnizarea de lemne de foc pentru închisoarea centrală Iaşi.**

❑ **Pensiile d-nei Athena Georgescu şi C. B. Pennel vor fi de cîte 208 lei şi 40 bani lunar, iar a d-nei Petrone de 125 65 lei.**

❑ **Contingentul 1907, din arma infanteriei, urmează să fie concentrat pe ziua de 1 Aprilie.**

❑ **Examenul de capacitate pentru geografie, care urma să se ţie în ziua de 1 Aprilie, a fost amînat, după o ultimă dispoziţie pentru 15 Aprilie.**

❑ **Domnul Duiliu Zamfirescu se află în localitate.**

❑ **Debitul Badareu aduce la cunoştinţa onor. clientelei că, cu începere de la 25 Martie produsele fermelor se vînd cu preţuri reduse.**

La debitul A. Badareu s'a redus preţul laptelui dulce:

Oca	40 bani
Litru	30 „
Brînză de vaci proaspătă	0.70
Unt pentru cafea	6.00
Smîntînă dulce	2.80
Unt de gătit	3.60
Oule proaspete garantate	5.80%
Brînză de nouă munte, în burduşele	kg. 3 lei
Urdă dulce cu marar	» 2.60
Paseri tăiete	1.80 kr.

— De asemenea, cu începerea de la 1 Martie, s'au pus în vînzare vinuri naturale cu preţuri populare şi anume:

Vin alb vechiu pentru masă	0.80
Vin alb şi negru vechiu	1.00
Vin negru vechiu	08
Vin alb superior	1.20
Vin negru superior	1.20
Vin Cotnari	1.60
Vin Bordeaux	1.60
Vin Tămăios	2.00
Otonel Tămăios	2.40

Toate calităţile de vinuri superioare se vînd cu litru şi în sticle infundate.

Ultime INFORMAȚII

❑ Opinia *a întrebat telegrafic pe d. Take Ionescu ce părere are despre noul guvern.*

Este cea mai reușită bufonerie, *a răspuns șeful partidului nostru.*

❑ *Confratele nostru* Ordinea, *scrie despre noul guvern: „după cum se vede ie vorba de un cabinet de pensionari, de o combinație ridicolă și îndrăzneață a unor muribanzi".*

❑ *După cum ne comunică corespondentul nostru din București, este vorba ca delegația consiliului municipal al Senei, care va vizita Bucureștiul, să vie și la Iași.*

❑ *Eroii seminariști din Oradea Mare vor sosi Duminecă, 1 Aprilie, în București.*

Se pregătește o manifestație grandioasă eroilor.

❑ *Furtuna din zilele de 24, 25 și 26 Mart, a cauzat mari stricăciuni în Tg.-Frumos, dărâmînd gardurile, descoperind casele, rupînd firile telefonice. De asemenea observatorul de incendiu a fost dărâmat.*

Din fericire victime nu sunt.

❑ *Doi surzi, un șpanchiu și un mincinos.*

Surzii sunt domnii Titu Maiorescu și general de gardă civică Argetoianu, șpanchiul ie d. Ermil Pangrati și mincinosul d. T. Rosetti.

Interesant guvern!

❑ Eri seara a avut loc banchetul oferit de avocați și magistrați d-lui D. G. Lupu, cu prilejul înaintării acestuia la tribunal, judecator de instrucție.

Trei-zeci domni avocați au luat parte la banchet. Din magistrați, domnii: Lazăr Teodorescu, Hipolit Márzescu, C. Mavrocordat și Al. Tăutu.

Au tuastat domnii: Al. Dabija, Osw. Teodoreanu, Lascar Antoniu. Dimitriu-Păușești, Alfons Herovanu, I. Liatris, G. G. Mărzescu, G. Skarleț, P. Pogonat, Hipolit Mărzescu, Oct. Velciu, M. C. Drăcșineanu, D. Dimitriu, St. Georgescu, Lazăr Teodorescu—răspunzînd festivatul magistrat Lupu.

❑ Comitetul de administrație al teatrului național din Iași, a delegat pe artiștii State Dragomir, G. Ciușă și M. Popovici să se prezinte ministrului de instrucție pentru a se plînge contra destinației pe care legea teatrului, astfel cum a fost reformată acum, o dă încasărilor ce vor rezulta din taxa de cinci la sută.

❑ Din partea societății *Ocrotirea copiilor*, s'a mai depus azi o sumă de bani, la Banca de Scont.

In total această societate dispune azi, de un capital, compus din 33,000 lei în Bonuri, 1250 lei în numerar și o donațiune specială de 2000 lei.

E vorba ca prima școală, de corecțiune, să fie înființată la toamnă.

❑ Individul Vasile Băileanu, din satul Aroneanu, luîndu-se la ceartă cu N. V. Mihai, i-a aplicat acestuia două lovituri de cuțit la cap și antebrațul stîng. Starea pacientului nu e gravă.

❑ *Cinci seri de operă în Iași.*

Excelenta trupă de operă, sub diriguirea cavalerului Castelano, va absolvi în Iași, sala teatrului național, o serie de cinci spectacole: Luni, 9 Aprilie, *Trovatore*, 10 Aprilie *Manon Lescaut*, 11 Aprilie *Traviata*, 12 Aprilie *Cavaleria Rusticană* și *Pagliaci* și 13 Aprilie *Carmen*.

Trupa este compusă din 80 persoane și are ochestră proprie cu elemente alese.

Spectacolele le aranjează *Thalia*, care a deschis locația.

❑ Duminică 1 Aprilie, are loc la Teatrul național, o representație extraordinară, în matineu.

Se va representa *Don Vagmistru*, hazlia comedie, care va atrage toată lumea.

❑ Astă-seară J o i se reprezintă la Teatrul-Circ Sidoli (Cinematograful Pathé Freres) un program complect nou cuprinzînd subiecte excepționale, printre cari:

„Racla de sticlă" sau princesa reînviată, (Le cercueil de verre) după o istorisire brahmană, o capo de operă cinematografică, (două părți mari de cinema-tograf).

Curse de luntre-automobile — Țicnilă se însoară cu o americană, comedie—100,000 lei la loterie—Skatingul lui Villy etc. etc. etc.

Sîmbătă 31 Mart și Duminică 1 April al patrulea program nou săptămînal cu: O victimă a dezonoarei, roman modern, din seria filmelor teatrale (3 părți mari de cinematograf) — Inimă simțitoare comedie—Pathé Journal număr nou din ziarul însuflețit.—Un pictor modern, etc. etc. etc.

*

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, pînă la sfirșitul stagiunei de iarnă care se închee la 15 Mai a. c., și tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

❑ **Conferințele generale.**—Institutorii și învățătorii, veniți pentru conferințele generale, s'au adunat azi la orele 9 dimineață la Mitropolie, pentru a participa la serviciul religios, cu acest prilej.

Cu tostă vremea rea, mai toți au asistat la serviciul religios, oficiat de părintele Savin, directorul Seminarului încunjurat de clerul Mitropoliei.

După terminarea serviciului religios, părintele Savin, în numele Mitropolitului, a rostit o duioasă predică, îndemnînd pe toți la muncă rodnică, pentru binele poporului.

A răspuns d. Ioan D. Dimitriu, institutor, exprimîndu-și dorința ca din societate să dispară indiferența și să piară tirania și anarhia, iar din școală și familie, să dispară duplicitatea și răutatea.

*

Membrii corpului didactic s'au întrunit apoi, în amfiteatrul liceului național.

D. Roiu, revizor școlar, vorbește cel dintâiu.

D-sa se ocupă de rolul învățătorului, de marea răspundere ce are și de marea misiune ce-i încumbă, de a se îngriji de educația copiilor.

Învățătorul trebue să aibă grijă de a face să dispară multe viții, și pe de altă parte a veghea, ca să iasă moravurile bune în patrimoniul țărei. Cea dintâi datorie al învățătorilor, e de a lucra în comund acord, în această direcțiune.

Continuînd, d. Roiu spune, că în primul rînd grija de căpetenie a învățătorului, trebue să fie școala și să existe relațiuni între școală și familie, pentru ca învățătorul să fie în curent cu vieața copilului de la început, căci numai astfel, va fi în stare să-i dea educația ce comportă.

Insistă mult, asupra copiilor, cărora trei mari elemente contribue, pentru ale forma caracterele. Aceste elemente sunt: aptitudinele naturale, educația și energia voinței.

De toate învățătorul are a ține seamă. Va trebui să supraveghieze ca aptitudinile naturale bune să se desvolte, iar cele rele să dispară. Aseminea are a căuta, ca influența mediului să nu aibă de cît consecințe bune, iar prin desvoltarea energiei voinței, să isbutească a complecta educația bună a copiilor și să pregătească terenul bun pentru viitor.

*

D. Roiu, după ce a terminat analisa tesei ce și-a propus, a zis că trebue să constate cu regret, că rezultatul ce-l dă școala rurală, nu e în raport cu cheltuiala ce face statul în această privință.

Astfel în județul Iași, în anul școlar 1910—1911, din 18294 copii în vrîsta obligatorie pentru școală, numai 674 au absolvit cursul, dînd numai o procentualitate de 3 la sută, adică un rezultat foarte negativ.

In actualul an școlar, din 19150 copii de scoală, s'au înscris numai 12,916, —iar după cele constatate de mine, în diferitele inspecțiuni, pot afirma că se prevede un rezultat tot atît de desastros, ca și în anul precedent."

O fi—zice d. Dimitriu,—unele cauze, ca lipsa de localuri școlare, lipsă de mobilier, dar aceste sunt cauze secundare, ce n'ar trebui să influențeze pentru ca rezultatul general, să fie așa de reu.

Pentru a îndrepta reul, trebue să faceți toate chipurile și în primul rînd să desvoltați la copii gustul de școală, avînd față de ei o purtare cît se poate mai blîndă, căci nu trebue să uitați că sunteți pentru acei copii, nu numai luminatorul, dar și părintele și protectorul lor.

D. Roiu urează bună venire și termină, strigînd Trăiască M. S. Regele și familia regală, Trăiască România și poporul romîn!

*

După d. Roiu, a luat cuvîntul d. Apostoliu, membru în comisiunea pedagogică.

D. Abostoliu rădică grava chestiune al marelui număr de analfabeți. Și lucrul straniu, cel puțin jumătate din numărul analfabeților au trecut pe la școală.

Dar mai gravă e chestiunea că din întreaga populație, după ultima statistică, numai 31 la sută sunt știutori de carte, iar restul îl formează marele contingent al analfabeților.

Nu se citește la noi și dovada o găsim în tiragiul ziarelor. Toate ziarele la un loc, nu au un tiragiu mai mare de 170.000 foi, la o populațiune așa de numeroasă ca a noastră.

Este cea mai patentă dovadă, că la noi se face prea puțin uz de alfabet.

Și mai observăm, că 5 la sută dintre cei cari au trecut la școală, nu fac uz de alfabet ci și astăzi încă pun degetul, drept semnătură.

*

D. Apostoliu, tot lăsînd ca această chestiune gravă, să fie discutată și meditată de învățători, zice că d-sa tot ocupîndu-se de dînsa, a ajuns la rezultatul că o îmbunătățire reală, s'ar putea aduce prin lectura liberă în școala primară.

Trebue să recunoaștem, că la noi cărțile de cetire, sunt rele. Copilul se satură la un moment dat de bucățile din cartea de cetire și se ajunge chiar la intoxicație. Copilul capătă dezgust și părăsește alfabetul.

Pentru a aduce un remediu, ar fi bine să înlesnim copiilor lectura liberă de cărți ce se adoptă mai ușor pentru mintea și sentimentul lui.

El capătă gust de cetire, și va continua a ceti.

Bine înțeles multe din scrierile noastre folclore, cuprind unele lucruri, ce nu se pot pune la dispoziția copiilor. Mai în toate motivul principal e dragostea, ce nu trebue sugerată copiilor. Va veni vremea pentru aceasta, Dar aceste povești, aceste palavre, se pot adapta pentru școală și rezultatul ar fi admirabil.

D. Apostoliu, zice a experimentat cu succes această metodă.

*

Cel de pe urmă vorbește părintele *Țincoca*, protoereul orașului.

D-sa mulțumește corpului didactic pentru atențiunea ce i acordă, și spune că va atinge două chestiuni, ce se găsesc în strînsă legătură cu educația copiilor.

In primul rînd constată par'că un desacord între școală și biserică. Acest desacord nu trebue să existe, căci adevărata educație se poate face numai, desvoltîndu-se sentimentul religios, altfel educația nu este complectă.

Dovadă o găsim în unele țări. Ast-fel cultura în Germania și Anglia este atît de vastă, tocmai pentru că în aceste două țări, sentimentul și educația religioasă sunt foarte dezvoltate.

Religia trebue să fie dirigiabilul, care să conducă toate acțiunile noastre.

*

A doua chestiune, pe care o rîdică părintele Țincoca, este desacordul constatat de d-sa, între învățător și preot.

Acest desacord paralisează și pe unul și pe celălalt. Învățătorul lipsit de concursul preotului, e lipsit de autoritatea trebuitoare, și e lipsit și de populația școlară; preotul, lipsit de concursul învățătorului, se simte sfiicios, izolat și în neputință de a răspunde la marea misiune ce-i incumbă.

Pentru aceasta e nevoe a se îndulci relațiunile între preot și învățător.

„Vă rog — zice protoereul orașului — lăsați ori ce animozitate unde există, înăduși ori ce veleități, ori unde o zăriți. Voi da același sfat preoților și nădăjduesc, că în comun acord, veți da posibilitatea muncei voastre, să dea cu prisosință roadele mult dorite.

Cuvîntarea părintelui Țincoca, a fost mult aplaudată.

*

Solemnitatea deschiderei conferințelor era terminată, iar membrii corpului didactic s'au împrăștiat.

*

La orele 2, participanții s'au întrunit în secțiuni.

După cum am aratat sunt 5 secțiuni. Patru se țin în localul școalei Gh. Asachi, iar a 5 a în localul școalei Vasile Alexandri.

Aceste secțiuni sunt prezidate astfel:

Secția 1-a de d. Roiu.
Secția 2 a de d. Dimitriu.
Secția 3-a de d. V. Munteanu.
Secția 4-a de d. Andriescu.
Secția 5-a de d. Tăzlăoanu.

*

In ședința de azi după amează, s'a luat în cercetare chestia calculului oral în clasele II, III și IV-a s'au făcut apoi lecțiuni practice la clasa a II-a și critica lecțiunei.

❑ Mîne seară Vineri, are loc la cinematograful din sala Sidoli o reprezentație de beneficiu pentru secțiunea orfanilor a societății „Ajutorul".

❑ **Spectacole.**—*Păpășile*, gustata și apreciata comedie a lui Pierre Wolf, va fi reprezintată în Iași, la teatrul Național, în matineu, Duminică 8 Aprilie.

Maistrul Nottara va împlini rolul marchizului Monclars și d-na Mița C. Ionescu pe cel al marchizei.

Celelalte roluri vor fi distribuite artiștilor de seamă ai teatrului nostru.

— Ansamblul Davilla va absolvi în Iași o serie de 9 spectacole, între cari două în matineu.

Primul spectacol — cu *Fru-Fru* — va avea loc în seara de 20 Aprilie; la 21 Aprilie: *Papa*; la 22 Aprile (matineu) *Onorabilul*, în aceiaș zi (seara) *Fetița*; 23 Aprilie (matineu) Familia *Pont Biquet*, idem seara: *La bal mascat* și *Recomandata*; 24 Aprilie, *Scandalul*, 25 Aprilie. *Vapaia* și 26 Aprilie *Fru-Fru*.

Locația este deschisă la *Thalia*, care aranjează aceste zece spectacole prea interesante.

De inchiriat *un apartament cu 5 camere, 2 antrete, bucătărie, grajdiu de 4 cai, șură, pivniță, grădină, avînd instalat lumină electrică și apă.*

Sau în parte: 3 camere, antreu, bucătărie și 2 camere, antreu, bucătărie, grajdiu, șură, pivniță.

și

De vinzare *întreg imobilul avînd, I-a clădire cu 7 camere, 2 antreuri, bucătărie, beciu și a II-a clădire cu 3 camere, grajdiu, șură, pivniță, grădini—loc spațios.*

A se adresa la proprietar: **Ilie I. Cocea,** *str. Bucșinescu 15, Iași.*

Sanatorul Dr. Țaicu

IAȘI, str. ZMEU No. 3

Chirurgie. Complect și perfect instalat din punct de vedere chirurgical. Săli speciale pentru operațiile septice și aseptice. Sală de sterilizări cu aparatele cele mai noi. Instrumentar ireproșabil. Se practică ori ce intervenții.

Secțiunea de Chirurgie ortopedică prevăzută cu o instalație specială de **Mecanoterapie**. Se aplică aparate ghipsate, bandaje, se face gimnastică ortopedică, redresări, extensiuni etc. Se tratează: deviațiile coloanei vertebrale, Mal de Pott, coxalgii, fracturile, luxațiile, artritele, ankilozele etc. etc.

Facerl. Sală specială. Moașă diplomată în permanență.

Medicină Se primesc toate maladiile. Se tratează bronșite cronice, emfizemul pulmonar, scleroza pulmonară, aderențile pleurale cu aparate de gimnastică respiratorie.

Boli nervoase. *Electroterapie*, curenți electrici, băi electrice, masaje vibratorii electrice, epilație electrică. *Hidroterapie.*

Se tratează *sifilisul* prin noile metoade: *injecții Ehrlich* (606) sau mercur după indicații. Se execută toate *regimurile*. Se fac *analize* de sânge, urină, spute; sero-reacțiunea Wassermann. Se primesc în pensiune convalescenți și infirmi.

Directorul și internul locuesc în sanatoriu. Ingrijire serioasă și foarte conștiincioasă. Prețurile adaptate la toate straturile sociale. Policlinică, consultații între 2—4 p. m. Prospecte la cerere. Telef. 52.

ULTIMA ORA

București 29 Martie

Inundații

Memphis.—In urma ruptorei zăgazurilor, de lîngă Goldenlake, 2000 mile patrate de arătură au fost innndate.

In partea de Nord-Vest a provinciei Arcansas mai multe orașe sunt inundate și comunicațiile întrerupte.

Budgetul Franței

Paris.—Consiliul de miniștri a aprobat proectul de budget pentru 1913 Cheltuelile ating 4.665 adică o sporire de 1670 milioane după budgetul curent, dintre care 80 pentru apărarea națională și 26 pentru operile sociale. Se va face față acestor cheltueli fără impozite noi, numai cu încasările normale.

Alegerile din Stambul

Constantinopol.—La alegerile de gradul al doilea în capitală numai tineri turci au eșit învingători. In urma abuzurilor electorale, înțelegerea liberală a hotărît să se abțină în mai multe colegii din Constantinopol.

O abdicare probabilă

Colonia.—Gazeta din Colonia află din Teheran că regentul ar avea de gînd să se ducă pentru cît-va timp în străinătate, din motive de sănătate și că abdicarea sa e probabilă din cauza dificultăților interne.

Victimile naufragiului

Cairo.—Pînă acum numai 5 cadavre de pasageri, toate de femei europene, au fost găsite. 70 persoane au fost salvate de remorcher. Poliția a evaluat numărul total al pasagerilor la 400, îndoit de numărul anunțat.

Reînoirea tiplei alianțe

Viena.—Neue Freie Presse află din Berlin, dintr'un isvor complect, că în principiu există o înțelegere deplină pentru reînoirea triplei alianțe.

Acelaș ziar desminte știrea, după care din inițiativa Rusiei s'ar fi hotărît revizuirea tratatului de Berlin.

LUPTE

Tobruk.— Agenția Stefani telegrafiază că eri între 2,40 și 3,40 dimineața dușmanul a încercat un nou atac contra fortului nou, inamicul avea 300 de oameni dar a fost respinsă numai de cît de artileria de cîmp

O proclamație a Sultanului

Fez.—Sultanul condamnă într'o proclamație adresată poporului, atacurile îndreptate contra europenilor de către niște fanatici. Asemenea acte criminale vor fi pedepsite de acum înainte foarte sever.

RAZBOIUL ITALO-TURC

Roma. — Agenția Stefani telegrafiază că în ziua de 10 curent în urma unui plan întocmit de mai înainte, cîteva vase de răsboi cari însoțeau un convoi de vase de comerț comandate de căpitanal Triangi, au făcut o diversiune în împrejurimele orașului Zuara în scop de a smulge o debarcare.

Cînd vasele s'au apropiat, numeroase grupuri armate au luat poziția de atac, dar vasele de răsboiu, au deschis un foc violent eficace. Această dimersiune a avut un succes deplin și a permis ca în dimineața următoare niște trupe plecate de curînd din Italia, să debaece fără nici o perdere din partea Italienilor. Operațiile de debarcare a trupelor și materialelor continuă.

Mișcarea opoziției

București. — D. Ionel Brătianu, șeful partidului liberal, a sosit azi dimineață în Capitală.

La orele 3 jum., a avut loc la d. Costinescu, întrunirea comitetului executiv liberal.

O lungă convorbire telefonică, a avut loc între d-nii Ionel Brătianu și Tache Ionescu, care se afla la Sinaia.

S'au luat diferite dispozițiuni, în vederea întrunirei de Duminică.

Plecarea Suveranului

București.—M. S. Regele va pleca Luni la Sinaia, unde va rămînea pînă la 2 Mai.

Consiliul comunal hotărăste punerea în circulație a Tramvaielor

București.—Azi dimineață s'a întrunit consiliul comunal, sub președinția d-lui Dobrescu, primarul Capitalei.

D. Dobrescu zice, că a fost sezizat de cetățeni, cari cer, să pue în circulare vagoanele de tramvaiu.

D. Marinescu, *consilier comunal, spune, că cetățenii mai curînd ar fi trebuit să se adreseze ministerului de interne, totuși cererea e dreaptă.*

Se declară ședința secretă.

La redeschiderea ședinței publice, d. Poenaru-Bordea, ajutor de primar, ia cuvîntul și zice că se impune a se pune în circulație tramvaiul.

Apoi consiliul comunal, în unanimitate hotărește, să se puie în circulare vagoanele de tramvai, cît mai repede posibil.

NOII MINIȘTRI

București. — Noii miniștri au depus aseară, la orele 8 jum. cuvenitul jurămînt.

*

Azi dimineață, d-nii Carp, Marghiloman, Filipescu și Delavrancea, au fost pe la departamentele lor, luîndu-și rămas bun de la funcționari.

*

Azi dimineață, d. Arion, ministru ad interim la interne, a făcut cunoscut prefecților despre schimbarea făcută în guvern.

Drama din Brăila

Brăila.—Eri după amează, tînărul Constantin Teodorescu, funcționar la poliție o omorît pe d-na Victoria Gălățeanu, apoi s'a sinucis.

Cauza e iubirea prea mare. In adevăr Teodorescu, care era tuberculos, simțind că are să moară, și a omorît iubita, pentru ca astfel dragostea lor să fie vecinică.

Se caută

un electro-motor de 1/4—1/2 C. P. pentru curentul din Iași. Oferte sub „A. 100" la ziar.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reîntors din străinătate

— Str. Ștefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultațiuni de la 3—6 p. m.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA)
L. VIOLET Succesor
De vînzare la toate [illegible] consum din [illegible]

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"
Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti
a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun
preparate de
Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuinţa in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calităţile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărţi în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoţită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Preţurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereţi pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineaţă adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ţi întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntweie peutru a te păzi de răceală.
4. Spălaţi părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întăreşte rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuinţează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obţine rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fiecare masă clătesti gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzhranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simţi obosit după uu lung exerciţiu fricţioneazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricţionează-ţi corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei avea cea mai plăcută senzaţie.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îţi va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ţi lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din ţară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerţului în Rate
— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —
Pune la dispoziţia onor. public un mare
Deposit de Maşini de cusut
pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară.
Funcţionare perfectă garantată

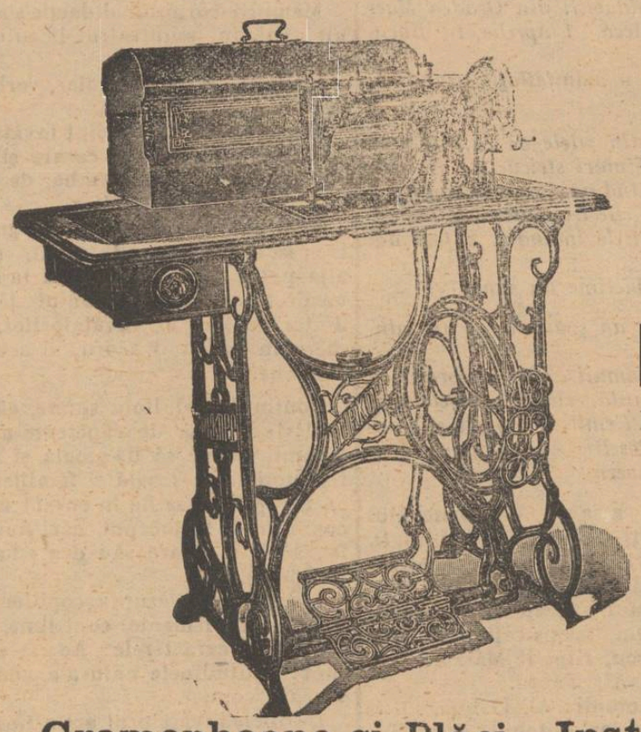

Biciclete BRENABOR
întrebuinţate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puchş Dürkopp
Intrebuinţate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente
Toate se vînd in rate convenabile la
MAGAZINUL COMERŢULUI IN RATE
S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA
Organul partidului conservator-democrat
Cel mai raspîndit ziar din Moldova
Primeste anunciuri, reclame
etc. pentru pagina III şi IV-a
Se primesc şi inscrişi la
MICA PUBLICITATE
a se adresa d-lui administrator al ziaru.ui «Opinia» strada Primăriei No 17.

TIPOGRAFIA
H. GOLDNER
IAŞI
Fondată în 1856
Casă de încredere
Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, impţimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărţi de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.
Preţuri ieftene

Raymond GABRIEL
GRILLAGES, etc.

Fabrica de oglinzi
Israil Berghèr—Iaşi
Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneţiene, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuţie din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparaţiuni se execută cu preţuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanenţă o expoziţie cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli
Cinematograf
PATHÉ-FRÈRES
In fiecare seară mare reprezentaţie
Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă
Matineuri
Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Preţurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.
Preţurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b. —Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE
Hapurile Doctorului Moussette
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] şi vindecă *Nevralgiile* [illegible] *Afecţiunile* [illegible] *acute şi dureroase* [illegible] Pe'te remedii
ADVERATELE HAPURI MOUSSETTE [illegible] la cina, sera. [illegible] şi 2 dimineaţa [illegible] la cina, sera. [illegible] mult de cât 4 pe zi.
A se cere: Les VERITABLES PILULES MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, *cari se pot găsi la toţi Drogheriştii şi Farmaciştii*

La administraţia ziarului se primesc anunciuri cu preţuri convenabile

Tipografia H. [illegible] str. Mirzescu.— [illegible] cu motore electrice, executată de Ionău Kruzanski [illegible], Iaşi str. Păcurari

6 bani Exemplarul

ABONAMENTE

Un an . . . . . 20 lei
6 luni . . . . . 10 „

OPINIA

6 bani Exemplarul

ANUNTURI

Un rând în pag. III, 50 Bani
„ „ „ „ IV, 40 „

ZIAR CONSERVATOR-DEMOCRAT

Redacţia şi Administraţia: IAŞI, Str. Sf. Vineri 25 | Sub direcţiunea unui Comitet | Anul IX No. 1555—Sîmbătă 31 Martie 1912

OPOZIŢIA UNITA

va ţine Duminică 1 Aprilie, orele 2 jum. p. m.

O mare întrunire publică

ÎN SALA DACIA

Cu delegaţiuni din toată ţara

Terapeutică politică

Cu regimul junimist suntem în plin domeniu medical.

Fiind-că după conceptul primordial politic al d-lui Carp, omul politic, ca şi doctorul, are misiunea de a vindeca ranele sociale, e bine de a vedea întru cît un personaj de marca d-lui Carp, s'a înarmat cu toată pregătirea necesară pentru a putea ajunge la vindecarea ranelor sociale.

Societatea întreagă e un bolnav, de sus pînă jos.

Bolnavă e biserica cu nevoile ei.

Bolnavă e şcoala cu nevoile ei.

Bolnavă e armata cu nevoile ei.

Bolnavă e justiţia cu nevoile ei.

Bolnave sunt toate serviciile publice, pentru care omul politic e chemat a aduce vindecarea lor.

De cît doctorul acesta politic e şi el om de clasă şi în starea actuală a organizării noastre politice, e mai în stare a cunoaşte lipsurile clasei din care face parte el şi pe care o reprezintă, de cît ale altei clase de jos.

Deci pentru un doctor trebue să cunoască firea şi temperamentul clientului, căci alt-fel ori ce reţetă ar da nu face două parale, pentru că nu se potriveşte cu bolnavul.

D. Petre Carp cunoaşte ţara şi pe romîni *în boer*. A cunoaşte ţara în boer înseamnă a nu cunoaşte de loc.

Boerul a fost sorocit prin soartă să comande şi ţara să i se supue. Regimul nostru politic e aşa organizat că tot boerimei i s'a rezervat diriguirea tuturor intereselor ţării. Cei mulţi şi slabi n'au rost în trebile publice, aşa că li se reglează soarta de alţii, fără a fi întrebaţi întru cît-va.

Ce nevoe mai are doftorul politic să se pună la căpătîiul bolnavului, să-i cerceteze mersul boalei, cum a venit ea, cum s'a manifestat, cum s'a trăgănat cu sănătatea pînă a izbucnit, cînd ştiut este că bolnavul chiar de va muri se înmormîntează la clasa a IV cu obştia norodului şi numai D-zeu îi va şti de peirea lui.

Iată de pildă una din multele bube sociale, chemate a fi tămăduite de doctorul politic: Ţăranul n'are pămînt, şi neavînd pămînt n'are ce munci, şi neavînd ce munci n'are de pe ce cîştiga bani, şi neavînd de pe ce cîştiga bani, înoată în sărăcie; iar sărăcia desvoltă la el indolenţa, cu toate urmările sufleteşti ale celor cari neavînd nădejde de dobîndă n'au îndemn de muncă.

Din lucrul pămîntului cît are ţaranul de lucrat, n'are ce prinde de pe el. Din o falce de arătură ori cît ai munci o tot venitul de la o falce îţi dă, nu mai mult. Ei bine; ce ar face ţaranul, dacă ar fi el chemat să-şi reguleze soarta? Ar face pe dracul în patru să mai ia o falce, două, trei, cinci, zece chiar, din moşia cea mare şi le ar lucra cu toţi ai casei lui, cu braţe năimite chiar şi ar simţi întrînd în pungă alt folos de cît de pe o falce.

La nevoia lui lesne şi-ar găsi leacul, în afară de formele legale, ba chiar şi cu formele legale. Aşa însă cum se perpetuiază boala, ţăranul stă în sărăcie, n'are chip să mai sboare, debuşeuri de producţiune nu mai are; şi nici statul nu i le oferă; iar proprietatea mare stă ca o stîncă şi apasă pe sărăcia ţăranului şi-l mănţine în permanenta lui sărăcie.

Ce face acum doftorul d. P. Carp? Ţăranul stă în nevoe; cauza nevoilor lui n'o caut, nici nu vreau s'o ştiu. Iar dacă o ştiu, nu-mi dă mîna s'o dau la iveală, că fac revoluţie. Ei bine, eu stat mă mulţumesc cu un *paleativ*: Fac pe ţăran să creadă că dacă l'oiu scuti pe sătean de fonciarul a 6 Ha. de pămînt a 38 lei Ha. fac fiscal 228 lei pe an. Şi dacă am uşurat pe ţaran cu 12 lei pe an i-am alinat suferinţa şi i-am găsit leacul.

Asta aduce tocmai ca şi cum cînd pacientul are cancer la stomah, tu doctor ca să-i slăbeşti durerile îi dai doftorie cu morfină, şi bolnavul în boala lui văzînd că nu-l doare, se crede şi vindecat.

Cu acei 12 lei pe an economisiţi de stat, n'ai uşurat traiul nimăruia, dar ai descărcat bugetul cu o cifră, contra căreia nimeni nu protestă. Ţara a luat această măsură a doftorului Carp drept o reţetă de milă, că boerii şi-au făcut milă cu ţăranul şi după cum d-sa personal a dăruit la moşia sa la Ţibăneşti cîte o păreche de boi aşa pe degeaba, tot din acelaşi gest a miluit ţara cîte cu 12 lei de ţaran.

Cum însă doctorul Carp e doctor cu tendinţe politice, aplicase reţete de o cam dată la săteni şi apoi peste un an a întins'o şi la oraşeni din cei cu case pentru cari iau o chirie de 300 lei, căci dumisale i-a trebuit reclama reţetei d-sale.

Şi acum *ab uno disce omnes*. De la un exemplu ne putem duce la toate.

Doctorul P. Carp de la Universitatea din Ţibăneşti cu doftoria veche a căutat să aplice reţete medicale de ale sale şi asupra administraţiei ţării, înfiinţînd directoratele regionale. D-sa care afirma altă dată că n'are 32 de buni administratori să le dea putere de paşalîc, azi vine să mai creeze 24 de directori din oameni de partid, ca aşa să avem 56 de administratori răi.

Şi curios, pe cînd parlamentul lui Cuza Vodă respingea în 1863 o asemenea lege ca a d-lui Carp, cu 6 directori regionali, d. Carp, doctorul P. Carp, reformatorul d. Carp cată să întroneze în Romînia după 50 de ani exact aceiaşi lege ca acea condemnată din 1863.

Iată dar toată terapeutica d-lui Carp. Are darul ca în loc să vindece ţara, mai degrabă s'o încurce, cum a şi încurcat-o.

Gh. Ghibănescu.

Provizoratul Maiorescu

Guvernul Maiorescu e un provizorat. Asta o simte toată lumea, căci nimeni nu-i aşa de naiv să-şi închipuiască că cu veterani ca preşedintele Consiliului, cu octogenari ca d-nii Th. Rosetti şi general Argetoianu se poate conduce maşina complicată şi grea a unui Stat ca al nostru.

De altfel însuşi faptul că guvernul e necomplect, că d. Arion deţine interimatul Instrucţiei publice, e o dovadă că nouii miniştri constituesc o umplutură, menită să dispară la primul gest. Ne mai găsind pensionari, dispuşi să între şi mai cu seamă să iasă din cabinet după poruncă, trăgătorii de sfori din partidul de la cîrmă au preferat să lase neocupat departamentul instrucţiei publice

Dacă l'ar fi făcut ministru pe Popescu-Mehedinţi, apoi fără îndoială că cu greu l'ar fi despărţit de portofoliul său ministerial.

Acelaş lucru şi cu Ministerul de finanţe. Faptul că a fost adus în fruntea acestui departament d. Th. Rosetti, care de mult a uitat cele patru operaţiuni fundamentale ale aritmeticei, în loc să fi fost chemat acolo d. Mişu Seulescu, de mult ministeriabil, e iarăşi o dovadă că şi la finanţe era nevoie de o figurină de ceară, înlăturabilă la trebuinţă.

Ce să mai zicem despre noul ministru de rezboi, vechiul general Argetoianu?

D sa nu s'a relevat pînă în present cu nimic. Ba dimpotrivă, întreaga d-sale activitate în Senat era de natură să l îndepărteze de la succesiunea d-lui Filipescu. In adevăr, d. general Argetoianu a combătut sistematic la Senat toate legile depuse de fostul ministru de război. Cum însă d-sa presenta toate avantagiile figurinei de ceară, a fost totuşi acceptat ca ministru de rezboi.

Iată dar că însăşi compunerea cabinetului Maiorescu, ne dă impresia provizoratului.

Şeful nostru, d. Take Ionescu, în convorbirea acordată ziarului Universul, *a afirmat chiar din primele clipe, că avem de a face cu un guvern de două săptămîni. Impresia aceasta e cea justă.*

Rolul crucei roşii

Cabinetul Maiorescu e guvernul perfectei bufonerii.

Colecţia de pensionari, uitaţi de vremuri şi adunaţi ca de apă în minister, a făcut o penibilă impresie în toate cercurile politice.

D. C. C. Arion a ţinut să explice situaţia acestui cabinet de mumii şi a stricat-o mai rău.

Dubliul ministru din cabinetul Maiorescu, a declarat că pensionarii vor pace, iar dacă opoziţia nu va voi să accepte capitularea guvernului, apoi războiul va continua.

Lucrul e, neapărat, cu haz. Războiu cu invalizii nu se prea face, şi în orice caz un asemenea războiu are alte reguli de cît războiul cu voinicii.

Opoziţia se vede în incomoda situaţie de a nu avea cu cine să lupte. Pînă acum aveam în faţă pe un P. Carp, pe un Marghiloman, pe un N. Filipescu. Cu aceştia războiul era posibil. Dar ce te faci cu un Th. Rosetti, scutit de dările personale de peste 60 de ani. Ce luptă se poate face cu un general Argetoianu, pensionar al statului, încă înainte de începerea războiului pentru independenţă? Ce oratorie încape cu d. Titu Maiorescu, *qui ne prête pas oreille* **de multă vreme la nici un zgomot?**

D. Carp a făcut cea mai hidoasă zeflemea din cîte a făcut pînă în prezent.

Cu un guvern Titu Maiorescu lupta nu mai e posibilă. Opoziţia se vede în neputinţă să-şi mobilizeze forţele.

In faţa unui astfel de duşman nu se trimit armatele— ambulanţele crucei roşii ajung şi prea ajung.

Trei forţe slabe

Presa guvernului este foarte jenată. Iat o, spre pildă, pe Epoca *îndrăsneaţă şi guralivă, ajunsă în stare să nu ştie pe unde să scoată cămaşa. Nu spune de ce a demisionat guvernul, n'arată care este menirea celui nou.*

Fără uvertură, fără lămuriri, fără să fi arătat înainte ceva, Epoca *anunţă „că noul guvern a depus jurămînt, la Palat, ieri la orele 8 seara".*

Foarte interesant. Guvernul Carp a demisionat nu se ştie de ce; a venit un guvern Maiorescu—nu se ştie în ce scop. „Cu asentimentul şefului şi întreg partidului conservator s'a făcut schimbarea, care dovedeşte vitalitatea partidului nostru—spune Epoca.

Iar despre cei trei miniştri noi, ziarul spune: „d. T. Rosetti este omul care a adus însemnate servicii ţării; domnii general Argetoianu şi Ermil Pangrati sunt nuoi forţe de la cari partidul aşteaptă o rodnică activitate".

„Insemnatele servicii" aduse ţării de d. T. Rosetti sunt două: fruntaş junimist, el primise, sub liberali, o funcţie retribuită cu 1700 lei lunar; fruntaş junimist, el fu ales, tot sub liberali, cu ajutorul poliţiei, senator de Ilfov.

Domnul general Argetoianu, forţă nouă, de la care „ţara aşteaptă o activitate rodnică", este născut în 1841, Ianuarie 5, aşa că are astăzi 71 ani şi trei luni. Iar d. Pangrati este un „distins inginer" de la care ţara aşteaptă iarăşi „o activitate rodnică".

Acestea sunt cele trei forţe, chemate să înlocuiască trei trei forţe slăbite: d. Rosetti—pe d. Carp, d. Argetoianu—pe d. Filipescu şi d. Pangrati — pe d. Delalavrancea.

Cu asentimentul Coroanei, al d-lui Carp şi al partidului şi spre bucuria ţării.

Cele trei forţe noi, nu sunt forţe omeneşti, ci forţe motrice: cum au întrat în minister domnii Theodor Rosetti, în vîrstă de 74 ani, generalul Argetoianu de 71 ani şi Ermil Pangratti de 50 ani—minzul forţelor—a început să circule tramvaiul electric în Bucureşti.

HIOTU ŞI ŞERUL

— Unul nu vrea să fie ministru, la numirea celuilalt se opune... colosul de la Nord —

O notă foarte semnificativă pentru situaţie o publică „Epoca"; „d. Maiorescu a oferit un portofoliu d-lui C. Hiotu, care a declinat însă, această onoare".

Dacă ar fi fost onoare n'ar fi declinat-o, dar fiind că nu-i, a declinat-o. Nu este onoare să fii ministru într'un cabinet de persoane interpuse—d. Hiotu a înţeles lucrul acesta şi a refuzat să intre în minister.

Cu şerul nostru de la Iaşi, lucrurile s'au petrecut cu totul altfel. Şerul este gata ori cînd să intre în minister şi să primească indiferent orce portofoliu. Gata este să primească instrucţia, gata să iee externele. Ca unul care nu ştie franţuzeşte şi totuşi merge cu pasiune la spectacolele franţuzeşti, în stal sau la galerie, numai să fie faţă, ca să creadă lumea că ştie franţuzeşte, şerul este totdeauna pregătit să iee un portofoliu, indiferent care.

Alaltăieri, toată ziua, era paradă mare în sufletele greciniştilor. „Şeful", care spusese cu o săptămînă înainte, că guvernul Carp nu se va retrage, se jura că are loc rezervat în ministerul Maiorescu. Indiferent ce fel de departament —dovadă că unii spuneau, că şerul va deveni la instrucţie, alţii îl plasau la externe, ca barbat care are relaţiuni de five o'clock tea cu diplomaţii.

Nu s'a întîmplat minunea. Şerul a ramas primar la Iaşi. De ce? Nu doar fiindcă nu era indicat, nici fiindcă n'au voit să-l primească, dar din motive internaţionale: se opune Rusia.

Colosul de la Nord a declarat: alegeţi între mine şi şerul, fiindcă şerul face parte din comitetul, care discută ţinuta Romîniei în chestia serbărilor din Basarabia.

A triumfat firesc, colosul de la Nord, de şi şerul este şi el de la Nord, este şi el un colos al mutismului.

Cum însă, ministerul de instrucţie a ramas vacant, el este rezervat eminentului etern ministeriabil de la Iaşi, cu o condiţie: să renunţe la sacrificiul de a-şi revărsa luminele asupra părerei sale în chestia Basarabiei.

Atunci colosul de la Nord va da asentimentul său ca şerul să redevie ministru în biata Romînie.

OAMENI ŞI LUCRURI

Pedeapsa bogăţiei

Cele ce spuneam eri cu privire la drama din Capitală formează numai una din laturile problemei, pe care o suggerează paradoxul acelor sterpe bogăţii ascunse în umbră, avînd mai curînd aierul unor nenorociri.

Nu numai chestiunea siguranţei şi a pazei o pun în discuţiune ziarele cunoscătoare, dar şi faptul de a se şti pînă la ce punct era zgîrcită ori „econoamă" victima. Părerile sunt împărţite; dar toată lumea recunoaşte că ducea un traiu excesiv de simplu şi îşi ascundea bogăţia prin toate mijloacele posibile. Intre multe alte detalii, un ziar de reportagiu arată că nu s'a încumetat—ea, de trei ori milionară!—să facă o cură de Karlsbad; dar vizitînd o staţiune balneară din ţară, recomenda tuturora pe două verişoare ale ei drept... bogătaşe, cari au luat-o şi pe ea la băi. Nici o fantazie nu e mai bogată decît a celor avari, întru a născoci ingeniozităţi. Fiindcă fantazia, imaginaţia nu costă parale...

E de necrezut dară cît de multe torturi poate să aducă după sine mizeria... bogăţiei, dacă sub ochii noştri vedem desfăşurîndu-se drame de acest fel. Ceteam dăunăzi între informaţiile „Opiniei" că un X, mort subit la Karlsbad—cel puţin ăsta s'a îndurat să se ducă acolo... prea tîrziu—a lăsat 400000 lei avere. In oraş era cunoscut ca un cămătar dintre cei mai „modeşti", — aproape un pîrlit.

La ce dracu mai strîng oamenii ăştia?

De mii de ani literatura şi morala ne instruesc, — dar nu învăţăm nimic. Acum de curînd filosoful-publicist Jean Finot, într'un „essai" splendid, a sintetizat neajunsurile imense ale bogăţiei şi a încheiat astfel:

„Trebuie oare să propăvăduim dispreţul pentru bogăţie? Nici de cum! E de ajuns să nimicim cultul covîrşitor pentru ea. S'ar mîntui astfel numeroşii ei credincioşi, dar mai ales nenumăratele ei victime, care şi pierd viaţa implorîndu-i favoarea şi se pomenesc în urmă că i-au jertfit totul, fără să fi obţinut, adeseori nimic în schimb.

Dacă bogăţia ar fi o divinitate conştientă de cruzimea ei, n'ar proceda altfel. Ea răpeşte totul credincioşilor ei: străduinţe, timp, gîndire, viaţă şi le dă numai dorinţa nemărginită, niciodată potolită.

Dascălii cată să întipărească în minţile tinere—la şcoală—nu dispreţul, dar priceperea raţională a bogăţiei; să demonstre că bogăţia şi fericirea se întîlnesc rar la olaltă. Bunătatea, comoara nesecată a sufletului, procură mulţumiri pe cari bogăţia nu le poate da. Adevărata bogăţie constă în neatîrnarea sufletească. Aceasta ne face mari şi puternici. E singura bogăţie în stare să ne ridice deasupra celorlalţi oameni. Odată căpătată, ea nu mai poate fi supusă nestatorniciei ca bogăţia vulgară.

„Bogăţia ne coboară în sclăvie; nu mulţumeşte nici odată. Ca şi oceanul, ea absoarbe şi nu dă nimic. Ea crează nelinişte, neodihnă; aduce aleşilor ei o sete cu neputinţă de astîmparat."

Dar în această şcoală visată a bunei utopii nu numai generaţia noastră n'a învăţat; dar multe încă vor trece fără să poată părăsi cultul bogăţiei băneşti, idealul unic al averei, respectul viţelului, de aur în faţa căruia ne descoperim şi tremurăm..

Rodion

Folosul real al scrierei:

Leonard şi Ghertruda

asupra familiei şi şcoalei

Şi în acest roman, ca şi mai în toate scrierile lui Pestalozzi, el nu este preocupat de forma literară şi de stil. Pe dînsul îl preocupă realitatea lucrurilor reuşind a descrie foarte sugestiv, de şi cam primitiv, scenele reale din viaţa practică.

Asupra neîndemănării lui stilitice, el însuşi se exprimă astfel:

„Mi-e teamă de public şi ştiu că al meu cap nu e pentru veacul nostru. Eu nu m'am format pentru cariera de scriitor. De aceia tot ce pot spune ca scriitor, trebue să aibă o lature foarte defectuasă".

In definitiv, valoarea operei lui Pestalozzi: „Leonard şi Ghertruda", cu toate criticile adesea ori prea aspre, a fost bine apreciată de contemporanii săi, cari au fost pătrunşi de adevărul că această lucrare a fost scoasă din adîncul fiinţei şi al experienţei sale proprii.

Această carte îl mîntui pe Pestalozzi, de la moarte şi-l scoase la iveală, aducîndu i bani şi un renume european.

O societate agronomică din Berna îi trimise o medalie de aur cu inscripţia: „Civi optimo".

Mai tîrziu, urmaşii săi, urmîndu-i sfaturile tăcură din Elveţia o ţară civilizată sub toate raporturile.

De bună seamă, că această operă de pedagogie socială, ar putea şi astăzi, să aducă şi nouă în familie şi şcoală un mare folos real, dacă Pestalozzi în alcătuirea ei ar fi fost consecvent cu părerile sale publicate în jurnalul tinerimei din Zurück asupra extensiunei unei scrieri pentru popor.

Iată ce zice el asupra scrierilor pedagogice populare:

„De s'ar găsi cineva care să alcătuiască pentru norodul de la ţară o cărticică cu privire la educaţia lui „scrisă pe scurt" şi avînd învăţături care să să poată fi înţelese şi aplicate de săteni atunci am avea încă odată atîţia oameni detreabă ca acum".

Şi în alt loc zice:

„De ar tipări cineva numai cîteva coale de hîrtie pline cu învăţături simple şi bune despre creşterea copiilor, scrise în aşa fel, în cît să poată fi pricepute şi puse în lucrare şi de cel mai de jos orăşan şi sătean... ce bine ar fi pentru popor".

In această operă nu găsim aplicate concepţiile lui în alcătuirea unei lucrări populare pedagogice, căci extensiunea ei nu corespunde condiţiunilor cerute de el însuşi.

Intr'adevăr, opera lui Pestalozzi „Leonard şi Ghertruda", partea I şi II-a cuprinde 528 pagini de tipar, împărţite astfel: partea I, 100 capitole, iar partea II-a 70 capitole.

Numai capitolul 70 din partea II-a în-

titulat: „Predica preotului din Bonval“ are 74 pagini.

De bună seamă că această predică e exagerată, obositoare şi de citit şi de auzit.

Mai cu seamă pentru familiile de la sate cu mai puţină pregătire literară de sigur că şi forma şi concepţia e prea complexă şi nu conrespunde, aceasta operă pedagogică condiţiunilor unei lucrări scrise pentru popor.

De alt fel, noi romînii, pentru obiceiurile rasei noastre, poporului nostru, avem lucrări literare cu tendinţe de moralizare şi îndrumare a sătenilor spre moralitate, lucrări, care ar putea aduce folos real poporului nostru, familiilor noastre, dacă s'ar şti influenţa —prin ele şi cu ele, — educaţia în familie.

Avem lucrări de critică a obiceiurilor şi apucăturilor de prin sate, aşa bună oară:

In piesa „*Nunta ţărănească*“ găsim foarte reuşit caracterizat tipul grecului exploatator al sătenilor, asemănător cu al speculatorului vornic *Hummel din „Leonard şi Gertruda“*.

Căci în definitiv, personajul cel mai important împrejurul căruia se învîrte toată acţiunea din roman, este Hummel.

Găsesc mai bine reuşită descrierea pedepsei ce o aplică sătenii grecului din piesa „Nunta ţărănească“, de cît acea aplicată vornicului Hummel de proprietarul Arner, căci e mai naturală şi mai sugestivă.

In piesa „Lipitorile satelor“ găsim de asemenea elemente de moralizare şi bine caracterizată exploatarea sătenilor de către cămătări şi cîrciumari. In afară de acestea sunt foarte multe lucrări în formă de roman, scurte nuvele, povestiri, etc., toate scrise pe înţelesul poporului, care ar putea aduce un folos real educaţiei din familie, înlocuind cu succes utilizarea lucrărilor străine, din vremuri prea îndepărtate scrise şi nepotrivite rasei şi felului de traiu al poporului nostru.

In ce priveşte folosul real pentru şcoala noastră primară, această operă o găsesc şi mai nepotrivită.

O găsesc neaplicabilă dintr'un principiu foarte elementar pedagogic, că nu putem raporta minţele crude şi neformate ale copiilor la formule prea complexe de viaţa reală a oamenilor maturi, fără a ne expune să provocăm desinteresul, nepriceperea şi neputinţa de pătrundere a judecăţii copilăreşti în viaţa practică, prea intensă, prea complexă a oamenilor maturi, cum o descrie Pestalozzi în opera sa despre care vorbim.

Nu găsim nici forma atractivă.

Nu găsim nici simplicitatea în descrierea diferitelor întîmplări, simplicitate, care place copiilor şi nu-i plictiseşte. Am făcut experienţă cu ochii. Le am citit cîte-va capitole.

Nu am reuşit să le provoc, nici atenţiunea, nici interesul, nici curiozitatea. Forma prea biblică a stilului nu place copiilor.

De sigur, că nici Pestalozzi nu s'a gîndit că minţile copilăreşti vor putea prinde cu plăcere cuminţele lui cugetări. Romanul „Leonard şi Gertruda“ este şi va rămîne o operă pedagogică în care minţele luminate vor putea studia concepţiile lui Pestalozzi asupra educaţiei. Vor găsi îndrumările ce el a dat ştiinţei pedagogice. Vor găsi îndemnuri, pentru ca clasele diriguitoare să se ocupe serios de nevoile poporului şi în această privinţă noi romînii suntem tocmai la o răscruce de vremuri, cînd ar trebui să ne însufleţim de iubirea şi devotamentul ce şi-a pus acest nobil suflet în cauza poporului de jos, pentru a-l rîdica—prin educaţie—la cel de sus.

Victor Munteanu.

Conferinţele didactice

Nu trecu de cît o zi de la sărbătoarea sfintelor Paşti şi Joi începură conferinţele generale ale corpului didactic primar.

Răpirea acestor 4 zile din vacanţa de Paşti a învăţătorilor e de o nedreptate revoltătoare.

Cum? Pentru ce conferinţele să se ţină în vacanţă?

Ori, vacanţa e vacanţă, pentru profesori şi pentru elevi.

Pentru ce nedreptatea, ca tocmai institutorilor şi învăţătorilor, cari au nevoie de mai mult repaos în urma unei munci atît de grele şi obositoare, tocmai lor să li se răpească 4 zile din vacanţă, cînd după o tortură îngrozitoare, timp de 6 ore pe zi, într'o atmosferă imposibilă, puşi să stea în pupitre pentru copii de 7 ani, cei mai mulţi în picioare, se istovesc de puteri; iar Luni la ora 7 jum. îi pui pe aceşti nenorociţi martiri la munca în şcoală, zlătuiţi, în loc să înceapă munca odihniţi şi dispuşi bine.

Ca culme se răpeşte şi elevilor din vacanţă, căci la lecţiile practice se aduc copii de la şcoalele din centru. Bieţii copilaşi de cursul primar. Şi ei nedreptăţiţi!

Oare munca aceasta a învăţătorilor, destul de grea şi obositoare, nu ar putea fi pusă să se facă în 4 zile din săptămîna ce urmează după vacanţă?

Nu e şi aceasta o activitate şcolară, care trebue să se facă în timpul de şcoală, iar nu de vacanţă?

Lasă că la drept vorbind sacrificiile fizice, morale şi materiale ce le fac învăţătorii în ţinerea acestor conferinţe, nu sunt în raport cu folosul.

Intr'adevăr, pentru ce sunt chinuiţi aceşti dascăli 4 zile, în anul acesta bună oară?

Ca să asculte 24 ore ce înseamnă calculul oral, să se vadă cum se ţine o lecţie de calcul oral şi scris, să audă cum se corectează, caetele şi cum se face desemnul la clasa III-a.

Aceste chestiuni se repetă bine înţeles de atîţia ani în conferinţele parţiale (lunare) şi cele generale. Atunci pentru ce se chinueşte lumea dăscălească?

Se bănueşte că sunt învăţători care nu cunosc chestiunile şi au uitat metodica? Să se cheme aceşti învăţători la cursuri speciale, să se inspecteze mai des, să li se arate de revizori şi inspectori.

Dar pentru dascalii conştiincioşi, meritoşi ce înseamnă pedeapsa aceasta, care se repetă în fie care an, fără nici un folos practic.

Conferinţele lunare sunt suficiente pentru a se întreţine pe dascali în chestiuni pedagogice la ordinea zilei. Inovaţia d-lui Inspector C. Praja cu recenziile asupra lucrărilor de valoare pedagogice e foarte bună şi un mijloc potrivit de a face ca învăţătorii să se ocupe în timpul liber cu citirea de scrieri pedagogice şi didactice.

Dar să stringi 250 învăţători într'un local insuficient, să-i torturezi ţinîndu-i în picioare cîte 6 oare pe zi, ori în pupitre cu distanţă negativă, să pui să şază oameni maturi, să condamni pe învăţători a-şi cheltui paraua, care nu o are, în oraş, timp de 4 zile— pentru foloase foarte puţin problematice, aceasta găsesc că e o greşală şi bine ar fi ca autoritătile şcolare să găsească o modalitate în controlul şi îndrumarea învăţătorilor spre progres.

Cel puţin să se respecte vacanţa învătătorilor şi a elevilor de şcoli primare.

Să se aplice şi în ţinerea conferinţelor generale acelaşi principiu, care s'a introdus anul acesta la conferinţele lunare.

Conferinţele să se ţină în orele de clasă, iar nu în zile de serbători şi vacanţă.

E umanitar, e drept.

Hug.

Litere-Ştiinţe-Arte

Surprize polemice.—Un ton neobişnuit de energic domină partea polemică în cel mai nou număr al „Vieţii Romineşti“. De la epoca anti-Duiliu Zamfirescu nu ne-a mai surprins şi paginile excelentei publicaţiuni iaşane un asemenea ton. Nu numai simboliştii de la „Insula“ atacă dualitatea Lovinescu-Eftimiu, ci şi Nicanor & Co.

„Subtilul critic... „cine nu-l cunoaşte? Toată opera lui te îndeamnă irezistibil la diminutive. E subtilutul criticel. E subţirelul criticel. E criticul-muscă, gingaşul impresionist, care flutură din aripioare printre teoriile clădie. Ciupeşte de ici o moleculă de zahăr, lasă dincolo un punct negru, apoi bizîind subţire şi purtînd cu graţie un pai pe care singur şi l'a infipt în coadă şi iea aere de cometă...

Mult talentatul poet?... E paiul din coada capricioasei diptere de mai sus. E tînărul şi fenomenalul autor al Păunului alb, admirabilă lucrare dramatică pe care n'a terminat-o şi de care'e profund satisfăcut—el şi amicii lui. E fericitul poet romîn care a adus la cunoştinţa publicului că a fost admirat de Jean Richepin... înainte de a fi tradus în franţuzeşte. E auto-interwieverul care a rămas singur extaziat de opera sa în adevăr fenomenală „la o asemenea vrîstă“. E originalul sacru şi unic al tuturor fotografiilor ce apar în ziare ori de cîte-ori vine vorba despre teatru“.

Vr'un polemist nou la revistă? Ori una din penele vechi aparţinînd polemiştilor de rasă cari se rezervă pentru zile mari?

Vom mai cita mîni cîte ceva.

*

Suntem informaţi că în cursul lunei Aprilie va apărea în editura Socec la Iaşi, o nouă bibliotecă literară populară. Va publica traduceri şi originale alese cu multă îngrijire.

*

Contesa de Noailles, născută Brîncovanu răspunde unei anchete a revistei „Les Annales“ că nu cunoaşte Romînia, că e de origine grecească.

E un nume preţios pe care-l pierd antologiile noastre franco-romîne.

*

In „Scrisori din Iaşi“ din „Ordinea“ de astăzi se vorbeşte de: „Inceput de primăvară—Inima oraşului—Politică şi sentimentalizm — Două „centruri“ cuziste— Placa de marmoră — Istoria în slove de aur—Un domnitor iaşan—Clipe de glorie—Ani de suferinţă—Zduri cari aşteaptă—Intre istorie şi roman — Epizode picante—Parcalabul domn — Un candidat care leşină—Reînvierea fantomei—Bonjuriştii la putere— Vodă-Cuza la putere — Vodă-Cuza la Boltă rece—Piaţa cucerită.

*

A apărut „Sănătatea şi Viaţa fericită“ numărul cu data de 15 Martie, cuprinzînd un prea bogat sumar de articole, actualităţi şi ilustraţiuni.

*

A murit dăunăzi toboşarul, care cel dintăi se urcă pe cetatea *Solferino*, bătînd atacul. Toba-i istorică îi fusese mai tîrziu sechestrată de prusieni, în războiul de la 1870 la care iarăşi a luat parte; dar beţişoarele de la tobă le a păstrat şi le-a remis mai tîrziu muzeului Armatei din Paris.

*

Apropos de Napoleon I, Fréderic Masson, istoriograful marelui Impărat, publică acum nişte date inedite asupra boalei, de cari a suferit captivul din insula S-ta Elena şi asupra ignoranţei pseudomedicului însărcinat cu căutarea lui.

Acesta n'a aflat diagnoza boalei—cancer al ficatului—de cît după autopsiarea corpului lui Napoleon. De altfel nefericitul exilat spusese el însuşi într'o zi mediculuf în chestiune:

— N'ai habar de suferinţa, care mă consumă. O să afli abia cînd mi-or face autopsia cadavrului.

*

La rîndul său exploratorul Scott, conducătorul expediţiei engleze la polul sud, publică detalii şi impresiuni telegrafice, imitînd pe Amundsen. Scott însă n'a ajuns să înfigă nici un stindard tricolor.

*

In „Scientia“ cunoscutul preistoric Hoernes discută în „Originea şi formele cele mai vechi de îmbrăcăminte“, cauzele cari au făcut pe om să se îmbrace.

Chestiunea e destul de complicată, precît se pare.

SANATORIUL
DOCTORILOR
ZOSIN ŞI ŞTEFĂNESCU-GALAŢI

Situat lîngă IAŞI în vilele foaste Kogălniceanu, la capătul liniei de tramvai ce duce la tîrguşorul Socola, într'o poziţiune încîntătoare, cu splendidă vedere spre oraş şi cu larg orizont deschis spre răsărit, prejmuit de un somptuos parc de brazi, învecinîndu-se numai cu grădini, podgorii şi livezi, primeşte pentru căutare boale nervoase, interne, urinare, convalescenţe, debilităţi, etc.

Climatoterapie—Hidroterapie

Pentru condiţiuni a se adresa la Iaşi, în ce priveşte boalele nervoase şi interne, D-lui Dr. Zosin, strada Armeană, 15, iar în ce priveşte boalele urinare D-lui Dr. Ştefănescu-Galaţi, Str. Alexandri, ori şi deadreptul la Sanatoriu, şoseaua Socola, comuna Bucium.

*

Un dramaturg fericit e Tristan Bernard. „L'Accord Parfait“ îşi isprăveşte reprezentaţiile la teatrul Femina: „Le petit Café“ se apropie de a 200 reprezentaţie la Palais-Royal; la Comedie-Royale i se joacă „Les visiteurs nocturnes“, iar teatrul Vaudeville anunţă „On naît esclave“, 8 acte de Tristan Bernard şi Jean Schlumberger.

*

STRUNA ZILEI

LUPTE ŞI JERTFE

La Barcelona studenţii din Braganza, s'au luptat contra unui grup de femei şi fete.

A curs şi mult sînge.

Telegramă.

Dac'a curs—cum spun stafete—
Sînge'n cele lupte tari,
Atunci n'au fost numai fete,
Ci au fost chiar fete... mari.

„Judecător şi prieten“

In epoca de pur materialism în care suntem siliţi să trăim, întîlnim rar momente de adevărată mulţumire sufletească şi satisfacţie morală în viaţă. Prin contrast însă de nota dominantă, aceste momente rari se reţin, uneori devin chiar evenimente neuitate şi durabile. Pe calea aceasta, una din cele mai intense şi mai plăcute senzaţii ce încercăm este aceia cînd mai mulţi prieteni mai ales breslaşi, sărbătorim în mijlocul nostru, un prieten.

Voesc a schiţa oare cum impresiile mele personale, de la masa comună din seara de 28 Martie, oferită de 30 colegi avocaţi şi magistraţi, judecătorului şi amicului comun Dimitrie Lupu, în Salonul hotelului Binder.

Cine e sărbătoritul?

— Poate cel mai tînăr judecător de instrucţie din ţară, care printr'un concurs fericit de daruri naturale, întruneşte la un loc toate calităţile maxime cerute „*unui bun judecător*“ şi în acelaş timp şi toate însuşirile „*unui bun prieten*“. El este omul întreg, devotat trup şi suflet operei de dreptate, dînd-o fiecărora celor ce li se cuvine şi mai ales căsnindu-se singur, cu o răbdare îngerească şi un tact propriu, ca s'o găsească, pentru cei ce vede şi simte el că o au... dar nu ştiu şi nu pot s'o ceară: *vreţi oare un ideal mai înalt, pentru un suflet aşa de mare?...*

Cine suntem cei ce-l sărbătorim?

— *Colegi de muncă cu el şi comuniści, de ideal cu el.* Simţind şi înţelegînd sforţările muncei lui, încoronată de succes, căci fără artificii, ci în mod natural, prin fapte el s'a impus stimei şi dragostei necondiţionate a tuturora, —fiecare din noi avocaţi şi magistraţi, colegi de ai lui, *apreciindu-l pe el... ne stimulăm pe noi.*

Ce rezultă de aci?

— Că pe lîngă aşa zisa activitate judiciară,—ca să-i zicem aşa,—practicată zilnic de noi advocaţii şi magistraţii, am reuşit ca cei strînşi acolo, într'un cuget şi o simţire, să ne înălţăm sufletele ceva mai sus ca de obiceiu; să preţuim roadele muncei pe calea dreptăţei; şi să ne mîndrim de rezultate, bazaţi numai pe dragoste reciprocă. Am trăit cu toţii la o laltă momente sufleteşti neuitate, neobişnuite, pe cari le-am simţit şi savurat prin preocupările, tot aşa de înalte ce ne-au ghidat pe fie-care în parte şi pe toţi la un loc: *aceia de a fi, fie-care din noi sclavul datoriei, sclavul dreptăţei, sclavul adevărului!*

Şi mai rezultă ceva: *30 de voinţe deosebite, 30 de temperamente variate,* — mai ales între advocaţi, unde e aşa de greu a cădea şi numai doui de acord, căci toate afacerile din lume... se reduc adesea la acordul a două voinţe,—*graţie farmecului sărbătoritului, s'au topit cu toatele şi încă cu mare mulţumire, în una şi aceiaşi voinţă: „apologia justiţiei.“*

...Oare, nu-ţi poţi acum judeca forţa, modestule dar meritosule, judecător şi amic, Lupu?

Mîndreşte-te de opera ta şi persistă în ea, căci noi, prietenii tăi, ne mîndrim cu tine.

George Skarlat

INFORMAŢII

❑ Domnul Take Ionescu şi noul guvern.

Şeful partidului nostru a făcut, privitor la noul guvern urmtoarele declaraţiuni unui redactor al *Universului*:

„Noul guvern este un minister ridicol, care nu poate face nimic, căci depinde de majoritătile actuale şi de acelaşi sprijin al guvernului trecut. Aşa fiind el pe de o parte nu poate rezolva chestiunile pendinte, iar pe de alta e lipsit de absolut orice autoritate. Noul minister nu poate avea nici o durată şi nici în ţară nu poate provoca altă impresiune decît o generală ilaritate“.

D. Take Ionescu ne-a adăugat apoi că opoziţia va continua campania începută şi că Duminică se va ţine întrunire cu delegaţi din toată ţara.

Intrebînd pe d. Take Ionescu dacă au urmat sau speră să urmeze de aci înainte tratative de împăcare, d-sa ne-a răspuns:

— N'au fost nici un fel de tratative şi nu tratez cu nimeni. Sunt la Sinaia de înainte de Paşti şi joc bridge. Chiar acum ca să vorbesc cu d-ta m'am sculat de la o partidă de bridge. Noua formaţiune ministerială, mi a provocat numai rîsul, cum sunt sigur că va provoca în toată ţara ilaritate şi nimic mai mult.

❑ Domnul C. Stere a primit următoarea telegramă din partea şefului partidului liberal:

„Lupta dată de opoziţia unită fără de legilor guvernului domnului Carp a dobîndit un mare succes.

S'a retras guvernul. S'au dus domnii Carp, Marghiloman şi Filipescu, reprezentanţii cei mai violenţi ai regimului căzut.

Comitetul partidului, vă împărtăşeşte acest rezultat şi speră că silinţele noastre vor fi încoronate de succes deplin şi că în curînd vom putea reintra într'o stare normală.

Ion Brătianu“

❑ Domnul A. A. Badareu a sosit ieri în Bucureşti, venind de la Paris. Mîine va sosi în Iaşi.

❑ Domnul M. Ferekide, şef de cabinet la interne al d-lui Marghiloman, a refuzat să stee înainte sub d. Arion.

Demisia d-lui Ferekide a fost primită.

❑ După o dispoziţie luată de ministrul de rezboi, operaţiile consiliilor de recrutare, la supra-revizii, vor continua pînă la 15 Aprilie.

❑ Facultatea de medicină din Iaşi a delegat pe d. profesor dr. Manicatide s-o reprezinte la congresul de tuberculoză ce are loc la Roma.

D. dr. Manicatide a plecat astăzi dimineaţă spre Roma, de unde se va întoarce în ziua de zece Aprilie.

❑ Batalionul IV vînători din Iaşi va pleca în ziua de 23 Aprilie la Sinaia, spre a face gardă la palat, pînă în Noembrie.

Se crede că acest batalion va fi mutat la iarnă, la altă garnizoană.

❑ Colonelul Ion Anastasiu, comandantul regimentului R.-Sarat No, 9, a fost mutat la Roman, comandant al regimentului No. 14.

❑ *Cinci seri de operă în Iaşi.*

Excelenta trupă de operă, sub diriguirea cavalerului Castelano, va absolvi în Iaşi, sala teatrului naţional, o serie de cinci spectacole: Luni, 9 Aprilie, *Trovatore*, 10 Aprilie *Manon Lescaut*, 11 Aprilie *Traviata*, 12 Aprilie *Cavaleria Rusticană* şi *Pagliaci* şi 13 Aprilie *Carmen*.

Trupa este compusă din 80 persoane şi are ochestră proprie cu elemente alese.

Spectacolele le aranjează *Thalia*, care a deschis locaţia.

❑ Duminică 1 April, va avea loc în sala teatrului Pastia, ultimul mare Bal Mascat, dat de d. I. L. Dukaten. Sala va fi frumos decorată. Costume excelente şi un bufet bine asortat.

Recomandăm tuturor

Cărţi Literare Romîneşti din Conta, Eminescu, Caragiali, Negruţi C., Iorga, Mat. C. Poni, Carmen Sylva, Lazu, Patrino în total 30 diferite volume Colecţia Şaraga de cîte 200—300 pagini, redus, numai la 40 bani vol. în loc de un leu, contra unui mandat de lei 4 expediez franco de transport zece exemplare.

Măsurătoarea Ogoarelor pădurilor, viilor, moşiilor cu tabele de transformarea măsurilor vechi în noi, din Moldova, Muntenia, Dobrogea, mai cuprinde Cubatura butoaelor, şurelor, coşarelor, arborilor din picioare, etc, şi este absolut necesară tuturor agricultorilor şi funcţionarilor însărcinaţi cu aplicarea legilor agrare, de oarece cuprinde instrucţiuni, cum oricare ştiutor de 4 clase primare, poate măsura exact şi sigur, orice Volum mare legat se trimite franco recomandat după primirea sumei de lei 3.25 cu mandat poştal.

Codul Plugarilor Colecţie de 14 legi noui şi vechi, cu toate expunerile de motive şi formulare în unele legi, de foarte mare trebuinţă locuitorilor ţărei, cuprinde 450 de pagini pe hîrtie velină, legată, şi se expediează franco după primirea sumei de 3.25.

Gramofoane Americane

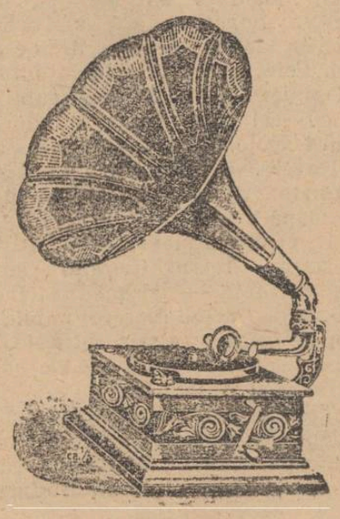

Contractînd cu una din marele fabrici de Gramofoane sunt în plăcută poziţie a oferi clienţilor mei un bun, frumos şi solid Gramofon, în felul clişeului alăturat, avînd pălnie lachiată, membrană foarte sonoră şi clară, coardă puternică şi un pe-de-tal elegant, le vînd numai cu LEI 45 împreună cu 600 ace. Pentru d-nii învăţători, Preoţi, Primari şi secretari de comuni rurale, vînd Gramofoane şi Note plătibile în rate lunare—un sfert din sumă la facerea comandei şi restul împărţit în patru rate lunare. Zeci de scrisori de mulţumire din partea celor ce au luat Gramofoane şi note de la mine, stau la dispoziţia ori cui.

Adresaţi comandele la „Libraria Editoare“

NICOLAI A. PETROFF, Bârlad

şi la principalele librării din Bucureşti.
Cataloage se trimit gratis la cerere.

Ultime INFORMAŢII

Unul din miniştrii... sacrificaţi, întrebat fiind de un frantaş junimist din provincie, ce fel de cabinet este ministerul Maiorescu-Rosetti-Argetoianu, a răspuns:

— Un cabinet de secretari generali: Teodoru va conduce interne le; Many, finanţele; general Popovici, războiul şi aşa mai departe.

— Bine, dar atunci care i rostul politic?

— Ne-a făcut Regele acest mare hatîr, ne-a dat încă o combinaţie, cam comică, dar care nu numai că nu va înlătura un guvern Take Ionescu, ci dimpotrivă va deveni acum unica şi inevitabila soluţie a crizei conservatoare.

Deşi lumea politică se aşteaptă la o remaniere ministerială, totuşi un guvern Titu Maiorescu aşa cum a fost alcătuit a produs o vie mişcare chiar printre membrii majorităţilor.

Aşa un vice-preşedinte al Camerei întîlnind pe d. P. P. Carp i-a spus că nu înţelege ministerul Maiorescu.

— Pentru gloria partidului conservator şi pentru a d tale, d-le Carp, aş fi preferat o retragere „onorabilă", o retragere pe toată linia, chit ca să vie după noi ori cine, chiar Take Ionescu.

La acestea, şeful partidului conservator a răspuns:

— Şi eu am înţeles tot aşa lucrurile. Am voit să se stabilească un lucru şi anume că afacerile private nu trebuesc confundate cu acele publice, Am voit să stînjenesc opera de spoliaţiune a brătienieştilor, nu s'a putut sau nu se poate; în acest caz am spus-o lămurit că eu mă retrag şi am dat demisia Regelui.

Mi s'a obiectat că atitudinea mea intransigantă ar distruge partidul conservator căci s'ar acredita legenda că el nu e un partid de guvernămînt.

S'a făcut apel la dragostea mea pentru ideia de partid şi atunci am cedat zicînd facă se voia partidului".

Intrebat dacă noul guvern are asentimentul său, d. Carp a răspuns:

— SE ZICE CA DA.

Garantăm absoluta autenticitate a acestei convorbiri.

D. P. P. Carp a declarat azi mai multor partizani că nu va mai participa la lucrările parlamentului şi că va pleca la Ţibăneşti.

Şeful junimiştilor a spus:

—Ce să mai caut în parlament? Să aprob capitularea generală faţă de deversari? Să explic pentru ce m'am retras şi pentru ce aţi voit un cabinet de tranziţie? Nu vedeţi ce situaţie ridiculă a-ţi creat partidului prin combinaţiile voastre, faptul că na-ţi preferat calea cea dreaptă? Aşi putea să vorbesc şi acum parlamentului, dar atunci ar trebui să trag în dreapta şi în stînga, sus şi jos, dar tot cu ferul roş!... Asta însă n'o veţi, — plec dar la Ţibăneşti.

Conferinţele generale.—In şedinţa de eri, după amiază, în diferitele secţiuni, s'a tratat despre calculul real în clasele a 2-a şi a 3-a şi şi s'a făcut critică lecţiunilor practice.

*

In şedinţa de azi dim. s'a tratat despre corectarea lucrărilor scrise în limba romînă, urmat de o lecţie practică, cu elevii de cl. a 2-a.

*

In şedinţa a 3-a, d. Grecea, a susţinut părerea, că aceste corectări nu se pot face în chip conştiincios din lipsa de timp. Expune apoi metodul cel mai convenabil pentru corectarea tuturor lucrărilor scrise, atît la aritmetică, cît şi la limba romînă.

D. I. *Anton* învăţător, e de părere a se lăsa compunerile, la propria iniţiativă a elevilor.

D. *N. Ripeanu*, arată că pentru uşurinţa corectărilor la limba romînă, e inutil a face dascălul singur corectările. Trebue a da toate îndrumările, pentru a stimula propria iniţiativă a elevilor.

D-na *Borcescu*, este contra schimbărei caetelor la corectare. D-sa arată că corectura trebue făcută simultan.

D. *Sachelarescu* arată chipul cum procedează d-sa la corectarea lucrărilor de gramatiră şi aritmetică, spune că în Franţa nu se face de loc acasă.

*

De la orele 10½—11, în această secţiune, d. Munteanu, a ţinut o lecţie practică, — despre distarea unei bucăţi de cetire la clasa a 3-a.

*

La secţia a cincea, în şedinţa de eri, d-na *Silvestru* a vorbit despre calculul oral.

După ce a mai vorbit d. Ionescu, a urmat d-na Silvestru, care a ţinut o lecţie practică de calcul oral, pentru clasa a III-a.

D. *Tăzlăuanu* a ţinut o lecţie practică, prezentînd mijlocul de a afla uşor cîştigul la sută.

*

In şedinţa de după amează, d. N. Ionescu, arată importanţa chestiunei corectărei temelor şi mijloacele de a se aduce o ameliorare în sistem.

Cu începere de Duminică 1 Aprilie, direcţia monopolului Tutunurilor, va încasa cîte 2 lei, pentru fiecare brichetă de aprins ţigări, ce se va găsi la cineva.

Ordinul direcţiei generale, îndrituieşte pe agenţi, de a supune la taxă, cu cea mai mare rigurositate.

Administraţia Casei şcoalelor a hotărît, ca dela 1 Septembre a. c. să înceapă a funcţiona pe lîngă liceul Naţional din Iaşi un *cinematograf* pentru elevii şcoalelor primare şi secundare din localitate şi elevii şcoalelor primare din judeţ.

Pentru elevii şcoalelor primare şi secundare din Iaşi, reprezentaţiile vor avea loc Joia după amiază, Sîmbăta dela orele 4—6 şi Duminicile şi sărbătorile dela orele 2—6, cîte 2 reprezentaţii. Odată cu elevii vor fi învitaţi a asista şi familiile lor în mod gratuit.

Elevii şcoalelor primare rurale din judeţ vor veni în Iaşi odată pe lună în 4 reprize (într'o repriză intrînd şcoalele din 10 comuni) numai în lunile Septembre, Octombre, Martie, April şi Maiu.

Pentru acest scop Casa şcoalelor a luat măsuri de a mări localul liceului naţional cu clădiri noi, urmînd a mai cumpăra şi cîteva proprietăţi învecinate.

Locotenentul Gabriel Danielopol, a demisionat din armată, fiind trecut în rezervă, cu gradul de căpitan, la regimentul 7 roşiori (Iaşi)

La Buda-Pesta s'a săvîrşit din viaţă dr. Iuliu cavaler Puşcariu, fost magistrat, fratele d-lui profesor dr. Emil Puşcariu din Iaşi.

Direcţia generală a serviciului sanitar, a repetat ordinul, prin care nu se admite nici un concediu medicilor comunali, fără avizul prealabil al direcţiei.

In astă seară are loc o şedinţă la Camera de comerţ, fiind mai multe chestiuni la ordinea zilei.

Mîine se 'nchee lucrările consiliului de revizie.

Mîine comisiunea compusă din prefect, primar şi doi delegaţi din consiliul judeţean, vor proceda la încheierea situaţiunilor financiare, de la instituţiunile publice.

In aula Universităţii din Iaşi are loc astăzi o întrunire provocată de comitetul instituit cu privire la serbările centenarului de la anexarea Basarabiei.

Domnul Xenopol a ţinut o conferinţă asupra anexărei, arătînd că ar fi nimerit ca o contra serbare să aibă loc numai atunci în Romînia, cînd în Basarabia vor avea loc serbări pentru a glorifica anexarea.

Domnul A. C. Cuza emite părerea că serbarea în România ar trebui să aibă loc în ori ce caz. Este contra ideei d lui P. Rişcanu de a se arbora drapele negre în toată ţara, ci drapele tricolore cernite. Este şi contra ideei emise de d. N. Iorga, relativă la o subscripţie publică pentru adunarea unui fond care să servească la clădirea unui cămin studenţesc, în Iaşi, pentru studenţii basarabeni.

Studenţii basarabieni, spune d. Cuza, vin la noi cu idei anarhiste şi a le da gazdă studenţilor acelora ar fi să creăm în Iaşi un centru anarchist.

Să se adune bani, spune d. Cuza, pentru crearea unui fond de cultură basarabiană, care fond să fie administrat de Liga culturală, secţia Iaşi.

La orele patru jumătate discuţia continuă.

Astă-seară Vineri se reprezintă la Teatrul-Circ Sidoli (Cinematograful Pathé Freres) un program complect nou cuprinzînd subiecte excepţionale, printre cari:

„Racla de sticlă" sau princesa reînviată, (Le cercueil de verre) după o istorisire brahmană, o capo de operă cinematografică, (două părţi mari de cinema tograf).

Curse de luntre-automobile — Ţicnilă se însoară cu o americană, comedie— 100,000 lei la loterie—Skatingul lui Villy etc. etc. etc.

Sîmbătă 31 Mart şi Duminică 1 April al patrulea program nou săptămînal cu: O victimă a dezonoarei, roman modern, din seria filmelor teatrale (3 părţi mari de cinematograf) — Inimă simţitoare comedie—Pathé Journal număr nou din ziarul însufleţit.—Un pictor modern, etc. etc. etc.

*

Patru programe noue vor fi reprezentate în fiecare săptămînă, pînă la sfîrşitul stagiunei de iarnă care se închee la 15 Mai a. c., şi tot patru programe noue săptămînale vor fi reprezentate în întreaga stagiune de vară.

Mîne Sîmbătă matineu la 3 ore ziua iar mîne seară reprezentaţie cu program nou.

ULTIMA ORA

Bucureşti 30 Martie

Consiliul de miniştrii şi tramvaiul

Bucureşti. — Consiliul de miniştri, întrunit ieri pentru prima oară, s'a ocupat de votul luat de consiliul comunal de Bucureşti, prin care a hotărît să se repună şinele şi să lase liberă circulaţia tramvaiului.

Consiliul, ascultînd lămuririle ministrului de interne, a respins să dee soluţie favorabilă votului consiliului, hotărînd ca tramvaiele să nu circule pînă ce justiţia nu se va fi pronunţat definitiv asupra procesului dintre ministerul de interne cu societatea de tramvaie.

Declaraţiile noului guvern

Bucureşti.—In şedinţa de luni a parlamentului d. Titu Maiorescu va face daclaraţia, că actualul guvern vine cu idei împăciuitoare, că va face o politică care să readucă la normal raporturile cu partidul liberal şi că va avea ca ideal concentrarea tuturor forţelor conservatoare.

Noul guvern şi cîrciumarii

Bucureşti.—Ministrul de finanţe a dat astă-zi o decizie, după care cu începere chiar de azi, toţi cîrciumarii din ţară sunt liberi să vîndă în prăvăliile lor vinuri spirtoase şi bere.

Guvernul şi Prinţul Ştirbei

Bucureşti. — Inainte de a forma noul minister, d. Maiorescu a mers la Buftea, oferind un portofoliu prinţului Ştirbei. Acesta a răspuns că primeşte, cu condiţia, ca principală ţinta a noului guvern să fie o împăcare cu d. Take Ionescu.

D. Maiorescu s'a întors în Bucureşti spre a comunica celorlalţi colegi condiţia prinţului Ştirbei, daraflînd d. Filipescu despre propunerea făcută prinţului, a declarat că va eşi din partid, dacă prinţul Ştirbei va intra în guvern.

Faţă cu această ameninţare d. Maorescu nu s'a mai întors la Buftea spre a duce răspuns, prinţului Ştirbei.

O circulară a d-lui Take Ionescu

Bucureşti.—D, Take Ionescu a expediat astăzi tuturor organizaţiilor conservatoare-democrate din ţară o circulară telegrafică cu următorul cuprins:

Intrunirea de Duminică, va avea loc cu toată schimbarea guvernului. Căderea guvernului Carp, este un prim succes al luptei opoziţiei unite pentru dreptate şi adevăr.

Munca şi devotamentul dv. ne sînt încă necesare pentru a desăvîrşi pedeapsa vinovaţilor, a readuce ordinea în stat şi a reda vieţii politice un caracter normal.

! ?

Bucureşti. — D. General Argetoianu, fiind în străinătate, unde se află şi astăzi, a fost vestit telegrafic de d. Maiorescu, că i se rezervă portofoliul războiului în noul minister conservator.

D. Argetoianu a răspuns telegrafic următoarele:

Primit telegrama. Răspundeţi telegrafic ce crezare să dau conţinutului (! ?).

INTRUNIRE

Bucureşti. —D. Take Ionescu, care a sosit în capitală, a convocat pe şefii de culori la o consfătuire pentru astă sară la orele 7 jum.

PROECT DE LEGE

Bucureşti. —In şedinţa de Marţi a Camerei va fi depus proectul de lege privitor la modificarea taxelor de poştă, telegraf şi telefoane.

Luptele din Tripolis

Roma.—Agenţia Stefani, publică următoarele cu privire la debarcarea făcută spre graniţa tunisiană în ultimele zile.

Cîteva torpiloare au sosit în dimineaţa zilei de 8 April în faţa localităţii Zuara pregătind ancorarea pentru vasele de răsboiu, care au ancorat a doua zi dimineaţa pe două linii paralele cu coasta.

S'a început imediat bombardarea oazelor. In dimineaţa zilei de 10 April, s'a simulat o debarcare pe plaja de la est de acele oaze. De şi simularea de debarcare a avut toate aparenţele de adevăr ţinînd, pînă la 3 după amiazi duşmanul a rămas în poziţiile lui primitive, trăgînd cîteva salve.

In cursul nopţei bombardarea a continuat la intervale rărite în scopul de a face ca duşmanul să rămînă la Zuara pînă spre ziuă. In aceiaşi zi un convoi plecat din Italia şi escortat de vase de război ocupă peninsula Macabrez prin debarcarea marinarilor urmată de debarcarea trupelor şi materialului de război. Azi dimineaţă o parte din trupe a trecut din peninsulă pe continent, iar la ora 11 s'a efectuat fără resistenţă ocuparea fortului Buselec de un mare detaşament. Importanta acţiune a putut fi astfel terminată în toate amănuntele, după planul făcut dinainte. Operaţia debarcărei a fost săvîrşită într'un chip demn de laudă, dat fiind dificultăţile hidrografice, timpul şi marea agitată.

Pedepsirea unor polonezi

Kiew.—Guvernatorul Kiewului a pedepsit pe 10 polonezi cu amenda între 25—50 ruble pentru deschiderea secretă de şcoale polone în ţinutul Kievului.

Erupţia unui Vulcan

Mobile (Albania).—Căpitanul unui vas sosit aici spune că erupţia vulcanului Chiriqui din republica Panama a distrus numeroase sate indigene făcînd mii de victime.

Zvon de moartea Papei

Martid.— S'a răspîndit aci zvonul că papa a murit. Zvonul s'a dovedit falş. Eroarea a provenit dintr'o greşită interpretare a unei telegrame din Roma, care a fost primită de un funcţionar al nunciaturei.

Cuvîntul „papa" din telegramă trebuia tradus „tata". Primul ministru incunoştiinţat de ştirea morţei papei a spus-o unor ziarişti şi astfel s'a răspîndit foarte repede ştirea provocînd o vie emoţie. Regele şi miniştrii au adresat condoleanţe nunciaturei.

Nunciul papal însă lipsea din Madrid. Incunoştiinţat în grabă de auditor, a sosit la Madrid şi atunci eroarea de interpretare a fost recunoscută.

Reînoirea Triplei alianţe

Berlin.—Gazeta de Voss află din isvor autorizat că ştirea unui ziar vienez despre o pretinsă reînoire a triplei alianţe e prematură dat fiind ca tratatul mai este în vigoare încă multă vreme şi că puterile aliate n'au avut motiv să se ocupe de chestia reînoirei lui.

Zăpada în Ungaria

Buda-Pesta.—Zăpadă a căzut în abundenţă în mai multe localităţi din Ungaria.

CLINICA BOALELOR DE OCHI

Doctor C. Miclescu

Oculist operator.

Reîntors din străinătate

— Str. Ştefan cel Mare No. 6 —

In ograda caselor Kahane Succ.

Consultaţiuni de la 3—6 p. m.

Se caută

un electro-motor de ¼—½ C. P. pentru curentul din Iaşi. Oferte sub „A. 100" la ziar.

Dr. Suzana WEXLER-GROSI

BOLI DE FEMEI—FACERI

— Strada Anastasie Panu 43 —

Dr. J. BRENER

Fost timp de 2 ani asistent în clinicele celebre ale Profesorilor **Leopold** *(Dresden),* **Bumm** *(Berlin),* **Fränkel** *(Breslau).*

Specia ist în Boale de Femei

MAMOŞ

No. 12 Strada Mitropoliei No. 12

Consultaţiuni 9—11 a. m. 2—5 p. m.

Inginer I. CANA

Autorizat de Primăria Iaşi

Iaşi—28 str. Cuza Vodă 28—Iaşi

(zisă şi str. Golia 28)

—Apă—Canal—Closete *contra* **înghetului—Băi hygienice—etc.**

Instalaţie de Electricitate — Motoare—Telefon—Sonerii, etc.

Devize—Consultaţiuni gratuite.

Condiţiuni de plată foarte avantajoase.

Atelier special pentru reparaţiuni.

—Proiecte—Supravegheri de Construcţii. *Vile—Hoteluri, etc.*

Se deplasează şi în provincie *cu preţ modest.*

Referenţele cele mai **bune la** *dispoziţie.*

La *Casele din strada Carol No. 20. sunt de arendat de la 23 April 1912, 4 odăi din atenansele de jos grajd, şură, pivniţă, hambar, gheţărie şi altele*

A se adresa la d l Garabed Mania, strada Carol 16.

Casele sunt şi de vînzare.

V. E. Teodoru

AVOCAT

Iaşi—Str. I. C. Brătianu 6

Către Onor. Prop. de case

Secţia noastră de racordări şi instalaţiuni de apă şi canal, trecînd sub direcţiunea **d-lor Pettigrew şi Ionescu** şi fiind asortaţi cu un stoc însemnat de materiale de prima calitate suntem în plăcuta poziţiune de a putea desfide ori ce concurenţă.

Experienţa făcută în cursul ernei curente a dovedit că deşi majoritatea instalaţiunior din oraş sunt executate de noi, totuşi nu am avut de inregistrat defectele acestei instalaţiuni cum a fost cazul la instalaţiunile executate de concurenţii noştri

Superioritatea condiţiunilor tehnice cu cari au fost executate lucrările noastre precum şi *buna calitate a materialului* ce intrebuinţăm sunt cauza succesului nostru.

Indemnăm deci pe ori cine doreşte să aibă o instalaţiune superioară din toate punctele de vedere să se adreseze cu incredere nouă.

Pe lîngă avantajul mare ce oferim cu lucrarea interioară *o executăm în acelaş timp cu racordarea din stradă*, deci onor. proprietari se pot servi fără întîrziere de apă şi canal, *facem în caz de necesitate şi înlesniri de plată.*

Union Baugesellschaft

Secţia Branşamentelor

Str. Păcurar 3

Se caută pentru Bucureşti **bandagist ajutor** cu bune referinţe, a se adresa la Comptuar General de Optică. Calea Victoriei 104.—Bucureşti.

Sucursala *din localitate a „Societăţii anonime de automobile"* **Leonida et Co.** *pentru a satisface cerinţele numeroasei sale clientele din oraş cît şi din provincii trecînd peste ori-ce sacrificiu va deschide de la 23 Aprilie crt. în strada Nicolae Gane (palatul Stourza) un garaj modern amenagiat cu atelier de reparaţiuni pentru maşini, cauciucuri, precum şi tot ce depinde de această ramură.*

†

Intristaţii Jacques şi Jeanne Marco Polo, nepoţi şi Sofia Sariani, cumnată, au durerea a anunţa încetarea din viaţă a iubitei lor

MARIA MARASSI

născută Marco Polo

în etate de 76 ani

încetată din viaţă în Iaşi Joi 29 Martie 1912, oarele 11 jum. p. m., după o îndelungată suferinţă şi roagă prietenii şi cunoscuţii a asista la ceremonia funebră, care va avea loc Sîmbătă 31 Martie 1912, orele 10 a. m, la Cimitirul din Galaţi în Cavoul Familiei.

Cortegiul va pleca din gara Galaţi.

Aceasta ţine loc de invitaţie.

BYRRH Cel mai bun VIN TONIC și APERITIF

PREMIAT La toate expozițiunile din lume și la expoziția generală romînă din 1906. (82 medalii)

BYRRH

Vînzare anuală 7 Milioane BUTELII

VIOLET FRERES (THUIR FRANȚA) *L. VIOLET Succesor*

De vînzare la toate magazinele consum din țară

LABORATORUL CHIMIC **„DIANA"**

Bucureşti—Il. Şoseaua Vitan II—Bucureşti

a început fabricarea articolelor

Crema, Pudra şi Săpun

Aceste preparate, compuse din materii prime, alese printre cele mai bune şi a căror efecte nu se pot măcar compara cu preparatele similare vor fi puse în vînzare sub denumirea

Creme „MUGUET", Poudre „MUGUET" Săpun

preparate de

Laboratorul Chimic „DIANA"

Sumele enorme ce ar necesita reclama pentru introducerea acestor articole voiu întrebuința in beneficiul publicului. care va şti să aprecieze calitățile unor preparate neîntrecute şi sub forma unor premii ce se vor împărți în modul următor;

Fiecare cutie de Cremă sau Pudră va fi însoțită de un prospect numerotat, fie care al 50 lea număr cîştigă un premiu de 5 pînă la 60 lei.

Prețurile Creme „Muguet" Lei 1.10. Pudră „Muguet" Lei 2. Săpun 100 grame Lei 1.50

Cereți pretutindeni preparatele

LABORATORUL CHIMIC „DIANA"

IO REGULI PENTRU IGIENA

1. In fieeare dimineață adaugă „Diana" Franzbrantwein în apa de spălat pentru a-ți întări şi răcori corpul.
2. Nu uita că „Diana" Franzbranntwein este cea mai bună apă de gură.
3. Fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntweie pentru a te păzi de răceală.
4. Spălați părul numai cu „Diana" Franzbranntwein căci întărește rădăcina şi favorizeasă creşterea.
5. Contra înăduşelei întrebuințează numai „Diana Franzbranntwein şi vei obține rezultatul cel mai bine făcător.
6. După fieeare masă clătești gura cu apă la care vei adăoga „Diana" Franzbranntwein cel mai bun desinfectant.
7. Dacă te simți obosit după un lung exercițiu fricționeazăte cu „Diana" Franzbranutwein şi vei recăpata imediat putere.
8. După baie fricționează-ți corpul cu „Diana" Franzbranntwein şi vei aver cea mai plăcută senzație.
9. Nu uita nici odată sticla cu „Diana" Franzbranntwein cînd pleci la drum căci îți va folosi în toate împrejurările.
10. Să nu-ți lipsească nici odată „Diana" Franzbranntwein din casă.

„Diana" Franzbranntwein

de găsit la toate drogueriile şi farmaciile din țară; un flacon mic 70 bani, un flacon mijiociu 1.20 un flacon mare lei 2.40.

Magazinul Comerțului în Rate

— Iaşi, Strada Lăpuşneanu 25 —

Pune la dispoziția onor. public un mare

Deposit de Maşini de cusut

pentru industriaşi şi pentru familii, de calitate superioară. Funcționare perfectă garantată

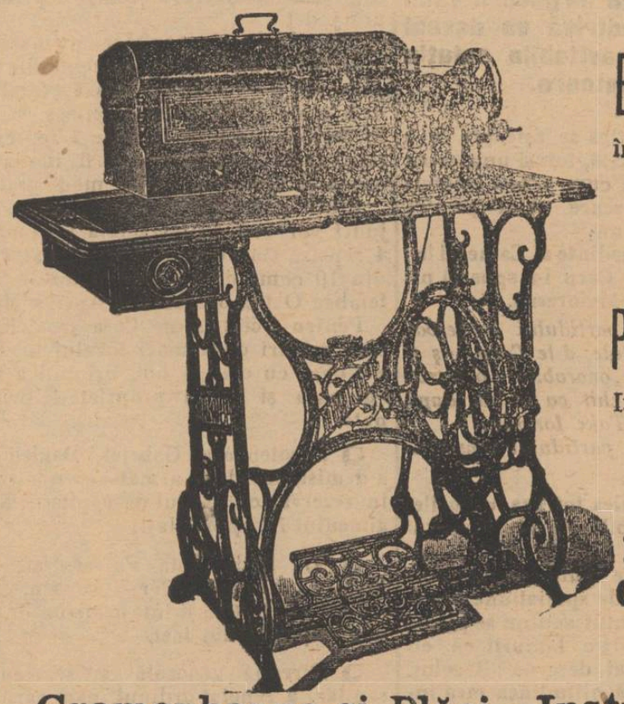

Biciclete BRENABOR întrebuințate de arsenalele armatelor din Europa.

Biciclete Puch şi Dürkopp Intrebuințate de artiştii Circurilor Busch, Renz Henry.

MOBILE CĂRUCIOARE PENDULE şi CASETE

Gramophoane şi Plăci.—Instrumente

Toate se vînd in rate convenabile la

MAGAZINUL COMERȚULUI IN RATE

S. L. Grosmann & M. Marcovici

OPINIA

Organul partidului conservator-democrat

Cel mai răspîndit ziar din Moldova

Primeste anunciuri, reclame etc. pentru pagina III şi IV-a

Se primesc şi înscrieri la

MICA PUBLICITATE

a se adresa d-lui administrator al ziarului «Opinia» str. Lăpădatei No 17.

TIPOGRAFIA

H. GOLDNER

IAŞI

Fondată în 1856

Casă de încredere

Execută ori-ce lucrări tipografice ca: Bilete de vizită, de logodnă, de nuntă, plicuri, imprimate pentru bănci, afişe în diferite mărimi şi culori, broşuri, teze de medicină, cărți de şcoală în ori-ce limbă, ziare, etc. etc.

Prețuri ieftene

Raymond CAHEL

GRILLAGES, etc.

Envoi franco d'Album sur demande

Fabrica de oglinzi

Israil Berghèr—Iaşi

Premiat cu medalia de aur Paris 1911

Executa: oglinzi veneției, tualete de masă, oglinzi pentru lavabouri, băi, closete etc, Giamuri bizotate, legate în metale pentru clădiri şi mobile. Execuție din cele mai elegante ai moderne rivalizînd cu produsele cele mai artistice din străinătate.

Reparațiuni se execută cu prețuri modeste. Comenzile se primesc în localul fabricei str. Palat No. 62.

La fabrică se află în permanență o expoziție cu produsele fabricei.

Teatrul Circ-Sidoli

Cinematograf PATHÉ-FRÈRES

In fiecare seară mare reprezentație

Programul se schimbă Luni, Joi şi Sîmbătă

Matineuri

Sămbătă şi Duminică la 3 ore p. m.

Prețurile locurilor seara: Loia (4 persoane) 8 lei—Rezervat 1.50—Un scaun 1 leu—Balcon 70 bani—Galeria 50 b.

Prețurile populare obişnuite la matineu şi anume: Loja 4 lei,—Rezervat 80 b.—Stal 60 bani,—Balcon 40 bani,—Galeria 30 bani.

NEVRALGIELE

Hapurile Doctorului Moussette

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE ameresă şi vindecă *Nevralgiile* cele mai grele de tămăduit, *Migrenele, Gastralgia, Sciatica, Afecțiunile* cele mai rebelde şi dureroase cari se resistă tuturor celorlalte remedii.

ADEVĂRATELE HAPURI MOUSSETTE trebue luate la masă. In diua cea d'antâia se se ia 3 hapuri: unul dimineață, unul la dejun, şi unul la cina, sêra. Dacă bolnavul n'a simțit vre o ameliorare, va lua 6 hapuri a doua zi: 3 dimineața, unul la dejun, şi unul la cina sera. Nu trebue se ia mai mult de cât 6 pe zi.

Se găsesc la toate PILULELE MOUSSETTE de CLIN & Cie, de PARIS, numai de la toți Droghiștii şi Farmaciștii.

La administratia ziarului se primesc anunciuri cu preturi convenabile

Tipografia B. Coloniș Str. Mîrzescu.—Instalațiunea cu motoare electrice, executată de Iehau Krayzarski Instalațiune electrică Iasi, str. Păcurari